DIE HANDSCHRIFTEN DER ANTIKEN ÄRZTE.

I & II. TEIL.

DIE ÜBRIGEN GRIECHISCHEN ÄRZTE AUSSER HIPPOKRATES UND GALENOS.

IM AUFTRAGE DER AKADEMISCHEN KOMMISSION

HERAUSGEGEBEN VON

H. DIELS.

AUS DEN ABHANDLUNGEN DER KÖNIGL. PREUSS. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN VOM JAHRE 1906.

BERLIN 1906.

VERLAG DER KÖNIGL. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN.

IN KOMMISSION BEI GEORG REIMER.

DIE
HANDSCHRIFTEN DER ANTIKEN ÄRZTE.

I. TEIL.

HIPPOKRATES UND GALENOS.

IM AUFTRAGE DER AKADEMISCHEN KOMMISSION

HERAUSGEGEBEN VON

H. DIELS.

AUS DEN ABHANDLUNGEN DER KÖNIGL. PREUSS. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN
VOM JAHRE 1905.

BERLIN 1905.

VERLAG DER KÖNIGL. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN.

IN KOMMISSION BEI GEORG REIMER.

Gelesen in der Gesamtsitzung am 19. Oktober 1905.
Zum Druck eingereicht am gleichen Tage, ausgegeben am 17. Mai 1906.

Zeichenerklärung.

* = die Hds. enthält nur Exzerpte.

[ ] = die Hds. ist nur aus Ackermann's *Hist. litteraria Hippocratis* (Kühn Med. Gr. Opp. XXI, 1 ff.) und *Hist. litt. Cl. Galeni* (Kühn M. G. O. I, xvii ff.) oder aus Littré (Œuvr. compl. d'Hippocr. Par. 1839—61. 10 Bde.) bekannt.

☐ Die zu Beginn der Abschnitte Griech. Hdss. und A) der Übers. am Rande stehenden Zahlen bedeuten die Ordnungsnummern in den Hippokrates- bzw. Galenmappen der Berliner Akademie. Bei einigen verschlagenen Hdss. ist die ihnen gehörige Ordnungsnummer noch besonders hinzugefügt.

Bei den Übers. stehen
unter A die lateinischen,
unter B die syrischen,
unter C die arabischen und
unter D die hebräischen Handschriften.

J. = Galenus, editio Iuntina 1528 (Exemplar der Vatikanischen Handbibliothek).
K. = Kühn.
L. = Littré.

Die Einleitung, die Veranlassung und Zweck dieser Sammlung darlegen und das Verzeichnis der Bearbeiter und Mitarbeiter und der benutzten Bibliotheken und Kataloge geben wird, soll mit dem zweiten Teile in den Abhandlungen des Jahres 1906 ausgegeben werden.

HIPPOKRATES.

Opera varia. 0

GRIECH. HDSS. **Athen:** nr. 1477; s. xv. (προηγεῖται τὸ π. ἀγμῶν). **Jerusalem:** Bibl. patriarch. 102; s. xviii. f. 1 (»Συγγράμματα Ἱππ.«). **Göttingen:** Hist. nat. 3 (impress. Hipp. omnia opera Venet. 1526. »Das Handexemplar des Janus Cornarius aus Zwickau ... vgl. Kühlewein im Hermes 27 (1892) p. 302 Anm. 3.«). 4 (Impress. Hipp. libri omnes Basil. 1538. »Handexemplar des Joh. Opsopoeus ... vgl. Kühlewein, Hermes 27 (1892) p. 303«). **Königsberg Pr.:** Kgl. u. Univ. Bibl. 1) Dietz-Nachlaß I 1—3 [hs. Verz. von J. Fl. Lobeck]: impress. Hipp. Opera t. I, II, III Kühn mit Fr. R. Dietz' (1804—36) Kollationen zu sämtl. Schriften 2) Dietz-Nachlaß I 4: impress. Ἱπποκράτους π. ἱρ. νούσου βιβλ. rec. Dietz (Lips. 1827), Handexemplar des Editors mit dessen Kollationen mehrerer Hss. Vgl. Galeni de diss. musc. et de consuetud. libri ed. Dietz (Lips. 1832) praef. p. IX. **Konstantinopel:** Bibl. d. Serail 11; s. xv. **Leipzig:** Lipsiens. 61; s. xix. (»Lectiones cod. Hauniensis 224 in folio, qui Hipp. opera continet collata cum editione C. G. Kuehnii verglichen von O. D. Bloch Kopenhagen 1825. Vorn ein halbes Blatt in zwei Kolumnen geschrieben: ‚Ex editione Van der Linden. Observ. erit. a Coraës mihi missae.' Am Schlusse zwei Blätter mit einer Abschrift des cod. 109 (Bl. 6), geschrieben von F. Jacobs, München 2. Aug. 1818«). **Leyden:** B. P. 670; s. xvi. (»Handschriftl. Bemerkungen des Vulcanius, wie es scheint«). **Mailand:** Ambros. (»Handschriftl. Bemerkungen aus 3 Aldinen 1) S. Q. J. VII. 9: fol. 6—30ᵛ. 2) S. Q. E. VIII. 13: f. 6—30ᵛ. 3) S. Q. E. VIII. 14: f. 1—30ᵛ«.). **Padua:** Bibl. S. Joann. in Viridario, ad dextr. plut. XVII. (*Verbleib unbekannt.*). **Rhodope:** Βιβλ. μον. Μπατσκόβου (»Χειρόγραφον Ἱππ. ἐν παραφράσει«). **Rom:** Barberin. 276; s. — (?). **Wien:** Vindobon. 69 B 101 (»Handschriftliche Bemerkungen aus einer Basileens. des Hipp., dem Handexemplar des Cornarius. Zu περὶ διαίτης p. 81—109 Bas., zu π. ἱερῆς νούσου p. 122—128«).

ÜBERS. A) **Dublin:** Coll. Trinit. 403; s. xvi. **Macerata:** Bibl. comunale lat. (?) 310; s. xiv. **Osimo:** nr. 51; s. xvi. **Paris:** Archiv. Nation. 2351 (M 853 no. 1); s. xvii. **Rom:** Bibl. Propagandae lat. (?) 2; s. xiii. 0

Dazu: [Bibl. San-Germanens. 596. Monast. S. Trinit. Tironiens. 38].

C) **Cambridge:** Bibl. Univ. 1386; s. xiii vel xiv. no. 8—10. 12—14 (Comm. arab.). **Konstantinopel:** Nuri Othmanijeh 3547; s. —. A. S. 3592; s. — 3632 (XI scripta). **München:** Monac. 805; s. xviii. (Comm. arab.)

Dazu: Ibn Abi Oseibia I 29—33 v. 12.

D) **München:** Monac. 288 (»dieses Buch ist das 6. der Bücher des Hipp., in 20 Pforten«). **Petersburg:** Günzburg 760. Petrop. ap. Firk. II 28.

58 Περὶ ἀρχαίης ἰητρικῆς. *De prisca medicina.* (L. I 570—636. Kühlew. I 1—30).
Inc. Ὁκόσοι ἐπεχείρησαν περὶ ἰητρικῆς.
Expl. βέλτιστον δέ ἐστι τὸ προσωτάτω τοῦ ἀνεπιτηδείου ἀπέχειν.

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3632*; s. xv. f. 28. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 6ᵛ. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 12. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. L 110 Sup.; s. xvi. f. 235ᵛ. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 12ᵛ. **Paris:** Parisin. 1868*; s. xv. f. 379ᵛ—381. 397 (imperf. L. IV 76). 2140; s. xii—xiii. f. 13. 2141; s. xv. f. 11ᵛ. 2142; s. xiii—xiv. f. 17. 2143; s. xiv. f. 15ᵛ. 2144; s. xiv. f. 17. 2145; s. xv. f. 19ᵛ. 2253; s. xi. f. 117ᵛ. 2255; s. xv. f. 62ᵛ. 2332*; s. xv. f. 204ᵛ. [2545 (?) = 2145?]. **Rom:** Urbin. 68. s. xiv. f. 20 (*Coll. Ilbergs p. 568—580, 5 L. in dessen Besitz*). Vatic. 277; s. xiv. f. 29ᵛ (*Coll. Ilbergs p. 568—590 L. in dessen Besitz*). 278; a. 1512. f. 30 (Inscr. περὶ ὑπάρξεως ἰητρικῆς· ὅρος ἰητρικός; *Coll. Ilbergs p. 568—578, 11 L. in dessen Besitz*). **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 16.

Übers. a) **Madrid:** Matritens. bibl. nac. 9806 (ol. Ff 64); s. xvii.

6 Περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων. *De aëre, aquis et locis.* (L. II 12—93. Kühlew. I 33—71).
Inc. Ἰητρικὴν ὅστις βούλεται.
Expl. καὶ οὐχ ἁμαρτήσῃ.

Griech. Hdss. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. nr. 9. **Mailand:** Ambros. S. Q. T. VIII 9 (Ed. Basil. mit Randbemerkungen zu π. ἀέρων etc.). **Modena:** Mutinens. 220 (II H 5); s. xv. f. 63ᵛ. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Paris:** Parisin. 2146; s. xvi. f. 103ᵛ. [2254]. 2255; s. xv. f. 376 et 393. **Rom:** Barberin. I 5; s. xv. f. 237ᵛ. Palat. 192; s. xv. f. 26. Vatic. 276; s. xii. f. 63ᵛ. (*Collat. Ilbergs in dessen Besitz*). **Venedig:** Marcian. App. cl. V 14; s. xvi. f. 11 = [Nanian. 248].

2 Übers. a) **Erfurt:** Amplon. F 271; s. xiii—xiv. f. 25. **Laon:** nr. 414; s. xiii. nr. 4 (Inc. Sic etiam dicturi sumus. Expl. manifesta et aperta). **London:** Cotton. Galba E. IV; s. xiv. f. 201ᵛ (»sine auct. nomine«). **Madrid:** Matritens. bibl. nac. 3066 (ol. L 12); s. xv. f. 9. **Mailand:** Ambros. G 108 Inf.; s. x (»sine titulo traditur. Inc. Medicinam si quis vult recte discere. Expl. horum enim non alia gens quae similiter capit alia [S. 266, 6 Kühlew.]. Rest fehlt. Lückenhaft durch Blattverluste. Benutzt von Kühlewein Herm. 40 (1905) 250 ff.«). **München:** Monacens. 640; s. xv. **Oxford:** Canonician. misc. 307; s. xiv ex. f. 110. **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 1080; s. — f. 27. Parisin. 7027; s. x. f. 14. (Inc. Medicinam si quis vult recte querere. Expl. ex his autem considerans reliqua indicabis. Ediert von Kühlewein Herm. 40 (1905) 254—274). **Rom:** Angelic. 1338 (T 4. 3); s. xiv. f. 28. Vatic. 2382; s. — f. 100. 2417; s. — f. 251. **Venedig:** Marcian. cl. XIV 7; s. xiv. f. 37.

c) **Cairo:** Bibl. chediw. 21048 (VI 28); s. xix. **Cambridge:** Bibl. Univ. 1386, 5; s. xiii vel xiv. **Konstantinopel:** Aja Sofia 3572; s. —. 4838, 2; s. —.

d) **Leyden:** Scal. 2. **Paris:** Parisin. 1106.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΌΝ. *Prognosticon.* (L. II 140—190. Kühlew. I 78—108). [2]
Inc. Τὸν ἰητρὸν δοκέει μοι.
Expl. γνώσῃ τοῖσιν αὐτέοισι σημείοισι.

GRIECH. HDSS. **Bologna:** Bonon. 3632; s. XIV. f. 36. **Cambridge:** [Ashmol. 7751; s. —] Caius Coll. 355; s. XV/XVI. f. 117. [954; s. —. 1134; s. —. Cantabrig. 2329; s. —. Cath. Metens. 226; s. —. Pembroch. 2055; s. —. St. Petri 1866; s. —.] **Dublin:** [Coll. Trinit. 502; s. —] **Escurial:** Scorial. Y III 17; s. XVI. f. 135 (c. comm. Gal.) Φ III 7; s. XIV. f. 9 (c. comm. Gal.) Φ III 12; s. XV. f. 9 (Exc.) et f. 457. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. XV. p. 164 (*Collat. Ilbergs in dessen Besitz*). 74, 11; s. XIII. p. 171 (·Libri III·). 75, 3; s. XII. p. 239b. [75, 10; s. —] Riccard. 44 (K II 5); s. XV—XVI. f. 13ᵛ. **Gallipoli:** Ἐκκλ. ἁγ. Νικολάου 38; s. XIV. f. 81ᵛ. **Holkham:** nr. 282; s. XVI. no. 3. **Jerusalem:** Bibl. Mar-Saba 498; s. XVIII. f. 25 (Ἐξήγησις τῶν προγνωστικῶν Ἱππ.). **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. XVI. **Leyden:** Scal. 71; s. XVI. f. 57—91. Voss. fol. 10; s. XVI. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 6295; s. XV (XIV). f. 89. Regius (Brit. Mus.) 16. C. XVI; s. XVI. f. 48. [1734, 4; s. —] Stowe (Brit. Mus.) 1073; s. XVI. f. 62ᵛ. Medical Society HHi 17 = We 30; s. XV in. f. 12. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4634 (olim N 112); s. XV. f. 36. **Mailand:** Ambros. A 156 Sup.; s. XVI. f. 13. B 113 Sup.; s. XIV in. f. 171ᵛ. Q 13 Sup.*; s. — f. 4 (Frgm. Inc. ἢ ὁ ἕτερος τοῦ ἑτέρου. Expl. ἐπιγενομένων σημείων). **München:** Monac. 71; a. 1531. **Oxford:** Auct. T II 3*; s. XVIII. Baroccian. 76*; s. XV—XVI. f. 300—301ᵛ (Exc. initii. Expl. πυρετοῦ θάνατον προσημαίνουσι). 204; s. XV. f. 179. Bodleian. [2753 (sic Kühn prf. p. XLVII); s. —] Laudian. [1013; s. —. 1257; s. —. 1355; s. —]. Miscell. 132; s. XVI. f. 58b. Coll. Merton. [687; s. —. 688; s. —. 689; s. —. Eccl. Wigorn. 1760; s. —] **Padua:** Bibl. S. Joannis in Viridario, ad dextr. plut. XVII. (*Verbleib unbekannt.*) **Paris:** Parisin. 36; s. XIV—XV. f. 17. 396*; s. XIII. f. 460 (prooem.). 1883; s. XIV. f. 66ᵛ (·Libri III·). 1884; a. 1503. f. 78ᵛ. 2140; s. XII—XIII. f. 184. 2141; s. XV. f. 167. 2142; s. XIII—XIV. f. 292ᵛ. 2143; s. XIV. f. 169. 2144; s. XIV. f. 208. 2145; s. XV. f. 268ᵛ. 2146; s. XVI. f. 14ᵛ. 2168; s. XVI. (comm. Gal.). 2219*; s. XV. f. 105. 2228; s. XII. f. 26. 2229; s. XIII. f. 26. 2253; s. XI. f. 1. [2254; s. XV.] 2255; s. XV. f. 386. 2256; s. XV. f. 23. 2257; s. XVI. f. 129 (comm. Gal.). 2266; s. XIV (comm. Gal.). 2269; s. XV. f. 68. 2316*; s. XV. f. 154ᵛ. 2330; s. XV. f. 69. 2332*; s. XV (XIV). 2545 (? = 2145?; cf. Kühn l. l.) [2828 (? = 2228?); s. —] [3170 (?); s. —] Suppl. 446; s. X. f. 68. **Rom:** Barberin. 136 (= I 11); s. XVI. f. 47. Ottobon. 157 B; s. XV. f. 23ᵛ. 192*; s. XVI—XVII. f. 16 (Inc. εἰσὶ δὲ τὰ δώδεκα ζώδια). Palat. 143; s. XV. f. 137. 192; s. XV. f. 9 (Lib. I et II). 199; s. XIII. f. 18. Urbin. 64; s. X—XI. f. 96. 68; s. XIV. f. 201ᵛ. Vatic. 276; s. XII. f. 9ᵛ (*Collat. Ilbergs in dessen Besitz*). 277; s. XIV. f. 227ᵛ (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 278; a. 1512. f. 466. 283; s. XIV. f. 4. 294; s. — f. 70ᵛ (·Διαγνωστικά·). 2254; s. X—XI. f. 21 (Init. mutil. *R. Reitzensteins Coll. p. 158, 6—190, 9 L. in Ilbergs Besitz*). **Sens:** Miscell. 187*; s. XVII. f. 328. **Turin:** Taurin. 156 b II 10*; s. XVI. f. 115ᵛ. **Venedig:** Marcian. 269; s. XI. f. 228. **Wien:** Vindob. med. 16 (ol. 35); s. XV. f. 185—201 (marg.) 44; s. XV—XVI. f. 232—304ᵛ (Sine auct. nomine. Expl. τεσσαρακοστὴν ἑξηκοστὴν ὅρον ἱστάμενος).

ÜBERS. A) **Autun:** nr. 70; s. XIV. no. 2. **Bamberg:** Bibl. publ. 698 (L III 11); s. XIII. 699; s. — 1821 (L III 37); s. — **Basel:** Basil. D I 6; s. —. (c. comm.). D III 19; s. —. **Berlin:** Phillipps. 166 (1672); s. XIV. f. 35a. **Bordeaux:** nr. 375; a. 1648—49. f. 1—29.

Breslau: Vratislav. bibl. Acad. Ac. III F 3; a. 1405 f. 137—141. Bibl. Kornian. 21; s. xiv. **Brüssel:** Bruxell. 14301—14305; s. — (c. comm. Gal.). **Cambridge:** Caius Coll. 57; s. xiv. f. 59 (c. comm. Gal.). 111; s. xiii—xiv. f. 230. Corp.-Christ. Coll. 364; s. xiii. f. 2. Coll. Jesu 60; s. xv. f. 1b. St. Johann D. 24; s. xiii. E. 29; s. xiii. Pembroch. B. 1. 3; s. xiv. St. Petri 14; s. xiv. f. 41 (c. comm. Gal.) 248; s. xiii. f. I. 5 et VII. 1 et (s. xii/xiii) f. V. 9. 252; s. xiii. f. 103b. St. Trinitat. o. 1. 59; s. xii/xiii. f. 21b (28b). Univ. Ji II 5; s. xiv. f. 1—16 (Lib. I, libri II capp. 46; Expl.: et ego quidem iam ostendi in alio; c. comm. Gal.) **Monte Cassino:** Casinens. 97*; s. ix—x (cap. 2; cf. Kühlew. Philol. 42, 119). **Cesena:** Malatest. D XXIII 4; s. xiv. **Chartres:** nr. 171 (162); s. xii. f. 41ᵛ (Comm. in Progn.) 278 (258 et 666); s. xiv. f. 105ᵛ (Canones duo ultimi tertii libri) et f. 106 (c. comm. Gal.) 286 (342); s. xiv. f. 110 (c. comm. Gal.). **Clermont-Ferrand:** nr. 213 (180); s. xiii. f. 26ᵛ. 214 (181); s. xiii. f. 92ᵛ. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 3; s. xii/xiii. no. 2 (c. comm. Gal.). 4; s. xii et xiii. no. 2. **Dresden:** Dresd. [140; s. —]. Dc 187; s. xii. f. 27ᵛ. **Durham:** Eccl. Dunelm. C IV 4; s. xiii in. ? f. 11 (Tantum ab Hipp. libro recedit, ut versio vocari vix possit). **Eton:** Bibl. Coll. 127; s. xiv. f. 87 (c. comm. Gal.). **Einsiedeln:** Bibl. monast. 32; s. xii. f. 269. **Erfurt:** Amplon. F 238; s. xiii—xiv. f. 21. F 246; s. xiv. f. 53 (c. comm. Gal.). F 263*; s. xiv. F 264; a. 1288. f. 150 (c. comm. Gal.). F 293; s. xiii ex. ? f. 53 (c. comm. Gal). Q. 173; s. xiii. f. 25ᵛ; Q 178; s. xiii. f. 84 (c. notul. comm. Gal.) Q 182; s. xiii. f. 20. 4°. 320*; s. xiii et xv. f. 180—187 (Comm. anon. in Pr.) **Escurial:** Scorial. L. III. 18; s. xiii. f. 38. **Florenz:** Laurent. plut. 73, 28; s. xiii. f. 24. **St. Florian:** nr. XI. 638; s. xv. f. 48. **St. Gallen:** Vadian. 431; a. 1465 (L. III c. comm. Gal.) **Glasgow:** Hunterian. T. 1. 1; s. xiv (c. comm. Gal.) **Gotha:** Herz. Bibl. 63 (Membr. II 144); s. — f. 117ᵛ (ab init. mut.) **Hamburg:** Uffenbach. 107; a. 1431 no. 5. **Heidelberg:** Bibl. Univ. 1080; s. xiii et xiv. nr. 4. **Kopenhagen:** Hauniens. bibl. reg. 3479; s. xv ex. f. 76. Thottian. bibl. reg. 189; s. xiv. f. 39. **Laon:** nr. 143; s. xiv no. 2. nr. 416; s. xiii no. 5 (c. comm. Gal.). [**Leipzig:** Lips. bibl. univ. 1096. 1103]. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 22, 668; s. xiii et xiv. f. 11. Arundel. 162; s. xiv. f. 9 (c. comm. Gal.) 215; s. xiv in. f. 131b. Harleian. 3140; s. xiii. f. 29. Regius 12 B XII; s. xiii. f. 225 (Expl.: imperf. de naribus spasmus pueris esse). Sloan. 1124; s. xiii. (post Hipp. aph.). 1610; s. xiv. **Madrid:** Matritens. bibl. nac. 1407 (ol. L 59); s. xiv. f. 43 (c. comm. Gal.) 1408 (ol. L 61); s. xv. f. 55 (c. comm. Gal.). **Mailand:** Ambros. G 108 Inf.; s. x—xi. f. 1. H 59 Inf.; s. — **Metz:** nr. 174; s. xiv. no. 1 (Comm. sup. Progn.). 177; s. xiv. no. 7. 8 (7 c. comm. Gal.; 8 c. comm. anon.). **St. Mihiel:** nr. 37; s. xiv. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) nr. 182; s. xiv. no. 3. 182 bis; s. xiv no. 3. 188; s. xiv no. 4. **Moulins:** nr. 49; s. xiii—xiv. f. 127ᵛ. **München:** Monacens. 168; s. xiv. f. 88 (c. comm. Gal.). 187; s. xiii. f. 171 (c. comm. Gal.). 270; s. xiv. f. 44 (c. comm. Gal.). 666; s. xv. f. 389. 692; a. 1463. f. 160. 694; s. xv. f. 5. 3512 (Aug. civ. 12); a. 1300 f. 378 (c. comm. Gal.). 3856 (Aug. civ. 156); s. xiii. f. 15. 4395 (Aug. S. Ulr. 95); s. xv. f. 47. 11392 (Polling. 22); s. xiv. f. 26. 11343 (Polling. 43); s. xiii. f. 5. 13034 (Rat. civ. 34); s. xiv. f. 84 (c. comm.). 13054* (Rat. civ. 54); s. xiv. f. 1 (»Reportationes sup. lib. Progn. sub mag. Mundino per mag. Bertrutium«). 13111 (Rat. civ. 111); s. xiii f. 15. 19425 (Teg. 1425); s. xiii. f. 23 (Comm. in Progn.). 22292 (Windberg 92); s. xii/xiii. f. 116 (Comm. in Progn.). **Neapel:** Neapolit. viii D 25; a. 1380 (c. comm. Gal.). **Nürnberg:** Ebnerian. fol. 129; s. xiii. no. 4 (c. comm. Gal.). **Saint-Omer:** nr. 617; s. xiii. no. 3. **Orléans:** nr. 282 (236); s. xiii/xiv. f. 19. 284 (238); s. xiv. f. 33. **Oxford:**

Coll. Omn. Animar. 71; s. xiv in. f. 64b (c. comm. Gal.). **Bodl.** Canonic. 272; s. xiv ex. f. 57 (c. comm. Gal.) et f. 91 (Libri III). Canonic. Misc. 488; s. xv. f. 79. 564; s. xv. f. 23. Laudian. 65; s. xiii. f. 36. 106; s. xiii. f. 10. Laudian. Misc. 237; s. xii—xiv. f. 217. Coll. St. Joh. Bapt. 10; s. xiii ex. f. 37 (c. comm. Gal.). 197; s. xv/xiv. f. 345. Coll. Merton. 220; s. xiv. f. 30 (c. comm. Gal.). 221; s. xiv. f. 69b (c. comm. Gal.). 222; s. xiv. f. 14b (Expl. ordine preceptorum) et f. 146b (c. comm. Gal.). 255; s. xiv in. f. 49. Coll. Novi 166; s. xiii ex. f. 34b. 170; s. xiv. f. 162 (c. comm. Gal.). Coll. Univ. 89; s. xiv in. f. 155 (Init. mutil., c. comm. Gal.). **Padua:** Bibl. Antonian. scaff. xix. 416; s. xiii. f. 52 (Expl.: per sententiam superius). **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 1080; s. — f. 26ᵛ (abbrev. a Joh. de St. Amando). Bibl. Facult. Medic. ?; s. xv. Parisinus 6846; s. xiv. [6848 (?); s. —]. 6859; s. xiv (Gerardi Cremonensis glossulae). 6860; s. xv. no. 1 (Marsilii expos.). 6868; s. xiv. no. 3. 6869; s. xiv. no. 5. 6870; s. xiv. no. 4. 6871; s. xiv. no. 5. 6871 A; s. xiv. no. 2. 7029; s. xiv. no. 4. 7030; s. xiv. no. 3. 7030A; s. xiv. no. 6. (c. comm. Gal.). 7099; s. xiii. 7102; s. xiii. 7124; s. xv. 14390; s. xiv. f. 24. 15457; s. xiii. f. 88. 16176; s. xiii. f. 15. 16177; s. xiii ex. f. 197. 16188; s. xiii. f. 24. Nouv. acq. 729; s. xiii. 1480; s. xiv. f. 17 (c. comm. Gal.). 1481; s. xiv. f. 43 (c. comm. Gal.). Bibl. Univ. 580; s. xiv. (c. comm. Gal.). **Pavia:** Bibl. Univ. 383; s. xv. f. 31. **Perugia:** nr. 44 (A 44); s. xv. f. 51—54. **Pommersfelden:** Bibl. Schönhorn. 2766; s. xii. **St. Quentin:** nr. 104 (91); s. xiii. no. 3. **Ravenna:** nr. 47; s. xvii. **Rebdorf:** Bibl. d. Augustiner-Chorherrn 11; s. xiii. **Regensburg:** Bibl. urb. 71; s. — (c. comm. Gal.). **Reims:** nr. 1001; s. xiii. f. 6ᵛ. 1002; s. xiii. f. 44. 1003; s. xiv. f. 79. **Rom:** Angelic. 1456 (V 1. 11); s. xv. f. 97. Casanat. C 6. 9; s. xv in. Palat. 1089; s. — f. 16ᵛ. 1137; s. — f. 98. 1196; s. — f. 19. 1316; s. — f. 180. Regin. [397; s. —]. 1304; s. — f. 11 (Libri III). Vatic. 2368; s. xiv—xv. f. 30. 2369; s. — f. 53 (Libri III). 2370; s. — f. 1 (Libri III). 2417; s. — f. 62ᵛ (c. comm. Gal.) et f. 263 (Libri III). 2428; s. — f. 109 (c. comm. Gal.). 2461; s. — f. 10ᵛ. 4419; s. — f. 1 (c. comm. Gal.). **Rouen:** nr. 978 (J 57); s. xiv. f. 16. **Turin:** Taurin. bibl. reg. 939 (i I 35); s. xiv. f. 19. (*Verbrannt*). 1069 (I IV 36); s. xiii. f. 15. (*Verbrannt*). **Upsala:** Upsal. C 660; s. xv. f. 275ᵛ. **Utrecht:** Bibl. Univ. 695; s. xv. f. 109—113. **Venedig:** Marcian. App. cl. XIV 1; s. xiv. f. 41ᵛ. **Volterra:** nr. 122 (5231); s. xvi. f. 133—160 (Guil. Copo Basiliensi interpr.). **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 2194 (17. 2. Aug.); a. 1444 f. 93ᵛ (c. part. II et III comm. Gal.). 2333 (32. 13 Aug.); s. xvi et xvii. post f. 379. 2770 (78. 3 Aug.)*; s. xv. f. 72—73 (Progn. sec. Hipp.). 3487 (47. 12 Aug.); s. xiv. f. 28—36.

Dazu: [S. Ebrulphi Uticens. 131. cod. Benignian.].

c) **Berlin:** Berol. 6227; s. xvi. **Cambridge:** [Caius Coll. 948; s. —]. Bibl. Univ. 1386; s. xiii vel xiv. no. 7 (Comm.). **Escurial:** Scorial. 857, 3° f. 35ᵛ—42; s. xiii (?). **Gotha:** Gothan. 1899; s. — (Comm.). 1900; s. xiii (Comm.). 2023; s. xiv et xvii. f. 73—85. **Konstantinopel:** Bajazed 2506; s. — (Comm.). Nuri Othman. 3524; s. — (Comm.) 3525; s. — (Comm.). **Leyden:** Bibl. acad. 1296; s. — (Comm.) **Oxford:** Bodleian. 191; s. xiii (Comm.). 530; s. — (c. comm. Gal.). 533; s. — (Comm.). [Coll. Merton. 722; s. —]. **Paris:** Parisin. 2835; s. xiii (?). f. 29—48 *und* f. 49—147 (Comm.). 2844; s. xiv. f. 99—186 (Comm.). [**Turin:** Taurin. Catal. I p. 219*].

D) **Amsterdam:** Bibl. urb. 40. **Berlin:** Berol. 62 (4° 511); a. 1585. f. 59. 236 (fol. 1588); s. xv. f. 57 (Schluß d. Progn.). Steinschn. 31. **Florenz:** Laur. plut. 44, 7. **Hamburg:** nr. 308. **Leyden:** Scal. 2 (c. comm. Gal.). **London:** Almanzi (Brit. Mus.)

125; s.—. **München:** Monac. 111; s.—. 213; s.— f. 140. 215; s.—. **Oxford:** Bodl. Uri 417; s.— f. 293. Oppenheimer 4° 1643. **Paris:** Parisin. 404. 1106 (c. comm. Gal.). 1191. **Parma:** nr. 565 (c. comm. Gal.). 1365. **Straßburg:** nr. 19 (olim Asher 18)*.

Dazu: Rabinowitz (1885) n. 115. 116.

[5] Περὶ διαίτης ὀξέων. *De diaeta (regimine) acutorum.* (L. II 224—376. Νόθα II 394—529. Kühlew. I 109—145. νόθα 146—179).

Inc. (224) Οἱ ξυγγράψαντες τὰς Κνιδίας καλεομένας γνώμας.
Expl. (376) οὐ δεῖ λούειν.
Νόθα Inc. (394) Καῦσος γίγνεται ὁκόταν.
Expl. (529) ταμιεύου καὶ θεράπευε.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 169b. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 4 (Inscr. ἱππ. πρὸς τὰς κνιδίας γνώμας ἢ περὶ πτισάνης). **Karlsruhe:** Caroliruhens. 449; s. xv—xvi. f. 62—73ᵛ (= Kühn Med. Gr. Op. XXII p. 26—36. Initium deest). **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10. s. xvi. **München:** Monacens. 71; a. 1531 (Inscr. Περὶ διαίτης ὀξέων, οἱ δὲ περὶ πτισάνης, οἱ δὲ πρὸς τὰς κνιδίας γνώμας). **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 185. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 190ᵛ. 2141; s. xv. f. 172. 2142; s. xiii—xiv. f. 302ᵛ. 2143; s. xiv. f. 175ᵛ. 2144; s. xiv. f. 215. 2145; s. xv. f. 277ᵛ. 2146; s. xvi. f. 22. 2148; s. xv. f. 50. 2253; s. xi. f. 37. 2254; s. xv. f. 12. 2332*; s. xiv. f. 231. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 13ᵛ (Πρὸς τὰς Κνιδίας γνώμας ἢ περὶ πτισάνης). Urbin. 68; s. xiv. f. 209ᵛ. Vatic. 276; s. xii. f. 14ᵛ. 277; s. xiv. f. 234ᵛ. 278; a. 1512. f. 480ᵛ. 294; s. — f. 88ᵛ. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 237. [**Wien:** Vindob. Lamb. VI 85].

[1] ÜBERS. A) **Bamberg:** Bibl. publ. 699; s. — **Basel:** Basil. D I 6; s. — (c. comm.). **Breslau:** Kornian. 21; s. xiv. **Cambridge:** Caius Coll. 59; s. xiv. (c. comm. Gal. qui expl.: eis dicat ipsas). 345; s. xiii. (fine mutil.) [959. 962]. Clarens. KK 3. 13; s. xiii. f. 213b (Sine titulo. Expl.: qui solo dicuntur potū sed . . . conu . .) St. Joh. D 3; s. xiii. f. 61. King's Coll. 21; s. xiii—xiv. f. 150. Pembroch. B. 1. 3; s. xiv. (c. comm. qui inc.: Illi qui sententias) = [2055]? St. Petri 14; s. xiv. f. 68 (Expl. ut Caius Coll. 59). **Cesena:** Malatest. D XXIII 4; s. xiv (c. comm. Gal.). [29] **Chartres:** nr. 278 (258 et 666); s. xiv. f. 132 (c. comm. Gal.). 286 (342); s. xiv. f. 65. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 3; s. xii et xiii. no. 4. (c. comm. Gal.). 6; s. xiii/xiv. no. 2. [**Dublin:** Coll. Trinit. 502]. **Eton:** Bibl. Coll. 127; s. xiv. f. 133 (c. comm. Gal.). **Erfurt:** Amplon. F 238; s. xiii—xiv. f. 55ᵛ. F 246; s. xiv. f. 87 (c. comm. Gal.) F 263*; s. xiv. F 264; a. 1288. f. 192 (c. comm. Gal.). F 293; s. xiii ex.? f. 169 (c. comm. Gal.). Q 173*; s. xiii. f. 73—74ᵛ (Frgm. initii expl.: diafragmate laboratur; ad hec vero). Q 178; s. xiii. f. 99 (c. notulis comm. Gal.). Q 182; s. xiii. f. 52. **Florenz:** Laurent. plut. [73, 7]. 73, 21; s. xiv. f. 61. [73, 24]. 73, 28; s. xiii. f. 72. Leopold. (Strozzian.) 88; s. xiii et xiv. f. 53. **St. Gallen:** Vadian. 431; a. 1465 (c. comm. Gal.). **Glasgow:** Hunterian. T. 1. 1; s. xiv. (Expl. ut Cantabrig. Caii 59). **Heidelberg:** Bibl. Univ. 1080; s. xiii et xiv. no. 1. **Kopenhagen:** Hauniens. bibl. reg. 3479; s. xv ex. f. 91. **Laon:** nr. 413; s. xiv no. 4 (c. comm. Gal.) 416; s. xiii. no. 6 (c. comm. Gal.) **London:** Addit. (Brit. Mus.) 18, 210; s. xiii et xiv. f. 176. Arundel. 162; s. xiv. f. 167 (c. comm.

Gal.; Des. quispiam medicorum). Harleian. 3140; s. XIII. f. 39. Sloan. 1610; s. XIV. f. 48v. Medical Society We 2a; s. XIII. f. 17v. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1407 (ol. L 59); s. XIV. f. 69v. 1408 (ol. L 61); s. XV. f. 87 (c. comm. Gal.). **Mailand:** Ambros. E 78 Inf.; s. XIV. f. 5 (c. comm. Gal.). **Metz:** nr. 174; s. XIV. no. 3. **St. Mihiel:** nr. 37; s. XIV. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 182; s. XIV. no. 4. 182 bis; s. XIV. no. 4. 188; s. XIV. no. 5. **München:** Monacens. 168; s. XIV. f. 210. 187; s. XIII. f. 220 (c. comm. Gal.). 270; s. XIV. f. 73 (c. comm. Gal.). 640; s. XV. (quarta particula). 3512 (Aug. civ. 12); a. 1300. f. 403 (tres particulae c. comm. Gal.). 4395 (Aug. S. Ulr. 95); s. XV. f. 105 (c. comm.) 13034 (Rat. civ. 34); s. XIV. f. 113 (c. comm.). 13111 (Rat. civ. 111); s. XIII. f. 97. **St. Omer:** nr. 617; s. XIII. no. 9. **Oxford:** Coll. Omn. Animar. 71; s. XIV in. f. 87 (c. comm. Gal.). Canonician. (Bodl.) 272; s. XIV ex. f. 93 (libri III priores). Laudian. 65; s. XIII. f. 102 (sine titulo). 106; s. XIII. f. 185b (sine tit.) *und* f. 250 (sine tit.). Coll. St. Joh. Bapt. 10; s. XIII ex. f. 61 (c. comm. Gal.). 197; s. XV. XIV. f. 366. Coll. Merton. 220; s. XIV. f. 78 (c. comm. Gal. Expl. *wie im* Cantabr. Caii 59). 221; s. XIV. f. 103b (c. comm. Gal. Expl. de quibus deinceps faciam sermonem). 222; s. XIV. f. 17 (Expl. convenientius est) *und* f. 186 (Expl. sanguis retentus in ...). [689]. Coll. Novi 166; s. XIII ex. f. 3. 170; s. XIV. f. 206b (c. comm. Gal.). [1130. 1134]. Coll. Univ. 89; s. XIV in. f. 203 (initio mutil.; c. comm. Gal.; Inc. verbis comm.: partis huius artis). **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 1080; s. XIV. f. 34 (abbrev.). Bibl. Facult. Med.?; s. XV. Parisin. 6846; s. XIV. (c. comm.). 6868; s. XIV. no. 7. 6869; s. XIV. no. 6. 6870; s. XIV. no. 7. 6871; s. XIV. no. 6. 6871 A; s. XIV. no. 6. 6872; s. XV. no. 3 (Anon. quaestt.). 7029; s. XIV. no. 2. 7030 A; s. XIV. no. 7. 7036; s. XIV. no. 3. 14390; s. XIV. f. 27. 29 15115; s. XIV. f. 61. 15457; s. XIII. f. 155. 16176; s. XIII. f. 39. 16177; s. XIII. f. 249v. 16178; s. XIV. f. 98. 16188; s. XIII. f. 140. 18500; s. XIII ex. f. 72. nouv. acq. 1480; s. XIV. f. 211v (c. c. Gal.) 1481; s. XIV. f. 70 (c. c. Gal.) Bibl. Univ. 580; s. XIV. **Pavia:** Bibl. Univ. 383; s. XV. f. 47v (c. comm. Gal.). **Perugia:** Perusin. 44; (A 44); s. XV. f. 54—58. **St. Quentin:** nr. 104 (91); s. XIII. no. 4. **Reims:** nr. 1001; s. XIII. f. 17v. 1002; s. XIII. f. 50v. 1003; s. XIV. f. 185v. **Rom:** Palat. 1089; s. —. f. 100. 1103; s. — f. 145 (c. comm. Gal.). 1196; s. — f. 54. 1229; s. — f. 254 (H. notabilia reg. acut.; Inc. Cruditas materiae). 1231; s. — f. 78. 1316; s. — f. 186. Regin. [396. 397]. 1304; s. —. f. 32. Vatic. 2369; s. —. f. 55v. 2417; s. —. f. 96 (c. comm. Gal.) et f. 267v. 2428; s. — (c. comm. Gal.). 2461; s. —. f. 68. 4439; s. —. f. 25. 4455*; s. —. f. 39v—40v (»Frgm. initii usque ad verb. transacto«). **Rouen:** nr. 978 (I 57); s. XIV. f. 33v. **Soissons:** nr. 48 (38); s. XIII. f. 61 (Comm. anon. in H. de reg. acut.; Expl. ut testatur Averroes). **Turin:** Taurin. bibl. reg. 1019 (I IV 36); s. XIII. f. 38 (*Verbrannt*). **Utrecht:** Bibl. univ. 679; s. XIV in. f. 30—73 (c. comm. Gal.). 695*; s. XV. f. 122—127 (Inscr. Remedia acut.). **Venedig:** Marcian. cl. XIV 1; s. XIV. f. 61. **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 2194 (17. 2. Aug.); a. 1444. f. 110—137 (L. I—III). 2333 (32. 13 Aug.); s. XVI. XVII. post f. 379. **Würzburg:** Bibl. Univ. med. fol. 3; s. XIII in.

c) **Escurial:** Scorial. 857, 4°; s. XIII (?). f. 42v—51. **Konstantinopel:** A.S. 4838, 1; s. —. **Paris:** Parisin. hebr. 1203, 2; s. XIV.

d) **Leyden:** Scal. 2.

1 Ἐπιδημιῶν α' καὶ γ'. *De morbis popularibus I et III.* (L. Lib. 1: II 598—716. Lib. 3: III 24—148. Kühlew. I 180—245).

Lib. 1 Inc. Ἐν Θάσῳ φθινοπώρου περὶ ἰσημερίην.
Expl. ἐκρίθη τελέως ἐνδεκαταίη.
Lib. 3 Inc. Πυθίων ὃς ᾤκει.
Expl. τῇ εἰκοστῇ τετάρτῃ ἀπέθανεν. φρενῖτις.

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 1488; s. xix. (Lib. I) [**Dublin:** Bibl. Narcissi cod. Brit. 502]. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 295b. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 10. **Kopenhagen:** Haunicns. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10. s. xvi. **Modena:** Mutinens. 233 (III H 5); s. xvi. f. 33. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 333v. **Padua:** Bibl. Joann. Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 349. 2141; s. xv. f. 293v. 2142; s. xiii—xiv. f. 466. 2143; s. xiv. f. 321. 2144; s. xiv. f. 343v. 2145; s. xv. f. 487. 2146; s. xvi. f. 110. 2165; s. xvi. f. 1. (pars tantum e. comm. Gal.). 2174; s. xvi. f. 1. (L. I. III. c. c. Gal.). 2229*; s. xiii. 2253; s. xi. f. 130v (Lib. I et III init.). 2254; s. xv. f. 256v. [2332*; s. xv.] **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 114. Urbin. 68; s. xiv. f. 360v. Vatic. 276; s. xii. f. 67v. 277; s. xiv. f. 397. 278; a. 1512. f. 824v. [**Venedig:** Marcian. ? (Liber III). Marcian. ap. Montf. I 472].

71 Übers. a) Inscr. *De morbis vulgaribus libri VII.* Inc. In Thaso circiter aequinoctium autumnale. Expl. latentem non vides consistere. **Florenz:** Laurent. plut. 73, 12; s. xv. f. 1 (Manente Leontio interpr.). **Rom:** Angelic. 1338 (T 4. 3); s. xiv. f. 32. **Salamanca:** Bibl. Univ. 2. 3. 22/23; s. xvii. f. 72 (Ald. Garzeran interpr.).

15 Inscr. *Liber epidemiarum.* Inc. Quibuscumque ex dissolucinne. Expl. omnino femine curantur. **Breslau:** Vratisl. bibl. acad. III Q 4*; s. xv. f. 206 (Ex Gal. Avic. Hipp. de epidemiis). **Cambridge:** Cantabrig. St. Johann. D 3; s. xiii. f. 68 (Expl. omnes mulieres curantur). **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 458b. **Erfurt:** Amplon. Q 201; s. xiv in. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 3066 (ol. L 12); s. xv. f. 1 (Expl. *wie im* Cantabrig.). **Metz:** nr. 282; s. xv no. 9. **München:** Monacens. 31; a. 1302 f. 130. 640; s. xv. **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 2333 (32. 13 Aug.) s. xvi. xvii. post f. 379.

c) [**Escurial:** Scorial. 804; s. xiii (?) c. c. Gal.]. **Konstantinopel:** Aja Sofia 3642; s. — (Comm. arab.).

7 Περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ τρωμάτων. *De capitis vulneribus.* (L. III 182—260. Kühlew. II 1—29).

Inc. Τῶν ἀνθρώπων αἱ κεφαλαί.
Expl. ὥσπερ καὶ ἐν τῇ πρίσει γέγραπται.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 7; s. ix f. 74 (Expl. τοῦ βέλεος ἐν τῷ ὀ⟨στέῳ⟩ = L. III 246, 2). **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 8. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Paris:** Parisin. 2146; s. xvi. 2247; s. xvi. f. 73v. 2248; s. xvi. f. 105v. [2254(?)]. 2255; s. xv. f. 389v. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 64. Vatic. 276; s. xii. f. 57.

Übers. a) **München:** Monacens. 614; s. xiii. f. 2. **Paris:** Parisin. 6861; s. xvi.

Κατ' ἰητρεῖον. *De officina medici.* (L. III 272—336. Kühlew. II 30—45). 12

Inc. Ἢ ὅμοια ἢ ἀνόμοια.

Expl. ὡς μήτε διαναγκάζηται μηδὲ ἐκκεῖνται.

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius-Coll. 76; s. xv/xvi. f. 213(?) Bibl. Univ. L. L. 5, 4; s. — («très moderne»). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 204b. plut. 74, 7; s. ix. f. 9. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 5. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Modena:** Mutinens. 227 (II H 12); s. xvi. f. 39ᵛ. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 227. **Paris:** Parisin. 1849; s. xiv. f. 175ᵛ. (c. comm. Gal.) 2140; s. xii—xiii. f. 234. 2141; s. xv. f. 205. 2142; s. xiii—xiv. f. 347ᵛ. 2143; s. xiv. f. 219. 2144; s. xiv. f. 250ᵛ. • 2145; s. xv. f. 336ᵛ. 2146; s. xvi. f. 41ᵛ. 2247; s. xvi. f. 13. 2248; s. xvi. f. 18. 2254; s. xv. f. 78. 2255; s. xv. f. 366ᵛ. [2287 (?). 2545 (?) = 2145?]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 23ᵛ. Urbin. 68; s. xiv. f. 255. Vatic. 276; s. xii. f. 26ᵛ. 277; s. xiv. f. 279ᵛ. 278; a. 1512. f. 584. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 293Bᵛ.

Περὶ ἀγμῶν. *De fracturis.* (L. III 412—562. Kühlew. II 46—110). 13

Inc. Ἐχρῆν τὸν ἰητρόν.

Expl. τεκμαίρεσθαι ἀπὸ τῶν πρόσθεν γεγραμμένων.

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 1477; s. xvi. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 193b. plut. 74, 7; s. ix. f. 13. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. nr. 6. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. **Modena:** Mutinens. 227 (II H 12); s. xvi. f. 21. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 214. **Paris:** Parisin. 1849; s. xiv. f. 147ᵛ (c. comm. Gal.). 2140; s. xii—xiii. f. 220. 2141; s. xv. f. 195. 2142; s. xiii—xiv. f. 333. 2143; s. xiv. f. 205ᵛ. 2144; s. xiv. f. 240. 2145; s. xv. f. 317ᵛ. 2146; s. xvi. f. 44ᵛ. 2247; s. xvi. f. 16. 2248; s. xvi. f. 23ᵛ. 2254; s. xv. f. 57. [2332*; s. xv. f. 239ᵛ]. [2545 (?) = 2145?]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 54ᵛ. Urbin. 68; s. xiv. f. 240. Vatic. 276; s. xii. f. 27ᵛ. 277; s. xiv. f. 265. 278; a. 1512. f. 552. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 275ᵛ.

Περὶ ἄρθρων. *De articulis.* (L. IV 78—326. Kühlew. II 111—244). 14

Inc. Ὤμου δὲ ἄρθρον.

Expl. κατὰ λόγον τὸν πρότερον.

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 45ᵛ. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 36b. plut. 74, 7; s. ix. f. 33ᵛ. (Inscr. Περὶ ἄρθρων ἐμβολῆς). **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 7. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. L 110 Sup.; s. xvi. f. 251ᵛ. **Modena:** Mutinens. 233 (III H 5); s. xvi. f. 159ᵛ. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 36. **Paris:** Parisin. [1444 (?)]. 1849; s. xiv. f. 111 (c. comm. Gal.) 1868; s. xv. f. 375ᵛ—376ᵛ. 382. 391 (cf. L. IV 76). 2140; s. xii—xiii. f. 38. 2141; s. xv. f. 35. 2142; s. xiii—xiv. f. 44ᵛ. 2143; s. xiv. f. 39ᵛ. 2144; s. xiv. f. 44ᵛ. 2145; s. xv. f. 58. 2146; s. xvi. f. 61. 2247; s. xvi. f. 35. 2248; s. xvi. f. 51ᵛ.

[2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 119^{v}. [2332*; s. xv. f. 210^{v} (»Ἐν τῷ περὶ ἄρθρων ὤμου«)]. [2545 (?) = 2145?]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 71. Urbin. 68; s. xiv. f. 38^{v}. Vatic. 276; s. xii. f. 37^{v}. 277; s. xiv. f. 61. 278; a. 1512. f. 103. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 47.

Dazu: [reg. Paris. Montf. II 767.]

15 Μοχλικόϲ. *Vectiarius.* (L. IV 340—394. Kühlew. II 245—274).

Inc. Ὀϲτέων φύϲιϲ· δακτύλων.
Expl. ὁμοιότατα ἐκπίπτουϲιν.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 185. **Kopenhagen:** Hanniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 203b. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 209^{v}. 2141; s. xv. f. 186^{v}. 2142; s. xiii—xiv. f. 322 *und* 82. 2143; s. xiv. f. 195^{v}. 2144; s. xiv. f. 231. 2145; s. xv. f. 303. 2247; s. xvi. f. 79. 2248; s. xvi. f. 117. 2254; s. xv. f. 41. [2332*; s. xv. f. 237]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 229. Vatic. 277; s. xiv. f. 254. 278; a. 1512. f. 528^{v}. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 261^{v}.

4 Ἀφοριϲμοί. *Aphorismi.* (L. IV 458—608).

Inc. Ὁ βίοϲ βραχύϲ.
Expl. ταῦτα χρὴ νομίζειν ἀνίατα.

Griech. Hdss. **Antwerpen:** Antverp. 426; s. xvi. f. 92^{v}. **Athen:** nr. 1486; a. 1793 (Ἑρμηνεῖαι εἰϲ τοὺϲ Ἀφ. καταϲτρωθεῖϲαι εἰϲ κοινὴν φράϲιν παρὰ Μπαλάνου Βαϲιλοπούλου). 1498; s. xviii. (*Wie in* nr. 1486). 1500 (Μάρκου τοῦ Κυπρίου Μετάφραϲιϲ τῶν Ἱππ. Ἀφ. μετά τινοϲ ἐπιϲταϲίαϲ καὶ ἑρμηνείαϲ ἐκ τῆϲ τοῦ Γαλ. διδαϲκαλίαϲ ϲυλλεγεῖϲηϲ). **Athos:** Βιβλ. μον. Ἐϲφιγμένου 41; s. xv. f. 1 (c. comm. anon.). 2323. 310; s. xviii. Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4671. 551*; s. xvii. (Ἀφοριϲμοὶ ἀπὸ τοῦ β' τμήματοϲ τοῦ Ἱππ.). Βιβλ. μον. Παντελεήμονοϲ 5796. 289; s. xviii. p. 830. (Ἀφοριϲμοὶ ἀπὸ τοῦ β' τμήματοϲ τοῦ Ἱππ.). 6342. 835; s. xvii. **Berlin:** Phillips. 1532 (ol. Meerman. 225); s. xvi. f. 154 (Anon. comm. in Hipp. Aph.). 1537 (ol. Meerman. 233)*; s. xv. f. 199^{v}. **Bologna:** Bonon. 3232; s. xv. f. 28^{v} (Expl. λιμὸϲ γὰρ ξηραίνει τὰ ϲώματα). 3636; s. xiv—xv. f. 152 (»cum scholiis; praemittitur f. 151^{v} explicatio locutionis Ἀφοριϲμὸϲ Philothei«). **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv—xvi. f. 238^{v} (Expl. τὰ δ' ἐναντία δυϲχερῶϲ. τέλοϲ τοῦ α'). 355; s. xv—xvi. f. 92 *und* 120 (Inc. ἐν δὲ τοῖϲι παροξυϲμοῖϲ. Expl. μᾶλλον βλάπτει sect. 7). [962]. [Pembroch. 2055]. [St. Petri 1866] [**Dublin:** Coll. Trinit. 502]. **Erlangen:** Erlangens. 90; s. xvi. (»Addita est inde ab aph. XXIV. explicatio Philothei.« Inc. Τὰ διακαῆ καὶ ζέουϲαν. Expl. τέλοϲ τῶν λειπομένων Θεοφίλου φιλοϲ. εἰϲ τοῦ Ἱππ. Ἀφοριϲμούϲ). **Escurial:** Scorial. Φ. III. 7; s. xiv. f. 67 (cum comm. Gal.). Φ. III. 12; s. xv. f. 443^{v}. Υ. III. 17; s. xvi. f. 23 (cum comm. anon.) *und* f. 127 (c. comm. Gal.). y. I. 8; s. xvi. f. 1. **Florenz:** Laurent. plut. 59, 14*; s. xv. f. 100^{v} (frgm.). [73, 7. 8. 22]. 74, 1; s. xv. p. 155. 74, 11; s. xiii. f. 131. 74, 13; s. xv. p. 5 (c. comm.). Riccard. 41 (K II 2); s. xvi. f. 13 (IV 69—83 = L. IV 526—532). 44 (K II 5); s. xv—xvi. f. 1. **Holk-**

ham: nr. 282; s. xvi. no. 2 (Expl. καὶ σαρκὶ παρέδωκεν). nr. 293; s. xv. **Jerusalem:** Hierosolym. bibl. patriarch. 102; s. xviii. f. 12 (Ἑρμηνεία εἰς τοὺς Ἀφ. Ἱππ., καταστρωθεῖσα εἰς κοινὴν φράσιν παρὰ Μπαλάνου Βασιλοπούλου κτλ.). Bibl. Mar-Saba 481; s. xviii. f. 265 (Μετάφρασις τῶν Ἀφ. τοῦ Ἱππ. εἰς τὴν κοινὴν διάλεκτον). 498; s. xviii. f. 1. **Karlsruhe:** Carolirnh. 449; s. xv—xvi. f. 1 (Sectio III—VII). **Kopenhagen:** Hanniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Scal. 71; s. xvi. f. 1. **London:** Addit. 6898 (Brit. Mus.); s. xiii (xiv). f. 160^{v} (c. scholiis; Inc. ⟨ἐπε⟩ιδή⟨π⟩ερ ἐνταῦθα σκοπὸν ἔχει ὁ Γαληνός). Arundel. (Brit. Mus.) 538; s. xv. f. 1. Harleian. (Brit. Mus.) 5626; s. xv—xvi. f. 86 (Libri II—VI. L. IV 470—576, 1; Expl. τοῖσι σπληνώδεσι δυσεντερίη γενομένη ἀγαθόν). 6295; s. xv (xiv sec. catal.) f. 157 (c. comm. pleniore). Stowean. (Brit. Mus.) 1073; s. xvi. f. 6 (Expl. χολῇ καὶ αἵματι καὶ φλέγματι καὶ σαρκὶ παρέδωκεν). Medical Society H1fi 17 = We 30; s. xv. f. 1. **Madrid:** Matrit. Bibl. nac. 4634 (ol. N 112); s. xv. f. 2. **Mailand:** Ambros. A 156 Sup.; s. xvi. f. 1 (Expl. πάνυ πολλὴ θανάσιμος). T 19 Sup.; s. — **Modena:** Mutinens. 233 (III H 5); s. xvi. f. 13. **München:** Monacens. 71; a. 1531. 287*; s. xiv ex. f. 153 (Ἱππ. πρόγνωσις π. τῶν δ' ὡρῶν = Aph. III 11—14). 525*; ante a. 1336. f. 155^{v}—163^{v} (Ex l. III—VI). **Neapel:** Neapolit. 91 II C 33; s. xv. [**Norfolk:** nr. 3189]. **Oxford:** Auct. F. Inf. II 3; s. xviii. Baroccian. 204; s. xv. f. 169b. [Laudian. 1013. 1252. 1355.]. [Coll. Merton. 687. 688. 689. 722]. Miscell. 132; s. xvi. f. 4b. Roe. XIV (260); s. xv. f. 87^{v}. [Coll. Novi 1130. 1134. Eccl. Wigorn. 768]. **Padua:** Bibl. Joann. Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). S. Joann. in Viridario (dextr. plut. XVII. *Verbleib unbekannt*). **Palermo:** Panormit. Bibl. naz. XIII C 3; s. xvi. f. 49—55 (c. comm.). **Paris:** [Coislin. 1018 (?)]. Parisin. 36; s. xiv—xv. f. 30. 1297; s. xvi. f. 63. [1848?]. 1883; s. xiv. f. 74^{v} (c. comm. Theophil.; init. mutil.). 1884; a. 1503. f. 158 (c. comm. Gal.). 2140; s. xii—xiii. f. 174. 2141; s. xv. f. 159^{v}. 2142; s. xiii—xiv. f. 277. 2143; s. xiv. f. 160^{v}. 2144; s. xiv. f. 188. 2145; s. xv. f. 255. 2146; s. xvi. f. 2. 2147*; s. xvi. (ἐξήγησις Στεφάνου. Inc. ἐπὶ περιπνευμονίῃ φρενῖτις). [2148; s. xv.]. 2149; s. xvi. f. 1 (c. comm. Theophili). 2150; a. 1584 (c. interpretat. Damascii). [2154; s. xiv.]. 2161; s. xv. (c. comm. Gal.). 2168; s. xiv. (c. comm. Gal.). 2178*; s. xiv. 2219; s. xv. (init. mutil. Inc. οἱ ὑγιεινὰ τὰ σώματα). 2222; s. xv. (c. Meletii comm.). 2223; s. xvi. (c. Meletii comm.). 2224*; s. xv. 2228; s. xiv—xi. f. 95 (c. comm. Theophili). 2229*; s. xiv. f. 33. [2250; s. xvii.]. 2255; s. xv. f. 381. 2256; s. xv. f. 9. 2257; s. xvi. f. 1 (c. comm. anon.) *und* f. 120 (Gal. in Aph. comm.; des. in aph. αἱ λεπταὶ καὶ ἀκριβέες). 2258; s. xvi. 2259; s. xvi. 2260*; s. xvi. f. 1 (c. comm. anon.; frgm.). 2266; s. xiv. f. 93 (c. comm. Gal.). 2268; s. xvi. f. 1 (c. Gal. comm.). 2278; s. xvi (c. comm. Gal. in fine mutil.). 2296; s. xvi (c. comm. Theophil.). 2316; s. xv. f. 9 (c. comm. breviss.). 2330; s. xv. f. 1. [2545 (?) = 2145?]. 2596; s. xiv. f. 194 (sect. I.; frgm.). [2671 (?); s. xv (c. comm. Theophil.).] [3140 (?)]. Suppl. 64; s. xv—xvii. f. 207 (pars comm. Theophili). 446; s. x. f. 45. 447; s. xiv. f. 1 (c. comm. Gal.) 682; s. x—xix. f. 85 (c. interpr. Damascii). **Pistoja:** Pistoriens. 141 (308); s. xvi. f. 1 (c. comm. Gal.) **Rom:** Angelic. 80 (C 1. 11); s. xv. f. 233. Barberin. I 5; s. xv. f. 1 (c. comm. Gal.; Expl. θανάσιμον τὸ τοιοῦτον). I 11 (= 136); s. xvi. f. 2. Ottobon. 150; s. xvi. f. 47. 157 A; s. xvi. f. 1. 157 B; s. xv. f. 1. Palat. 128; s. xv. f. 26^{v} (aphorismi XIV priores c. Gal. comm.). 143; s. xv. f. 150 (Libri I—III et V in fine mutil.). 192; s. xv. f. 1^{v} (Aph. ult. Περὶ ἐγκεφάλου ἐσφακελισμένου). 199; s. xiii. f. 47 (c. comm.). 279; s. xiv—xv. f. 1 (sectt. duae primae c. scholiis) *und* f. 31^{v} (sectiones VI c. comm. Gal.) 297; s. xv—xvi (Liber VII c. scholiis anon.). Reg. Suec. 182;

s. xv. f. 58 (sectio prima). Urbin. 64; s. x—xi. f. 1. 68; s. xiv. f. 189 (sectio I—VI). Vatic. 276; s. xii. f. 1v. 277; s. xiv. f. 217. 278; a. 1512 f. 441. 279; s. xii. f. 95 (c. comm. Theophil.; *Verbleib unbekannt*). 280; s. xv. f. 154v. 294; s. — f. 106v. **Turin:** Taurinens. B V 33 (179b II 33); s. xvi. f. 326. (*Durch Feuer stark beschädigt.*) **Venedig:** [Bibl. S. Anton.]. Marcian. 269; s. xi. f. 215. Bibl. monast. St. Michael. 104; s. — (»Aphorismata«. *Verbleib unbekannt.*) **Wien:** Vindob. med. 28; s. xv. f. 140—156v (Expl. ξϛʹ. ἐπὶ λευκῷ φλέγματι ὕδρωψ ἐπιγίνεται). 31; s. xv ex. f. 166v (I 1. 2 = L. IV 458, 1—12). 48; s. xiv—xv. f. 172—196 (Expl. τὰ καταμήνια ταύτῃ ἐκλέλοιπεν. γυναιξὶν ὁκόσῃσιν ἐντὸς μα... L. IV 544, 15. 16?). 49; s. xvi. f. 2—21 (Expl. εὐνοῦχοι οὔτε ποδαγριῶσιν οὔτε φαλακροὶ γίγνονται L. IV 570, 5.). histor. 130; s. xv—xvi. f. 182—200 (Expl. ὅταν ὁμοῦ τε πῦον καὶ χολὴν ἀναβήσσῃ). phil. 179; s. xv. f. 123v (π. καιρ. πρόγνωσις = Aph. III 11—14 L. IV 490—492). E. 93a lat. 4772 (Tab. cod. III 382): s. xv. f. 9 (Expl. ξβʹ. ἐπὶ σφακελισμοῦ ἀπόστασις ὀστέου).

Dazu: [bibl. Benign. 224. 226, Carnotens., Paul. Lips.; praes. de Mesme; C. de Montchal; reg. Paris. 111].

3 ÜBERS. A) **Angers:** nr. 460 (445)*; s. xvi (In Aph. Joh. Martini annotatt.). **Autun:** nr. 70; s. xiv. no. 1 (c. comm.). **Auxerre:** nr. 22 (22); s. xii—xiii. f. 70 (Expos. Aptalionis [sic!] in VII libros Aph.). 240 (203); s. xii. f. 13 **Bamberg:** Bibl. publ. 697; s. — (Expl. v. 59 sect. VII). 700 (L III 12); s. xiii (Expl. v. 59 sect. VII). **Basel:** Basil. D I 1; a. 1436 (Quaestt. super Aph.). D I 6; s. — (c. comm.). D III 19; s. —. F IX 28; s. — (Aph. sec. nov. method. adornati). **Bern:** Bernens. 295; s. xiii—xiv. f. 17v. N 235; a. 1532. **Bordeaux:** nr. 117—118; s. xv. f. 210. **Breslau:** Vratislav. bibl. acad. Ac III F 3; s. xv (c. a. 1405). f. 141 (Comm. in Aph. 250 selectos). Ac. IV F 24; s. xv. f. 1—119 (c. comm. Gal.). Kornian. 21; s. xiv. **Brüssel:** Bruxell. 14301—14305; s. — nr. III (c. comm. Gal.). **Cambrai:** nr. 895 (798); s. xiv. f. 1 (Comm.) **Cambridge:** Caius Coll. 345; s. xiv. f. 78 (Des. imperf. Desipientia cum ..) [948]. Corp. Christi Coll. 364; s. xiii. f. 14. St. Johann. D 24; s. xiii. f. — (Des. solvitur dolore) *und* f. — (Des. deglutire non possit, mortale). E 29; s. xiii. f. — Pembroch. B 1. 3; s. xiv (c. comm. et praef. Constantini). St. Petri 14; s. xiv. f. 1 (c. comm. Gal.) 248; s. xiii. f. I. 1 (Inc. mutil. megari matrem. Expl. Si ebriatus) *und* (s. xii—xiii) f. IV. 18. St. Trinitat. O. 1. 59; s. xii—xiii. f. 9b (16b). **Carpentras:** nr. 1135; s. xviii. **Monte Cassino:** Casinens. 97; s. ix—x. f. 199 (Expos. aph. libri VII; cf. Kühlew. Philol. 42, 119). **Cesena:** Malatest. D XXIII 4; s. xiv. **Chartres:** nr. 160 (153); s. xii—xiii. f. 9. 171 (162); s. xii. f. 12 (Comm. in Aph.) 278 (258 et 666); s. xiv. f. 14 *und* 53. 286 (342); s. xiv. f. 17 (c. comm. Gal.). **Clermont-Ferrand:** nr. 213 (180); s. xiii. f. 12v. 214 (181); s. xiii. f. 72v. **Donaueschingen:** Bibl. Fuerstenberg. 798; s. xvii. f. 189—206a (Sectio I). **Douai:** nr. 716; s. — (Quaestt. sup. Aph. per Jacob. de Forlivio). **Dublin:** Trinity Coll. D 2. 29; s. xiv. 403; s. xvi. **Durham:** Eccl. Dunelm. C IV 4; s. xiii in. ? f. 1. **Eton:** Bibl. Coll. 127; s. xiv. f. 22 (c. comm. Gal.) **Einsiedeln:** Bibl. monast. 32; s. xii. f. 243. 313; s. x. f. 1. **Erfurt:** Amplon. F 238; s. xiii—xiv. f. 9. F 246; s. xiv. f. 1 (c. comm. Gal.). F 258; s. xiv. f. 122v. F 263*; s. xiv. F 264; a. 1288. f. 90 (c. comm. Gal.). F 276; s. xiv. f. 6—8 (Frgm. initii; Expl. non valde sinentes fiunt). F 278; s. xiv in. f. 173 (c. comm.). F 293; s. xiii ex. ? f. 1 (c. comm. Gal.). Q 173; s. xiii. f. 13v. Q 178; s. xiii. f. 57 (c. comm. Gal.). Q 182; s. xiii. f. 12. 4°. 174; s. xiv. f. 130—133 (Quaestt. de libro Aph.). 4° 232; a. 1393—94. f. 2—181v. 254;

s. xiv. f. 22—124 (»Scholae Hipp. Aph. libr. I—V«). **Escurial:** Scorial. L. III. 18; s. xiii. f. 16. N. III. 17; s. xii. f. 2^{v} (c. comm. anon.). **Florenz:** Laurent. plut. 73, 13; s. xv. f. 1. 73, 21; s. xiv. f. 13. 73, 28; s. xiii. f. 11. Laurent-Leopold. (Biscionian.) 24; s. xv. f. 1 (Aph. lat. redditi versib. elegiacis. Inc. Vita brevis nostra est. Expl. non valet ingenio). **St. Florian:** XI. 638; s. xv. f. 60 (c. comm.). **St. Gallen:** Vadian. 431; a. 1465 f. 3 (c. comm. Gal.). **Glasgow:** Hunterian. T 1. 1; s. xiv (c. comm. Gal.). **Goerlitz:** Bibl. urb. —; s. xiv. **Gotha:** Herzogl. Bibl. 63 (Membr. II 144); s. xi—xii. f. 104 (Nonnulla desunt). **Hamburg:** Uffenbach. 107; a. 1431 no. 4. **Heidelberg:** Bibl. Univ. 1080; s. xiii. xiv. no. 3. **Karlsruhe:** Rastattens. 38; s. xvi. **Kopenhagen:** Hauniens. bibl. reg. 1647; s. xvi (distichis latinis; *vgl.* Laurent-Leopold. 24). 3479; s. xv ex. f. 49. Thottian. bibl. reg. 189; s. xiv. f. 3 (c. comm. Gal.). **Laon:** nr. 413; s. xiv. no. 1 (c. comm. Gal.). nr. 416; s. xiii. no. 4 (c. comm. Gal.). **Leipzig:** Lipsiens. Bibl. Univ. 1114 (ol. 1094 = Repos. med. I 42); a. 1456. 1115 (ol. 1096); s. xiv. f. 10 (c. comm. Gal.). 1119 (Repos. med. I 23); s. xiv. f. 40 (c. comm. Gal.). 1120 (Rep. med. I 24); s. xiv. f. 20 (c. comm.). 1121 (ol. 1107 = Rep. med. I 28); s. xiv. no. 4 *und* 8 (c. comm. Gal.). 1173 (Rep. med. II 28); s. xiv. f. 44^{v}. 1204 (ol. 1198 = Rep. med. II 24); s. xiv. f. 44^{v} (c. not. marg.). ? (ol. 1095 = Rep. med. II 26?); s. — (*Verbleib unbekannt*). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 18. 210; s. xiii. xiv f. 181^{v} (Expl. Paroxismos vero et consistentias declarant aegritudines et tempora anni). Arundel. 162; s. xiv. f. 115 (c. comm. Gal.). 215; s. xiv. in. f. 124 (c. gloss. et comm.). Harleian. 3140; s. xiii. f. 21. 4347; s. xvi ex. f. 1. 5425; s. xiii. f. 2 (Des. imperf. f. 53^{v} colera vero rubea etc. incenta emrat[?]). Regius 12 B XII; s. xiii. f. 217^{v}. 12 E VIII; s. xiii. f. 1. 12 E XX; s. xii. f. 1^{v} (Artalionis [sic!] expositio in VII libros Aph. Hipp.). Sloan. 1124; s. xiii. f. 36^{v}. 1610; s. xiv. f. 19^{v} (c. gloss.). **Madrid:** Matritens. bibl. nac. 1122 (ol. L 195); s. xvi. f. 118. 1407 (ol. L 59); s. xiv. f. 3 (c. comm. Gal.) 1408 (ol. L 61); s. xv. f. 12 (c. comm. Gal.). **Mailand:** Ambros. H 59 Inf.; s. — **Metz:** nr. 174; s. xiv. no. 2 (c. comm. Gal.). 177; s. xiv. no. 4 *und* 6. 282; s. xv. no. 7 *und* 8. **St. Mihiel:** nr. 37; s. xiv. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 182; s. xiv. no. 2. 182 bis; s. xiv. no. 2. 185; s. x/xi. no. 1. 188; s. xiv. no. 3. 501; s. xvi (c. interpr. Dureti). **München:** Monacens. 161; s. xiii. f. 41 (Aph. pertinentes ad chirurgiam c. comm. Gal.). 168; s. xiv. f. 23 (c. comm. Gal.). 187; s. xiii. f. 8 (c. comm. Gal.). 270; s. xiv. f. 10 (c. comm. Gal.). 409; s. xii. f. 1 (c. comm.). 534; s. xiv. f. 44^{v} (c. comm. anon.). 645; s. xv. f. 1. 692; a. 1463 f. 160. 694; s. xv. f. 2 (Aph. XIV). 3512 (Aug. civ. 12); a. 1300 f. 340 (c. comm. Gal.). 3856 (Aug. eccl. 156); s. xiii. f. 7. 4395 (Aug. S. Ulr. 95); s. xv. f. 62. 11322 (Polling. 22); s. xiv. f. 20. 13111 (Rat. civ. 111); s. xiii. f. 6. 14245 (Em. C 64); a. 1474. f. 13 (Explicatio sup. canon. »Vita brevis«). 16487 (S. Zen. 87); a. 1525—26. f. 1 (c. comm. Judaei cuiusdam). 17768 (S. Mang. 38); a. 1472 (c. comm. Joh. Schuereissen). 19425 (Teg. 1425); s. xiii. f. 1 (Comm. init. mutil.). 22292 (Windberg 92); s. xii—xiii. f. 62 et 72. **Neapel:** Neapolit. VIII D 25; a. 1380 (c. comm. Gal.). VIII D 38; s. xiv (c. comm. Gal.). **Nürnberg:** Ebnerian. fol. 129; s. xiii. no. 4 (Lib. I et II c. comm. Gal.). 8° 23; s. xiv. no. 1. 2. 4. **St. Omer:** nr. 617; s. xiii. no. 2. **Oxford:** Coll. Omn. Animar. 71; s. xiv in. f. 13 (c. comm. Gal.) Bodl. [7753]. Canonic. 272; s. xiv ex. f. 1. Laudian. 65; s. xiii. f. 16. 106; s. xiii. f. 5. Laud. Misc. 237; s. xii—xiv. f. 208 b. St. Johann. Bapt. 10; s. xiii. ex. f. 1 (c. comm. Gal.). 197; s. xv et xiv. f. 133 (?). Coll. Merton. 220; s. xiv. f. 39 (c. comm. Gal.). 221; s. xiv. f. 19 (c. comm. Gal.). 222; s. xiv. f. 94 (c. comm. Gal.). 255; s. xiv in. f. 38. Coll. Novi 166; s. xiii ex. f. 23 b. 170; s. xiv. f. 96.

[1130; s. — (Comm.)]. Coll. Univ. 89; s. xiv in. f. 90. **Paris:** Archiv. Nation. 2348 (M 852 no. 7); s. xviii. (»en vers latins«). Bibl. de l'Arsenal 1080; s. xiv. f. 37 (abbrev. a Joh. de St. Amando). Bibl. Facult. Med. ?; s. xv. (c. comm.). Bibl. Sainte-Geneviève 2256; s. xvii. f. 4 (»Aph. interiecti seu sectio VIII. de Aph.«). Bibl. Mazarine 3604; s. xvii (Annotatt. in Aph.). Parisin. 6537; s. xvi. no. 4 (Quaestt.). [6549 (? Quaestt.)] 6845; s. xiii. (c. comm.). 6846; s. xiv (subiectus est comm. Gal. interpr. anon.). 6847; s. xiv. (Gossulae sec. Magistrum Cardinalem). 6855; s. xv. (c. comm.). 6856; s. xv. (c. comm.). 6857; a. 1544 (c. comm.). 6858; a. 1546 (Comm.). 6860 A; s. xiv. (c. comm. Gal.). 6868; s. xiv. no. 2. 6869; s. xiv. no. 4. 6870; s. xiv. no. 5 (c. comm. Gal.). 6871; s. xiv. no. 4 (c. comm. Gal.). 6871 A; s. xiv. no. 3. 6872; s. xv. no. 3 (Quaestt. anon.). 6956; s. xiv. no. 4 (c. comm. Petri Hispani). 6995; a. 1496. no. 3. 7021; s. x. 7029; s. xiv. no. 5 (in fine mutil). 7030; s. xiv. no. 2. 7030 A; s. xiv. no. 5 (c. comm. Gal.). 7030 B; s. xiv. no. 2 (Gloss. anon.) et 6 (Gloss. anon.). 7038; s. xiv. no. 4. 7066; s. xv. no. 11 (Exc. ex comm.). 7099; s. xiii. 7100; s. xiv. no. 1 (Frgmta). 7101; s. xvi. no. 1 (Annott. anon.). 7102; s. xiii. (c. prol. Oribas.) 7104; s. xv. no. 2. 7124; s. xv. 11219; s. ix. f. 1—11 et 212. 14034—35; a. 1574 (»Sur les Aph.«). 14390; s. xiv. f. 18. 15457; s. xiii. f. 116. 16176; s. xiii. f. 7^v. 16177; s. xiii ex. f. 15. 16188; s. xiii. f. 29. nouv. acqu. 729; s. xiii. 1480; s. xiv. f. 144 (c. comm. Gal.). 1481; s. xiv. f. 42 (Finis Aph. c. comm. Gal.). Bibl. Univ. 580; s. xiv. **Pavia:** Bibl. Univ. 383; s. xv. f. 1. **Perugia:** nr. 44 (A 44); s. xv. f. 58—148. **Pommersfelden:** Bibl. Schönborn. 2766; s. xii. **St. Quentin:** nr. 104 (91); s. xiii. no. 2 (c. comm. Gal.). **Ravenna:** nr. 47; s. xvii. **Rebdorf:** Bibl. d. Augustiner Chorherrn 11; s. xiii. **Reims:** nr. 1001; s. xiii. f. 10^v. 1002; s. xiii. f. 31. 1003; s. xiv. f. 23. **Rom:** Angelic. 304; s. xiii. f. 67. Barberin. ix 29 = 767; s. — f. 143^v (c. comm.). Palat. 1089; s. — f. 27. 1103; s. — f. 11 (c. comm. Gal.). 1196; s. — f. 11. 1215; s. — f. 31. Regin. [397; s. —]. 1304; s. — f. 4. Vatic. 2366; s. xiv—xv. f. 3 (c. comm. Gal.). 2367; s. xiv ? f. 1 (c. comm. Gal.). 2368; s. xiv — xv. f. 3 (c. comm. Gal.). 2369; s. — f. 1 (c. comm. Gal.). 2417; s. — f. 17 (c. comm. Gal.). 2428; s. — f. 63 (c. comm. Gal.). 2461; s. — f. 10^v. 4419; s. — f. 30 (c. comm. Gal.). 6241; s. — f. 9. **Rouen:** nr. 978 (J 57); s. xiv. f. 5^v (Des. imperf.). **Sens:** Miscell. 187; s. xvii. f. 1. **Turin:** Taurin. bibl. reg. 939 (i I 35); s. xiv. f. 8 (*Verbrannt*). 1069 (I IV 36); s. xiii. f. 1 (*Verbrannt*). **Upsala:** Upsal. C 660; s. xv. f. 269 (Expl. acre temperatur). **Utrecht:** Bibl. Univ. 679; s. xiv in. f. 1 (c. comm. Gal.; quaedam folia desunt). 680; s. xv. f. 39 (c. comm.). 695; s. xv. f. 114—121 (c. notis interlin.) et f. 128—236^v (Comm. in Aph.). **Vendôme:** nr. 170; s. xv. f. 1. (Comm. in Aph.). 172; s. xi. f. 1^v (Expl. incurabile). **Venedig:** Marcian. cl. XIV 1; s. xv. f. 31. 2*; 1453 (Hugonis Senensis comm. in sex partic.). 3; s. xvi. (Matth. Curcii expos. in librum II. c. expos. Galeni). **Vicenza:** Bertolian. 582 (8. 3. 5); a. 1533—34 (Annott. in Aph.). **Volterra:** nr. 122 (5231); s. xvi. f. 1—133. **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 696. 760 (Helmstad.)*; s. xv. f. 114^v—115^v. 2194 (17. 2. Aug.); a. 1444. f. 1—93 (c. comm. Gal.). 2333 (32. 13 Aug.); s. xvi. xvii. post f. 379. 2458 (38. 6 Aug.); s. xv. f. 1—44^v. 3487 (47. 12 Aug.); s. xiv. s. xiv. f. 12^v—27^v. **Würzburg:** Bibl. Univ. med. 4° 1; s. xiv. (Comm. in Aph.).

Dazu: [Monast. S. Ebrulphi Uticens 131.]

c) **Alger:** nr. 1743; s. xiii. (c. comm.). 1744; s. xviii. (c. c.). 1745; s. xviii. (c. c.). **Berlin:** Berol. 6221; s. xvi. 6222; s. xiii. 6223; s. xvii. (c. comm.). 6224; s. xix. (c. c.). 6225; s. xiv. (c. c.). **Cairo:** Bibl. chediw. 7663; s. xix. (c. c.). 7666; s. xvi. (c. c.).

Cambridge: Bibl. Univ. 1386; s. xiii—xiv. no. 6 (c. comm.). **Escurial:** Scorial. 789; s. xiv. (c. c. Gal.). 790; s. xiii (c. c. G.). 791; s. xi (c. c. G.). 818, 3; s. xiii. f. 88—128 (c. c. G., gemellus von 790). 857, 2°; s. xiii (?). f. 22—35. 877; s. — (c. c.). 878; s. xv. (c. c.). **Florenz:** Laurent. 253, 4; s. — (c. c.). 253, 5; s. —. 253, 6; s. —. 262, 2; s. —. **Gotha:** Gothan. 1894. 1895; s. xviii. (c. c.). 1896; s. xviii. (c. c.). 1897; s. xiv—xv. (c. c.). 1898; s. — (c. c.). 2023; s. xiv *und* xviii. f. 55—73. **Konstantinopel:** Aja Sofia 3554; s. — (c. c.). 3644; s. — (c. c.). 3706; s. —. 3721, 2; s. — (c. c.). 3724; s. —. Asad Efendi 2483, 2; s. —. Bajazed Gami 2474; s. —. 2508 (c. c.). 2509 (c. c.). Fatih Gami 3565; s. —. Hakim Oglu Ali P. 574; s. — (c. c.). Jeni Gami 919; s. — (c. c.). Koprülüzadeh 885; s. — (c. c.). 967; s. — (c. c.). Lahlehli 1632; s. — (c. c.). Nuri Othmanij. 3527; s. — (c. c.). 3528; s. — (c. c.). Ragib P. 1482, 3; s. — (c. c.). **Leyden:** Bibl. acad. 1293; s. —. 1294; s. xiii. (c. c.). 1295; s. xv. (c. c.). **London:** Brit. Mus. 983; s. xviii. Suppl. 804; s. xiv. (c. c.). **Oxford:** [Coll. omn. Animar. 1430]. Bodleian. 533; s. — (c. c.). 544; s. — (c. c.). 608, 1; s. — (c. c.). 614; s. xv. (c. c.). 627; s. xiv. (c. c.). **Paris:** Parisin. arab. 2835; s. xiii. f. 1—28. 2836; s. xv. 2837; s. xiii (c. c. G.). 2838; s. xiii. (c. c.). 2839; s. xv. (c. c.). 2840; s. xvi. (c. c.). 2841; s. xiii. (c. c.). 2842; s. xviii. (c. c). 2843; s. xv. (c. c.). 2844; s. xiv. f. 1—98 (c. c.). hebr. 1202, 1; s. xv. (c. c). **Rom:** Vatic. hebr. 365, 2; s. —. hebr. 426; s. —. [**Wien:** Vindob. 37].

D) **Amsterdam:** Bibl. urb. 40. **Berlin:** Berol. 62 (4° 511); a. 1585. f. 1—58ᵛ (c. comm.). 68 (4° 517); s. xv. f. 1 (c. comm.). 113 (fol. 1058); s. xv. f. 25 (alphabet.). 232 (4° 836); s. xv. f. 1 (c. comm. Maimon.). 236 (fol. 1588); s. xv. no. 1 (c. comm. Gal.). 237 (4° 809); s. xv. f. 1 (c. comm. Maimon.). 238 (4° 752); a. 1421. f. 1 (c. comm. Gal.). 247 (8° 549); s. —. f. 1 (c. comm. Maimon.). **Florenz:** Laur. plut. 88, 54. **Leyden:** L. B. 72. Scal. 2 (c. c. G.). **London:** Brit. Mus.? Almanzi (Brit. Mus.) 125. **München:** Merzbacher 74. Monac. 270. **Oxford:** Bodl. Michael. 714. Neubauer 2583. Oppenheimer 4° 1643. Reggio 7. **Paris:** Parisin. 401. 704. 1106 (c. c. G.). 1107 (c. c. G.). 1108 (c. c. G.). 1109 (fine mutil. c. c. G.). 1110 (c. c. G.). 1111. 1112. 1113. 1135. **Parma:** nr. 1185. 1365. **Rom:** Casanat. H VI 11. J VI 2. Vatic. 368. 386. **Turin:** Taurin. 54 (c. c. G.). **Wien:** Vindob. 133.

Dazu: Coronel. Deinard (c. c. G.). Fischl 56 (c. c. G.). Rabinowitz 116.

Ὅρκος. *Iusiurandum.* (L. IV 628—632). 53

Inc. Ὄμνυμι Ἀπόλλωνα.
Expl. ἐπιορκοῦντι τἀναντία τουτέων.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρ. 4302. 182; s. xvi. f. 8β. **Bologna:** Bonon. 3632*; s. xv. f. 28 («Ἐκ τοῦ κατὰ τὸν Ἱππ. ὅρκου, καθόσον οἷόν τε Χριστιανῷ ὀμόσαι»). **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 1. **Escurial:** Scorial. Σ. II. 5; s. xv. f. 28ᵛ. y. I. 8; s. xvi. f. 2. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 9b. plut. 74, 3; s. xii. p. 188b. plut. 74, 13; s. xv. p. 4. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. Sequitur ἕτερος ὅρκος Ἱπποκράτους (Inc. Αὐτὸν ἐν ἀχράντοισι. Expl. ὀλβιόδωρον ὑγείην = Hipp. I 74 Kuehlew. *Vgl.* Kuehn, *Additam. ad Fabricii elenchum medicorum vet.* XV. [Lips. 1828] p. 11). **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **London:** Arundel. (Brit. Mus.) 538; s. xv. f. 19. Stowean. (Brit. Mus.) 1073; s. xvi. f. 2. **Mai-**

land: Ambros. B 113 Sup.; s. xiv. in. f. 2. ibid.* f. 203ᵛ (Inscr. *wie im* Bonon. 3632. ›Textus hac forma scriptus ☨‹). **Modena:** Mutinens. 61 (III B 9); s. xv. f. 29ᵛ. **München:** Monacens. 71; a. 1531. f. 11. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 9 (Iuriiurando se applicat ›ετερος ορκος Ἱπποκράτους‹. Inc. αὐτὸν ἐν ἀχράντοισιν. Expl. ὀλβιόδωρον ὑγίειαν. ›A corrupt form of the metrical ›oath‹ printed in Kühlew. Hipp. opp. I p. 74‹. Scott). Auct. F. Infra II 3; s. xviii. Miscell. 132; s. xvi. f. 1. **Paris:** Parisin. 2047; s. xv. f. 16. 2140; s. xii—xiii. f. 9ᵛ. 2141; s. xv. f. 8ᵛ. 2142; s. xiii—xiv. f. 12ᵛ. 2143; s. xiv. f. 11. 2144; s. xiv. f. 13. 2145; s. xv. f. 14. 2146; s. xvi. f. 1. 2148; s. xv. f. 1. [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 55. [2545 (? = 2145?)]. 2596; s. xiv. f. 185ᵛ. Suppl. gr. 608; s. xvi. f. 178ᵛ. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 1. Reg. Suec. 182; s. xv. f. 16. Urbin. 64*; s. x—xi. f. 116 (›Ἐκ τοῦ κατὰ τὸν Ἱππ. ὅρκου, καθ' ὅσον οἷόν τε Χριστιανῷ ὀμόσαι‹). 68; s. xiv. f. 4 (*Ilbergs Coll. in dessen Besitz*). Vatic. 276; s. xii. f. 1 (*Ilbergs Coll. in dessen Besitz*). 277; s. xiv. f. 25 (*Ilbergs Coll. in dessen Besitz*). 278; a. 1512. f. 27ᵛ. 2238; s. xv. f. 180. 2304 (olim 2217); s. xv. f. 1. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 12. **Wien:** Vindob. phil. 219; s. xv. f. 140 (*Ilbergs Coll. in dessen Besitz*). lat. 4772 (tab. cod. III 382); s. xv. f. 105.

21 Übers. A) **Basel:** Basil. E III 15; s. —. **Bern:** Bernens. 531; s. xv. f. 111. **Florenz:** Laurent. plut. [73, 38]. 73, 40; s. xiii. f. 108. **Leyden:** B. P. L 156; s. xv. **Madrid:** Matritens. bibl. nac. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 96. **Neapel:** Neapolit. VIII D 25; a. 1380. **Rom:** Palat. 1248; a. 1511 f. 91. **Siena:** Senens. 71 (K VI 70); s. xv. f. 48ᵛ.

54

Νόμος. *Lex.* (L. IV 638—643).

Inc. Ἰητρικὴ τεχνέων μὲν πασέων.
Expl. πρὶν ἢ τελεσθῶσιν ὀργίοισιν ἐπιστήμης.

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3632*; s. xv. f. 28. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 1ᵛ. **Escurial:** Scorial. y. I. 8; s. xvi. f. 1. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 9b. Marucell. A 109; s. — **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **London:** Arundel. (Brit. Mus.) 538; s. xv. f. 53ᵛ. Stowean. (Brit. Mus.) 1073; s. xvi. f. 3ᵛ. **Mailand:** Ambros. B 113 Sup.; s. xiv in. f. 1. L 110 Sup.; s. xvi. f. 233ᵛ. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 9. Auct. F. Infra II 3; s. xviii. Miscell. 132; s. xvi. f. 2b. **Paris:** Parisin. 1868; s. xv. f. 377. 2140; s. xii—xiii. f. 9ᵛ. 2141; s. xv. f. 8ᵛ. 2142; s. xiii—xiv. f. 13. 2143; s. xiv. f. 11ᵛ. 2144; s. xiv. f. 13. 2145; s. xv. f. 14ᵛ. 2146; s. xvi. f. 1ᵛ. 2148; s. xv. f. 1. [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 56. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 4. Vatic. 276; s. xii. f. 1ᵛ (*Ilbergs Coll. in dessen Besitz*). 277; s. xiv. f. 25ᵛ (*Ilbergs Coll. in dessen Besitz*). 278; a. 1512. f. 28. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 12.

Übers. A) **Braunschweig:** Brunswic. 109; s. xiv. f. 101 b B. **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 41. **Kopenhagen:** Hauniens. bibl. reg. 3479; s. xv ex. f. 166ᵛ. **Laon:** Laudun. 414; s. xiii. no. 6. 418; s. xiv/xv no. 3. **Madrid:** Matritens. Bibl. nac. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 82ᵛ. **Mailand:** Ambros. E 78 Inf.; s. xiv. f. 4. **München:**

Monacens. 31; a. 1302. f. 79. 640; s. xv. 18444 (Teg. 444); s. xv. f. 196. **Neapel:** Neapolit. VIII D 25; a. 1380. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 75c. **Rom:** Angelic. 1338 (T 4. 3); s. xiv. f. 22. Palat. 1096; s. xiv. f. 133. 1098; s. xv. f. 22v. Vatic. 2369; s. — f. 59. 2381; s. — f. 200v. 2382; s. — f. 98v. 2417; s. — 2418; s. — f. 164. 2428; s. — f. 165. **Venedig:** Marcian. cl. XIV, 7; s. xiv. f. 38. 20; s. xiv. f. 75.

Ἐπιδημιῶν β΄. δ΄—ζ΄. *De morbis popularibus II. IV—VII.* (L. Lib. 2: V 72—138. Lib. 4: 144—196. Lib. 5: 204—258. Lib. 6: 266—356. Lib. 7: 364—468). 1

Lib. 2 Inc. Ἄνθρακες ἐν Κρανῶνι θερινοί.
Expl. συλλέγεται αὐτῷ ἐπὶ τοὺς τιτθούς.
Lib. 4 Inc. Μετ' ἰσημερίην καὶ μετὰ πανΐάδα.
Expl. πυρετοῖς ἐπιβήσσουσιν.
Lib. 5 Inc. Ἐν Ἤλιδι ἡ τοῦ κηπουροῦ γυνή.
Expl. ἔκφρων νύκτα καὶ ἡμέρην ἔθανεν.
Lib. 6 Inc. Ὁκόσῃσιν ἐξ ἀποφθορῆς.
Expl. ἐτελεύτησεν οὐ βραδέως.
Lib. 7 Inc. Μετὰ κύνα οἱ πυρετοί.
Expl. τὰ κρύφημα οὐκ ὁρῶν ἐστῶτα.

Griech. Hdss. [**Dublin:** Bibl. Narcissi cod. Brit. 502]. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 295b. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 10. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Modena:** Mutinens. 233 (III H 5); s. xvi. f. 33. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 333v. **Padua:** Bibl. Joann. Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 349. 2141; s. xv. f. 293v. 2142; s. xiii—xiv. f. 466. 2143; s. xiv. f. 321. 2144; s. xiv. f. 343v. 2145; s. xv. f. 487. 2146; s. xvi. f. 110. 2165; s. xvi. f. 1. (pars tant., c. comm. Gal.). [2229* (?); s. xiii.] 2254; s. xv. f. 256v. [2332*; s. xv]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 114. Urbin. 68; s. xiv. f. 360v. Vatic. 276; s. xii. f. 67v. 277; s. xiv. f. 397. 278; a. 1512. f. 824v. **Venedig:** Marcian 269; s. xi. f. 409 (Libri II. IV. V init. desunt).

Übers. a) **Florenz:** Laurent. plut. 73, 12; s. xv. f. 1 (Manente Leontio interpr.). **Rom:** Angelic. 1338 (T. 4. 3); s. xiv. f. 32 (Liber VI). **Salamanca:** Bibl. Univ. 2. 3. 22. s. xvii. (Ald. Garzeran interpr.).

c) **Escurial:** 805; s. xiii (l. VI c. c. G.). **Konstantinopel:** Aja Sofia 3642; s. — (Comm. arab.). **Paris:** Parisin. 2846; s. xix. (L. II et VI c. c. Gal., Abschr. eines Ambros. i. Mailand).

Περὶ χυμῶν. *De humoribus.* (L. V 476—502). 9

Inc. Τὸ μὲν χρῶμα τῶν χυμῶν.
Expl. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἰητρεύθη, ἐπιπονώτερος.

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius-Coll. 50; s. xv/xvi. f. 81v. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 58b. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi.

L 110 Sup.; s. xvi. f. 270. **Modena:** Mutinens. 220 (II H 5); s. xv. f. 2. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 60b. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 62ᵛ. 2141; s. xv. f. 57ᵛ. 2142; s. xiii—xiv. 2143; s. xiv. f. 62. 2144; s. xiv. f. 71. 2145; s. xv. f. 96ᵛ. 2253; s. xi. f. 65. 2255; s. xv. f. 165. [2254 (?)]. [2332*; s. xv. f. 213]. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 72. Vatic. 277; s. xiv. f. 91. 278; a. 1512. f. 164ᵛ. **Tübingen:** Tubingens. Bibl. Univ. 23*; s. xvi. (Scholia in Hipp. π. χυμῶν). 37*; a. 1584. no. xx, 13 (*Wie im* Tubing. 23). **Venedig:** [Bibl. S. Anton.] Marcian. 269; s. xi. f. 74. [**Wien:** Vindob. med. 28* (?); s. xv. (Π. χ. ἐκ τῶν Ἱππ.)].

[3] Προρρητικὸς α΄. *Praesagiorum liber I.* (L. V 510—572).

Inc. Οἱ κωματώδεες ἐν ἀρχῇσι.
Expl. ἀκρίτως καταμωλυνθέντα φλαῦρα.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. [25, ?]. 74, 1; s. xv. p. 276b. **Jerusalem:** Bibl. Mar-Saba 498; s. xviii. f. 37 (Ἱππ. προρρητικῶν ἐξήγησις). **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Mailand:** Ambros. A 156 Sup.; s. xvi. f. 20. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 307. **Paris:** Parisin. [2030; s. xvi.(?)]. 2140; s. xii—xiii. f. 324ᵛ. 2141; s. xv. f. 274. 2142; s. xiii—xiv. f. 442. 2143; s. xv. f. 298ᵛ. 2144; s. xiv. f. 323ᵛ. 2145; s. xv. f. 453ᵛ. 2166; s. xvi. f. 89. (c. comm. Gal.). [2253 (?)]. 2254; s. xv. f. 207ᵛ. [2266 (?). 2269 (?)]. [2332*; s. xv. f. 251ᵛ]. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 337ᵛ. Vatic. 277; s. xiv. f. 372ᵛ. 278; a. 1512. f. 773ᵛ. 283; s. xiv. f. 9. [**Venedig:** Marcian.].

[8] Κωακαὶ προγνώσεις. *Coa praesagia.* (L. V 588—732).

Inc. Οἱ ἐκ ῥίγεος περιψυχόμενοι.
Expl. πυρετὸν ὀξὺν μεθ' ἱδρῶτος.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 290b. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **München:** Monacens. 71; a. 1531 (fine mutil.) **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 326b. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 342ᵛ. 2141; s. xv. f. 288ᵛ. 2142; s. xiii—xiv. 2143; s. xiv. f. 315. 2144; s. xiv. f. 338. 2145; s. xv. f. 477ᵛ. 2254; s. xv. f. 236ᵛ. [2332*; s. xv. f. 263]. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 354ᵛ. Vatic. 277; s. xiv. f. 390ᵛ. 278; a. 1512. f. 810ᵛ. [**Venedig:** Marcian.].

[59] Περὶ τέχνης. *De arte.* (L. VI 2—26. Th. Gomperz, *Die Apologie der Heilkunst.* Wien 1890).

Inc. Εἰσίν τινες οἳ τέχνην.
Expl. ἢ ἐξ ὧν ἂν ἀκούσωσιν.

GRIECH. HDSS. **Bologna:** Bonon. 3632*; s. xv. f. 28. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 2. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 10. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **London:**

Arundel. (Brit. Mus.) 538; s. xv. f. 55 (Expl. f. 56 δυνάμενος διὰ σοφίην ᾗ πεπαίδευται = VI 2, 18 L.). **Mailand:** Ambros. L 110 Sup.; s. xvi. f. 234. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 9b. **Paris:** Parisin. 1868; s. xv. f. 377. 2140; s. xii—xiii. f. 10ᵛ. 2141; s. xv. f. 9. 2142; s. xiii—xiv. f. 13ᵛ. [2143 (?); s. xiv.] 2144; s. xiv. f. 14. 2145; s. xv. f. 15. 2148; s. xv. f. 1. 2253; s. xi. f. 75. [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 57. [2332*; s. xiv. f. 204]. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 17. Vatic. 277; s. xiv. f. 26 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 278; a. 1512. f. 29 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 12ᵛ.

Περὶ φύσιος ἀνθρώπου. *De natura hominis.* (L. VI 32—68). 40

Inc. Ὅστις μὲν εἴωθεν.
Expl. ἄλλο τι κακουργῆται ὥνθρωπος.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἐσφιγμένου 2330. 317; s. xvi. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 21. [959]. Bibl. Univ. L I IV 12*; s. xv. f. 40. **Florenz:** Laurent. plut. 74. 1; s. xv. p. 22 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 11. **Kopenhagen:** Haunicus. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. L 110 Sup.; s. xvi. f. 241ᵛ. **Modena:** Mutinens. 233 (III H 5); s. xvi. f. 127. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 21b. **Padua:** Bibl. S. Joannis in Viridario, ad dextr. plut. XVII. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 1868*; s. xiv. f. 368. 2140; s. xii—xiii. f. 22ᵛ. 2141; s. xv. f. 20 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 2142; s. xiii—xiv. f. 28 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 2143; s. xiv (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 2144; s. xiv. f. 29 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 2146; s. xvi. f. 179ᵛ (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 2147; s. xvi. f. 6 (Expl. σχεδὸν δὲ καὶ πάντα ...). 2253; s. xi. f. 81 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 2254; s. xv (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 2255; s. xv. f. 90. 2316; s. xv. f. 138ᵛ. 2317*; s. xvi. f. 40. 45. E. HH [2545 (? = 2145?)]. [**Reims:** Bibl. S. Remig. 548]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 91. Urbin. 68; s. xiv. f. 30 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). Vatic. 276; s. xii. f. 107 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 277; s. xiv. f. 43 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 278; a. 1512. f. 59 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 28. App. cl. V 19; s. xv. f. 475.

Übers. a) **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 41. S XXVI 4; s. xiii. f. 35. **München:** 28 Monacens. 640; s. xv. f. 1. **Neapel:** Neapol. VIII D 34; s. xiv. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 75d. 7026; s. xvi. no. 1 (Anon. comm.). 7027; s. x. no. 1. **Rom:** Angelic. 1338 (T 4. 3); s. xiv. f. 22. Palat. 1096; s. xiv. f. 133 (Expl. in anno quandoque). 1098; s. xv. f. 22ᵛ. Vatic. 2382; s. — f. 98. 2417; s. — f. 259ᵛ. **Venedig:** Marcian. cl. XIV 7; s. xiv. f. 38.

c) **Cambridge:** Bibl. Univ. 1386, 2; s. —. **Florenz:** Laurent. 226, 1 et 3 (c. comm.); s. —.

42 Περὶ διαίτης ὑγιεινῆς. *De salubri diaeta.* (L. VI 72—86).
Inc. Τοὺς ἰδιώτας ὧδε χρή.
Expl. ἐν τῇσι νούσοισιν ὠφελέεσθαι.

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 27b. **Florenz:** Laurent. App. 2*; s. xv. f. 106^v (Περὶ διαίτης γυναικῶν. Inc. Τὰς γυναῖκας ὧδε χρὴ διαιτᾶσθαι cf. L. VI 82, 2. Expl. καὶ τὰς σκιατραφίας cf. L. 82, 6). **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 11. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. L 110 Sup., s. xvi. f. 244^v. **Modena:** Mutinens. 213 (III G 9)*; s. xv. f. 235 (Inc. *und* Expl. *wie im* Laurent. App. 2). **München:** Monacens. 71*; a. 1531 (Περὶ ἐμέτων. Inc. Ἐξ μῆνας τοὺς χειμερινοὺς = L. VI 78, 4). **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 25b. **Paris:** Parisin. 1868*; s. xv. (Inc. Ὁκόσους δὲ δίαι = L. VI 84, 15). [2140; s. xii—xiii. f. — 2141; s. xv. f. — 2142; s. xiii—xiv. f. — 2143; s. xiv. f. — 2144; s. xiv. f. — 2145; s. xv. f. — 2146; s. xvi. f. — 2147; s. xvi. f. — 2253; s. xi. f. — 2255; s. xv. f. —]. Suppl. 447*; s. xiv. **Rom:** Reg. Suec. 182*; s. xv. f. 18 (Inscr. *und* Inc. *wie im* Monac. 71). Urbin. 68*; s. xiv. f. 35. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 33^v.

35ª Übers. A) **Cesena:** Malatest. D XXIII 4; s. xiv. (Inscr. De regimine salutis).

35 Περὶ φυσῶν. *De flatibus.* (L. VI 90—114).
Inc. Εἰσί τινες τῶν τεχνέων.
Expl. οὐδαμῶς οὐδὲ πιστότερος.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorial. Φ. III. 12; s. xv. f. 461. **Florenz:** Laurent. plut. 74. 1. s. xv. p. 182 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. B 113 Sup.; s. xiv in. f. 181. (Inscr. ἐκ τοῦ π. φύσεων). E. SS C 85 Sup.; s. xv—xvi. (»De naturis«; *vielmehr Excerpt aus* π. φυσῶν *verm.* Schoene). **Modena:** Mutinens. 227 (II H 12); s. xvi. f. 3. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 199b. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 206. 2141; s. xv. f. 184. 2142; s. xiii—xiv. f. 319. 2143; s. xiv. f. 192. 2144; s. xiv. f. 228. 2145; s. xv. f. 298. 2253; s. xi. f. 93^v (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 2254; s. xv. f. 35^v. [2332*; s. xiv. f. 236]. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Urbin. 64*; s. x—xi. f 100. 68; s. xiv. f. 225 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). Vatic. [216]. 277; s. xiv. f. 250^v (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 278; a. 1512. f. 520. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 257.
Dazu: [Jo. Mori episc. Norvic. 9239].

50 54 Übers. A) **Bordeaux:** Burdigal. nr. 117—118; s. xv. f. 306. **Cambridge:** Cantabrig. Univ. G g III 32; s. xv. f. 207 (Libri II de flatibus et de passionibus). **Paris:** Parisin. 7023; a. 1444. no. 1. 7063; s. xv. no. 2.

34 Περὶ ὑγρῶν χρήσιος. *De humidorum usu.* (L. VI 118—136).
Inc. Ὕδωρ ποτόν, ἁλμυρόν, θάλασσα.
Expl. θέρμη ὠφελέει ἢ βλάπτει.

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2253; s. xi. f. 70^v. [2254 (?); s. xv.]. 2255; s. xv. f. 378^v.

Περὶ νούσων ά. *De morbis I.* (L. VI 140—204). [24]
Inc. Ὃς ἂν περὶ ἰήσιος.
Expl. τύχεται πάντα καὶ ἀποθνήσκει.

GRIECH. HDSS. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 102. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 70b. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. L 110 Sup.; s. xvi. f. 282ᵛ. **Modena:** Mutinens. 220 (II H 5); s. xv. f. 21. **München:** Monac. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 74b. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 75ᵛ. 2141; s. xv. f. 70ᵛ. 2142; s. xiii—xiv. f. 107ᵛ. 2143; s. xiv. f. 76ᵛ. 2144; s. xiv. f. 85. 2145; s. xv. f. 116ᵛ. 2148; s. xv. f. 7. [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 191. [2332*; s. xiv. f. 216]. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 18ᵛ. Reg. Suec. 182*; s. xv. f. 83. Urbin. 68; s. xiv. f. 86ᵛ. Vatic. 277; s. xiv. f. 109 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 278; a. 1512. f. 196ᵛ. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 91. **Wien:** Vindob. med. 4; s. x. f. 88 (*Coll. Ilbergs von VI 140—174, 1 L. in dessen Besitz*).

Περὶ παθῶν. *De affectionibus.* (L. VI 208—270). [21]
Inc. Ἄνδρα χρὴ ὅστις ἐστί.
Expl. μᾶλλον βλάπτει ἢ ὠφελέει.

GRIECH. HDSS. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 159. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 106b. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. B 126 Sup.; s. xiv. f. 166. L 110 Sup.; s. xvi. f. 324 (mutil.). **Modena:** Mutinens. 220 (II H 5); s. xv. f. 86ᵛ. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 118. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 117. 2141; s. xv. f. 109. [2142 (?); s. xiii—xiv.] 2143; s. xiv. f. 111ᵛ. 2144; s. xiv. f. 127ᵛ. 2145; s. xv. f. 175. 2148; s. xv. f. 26ᵛ. [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 265ᵛ. [2332*; s. xiv. f. 222]. **Rom:** Vatic. 277; s. xiv. f. 155ᵛ. 278; a. 1512. f. 298ᵛ. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 142ᵛ. **Wien:** Vindob. med. 4; s. x. f. 46 (*Coll. Ilbergs v. VI 208—212, 9 L. in dessen Besitz*).

ÜBERS. A) **Paris:** Parisin. 7023; a. 1444. no. 2.

Περὶ τόπων τῶν κατ' ἄνθρωπον. *De locis in homine.* (L. VI 276—348). [43]
Inc. Ἐμοὶ δοκέει ἀρχὴ μὲν οὖν.
Expl. τὰ καταμήνια καλεύμενα.

GRIECH. HDSS. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 16. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Paris:** Parisin. [2142 (?); s. xiii—xiv.] [2146 (?); s. xvi.] 2253; s. xi. f. 100 (*Coll. Ilbergs v. VI 276—292 L. in dessen Besitz*). [2254 (?); s. xv.]. [2255 (?); s. xv.] **Rom:** Palat. 192; s. xiv. f. 47 (*Ilbergs Coll. v. VI 276—282, 5 L. in dessen Besitz*). Vatic. 276; s. xii. f. 134 (*Ilbergs Coll. in dessen Besitz*).

30 Περὶ ἱερῆς νούσου. *De morbo sacro.* (L. VI 352—396).
Inc. Περὶ μὲν τῆς ἱερῆς νούσου.
Expl. ἄλλης βαναυσίης τοιαύτης.

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 94. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 66. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. L 110 Sup.; s. xvi. f. 30 *(Dietz' Collation eines der 2 Mediolanenses im Dietz-Nachlaß impress. I 4 der Univ.-Bibl. Königsberg Pr., vgl. oben S. 3).* **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. — **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 70ᵛ. 2141; s. xv. f. 65ʳ. 2142; s. xiii—xiv. f. 97 *(Ilbergs Coll. in dessen Besitz).* 2143; s. xiv. f. 71ʳ. 2144; s. xiv. f. 80. 2145; s. xv. f. 108ᵛ. [2148; s. xvi. f. 59ᵛ.] 2254; s. xv. f. 221ʳ. 2255; s. xv. f. 181. [2332*; s. xiv. f. 213ʳ]. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 80ʳ. Vatic. 277; s. xiv. f. 102 *(Ilbergs Coll. in dessen Besitz).* 278; a. 1512. f. 183. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 84ᵛ. **Wien:** Vindob. med. 4; s. x. f. 72 *(Ilbergs Coll. in dessen Besitz).* med. 24; s. xv. f. 1 *(Ilbergs Coll. von VI 368. 10—378. 3 L. in dessen Besitz. Dietz' Coll. im Dietz-Nachlaß impress. I 4 pag. 26ff. der Univ.-Bibl. Königsberg Pr.).*

16 Περὶ ἑλκῶν. *De ulceribus.* (L. VI 400—432).
Inc. Ἕλκεα ξύμπαντα οὐ χρὴ τέγγειν.
Expl. ἢν δύνηται ἑστάναι.

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 88. 76; s. xv/xvi. f. 206. [949]. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 62b. 74, 21*; s. xv. p. 1. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. L 110 Sup.; s. xvi. f. 274. **Modena:** Mutinens. 220 (II H 5); s. xv. f. 8. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 65. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 66ᵛ. 2141; s. xv. f. 62. 2142; s. xiii—xiv. f. 89ᵛ. 2143; s. xiv. f. 67. 2144; s. xiv. f. 75ʳ. 2145; s. xv. f. 102ᵛ. 2148; s. xv. f. 57ʳ. 2149*(?); s. xvi. [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 173ʳ. 2287; s. xv—xvi. f. 214ʳ. [2332*; s. xiv. f. 213ʳ]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 76ʳ. Vatic. 277; s. xiv. f. 97. 278; a. 1512. f. 173. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 79ᵛ. **Wien:** Vindob. med. 47; s. xv. f. 432.

18 Περὶ αἱμορροΐδων. *De haemorrhoïdibus.* (L. VI 436—444).
Inc. Αἱμορροΐδων τὸ μὲν νόσημα.
Expl. τὴν ἕδρην ἐξώσας ὡς μάλιστα.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 289b. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Modena:** Mutinens. 227 (II H 12); s. xvi. f. 167. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 325. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 340ᵛ. 2141; s. xv. f. 287ᵛ. 2142; s. xiii—xiv. f. 458. 2143; s. xiv. f. 314. 2144; s. xiv. f. 337. 2145; s. xv. f. 476. [2148; s. xv. f. 57.] 2254; s. xv. f. 234ᵛ. [2332*; s. xiv. f. 262ᵛ]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 353ᵛ. Vatic. 277; s. xiv. f. 389ᵛ. 278; a. 1512. f. 808.

Περὶ συρίγγων. *De fistulis.* (L. VI 448—460). [17]

Inc. Σύριγγες γίνονται μέν.

Expl. ὡς θερμότατα διερρήθησαν καταπλάττεσθαι.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 287b. **Kopenhagen:** Hanniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Modena:** Mutinens. 227 (II H 12); s. xvi. f. 164. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 322. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 338v. 2141; s. xv. f. 285v. 2142; s. xiii—xiv. f. 456. 2143; s. xiv. f. 311v. 2144; s. xiv. f. 335v. 2145; s. xv. f. 473. 2148; s. xv. f. 56v. 2254; s. xv. f. 231v. [2332*; s. xv. f. 262v]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 351v. Vatic. 277; s. xiv. f. 387. 278; a. 1512. f. 803v.

Περὶ διαίτης α′ β′ γ′. *De victus ratione I—III.* (L. VI 466—636). [38]

Lib. 1 **Inc.** Εἰ μὲν μοί τις ἐδόκεε.

Expl. ἀδύνατον ἐκ διαίτης ἀλλοιῶσαι.

Lib. 2 **Inc.** Χωρέων δὲ θέσιν.

Expl. ἐς τὴν ἀρχαίην δίαιταν ἡσυχῇ.

Lib. 3 Περὶ δὲ διαίτης ἀνθρωπίνης.

Expl. πλὴν τῶν περιπάτων.

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 199v. Bibl. Univ. L. l. IV. 12; s. xv. f. 40v. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 131b. **Kopenhagen:** Hanniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. B 108 Sup.; s. xiv. in. f. 19 (Libri I. II). C 85 Sup.; s. xv—xvi. **Modena:** Mutinens. 220 (II H 5); s. xv. f. 129v. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 144b. **Paris:** Parisin. 36; s. xiv—xv. f. 55. 2140; s. xii—xiii. f. 146. 2141; s. xv. f. 136 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 2142; s. xiii—xiv. f. 231v. 2143; s. xiv. f. 136. 2144; s. xiv. f. 158v. 2145; s. xv. f. 217. 2148; s. xv. f. 39. [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 316. [2332*; s. xiv. f. 224v]. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Reg. Suec. 182; s. xv. f. 57v (fine mutil.). Urbin. 68; s. xiv. f. 159. Vatic. 277; s. xiv. f. 187 (*Coll. Ilbergs von VI 466—514. 23 L. in dessen Besitz*). 278*; a. 1512. f. 70v. 278; a. 1512. f. 370. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 179 (*Coll. Kühleweins und Ilbergs im Besitz des letzteren*). **Wien:** Vindob. med. 4; s. x. f. 174v (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*).

Übers. a) **Berlin:** Berol. 4° 198; s. xii. p. 10—12. **Monte Cassino:** Casinens. 69; s. ix. p. 571 (De cibis = π. διαίτ. β′.). **Cheltenham:** Phillipps. 386; s. ix. f. 1 (Peri dietes h. e. de observantia ciborum = π. διαίτ. β′. Inc. De positione regionum. Expl. priscae consuetudini cum moderamine). **St. Gallen:** Sangall. 762; s. ix. f. 25—72 (Anon. de virtute herbarum. Ex libro II) *und* f. 187—216 (Liber de cibis etc. Inc. Bubula fortissima est. Ed. Val. Rose, Anecd. gr. II p. 151—160). **London:** Sloan. (Brit. Mus.) 84 vel 670; s. xii. f. 40v (*Wie im* Sangall. f. 187. Expl. et conturbat ventrem). [**Oxford:** Bodleian. 3541]. **Paris:** Parisin. 7027; s. x. f. 55v (*Wie im* Sangall.) **Rom:** Regin. 1004; s. xiii. f. 39 (*Wie im* Sangall. f. 187). [11] [52]

Dazu: Libellus qui inscribitur *Dieta de circulo anni.* **Brüssel:** Bruxell. 1342—50; s. xii. f. 106 (Inc. Mense Ianuario. Expl. eo tempore confectae sunt). **Cambridge:** Cantabrig. St. Petri 248; s. xiii. f. I 22 (Sine auctoris nomine. Inscr. Dieta totius anni). [12]

Glasgow: Hunterian. V 3. 2; s. x (ix) f. — (*Wie im* Bruxell.). **München:** Monac. 14506 (Em. F 9); s. xii. f. 68 (Dieta per singulos menses). **Paris:** Parisin. 7418; s. xiv. **Rom:** Regin. 1443; s. — f. 39 (Inc. *wie im* Bruxell. Expl. temporibus *SS* [?]). **Würzburg:** Bibl. Univ. med. 4° 2; s. xiii (Inscr. De custodienda sanitate per tempora anni).

[39] Περὶ ἐνυπνίων (= περὶ διαίτης δ΄). *De insomniis.* (L. VI 640—662).

Inc. Περὶ δὲ τῶν τεκμηρίων.
Expl. ἐόντα ξὺν τοῖσι θεοῖσιν.

GRIECH. HDSS. **Bern:** Bernens. 579*; s. xiv. f. 98—99. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 230ᵛ. Bibl. Univ. L. l. IV. 12; s. xvi. f. 39. **Escurial:** Scorial. T. II. 14; s. xvi. f. 235 (Expl. ἐς τὴν ἔσω περιφορὴν ἐμπεπτωκέναι). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 150b. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. **Modena:** Mutinens. 220 (II H 5); s. xv. f. 164. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 165. Miscellan. 130; s. xvii. f. 315. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 169. 2141; s. xv. f. 155. 2142; s. xiii—xiv. f. 268ᵛ. 2143; s. xiv. f. 155ᵛ. 2144; s. xiv. f. 183ᵛ. 2145; s. xv. f. 247ᵛ. [2148; s. xvi. f. 48.] [2254(?)]. 2255; s. xv. f. 356ᵛ. [2332*; s. xiv. f. 227]. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Barberin. I 127; s. xvi. f. 313. Urbin. 68; s. xiv. f. 183. Vallicell. 106 (F 83); s. xv—xvi. f. 188ᵛ—190 (Expl. ἡ ταραχή). Vatic. 277; s. xiv. f. 211ᵛ. 278; a. 1512. f. 426. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 208. App. cl. V 14 (ol. Nanian. 248); s. xvi. f. 1 (*Coll. Ilbergs v. VI 640—662 in dessen Besitz*). **Wien:** Vindob. med. 4; s. x. f. 233 (*Ilbergs Coll. in dessen Besitz*). phil. 192; s. xv. f. 112 (Inc. Ὁκόσα τῶν ἐνυπνίων. *Coll. Ilbergs v. VI 640—662 in dessen Besitz*).

[19] ÜBERS. A) **Paris:** Parisin. 7337; s. xv.

[24] Περὶ νούσων β΄ γ΄. *De morbis II et III.* (L. VII 8—114. 118—160).

Lib. 2 Inc. Οὐρέεται πολλόν.
Expl. ἐλέχθη καὶ ὑποκλύζειν.
Lib. 3 Inc. Περὶ μὲν οὖν πυρετῶν.
Expl. διὰ τῆς κοιλίης χολὴν ἄγει.

GRIECH. HDSS. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 102. **Florenz:** Laurent. plut. 74. 1; s. xv. p. 70b. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. L 110 Sup.; s. xvi. f. 282ᵛ. **Modena:** Mutinens. 220 (II H 5); s. xv. f. 21ᵛ. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 74b. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 75ᵛ. 2141; s. xv. f. 70ᵛ. 2142; s. xiii—xiv. f. 107ᵛ. 2143; s. xiv. f. 76ᵛ. 2144; s. xiv. f. 85. 2145; s. xv. f. 116ᵛ. 2148; s. xv. f. 7. [2254(?)]. 2255; s. xv. f. 191. [2232*; s. xiv. f. 216]. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 18ᵛ. Reg. Suec. 182; s. xv. f. 83. Urbin. 68; s. xiv. f. 86ᵛ. Vatic. 277; s. xiv. f. 109. 278; a. 1512. f. 196ᵛ. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 102. **Wien:** Vindob. med. 4; s. x. f. 88 (*Coll. Ilbergs von VII 118 L. in dessen Besitz*).

Περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν. *De internis affectionibus.* (L. VII 166—302). 22
Inc. Ἣν ἡ τοῦ πλεύμονος ἀρτηρίη.
Expl. ἐν πτισάνῃ ἑφθῇ λεπτῇ καὶ μέλιτι.

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 172. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 114b. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Modena:** Mutinens. 220 (II H 5); s. xv. f. 100v. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 126. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 126. 2141; s. xv. f. 117v. 2142; s. xiii—xiv. f. 198v. 2143; s. xiv. f. 118v. 2144; s. xiv. f. 138v. 2145; s. xv. f. 188v. 2148; s. xv. f. 30v. [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 281v. [2332*: s. xiv. f. 223]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 138. Vatic. 277; s. xiv. f. 166. 278; a. 1512. f. 320. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 154. **Wien:** Vindob. med. 4; s. x. f. 1 (Inc. L. VII 168, 4 ⟨περιστρέ⟩φηται).

Περὶ φύσιος γυναικείης. *De natura muliebri.* (L. VII 312—430). 27
Inc. Περὶ δὲ τῆς γυναικείης φύσιος.
Expl. ἐν ὕδατι εὐώδει.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 263. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 22. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. B 108 Sup.; s. xiv in. f. 1 (L. VII 318, 11—370, 11. 386, 3—416, 12). C 85 Sup.; s. xv—xvi. **Modena:** Mutinens. 227 (II H 12); s. xvi. f. 139v. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 292. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 308. 2141; s. xv. f. 260v. 2142; s. xiii—xiv. f. 424. 2143; s. xiv. f. 282. 2144; s. xiv. f. 309v. 2145; s. xv. f. 431v. 2146; s. xvi. f. 211. 2254; s. xv. f. 183. [2332*; s. xiv. f. 250v]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 105. Urbin. 68; s. xiv. f. 323. Vatic. 276; s. xii. f. 124v (*Tschiedels Coll. in Ilbergs Besitz*). 277; s. xiv. f. 355v. 278; a. 1512. f. 736v. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 390. **Wien:** Vindobon. med. 4; s. x. f. 383v (Expl. προνη⟨στεύσασαν⟩ = L. VII 412, 16).

Περὶ ἑπταμήνου. *De septimestri partu.* (L. VII 436—452).
Inc. Οἱ δὲ ἑπτάμηνοι.
Expl. τὰ γὰρ ἐπὶ σώμασι τάδε γράφω.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 260. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 14 (Inc. Περὶ δὲ ἑπταμήνων ὁ λόγος. Expl. ταῦτα οὖν πρότερον ἐννοούμενος). 51
Kopenhagen: Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. **Modena:** Mutinens. 227 (II H 12); s. xvi. f. 134. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 288b. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 304. 2141; s. xv. f. 257v. 2142; s. xiii—xiv. f. 420. 2143; s. xiv. f. 278v. 2144; s. xiv. f. 306. 2145; s. xv. f. 426v. 2146; s. xvi. f. 206v. 2254; s. xv. [2546 (? = 2146?)]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 102v. Urbin. 68; s. xiv. f. 319v. Vatic. 276; s. xii. f. 112 (*Tschiedels Coll. in Ilbergs Besitz*). 277; s. xiv. f. 351v. 278; a. 1512. f. 727v (Inc. *und* Expl. *wie im* Holkham. nr. 282). **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 385.

52 Περὶ ὀκταμήνου. *De octimestri partu.* (L. VII 452—460).

Inc. Περὶ δὲ ὀκταμήνου γενέσιος.
Expl. ἤνπερ ἐς τελευταίην περίοδον καταστῇ.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 262. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 15 (Inc. Φημὶ δισσὰς ἐφεξῆς κακοπαθείας γιγνομένας. Expl. ἄρχονται ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ). **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. **Modena:** Mutinens. 227 (II H 12); s. xvi. f. 137ᵛ. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 290b. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 306. 2141; s. xv. f. 259. 2142; s. xiii—xiv. f. 422ᵛ. 2143; s. xiv. f. 280ᵛ. 2144; s. xiv. f. 308. 2145; s. xv. f. 429. 2146; s. xvi. f. 207ᵛ. 2254; s. xv. f. 180ᵛ. [2546 (? = 2146?)]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 103. Urbin. 68; s. xiv. f. 321ᵛ. Vatic. 276; s. xii. f. 122ᵛ (*Tschiedels Coll. in Ilbergs Besitz*). 277; s. xiv. f. 353ᵛ. 278; a. 1512. f. 733. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 388.

Übers. c) **München:** Monacens. 805; s. xvii (Comm.).

49 Περὶ γονῆς. *De genitura.* (L. VII 470—484).

Inc. Νόμος μὲν πάντα κρατύνει.
Expl. ἐς τὸν λόγον ὃν ἔλεγον.

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 46. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 30ᵛ. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 27b. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 13 (Expl. ἐν τῇσι μήτρῃσιν τῆς γυναικός). **Karlsruhe:** Caroliruh. 449; s. xv/xvi. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **London:** Arundel. (Brit. Mus.) 538; s. xv. f. 45. **Mailand:** Ambros. L 110 Sup.; s. xvi. f. 245ᵛ. **Modena:** Mutinens. 218 (II H 3); s. xvi. f. 110ᵛ. 233 (III H 5); s. xvi. f. 139ᵛ. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 27. [**Padua:** Bibl. Canonicor. Lateranens.]. **Paris:** [Coislin. 335]. Parisin. 1868; s. xv. f. 368. 2140; s. xii—xiii. f. 28. 2141; s. xv. f. 25ᵛ. 2142; s. xiii—xiv. f. 44ᵛ. 2143; s. xiv. f. 31. 2144; s. xiv. f. 34ᵛ. 2145; s. xv. f. 43. 2146; s. xvi. f. 198ᵛ. [2147 (?); s. xvi.] [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 101. 2256*; s. xiv (frgm.). 2320; s. xvi. f. 1. [2332*; s. xiv. f. 208]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 101. Reg. Suec. 182; s. xv. f. 20ᵛ. Urbin. 68; s. xiv. f. 35. Vatic. 276; s. xii. f. 117ᵛ. 277; s. xiv. f. 49ᵛ. 278; a. 1512 f. 75. 1759; s. xv (xvii?). f. 235ᵛ (Frgm. Inc. Νόμος μέν. Expl. ἔξωθεν σαρκώδεις). **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 35ᵛ. 282; s. xv. 296; s. xv. App. cl. V 14 (ol. Nanian. 248); s. xv. f. 19. **Wien:** Vindob. med. 13; s. xv. f. 1 (Inscr. Περὶ γεννήσεως ἀνθρώπου καὶ περὶ γονῆς. Inc. Νόμος μέν. Expl. f. 4ᵛ ταῦτα αἰσχυνόμεθα καὶ κρύπτειν σπουδάζομεν).

Dazu: [reg. Paris. 14].

Übers. c) **Cambridge:** Bibl. Univ. 1386, 1; s. xiii vel xiv.

Περὶ φύσιος παιδίου. *De natura pueri.* (L. VII 486—542). [50]
Inc. Ἢν ἡ γονὴ μείνῃ.
Expl. οὗτος ὁ λόγος ὧδε εἰρημένος ἅπας τέλος ἔχει.

GRIECH. HDSS. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 33ᵛ. 76; s. xv/xvi. f. 220 (Inc. ἡ τροφὴ καὶ ἡ αὔξησις τῶν παιδίων = L. VII 514, 6). **Florenz:** Laurent. plut. 59, 14; s. xv. f. 227b (Frgm. c. comm. Joannis [Damasceni?]. Ed. Dietz, Scholia in Hipp. et Gal. II 205—235). 74, 1; s. xv. p. 29b. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 12. **Karlsruhe:** Carolirubens. 449; s. xv/xvi (fine mutil.). **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224. s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **London:** Arundel. (Brit. Mus.) 538; s. xv. f. 21. **Mailand:** Ambros. L 110 Sup.; s. xvi. f. 246ᵛ. **Modena:** Mutinens. 233 (III H 5); s. xvi. f. 144. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 29. **Paris:** Parisin. 1868; s. xiv. f. 369ᵛ. 2140; s. xii—xiii. f. 30. 2141; s. xv. f. 27ᵛ. 2142; s. xiii—xiv. f. 36. 2143; s. xiv. f. 32ᵛ. 2144; s. xiv. f. 36ᵛ. 2145; s. xv. f. 46ᵛ. 2146; s. xvi. f. 187. 2147; s. xvi. f. 1 (imperf.). [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 104ᵛ. [2332*; s. xiv. f. 208]. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 95. Reg. Suec. 182; s. xv. f. 34. Urbin. 68; s. xiv. f. 38ᵛ. Vatic. 276; s. xii. f. 111ᵛ. 277; s. xiv. f. 52. 278; a. 1512 f. 80ᵛ. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 38ᵛ. App. cl. V 9; s. xv. f. 473.

ÜBERS. A) **München:** Monacens. 31; a. 1302. f. 197 (De natura fetus). 39; s. xiv. f. 43. 640; s. xv (De natura fetus). **Rom:** Angelic. 1338 (T 4. 3); s. xiv. f. 23ᵛ. Vatic. 2382; s. — f. 95. 2417; s. — f. 257ᵛ. **Venedig:** Marcian. cl. XIV 7; s. xiv. f. 39. [35] [64]

D) **Parma:** nr. 150.

Περὶ νούσων δ'. *De morbis liber IV.* (L. VII 542—614). [24]
Lib. 4 Inc. Τοῦ ἀνθρώπου ἐς τὴν γένεσιν ἀπὸ πάντων τῶν μελέων.
Expl. ὅτι τὰ σημήϊα αὐτοῦ τάδε.

GRIECH. HDSS. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 102. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 70b. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. L 110 Sup.; s. xvi. f. 282ᵛ. **Modena:** Mutinens. 220 (II H 5); s. xv. f. 71. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 74b. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 75ᵛ. 2141; s. xv. f. 70ᵛ. 2142; s. xiii—xiv. f. 107ᵛ. 2143; s. xiv. f. 76ᵛ. 2144; s. xiv. f. 85. 2145; s. xv. f. 116ᵛ. 2148; s. xv. f. 7. [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 191. [2332*; s. xiv. f. 216]. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 18ᵛ. Reg. Suec. 182*; s. xv. f. 83. Urbin. 68; s. xiv. f. 86ᵛ. Vatic. 277; s. xiv. f. 109. 278; a. 1512. f. 196ᵛ. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 129.

Γυναικείων α' β'. *De mulierum affectibus.* (L. VIII 10—232. 234—406). [25]
Lib. 1 Inc. Τὰ δὲ ἀμφὶ γυναικείων νούσων.
Expl. ἐς ὕδωρ ὑπόγλυκυ.
Lib. 2 Inc. Ῥόος λευκὸς ἐν τῇσι γεραιτέρῃσι.
Expl. ἐν οἴνῳ διακλυζέσθω.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1: s. xv. p. 207b. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 24 *und* 25. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. **Modena:** Mutinens. 227 (II H 12);

s. xvi. f. 44. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 229b. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 237v. 2141; s. xv. f. 207v. 2142; s. xiii—xiv. f. 351. 2143; s. xiv. f. 222. 2144; s. xiv. f. 253. 2145; s. xv. f. 341. 2146; s. xvi. f. 241v. [2242 (?)]. 2254; s. xv. 2256; s. xv. f. 83. [2332*; s. xiv. f. 241]. [2548(?)]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 153 (Lib. I fine mutil.). Urbin. 68; s. xiv. f. 258v. Vatic. 276; s. xii. f. 141v (*Tschiedels Coll. in Ilbergs Besitz*). 277; s. xiv. f. 282v. 278; a. 1512. f. 591. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 298. **Wien:** Vindob. med. 4; s. x. f. 241 (Expl. pro διακαυζέσθω sic: διανιζέσθω ὃς ἂν περὶ ἴησιος ἐθέλῃ ἐρωτᾶν: — γυναικείων β'. *Vgl.* περὶ νούσων lib. I in.).

Übers. a) **Neapel:** Neapol. VIII D 43; s. —

28 Περὶ ἀφόρων. *De sterilibus.* (L. VIII 408—462).

Inc. Περὶ μὲν τῶν γινομένων τῇσι γυναιξίν.
Expl. καταλείποντα προβολὴν τῷ σιδήρῳ.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 250. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. **Modena:** Mutinens. 227 (II H 12); s. xvi. f. 115v. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 276. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 291v. 2141; s. xv. f. 248. 2142; s. xiii—xiv. f. 406v. 2143; s. xiv. f. 267. 2144; s. xiv. f. 295. 2145; s. xv. f. 409. [2146; s. xvi. f. 307v.] 2254; s. xv. f. 170v. [2545 (? = 2145 ?)]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 31. Urbin. 68; s. xiv. f. 308v. Vatic. 276; s. xii. f. 178v (*Tschiedels Coll. in Ilbergs Besitz*). 277; s. xiv. f. 338v. 278; a. 1512. f. 699v. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 368v (*Kühleweins Coll. in Ilbergs Besitz*).

26 Περὶ παρθενίων. *De virginum morbis.* (L. VIII 466—470).

Inc. Ἀρχή μοι τῆς ξυνθέσιος.
Expl. μᾶλλον ταῦτα πάσχουσιν.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 262b. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 21. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. **Modena:** Mutinens. 227 (II H 12); s. xvi. f. 139. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 291b. **Padua:** Bibl. S. Joannis in Viridario, ad dextr. plut. xvii. (*Verbleib unbekannt.*) **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 307. 2141; s. xv. f. 260. 2142; s. xiii—xiv. f. 423v. 2143; s. xiv. f. 281v. 2144; s. xiv. f. 309. 2145; s. xv. f. 430v. 2146; s. xvi. f. 210v. 2254; s. xv. f. 182. [2332*; s. xiv. f. 249v]. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 104v. Urbin. 68; s. xiv. f. 322v. Vatic. 276; s. xii. f. 124 (*Tschiedels Coll. in Ilbergs Besitz*). 277; s. xiv. f. 355. 278; a. 1512 f. 735. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 389.

Περὶ ἐπικυήσιος. *De superfoetatione.* (L. VIII 476—508). [29]

Inc. Ὁκόταν ἐπικυΐσκηται γυνή.

Expl. πίνειν καὶ καθαιρεῖται.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 256b. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. **Modena:** Mutinens. 227 (II H 12); s. xvi. f. 128. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 284. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii f. 300. 2141; s. xv. f. 254. 2142; s. xiii—xiv. f. 415ᵛ. 2143; s. xiv. f. 275. 2144; s. xiv. f. 302. 2145; s. xv. f. 420ᵛ. 2146; s. xvi. f. 201ᵛ. 2254; s. xv. f. 170ᵛ. [2332*; s. xiv. f. 248ᵛ.] [2545 (? = 2145 ?)]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 36. Urbin. 68; s. xiv. f. 315. Vatic. 276; s. xii. f. 119 (*Ilbergs Coll. in dessen Besitz*) *und* 184ᵛ (*Tschiedels Coll. in Ilbergs Besitz*). 277; s. xiv. f. 347ᵛ. 278; a. 1512. f. 717ᵛ. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 379ᵛ. App. cl. V 14 (ol. Nanian. 248); s. xvi. f. 22ᵛ (Expl. βάπτειν δὲ τὰς μήλας = L. VIII 496, 9).

Περὶ ἐγκατατομῆς ἐμβρύου (I). *De exsectione foetus.* Περὶ ἐγκατατομῆς παιδίου (II). *De exsectione pueri.* (L. VIII 512—518). [19]

I Inc. Περὶ δὲ τῶν μὴ κατὰ τρόπον.

Expl. ἐσθιέτω δὲ σιτία μέτρια.

II Inc. Ἐγκατατομὴν παιδίου ποιήσεις οὕτως.

Expl. = I.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 207 *und* 276 (I. II). **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 26 *und* 27 (I. II). **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi (I. II). **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi (I. II). **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. **Modena:** Mutinens. 227 (II H 12); s. xvi. f. 42 *und* 163 (I. II). **München:** Monacens. 71; a. 1531 (I. II). **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 229 *und* 306b (I. II). **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 237 *und* 323ᵛ (I. II). 2141; s. xv. f. 207 *und* 273ᵛ (I. II). [2142; s. xiii—xiv. f. 350ᵛ] *und* 441 (I. II). 2143; s. xiv. f. 221ᵛ *und* 298 (I. II). 2144; s. xiv. f. 252ᵛ *und* 323 (I. II). 2145; s. xv. f. 340 *und* 452ᵛ (I. II). 2146; s. xvi. f. 318 (II). 2254; s. xv. f. 82ᵛ *und* 206ᵛ (I. II). [2257 (?)]. [2332*; s. xiv. f. 241 (I).] [2545 (? = 2145 ?)]. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 39ᵛ (II?) Urbin. 68; s. xiv. f. 257 *und* 337 (I. II). Vatic. 276; s. xii. f. 187ᵛ (II). 277; s. xiv. f. 282 *und* 372 (I. II). 278; a. 1512. f. 589ᵛ *und* — (I. II). **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 297 (I). **Wien:** Vindob. med. 14; s. xvi. f. 47 (II).

Περὶ ἀνατομῆς. *De anatome.* L. VIII 538—540).

Inc. Ἀρτηρίη ἐξ ἑκατέρου.

Expl. ἡ φύσις διετάξατο.

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. post f. 46. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 20. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Paris:** Parisin. 2146; s. xvi. f. 333ᵛ. [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 369ᵛ. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 30. Vatic. 276; s. xii. f. 169ᵛ (*Tschiedels Coll. in Ilbergs Besitz*).

Übers. a) **Douai:** nr. 717; s. xvi. (Scholia in Hipp. et Gal. libros anatomicos etc.)

37 Περὶ ὀδοντοφυΐης. *De dentitione.* (L. VIII 544—548).
Inc. Τὰ φύσει εὔτροφα.
Expl. δυσπνοίαν ἐπιφέρει.

Griech. Hdss. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 23. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Paris:** Parisin. 2146; s. xvi. f. 227v. [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 369v. **Rom:** Palat. 192; s. xv. *nach* f. 30. Vatic. 276; s. xii. f. 133 (*Tschiedels Coll. in Ilbergs Besitz*).

36 Περὶ ἀδένων. *De glandulis.* (L. VIII 556—574).
Inc. Περὶ δὲ ἀδένων οὐλομελίης.
Expl. πνεύμονι καὶ ἀποπνίγονται.

Griech. Hdss. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 19. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Paris:** Parisin. 2146; s. xvi. f. 331. [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 371. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 45v. Vatic. 276; s. xii. f. 195. (*Coll. Tschiedels in Ilbergs Besitz*).

46 Περὶ σαρκῶν. *De carnibus.* (L. VIII 584—614).
Inc. Ἐγὼ τὰ μέχρι τοῦ λόγου τοῦδε.
Expl. ἐγὼ φράσω ἐν ἄλλοισιν.

Griech. Hdss. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 18b. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Paris:** Parisin. 2146; s. xvi. f. 326. [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 367v. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 42v. Vatic. 276; s. xii. f. 192 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*).

86 Περὶ ἑβδομάδων. *De septimanis.* (L. VIII 634—673. IX 433—466).
Inc. Mundi forma sic omnis ornata est.
Expl. De febribus quidem omnibus; de ceteris iam dico.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1529 (ol. Meerm. 220)*; s. xvi. f. 194 (Inc. Ἑπτά εἰσιν ὧραι. Expl. κἂν ἀτυχῇ τὰ τοῦ τέλους; cf. L. VIII 633). **Escurial:** Scorial. y. III. 16*; s. xv. f. 1 (Inc. εἰσὶ δὲ ἡλικίαι ἑπτά, ὥς φησιν Ἱππ.; cf. L. VIII 636). **Jerusalem:** Bibl. d. hl. Grabes 189*; s. xviii. f. 299 (229? Ἑπτὰ ἡλικίαι τῶν ἀνθρ.). **Paris:** Parisin. 396*; s. xiii. f. 707 (Inc. *und* Expl. *wie im* Berol. Phillipps. 1529). E. S 2142*; s. xiii—xiv. f. 547v (Inc. ..., οὐκ ἔχει ἑπτὰ μέρεα. Expl. ἀνὴρ πρεσβύτης γέρων; cf. L. IX 433 s.).

25 Übers. a) **Monte Cassino:** Casinens. 97; s. x. **Madrid:** Matrit. 9971 (ol. F f 49)*; s. xvii. f. 186v (ex Philon. libris [*de opif. mundi pag. 40, 7 Cohn*] Hippocrates, a pueritia in senectutem aetates, Vincentio Marinerio Valentino interpr. Inc. Septem sunt in hominum natura tempora. Expl. iam fit decrepitus). **Mailand:** Ambros. G. 108 Inf.; s. ix (?). f. 4 (Vgl. Ilberg, Die med. Schrift 'Über die Siebenzahl' in *Griech. Stud. H. Lipsius dargebr.* Leipz. 1894. S. 22 ff.). **Paris:** Parisin. 7027; s. x. f. 32v.

c) **Cambridge:** Bibl. Univ. 1386, 3; s. xiii—xiv. **München:** Monac. 802; s. xi. (c. comm. Gal. Vgl. Harder, Rhein. Mus. 48, 435 ff.). **Paris:** 2845; s. xix (Abschr. d. Monac.).

Προρρητικὸν β΄. *Praesagiorum liber II.* (L. IX 6—74). [3]

Inc. Τῶν ἰητρῶν προρρήσιες.

Expl. καὶ σαρκωδεστάτοις φύεται.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. [25 (?)] 74, 1; s. xv. p. 276b. **Jerusalem:** Bibl. Mar-Saba 498; s. xviii. f. 37 (Ἱππ. προρρητικῶν ἐξήγησις). **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Mailand:** Ambros. B 108 Sup.; s. xiv in. f. 12 (Inc. = L. IX 12, 16). **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 307. **Paris:** Parisin. [2030 (?)]. 2140; s. xii—xiii. f. 324ᵛ. 2141; s. xv. f. 274. 2142; s. xiii—xiv. f. 442. 2143; s. xiv. f. 298ᵛ. 2144; s. xiv. f. 323ᵛ. 2145; s. xv. f. 453ᵛ. 2148*; s. xv. f. 61ᵛ (Inc. ὅσοι μὲν ἃ γέροντες = L. IX 26, 16). [2253 (?)]. 2254; s. xv. f. 207ᵛ. [2266 (?). 2269 (?)]. [2332*; s. xiv. f. 251ᵛ.] [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 337ᵛ. Vatic. 277; s. xiv. f. 372ᵛ. 278; a. 1512 f. 773ᵛ. 283; s. xiv. f. 9. [**Venedig:** Marcian. ?].

Περὶ καρδίης. *De corde.* (L. IX 80—92). [47]

Inc. Καρδίη σχῆμα μέν.

Expl. περὶ δὲ καρδίης τοσαῦτα εἰρήσθω.

Griech. Hdss. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 18ᵃ. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Paris:** Parisin. 2146; s. xvi. f. 324ᵛ. [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 370. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 41ᵛ. Vatic. 276; s. xii. f. 191 (*Ilbergs Coll. in dessen Besitz*).

Περὶ τροφῆς. *De alimento.* (L. IX 98—120). [41]

Inc. Τροφὴ καὶ τροφῆς εἶδος.

Expl. Ὑγρασίη τροφῆς ὄχημα.

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 86. **Florenz:** Laurent. plut. 71, 1; s. xv. p. 61 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. L 110 Sup.; s. xvi. f. 272ᵛ. **Modena:** Mutinens. 220 (II H 5); s. xv. f. 6. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 63b. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 62ᵛ. 2141; s. xv. f. 60ᵛ. 2142; s. xiii—xiv. f. 86ᵛ. 2143; s. xiv. f. 65ᵛ. 2144; s. xiv. f. 74. 2145; s. xv. f. 100ᵛ. 2155; s. xiv. f. 301ᵛ (Π. τροφῶν). [E. Y] 2253; s. xi. f. 34 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 2255; s. xv. f. 170ᵛ. [2332*; s. xiv. f. 213]. [2545 (? = 2145?)]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 74ᵛ. Vatic. 277; s. xiv. f. 95 (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 278; a. 1512 f. 170. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 77ᵛ.

Übers. A) **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 118a. 7079; s. xvi. no. 5. **Rom:** Angelic. 1338 (T 4. 3); s. xiv. f. 39ᵛ. Vatic. 265; s. xii. f. 146. [28a]

23 **Περὶ ὄψιοϲ.** *De visu.* (L. IX 152—160).

Inc. Αἱ ὄψιεϲ αἱ διεφθαρμέναι.
Expl. τὴν ὑπάλειψιν ξυμφέρει ποιέεϲθαι.

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 234ᵛ. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 153. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Modena:** Mutinens. 220 (II H 5); s. xv. f. 168ᵛ. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 167b. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 171ᵛ. 2141; s. xv. f. 157. 2142; s. xiii—xiv. f. 272ᵛ. 2143: s. xiv. f. 158. 2144; s. xiv. f. 186ᵛ. 2145; s. xv. f. 251ᵛ. [2146 (?)]. [2148; s. xvi. f. 49ᵛ.] [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 361ᵛ. [2332*; s. xiv. f. 230.] [2545 (? = 2145 ?)]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 186. Vatic. 277; s. xiv. f. 214. 278; a. 1512. f. 434. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 211ᵛ. App. cl. V 14; s. xv. f. 10 (Expl. ἠλαιωμένον ἐγκατακαίειν = L. IX 154, 11).

44 **Περὶ ὀϲτέων φύϲιοϲ.** *De ossium natura.* (L. IX 168—196).

Inc. Ὀϲτέα χειρὸϲ εἰκοϲιεπτά.
Expl. ἐκ τῶν παρεόντων ἑκάϲτῳ χρωμάτων.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 190. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. **Modena:** Mutinens. 227 (II H 12); s. xvi. f. 7ᵛ. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 210. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii-xiii. f. 216. 2141; s. xv. f. 191ᵛ. 2142; s. xiii—xiv. f. 328ᵛ. 2143; s. xiv. f. 201ᵛ. 2144; s. xiv. f. 236. 2145; s. xv. f. 312. [2247; s. xvi. f. 82.] [2248; s. xv. f. 128.] 2254; s. xv. f. 51. [2332*; s. xiv. f. 239.] [2545 (? = 2145 ?)]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 237ᵛ. Vatic. [216]. 277; s. xiv. f. 260ᵛ. 278; a. 1512 f. 542ᵛ. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 270.

55 **Περὶ ἰητροῦ.** *De medico.* (L. IX 204—220).

Inc. Ἰητροῦ μέν ἐϲτι προϲταϲίη.
Expl. ἐν ἑτέροιϲ γεγραμμένον ἐϲτίν.

Griech. Hdss. **Holkham:** no. 282; s. xvi. no. 17. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Paris:** Parisin. 2146; s. xvi. f. 318ᵛ. 2255; s. xv. f. 86ᵛ. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 25. Vatic. 276; s. xii. f. 188 (*Ilbergs Coll. in dessen Besitz*).

56 **Περὶ εὐϲχημοϲύνηϲ.** *De decenti ornatu.* (L. IX 226—244).

Inc. Οὐκ ἀλόγωϲ οἱ προβαλλόμενοι.
Expl. ἐϲ ϲύνεϲιν καθίϲτανται.

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 18. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 20. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. L 110 Sup.; s. xvi. f. 240ᵛ. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 20. Roe. XIV (260)*; s. xv.

f. 73 (Inc. Χρὴ τὸν ἰατρόν = L. IX 236, 3). **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 20v. 2141; s. xv. f. 18. 2142; s. xiii—xiv. f. 25v. 2143; s. xiv. f. 23. 2144; s. xiv. f. 27. 2145; s. xv. f. 31. [2254 (?); s. xv.]. [2255 (?); s. xv.] [2332*; s. xiv. f. 206.] [2545 (? = 2145 ?)]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 28v. Vatic. 277; s. xiv. f. 40 (*Ilbergs Coll. in dessen Besitz*). 278; a. 1512 f. 54v. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 26.

Παραγγελίαι. *Praeceptiones.* (L. IX 250—272). [57]

Inc. Χρόνος ἐστὶν ἐν ᾧ καιρός.
Expl. φαή, τόπος ὀνησιφόρος.

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi f. 15r. **Florenz:** Laurent. plut. 74. 1; s. xv. p. 18b. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Mailand:** Ambros. L 110 Sup.; s. xvi. f. 239v. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Neapel:** Neapolit. 91 II C 33*; s. xv. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 18. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 19. 2141; s. xv. f. 16v. [2142 (?) ; s. xiii—xiv.] 2143; s. xiv. f. 21v. 2144; s. xiv. f. 25. 2145; s. xv. f. 28v. [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 83v. [2332*; s. xiv. f. 205v.] [2545 (? = 2145 ?)]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 26v (*H. Schoenes Coll. von 250, 1—256, 7. 268, 1—272, 3 im Besitz der Akademie*). Vatic. 277; s. xiv. f. 37v. 278; a. 1512. f. 50v. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 23v (*Ilbergs Coll. in dessen Besitz*).

Übers. c) **Konstantinopel:** Aja Sofia 3555, 5 (?); s. —.

Περὶ κρισίων. *De iudicationibus.* (L. IX 276—294). [10]

Inc. Περὶ κρισίων ξυντόμων.
Expl. ἄνευ σπασμοῦ ⟨οὐ⟩ λύεται, ἢ αἵματος πολλοῦ ἐκ τῶν ῥινῶν, ἢ ὀδύνης ἐς τὰ ἰσχία.

Griech. Hdss. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 18. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Paris:** [Parisin. 2146 (?); s. xvi.] [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 379v. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 40. Vatic. 276; s. xii. f. 189v (*Tschiedels Coll. in Ilbergs Besitz*).

Περὶ κρισίμων. *De diebus iudicatoriis.* (L. IX 298—307). [11]

Inc. Μέγα μέρος ἡγέομαι.
Expl. ἡ κατάστασις τῶν πυρετῶν.

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 236. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 154. 74. 31; s. xiv. p. 24 (Π. κρισίμων ἡμερῶν). [E. K] **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Mailand:** Ambros. C 85 Sup.; s. xv—xvi. **Modena:** Mutinens. 220 (II H 5); s. xv. f. 169v. **München:** Monacens. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 168b. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 172v. 2141; s. xv. f. 158. 2142; s. xiii—xiv. f. 274v. 2143; s. xiv. f. 159. 2144; s. xiv. f. 187v. 2145; s. xv. f. 253. 2146; s. xvi. f. 321. [2148; s. xvi. f. 50.] [2254 (?)]. 2255; s. xv. f. 363. [2332*; s. xiv. f. 230v.] [2545 (? = 2145 ?)]. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 187. Vatic. 277; s. xiv. f. 215v. 278; a. 1512. f. 436v. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 212v. App. cl. V 14 (ol. Nanian. 248); s. xv. f. 7.

60 **Ἐπιστολαί. Δόγμα Ἀθηναίων. Ἐπιβώμιος. Πρεσβευτικὸς Θεσσαλοῦ.**
Epistulae. Decretum Atheniensium. Oratio ad aram. Thessali legati oratio.
(L. IX 312—428).

Ep. 1 (L. IX 312, 3—15)
Inc. Βασιλεὺς βασιλέων μέγας Ἀρταξέρξης Παίτῳ χαίρειν. Νοῦσος προσεπέλασεν ἡ καλεομένη λοιμική.
Expl. ἀγαθῇ συνειδήσει. Ἔρρωσο.

— 2 (L. IX 312, 16—314, 25)
Inc. Παῖτος βασιλεῖ βασιλέων τῷ μεγάλῳ Ἀρταξέρξῃ χαίρειν. Τὰ φυσικὰ βοηθήματα.
Expl. τῆς θεοπρεποῦς ἐπιστήμης.

— 3 (L. IX 316, 3—9)
Inc. Βασιλεὺς βασιλέων μέγας Ἀρταξέρξης Ὑστάνει Ἑλλησπόντου ὑπάρχῳ χαίρειν. Ἱπποκράτους ἰητροῦ.
Expl. συμβουλίην οὐ ῥηΐδιον. Ἔρρωσο.

— 4 (L. IX 316, 10—16)
Inc. Ὑστάνης ὑπ. Ἑλλησπ. Ἱπποκράτει Ἀσκληπιαδῶν ὄντι ἀπογόνῳ χαίρειν. Βασιλεὺς μέγας Ἀρταξέρξης (vel Ἣν ἔπεμψεν ὁ βασιλεύς).
Expl. παραγίνου ξυντόμως. Ἔρρωσο (vel ἵνα πέμψω. Ἔρρωσο).

— 5 (L. IX 316, 17—318, 3)
Inc. Ἱπποκράτης ἰητρὸς Ὑστάνει Ἑλλησπ. ὑπάρχῳ χαίρειν. Πρὸς τὴν ἐπιστολήν (vel (Πέμπε βασιλεῖ).
Expl. ἐχθροὺς ὑπάρχοντας τῶν Ἑλλήνων. Ἔρρωσο.

— 6 (L. IX 318, 4—6)
Inc. Ἱπποκράτης Δημητρίῳ ὑγιαίνειν. Βασιλεὺς Περσέων.
Expl. πλέον δύναται. Ἔρρωσο.

— 7 (L. IX 318, 7—13)
Inc. Βασιλεῖ βασιλέων τῷ ἐμῷ μεγάλῳ δεσπότῃ Ἀρταξέρξῃ Ὑστάνης Ἑλλησπ. ὑπ. χαίρειν. Ἣν ἔπεμψας ἐπιστολήν.
Expl. Γυμνάσθην Διευτύχη. Ἔρρωσο.

— 8 (L. IX 318, 14—21)
Inc. Βασιλεὺς βασιλέων μέγας Ἀρταξέρξης Κῴοις τάδε λέγει. Δότε ἐμοῖς ἀγγέλοις.
Expl. νῆσος ἡ πόλις Κῶ.

— 9 (L. IX 318, 22—320, 9)
Inc. Ἀπόκρισις Κῴων. Ἔδοξε τῷ δάμῳ.
Expl. ἀμελήσουσιν ἁμέων.

— 10 (L. IX 320, 10—324, 21)
Inc. Ἀβδηριτῶν ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος Ἱπποκράτει χαίρειν. Κινδυνεύεται τὰ μέγιστα.
Expl. τὰ πρὸς τὴν ὑγείην. Ἔρρωσο.

— 11 (L. IX 324, 22—330, 2)
Inc. Ἱπποκράτης Ἀβδηριτῶν τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. Ὁ πολίτης ὑμέων.
Expl. πόλιος ἐόντα κόσμον. Ἔρρωσθε.

— 12 (L. IX 330, 3—332, 18)
Inc. Ἱπποκράτης Φιλοποίμενι χαίρειν. Οἱ τὴν τῆς πόλιος ἐπιστολήν.
Expl. ὡς οἶσθα. Ἔρρωσο.

— 13 (L. IX 332, 19—336, 7)
Inc. Ἱπποκράτης Διονυσίῳ χαίρειν. Ἦ περίμεινόν με.
Expl. ἐπικλώμενον ὑπ᾽ εὐνοίης. Ἔρρωσο.

— 14 (L. IX 336, 8—338, 20)
Inc. Ἱπποκράτης Δαμαγήτῳ χαίρειν. Οἶδα παρὰ σοὶ γενόμενος.
Expl. ὃν ἐπιστέλλω σοι χρονίζει. Ἔρρωσο.
— 15 (L. IX 338, 21—342, 12)
Inc. Ἱπποκράτης Φιλοποίμενι χαίρειν. Σύννους καὶ πεφροντικώς.
Expl. καὶ νοσήσοντας ἰώμενος. Ἔρρωσο.
— 16 (L. IX 342, 13—348, 3)
Inc. Ἱπποκράτης Κρατευᾷ χαίρειν. Ἐπίσταμαί σε ῥιζοτόμον.
Expl. φαρμάκων σοφίη τέλος. Ἔρρωσο.
— 17 (L. IX 348, 4—380, 10)
Inc. Ἱπποκράτης Δαμαγήτῳ χαίρειν. Τοῦτ' ἐκεῖνο, Δαμάγητε.
Expl. γνωσύνως πάνυ. Ἔρρωσο.
— 18 (L. IX 380, 11—384, 2)
Inc. Δημόκριτος Ἱπποκράτει εὖ πράττειν. Ἐπήλθες ἡμῖν.
Expl. τὸν περὶ μανίης λόγον. Ἔρρωσο.
— 19 (L. IX 384, 3—386, 8)
Inc. Ὁ περὶ μανίης λόγος. Μαινόμεθα, ὡς ἔφην.
Expl. ἀκούων οὐδὲν ἔπασχεν.
— 20 (L. IX 386, 9—388, 2)
Inc. Ἱπποκράτης Δημοκρίτῳ εὖ πράττειν. Ἰητρικῆς τέχνης, ὦ Δημόκριτε.
Expl. τὸν περὶ τοῦ ἐλλεβορισμοῦ λόγον. Ἔρρωσο.
— 21 (L. IX 388, 3—392, 3)
Inc. Ἱπποκράτης Δημοκρίτῳ περὶ ἐλλεβορισμοῦ. Τοῖς μὴ ῥηϊδίως.
Expl. αἱ μῆτραι καθάρσεως δέωνται.
— 22 (L. IX 392, 4—22)
Inc. Ἱπποκράτους πρὸς τὸν υἱὸν Θεσσαλόν. Ἱστορίης δὲ μελέτω σοι, ὦ παῖ.
Expl. τῆς τοιῆσδε ἐμπειρίης. Ἔρρωσο.
— 23 (L. IX 392, 23—398, 6)
Inc. Δημόκριτος Ἱπποκράτει περὶ φύσιος ἀνθρώπου. Χρὴ πάντας ἀνθρώπους.
Expl. ἔπαυσε λειτουργίης.
— 24 (L. IX 398, 7—400, 14)
Inc. Ἱπποκράτους ὑγιεινὸν πρὸς Δημήτριον βασιλέα. Ἱπποκράτης Κῷος Δημητρίῳ χαίρειν. Ἡμεῖς καὶ πρότερον σπουδάζοντες.
Expl. διατελῇς ἄνουσος ἐών.
— 25 (L. IX 400, 15—402, 12)
Inc. Δόγμα Ἀθηναίων. Ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ.
Expl. ἐν Πρυτανείῳ διὰ βίου.
— 26 (L. IX 402, 13—404, 14)
Inc. Ἐπιβώμιος. Ὦ πολλοί.
Expl. φιλοτιμίης μηδὲν ἐλλείποντες.
— 27 (L. IX 404, 15—428, 12)
Inc. Πρεσβευτικὸς Θεσσαλοῦ Ἱπποκράτους υἱοῦ. Προσήκειν ἡγέομαι.
Expl. ὧν ἱμείρομεν εὐμοιρήσομεν.

Griech. Hdss. **Berlin:** Pap. 6934; s. II—III (Ep. 5 et 11 frgm. Ed. K. Kalbfleisch, Berl. Klassikertexte III [1905] p. 5—9). Pap. 7094; s. II—III (Ep. 3. 4. 5 et frgm. 11 Ed. K. Kalbfleisch, Berl. Klassikertexte III [1905] p. 5—9). **Bern:** Bernens. 579; s. XIV. f. 61 (Epp. 4—6). **Bologna:** Bonon. 3563; s. XVI. f. 89ᵛ (Epp. 1—5. [6—9 man. alt. add. in marg.]. 11—18. 20. 22). **Brüssel:** Bruxell. 1871—77; s. — f. 68. **Cambridge:** Cantabrig. Bibl. Univ. LL 4, 12; s. XV. f. 39b (Ep. 17 frgm. et 18). **Florenz:** Conventi soppressi 153; s. XVI. f. 74 (Epp. 1—5. 11—18. 20. 22).

Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 343. **Heidelberg:** Bibl. Univ. 132; s. xv. no. 14. 398; s. x. no. 16. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. (Expl. μακρῶν μεγάλοι προσεδεήθησαν = L. IX 424, 16). **Leyden:** Voss. 4° 38; s. xv. (Ep. 17). **London:** Harleian (Brit. Mus.) 5635; s. xv. f. 128ᵛ (Ep. 17); f. 227ᵛ (Ep. 1; des. haec series f. 229 νούσων παύειν, ἐχθροὺς ἐόντας Ἑλλήνων = Expl. Ep. 5). 6301; s. xv vel xvi. f. 3ᵛ (Ep. 3—9). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4557 (N 119); s. xv ex. f. 94—124. **Mailand:** Ambros. B 113 Sup.; s. xiv in. f. 184. **Modena:** Mutinens. 54 (III B 2); s. xv. f. 121 (Epp. 1—5. 11—17 usque ad ὠχριακῶς πάνυ). 191; s. xv. (Epp. 1—5. 11—18. 20). **München:** Monac. 71; a. 1531 (Πρεσβ.). **Neapel:** Neapolit. 187 (II F 30); s. xvi. f. 50 (Πρεσβ.). Bibl. dei Gerolamini XXII. 1; s. xiv. f. 133ᵛ—135ᵛ (Epp. 10—13). Bibl. S. Giovanno di Carbonara 27; s. xiv. **Oxford:** Auct. T II 10; s. xv. f. 82b. Baroccian. 51; s. xv. f. 61ᵛ (Epp. 3. 5—9). 204; s. xv. f. 46. Miscell. 210; s. —. **Paris:** Parisin. 1327; a. 1562 f. 208ᵛ (Ep. ad Damaget.) 1760; s. xv. f. 146 (Artax. et Hipp. epp.) et f. 205. [1884; a. 1403 f. 95.] [1885; s. xvi. f. 35ᵛ.] 2140; s. xii—xiii. f. 414. 2141; s. xv. f. 339. 2142; s. xiii—xiv. f. 530. 2143; s. xiv. f. 375. 2144; s. xiv. f. 390. 2145; s. xv. f. 573. 2146; s. xvi. f. 334. 2253; s. xi. f. 74ᵛ (Ἐπιβ.). 2254; s. xv. f. 363. 2255; s. xv. f. 26 (Δόγμ.). [2332*; s. xiv. f. 277.] 2652; s. xv. f. 78ᵛ. 2755; s. xv. f. 161. 3047; a. 1420. f. 5. 3050; s. xv. f. 107. 3052; s. xvi. f. 38 (Epp. Artax. et Hipp.). Suppl. 205; s. xv—xvi. f. 34. Bibl. de Paris 4; s. xvi. f. 159ᵛ. **Rom:** Palat. 132; s. xv. f. 215ᵛ (Epp. 14). 192; s. xv. f. 171. 398; s. x. f. 282 (Epp. 1—24?). Urbin. 64; s. x—xi. f. 104. 68; s. xiv. f. 418ᵛ. Vatic. 276; s. xii. f. 196ᵛ. 277; s. xiv. f. 462. 278; a. 1512 f. 965. 1309; s. xvi. f. 302ᵛ. 1354; s. xvi. f. 92ᵛ. 1467; s. xv—xvi. f. 140 (Epp. praecip. Hipp. et Democr.). **Sens:** nr. 209; s. xvii/xviii. **Upsala:** Upsal. bibl. acad. 8 (Sparfwenf. 49); s. xv. f. 99 (Epp. 8. 9. 1). **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 446. 609; s. xvi. **Wien:** Vindobon. med. 24; s. xv. f. 2 (Ep. 1 etc.; expl. f. 3ᵛ ὧν ὁ δι' ἀρετῆς ὑποκαθαρθεὶς ὑγιάζεται ἐγὼ δὴ ..). phil. 82; s. xv—xvi. f. 158ᵛ—177 (Epp. 1—22?). [**Wolfenbüttel:** Guelf. August. 18, 1 (? Ep. ad Hystan.)].

16 Übers. a) **Cheltenham:** Phillipps. 197; s. xv. f. 1 (Epp. XV). **Escurial:** Scorial. a. IV. 12; s. xv. f. 1 (Epp. XV a Rinutio Aretino conversae). **Florenz:** Laurent. plut. 54, 17; s. xv. f. 51 (Epp. XV). Laur. Gaddian. plut. 90 Sup. 36; s. xv. f. 16ᵛ (Epp. XV?). Laur. Leopold. (Strozzian.) 65; s. xv. f. 54 (Epp. XV). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 3527; s. xv. f. 1—15 (Epp. XV Rinutio interpr.). **München:** Monacens. 569; s. xv. f. 163 (Ep. ad Damagetum de insania Democriti, alias de risu.). **Oxford:** Coll. Balliol. 131; s. xv. f. 114 (Epp. XV Rin. Ar. interpr.). **Paris:** Parisin. 6863; s. xv. no. 1 (Interpr. Renutio). 8606; s. xv. no. 4 (Epp. interpr. anon.). 8729; s. xv. no. 4 (Ep. ad. Damaget. Renutio interpr.). 11218; s. ix. f. 21ᵛ (II. epp. *Vgl. unten Epp. variae*). 11219; s. ix. f. 12. 41. 103. 212 (*Vgl. unten Epp. variae*). **Pisa:** Conv. S. Catherin. 37; s. xv. (Epp. 3—5. 11. Hipp. Democrito [= Ep. 20 *oder* 21]). 136; s. xv. (Ep. 11). **Rimini:** nr. 122 (D IV 208); s. xv. f. 13—17 (Ep. ad Damagetum Rinutio interpr. Inc. Cycnus avis. Expl. profecto libens. Vale). **Rom:** Palat. 1098; s. xv. f. 54 (Liber epistularum). Vatic. 305; s. xv. f. 96ᵛ (Epistula 22) et f. 131ᵛ (Epp. 1—5. 11—16. 18. 20. 22. Praemittitur ep. Rinutii).

c) **Paris:** Parisin. 30397 s. xviii. f. 87—98 (Consilia filio data = Ep. ad Thessalum data [22]?)

Περὶ αἰσθήσεων. *De sensibus.*

Griech. Hds. **Rom:** Angelic. 4 (C. 4. 16)*; s. xvi in. f. 174 (Inc. Αἰσθητήρια δέ ἐστιν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ. Expl. καὶ ξηρᾶς κράσεώς εἰσιν). 96

Περὶ ἀλειμμάτων. *De unguentis.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2148; s. xv. f. 59. 87

Περὶ ἀλόης. *De aloe.*

Griech. Hds. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4338. 218; s. xvi. p. 310. E. 59

Περὶ ἀνατομικῶν ἐργαλείων. *De anatomicis ferramentis.*

Griech. Hds. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 27ᵛ. (Περὶ ἀνατομικῶν ἐργαλίων κατὰ ὑπη̄ποσα ησὴ ἡστὴν ἰατρικὴν ἐπιστίμην. »Zweifelhaft, ob Hippokr. betreffend. Dialekt nicht ionisch.« Schoene.) E. 99

Περὶ γενέσεως ἀνθρώπου. *De generatione hominis.*

Griech. Hds. **Zürich:** Turicens. C 136; s. xvi. f. 177. E. 70

Περὶ γυναικῶν. *De mulieribus.*

Griech. Hdss. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Rom:** Barberin. I 127; s. xvi. f. 250ᵛ. (Inscr. Περὶ διαγνώσεως τῶν κυϊσκουσῶν γυναικῶν καὶ περὶ τῶν ἐν γαστρὶ ἐχουσῶν). E. 52 91

Διαθήκη. *Testamentum.*

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ξηροποτάμου 2432. 99; s. xvii. (Διαθήκη τῶν τριῶν ἰατρῶν Γαλ. Ἱππ. καὶ Διοσκορ.) **Berlin:** Berolin. qu. 5 (304); s. xv/xvi. f. 53ᵛ (Διαθήκη τῶν τριῶν ἰατρῶν Γαλ. Ἱππ. καὶ Μελετ. περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς καὶ πῶς δεῖ διεξιέναι τὸν καιρόν). **Florenz:** Laurent. plut. 74. 10; s. xiv. f. 13ᵛ. **Wien:** Vindob. med. 32; s. xvi. f. 11. 53; s. xvi. f. 8ᵛ—10ᵛ. E. 62

Übers. c) **Konstantinopel:** Ragib Pasch 1482; s. —. **Petersburg:** Institut. arab. 170; s. — f. 292—294.

Λεξικὸν τῶν εἰδῶν. *Lexion specierum* (?).

90 **Griech. Hds.** **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4271. 151; s. xv. f. 17a.

Ἱπποκράτους, ἄλλοι δὲ Διοκλέους, ἐπιστολὴ πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα Αἰγύπτου. *Hippocratis vel Dioclis epistula ad Ptolemaeum Aegypti regem.* (Ed. Fabricius, Bibl. gr. XII [1724]) p. 585—592 (ex Pauli Aeginetae l. I c. 100 fol. 13ᵛ ed. Aldinae, Venetiis 1528).

Inc. Ἐπειδή σοι συμβαίνει.
Expl. εἰς τροπὰς χειμερινὰς ἡμέραι με΄.

60 **Griech. Hdss.** **Bologna:** Bonon. 3633; s. xv. f. 126. **Paris:** Parisin. 2229; s. xiii. f. 25. 2301; s. xii—xiii. f. 124. **Rom:** Barberin. I 127; s. xvi. f. 310. **Turin:** Taurin. C VI 3 (287 c I 42); s. xv. f. 201 (*Durch Feuer stark beschädigt*). **Venedig:** Marcian. App. cl. V 16; s. xvi. f. 146.

Ἐπιστολὴ πρὸς Πτολεμαῖον, βασιλέα περὶ κατασκευῆς ἀνθρώπου. *Ad Ptolemaeum regem epistula de hominis fabrica.* (Ed. Ermerins, Anecd. med. gr. [Lugd. Bat. 1840]).

Inc. Συνέστηκεν ὁ κόσμος ἐκ στοιχείων τεσσάρων.
Expl. ξηραίνεται τὸ ἐγκέφαλον καὶ γίνεται φρενίτης (bei Ermerins τὸν ἐπίλοιπον χρόνον).

49. 60. 71. 92 **Griech. Hdss.** **Athos:** Βιβλ. μον. Διονυσίου 3701. 167; s. xv. Ἰβήρων 4212. 92; s. xvi. f. 367a. 4501. 381; s. xv. f. 341a. 5034. 914; s. xvii (Expl. εἰς ἡμέρας τξε΄ καὶ τέταρτον). **Berlin:** Phillipps. 1462; s. xv/xvi. f. 407. 1583; s. xv. f. 94ᵛ. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv post f. 46. **Leiden:** Vulc. 56; s. xiv. f. 131—133. **London:** Medical Society AA a 1 = Xa 32; s. xvi. p. 1 (Expl. συνάγεται ὁ ἐνιαυτὸς εἰς ἡμέρας τξε΄; *Vgl.* Athos Ἰβήρ. 5034. 914. **Mailand:** Ambros. A 95 Sup.; s. xv. f. 95. **Modena:** Mutinens. 115 (II D 16); s. xv. f. 12. **Moskau:** Mosquens. 439; s. xvi. f. 128. **München:** Monacens. 72; s. xvi. f. 216 (Expl. εἰς τὴν κύστιν τὸ ὕδωρ). **Oxford:** Canonician. 1; s. xvi. f. 66 (Inc. Οὗτος οὖν ὁ κόσμος συνίσταται ἐκ τεσσ. στοιχ.). **Paris:** Parisin. 1630; s. xiv. f. 202ᵛ. 2047; s. xv. f. 13ᵛ. 2146; s. xvi. f. 228ᵛ (»de partibus corporis humani«). 2253; s. xi. f. 100. 2255; s. xv. f. 371ᵛ. [2301 (?)]. 2315; s. xv. f. 282. 2894; s. xiii. f. 334. Suppl. 165; s. xv. f. 105. **Rom:** Angelic. 4 (C. 4. 16); s. xvi in. f. 172 (Expl. *wie im* Monacens. 72). Reg. Suec. 181*; a. 1364. f. 281ᵛ (Inc. Ὁ ἄνθρωπος διαιρεῖται) *und* f. 283 (Inc. Ἀπὸ μηνὸς Νοεμβρίου). 182; s. xv. f. 48 (»de partibus corp. hum.; frgm. initio mutilum.« Inc. λέγεται δὲ καὶ γαστήρ, ὅτε περιαγής ἐστιν) et f. 60 (»de part. corp. hum.« Inc. Συνέστηκεν ὁ ἄνθρωπος). Vatic. 1066; s. xvi. f. 7ᵛ. 1276; s. xiii. f. 180 (*Vielleicht dieselbe Epist. wie im* Vatic. 1066). **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 16; s. xvi. f. 82. **Wien:** Vindob. med. 40; s. xv. f. 125 (Expl. ὁ μὲν ἔξωθεν νευρώδης, ὁ δὲ ἔνδοθεν σαρκώδης). 52; s. xv. f. 67 (Inc. ψυχρά· τὸ δὲ ὕδωρ ψυχρὸν καὶ ὑγρόν. Expl. ἐπὶ τὰς ἁπλᾶς καὶ ἡνωμένας τοῦ νοῦ θεωρίας ἀναγομένη). theol. 293; s. xvi. f. 92.

16 **Übers.** A) **Nürnberg:** Solgerian. 4° 14; s. — no. 2 (a Joh. Reuchlin transl. Tub. 1512).

ʹΕπιστολὴ ʹΙππ. πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα. *Epistula ad Ptolemaeum regem de sanitate tuenda.* (Ed. Boissonnade, Anecd. Graeca III 422—428). 60

Inc. ʹΕπιμελούμενοι τῆς σῆς ὑγιείας.
Expl. καὶ ἡμῶν τὴν ἔκθεσιν ἀληθῆ.

Griech. Hdss. **Heidelberg:** Bibl. Univ. 155; s. xv. no. 4. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 34,060; s. xv. f. 481 (Expl. τοῖς δὲ μείζοσιν ἐνεργεστέρας). Harleian. (Brit. Mus.) 5626; s. xv—xvi. f. 80 (Expl. ἔπειτα θερμάνας ἔλαιφε καὶ δῆσον). 6295; s. xv (xiv sec. catal.). f. 106 (Expl. εἰσὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔξω). **Mailand:** Ambros. A 110 Sup.; s. xv—xvi. f. 60v. **Moskau:** Mosquens. 439; s. xvi. f. 128. **Oxford:** Baroccian. 10; s. xv. f. 130 (Expl. *wie im* Londin. Addit. 34060). 150; s. xv in. f. 6v. Clarkian. 16 (18378); s. xiv. f. 88b. Ger. Langbainii Advers. 2; s. — f. 69b (Expl. mut. πόνοις καὶ καμάτοις καὶ ἀφροδισίοις). **Paris:** [Coislin. 321 (?)]. Parisin. 1630; s. xv. f. 146. [1884 (?). 2229 (?)]. Suppl. 352; s. xiii. f. 145v. **Turin:** Taurin. 177 b II 31; s. xvi. f. 33 (*Verbrannt*). **Wien:** Vindob. med. 52; s. xv. f. 49—55 (Ἐγκύκλιος ἐπιστ. ʹΙππ. πρὸς Πτολ. βασ., ὅπως ἐπεισέρχεται τῷ τοῦ ἀνθρώπου σώματι νόσος. Expl. μάλιστα θαρρούντων τῷ ἔθει). phil. 178; s. xv. f. 345 (Expl. εὖ διάξεις, μέγιστε βασιλεῦ Πτολεμαῖε).

Ἐπιστολὴ ʹΙπποκράτους πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα[1]). *Hippocratis ad Ptolemaeum regem epistula.* 60

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. ʹΙβήρων 4330. 310; s. xvi. f. 44b. **Berlin:** Phillipps. 1566 (ol. Meerm. 269); s. xvi. f. 1. **Chalke:** Βιβλ. μον. Θεοτόκου 82; s. — f. 188v. **Gallipoli:** ʹΕκκλης. ἁγ. Νικολάου 38; s. xiv. f. 39. **Mailand:** Ambros. B 72 Sup.; s. — f. 116. **Paris:** Coislin. 321; s. xvi. f. 115. Parisin. 2240; s. xvi. f. 156v. [2699 (?); s. xvi.] Suppl. 446; s. x. f. 69v. **Rom:** Palat. 155; s. xvi. f. 119v. Vatic. 293; s. xvi. f. 219. 690; s. xv. f. 257v. 876; s. xv. f. 4. 1065; s. xiii. f. 98. 1095; s. xv. f. 279v.

Νοήματα καὶ σημειώσεις περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. *Sententiae de vita et morte.* 80 106

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. ʹΕσφιγμένου 41; s. xv. **London:** Medical Society AA a 1 = Xa 32; s. xvi. p. 34 (Inc. ʹΟ ἐμπειρικώτατος ἁπάντων. Expl. εἰς κʹ ἡμέρας ἀποθανεῖται). III i 21. 22 = We 28. 29; s. xv. f. 361v (Inc. *und* Expl. *wie im* Lond. AA a 1). **Mailand:** Ambros. A 95 Sup.; s. xv. f. 4 (Inc. *und* Expl. *wie im* Lond. Medical Society). **Oxford:** Roe 14 (260); s. xv. f. 52 (Inc. *und* Expl. *wie im* Lond. Medical Society). **Paris:** Parisin. 2260; s. xvi. f. 1750 (Expl. εἰς πεντήκοντα ἡμέρας ἀποθανεῖται). 2294; s. xv. f. 95v—96v. 2671; s. xv. f. 264—265v (Sine titulo). Suppl. 637; s. xv. f. 65 (*Abschrift besitzt Mr. E. O. Winstedt, Oxford*). 675; s. xv. f. 83 (*Wie im* cod. monast. ʹΕσφιγμένου Athos). **Wien:** Vindobon. med. 8; s. xv. f. 282 (Inc. *wie im* Lond. Medical Society. Expl. εἰς ξʹ ἡμέρας ἀποθανεῖται).

[1]) *Die Beschreibungen der unter diesem Titel vereinigten Handschriften lassen nicht erkennen, welcher von den beiden an Ptolemaeus gerichteten Briefen gemeint ist.*

E. NN [Περὶ ζῴων?]. *De animalibus marinis et terrestribus ad morbos curandos idoneis.*

GRIECH. HDS. **Paris:** Parisin. 2510; a. 1384. f. 80.

E. XX

Περὶ ἥπατος. *De iecore.*

GRIECH. HDS. **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. 344.

[Θεραπευτικὴ μέθοδος. *Medendi methodus*].

GRIECH. HDSS. (?) [**Dublin:** Bibl. Narcissi 1709 (Methodus curandi)]. [**Wien:** Vindob. ap. Lambec. VI 145].

Ἰατροσόφιον. *Jatrosophium.*

GRIECH. HDSS. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4294. 174; s. xvii. f. 46 β (Ἰατροσόφιον ἐκλελεγμ. ὑπὸ πολλ. ἰατρικῶν βιβλίων Γαλ. Ἱππ. καὶ ἄλλων πολλ. σοφῶν ἰατρῶν). E. 57 4463. 343; s. xix. (Ἱππ. ἰατρικὸν συνταγμάτιον). E. 60 4655. 535; s. xvi. (Ἰατροσ. ἐκλελεγμ. ὑπὸ πολλῶν βιβλίων ἰατρικ. Γαλ. Ἱππ. καὶ Μελετίου. Inc. Ὅτι ὁ κόσμος). E. 61 Παντελεήμονος 5769. 262; s. xviii. f. 15 A (Ἰατροσ. ἐκλ. ὑπὸ βιβλίων .. Γαλ. Ἱππ. Μελετ. καὶ Παύλ. τ. Aίγ.). E. 63 **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. 222 (Ἰατρικὸν Ἱππ. καὶ Γαλ. ἰατρεῖαι διάφοροι). E. VV **Jerusalem:** Bibl. patriarch. 148; s. xvi. f. 15v. E. LL Bibl. Mar-Saba. E. 61 432; a. 1662. f. 1 (Ἰ. .. Γαλ. Ἱππ. καὶ Μελ. καὶ ἄλλων ..). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 28.830; s. xviii. f. 15. (Ἰατροσόφ. ... Ἱππ. καὶ Γαλ. Inc. Παρὶ τῆς πεγουνέας [sic]). E. 61a Harleian. (Brit. Mus.) 5626; s. xv (xvi). f. 2 (Ἰατροσόφ. ... Ἱππ. καὶ Γαλ. κτλ.). E. 63 **Palermo:** Panormit. bibl. naz. XIII C 3; s. xvi. f. 1—44v (Ἰατροσόφ. Ἱππ. καὶ Γαλ. καὶ ἑτέρων φιλοσόφων καὶ ἰατρῶν. Inc. Περὶ ἤθους ἰατρῶν. Ποδαπὸν δεῖ εἶναι τὸν ἰητρόν. Expl. ἐν οὔρῳ, ἐν πτύσμασιν, ἐν ἱδρῶτι) *und* f. 121—238 (Inscr. Ἀνθολόγιον ἰατροσοφικὸν Ἱππ. .. καὶ Γαλ. καὶ ἑτέρων ἰατρῶν). E. 57 **Paris:** Parisin. Coislin. 335; s. xv. f. 75 (Gal. Hipp. et Melet. iatros. cap. 604). E. P Parisin. 2419; s. xv. f. 153 (Hipp. ... iatros.). E. LL Suppl. 496; s. xvii. f. 7—9 (Ἰατροσόφ. ἐκ τοῦ Ἱππ. βιβλίου. Inc. Ἡ μὲν ἐν ἀρχῇ τοῦ προπάτορος δέσις. Expl. μελανόχολοι καὶ λευκόχροοι). E. Q 684; s. xv—xviii. f. 211 (Iatrosoph. ex Gal. Hipp. et aliis. Inc. Ἐγὼ Γαληνὸς πεπειραμένος). E. R **Rom:** Barberin. III 63 (= 245); s. xvi. f. 394 (Ἰατροσόφ. ... Γαλ. Ἱππ. καὶ Μελετ. περὶ γυναικός). E. ZZ **Wien:** Vindob. med. 13; s. — f. 59—128 (Ἰατροσόφ. Ἱππ.). E. Q 14; s. — E. Q 53; s. xvi. f. 59v—128v (Inc. f. 70 περὶ ἀπηγάνου εἰς κρίον ā. Expl. δὸς πιεῖν μετὰ οἴνου καὶ ὠφελεῖται: — τέλος τῶν οκβ' κεφαλαίων). E. LL

Περὶ ἱδρώτων. *De sudoribus.*

64 GRIECH. HDSS. **Rom:** Palat. 143; s. xv. f. 162 (De sudoribus febriculosis). **Wien:** Vindob. phil. 178; s. xv. f. 43r—43v (Inc. Οἱ δ' ἱδρῶτες ἄριστοι μέν εἰσιν ἐν ἅπασι τοῖσιν ὀξέοισιν. Expl. πίστει καὶ πόθῳ δοξάζωμεν). E. 64b

Ἱππιατρικά. *Hippiatrica.* (*Vielleicht nicht hergehörig. Vgl.* E. Oder Rhein. Mus. 51 [1896] p. 59 s).

Griech. Hdss. **Leyden:** Voss. 4° 50; s. xv. (Ἱππιατρ. τοῦ σοφοῦ ῥήτορος Ἱερακλέου καὶ Ἱππ. κ. τοῦ σοφ. Γαλ.). **Paris:** Parisin. 1995; s. xv. f. 190. (Sostrati et Hipp. collectanea hippiatr.). 2091; s. xv. f. 118 (Hippiatr. ex Onosandro et Hippocrate). E. V E. U

Ἱπποκράτους καὶ Γαληνοῦ φιλοσοφία περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς. *Hippocratis et Galeni philosophia de natura hominis.* 79 a

Inc. Ὁ ἄνθρωπος θεός ἐστιν ἐπίγειος, ἐπεὶ καὶ πλάσμα ἐστὶ θεικόν.
Expl. καὶ αἱ φλέβες αὐτοῦ λεπταὶ καὶ τὸ σῶμα λευκόν.

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 985; s. xvi. f. 302 (Λέξεις Ἱππ. πρὸς Γαλ. τὸν ἑαυτοῦ μαθητὴν περὶ ἀνθρώπου. Περὶ διαπλάσεως ἀνθρώπου [*Abschrift besitzt Dr. Helmreich*]). 2320; s. xvi. f. 7. **Wien:** Vindob. med. 13; s. xv. f. 4ᵛ—6ᵛ.

Περὶ κυνάγχης νόσου. *De angina.* E. WW

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv.

Περὶ τοῦ τραχήλου τῆς κύστεως. *De collo vesicae.* E. YY

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. 355.

Περὶ λίθων δυνάμεως. *De lapidum virtute.* 89

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2316; s. xv. f. 340ᵛ.

Ποταπὸν δεῖ εἶναι τὸν μανθάνοντα. *Qualem oporteat esse discipulum.* 95

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorial. Φ. III. 11; s. xiv. xv. f. 43 (Inc. πρῶτον μὲν τῷ γένει ἐλεύθερον. Expl. εἰ μὴ μόνον ἡμῖν τοῖς ἰατροῖς). y. I. 8; s. xvi. f. 1. **Mailand:** Ambros. B 113 Sup.; s. xiv in. f. 1 (Inc. Δεῖ εἶναι. Expl. ἰητρῷ ἁρμοδιώτερον).

Λόγος τῶν μηνῶν. *De mensibus.* 100

Griech. Hds. **Oxford:** Baroccian. 224; s. xv in. f. 3 (Inc. Πρῶτον μὲν περὶ τῆς ἐγκυκλίου σφαίρας. Expl. περὶ μηνῶν καὶ ὀνήσιμος ἄγαν).

[Περὶ σώματος μορίων ?]. *De partibus hominis.*

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2419; s. xv. f. 153. **Zürich:** Turicens. C 136; s. xvi. f. 117 (de partibus hominis). E. 70 E. MM

E. Z [Περὶ νόσων καὶ φαρμάκων ?]. *De morbis hominum et remediis.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2178; s. xv. f. 42.

63 Περὶ οὔρων. *De urinis.*

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4340. 220; s. xvii. **Escurial:** Scorial. T. II. 12; s. xvi. f. 190. Φ. III. 12; s. xv. f. 8. **Florenz:** Magliabecch. 1; s. xvi. f. 204 (Inc. Οὖρον δὲ ἄριστον. Expl. τὴν ἀνωμαλίην). Bibl. Nazion. II. III. 428; s. xvi. f. 204 (*Wie im* Magliab. Expl. ὑφιζάνει κάτω, τοσούτῳ βελτίω γίνεται). Riccard. 41 (K. II. 12); s. xvi. f. 1ε (Inc. *und* Expl. *wie im* Magliabecch.). **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. **Neapel:** Neapolit. III C 2 (260); s. — f. 1 (Inc. Οὖρον ἄριστόν ἐστιν ὅταν λευκή. *Abschrift besitzt Mr. E. O. Winstedt, Oxford*). Bibl. dei Gerolamini XXII. I; s. xv. f. 166ᵛ—167 (Inc. Ὁκόσοισιν οὖρα παχέα [= Aph. sect. IV no. 69]. Expl. ἀλλ' αὐτῆς καθ' ἑαυτήν). Oratorian. 152; s. xiv. E. B **Oxford:** Baroccian. 88; s. xv—xvi. f. 47b (Σύνοψις ἀκριβὴς περὶ οὔρων Ἱππ. καὶ Γαλ. Inc. Ἐὰν ἔστι κλόκιον ἀνθρώπου. Expl. σύντομον θάνατον). E. 65 **Paris:** Parisin. 2224; s. xv. f. 42 (Ex Gal. Hipp. etc. de urinis). 2269; s. xv. f. 94. 2294; s. xv. f. 68. 2304; s. xv. f. A (Ex Hipp. etc. de urinis). 2308; s. xv. f. 12ᵛ (Inc. *wie im* Neapol. Bibl. dei Gerolamini). 2320; s. xvi. f. 17ᵛ (Περὶ οὔρων χρηστῶν Ἱππ. καὶ Γαλ. τῶν φιλοσόφων). **Rom:** Palat. 143; s. xv. f. 158. Reg. Suec. 182; s. xv. f. 40.

66 Übers. a) **Berlin:** Phillipps. 1790. 165; s. ix/x. f. 50 (Inc. Urina alba etiam aquata). E. 19 **Einsiedeln:** Bibl. monast. 313 (4 nr. 86); s. x. f. 217 (Inc. Urina si extra solitum candida. Expl. ad chrisimum adhuc insignificat). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1122 (ol. L 195); s. xvi. f. 1 (Ex Gal. et Hipp.) E. 20 **München:** Monacens. 505; s. xv. f. 122. 16487 (S. Zen. 87); a. 1525—1526 f. 92.

d) **Berlin:** Berol. 62. Steinschneider 31. **Hamburg:** nr. 309. **Leyden:** L. B. 40. **Paris:** Parisin. 1116. **Petersburg:** Günzburg 760. **Rom:** Vatic. 368. **Straßburg:** nr. 19 (olim Asher 18). **Turin:** Taurin. 153.

68 [Περὶ ποδός (?)]. *De pede.*

Griech. Hds. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 56ᵛ.

Προγνωστικά. *Prognostica.*

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 1504; s. xix. (Προγν. μυστηριῶδη). E. 74 **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4463. 343; s. xix. E. 60 **Florenz:** Laurent. plut. 75, 10; s. xv. p. 1 (Hipp. praenotiones quaedam et signa morborum). E. L **Modena:** Mutin. 85 (III C 6); s. xv. f. 95ᵛ (Πρόγνωσις π. τῶν δ' ὡρῶν. Inc. Ἂν μὲν χειμὼν αὐχμηρός. Expl. καὶ μελαγχολίαι). **München:** Monacens. 276; s. xii. (Προγνωστικὸν ἀρρώστων συγγραφὲν Ἱππ. καὶ Γαλ. καὶ Πλάτωνος καὶ σοφ. ἰατρῶν). E. 0 **Oxford:** Baroccian. 88; s. xv—xvi. f. 47 (Ἱππ. καὶ Γαλ. καὶ Παύλου Ἰταλ. etc. διάγνωσις περὶ ἰαλίων ἀρρώστων καὶ τελευτῆς ἀνθρώπων. Inc. Τὸ ᾱ ἄσπρον. Expl. σημαίνει θάνατον). E. 64 **Turin:** Taurin. C VI 21 (b VI 18); s. xvi. f. 26ᵛ (Π. καιρῶν πρόγνωσις). [**Wien:** Vindob. 179 (*Wie im* Taurin.)].

ÜBERS. A) **Avignon:** nr. 1019 (Anc. fonds 345); s. XIII ex. f. 172 (Liber praescientiae ... inventus in sepulchro in pyxide eburnea. Expl. vehemens). [26] [32] **Breslau:** Vratisl. bibl. acad. Ac III F 20; s. XIV. f. 54 (*Wie im* Avignon. 1019). III Q 1; s. — f. 69 (*Dasselbe*). Ac. III Q 4; s. XV. f. 2 (*Dasselbe*) *und* f. 199—202 (De signis). [31] **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 97; s. XV. f. 139 (Signa mortis). [51] 117; s. XIII/XIV. f. 220 (Subscr. De veritate. Inc. Pervenit. Expl. vehementi). **Monte Cassino:** Casinens. 69; s. IX. p. 570 (Indicia valetudinum. Inc. Si tinnitus aurium fuerit. Expl. ex quo cauculum generatur). [E. 8] 97; s. X. p. 3 (Inscr. *und* Inc. *wie im* Casinens. 69. Expl. in maximum periculum eveniens). [E. 9] **Dublin:** Coll. Trinit. 397; s. XVI. (Liber iudiciorum). 420; s. XIV. (Liber iudiciorum). **Erfurt:** Amplon. O 79; a. 1431—50 f. 12ᵛ. 13 (Collectio secretorum vel pronosticatum Hipp. attributa. Inc. Quando fuerit in facie. Expl. lepram praenosticatur). **Florenz:** Laurent. plut. 73, 23; s. XIII. f. 75 (Consummatio libri praescientiae. Inc. Ars somnifera). **St. Gallen:** Sangall. 44; s. IX. p. 220 *und* 224 (Prenostica Hippocratis Democrito). **Glasgow:** Hunterian. V. 3. 2; s. X (IX). f. 13ᵛ (*Wie im* Casinens. 69. Expl. et sic mortui sunt). [E. 7] **London:** Sloan. (Brit. Mus.) 282; s. XIV. f. 124ᵛ (*Wie im* Cantabr. Caii 117. Expl. iuvenis sapiens et decorus). 420; s. XIII—XIV. f. 58ᵛ (De signis mortis versus). [56] 2320; s. XV. f. 70ᵛ (*Wie im* Avignon. 1019 etc. Expl. mutil.). 3550; s. XIII. f. 1ᵛ (De signis. Expl. viscositate humorum). [**Mailand:** Ambros. ap. Montf. I 299 (De signis infirmitatum). I 516 (De iudiciis aegrotorum)]. **München:** Monacens. 182; s. XV. f. 298 (*Wie im* Avignon. 1019). 374; s. XIII. f. 81 (*Dasselbe*). 18444 (Teg. 444); s. XV. f. 199 (*Dasselbe*). [34, 130] **Orléans:** nr. 283 (237); s. XIV. p. 1 (Indicia Hipp.). [58] **Oxford:** Coll. Balliol. 285; s. XIII. f. 207 (*Wie im* Avignon. 1019. Inc. Pervenit. Expl. vehemens. *Vgl.* Cantabrig. Caii 117) *und* f. 208b (Capitulum de secretis Hipp. Inc. Dixit Hipp.: Cum in somniis. Expl. lepram pronosticat. *Vgl.* Amplon. O 79). Canonician. (Bodl.) Misc. 564; s. XV. (De signis). Coll. Corp. Christi 221; s. XIV. XII. f. 57b (Signa Hipp. Inc. *wie im* Cantabr. Caii 117). **Padua:** Bibl. Nicolai Trivisani. (De prognosticatione mortis. *Verbleib unbekannt*). Bibl. Univ. 1795; s. XV. (Consilium H. et iudicium super infirmos cum infirmitatibus et medicamine et notitia mali. Inc. H. medicus integerrimus. Expl. indicat mortem). **Paris:** Parisin. 6893; s. XIV. no. 5 (*Wie im* Avignon. 1019). 6984 (? *Wie im* Avignon. 1019). **Rom:** Angelic. 1338 (T 4. 3); s. XIV. f. 36 (Lib. pronost. dictus caps. eburn.) *und* 36ᵛ (De morte subita. Inc. Dixit Ypocr. Quando iam apparuerit apostema). Palat. 1098; s. XV. f. 21 (De morte veloci). Vatic. 2382; s. — f. 36ᵛ (*Wie im* Casinens. 97). [E. 2] 4418; s. — f. 110 (Prognostica de signis phthisicorum et pleuriticorum. Inc. Quod exspuunt mittis). [31] 4471; s. — f. 54 (*Wie im* Avignon. 1019. Inc. *wie im* Amplon. O 79).

Vgl. auch unter Secreta.

C) *De indiciis mortis.* **Berlin:** Berol. 6228; s. XVII. 6229; s. XVI. (Avicennae carm.). **Konstantinopel:** Köprülüzadeh 1601, 8; s. — **London:** Brit. Mus. 893, 6; s. XIX. 989, 2; s. XIX. **München:** Monac. hebr. 275; s. — **Paris:** Parisin. 2868, 2; s. XIV. f. 192—93 (De morte). 2946, 4; s. XV. f. 145—147 (De morte). **Wien:** Vindob. acad. 377; s. —.

D) *Capsula eburnea.* **Berlin:** Berl. 72 (4° 545); s. — f. 27 (Prognostica). **München:** Monac. 275. **Oxford:** Bodl. Uri 496; s. — f. 328. **Petersburg:** Günzburg 165b.

69 Περὶ τῶν κατὰ τὴν πτέρνην. *De calce.*

Griech. Hds. **Rom:** Palat. 192; s. xv. f. 57.

Περὶ πυρετῶν. *De febribus.*

72 75 Griech. Hdss. **Holkham:** nr. 282; s. xvi. no. 11. 40,25 **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi. (Inc. Οἱ πλεῖστοι τῶν πυρετῶν). **München:** Monac. 71; a. 1531 (Inc. *wie im* Leydens. Voss.) **Paris:** Parisin. [1667 (?)]. 1884; s. xiv. f. 92ᵛ (Inc. Τοῦτό σοι τὸ τρίτον ἐπίταγμα). [1885(?)]. **Rom:** Palat. 400; s. xv. f. 7 (Ex Hipp. et Gal. de febribus. Inc. Ἱππ. ο διδάσκαλος ἡμῶν). E. D Regin. 182; s. xv. f. 16ᵛ (Inc. *wie im* Leydens. Voss.) *und* f. 43ᵛ. 45ᵛ (Inc. *wie im* Parisin. 1884).

18 Übers. a) **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 185; s. x/xi. no. 8. **Neapel:** Neapolit. VIII D 43; s. — (De febribus secundum Hipp.).

104 Περὶ διαφορᾶς πυρετῶν. *De febrium differentiis.*

Griech. Hds. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 6295; s. xv (xiv sec. catal.) f. 103 (Inc. πυρετοί· οἱ μὲν δακνώδεις εἰσί. Expl. ἐν οἷς αἱ διαφοραὶ τῶν πυρετῶν).

99 Περὶ σπληνὸς καὶ στομάχου. *De splene et stomacho.*

Griech. Hds. **Athos:** Βιβλ. μον. Ξηροποτάμου 2432. 99; s. xvii.

79 Περὶ τῶν δ´ στοιχείων καὶ χυμῶν, δι᾿ ὧν συνίσταται ὁ ἄνθρωπος. *De quattuor elementis et humoribus naturae hominis.*

Griech. Hdss. **München:** Monacens. 72; s. xvi. f. 215. **Rom:** Angelican. 4 (C. 4. 16); s. xvi in. f. 171 (Inc. Ἰστέον ἐστιν· ὁ ἄνθρωπος ἐπίσταται [sic!]. Expl. ὅσα δὲ γένηται ἐν χειμῶν⟨ι⟩ ἀπαλλάσσονται). **Wien:** Vindob. med. 41; s. xiv—xv. f. 81 (Inc. Ἰστέον ὅτι ὁ ἄνθρωπος συνίσταται ἐκ τεσσάρων στοιχείων. Expl. εἰς τὰς τέσσαρας ἑβδομάδας).

Περὶ στοιχείων. *De elementis.*

E. 69 Griech. Hdss. **München:** Monacens. 494; s. —. f. 14 (Inc. Στοιχεῖα ἀνθρώπου ἴσχοντα ἰσχόμενα ἐνορμῶντα. Expl. γλυκὺ ἁλυκὸν ὀξῶδες καὶ ἄποιον. *Abschrift in Königsberg, Dietz-Nachlaß XVI 31*). **Neapel:** Neapol. bibl. dei Gerolamini XXII. 1; s. xv. f. 161ᵛ. *Wie im* Monac. **Paris:** Parisin. 1883; s. xiv. f. 35ᵛ. E. T

14 Übers. a) **Dresden:** Dresd. Db 91; s. xv. f. 1 (Liber de IV elementis).

Περὶ σφυγμῶν. *De pulsibus.* 74 E. 67

Griech. Hdss. **Oxford:** Baroccian. 131; s. xiv in. f. 477b (Διάγνωσις ἀκριβὴς τῶν σφυγμῶν. Expl. ταῦτα γάρ εἰσιν Ἱπποκράτους καὶ Γαλ. τῶν ἐπισήμων ἰατρῶν). **Paris:** Parisin. 2316; s. xv. f. 205 (Interrogationes et responsiones de pulsibus). **Rom:** Reg. Suec. 182; s. xv. f. 41ᵛ (Inc. Ἥκω δή σοι καὶ τὸ περὶ).

Ἱπποκράτους πρὸς Γαληνὸν αὐτοῦ μαθητὴν περὶ σφυγμῶν καὶ κράσεων ἀνθρωπίνων σωμάτων. *Hippocratis ad Galenum discipulum liber de pulsibus et de temperamentis corporis humani.* 65 78 81 101 103

Inc. Τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἐκ τεσσάρων χυμῶν συνίσταται.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Διονυσίου 3758. 224; s. xvi. p. 985. Βιβλ. μον. Δοχειαρίου 2917. 243; s. xvii. f. 163a (Περὶ εἰς ποῖον τόπον τοῦ κορμίου τοῦ ἀνθρώπου εὑρίσκεται καθένα στοιχεῖον ἀπὸ τὰ τέσσαρα. Ἱπποκράτους πρ. Γαλ. τοῦ αὐτοῦ μαθητήν). Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4302. 182; s. xvi. f. 9b (Λέξεις Ὑποκράτους ἀρχιατροῦ πρ. τὸν αὐτοῦ μαθ. Γαλ.). **Berlin:** Phillipps. 1487; s. xv/xvi. f. 339 (Expl. ἡ τροφὴ αὐτοῦ ξηρὰ καὶ γλυκέα). **Escurial:** Scorial. Y. III. 10; s. xv. f. 26ᵛ (Expl. *wie im* Berol. Phill.). **Oxford:** Canonician. 1; s. xvi. f. 119b (Inscr. Περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου πῶς συνίσταται. Inc. Τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου συνίσταται ἐκ τεσσάρων στοιχείων. Expl. εἰς τὴν ἀναλυτικὴν ἐνέργεια τῶν βρωμάτων τῶν ἐν αὐτῷ). **Paris:** Parisin. Suppl. 728 (Minas IZ); s. xiv. f. 28. (*Vgl.* Costomiris Revue des ét. gr. II [1889] p. 353). Suppl. 754 (Minas); s. — f. 523 (*Vgl.* Costom. *a. a. O.*). Suppl. 1254; s. xvi. f. 135 (»Ad Gal. de pulsibus«). **Rom:** Palat. 363; s. xv. f. 108. Vatic. 285; s. xv. f. 287 (Ἱ. πρ. Γαλ. .. π. διπλάσεως ἀνθρώπου). **Turin:** Taurinens. C VI 3 (287c I 42); s. xv. f. 199 (»Ad Gal. suum discip. epistolium quoddam de corpore humano, necnon elementorum brevis expositio.« *Durch Feuer stark beschädigt*).

Περὶ τοῦ σώματος καὶ διατυπώσεως ἀνθρώπου. *De corpore et generatione hominis.* 105

Griech. Hds. **London:** Medical Society A A a 1 = Xa 32; s. xvi. p. 12. (Inc. Ἀλλὰ μηδεὶς ὑπολαμβανέτω παντελῶς ἄτυχον εἶναι τὴν γονήν. Expl. κομάτια καὶ μέρη, διακόσια εἴκοσι ἐννέα).

Περὶ διαφορᾶς καὶ παντοίων τροφῶν. *De alimentorum differentiis.* 77 102

Inc. Πέρσικές εἰσι.
Expl. ὑγρότερος καὶ περιττωματικός.

Griech. Hds. **Berlin:** Phillipps. 1527 (ol. Meerm. 217); s. xvi. f. 61.

E. 78 Περὶ ὑαλίων. *De vasis vitreis.*

Griech. Hds. Turin: Taurin. 17 B VII 22 (B I 12); s. xvi. xviii. f. 48v (*Verbrannt.*).

Περὶ ὑδάτων. *De aquis.*

67 Griech. Hds. Rom: Palat. 192; s. xv. f. 18 (De aqua et balneo).

4 Übers. a) Rom: Palat. 1264; s. — f. 178 (De aquis mineralibus).

61 Ὅτι ὑπαρκτικαί εἰσιν αἱ τέχναι. *Esse re vera artes.*
Inc. Δοκέει δέ μοι τὸ μὲν σύμπαν.

Griech. Hdss. Cambridge: Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 2. Leyden: Voss. fol. 10; s. xvi. Rom: Urbin. 68; s. xiv. f. 17.

62 Περὶ ὑπάρξεως ἰατρικῆς. ὅρος ἰητρικῆς. *De substantia artis medicae. Definitio artis medicae.*

Griech. Hdss. Cambridge: Cantabrig. Caius Coll. 50; s. xv/xvi. f. 2v. Leyden: Voss. fol. 10; s. xvi. München: Monacens. 71; a. 1531. Rom: Urbin. 68; s. xiv. f. 17v. Vatic. 278; a. 1512 f. 30.

Φάρμακα. *Remedia.*

Griech. Hdss. Athos: Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4271. 151; s. xv. f. 858 (Inscr. Ἡ ἱερὰ Ἱπποκράτους. Inc. Κολοκυνθίδι ἐντεριώνην σκίλλης ὀπτῆς ἀγαρικοῦ). 98 [Florenz: Laur. plut. 73, 1]. London: Medical Society H II i 17 = We 30; s. xi in. no. 21 Dbg. E. 55 Paris: Parisin. 2510; a. 1384 f. 133v (Hipp. et Gal. antidotum). E. 00 Rom: Palat. 297; s. xv—xvi. f. 157v (de remediis ad partum proficientibus. Inscr. Κυητήριον Ἱππ.). E. C 400; s. xv. f. 399 (de prophylacticis adversus arthriticos affectus ex Hipp. Gal. aliisque). E. F

Dazu: [Gunzian. p. 470].

Übers. a) St. Gallen: Sangallens. 877; s. ix. p. 33—49 (Medicinalis ars Hipp. Inc. Ad dolorem capitis. Expl. bettonica). 5 Perugia: nr. 1173 (N 124); s. xiv. f. 98v. E. 23 Rom: Vatic. 2369; s. — f. 59 (Secretum ad vomitum. Inc. Vomitivum nobile). 41 Soissons: nr. 50 (40); s. xv. f. 1. 57

d) Hottinger nr. ? (Medicamenta specifica).

Περὶ φαρμάκων. *De remediis.* 32

Griech. Hdss. **Göttingen:** Gottingens., Bibl. Univ., Philol. 2; s. xviii. f. 89 (»ex manuscr. Hadriani Junii Hornani«). Philol. 21; s. xvii—xviii. f. 77 (»ex manuscr. Hadr. Iun. Hornani miss. ex Anglia a Rich. Thomone«). **Leyden:** Voss. 8° 7; s. xvii (descr. Is. Vossius ex Hadr. Iun. Hornani msto.). Vulc. 108 pars 15*; s. xvi. **Mailand:** Ambros. B 113 Sup.*; s. xiv in. f. 181ᵛ (Inc. Τὰ δὲ περὶ φαρμάκων πρήγματα. Expl. τῶν παραπλησίων). S. Q. E. VIII 14 (»in eine Aldina eingeschr.« Inc. = Ambr. B 113 Sup. Expl. χρέεσθαι γὰρ αὐτὸς κίνδυνος). **Oxford:** [Coll. Merton. 729]. Orvillian. X 1. 4. 29; s. xviii in. **Rom:** Urbin. 64; s. x—xi. f. 102. Vatic. 1133; s. — f. 53.

Übers. A) **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 120 (Inc. De farmaciis autem causae non ut. Expl. idem ei periculum). **München:** Monacens. 31; a. 1302. f. 46. 640; s. xv. **Rom:** Angelic. 1338 (T 4. 3); s. xiv. f. 37. Palat. 1096; s. xiv. f. 132ᵛ. 1098; s. xv. f. 22. Vatic. 2417; s. — f. 95. 2428; s. — f. 165. **Venedig:** Marcian. cl. XIV 7; s. xiv. f. 38. 17

Περὶ φλεβοτομίας. *De venae sectione.*

Griech. Hdss. **Mailand:** Ambros. C 4 Sup.; s. — f. 244ᵛ. E. TT **Paris:** Parisin. 36; s. xiv—xv. f. 95 (Inc. Ἐν πάσῃ ἡμέρᾳ). 82 2269; s. xv. f. 126. E. EE 2320; s. xvi. f. 13ʳ (Περὶ τοῦ ἐκ ποίων τόπων φλεβοτομεῖν). E. JJa **Turin:** Taurin. 17 B VII 22 (B I 12); s. xvi. f. 30ᵛ (Π. φλ. ἐκ Γαλ. Ἱππ. Μελ. (*Verbrannt*). **Venedig:** Marcian. App. cl. V 13; s. xiv—xvi. f. 118. **Wien:** Vindob. med. 16; s. xv—xvi. f. 1. E. 82a

Übers. A) **Paris:** Parisin. 6837; s. xiv. no. 3.
Dazu: [Ashmolian. 7803].

[Περὶ χειρουργίας (?). *De chirurgia*].

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2247 (Exc. ex libris chirurgicis).
Dazu: [Paris. Reg. 305 (Liber chirurgiae)].

[Περὶ μελαίνης χολῆς (?)]. *De specie atrae bilis.* E. A

Griech. Hds. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi.

Πρόγνωσις περὶ τῶν δ´ ὡρῶν. *De IV aetatibus praenotio.* 93

Griech. Hdss. **Modena:** Mutinens. 85 (III C 6); s. xv. f. 95 (Inc. Ἂν μὲν χειμὼν αὐχμηρός. Expl. κόρυζαι χρόνιαι, ἐνίοισι δὲ καὶ μελαγχολίαι). **München:** Monacens. 287; s. xv. f. 153.

Astrologia s. liber astrologicus.

Inc. Dixit Hippocrates, qui fuit medicus et magister optimus.
6 7 Expl. si non, morietur.

13 18a Übers. A) **Avignon:** nr. 1022 (Anc. fonds 341)*; s. xv. f. 12 (Ex Hipp. et Gal.). **Dijon:** nr. 449 misc. (270); s. xv. f. 23. 1045 (116); s. xv. f. 181 (Inscr. Secreta prognostica Hipp.). **Erfurt:** Amplon. F 267; s. xiv—xv. f. 189—190ᵛ (Inscr. De indiciis astrorum. Expl. et bonam coniunctionem ostendit). 9 Q 215; s. xiv. f. 85ᵛ—88ᵛ (Inscr. De cognitione aegritudinum secundum cursum lunae etc.). Q 343; s. xiv. f. 180 (Inscr. De aspectibus). Q 361; s. xiv. f. 119ᵛ. Q 379; s. xiii. f. 54ᵛ (Expl. veluti habentem percussuram). **Erlangen:** Erlangens. 264; s. xiv. no. 14 (Hipp. liber ad cognoscendum infirmitates per viam astrorum). **Florenz:** Laur. plut. 29, 13; s. xv. **Heiligenkreuz (Österr.):** 302; s. xv. f. 115—120 (Liber secratus [?] .. in quo docetur quae infirmitates sunt curabiles et quae non ex motuum stellarum scientia). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 15, 107; s. xv. f. 58. 34. 603; s. xv, xvi. f. 80ᵛ *und* 305ᵛ (Inscr. De medicorum astrologia. Inc. Cum legerem libros Hippocratis, medicorum optimi). 62 Cotton. App. 6; s. xiv. f. 5 (Inscr. De astronomia). Harleian. 2375; s. xv. f. 89 (Inscr. Tractatus astronomiae sub compendio de pronosticatione sanorum et aegrotorum per signa caelestia). Regius 12 C XVIII; s. xiv. f. 33ᵛ (Inscr. Hipp. de aegritudinibus cognoscendis per astronomiam). **Mailand:** Ambros. N 190 Sup.; s. — (Inscr. De indiciis aegrorum secundum signa astrologica). **München:** Monacens. 31; a. 1302. f. 199ᵛ (Inscr. De virtute lunae). 267; s. xiv. f. 90 (Inscr. De indiciis aegritudinum secundum lunam; init. mutil.). 11067 (Pass. 67); a. 1445—1450 f. 69 (Inscr. De cognitione aegritudinum). **Padua:** Bibl. Joann. Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). Bibl. Nicolai Trivisani (De luna in signis. *Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 7337; s. xv. (Inscr. Liber de prognosticationibus secundum motum lunae). 34, 5 **Rom:** Palat. 1094; s. xiv. f. 407—408. 1098; s. xv. f. 65 (Inscr. Liber secundum medicos). 24 **Venedig:** Marc. cl. xi 107; s. xv. f. 117 (De cognitione infirmitatis ex praesentia lunae in signis duodecim).

B) **Berlin:** Steinschneider 21. **Oxford:** Bodl. Mich. Add. (olim Bisl. 2). **Paris:** Parisin. 1054. **Parma:** nr. 750.

Astronomia.

Inc. Sapientissimus Hippocrates et omnium medicorum.
Expl. cum labore et difficultate.

8 Übers. A) **Basel:** Basil. F II 10; s. — . **Cambridge:** Cantabrig. Univ. J i I 13; s. xiv. f. 126—132 (Frgm. initii inter fragmenta varia). **Erfurt:** Amplon. F 386; c. a. 1359. f. 52ᵛ—53ᵛ. Q 228; s. xiii. f. 45—46ᵛ. Q 349; s. xiv. f. 18. Q 368; s. xiv. f. 150. Q 380; s. xiv. f. 163. **Florenz:** Laurent. plut. 29, 13; s. xv. f. 170 (Inscr. Hipp. de signis infirmitatum). **Lemberg:** Ossolinian. Leopoliens. 815; s. xv. f. 56—60. **London:** Sloan. (Brit. Mus.) 3171; s. xv. f. 104ᵛ (Astronomia Hipp. in acutis. Inc. *ähnlich wie* [illegible] liber astrologicus). **München:** Monacens. 26057 (*ZZ* 3057); s. xvi. (Inscr. Astronomia Hipp. de infirmitatibus). **Paris:** Parisin. 6891; s. xiv. no. 7 (Anon. de astron. Hipp.). 7443; s. xv. no. 11 (Astronomia Hipp.). **Venedig:** Marcian. cl. XIV 48; s. xv. f. 3—7.

De cancris et fistulis.

Übers. A) **München:** Monacens. 614; s. XIII. f. 2. 67

De contemptu mundi.

Übers. A) **London:** Cottonian. (Brit. Mus.) Cleop. B IX; s. XIV. f. 21ᵛ (Inc. Postquam consideravi. Expl. iocunditatem significat). Egerton. 843; s. XIII. f. 35ᵛ (Inc. *wie im* Cotton. Expl. mutil.: frigida est et sicca).

Dynamidia.

Übers. A) **St. Gallen:** Sangall. 762; s. IX. lib. 2. (Vgl. Val. Rose, Anecd. gr. II p. 110 ff.). 53
London: Harleian. (Brit. Mus.) 5792; s. VII. f. 273 (Inscr. Dignomidia Ypocratis Gallieni et Susa ... (= Sorani?). Inc. Ubi cogitaverunt de vita et corpus humanum confectione. Expl. dabis ut supra scriptum est). **Rom:** Palat. 1088; s. x] f. 91 (Libri I—III, desunt l. II p. 428, 16 — p. 446, ed. Mai et lib. III cap. 15—58. Inc. lib. 1: Regiones atque uniuscuiusque. lib. 2: Agreste vero olus. lib. 3: Malarum genera sunt multa. Ed. A. Mai [lib. I. II], Class. auct. VII p. 399—458. Cf. Rose Anecd. l. l.). Regin. 1004; s. XIII. f. 1 (Libri III. *Vgl.* Mai *a. a. O.*).

Epistula ad Antigonum regem.

Übers. A) **Monte Cassino:** Casinens. 97; s. x. p. 20. **Leyden:** Voss. 4° 7; s. x. **München:** Monacens. 614; s. XIII. f. 31. **Oxford:** Coll. Exon. 35; s. XIV in. f. 39b (Inc. Quoniam convenit). 16

Epistula ad Antiochum regem. (Vgl. Marcellus de medicamentis p. 5 Helmreich).

Übers. A) **Bamberg:** Bibl. publ. 701 (M IV 16); s. XIII. (De quattuor anni temporibus. Inc. Scripsi tibi. Expl. abque ullo auxilio medicorum). **Berlin:** Phillipps. 142. 1870; s. XI. f. 54b (Inc. Quattuor sunt partes in corpore originales. Expl. et calculum excitat). **Breslau:** Rhediger. VII.; s. XV (?). **Florenz:** Laurent. Leopold. (Strozzian.) 70; s. XIV. f. 105 (De ratione ventris ac viscerum. Inc. Dividimus autem hominum corpus. Expl. in hominibus crescunt). Laur. Leop. (Aedil. Flor. Eccl.) 165; s. XV. f. 304ᵛ (*Wie im* Laur. Leop. 70). **St. Florian:** XI 649; s. XII. XIV. XV. f. 5 (Ep. ad Antiochum et Antonium de quattuor originibus morborum et salute ciborum et potionum. Inc. Quoniam te convenit. Expl. sanguinem et cauculum). **St. Gallen:** Sangallens. 44; s. IX. p. 197. 265; s. x. p. 39. 751; s. IX. p. 163. 878; s. XI. p. 327 (*Wie im* St. Florian. XI 649). **Glasgow:** Hunterian. T 4. 13; s. x (IX). f. 103 (Inc. Oportet tibi rex omnium). **Laon:** Laudun. 420; s. IX no. 2 (Inc. Eam te in hoc regnauli munere). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 912; s. XV. f. 393 (Inc. *wie im* St. Florian. XI 649. Expl. et pone in vase aheneo). **München:** Monacens. 12658 (Ransh. 58); s. XIII. XIV. f. 203. 23479 (ZZ. 479); s. XI. f. 2 (*Wie im* St. Florian.). 25072 (ZZ. 2072); s. XV. f. 230 (*Wie im* St. Florian.). **Paris:** Parisin. 6837; s. XIV. 11218; s. IX. f. 26ᵛ (*Wie im* Berolin.) 11219; s. IX. f. 41 (*Wie im* St. Florian.). **Rom:** Angelic. 1338 (T 4. 3); s. XIV. f. 37ᵛ. (De praeservatione sanitatis). Barberin. IX 29 = 767; s. — f. 274ᵛ. Regin. 1004; s. XIII. f. 84 (*Wie im* St. Florian.). 1134; s. — f. 135. Vatic. 2392; s. — f. 98. **Upsala:** Upsal. C 664; s. XI—XII (?) p. 10 (Inc. Salutem tibi contigit studiorum omnium regum). 16

Epistula ad Maecenatem. (Vgl. Marcellus de medicamentis p. 9 Helmreich).
Inc. Libellum quem roganti tibi promisi.
Expl. nos observare debere ne dubites.

[16] [23] [43] Übers. A) **Berlin:** Hamilton. 307; s. —. **Breslau:** Bibl. Acad. III F 19; s. ix. f. 16. III Q 4; s. xv. f. 116—117^v. Rhediger. VII; s. xv (?) f. —. **Cambridge:** Cantabr. Caius Coll. 345; s. xiii. f. 89 (Expl. non medicis indigebis). St. Trinit. O. 1. 59; s. xii/xiii. f. 54(60) b (Expl. *wie* Caius Coll. 345). **Florenz:** Laurent. plut. 73, 16; s. xiii. f. 14 (Inc. Libellum quem rogasti). 73, 41; s. xi. f. 10. Laur. Leopold. (Strozzian.) 73; s. xiii. f. 2. **St. Gallen:** nr. 751; s. ix. p. 167. 761; s. viii—ix. p. 3. **Laon:** Laudun. 420; s. ix no. 3 (Inc. Quem roganti tibi). **Leyden:** Voss. 4° 13; s. x. f. 1—3. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 8928; s. xi. f. 25 (Inc. *wie* Laur. 73, 16. Expl. *wie* Cantabr. Caii 345). Arundel. 166; s. x/xi. f. 3 (Inc. *wie* Laon nr. 420. Expl. ne dubites). Harleian. 1585; s. xii ex. f. 10 (Expl. *wie* Cantabr. Caii 345). Sloan. 1975; s. xiii. f. 8. **Marburg:** Bibl. Univ. B 1; s. xiii. no. 2. (Inc. *wie im* Laur. 73, 16. Expl. in herbis componendis et medicaminibus; *angeschlossen ist*: Inc. Sane et dies totius anni. Expl. a veneris usu nos continere debemus. [Vgl. Ep. ad Antiochum § 8 p. 8, 8—24 Helmr.]). **Oxford:** Coll. Merton. 324; s. xv. f. 129b (Inc. *wie im* Laur. 73, 16. Expl. in hieme). **Paris:** Parisin. 6862; s. x. 7027; s. x. f. 2^v. 11219; s. ix. f. 212. 12999; s. xii. f. 1. **Rom:** Barberin. IX 29 (= 767); s. — f. 6^v (Expl. *wie im* Cantabr. Caii 345). Vatic. 2392; s. — f. 98. **Turin:** Taurin. bibl. reg. 425 (i II 59); s. xiii. f. 1 (*Verbrannt*). **Venedig:** Marcian. cl. xiv 4; s. xiv. f. 1 (Expl.: usque ad mortem).

Epistula a rege Aegyptiorum Octaviano missa.

[16] Übers. A) **Berlin:** Hamilton. 307; s. — (Ep. regis Aegypt. ad Augustum de melle bestiola). **Cambridge:** Cantabr. St. Trinit. O. 2. 48; s. xiv. f. 251 (Rex Aegypt. Octaviana s. De bestiis). **Edinburgh:** Advocates Library W 5. 23 (18. 6. 11); s. xii ex. — xiii (*Wie im* Cantabr. Expl. a barbaris infertur in pugna). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 1585; s. xii ex. f. 58 (Ep. de bestiola quam aliqui melem vocant, quidam vero taxonem. Expl. barbari inferunt). **Oxford:** Coll. Merton. 324; s. xv. f. 142b (De virtutibus bestiarum. Expl. optime clarificat). **Rom:** Palat. 1098; s. xv. f. 41 (Ep. Hipp. [!] ad regem Aegyptiorum. Inc. Regi Aeg. Octaviano).

Epistula de phlebotomia.
Inc. Phlebotomia est venae recta incisio.

[30] Übers. A) **Brüssel:** Bruxell. 3701—3715; s. x. f. 10^v (Expl. et non culpaveris) et f. 11 (Inc. Hoc est vena cephalica. Expl. a quibus laedi potest abstineat). **Monte Cassino:** Casinens. 97; s. x. p. 8 (Expl. et placet fel). **Dresden:** Dresd. Db 91; s. xv. f. 82^v. **Glasgow:** Hunterian. T. 4. 13; s. x (ix). f. 67^v. V. 3. 2; s. x (ix) post f. 11 (Expl. sanguis detrahitur). [16] **Montpellier:** Montepessul. (École de méd.) 185; s. x/xi. no. 3. **St. Omer:** nr. 617; s. xiii. no. 9. **Paris:** Parisin. 6837; s. xiv. 7418; s. xiv. 11219; s. ix. f. 34^v (Inc. *wie im* Bruxell. 3701—15 f. 11). **Rom:** Regin. 1134; s. — f. 140. Vatic. 2382; s. — f. 98.

Epistulae variae.

Übers. A) **Basel:** Basil. A VI 37 (Ep. ad filium de sapientia patris sui et constitutione hominis). **Berlin:** Phillipps. 1790. 165; s. IX/X. f. 32b (Ep. de virginibus. Inc. Dicente virgine ut sit casta). 1870. 142; s. IX. f. 3b (Inc. Ab VIII. Kal. Jan. usque. Expl. indigebit exspectatione medicorum). **Brüssel:** Bruxell. 3701—3715; s. X. f. 6 (De indic. medicinae. Inc. Indicium Hipp. artis medicinae exercendi. Expl. per sanguinem nutrire). f. 7 (Inc. Interea moneo te medice. Expl. solus est medicus). f. 9 (Inc. Ut Hipp. ait, quattuor humores sunt. Expl. pustulas habundañ.). f. 13 (De sanguine cognoscendo. Inc. Cum ad aegros veneris. Expl. et liberat eum). **Monte Cassino:** Casinens. 97; s. X. p. 13 (Inc. Medicina est quae corporis). p. 23 (In primo omnium elementorum). p. 24 (Inc. Frustra mortalium genus). p. 24 (Inc. Non satis vexantur. Expl. non potest scire). p. 24 (Inc. Ne ignorans quispiam. Expl. varietate vexantur). p. 26 (De puls. et urinis. Inc. De agnoscendis febribus. Expl. suisque temporibus esse curanda). 225; s. XI. p. 1 (Inc. Quattuor sunt venti. Expl. dantes .... mulieribus XXX). p. 3 (= Casin. 97 p. 23). p. 30 (= Casin. 97 p. 24 no. 3). **St. Gallen:** nr. 44; s. VIII—IX. f. 220 et 224 (Prenostica Hipp. Democrito. *Vgl. oben* Προγνωστικά). 751; s. IX. p. 165 (Ep. prognostica. Inc. Nullum quaerunt auctorem). p. 317 (Inc. In ipso pectore plurimas). **Glasgow:** Hunterian. T. 4. 13; s. X (IX). f. 52^v (= Casin. 225 p. 1) et f. 53^v (»zugehörig« ? Kalbfleisch. Inc. Cura ad cataractas. Expl. ut abortum faciat). V. 3. 2; s. X (IX). f. 1 (= Casin. 225. p. 1) post f. 11^v (= Casin. 97 p. 24 no. 1—3). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 8928; s. XI. f. 11^v (Inc. Quoniam cognovimus te peritissimum. Expl. et corpus curet) et f. 17 (Ad instruendum discipulos. Expl. [?] fluxum cum parte strictũ). [**Mailand:** Ambros. ap. Montf. I 516 (De struct. hom. ad Perdiccam Maced. regem)]. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 185; s. X/XI. no. 6 (= Casin. 97. p. 13). 277; s. XIV/XV. no. 20 (Ep. ad Alexandrum de tempore herbarum). **München:** Monacens. 11343 (Polling. 43); s. XIII. f. 1 (Ep. i. e. intellegentia de his valetudinibus infra scriptis ...). **Paris:** Cuislin. 355; s. XV. f. 34^v (Ep. ead. quae in Ambros.). 66 Parisin. 11218; s. IX. f. 26 (= Bruxell. 3701—3715. f. 6). 11219; s. IX. f. — (De observatione temporum. Inc. Quam alta et profunda. Expl. melancholicus deponendus). f. 18^v (= Bruxell.; f. 9). f. 103 (Ep. Hipp. et Gal. contemplantis quattuor esse humores in corpore humano). nouv. acq. 203; s. VII—VIII. (De natura humana vel conceptione). **Rom:** Regin. 1004; s. XIII. f. 53^v (= Parisin. 11219 f. 103. Inc. Cephalea est dolor capitis). 40 1134; s. — f. 88^v (De temperatura et IV elementis. De inscriptione artis medicorum). 1443; s. — f. 39^v (= Bruxell. 3701—3715. f. 7). Vatic. 2375; s. XIV. f. 575 (De operatione medicinae). 2382; s. — f. 94 (= Vatic. 2375). f. 94 (Ep. prognostica de intellectu vitae et mortis. (*Vgl.* Sangall. 751). 2392; s. — f. 98^v (Ep. ad Nepotem). **Sens:** nr. 209; s. XVII/XVIII. 16

Experimenta.

Übers. A) **London:** Sloan. (Brit. Mus.) 3550; s. XIV. f. 230 (Inscr. Experimenta quae nunquam fallunt quia probata sunt. Inc. Sicut sunt quattuor tempora anni). **München:** Monacens. 31; a. 1302. f. 46 (de experimentis). 640; s. XV. (Liber experimentorum). 44

De herbis.

45 Übers. A) [**Florenz:** Laur. plut. 73, ?] **London:** Sloan. (Brit. Mus.) 962; s. xv. f. 85 (Inscr. De herbis colligendis. Inc. Nunquam nisi in fine Aprilis colligas radices).

De humoribus.

60 E. 17 Übers. A) **Angers:** nr. 461 (446)*; s. xvi. f. 162 (D. Passarti tract. de humoribus, ex Gal. et Hipp. doctrina). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 1585*; s. xii ex. f. 6b (De IV humoribus ex quibus constat humanum corpus. Inc. Quattuor humores. Expl. debilitatio stomachi). Sloanean. 1975; s. xiii. f. 7^{v} (*Wie im* Harleian.). **Rom:** Angelic. 1338 (T 4. 3); s. xiv. f. 38 (De augmento humorum. Inc. Placet nunc quidem exponere).

De hypostasi.

72 Übers. A) **Pommersfelden:** Bibl. Schönborn. 2766; s. xii.

De impressionibus.

47 Übers. A) **Oxford:** Canonician. Miscell. 517; s. xv. f. 20. **Vicenza:** Bertolian. 132 (3. 8. 19); s. xv. f. 111—115.

Liber interrogationis.

20 Übers. A) **Paris:** Parisin. 11219; s. ix. f. 26.

E. 4 E. 5

De morbis excerpta.

Übers. A) **Erfurt:** Amplon. F 250; s. xiii—xv. f. 222—241 (Dicta de aegritudinibus acutis et chronicis ex scriptis Hipp., Gal. . . . collecta). **St. Gallen:** Sangallens. 752; s. x—xi. p. 179—326 (Oxeae et chronicae passiones Hipp., Gal. etc.). [**Paris:** Coislin. (ap. Montf. II 448). Parisin. 2178. **Wien:** Vind. Lamb. VI 101]. **Wolfenbüttel:** Helmstad. 444; a. 1436—1470. f. 184—185^{v} (De infirmitatibus ignotis sec. Hipp.). E. 18

De morte veloci (subita).

siehe oben Προγνωστικά = *Liber praescientiae.*

63

De opere medicinae.

Übers. A) **München:** Monacens. 31; a. 1302. f. 46. 640; s. xv. **Rimini:** Bibl. di S. Francesco 15 (Inscr. De virtute medicinae).

Vgl. oben Epp. variae beim Vatic. 2375 *und* 2382.

De pustulis et apostematibus significantibus mortem.

ÜBERS. A) **München:** Monacens. 206; s. xv. f. 9v (*Vgl. unter Secreta*). E. 24

c) **London:** Brit. Mus. 989. 2; s. xix (de pustulis). **Oxford:** Bodl. 611; s. — (de pust. frgm.).

Secreta.

ÜBERS. A) **Arras:** nr. 798; s. xiii. no. 2 (Liber veritatis seu subsecretorum. Inc. Liber veritatis ab Ypocrate editus. Expl. vehementi). **Avignon:** nr. 1019 (Anc. fonds 345)*; s. xiii ex. f. 174. **Basel:** Basil. D I 11; s. — (Secreta). **Monte Cassino:** Casinens. 69; s. ix. p. 562 (Inscr. Epist., h. e. prognostica Ypocr. de signis aegritudinis etc. Inc. Peritissimum omnium rerum esse. Expl. in LV. die morietur). 97; s. x. p. 1 (*Wie im* Casin. 69. Expl. scias eum vivere aegrotum). **Cesena:** Malatest. S I 9; s. xiv. (Secretor. lib. e gr. in lat. sermonem transl.). **Erfurt:** Amplon. F 236; s. xiv. f. 199 (*Wie im* Arras nr. 798). F 250; s. xiii—xiv. f. 212 (Secreta. Inc. Pervenit ad nos. Expl. et est XXV propositionum). Q 178; s. xiii. f. 98 (Inscr. *wie im* Arras nr. 798. Inc. *wie im* Amplon. F 250. Expl. dulcium vehemens). Q 193; s. xiii. xiv. f. 129 (Secreta. Inc. Signa sanitatis sunt hec. Expl. aquam frigidam nimiam). **Escurial:** Scurial. e. IV. 22; s. xiii. f. 132v (Analogium. Inc. *wie im* Casinens. 69). **Glasgow:** Hunterian. V. 3. 2. s. x (ix). f. 11v (= Casin. 97. p. 1). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 8928; s. xi. f. 6v (*Wie im* Casinens. 69. Expl. tortionem vesicae praestat). Harleian. 337; s. — f. 72 (Analogium. Inc. *wie im* Casinens. 69. Expl. abundantia sanguinis dicitur esse). Regius 12 B XII; s. xiii. f. 67v (Inc. *wie im* Casinens. 69. Expl. sanum cognoscas esse hominem). Sloan. 3531; s. xv. f. 33v (Inc. Devenit ad nos [*Vgl.* Amplon. F. 250]). **München:** Monac. 206; s. xv. f. 9v (Secreta de pustulis et apostematibus significantibus mortem). **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 214b (Inc. *wie im* Casinens. 69. Expl. perfricatio vesicae insistit). Coll. Merton. 262; s. xiv. f. 249 (Liber secretorum de solutivis et signis mortalibus. Inc. Ventrem solvunt. Expl. linguam, mortale est). 49 **Paris:** Parisin. 6988 A; s. xv. no. 8. **Rom:** Vatic. 2378; s. — f. 62 (*Wie im* Arras nr. 798). 2382; s. — f. 94 (Secreta. Inc. Dixit Ypocr. Expl. lepra pronosticatur). 2392; s. — f. 34v (Secreta. Inc. *wie im* Amplon. F 250. Expl. *wie im* Arras nr. 798). 16 36 38 46

c) **München:** Monacens. hebr. 275; s. — (Liber secretorum).

D) *Siehe unter* C).

De situ regionum et dispositione anni temporum.

ÜBERS. A) **München:** Monacens. 640; s. xv. 68

c) **Paris:** 2556; s. xvii.

Tempora pro sanitate corporum.

ÜBERS. A) **St. Gallen:** Sangallens. 225; s. viii—ix. p. 135. 37

Quomodo medicus debeat visitare infirmum.

33 Übers. a) Paris: Parisin. 6988 A; s. xv.

De vita humana.

39 Übers. a) Rom: Palat. 1115; s. — f. 76 (mutil. Inc. Quidam asserunt).

De . . . . .

61 Übers. a) Laon: nr. 414; s. xiii. no. 4 (yper ytonetou [sic!]. Expl. Calorem habentes ita).

Excerpta varia.

Griech. Hdss. Athos: Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4310. 190; s. xiii. f. 115a. E. 58 Berlin: Phillipps. 1538 (ol. Meerm. 233); s. xv ex. E. 54 Florenz: Laurent. plut. [74, 12]. 75, 19; s. xiv. p. 16b. 19. 20. E. M Bibl. naz. II, III. 428; s. xvi. f. 204. E. 73 Jerusalem: Bibl. patriarch. 463; s. xviii. no. 8. E. 75 Lesbos: Βιβλ. τῆς τοῦ Λειμῶνος μονῆς 175; s. xvii. E. 71 Leyden: Scal. 71; s. xvi. f. 92 (Περὶ τῆς ᾗ χρῆται Ἱπποκράτης διαλέκτου. Sunt 17 regulae grammaticae). E. 72 Modena: Mutinens. 61 (III B 9); s. xv. f. 31. E. RR Neapel: Bibl. S. Giovanni di Carbonara 15; s. xiv. f. — Oxford: Bibl. Aedis Christi 34; s. xi. f. 131. E. 56 Auct. (Bodl.) T II 3; s. xviii. E. 53 Baroccian (Bodl.) 131; s. xiv in. f. 477b *und* 480. E. 66 E. 68 Paris: Parisin. 2149; s. xvi. f. 176b (Frgm. Inc. Φλεγμαίνει γὰρ τὰ ἕλκεα. Expl. τῆς φύσιος τοῦ ἀνθρώπου). E. X [2269]. 2847; s. xvi. f. 139. E. PP Suppl. 1194; s. xv. f. 1. E. 77 Rom: Barberin. I 127; s. xvi. f. 336 (Inc. Μετὰ τὸ Πυθαγόραν. Expl. τέθνηκάς μοι). E. 51 Palat. 126; s. xvi. f. 242. E. H 129; s. xv. f. 49. E. J 400; s. xv. f. 171 (Inc. Ὅταν ἀκμάζῃ τὸ νόσημα). E. E Urbin. 64; s. x—xi. f. 100—103 (I. Ἐκ τοῦ π. φυσῶν. II. Π. χειρουργίας. III. Π. ἀφανῶν νοσημάτων. IV. Τὸ δι' ἐναντίων συγγίνεται ἡ ἰατρική). E. SSa Turin: Taurinens. 17 B VII 22 (B I 12); s. — f. 48ᵛ (*Verbrannt*). 179 b II 33; s. xvi (*Durch Feuer stark beschädigt*). E. N Wien: Vindob. med. [8. 15. 41.] 52; s. xv. f. 84—92 (Inc. *wie im* Palat. 400. Expl. ἕνωσον καὶ χρῆσαι). E. 64a [53].

Übers. a) Arras: nr. 769; s. xiv. (Vita Hippocr. et dicta eius). E. 14 Basel: Basil. D II 13; s. — (Sanitatis conservandae regulae). D III 23; s. — (Experimenta circa pestilentiam aliosque infirmos). Carpentras: nr. 55 (L. 60); s. xvii (Axiomata medica, ex H. praesertim decerpta). E. 11 Chartres: nr. 75 (55); s. ix/x. (Frgm. comm. in Hipp.). E. 12 Douai: nr. 715; s. — no. 1 *und* 2 (Physiognomia. Inc. Capilli autem plurimi significant. 2. [f. 4ᵛ] Epizonium Hipp. de infirmis). E. 15 Erlangen: Bibl. Univ. 1089; s. xvi. (Catechismus artis medicae ex doctrina Hipp. . . . collectus). E. 27 1106; a. 1597 (Loci communes operum Hipp. . . .). E. 28 Florenz: Laurent. plut. 29, 8; s. xiv. f. 25. E. 29

Karlsruhe: Rastatteus. 71; s. xvii. f. 1. E. 6 **Orléans:** nr. 298 (251); s. xii *und* xiv. p. 163—177 (Comm. in Hipp. particulas). E. 13 **Paris:** Parisin. nouv. acq. 1479; s. xiv. E. 1 6879; s. xvi. no. 1 (Loci communes ord. alph.). E. 34 7101; s. xvi. no. 2 (Annot. variae). E. 35 11218; s. ix. f. 42ᵛ. E. 36 **Pavia:** Bibl. Univ. 27; s. xv. f. 17ᵛ (Medicina). 69 **Reichenau:** Bibl. d. Benediktinerabtei (Collectio aphorismor. ex Hipp. et Gal.). E. 37 **Rom:** Palat. 226; s. xv. f. 117. Vatic. 6337; s. xvi. p. 161. E. 3 **Utrecht:** Bibl. Univ. 688; s. xiv/xv. f. 81ᵛ—85 (Ex Hipp. et Gal.) E. 22 **Venedig:** Marcian. cl. X 156; s. xiv. f. 10ᵛ (*Wie im* Laurent.) **Wilhering:** Stiftsbibl. 71; s. xv. f. 1 (Practica magistri Hipp. etc.) E. 30

c) **Florenz:** Laurent. 256, 1; s. —. **Gotha:** Gothan. 1937; s. —.

Indices et Lexica.

Griech. Hdss. **Paris:** Bibl. Facult. Med. 14; s. xvii. (Lexicon Hipp.). E. 76 Parisin. 2254; s. xv. f. 1 (Indicis pars posterior P — Ω). E. BB 2255; s. xv. f. 1 (Indicis pars prior A — Π). E. CC **Rom:** Palat. 428; s. xv—xvii. f. 1 (Index in Gal., Alex. Aphr. et Hipp. aliquot opuscula). E. G

Laterculi antiqui.

Griech. Hdss. **Rom:** Vatic. 276; s. xii. f. 1 (ed. Ilberg—Kühlew. Hipp. Opp. I p. XV sq.) 277; s. xiv. f. 11. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. f. 1ᵛ (*Wie im* Vatic. 277. Ed. Ilb. — Kühlew. ibid. p. XIX sq.)

Übers. a) **Brüssel:** Bruxell. 1342—1350; s. — f. 3 *und* 52ᵛ (Ed. Daremberg, Janus II [1847] p. 475. H. Schoene, Rhein. Mus. 58 [1903] p. 56 ff.).

GALENOS.

Opera varia.

0 Griech. Hdss. **Jena:** Aldina c. nott. Cornarii. **Konstantinopel:** Bibl. d. Serail 11; s. xv. **Leipzig:** Lipsiens. 57; s. xviii/xix (»Vier gelbe Pappbände: Jo. Scaligeri emendatt. in Gal. ex exemplo Guelferbyt. I—IV. Am Schluß 2 lose Hefte eingelegt, das eine d. d. 15. Juli 1616: In Gal. libellum qui inscr. π. ὀστῶν«). 58; s. xvi (?). (»Cornarius in Galenum. Coniecturae Cornarii excerptae ex Aldinae editionis exemplo in bibl. Jenensi asservato«. *Vgl. oben* Jena). **London:** Burneian. (Brit. Mus.) 523; s. xviii. f. 9 (»Emendationes in quosdam Galeni locos ed. Basil. 1538 manu Ant. Askew scriptae«). [**Mailand:** Ambros. ap. Montf. p. 497. **Moskau:** Mosquenses complures]. **Ravenna:** Ravenn. 70; s. xv. **Rom:** Bibl. St. Petri H 45; s. xiii (»Palimpsest very damaged contains Galen; part of his works«. Allen). **Wien:** Vindobon. med. 16; s. xv—xvi. f. 329 (ἀρχὴ σὺν θεῷ τῶν διαιρέσεων πασῶν τῶν γαληνείων πραγματειῶν ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ περὶ αἱρέσεων, τελευτῶν δὲ εἰς τὴν θεραπευτικήν. Expl. ἡ διὰ τὰ συναμφότερα). **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 364 (Gud. 7 et 18); s. xvi. (Aldina a. 1525 cum emendatt. Scaligeri marg. adscriptis).

Dazu: [Ed. Bernardi cat. mss. Angl. nr. 7562.] [Marc. Aurel. Severini].

0 Übers. a) [**Cambridge:** Cantabr. St. Petri 1862]. **Einsiedeln:** Bibl. monast. 304; s. ix. [**Leyden:** Vossian. 2157]. **Osimo:** nr. 51; s. xvi. **Padua:** Bibl. Ordinis Eremitanorum (lat?). (*Verbleib unbekannt.*) **Paris:** Bibl. Univ. 125; s. xiii. (Libri XVIII de medicina).

b) **London:** Brit. Mus. CCXXV (Addit. 14, 490); s. viii/ix. (c. comm.). DCCCLXXV (Add. 17, 127); s. —.

c) **Konstantinopel:** Aja Sofia 3572; s. —. 3588; s. — (De medicina). 3609, s. — (Summar. Alexandr.). 3661; s. — (De sect. part. corp. [?]). 3676; s. — (De medicina). 3701; s. —. Asir Efendi 266: s. —. Fatih Gami 3538; s. —. 3539; s. —. Jeni Gami 1179, 3; s. —. Nuri Othmanije 3553. 3554. 3555. 3581. 3593. **London:** Brit. Mus. syr. 221; s. —. 222; s. —. 225; s. viii/ix (palimps. *Vgl. unter* B). 444; s. xiii. (Summar. Alexandrinorum) 875; s. —. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. Gg 152; s. —.

d) **Lyon:** nr. 12; s. —. **Paris:** Parisin. 884. 1117. 1118. 1119. **Parma:** nr. 1276. **Petersburg:** Günzburg 462. Petropol. 332. **Wien:** Vindob. 134.

Γαληνοῦ †παραφράστου τοῦ Μηνοδότου προτρεπτικὸς λόγος ἐπὶ τὰς τέχνας. *Galeni paraphrastae Menodoti suasoria ad artes oratio.* (K. I 1—39. Marquardt Gal. scr. min. I 103—129. G. Kaibel Berol. 1894). 6

Inc. Εἰ μὲν μηδ' ὅλως λόγου μέτεστι τοῖς ἀλόγοις.
Expl. τοῦτο δ' αὐτὸ δεικτέον ἐφεξῆς.

GRIECH. HDSS. Cod. Andr. Asulani, Vorlage d. Aldina 1525 (*Verbleib unbekannt*). Londinensis und cod. Adelphi (*beide in England benutzt von Goulston, Gal. Opusc. varia, Londini 1640, Anhang. Verbleib unbekannt, Name des letzteren unaufgeklärt; vgl. Kaibel, Gal. Protrept. praef. p. V*).

ÜBERS. A) **Bern:** Bernens. lat. N 128; a. 1563 (impr.).

Περὶ ἀρίστης διδασκαλίας. *De optima doctrina.* (K. I 40—52. Marquardt Gal. scr. min. I 82—92). 3

Inc. Τὴν εἰς ἑκάτερα ἐπιχείρησιν ἀρίστην εἶναι.
Expl. καὶ τοῦτ' ἐπιτρέπων αἱρεῖσθαι τοῖς μαθηταῖς.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. XII. p. 132 (*Collat. H. Schoenes in dessen Besitz*).

Dazu: a) cod. Adelphi (*Name unaufgeklärt*), b) Londinensis (*benutzt in England von Goulston, Gal. Opusc. varia, Londin. 1640, Anhang. Verbleib unbekannt. Vgl. Kaibel, Gal. Protrept. praef. p. V.*).

ÜBERS. A) (*J. I f. 18v*).

Ὅτι ὁ ἄριστος ἰατρὸς καὶ φιλόσοφος. *Quod optimus medicus sit etiam philosophus.* (K. I 53—63. H. Th. Reinhold Athen 1865/66 p. 110 sq. Iw. Müller Erlang. 1875; Gal. scr. min. II 1—8). 5

Inc. Οἷόν τι πεπόνθασιν οἱ πολλοὶ τῶν ἀθλητῶν.
Expl. τὰ λείποντα δ' αὐτοὺς ἐξευρίσκοντας.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. XII. p. 129. **Paris:** Parisin. 2164; s. XVI. f. 35. [2169 (?)]. **Rom:** Urbin. 67; s. XIV et XV. f. 276 (Expl. λαβόντι μὴ οὐχὶ καὶ τὰς ἄλλας). **Venedig:** Marcian. App. cl. V 4; s. XV.

Dazu: a) cod. J. Scaligeri, b) cod. Londinensis, c) cod. Adelphi, d) cod. Regius (seu Bibliothecae Regis Britannici). (*b c d in England benutzt v. Goulston, Gal. Opusc. varia, Londin. 1640, Anhang. Verbleib unbekannt, Name von c unaufgeklärt; vgl. Kaibel, Gal. Protrept. praef. p. V.*)

[1] Περὶ αἱρέσεων τοῖς εἰσαγομένοις. *De sectis ad eos qui introducuntur.* (K. I 64—105. G. Helmreich, Act. Erlang. II 239—310; Gal. scr. min. III 1—32).

Inc. Τῆς ἰατρικῆς τέχνης σκοπὸς μὲν ἡ ὑγίεια.
Expl. ἱκανὰ ταῦτα, καταπαύσω τῇδε τὸν παρόντα λόγον.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 5; s. XIV. p. 123. **Modena:** Mutinens. 109 (II D 10); s. XIV—XV. f. 63ᵛ. **Moskau:** Mosquens. 51; s. XV. 283; s. XV. 464; s. XV. f. 2. 466; s. XVI. f. 1. **Paris:** Parisin. 1883; s. XIV. f. 29ᵛ. 2283*; s. XVI. Suppl. 35; s. XV—XVI. f. 166. 634; s. XIV. f. 2ᵛ. **Rom:** Palat. 297*; s. XV—XVI. f. 50 (»de Empiricis et Methodicis«). **Venedig:** Marcian. 282; s. XV. App. cl. V 9; s. XV. f. 492 (Expl. μετὰ ἀκριβείας).

Dazu: cod. Adelphi (*Name unaufgeklärt, in England benutzt v. Goulston, Gal. Opusc. varia, Londin. 1640, Anhang. Verbleib unbekannt*).

[2] ÜBERS. A) (*J. I f. 9*). **Bourges:** Biturigens. 299 (247); s. XIV. f. 105. **Cesena:** Malatest. D XXV 1; s. XIII. f. 7. D XXV 2; s. XIII. S V 4; s. XIV. **Erfurt:** Amplon. F 280; s. XIV in. f. 46ᵛ. **Leipzig:** Lipsiens. Repos. med. I 22; s. —. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 18; s. XIII. **München:** Monacens. 5; s. XIV. f. 12. 490; a. 1488—1503. **Paris:** Parisin. 6865; s. XV. f. 81 b. 84 a. **Rom:** Palat. 1090; s. —. f. 1. 1094; s. XIV. f. 544. Urbin. 247; s. XIV. f. 52ᵛ. Vatic. 2376; s. —. f. 199. 2389; s. —. f. 1.

C) **Florenz:** Laurent. 235a; s. XIII. **Konstantinopel:** Aja Sofia 3557; s. —. **London:** Brit. Mus. 1356; s. XVII. f. 2—20 (Summar. Alexandrinorum). **Paris:** Parisin. 2859; s. XI. f. 1—12. 2860; s. XIII. f. 1—14.

[2] Πρὸς Θρασύβουλον περὶ τῆς ἀρίστης αἱρέσεως. *De optima secta ad Thrasybulum liber* (K. I 106—223).

Inc. Ἕκαστον τῶν ἰατρικῶν θεωρημάτων.
Expl. ἀνεμποδίστως τὰς ἰδίας χρείας παρέξεται.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. XII. p. 38. (*Collation im Besitz v. Müllers*).

Dazu: a) cod. Adelphi (*Name unaufgeklärt*), b) Venetus, c) Regius (seu Bibliothecae Regis Britannici), d) Londinensis (*b bisher nicht identifiziert, über a c d vgl. unter* Ὅτι ὁ ἄριστ. ἰατρ. κ. φιλόσ.)

[4] ÜBERS. A) (*J. I f. 18*). **Cesena:** Malatest. D XXV 2; s. XIII. (Henr. regi a Burgundione transl.). **München:** Monacens. e bibl. Hartm. Schedelii Incunab. c. a. 2410 (Capp. 1—8 a Nicol. Rhegin. transl.).

[7] Πρὸς Πατρόφιλον περὶ συστάσεως ἰατρικῆς. *De constitutione artis medicae ad Patrophilum liber* (K. I 224—304).

Inc. Ἐπεί μοι δοκεῖς, ὦ Πατρόφιλε, θεῖόν τι.
Expl. καὶ τοὺς καθ' ἕκαστον αὐτῶν σκοποὺς τῆς ἰάσεως.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. XII. p. 64 b (*Collation besitzt G. Helmreich*).

[7] ÜBERS. A) (*J. I f. 20 Nicolao de Regio interpr.*). **Angers:** Andecavens. 461 (446); s. XVI. f. 98. **Dresden:** Dresdens. Db 92. 93; s. XV. f. 295 d. **Paris:** Parisin. 7023; s. XVI. no. 3.

Τέχνη ἰατρική. *Ars medica.* (K. I 305—412). 50
Inc. Τρεῖς εἰσιν αἱ πᾶσαι διδασκαλίαι τάξεως ἐχόμεναι.
Expl. Γαληνοῦ περὶ τῶν ἰδίων βιβλίων.

GRIECH. HDSS. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4284. 164*; s. XIII (»Τάξις τῶν πραγματειῶν τοῦ Γ. κατὰ αὐτὸν ἐν τῷ τέλει τοῦ Μικρὰ τέχνη ἐπιγεγραμμένου βιβλίου«). **Bologna:** Bonon. 3636; s. XIV—XV. f. 1. **Dresden:** Dresdens. Da 1; s. XV. f. 24ᵛ. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 19; s. XIV. p. 11. **Kopenhagen:** Hauniens. Bibl. Univ. e donatione variorum 4° 42; s. XVI. **Leipzig:** Lipsiens. 55; a. 1561. **Leyden:** Voss. [16; s. —]. 4° 17; s. XV. **Mailand:** Ambros. C 102 Inf.; s. — f. 128 (Expl. διὰ βάθους δεόμενα). G 97 Sup.; s. XVI (XV). f. 56 (Inc. Εἴρηται μὲν οὖν. Expl. βιβλία ἐπιγραφὴν ἔχοντα). **Modena:** Mutinens. 97 (III C 18); s. XVI. **Moskau:** Mosquens. 466; s. XV. f. 251. [**Oxford:** Bodleian. cat. mss. Angl. 1355. 1552]. **Padua:** Bibl. Joannis Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 1644; s. XV. f. 38. 1883; s. XIV. f. 36ᵛ. 2163; s. XIV. 2169; s. XVI. f. 82ᵛ. [2175 (?)]. 2265; s. XIII. f. 1. 2270; s. XV—XVI. f. 148. 2271; s. XV. f. 1. 2273; s. XV. f. 3. 2277; s. XV—XVI. f. 2. [2278 (?)]. 2285; s. XVI. [2304 (?)]. 2306; s. XV. f. 360. 2307; s. XVI. f. 554. [2332*; s. XIV. f. 6]. 2333; s. XVI. Suppl. 496; s. XVII. 634; s. XIV. f. 75 (*Collation im Besitz Helmreichs*). **Ravenna:** Ravenn. bibl. Classens. 131. 2, II; s. XV. **Rom:** Palat. 128; s. XV. f. 1. 199*; s. XIII. f. 7. Reg. Suec. 154; s. XV. f. 1. Vatic. 285; s. XV. f. 12. 1845*; s. XIII (Inc. γνώρισμα τῆς ἐν πνεύμονι = K. I 350, 5. Expl. τῶν ἰδίων συγγραμμάτων, *vgl.* K. I 412). **Venedig:** Marcian. 275; s. XV. f. 1. App. cl. V 5; s. XV. f. 431ᵛ (Capita quattuor prima; expl. κατὰ τὴν ἀρετὴν τῶν ἐνεργειῶν). **Warschau:** Varsoviens. Bibl. Zamoyski 142; s. XIII (?). **Wien:** Vindobon. med. 8; s. XV. f. 318ᵛ (Expl. συστῆναι = K. I 312, 17).

ÜBERS. A) (*J. I f. 3. II f. 281 u. 315*). **Autun:** Augustodunens. 70; s. XIV no. 3 (c. comm. Haly). **Auxerre:** Autessiodurens. 240 (203); s. XII. f. 49 (Expl. in medio cap. quod inscr. De parvo hepate et angusto). **Bamberg:** Bibl. publ. 536 (L III 12); s. XII (Desunt quattuor ult. §§). 537 (L III 11); s. XII. 1331 (L III 20)*; s. XIII in. (In art. parvam notae). **Basel:** Basil. D I 6; s. —. **Breslau:** Vratisl. bibl. acad. Ac. IV F 27*; s. XV. f. 1—261 (Tres quaestt. sec. Jacobum de Latere de Forlivio). Kornian. 21; s. XIV. **Brügge:** Bibl. publ. 474; s. XIII—XV. **Budapest:** nr. 41; s. XIV. f. 1 (Tres quaestt. sec. Jacobum de la Torre de Forlivio. Inc. *und* Expl. mutil.). **Cambridge:** Cantabr. Coll. Caii 59; s. XIV. f. 251 (c. comm. Haly). [962; s. —]. Corp. Christi 364; s. XIII. f. 55. St. Johann. D 24; s. XIII. (Expl. orationem in eis). E 29; s. XIII. (Expl. *wie im* St. Johann. D 24). [Pembrock. 2055; s. — (Comm.)]. St. Petri 14; s. XIV. f. 101 (c. c. Haly). 248; s. XIII. f. I 22b *und* s. XII/XIII. f. VI 34 (Expl. nec indigestionem vero). [1866; s. —]. St. Trinitat. O. 1. 59; s. XII/XIII. f. 35 (42) (Expl. *wie im* St. Johann D 24). Univ. J i II 5; s. XIV. f. 17—24 (c. c. Haly. Expl. in complexione eius). **Monte Cassino:** Casinens. 397*; s. XIII. p. 1 (Expositio in art. parv.). **Chartres:** Autricens. 278 (258 et 666); s. XIV. f. 54 (c. c. H.). 286 (342); s. XIV. f. 148 (c. c. H.). 287 (343)*; s. XIV. (Anon. comm. in art. parv.). **Clermont-Ferrand:** nr. 213 (180); s. XIII. f. 50. 214 (181); s. XIII. f. 19ᵛ (Expl. *wie im* Cantabr. St. Joh. D 24). **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 3; s. XII. XIII. no. 3 (Gal. »regimentum« c. c. Haly). 4; s. XII. XIII. no. 3 (Inscr. *wie im* med. 3). **Dresden:** Dresdens. Db 92. 93; s. XV. f. 108c. **Dublin:** Coll. Trinit. 403; s. XVI. **Durham:** Eccl. Dunelm. C IV 4; s. XIII in.? f. 17. **Edinbourgh:** 1 90

Advocates' Library W 5. 23 (18. 6. 11); s. xii ex. — xiii. (Expl. *wie im* Cantabr. St. Joh. D 24). **Einsiedeln:** Bibl. monast. 32; s. xii. f. 311. **Erfurt:** Amplon. F 238; s. xiii—xiv. f. 35. F 289*; s. xiv in. f. 60v. Q 173; s. xiii. f. 47 (Expl. *wie im* Cantabr. St. Joh. D 24). Q 178; s. xiii. f. 6 (c. notulis comm. Haly, Thaddei, Bartholomei et Johannis de S. Amando). Q 182; s. xiii. f. 33v. **Eton:** Bibl. Coll. 127; s. xiv. f. 183 (c. c. H.). **Florenz:** Laurent. plut. 29, 27*; s. xv. p. 44 (Anon. in art. parvam quaestt.). 73, 10; s. xv. f. 1. 73, 21; s. xiv. f. 34. 73, 28; s. xiii. f. 46. **St. Gallen:** Vadian. 431; a. 1465 (c. c. H.). 432; s. xv. f. 228 (c. c. anon.). **Glasgow:** Hunterian. T. 1. 1; s. xiv. (c. c. H.). **Gotha:** Herz. Bibl. 63 (membr. II 144); s. —. f. 144. **Hamburg:** Uffenbach. 107; a. 1431 no. 6. **Kopenhagen:** Hauniens. bibl. reg. 3479; s. xv ex. f. 109. **Laon:** Laudunens. 413; s. xiv. no. 3 (c. c. H.). 416; s. xiii. no. 7 (c. c. H.). **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 28; s. — (c. c. H.). II 26; s. —. [**Leyden:** Vossian. 2002; s. —]. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 22, 668; s. xiii. xiv. f. 18 (Expl. *wie im* Cantabr. St. Joh. D 24). Arundel. 162; s. xiv. f. 51 (c. c. H.). 215; s. xiv in. f. 136 (Expl. *wie im* Cantabr. St. Joh. D 24). Harleian. 3140; s. xiii. f. 7v (Expl. *wie im* Cantabr. St. Joh. D 24). Sloan. 1124; s. xiii. f. 11v (Expl. *wie im* Cantabr. St. Joh. D 24). 1610; s. xiv. f. 7 (Expl. *wie im* Cantabr. St. Joh. D 24). Medical Society Wc 2a; s. xiii. f. 4 (Inc. mutil.: habent terminos. Quaecumque vero. Expl. propriis conscriptionibus). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1407 (ol. L 59); s. xiv. f. 105 (c. c. H.). 1408 (ol. L 61); s. xv. f. 120 (c. c. H.). **Metz:** Mediomatric. 177; s. xiv. no. 5 (c. comm.) **St. Mihiel:** nr. 37; s. xiv. no. — (c. c. H.). **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 182; s. xiv. no. 5 (c. c. H.). 188; s. xiv no. 6 (c. c. H.). **München:** Monac. 31; a. 1302 f. 134 (c. c. H.). 168; s. xiv. f. 133 (c. c. H.). 270; s. xiv. f. 101 (c. c. H.). 465; a. 1503 f. 2 (Apogr. libri Venetiis a. 1503 editi). [81] 692*; a. 1463 f. 197. 3512 (Aug. civ. 12); a. 1300 f. 298 (c. c. H.). 4395 (Aug. S. Ulr. 95); s. xv. f. 129. 4622 (Bened. 122); s. xi—xiii f. 79v (mutil.). 11322 (Polling. 22); s. xiv. f. 6. 13034 (Rat. civ. 34); s. xiv. f. 12 (c. c. H). 13111 (Rat. civ. 111); s. xiii. f. 30. 13147 (Rat. civ. 147); s. xv. f. 1 (Comm. in a. p.) 19425 (Teg. 1425); s. xiii. f. 57 (Comm. Haly). **St. Omer:** nr. 617; s. xiii. no. 5. **Orléans:** Aurelianens. 284 (238); s. xiv. f. 75. **Oxford:** Coll. Omn. Animar. 71; s. xiv in. f. 113b (c. c. H.). [1430; s. —]. [Bodleian. 1052; s. —]. [2753; s. — (Comm.)]. Canonician. (Bodl.) 272; s. xiv ex. f. 81 (Expl. in l. III c. 214). Laudian. 65; s. xiii. f. 65. 106; s. xiii. f. 18. Coll. St. Joh. Bapt. 10; s. xiii ex. f. 99 (c. c. H.). Merton. 220; s. xiv. f. 110 (c. c. H. Expl. magis completum est). 221; s. xiv. f. 161 (c. comm. anon. et c. c. H. Expl. *wie im* Merton. 220). 222; s. xiv. f. 5 (Expl. *wie im* Londin. Medic. Soc. Wc 2a) *und* f. 21. 255; s. xiv in. f. 11b. [687. 688]. [Norvic. 1130; s. —]. Coll. Novi 166; s. xiii ex. f. 40b. 170; s. xiv. f. 17 (c. c. H.). [1130. 1134]. [Univ. 89 (c. c. H.)]. **Padua:** Bibl. S. Augustini, ad laevam plut. XXVI. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 1080; s. xiv. f. 29v (abbreviat.) Bibl. Facult. Med.?; s. xv. Bibl. Mazarine 1289; s. xiii. (Frgm. comm.). Parisin. 6846; s. xiv. no. 4. (c. comm. anon.). 6856; s. xv. no. 2 (Comm.). 6868; s. xiv. no. 4. 6869; s. xiv. no. 7 (c. c. H.). 6870; s. xiv. no. 6. 6871; s. xiv. no. 7. 6871A; s. xiv. no. 5. 7029; s. xiv. no. 1. 7030; s. xiv. no. 1 (Frgm. comm. in introd. Johannitii). 7030A; s. xiv. no. 4. (c. c. H.). 14390; s. xiv. f. 5. 15457; s. xiii. f. 1 (c. c. H.). 16174; s. xiii. f. 117. 16176; s. xiii. f. 26. 16177; s. xiii. f. 91 (c. c. H.). 16178; s. xiv. f. 63 (c. comm.). 16188; s. xiii. f. 213 (c. c. H.). 17157; s. xiv. f. 137 (c. c. H.). 18500; s. xiii ex. f. 16 (c. c. H.). nouv. acq. 1480; s. xiv. f. 58 (c. c. H.). 1481; s. xiv.

f. 101 (c. c. H.). Bibl. Univ. 580; s. xiv. (c. c. H.). **Pavia:** Bibl. Univ. 383; s. xv. f. 71 (c. c. H.). **St. Quentin:** nr. 104 (91); s. xiii. no. 5 (c. c. H.). **Rehdorf:** Bibl. d. Augustiner-Chorherrn 11; s. xiii. **Regensburg:** Bibl. urb. 68; s. — (c. c. H.). **Reims:** nr. 1001; s. xiii. f. 31. 1002; s. xiii. f. 10. 1003; s. xiv. f. 116 (c. c. H.). **Rom:** Angelic. 1456 (V. 1. 11)*; s. xv. f. 114ᵛ. Palat. 1089; s. — f. 1 *und* 64. 1102; s. —. f. 117 (c. c. H.). 1103; s. —. f. 89 (c. c. H.). Regin. 1270; s. xiv. f. 56 (c. c. H.). 1302; s. xiv. f. 54 (c. c. H.). 1304; s. —. f. 19. Vatic. 2392*; s. —. f. 34 (»Caput ult. quo de suis operibus agit«). 2417; s. — (Lib. I). 2461; s. —. f. 42ᵛ (Expl. *wie im* Cantabr. St. Joh. D 24). 4455; s. —. f. 23. 6241; s. —. f. 34. **Rouen:** Rotomagens. 978 (J 57); s. xiv. f. 21. **S. Daniele del Friuli:** nr. 145; s. xiv. (Inscr. De conservanda valetudine). **Toulouse:** Tolosan. 762 (I 129); s. — (Comm. anon.). **Turin:** Taurinens. bibl. reg. 939 (i I 35); s. xiv. f. 32 (fine mutil. *Verbrannt*). **Upsala:** Upsal. C 661; s. xiii. f. 85 (c. c. H.). **Utrecht:** Traiectan. 679; s. xiv in. f. 74 (c. c. H.). 680; s. xv. f. 1—38 (c. comm. anon.). 695; s. xv. f. 55—78 (Comm. anon. in art. p.) *und* f. 93—105. **Venedig:** Marcian. cl. XIV 7; s. xiv. f. 1 (Petri Hisp. gloss.). 8; s. xiii. f. 1 (Lectura Ursi Laudensis super Microt. Gal.) **Vendôme:** Vindocinens. 110; s. xv. f. 1. 236*; s. xv. (Jacobi de Forlivio quaestt.). **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 2194 (17. 2. Aug.); a. 1444. f. 137—156ᵛ (De corporibus, de signis, de causis libri III). 3487 (47. 12. Aug.); s. xiv. f. 49—79 (Tegni Gal. de sanis aegris et neutris corporibus et signis eorum et causis). 203

Dazu: [bibl. Digbaei cat. mss. Angl. nr. 2184. monast. Gaybac. nr. 285].

B) **London:** Brit. Mus. MV (Add. 17, 156); s. viii. f. 14 (cap. 23 ex. — 24 ex. = K. I 369—372) *und* f. 13 (cap. 28 ex. — 30 = K. I 384—387).

C) **Escurial:** Scorial. 883; s. xiii (? c. comm. Gal.). **Florenz:** Laurent. 235b; s. xiii. **Konstantinopel:** Aja Sofia 3711; s. —. **London:** Brit. Mus. 443; s. xi. (c. comm.) syr. 1005, 1; s. viii (frgm. *Vgl. unter* B). 1356; s. xvii. f. 21—47 (Summar. Alexandrinorum). **Paris:** Parisin. 2860, 2; s. xiii. f. 14—48.

D) **Leyden:** Scal. 2; s. —. **Paris:** Parisin. 1111*. 1114. 1115. 1120. 1120. **Rom:** Casanatens.

Περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτην στοιχείων. *De elementis secundum Hippocratem.* 8
(K. I 413—508. G. Helmreich Erlang. 1878).

Inc. (lib. 1) Ἐπειδὴ τὸ στοιχεῖον ἐλάχιστόν ἐστι μόριον.
Expl. (lib. 2) ὑπάρχῃ τῇ φύσει τῷ βιαίως ἑλκομένῳ.

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 360; s. xvi. f. 1. **Florenz:** Laurent. plut. 74. 5; s. xiv. p. 3. 74, 12*; s. xv. p. 30 (Excerpta e libro I.). 75, 14; s. xv. p. 74 (»De quinque sensibus libri II«.). **Leyden:** Scal. 18; s. xvi. **Moskau:** Mosquens. 466; s. xv. f. 176ᵛ. **Neapel:** Neapolit. 229 III D 15; s. xiv. f. 174ᵛ (Προλεγόμενα εἰς τὸ τοῦ Γαλ. περὶ στοιχείων. Inc. Ἐπειδὴ τὰ ἀνθρώπινα σώματα). **Oxford:** Laudian. C 57 (nunc 58, Bodl. 709); s. xv in. f. 133. [Coll. Merton. 685; s. —.] **Padua:** Bibl. Joann. Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. [1097 (?)]. 1883*; s. xiv. f. 35ᵛ (»de quattuor elementis«). 2267; s. xiv. f. 255. 2283*; s. xvi. 2317*;

s. xvi. f. 21v (»de quattuor elementis«) *und* f. 43v (»de elementis et humoribus«). [2332*; s. xv (xiv). f. 6]. Suppl. 634*; s. xiv. f. 19—21v. 25. 26. 22r (»Scholia in elementa Hipp. aliosque libros continens«. Inscr. *und* Inc. *wie im Neapol. Abschrift in Helmreichs Besitz. Vgl.* Costomiris Rev. des ét. gr. II [1889] p. 371 s. Kalbfleisch, Gal. de victu attenuante p. VII². VIII). **Rom:** Vatic. 282; s. xvi. f. 1. **Turin:** Taurin. — (»zitiert bei Montfaucon 1837 ‚Gal. de IV elementis'; nicht verifiziert«). **Venedig:** Marcian. 275; s. xv. f. 31. [Mon. St. Michael.]

[8] Übers. a) *(J. I f. 25c)*. **Avranches:** nr. 232; s. xii/xiii. f. 126 *und* no. 9. **Basel:** Basil. D III 8; s. —. **Breslau:** Vratislav. Bibl. Univ. IV F 25; s. xiii. f. 42. **Cambridge:** Cantabrig. St. Petri 33; s. xiii/xiv. f. 124 (»In tit. Galeno, in calce Hippocrati adscribitur«). **Chartres:** Autricens. 284 (340); s. xiii. f. 1. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 1; s. xiii. no. 4. med. 11; s. xiii. xiv. no. 6. **Dresden:** Dresdens. Db 91; s. xv. f. 1 (»Hippocratis liber de IV elementis«). **Eton:** Bibl. Coll. 132; s. xiii. no. 15. **Erfurt:** Amplon. F 249; s. xiii. f. 236v. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 4; s. —. I 22; s. —. I 29; s. — (sine auct. nomine?). **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 18; s. xiii. **München:** Monacens. 5; s. xiv. f. 1. 35; s. xiii. xiv. f. 55v. **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 2. B. Mariae Magdal. 175; s. xiv. f. 172. Merton. 218; s. xiv. f. 2. **Paris:** Parisin. 7015; s. xiv. 11860; s. xiv. f. 1. 14389; s. xiv. f. 1. 15456; s. xiii. f. 133. nouv. acq. 343; s. xiii. f. 1. 1482; s. —. f. 78v. **Rom:** Palat. 1094; s. xiv. f. 1. Urbin. 235; s. xiv. f. 143. 247; s. xiv. f. 109v. Vatic. 2375; s. xiv. f. 91. 2381; s. —. f. 209v. 3900; s. —. f. 45. **Vendôme:** Vindocinens. 234; s. xiv. f. 54 (Expl. consistentes). [126] [**Wien:** Vindob.]

Dazu: [mon. Gaybac. fol. 285; s. —].

c) **Berlin:** Berol. 6234; s. xvii. f. 1—13. **Escurial:** Scorial. 874, 2; s. xiii (?). f. 56—82. 881, 1 (compend. c. not.); s. —; f. 1—21. **Florenz:** Laurent. 235; s. xiii. **Konstantinopel:** Aja Sofia 3593 (?); s. —. **London:** Brit. Mus. 1356; s. xvii. f. 157—175 (Summar. Alexandrinorum). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 130, 1 (Gg 152); s. xv. **Paris:** Parisin. 2847, 1; s. xiii. f. 1—32. 2848, 1; s. xi. f. 1—35 (c. comm.).

[9] Περὶ κράσεων. *De temperamentis.* (K. I 509—694. G. Helmreich Lips. 1904).

Inc. (lib. 1) Ὅτι μὲν οὖν ἐκ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ.
Expl. (lib. 3) κἀπὶ τῶν φαρμάκων αὐτῶν εἴρηται πρόσθεν.

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3636*; s. xiv—xv. f. 126 (σημεῖα κράσεως χυμῶν. Inc. Σκεπτέον ἐστὶ πάντων. Expl. κατὰ φύσιν οὐδένα τούτων ποιήσει). **Cheltenham:** Phillipps. 4614; s. xv (xiv?). f. 1 (Inc. = K. I 635, 9). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 5; s. xiv. p. 17. **Leyden:** Scalig. 18; s. xvi. **Mailand:** Trivultian. 685; s. xiv. f. 1 (Init. mutil. inc. νοη]θῆναι = K. I 552, 4). **Moskau:** Mosquens. 466; s. xv. f. 183v. **Neapel:** Neapolit. Bibl. dei Gerolamini XXII. 1*; s. xv. f. 172 sq. (Inc. Τῶν κράσεων δύο εἰσὶ διαφοραί. Expl. τὸ γεῶδες τοῦ σπέρματος). **Oxford:** Laudian. C 57 (nunc 58; Bodl. 709); s. xv in. f. 155b. **Padua:** Bibl. Joannis Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** [Coislin. ap. Montf. II 447]. Parisin. 2267; s. xiv. f. 71v. 2283*; s. xvi. 2332*; s. xiv. f. 6. Suppl. 634*; s. xiv. f. 22 (»Scholia in temperamenta continens«). **Rom:** Ottobon. 311; s. xvi. *hinter* f. 28. Vatic. 282; s. xvi. f. 15. **Venedig:** Marcian. 275; s. xv. f. 56v. App. cl. V 4; s. xv.

ÜBERS. A) (*J. I f. 43*). **Angers:** Andecavens. 461 (446); s. XVI. f. 1 (Joh. Riolani annotatt. in libr. II de temperam. aetatum). **Basel:** Basil. D I 5; s. —. D. III 8; s. —. **Breslau:** Vratisl. Bibl. Univ. IV F 25; s. XIII. f. 1. IV F 26; s. —. f. 1. **Cambridge:** Cantabrig. St. Petri 33; s. XIII/XIV. f. 81b. **Cesena:** Malatest. D XXV 1; s. XIII. f. 29. D XXV 2; s. XIII. D XXVI 1; s. XIII. S V 4; s. XIV. f. 102. S V 5; s. XIV. **Chartres:** Autricens. 284 (340); s. XIII. f. 10. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 11; s. XIII. XIV. no. 4. **Eton:** Bibl. Coll. 132; s. XIII. no. 16. **Erfurt:** Amplon. F 249; s. XIII. f. 213. Q. 178*; s. XIII. f. 158—159ᵛ (Libri abbreviati). [**Florenz:** Laurent.] **Hamburg:** Uffenbach. 105; s. —. f. 1. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 4; s. —. I 29; s. — (sine auctoris nomine?). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 22, 669; s. XIV. f. 28. Harleian. (Brit. Mus.) 3748; s. XV. f. 190ᵛ. **München:** Monacens. 5; s. XIV. f. 127. 11; s. XIV. f. 96 (Initium tantum). 35; s. XIII. XIV. f. 114ᵛ (mutilus). 13054 (Rat. civ. 54); s. XIV. f. 174. **Neapel:** Neapolit. VIII D 30; s. XIV. Oratorian. 152; s. XIV—XV. **Oxford:** Oxon. Coll. Balliol. 213; s. XIV in. f. 263. Merton. 218; s. XIV. f. 7b. 219; s. XIV in. f. 17. [685]. [Wigorn. 745]. **Padua:** Bibl. S. Joannis in Viridario, ad laev. plut. XVIII. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. [7005(?)]. 7015; s. XIV. no. 3. 7026; s. XVI. no. 2 (Epitome). 11860; s. XIV. f. 8ᵛ. 14389; s. XIV. f. 11. 15455; s. XIII. f. 55. 16157; s. XIII. f. 1. nouv. acq. 343; s. XIII. f. 14ᵛ. 1482; s. —. f. 58. **Rom:** Palat. 1092; s. —. f. 1. 1094; s. XIV. f. 11ᵛ. 1095; s. XIV. f. 33ᵛ. 1096; s. XIV. f. 1. Urbin. 247; s. XIV. f. 69. Vatic. 2375; s. XIV. f. 1. 2376; s. —. f. 1. 2378; s. —. f. 49. 2381; s. —. f. 116ᵛ. 2383; s. —. f. 147. 2386; s. —. f. 31. 2389; s. —. f. 51. 2146*; s. —. f. 56 (»pars paenult. capitis libri III. Inc. Incipiamus in hoc. Expl. in medicinis ipsis« = Exit. libri). 13 98 164

C) **Cairo:** Bibl. chediw. 4384; s. —. **Escurial:** Scorial. 848, 1; s. XIV(?). f. 1—46. 879; s. XIII(?). 881, 2 (compend. c. not.); s. —. f. 22—68. **Florenz:** Laurent. 2358; s. XIII. **London:** Brit. Mus. 1356; s. XVII. f. 176—208 (Summar. Alexandr.). **Madrid:** Matritens. bibl. nac. 130, 2 (Gg 152); s. XV. **Paris:** Parisin. 2847, 2; s. XIII. f. 33—105. 2848, 2; s. XI. f. 35—139 (Comm.).

Περὶ φυσικῶν δυνάμεων. *De facultatibus naturalibus.* (K. II. 1—214. G. Helmreich, Gal. scr. min. III 101—257). 14

Inc. (lib. 1) Ἐπειδὴ τὸ μὲν αἰσθάνεσθαί τε καὶ κινεῖσθαι.
Expl. (lib. 3) ἢ παντάπασι ἐπισπῶνται βραχύν.

GRIECH. HDSS. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 360; s. XVI. p. 85. **Cheltenham:** Phillipps. 4614; s. XV (XIV?). f. 15ᵛ (*Collation W. Scotts im Besitze der Akademie*). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 5; s. XIV. p. 55. **Leyden:** Scalig. 18; s. XVI. **Mailand:** Trivultian. 685; s. XIV. f. 29. **Modena:** Mutinens. 175 (II F 10); s. XV. **Moskau:** Mosquens. 466; s. XV. f. 219ᵛ. **Oxford:** Laudian. C 57 (nunc 58; Bodl. 709); s. XV in. f. 208. **Padua:** Bibl. Joann. Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). [**Paris:** Coislin. ap. Montf. II 447]. Parisin. 2267; s. XV. **Rom:** Ottobon. 311*; s. XV—XVI. *hinter* f. 28 (Π. φύσεως δυνάμεων κεφάλαια). Vatic. 282; s. XV. **Venedig:** Marcian. 275; s. XV. [**Wien:** Vindob. ap. Lambec. I 181].

32 Übers. a) (*J. I f. 103*ᵛ). **Angers:** Andecavens. 461 (446); s. xvi. f. 11 (Jo. Riolani annotatt.) **Basel:** Basil. D III 8; s. —. **Bourges:** Bituri gens. 299 (247); s. xiv. f. 1. **Cambridge:** Cantabrig. [Caius Coll. 947; s. —]. St. Petri 33; s. xiii/xiv. f. 69b. **Monte Cassino:** Casinens. 70; s. xiv. p. 147 (Expl. mutil.: ambo vera hoc et praedicta) *und vollständig* p. 250—290. **Cesena:** Malatest. D XXV 1; s. xiii. f. 11. S XXVII 4; s. xiv. no. 8 (Anon. comm.) **Chartres:** Autricens. 293 (351); s. xiv. f. 105. **Erfurt:** Amplon. F 249; s. xiii. f. 195ᵛ. **Florenz:** Laurent. plut. 73, 11; s. xiv. f. 57. **Heidelberg:** Bibl. Univ. 1080*; s. xiii. xiv. no. 13. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 4; s. —. II 49; s. — (Lectt. in Gal. lib.) **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 18; s. xiii. **München:** Monacens. 5; s. xiv. f. 203. 35; s. xiii. xiv. f. 99. 13054 (Rat. civ. 54); s. xiv. f. 178 (Nic. Bononiens. expos.). **Oxford:** Oxon. Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 10. [Caii 947; s. —]. **Paris:** Parisin. 11860; s. xiv. f. 149ᵛ. 14389; s. xiv. f. 34ᵛ. 15456; s. xiii. f. 3. **Rom:** Palat. 1094; s. xiv. f. 410. 1095; s. xiv. f. 69ᵛ. 1096; s. xiv. f. 128. Urbin. 247; s. xiv. f. 137ᵛ. Vatic. 2375; s. xiv. f. 401. 2376; s. —. f. 171. 2378; s. —. f. 212ᵛ. 2383; s. —. f. 1. 2384; s. —. f. 1. 2386; s. —. f. 69. 2389; s. —. f. 66. 4432; s. —. f. 102ᵛ—104 (Expl. mutil.: vocantur buci . . .). **Venedig:** Marcian. cl. XIV 5; s. xiv. f. 13. **Volterra:** Volaterran. 103 (6365); s. xv. f. 65.

c) **Escurial:** Scorial. 846; s. xiii. 847; s. xiii (?). 848, 3; s. xiv. f. 53—107. 881, 3; s. —. f. 69—130 (compend. c. not.). **Florenz:** Laurent. 235h; s. xiii. **Konstantinopel:** Aja Sofia 2457; s. —. no. 4. **Leyden:** Bibl. acad. [747; s. —]. 1297; s. xii.

16 Περὶ ἀνατομικῶν ἐγχειρήσεων βιβλία ἐννέα. *De anatomicis administrationibus libri IX.* (K. II 215—731).

Inc. (lib. 1) Ἀνατομικὰς ἐγχειρήσεις ἔγραψα μὲν καὶ πρόσθεν.
Expl. (lib. 9) τῇ τῆς εἰκόνος ὁμοιότητι προσαχθέντα, τοὔνομα θέσθαι.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 10*; s. xiv. p. 13 (Inc. Ἑκάστῳ τῶν ζώων). **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 225; s. xvi. f. 1. **Leipzig:** Lipsiens. 52; s. xvi. f. 57. **Leyden:** Voss. fol. 27*; s. xvi. (Anatomica; non integrum opus. Expl. ὅλον ἐγκεφάλου τὸ καλούμενον ὑπό τινων). Vulc. 57; s. xvi. (Expl. [l. IV] τῷ δ' ὑποτεταμένῳ τῷ μετὰ τὸ μέτωπον δέρματι μυώδη φύσιν ἐγνώκασι μὲν οἱ περὶ τὰς ἀνα . . .). **Mailand:** Ambros. C 80 Inf.; s. —. f. 1. **Modena:** Mutinens. 226 (II H 11)*; s. xvi. f. 271 (»de anatomia internarum et externarum partium«). **Oxford:** Baroccian. 204*; s. xv in. f. 2ᵛ (Inc. Ἐν πρώτῳ ἑκάστῳ = l. VI c. 1 = K. II 537, 2). **Padua:** Bibl. Joannis Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. [1819 (? = 1849?)]. 1849; s. xiv. f. 9. **Venedig:** Marcian. 279; s. xv. f. 1. App. cl. V 4; s. xv. (Περὶ ἀνατομῆς τῶν ἐντὸς καὶ τῶν ἐκτός).

192 Übers. a) **London:** College of Physicians, Schedae Greenhill. (L. XI—XV).

c) Libri XV. [**Dublin:** Bibl Narcissi 1787; s. — (Libri VI postremi)]. **London:** Brit. Mus. 1355; s. xv. (*Photographien im Besitze von Dr. M. Simon, Obermais*). **Oxford:** Bodl. 567; s. —. 570; s. xviii. (Lib. X—XV. *Abschrift einer Oxforder Hs. von O. Harder im Besitze von Dr. M. Simon, Obermais*). **Paris:** Parisin. 1002; s. —. no. 2. 2851; s. xix. (Lib. IX—XV). 2852; s. — (L. X init.).

Περὶ ὀστῶν τοῖς εἰσαγομένοις. *De ossibus ad tirones.* (K. II 732—778). 17

Inc. Προοίμιον. τῶν ὀστῶν ἕκαστον οἷόν τέ ἐστιν αὐτό.

Expl. καὶ εἴ τι τοιοῦτο ἕτερον, οὐκ ἀνάγκη νῦν λέγειν.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1567 (ol. Meerm. 270); s. xvi. f. 1. **Escurial:** Scorial. T. III. 7; s. xiii. f. 73. **Florenz:** Laurent. plut. 74. 7; s. ix. p. 262. **Grottaferrata:** Cryptens. Z Γ VI (series IX cod. 46); s. xiv. f. 1. **Mailand:** Ambros. Q 87 Sup.; s. —. f. 222. S 3 Sup.; s. —. **Paris:** Parisin. Suppl. 634; s. xiv. f. 28 (*Collation in Helmreichs Besitz*). 727; s. xix. f. 71. 765; s. xvii. **Rom:** Barberin. I 80 (. 273); s. xv. f. 1. I 118; s. xv. f. 262. **Venedig:** Venet. bibl. Andreae de Rubeis (gr.?); s. — (»G. de ossibus.« *Verbleib unbekannt*).

Übers. a) **Paris:** Parisin. [6816 (? Comm. anon.)]. 6878; s. xvi. no. 1 (Anon. comm. in Gal. de ossibus). 214

c) **Berlin:** Berol. 6233; s. xvii. f. 14—30. **Florenz:** Laurent. 235 i; s. xiii. **London:** Brit. Mus. 1356; s. xvii. f. 239—256 (Summar. Alexandrinorum).

Περὶ φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν ἀνατομῆς. *De venarum arteriarumque dissectione.* (K. II 779—830). 18

Inc. Σύνουιν φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν ἀνατομῆς.

Expl. πρὶν ἄρξασθαι σχίζεσθαι.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorialens. T. III. 7; s. xiii. f. 21 (Περὶ φλεβῶν. Inc. Περὶ φλεβῶν ἀνατομῆς μέλλοντες ἐξηγήσασθαι. Expl. ἑφεξῆς δὲ περὶ τῶν ἀρτηριῶν ἐροῦμεν) *und* f. 28 (Περὶ ἀρτηριῶν. Inc. Ἀρχὴ μὲν τούτων ἐστὶν ἡ ἀριστερὰ κοιλία τῆς καρδίας. Expl. κατασχίζεται εἰς τὸ πᾶν σῶμα) *ferner* f. 137ʳ *und* 150. **Grottaferrata:** Cryptens. Z Γ VI (series IX cod 46); s. xiv. f. 50. **Paris:** Parisin. 2164; s. xvi. f. 76ᵛ. **Venedig:** Venet. Bibl. Josephi de Aromatariis (*Verbleib unbekannt*). [Marcian. 279(?)].

Übers. c) **Berlin:** Berol. 6233; s. xvii. f. 76—93. **Florenz:** Laurent. 235 l; s. xiii. **London:** Brit. Mus. 1356; s. xvii. f. 280—291 (Summar. Alexandrinorum).

Περὶ νεύρων ἀνατομῆς. *De nervorum dissectione.* (K. II 831—856). 19

Inc. Ὅτι μὲν οὐδὲν τῶν τοῦ ζῴου μορίων.

Expl. εἰς τὸ κόκκυγος ὀστοῦν καλούμενον τελευτῶσας.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorial. T. III. 7; s. xiii. f. 29ʳ (Περὶ νεύρων. Inc. Ὅτι μὲν οὐδὲν τῶν τοῦ ζῴου μορίων. Expl. συμπράξαντος ἡμᾶς ἀριθμῆσαι ταῦτα) *und* f. 129 (Inscr. Inc. Expl. *wie gewöhnlich*). **Grottaferrata:** Cryptens. Z Γ VI (series IX, 46); s. xiv. f. 58. **Paris:** Parisin. 2164; s. xvi. f. 88. 2219; s. xv. f. 140ᵛ. **Venedig:** Venet. bibl. Joseph. de Aromatariis. (*Verbleib unbekannt.*)

Übers. c) **Berlin:** Berol. 6233; s. xvii. f. 67—75. **Florenz:** Laurent. 235 k; s. xiii. **London:** Brit. Mus. 1356; s. xvii. f. 275—280 (Summar. Alexandrinorum).

[30] Περὶ ὀσφρήσεως ὀργάνου. *De instrumento odoratus.* (K. II 857—886).

Inc. Ὄσφρησιν ὀνομάζουσιν οἱ Ἕλληνες.
Expl. καίτοι τί λέγω κοιλίας.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. XII. f. 98. **Paris:** Parisin. 2164; s. XVI. f. 28. **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 4; s. XV.

[21] Περὶ μήτρας ἀνατομῆς. *De uteri dissectione.* (K. II 887—908).

Inc. Περὶ μήτρας ὁ λόγος θέσεώς τε καὶ μεγέθους.
Expl. τῷ περὶ τῆς τοῦ ἐμβρύου ἀνατομῆς.

GRIECH. HDSS. **Mailand:** Ambros. C 4 Sup.; s. —. f. 222 (»Lacunae crebrae intercapedinibus indicatae sunt«). **Paris:** Parisin. 2165; s. XVI. f. 177^v. 2269; s. XV. f. 165^v. 2270; s. XV—XIV. f. 84^v. 2271; s. XV. f. 128. **Rom:** Vatic. 285; s. XV. f. 127. 1845; s. XIII. f. 133. **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 5; s. XV. f. 410^v. V, 9; s. XV. f. 145^v.

[18] ÜBERS. A) (*J. I f. 60*).

[29] Περὶ χρείας τῶν ἐν ἀνθρώπου σώματι μορίων λόγοι ιζ'. *De usu partium corporis humani libri XVII.* (K. III 1—IV 366. Lib. IV ed. G. Helmreich, Augsburg 1886).

Inc. (lib. 1) Ὥσπερ τῶν ζῴων ἕκαστον ἓν εἶναι λέγεται.
Expl. (lib. 17) τὴν προσηγορίαν αὐτοῦ μετήνεγκα.

GRIECH. HDSS. **Berlin:** Phillipps. 1527 (ol. Meerm. 217); s. XVI. f. 1^v—2^r. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 47; s. XV. f. . o . (Libri VI [init. mut.] — XI.). [946; s. — (imperf.)]. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 4; s. c. XII. p. 1 (*Teilweise Collation in Helmreichs Besitz*). 74, 9; s. XIV. p. 1 (*Collation des 17. B. im Besitz Helmreichs*). 74, 12*; s. XV. p. 26 (Excerpta ex libris XI. XIV. XVII.) 74, 18; s. XIV p. 1 (*Collation des 17. B. im Besitz Helmreichs*). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 11, 888; s. XV. f. 25 (In fine epigr. inc. ἧδε βίβλος σύμπασα. expl. πλέξε φύσει θεός). Harleian. (Brit. Mus.) 5652; s. XV vel XVI. (*Am Schlusse dasselbe Epigr. wie im* Addit. 11, 888). **Modena:** Mutinens. 219 (II H 4); s. XVI. (*Am Schlusse dasselbe Epigr. wie im* Addit. Brit. Mus. 11, 888. *Collationsprobe [17. Buch] besitzt Helmreich*). **Padua:** Bibl. Joann. Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Coislin. 333; s. XIV—XV. (L. I—VIII). Parisin. 985; s. XV. f. 225 (*Collation Helmreichs in dessen Besitz*). 2148; s. XV. f. 123 (*Collation Helmreichs in dessen Besitz*). 2154; s. XIV. f. 1 (Libri III in. mut. — XVII. ἤ τινα τῶν = K. IV 359, 16. *Collation Helmreichs in dessen Besitz*). 2155; s. XIV. f. 1 (»Superest tantum pagina una«). 2253; s. XI. f. 145 (Libri X. XIV. XV. cuius una pagina superest. (*Collation Helmreichs in dessen Besitz*). 2281; s. XVI. f. 1. 2283*; s. XVI. **Rom:** Palat. 251; s. XV. f. 1. Passioneian. 2; s. — (Libri XVI). Urbin. 69; s. X—XI. f. 1 (Expl. f. 195^v προβάλλοντες = K. 364, 19. *Collation Helmreichs in dessen Besitz*). Vatic. 285; s. XV. f. 209 (Lib. I—III cap. 9). **Venedig:** Marcian. 287; s. XV. f. 1—155^v. App. cl. V 9; s. XV. f. 514

(Libri III—XVII; expl. ἥλιον ἢ σελήνην ἤ τινα τῶν . . .). V 12; s. x—xiii. xv. f. 38 (unum fol. Inc. ἐνέργεια μὲν οὖν μορίου. Expl. κατασκευῆς διαλέγεται »Hat mit Galen nichts zu tun«. Helmreich. *Abschrift in Helmreichs Besitz*).

Dazu: [Mich. Cantacuzeni]. [210]

Übers. a) (*J. II f. 209*). **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 54 c. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1198 (ol. L 9)*; s. xiv. f. 160v *und* 164. **München:** Monacens. 26; s. xv. **Rom:** Vatic. 2380; s. xv. f. 1. [80]

Inscr. *De iuvamentis membrorum libri X. (J. I f. 61).* [19]

Inc. Corpora animalium sunt instrumenta.
Expl. tamen inter suturas nominantur.

Breslau: Vratisl. bibl. univ. IV F 25*; s. xiii. f. 68—91 (Ex IX libris prioribus). **Cambridge:** Cantabr. St. Petri 33; s. xiii/xiv. f. 222 b. **Cesena:** Malatest. D XXV 2; s. xiii. S XXVII 4; s. xiv. no. 1. **Chartres:** Autricens. 284 (340); s. xiii. f. 64. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 1; s. xiii. no. 3. 11: s. xiii. xiv. no. 3. **Eton:** Bibl. Coll. 132; s. xiii. no. 14. **Erfurt:** Amplon. F 249; s. xiii. f. 259 (Libri IX. Expl. anatomicos vocare eas). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 22, 669; s. xiv. f. 49. Harleian. 3748; s. xv. f. 168 (Libri IX. Expl. *wie im* Amplon.) **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 18; s. xiii. **München:** Monac. 5; s. xiv. f. 221 (Liber de iuvamentis membrorum recollectus a libro Galeni de utilitate particularum). **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 56 b (Libri IX. Expl. anatomicos notantes eas. *Vgl. den* Amplon.) **Paris:** Bibl. de l'Arsénal 1080*; s. xiv. f. 25v. Parisin. 11860; s. xiv. f. 22. 14389; s. xiv. f. 54v. 15455; s. xiii. f. 72. **Perugia:** Perusin. 44 (A 44); s. xv. f. 45—51 (Inc. Et patet quod dicit). **Rom:** Palat. 1094; s. xiv. f. 88v. 1099; s. xv. f. 1 (Libri IX). Urbin. 247; s. xiv. f. 88. Vatic. 2375; s. xiv. f. 215. 2376; s. —. f. 119v. 2378; s. —. f. 63. 2382; s. —. f. 37. 2383; s. —. f. 51. 2386; s. —. f. 51. 2389; s. —. f. 3. **Subiaco:** nr. 59; s. xiii. f. 63.

c) [**Dublin:** Bibl. Narcissi 1709]. **Escurial:** Scorial. 850; s. xii. (L. IX—XVII als Schluß). **Gotha:** Gothan. 1906; s. — (Comm. in libr. XI). **Paris:** Parisin. 2853; s. xiii. 2854; s. xv. (Comm.).

Περὶ μυῶν κινήσεως βιβλ. β´. *De motu musculorum libri II.* (K. IV 367—464). [23]

Inc. (lib. 1) Ὄργανα κινήσεως τῆς καθ᾽ ὁρμὴν οἱ μύες.
Expl. (lib. 2) τὰ κατὰ μέρος ἐξευρίσκειν δυνήσεται.

Griech. Hss. **Escurial:** Scorial. T. III. 7; s. xiii. f. 34. 57v. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. xii. p. 192 (Pars l. I = K. IV 367—371, 4). **Modena:** Mutinens. 237 (III G 18); s. xvi. f. 249. **Paris:** Parisin. 1849; s. xiv. f. 95. 2164; s. xvi. f. 91. 2278; s. xvi. f. 1 (Libri II in fine mut.). **Rom:** Reg. Suec. 175; s. xiv. f. 242. **Venedig:** Marcian. 279; s. xv. f. 71—84v. App. cl. V. 5; s. xv. f. 433v (Expl. ταῖς ἡμέραις ὁ ἄνθρωπος = K. IV 443).

Übers. a) **Basel:** Basil. D III 8; s. — (De motu membrorum seu de motu musculorum).

[25] Περὶ τῶν τῆς ἀναπνοῆς αἰτίων. *De causis respirationis.* (K. IV 465–469).
Inc. Τὰ τῆς ἀναπνοῆς αἴτια ὁ προκείμενος.
Expl. ὥσπερ ἡ νίκη τῆς ἡνιοχικῆς.

Griech. Hdss. **Modena:** Mutinens. 237 (III G 18); s. xvi. f. 247ᵛ. **Paris:** Parisin. 2165; s. xvi. f. 187. **Rom:** Reg. Suec. 175; s. xiv. f. 240ᵛ. **Venedig:** Bibl. Josephi de Aromatariis. (*Verbleib unbekannt*). Marcian. 276; s. xii. f. 268 (Expl. εἰθ' ἑκάτερον αὐτῶν = K. IV 468, 6). App. cl. V 5; s. xv. f. 433.

[24] Übers. a) (*J. I f. 84*). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 29. **Chartres:** Autricens. 293 (351); s. xiv. f. 118. **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 20a. **Erfurt:** Amplon. F 236; s. xiv. **Madrid:** Matrit. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 93ᵛ. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 124a. 7015; s. xiv. **Rom:** Palat. 1089; s. —. f. 114ᵛ. Vatic. 2378; s. —.

[34] Περὶ χρείας ἀναπνοῆς. *De respirationis usu.* (K. IV 470—511).
Inc. Τίς ἡ τῆς ἀναπνοῆς χρεία; ὅτι γὰρ οὐχ ἡ τυχοῦσα.
Expl. ἕκαστον τῶν ἐνταυθοῖ γεγραμμένων ἐκλεξαμένοις.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 5 s. xiv. p. 94b. **Paris:** Parisin. Suppl. 35; s. xv—xvi. f. 132ᵛ. [86] **Venedig:** Marcian. 281; s. xv. f. 77ᵛ—81ᵛ.

[25] Übers. a) (*J. I f. 84ᵛ*). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 29ᵛ. **Chartres:** Autricens. 293 (351); s. xiv. f. 116. **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 20b. **Erfurt:** Amplon. F 77a; s. xiv—xv. f. 108 (Expl. species minor simul). **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 67b.

[28] Περὶ σπέρματος βιβλ. β'. *De semine libri II.* (K. IV 512—651).
Inc. (lib. 1) Τίς ἡ χρεία καὶ τίς ἡ δύναμίς ἐστι τοῦ σπέρματος.
Expl. (lib. 2) καθάπερ ἡμεῖς ἀρτίως ἐνεδείξαμεν.

Griech. Hdss. **Moskau:** Mosquens. 466; s. xvi. f. 143. **Oxford:** Miscell. 20; s. xiv. f. 375 (de spermate ex Aristotele et Galeno. Inc. Καὶ τὸ γεννητικόν). **Paris:** Parisin. 2279; s. xvi. f. 155ᵛ.

[9] Übers. a) (*J. I f. 31*). **Basel:** Basil. D III 8; s. —. **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 43. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 57. **Rom:** Vatic. 2384; s. —. f. 79.

[82] Περὶ κυουμένων διαπλάσεως. *De foetuum formatione.* (K. IV 652—702).
Inc. Περὶ τῆς τῶν κυουμένων διαπλάσεως ἐπεχείρησαν.
Expl. τῆς τύχης πραγματείᾳ διῆλθον.

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3637; s. xiv. f. 2 (Περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου διαπλάσεως). **Florenz:** Laurent. plut. 59, 14; s. xv. p. 213. 74, 3; s. xii. p. 80b. **Paris:** Parisin. 2164; s. xvi. f. 1. **Venedig:** Bibl. Josephi de Aromatariis (»Gal. de conformatione fetus«. *Verbleib unbekannt*). Marcian. App. cl. V, 4; s. xv.

[11] Übers. a) (*J. I f. 41ᶜ. Nicolao de Regio interpr.*). **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 295c (De formatione foetus).

Εἰ κατὰ φύσιν ἐν ἀρτηρίαις αἷμα περιέχεται. *An in arteriis natura sanguis contineatur.* (K. IV 703—736). [22]

Inc. Ἐπειδὴ τιτρωσκομένης ἀρτηρίας ἡστινοσοῦν.
Expl. ἃ δὴ ἰδεῖν ἦν ἀδύνατον.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. xii. p. 91. **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 4; s. xv.

Περὶ ἀρίστης κατασκευῆς τοῦ σώματος ἡμῶν. *De optima corporis nostri constitutione.* (K. IV 737—749. G. Helmreich, Hof 1901). [12]

Inc. Τίς ἡ ἀρίστη κατασκευὴ τοῦ σώματος ἡμῶν; ἆρά γε ἡ εὐκρατοτάτη.
Expl. συμμετρίᾳ δὲ τῶν ὀργανικῶν.

Griech. Hdss. **Cheltenham:** Phillipps. 4614; s. xv (xiv) nr. 5. **Hamburg:** Uffenbach. 105; s. —. no. 2. **Mailand:** Trivultian. 685; s. xv (xiv). f. 75—81. **Modena:** Mutinens. 109 (II D 10); s. xiv—xv. f. 69. **Moskau:** Mosquens. 465; s. xv. f. 1. 466; s. xvi. f. 84. **Paris:** Parisin. 2283*; s. xvi. **Venedig:** Marcian. 282; s. xv.

Übers. a) (*J. I f. 56r*). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 37v. S XXVI 4; s. xiii. f. 26 et 123. **Chartres:** Autricens. 293 (351); s. xiv. f. 125v. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 22, 669; s. xiv. f. 47v. [14] **München:** Monacens. 5; s. xiv. f. 181. 490; a. 1488—1503. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 79a. **Rom:** Vatic. 2378; s. —. 2417; s. —. f. 256. [15]

c) **Konstantinopel:** Aja Sofia 4838; s. —. no. 5. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 130 (Gg 152): s. xv. **Paris:** Parisin. 2847; s. xiii. f. 114—118.

Περὶ εὐεξίας. *De bono habitu.* (K. IV 750—756. Helmreich. Hof 1901). [13]

Inc. Τὸ τῆς ἕξεως ὄνομα κατὰ παντὸς ἐπιφέρειν εἰθίσμεθα.
Expl. ἐπειδὰν ἀπορῶσιν εἰς ἀνάτυξιν διαγνώσεως.

Griech. Hdss. **Cheltenham:** Phillips. 4614; s. xv (xiv). f. 60. **Mailand:** Trivultian. 685; s. xv (xiv). f. 81. **Modena:** Mutinens. 109 (II D 10); s. xiv—xv. f. 71v. **Moskau:** Mosquens. 465; s. xv. f. 3v. 466; s. xvi. f. 87. **Paris:** Parisin. 2283*; s. xvi. **Venedig:** Marcian. 282; s. xv.

Übers. a) (*J. I f. 56*). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 38. S XXVI 4; s. xiii. f. 26 *und hinter* f. 123. **Chartres:** Autricens. 293 (351); s. xiv. f. 125. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 22, 669; s. xiv. *hinter* f. 47v. **München:** Monac. 5; s. xiv. *hinter* f. 181. 490; a. 1488—1503. [15] **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 80a. **Rom:** Palat. 1098; s. xv. f. 16. Vatic. 2378; s. — f. 243. [14]

c) **Konstantinopel:** A. S. 4838; s. —. no. 6. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 130, 5 (Gg 152); s. xv. **Paris:** Parisin. 2847; s. xiii. f. 118—120.

15 Περὶ οὐσίας τῶν φυσικῶν δυνάμεων. *De substantia facultatum naturalium fragmentum.* (K. IV 757—766. *Vgl. unter* Περὶ τῶν ἑαυτῷ δοκούντων).

Inc. Καί τις ἴσως δόξει διαφωνίας ἀξιόλογον εἶναι.
Expl. ὅθεν οὐδὲ ὁ Πλάτων αὐτῆς ἐμνημόνευσεν.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 5; s. xiv. p. 91 *(Collation besitzt Helmreich).* **Mailand:** Ambros. Q 3 Sup.; s. xv—xvi. f. 185ᵛ. (Inc. ὥσπερ ὅτι ψυχὴν ἔχομεν = K. IV 760, 3. Subscr. *als Titel* Περὶ τῶν ἑαυτῷ δοκούντων. *Collation Kalbfleischs in dessen Besitz).* **Paris:** Parisin. Suppl. 35; s. xv—xvi. f. 129. **Venedig:** Marcian. 281; s. xv. f. 75ᵛ—76ᵛ (Inc. *wie im* Ambros. *Eigne Collation besitzt Helmreich, Plasbergs Collation besitzt Kalbfleisch).*

Dazu: cod. Londinensis; cod. Adelphi. (*Vgl. unter* Ὅτι ὁ ἄριστ. ἰατρ. κ. φιλόσ.)

31 Übers. a) *(J. I f. 103).* **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 26ᵛ. S XXVI 4; s. xiii. f. 14. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 101ᵛ. **München:** Monacens. 490; a. 1488—1503. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 117c.

c) **Escurial:** Scorial. 879, 2; s. xiii. (de naturalib. facultatibus. Comm.). **London:** Brit. Mus. 1356; s. xvii. f. 208—238 (de fac. nat. Summar. Alex.).

68 Ὅτι τὰ τῆς ψυχῆς ἤθη ταῖς τοῦ σώματος κράσεσιν ἕπεται. *Quod animi mores corporis temperamenta sequantur.* (K. IV 767—822. Jw. Müller Erlang. 1880. 85. 86. Gal. scr. min. II 32—79).

Inc. Ταῖς τοῦ σώματος κράσεσιν ἕπεσθαι.
Expl. τοιοῦτοι δ' Ἀθήνησιν ὀλίγοι.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 56, 15; s. xv. p. 141. **Moskau:** Mosquens. 260; a. 1630. f. 202. 292; s. xvii. **München:** Monacens. 109; s. xvi. f. 50 (fine mutil.) **Oxford:** Baroccian. 131*; s. xiv in. f. 477b (Expl. μὴ ποιήσῃς τόδε). **Paris:** Coislin. 336; s. xvi. f. 98ᵛ. **Rom:** Reg. Suec. 154; s. xv. f. 41. Vallicell. 21 (B 93): s. xiv. f. 65ᵛ. Vatic. 154; s. xvi. **Wien:** Vindobon. phil. 303; s. xvi. f. 250—279ᵛ. **Zeitz:** Cizens. 66; s. xvi. f. 100—116.

Dazu: cod. Londinensis; cod. Adelphi. (*Vgl. unter* Ὅτι ὁ ἄριστ. ἰατρ. κ. φιλόσ.)

33 Übers. a) *(J. I f. 115 Nicolao de Regio interpr.).* **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 304d.

78 Περὶ διαγνώσεως καὶ θεραπείας τῶν ἐν τῇ ἑκάστου ψυχῇ ἰδίων παθῶν. *De propriorum animi cuiuslibet affectuum dignotione et curatione.* (K. V 1—57. Marquardt, Gal. scr. min. I 1—44).

Inc. Ἐπειδὴ καὶ δι' ὑπομνημάτων ἔχειν.
Expl. τῶν ἁμαρτημάτων ἐφεξῆς εἰρήσεται.

Griech. Hdss. **Bern:** Bernens. 691*; s. xv—xvi. f. 80—81 (Inc. Οὐ φαίνεσθαι χρὴ τοῖς τοιούτοις. Expl. ἀπὸ στόματος ὕστερον). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. xii. p. 159b. *(Coll. H. Schoenes in dessen Besitz).* **Oxford:** Bodleian. Is. Casauboni Advers. 4; f. 2. 329

Upsala: nr. 25*; s. xvi. f. 39v (Inc. *und* Expl. *wie im* Bernens. 691). **Venedig:** Marcian. 281; s. xv. **Wolfenbüttel:** Helmstad. 757. 837; s. xvi.

Dazu: cod. Adelphi; cod. Londinensis. (*Vgl. unter* Ὅτι ὁ ἄριστ. ἰατρ. κ. φιλόσ.).

Übers. a) **Dresden:** Dresd. Db. 92. 93; s. xv. f. 17b (Liber de cognitione propriorum defectuum et viciorum translatus ab armengaudo blazii de arabicio in latinum in monte pessulano. Inc. Quesivisti a me ut copularem. Expl. longo tempore absque ratione). 177

Περὶ διαγνώσεως καὶ θεραπείας τῶν ἐν τῇ ἑκάστου ψυχῇ ἁμαρτημάτων. 79
De cuiuslibet animi peccatorum dignotione atque medela. (K. V 58—103. Marquardt, Gal. scr. min. I 45—81).

Inc. Ἡ μὲν δὴ τῶν παθῶν ἐν ἑκάστου ψυχῇ.
Expl. πρὸς τὸ παρὸν ἀρκείσθω.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. xii. p. 149b. (*Collat. H. Schoenes in dessen Besitz*). 74, 5; s. xiv. p. 92b. **Paris:** Parisin. Suppl. 35; s. xv—xvi. f. 130v. **Venedig:** Marcian. 281; s. xv. f. 76v—77 (Expl. νῦν εἶναι μόνην).

Περὶ μελαίνης χολῆς. *De atra bile.* (K. V 104—148). 10

Inc. Περὶ μελαίνης χολῆς ἔνιοι μὲν ἐπὶ πλέον.
Expl. τὴν Ἱπποκράτους γνώμην σοφιζομένων.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorial. III. R. 3*; s. xi. f. 138 (Ἀντίδοτον Γαλ.... ὠφελοῦν εἰς τὴν μέλαιναν χολὴν καὶ εἰς τὴν ξανθήν. Expl. ἔχεις καὶ θέλης. ἐστὶν γὰρ ὠφελιμώτατον). **Mailand:** Ambros. Q 3 Sup.; s. xv—xvi. f. 231. **Modena:** Mutinens. 213; s. xv. f. 161v. **Moskau:** Mosquens. 467; s. xvi. f. 96. **Paris:** Parisin. 2166; s. xv—xvi. f. 73v. 2269; s. xv. f. 201v. 2270; s. xv—xiv. f. 104v. 2271; s. xv. f. 142v. 2283*; s. xvi. 2332*; s. xiv. **Rom:** Urbin. 70*; s. xv. f. 107 (*Unter demselben Titel wie im* Marc. 279). Vatic. 285; s. xv. f. 139. 1845; s. xiii. f. 152. **Venedig:** Marcian. 276; s. xii. f. 261. 279*; s. xv. f. 269v—271 (Περὶ μελαγχολίας ἐκ τῶν Γαλ. καὶ Ῥούφου καὶ Ποσειδωνίου, in marg. τοῦ Ἀετίου. Inc. Ὥσπερ ἐν τοῖς φαινομένοις μέλεσιν. Expl. στυπτηρίαν ἐπιπάσομεν τῷ ὄξει). 282; s. xv. 284; s. xv. App. cl. V, 5; s. xv. f. 322 *und* f. 416. V, 9; s. xv. f. 155.

Übers. c) **Petersburg:** Petropol. *bei* Steinschneider, hebr. Übersetz. p. 655.

Περὶ χρείας σφυγμῶν. *De usu pulsuum.* (K. V 149—180). 35

Inc. Τίς ἡ χρεία τῶν σφυγμῶν; ἆρά γε ἥπερ.
Expl. ζητεῖται τῶν ἐνεργειῶν, ἐξευρίσκειν.

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 355; s. xv/xvi. f. 135. **Escurial:** Scorial. Φ III 11; s. xiv. xv. f. 16.

26 ÜBERS. A) (*J. I f. 87. Marco Toletano interpr.*). **Basel:** Basil. D III 8; s. —. **Bourges:** Biturigens. 299 (247); s. XIV. f. 137ᵛ. [**Cambridge:** Cantabr. Caius Coll. 948; s. —]. **Monte Cassino:** Casinens. 70; s. XIV. p. 148. **Cesena:** Malatest. D XXV 2; s. XIII. (Inscr. De pulsu). S V 4; s. XIV. f. 56ᵛ. **Chartres:** Autricens. 284 (340); s. XIII. f. 132ᵛ. **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. XV. f. 39 b. **Erfurt:** Amplon. F 249; s. XIII. f. 185ᵛ. F 276; s. XIV. f. 69. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 4; s. —. **Moulins:** nr. 30; s. XIV. f. 90. **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. XIV in. f. 48b. **Paris:** Parisin. [7011 (?); s. XVI]. 7015; s. XIV. 11860; s. XIV. f. 225ᵛ. 15455; s. XIII. f. 162. **Rom:** Palat. 1094; s. XIV. f. 202 *und* 547ᵛ. Urbin. 247; s. XIV. f. 117ᵛ. Vatic. 2376; s. —. f. 91. 2378; s. —. f. 94. 2383; s. —. f. 142ᵛ. **Venedig:** Marcian. cl. XIV 6; s. XIV. f. 54.

26 Περὶ τῶν Ἱπποκράτους καὶ Πλάτωνος δογμάτων βιβλία θ'. *De placitis Hippocratis et Platonis libri IX.* (K. V 181—805. Iw. Müller Lips. 1874).

Inc. (lib. 1 [*im Eingange verstümmelt*]) ... τὸ πάμπαν· ἀλλὰ κἀκείνου τὸ συνεχὲς τῷ στέρνῳ διεσεσήπει.

Expl. (lib. 9) ἐν τῇ προειρημένῃ πραγματείᾳ διῆλθον.

GRIECH. HDSS. **Berlin:** Hamilton. 270 (401); s. XIII (*Collation bei Petersen diss. Gotting. 1888; vgl. E. Wellmann Rhein. Mus. 40, 30 ff., Kalbfleisch diss. Berol. 1892*). **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 47; s. XV. no. III. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 12*; s. XV. p. 1 (Inc. Εἰ γὰρ ἐν τῷ διανοεῖσθαι). 74, 22; s. XIV. p. 15 (Fragmenta libr. II. III. V. VI.). **Moskau:** Mosquens. 467; s. XVI. f. 1 (Libri II—IX). **Paris:** Parisin. 2277*; s. XV—XVI. f. 111 (Exc. ex libr. II—IX. Inc. *wie im* Laurent. 74, 12. Expl. ὡς χεῖρος τοῦ λογιστικοῦ). [2278 (? L. II—IX)]. 2283*; s. XVI. **Venedig:** Marcian. 284; s. XV. (»Libri VII sine primo«). Bibl. monaster. S. Michaelis Venet. prope Murianum 132; s. — (Libri VII; desunt primus et initium secundi libri. *Verbleib unbekannt*).

63 Θρασύβουλος [πότερον ἰατρικῆς ἢ γυμναστικῆς ἐστι τὸ ὑγιεινόν]. *Thrasybulus sive utrum medicinae sit an gymnastices hygieine.* (K. V 806—898. G. Helmreich Gal. scr. min. III 33—100).

Inc. Οὐκ ἄλλα μὲν, ὦ Θρασύβουλε, παραχρῆμα.

Expl. καὶ φιλοσόφων ἀτιμαζομένου;

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. XII. f. 110ᵛ. **Paris:** Parisin. 2164; s. XVI. f. 56. **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 4; s. XV. f. 256.

74 Περὶ τοῦ διὰ τῆς σμικρᾶς σφαίρας γυμνασίου. *De parvae pilae exercitio.* (K. V 899—910. Helmreich Augsb. 1878. Marquardt, Gal. scr. min. I 93—102).

Inc. Ἡλίκον ἀγαθόν ἐστιν εἰς ὑγίειαν.

Expl. πρὸς ὠφέλειαν ἄριστα παρεσκευασμένα.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. XII. f. 134ᵛ. **Mailand:** Ambros. Q 3 Sup.; s. XV—XVI. f. 200. **Moskau:** Mosquens. 467; s. XVI. f. 102ᵛ. **Paris:** Parisin. 2164; s. XVI. f. 37ᵛ. Suppl. 35; s. XV—XVI. f. 98ᵛ. **Venedig:** Marcian. 276; s. c. XII. f. 269. 282; s. XV. f. 199ᵛ—200ᵛ. 284; s. XV. App. cl. V, 4; s. XV. f. 242 (*H. Schoenes Collationen sämtlicher bekannter Hdss. in dessen Besitz*).

ÜBERS. A) (*J. I f. 144*). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. XIV. f. 36. S XXVI 4; s. XIII. f. 23. **München:** Monacens. 490; a. 1488—1503. **Oxford:** Oxon. Coll. Omn. Animar. 68; s. XIV. XV. f. 189. **Paris:** Parisin. 6865; s. XIV. f. 74 b. **Rom:** Palat. 1098; s. XV. f. 5. Vatic. 2378; s. —. f. 244v. 2384; s. —. f. 28v. 41

Περὶ ἀφροδισίων. *De venereis.* (K. V 911—914). 167

Inc. Ἀφροδισίων μὲν κατὰ μὲν Ἐπίκουρον οὐδεμία χρῆσις.

Expl. καὶ τούτους εἶναι σκοποὺς ἐπ' αὐτοῖς.

GRIECH. HDSS. **Paris:** Parisin. 2240*; s. XVI. f. 146v. E. 57

Ὑγιεινῶν λόγοι ς'. *De sanitate tuenda libri VI.* (K. VI 1—452). 65

Inc. (lib. 1) Τῆς περὶ τὸ σῶμα τἀνθρώπου τέχνης.

Expl. (lib. 6) ἕτερος ἐπ' αὐτοῖς εἰρήσεται λόγος.

GRIECH. HDSS. **Berlin:** Phillipps. 1566 (ol. Meerm. 269)*; s. XVI. (= K. VI 281 sq.). **Leipzig:** Lipsiens. 50; s. XVI. f. 132. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5626*; s. XV—XVI. f. 53v (Ἐκ τῶν ὑγιεινῶν τοῦ Γαλ. προοίμιον, τί ἐστιν ὑγεία καὶ τίνες οἱ ἄριστα κατεσκευασμένοι. Inc. Τῆς περὶ τὸ σῶμα κτλ. Expl. δίαιτα λεπτύνουσα καὶ χρίσματα μετρίως θερμαίνοντα). **Paris:** Parisin. 2172; s. XVI. (fine mutil.) 2283*; s. XVI. **Rom:** Reg. Suec. 173; s. XV. f. 233. **Venedig:** Marcian. 276; s. XII. 282; s. XV. f. 3. 49 97

ÜBERS. A) (*J. I f. 225v Burgundione Pisano interpr.*) **Angers:** Andecavens. 461 (446)*; s. XVI. f. 217 (Passarti annotatt.). **Basel:** Basil. D I 5; s. —. **Bern:** Bernens. 80; s. XV. f. 82. **Bourges:** Biturigens. 299 (247); s. XIV. f. 150. **Breslau:** Vratislav. bibl. univ. IV F 25*; s. XIII. f. 56—58 (Exc. e libr. I—V et integ. conversus l. VI). **Cambridge:** Cantabr. St. Petri 33; s. XIII/XIV. f. 207 b. **Cesena:** Malatest. D XXIII 1; s. XIII. S XXVII 4; s. XIV. no. 9 (Anon. comm.). **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 11; s. XIII. XIV. no. 9. **Erfurt:** Amplon. F 249; s. XIII. f. 109. F 278; s. XIV in. f. 29. **Florenz:** Laurent. plut. 73, 11; s. XIV. f. 33. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 22; s. —. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1198 (ol. L 9); s. XIV. f. 148 (L. VI init. mutil.). **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 18; s. XIII. **München:** Monacens. 5; s. XIV. f. 42. 11; s. XIV. f. 45. 35; s. XIII. XIV. f. 2. **Oxford:** Oxon. Coll. Balliol. 231; s. XIV in. f. 216. **Paris:** Parisin. 6865 A; s. XIV. 6867; s. XV. 15456; s. XIII. f. 115v. **Rom:** Palat. 1093; s. XIV. f. 112. 1094; s. XIV. f. 461. 1095; s. XIV. f. 54. 1096; s. XIV. f. 66. 1098; s. XV. f. 33. Urbin. 247; s. XIV. f. 21v. Vatic. 2369; s. —. f. 60. 2375; s. XIV. f. 479. 2376; s. —. f. 20v. 2382; s. —. f. 15. 2384; s. —. f. 14. 2385; s. —. f. 168. 4561; s. — (Gal. de virtutibus et bono regimine Juda filio Salomonis interpr. Inc. Scias quod societas). **Venedig:** Marcian. cl. XIV 5; s. XIV. f. 1. 6; s. XIV. f. 9.

c) **Escurial:** Scorial. 802, 3; s. XIII. f. 77—97v. **Florenz:** Laurent. 226; s. —. no. 2. 235; s. XIII. 250; s. —. 263; s. —. no. 1. **Konstantinopel:** Aja Sofia 3583; s. —. **Leyden:** Bibl. acad. 1299; s. — (Paraphrasis). **Paris:** Parisin. 2858; s. XIV.

66 Περὶ τροφῶν δυνάμεως βιβλία γ′. *De alimentorum facultatibus libri III.* (K. VI 453—748. Helmreich. Ansbach 1905. Lib. I c. 1—13).

Inc. (lib. 1) Περὶ τῶν ἐν ταῖς τροφαῖς δυνάμεων.
Expl. (lib. 3) ἐν οἷς ἐκ πολλοῦ διατρίβουσιν.

Griech. Hdss. **Cheltenham:** Phillipps. 4614; s. xv (xiv). f. 141. **Mailand:** Ambros. B 108 Sup.; s. xiv in. f. 19 (Libri III = K. VI 533, 9—745, 15/16). **Modena:** Mutinens. 217 (II H 2); s. xvi. f. 42 (A lib. I 2 = K. VI 483, 13 usque ad cap. περὶ καθαρτηρίων). **München:** Monac. 39*; s. xvi. f. 86 (Γαλ. προοίμιον περὶ τροφῶν δυνάμεως κατὰ στοιχεῖον. Inc. Πολλῶν καὶ λογίων, ὦ μέγιστε βασιλεῦ) *und* f. 121 (Inc. Περὶ πυρῶν ἤτοι ἄρτων). **Oxford:** Baroccian. 264*; s. xv in. f. 51 b (Ἐκ τοῦ γ′ λόγου τοῦ περὶ τροφῶν) *und* f. 54 b (Exc. e l. III capp. 27—30. 33. 34. 36. 37. 40—44. 52. 62. 68—71). **Paris:** Parisin. 1883; s. xiv. f. 156ᵛ (Libri II). 2164; s. xvi. f. 111. 2167; s. xvi. f. 1 (Libri II, init. et fin. mut.). 2173; s. xvi. f. 6. Suppl. 634; s. xiv. f. 142 (*Collation besitzt Helmreich*). 764; s. xiv. f. 151. **Rom:** Palat. 199; s. xiii. f. 84 (Libri II. In fine catal. herbar. purgantium). Urbin. 70; s. xv. f. 1 (Inc. a l. I c. 7; in fine addit. remedium π. καθαρτηρίων. *Collationsprobe = K. VI 523—553 besitzt Helmreich*). Vatic. lat. 5763; s. v—vi. f. 30ᵛ (*Palimpsest; vgl. Sitz. Ber. d. Berl. Ak. 1902 p. 442 f.* Inc. ἐλλοβα = K. VI 557, 11. Expl. οὐ μὴν ἔπι γε = K. VI 559, 4). **Turin:** Taurinens. B I 6 (6 b IV 6); s. xvi. f. 191 *und* 230ᵛ (*Wie im* Monac. 39 f. 86). **Venedig:** Marcian. 279; s. xv. f. 205—243. App. cl. V, 11; s. xvi. f. 1 (Inc. mut. = K. VI 483, 13). **Wolfenbüttel:** Weissenb. 64; s. v—vi. f. 43—57. 67—74. 82—89. 98—105. 114—137. 146—153. 162—169. 186—193. 218—225. 268—270. 273—275. 305—310 (*Palimpsest*).

35 65 110 112 171 Übers. a) (*J. I f. 120 Guil. de Morbeka interpr.*) **Breslau:** Vratisl. bibl. univ. IV F 25; s. xiii. f. 141—157. **Cesena:** Malatest. D XXIII 1; s. xiii. D XXV 1; s. xiii. f. 1. **Florenz:** Laurent. plut. 73, 11; s. xiv. f. 1. **Glasgow:** Hunterian. U 4. 7; s. xiv. f. 1. **München:** Monacens. 5; s. xiv. f. 183. 35; s. xiii. xiv. f. 38. **Oxford:** Oxon. Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 233 b. [Merton. 685; s. —]. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 93 b. **Rom:** Palat. 1094; s. xiv. f. 572. Urbin. 247; s. xiv. f. 1. Vatic. 2375; s. xiv. f. 423. 2376; s. — f. 145. 2378; s. — f. 43. 2382; s. — f. 65ᵛ. 2385; s. — f. 137. 2386; s. — f. 121. **Venedig:** [Marcian. 317; s. xiv]. App. cl. XIV 5; s. xiv. f. 25.

Inscr. *De cibis* vel *De virtutibus cibariorum* vel simil. **Basel:** Basil. D I 5; s. — (Libell. de alimentis e leguminibus percip. et aliis plantis . . . *und* Libell. de alim. ex animalibus). **Bourges:** Biturigens. 299 (247); s. xiv. f. 50ᵛ. **Breslau:** Vratisl. bibl. univ. IV F 25; s. xiii. f. 166ᵛ—168ᵛ (De virtutibus alimentorum). **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 1; s. xiii. no. 2 (De virtutib. ciborum) *und* no. 6 (De cibis et potu). 8; s. xiii. xiv. no. 3 (Inscr. *wie im* Cusan. 1 no. 2). 11; s. xiii. xiv. no. 8 (Inscr. *wie im* Cusan. 1 no. 2). **Erfurt:** Amplon. F 236; s. xiv. f. 7ᵛ (De virtutibus cibariorum. Inc. Sicut dixit Gal. Quia corpora hominum. Expl. omne nimis ventosus). **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 16; s. — (Gal. liber regiminis sive de cibariis et cibis). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 18, 210; s. xiii. xiv. f. 77 (Inscr. *wie im* Ampl. Expl. mundum stringunt ventrem). Sloan. 1313; s. xv. f. 22ᵛ (De diff. cib.). 151
Metz: Mediomatric. 178; s. xiv. no. 3 (*Wie im* Londin. Addit.). **München:** Monacens. 490; a. 1488—1503 (*Wie im* Lond. Addit.). **Oxford:** Coll. Merton. 218; s. xiv. f. 206

(De virtutib. naturalibus cibarior.). **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 194a (Transl. de arab. in lat. in urbe per magistrum accursivum pistoriensem. Inscr. *wie im* Cusan. 1 no. 2). nouv. acq. 343; s. xiii. f. 74 (Inscr. De cibis. Inc. Habet attrahitque succum sibi multum. Fine mutil.). Bibl. Univ. 128; s. xiv. xv (De cibis). **Rom:** Palat. 1098; s. xv. f. 25ᵛ (*Wie im* Amplon.). Vatic. 265; s. xii. f. 145ᵛ (De cibis. Inc. Omnia corpora humana. Expl. *wie im* Londin. Addit.).

B) **London:** Brit. Mus. M V (Add. 17, 156); s. viii. f. 15 (Lib. II 58 ex. — 61 med. = K. VI 643—647).

C) **London:** Brit. Mus. syr. 1005; s. viii. (Frgm.). **Paris:** Parisin. 2857, 2; s. xiv. f. 31—61.

Inscr. *De alimentis.* **Escurial:** Scorial. 802, 1; s. xiii. f. 1—18.

Περὶ εὐχυμίας καὶ κακοχυμίας τροφῶν. *De probis pravisque alimentorum sucis.* (K. VI 749—815). 67

Inc. Οἱ συνεχῶς ἐτῶν οὐκ ὀλίγων.

Expl. αὖθις ἐμπίπτειν, ἀπεργάζονται.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 25; s. xiv. p. 153. **London:** Stowe (Brit. Mus.) 1073; s. xvi. f. 98ᵛ. **Oxford:** Miscell. 132; s. xvi. f. 93b. **Paris:** Parisin. 2164; s. xvi. f. 169. Suppl. 634; s. xiv. f. 117 (*Collation besitzt Helmreich*). **Venedig:** Marcian. 285; s. xv. f. 244.

Übers. A) (*J. I f. 140ᶜ*) **Bamberg:** Bibl. publ. 1691 (L III 37); s. xv. **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 141 (Inscr. De praeservatione a cacochimia). S. XXVI 4; s. xiii. f. 90. **Dresden:** Dresd. Db. 92. 93; s. xv. f. 312c. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 186a. **Rom:** Vatic. 2384ᵃ; s. — f. 90ᵛ (Ex lib. de euchimia et cacosia). E.4 2396; s. — f. 243ᵛ (Inscr. De rebus boni malive succi. Inc. Continua serie non paucis annis. Expl. et longum tempus duravit). 124 39

Περὶ πτισάνης. *De ptisana.* (K. VI 816—831). 73

Inc. Ἐπειδὴ πρὸ μικροῦ τινας εὗρον.

Expl. καὶ τοὺς ἀναγκαίους διορισμούς.

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2267; s. xiv. f. 63. **Rom:** Reg. Suec. 173; s. xv. f. 355ᵛ.

Περὶ τῆς ἐξ ἐνυπνίων διαγνώσεως. *De dignotione ex insomniis.* (K. VI 832—835). 77

Inc. Τὸ ἐνύπνιον δὲ ἡμῖν ἐνδείκνυται.

Expl. καί ποιότητας χυμῶν.

Griech. Hdss. **Florenz:** Riccard. 44 (K II 5); s. xv—xvi. f. 242. **Leyden:** Voss. 4° 45; s. xiv. **Mailand:** Ambros. A 156 Sup.; s. xvi. f. 263. **Modena:** Mutinens. 213 (III G 9); s. xv. f. 154. **Moskau:** Mosquens. 395; s. xvi—xvii. f. 2ᵛ. **Oxford:**

Miscell. 130; s. xvii. p. 327. **Paris:** Parisin. 2165; s. xvi. f. 195. 2269; s. xv. f. 174. 2276; s. xvi. f. 179v. **Rom:** Vatic. 283; s. xiv. f. 1 *und* 12. 285; s. xv. f. 202v. 1063; s. xiii. f. 107v. **Venedig:** Marcian. cl. V, 5; s. xv. f. 332v. **Wien:** Vindobon. med. 30*; s. xv. 241

40 Übers. a) (*J. I f. 144*). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 26v. S XXVI 4; s. xiii. f. 13. **Chartres:** Autricens. 293 (351); s. xiv. f. 125v. **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 42 c (Inscr. de sompniis). **Erfurt:** Amplon. F 236; s. xiv. (Inscr. De somniis). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 93v. **Oxford:** Oxon. Coll. Omn. Anim. 68; s. xiv. xv. f. 190. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 124 b. 7015; s. xiv. 7337; s. xv. (Inscr. De somniis). **Rom:** Palat. 1089; s. — f. 114. 1098; s. xv. f. 20. 1111; s. — (Inscr. De somniis). Vatic. 2385; s. — f. 167v.

51 Περὶ διαφορᾶς νοσημάτων. *De differentiis morborum.* (K. VI 836—880).

Inc. Πρῶτον μὲν εἰπεῖν χρή, τί ποτε νόσημα καλοῦμεν.
Expl. ἐν αὐτοῖς ἐπὶ πλεῖστον γυμνάζεσθαι.

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 1491; s. xviii. no. 1. **Berlin:** Phillipps. 1991 (ol. Meerm. 218); s. xvi. f. 2 (Inc. Τὸ δὲ στέρνωσις = K. VI 842, 2). **Escurial:** Scorial. Φ. III. 11*; s. xiv. xv. f. 71. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 16; s. xiv. p. 1. **Leyden:** Scalig. 18 (?); s. xvi. Voss. 4° 45; s. xiv. **Mailand:** Ambros. G 97 Sup.*; s. xvi (xv). f. 1. **Modena:** Mutinens. 237 (III G 18); s. xvi. f. 273. **Paris:** Parisin. 2157; s. xv. f. 369. 2167; s. xvi. f. 223. 2169; s. xvi. f. 1. 2283*; s. xvi. f. —. 2316; s. xv. f. 215 (De morborum formis). 2332*; s. xiv. f. 6. **Venedig:** Marcian. 275; s. c. xv. f. 176v. App. cl. V 4; s. xv.

Übers. c) **Escurial:** Scorial. 798, 1; s. —. f. 1—13v. 799, 1; s. xii. 800, 1; s. xiii (?). 818, 2; s. xiv. f. 53—68v. 849, 1; s. xiv. 880, 1; s. xiv. f. 1—22. **Florenz:** Laurent. 235 m; s. xiii. **Konstantinopel:** Aja Sofia 3591; s. —. **Paris:** Parisin. 2859; s. xi. f. 12—22.

d) **München:** Monac. 111; s. —.

52 Περὶ τῶν ἐν τοῖς νοσήμασιν αἰτίων. *De morborum causis.* (K. VII 1—41).

Inc. Πόσα μέν ἐστι καὶ τίνα τὰ σύμπαντα νοσήματα κατ' εἴδη.
Expl. τῆς τῶν συμπτωμάτων διαφορᾶς ἐφεξῆς διελθεῖν.

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 1491; s. xviii. no. 2. **Berlin:** Phillipps. 1991 (ol. Meerm. 218); s. xvi. f. 13v (Inscr. Συμπτωμάτων [νοσημάτων] διαφορᾶς λόγος β'). **Escurial:** Scorial. Φ. III. 11*; s. xiv. xv. f. 73 (Π. αἰτίας νοσημάτων). 326 **Florenz:** Laurent. plut. 74, 16; s. xiv. p. 8 b. **Leyden:** Scalig. 18; s. xvi. **Mailand:** Ambros. G 97 Sup.*; s. xvi (xv). f. 8. **Modena:** Mutinens. 237 (III G 18); s. xvi. post f. 273. **Oxford:** Baroccian. 131*; s. xiv. f. 341 (Προθεωρία Γαλ. τῆς περὶ αἰτίας διαφόρων νοσημάτων· ἀρχὴ οὖν καὶ κρηπὶς πάσης τῆς ἰατρικῆς τέχνης. Inc. Ὑπὲρ αἰτίας θεωρία. Expl. ὑποκειμένου χρησομεν—).

Paris: Parisin. 2157; s. xv. f. 376. 2167; s. xvi. f. 235ᵛ. 2169; s. xvi. f. 11ᵛ. 2283*; s. xvi. 2332*; s. xiv. f. 6. **Venedig:** Marcian. 275; s. c. xv. f. 190. App. cl. V, 4; s. xv. V, 12; s. x—xiii. xv. f. 144ᵛ (Inscr. Περὶ αἰτίας παθῶν). **Wien:** Vindob. 131*; s. —.

Übers. c) **Escurial:** 798, 2; s. —. f. 13ᵛ—24. 799; s. xii. 800; s. xiii (?). 818; s. xiv. f. 68ᵛ—82ᵛ. 849; s. xiv. 880, 2; s. xiv. f. 23—41. **Florenz:** Laurent. 235m; s. xiii. **Konstantinopel:** Aja Sofia 3591; s. —. **Paris:** Parisin. 2859; s. xi. f. 23—32.

d) **München:** Monac. 111; s. —.

Περὶ τῆς τῶν συμπτωμάτων διαφορᾶς. *De symptomatum differentiis.* (K. VII 42—84). 53

Inc. Τίνα μέν ἐστι καὶ πόσα τὰ σύμπαντα.
Expl. τῇ τῶν ἀμφισβητουμένων κρίσει.

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 1491; s. xviii. no. 3. **Berlin:** Phillipps. 1991 (ol. Meerm. 218); s. xvi. f. 27ᵛ. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 355; s. xv/xvi. f. 1. **Escurial:** Scorial. Σ. II. 5; s. xv. f. 8 (Expl. εἰρήσεται κατὰ τὸν ἑξῆς λόγον). Φ. III. 11*: s. xiv. xv. f. 73ᵛ. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 16; s. xiv. p. 15b. **Leyden:** Scalig. 18; s. xvi. [Vossian. ?; s. —]. **Mailand:** Ambros. G 97 Sup.*; s. xvi (xv). f. 15. Q 3 Sup.; s. xv—xvi. f. 1. **Modena:** Mutinens. 237 (III G 18); s. xvi. f. 298ᵛ. **Moskau:** Mosquens. 466; s. xvi. f. 460. **Paris:** Parisin. 2157; s. xv. f. 383. 2165; s. xvi. f. 203. 2169; s. xvi. f. 22. 2283*; s. xvi. 2332*; s. xv. f. 6. **Venedig:** Marcian. 275; s. c. xv. f. 202ᵛ. App. cl. V, 4; s. xv.

Übers. a) [**Cambridge:** Cantabr. Caius Coll. 948; s. —. **Oxford:** Coll. Merton. 685; s. —. **Paris:** Parisin. 6865 (?); s. xiv.].

c) **Escurial:** Scorial. 798, 3; s. —. f. 24ᵛ—49. 799; s. xii. 800; s. xiii (?). 880, 3; s. xiv. f. 42—62. **Florenz:** Laurent. 235m; s. xiii. **Konstantinopel:** Aja Sofia 3591; s. —. **Paris:** Parisin. 2859; s. xi. f. 33—43.

d) **München:** Monac. 111; s. —.

Περὶ αἰτίων συμπτωμάτων βιβλία γ'. *De symptomatum causis libri III.* (K. VII 85—272). 53ᵃ

Inc. (lib. 1) Τὰς αἰτίας τῶν συμπτωμάτων.
Expl. (lib. 3) ἐνταυθοῖ καταπαύσω τὸν λόγον.

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 1491; s. xviii. no. 4. 5. **Berlin:** Phillipps. 1991 (ol. Meerm. 218); s. xvi. f. 41ᵛ. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 355; s. xv/xvi. f. 17. **Escurial:** Scorial. Σ. II. 5; s. xvi. f. 25. Φ. III. 11*; s. xiv. xv. f. 76ᵛ *und* 78 (Ex libr. II et III). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 12*; s. xv. p. 30 (E libro II). 74, 16; s. xiv. p. 19b. **Leipzig:** Lipsiens. 51; s. —. f. 1 (Libri I et II). **Leyden:** Scalig. 18; s. xvi. Voss. fol. 11; s. xvi. **Mailand:** Ambros. G 97 Sup.*; s. xvi (xv). f. 22. Q 3 Sup.;

s. xv—xvi. **Paris:** Parisin. 1949*; s. xv. f. 418v. 2157; s. xv. f. 390v. 2165; s. xvi. f. 213. 2169; s. xvi. f. 32v. 2283*; s. xvi. 2284; s. xvi. **Venedig:** Marcian. 275; s. c. xv. f. 215. App. cl. V, 4; s. xv. V, 5; s. xv. f. 313.

Übers. c) **Escurial:** Scorial. 798, 4—6; s. —. f. 50—58 (»cetera et finis desunt.« Derenbourg). 799; s. xii. 800; s. xiii (?). 880, 4—6; s. xiv. f. 62—107 *und* f. 108—141 (Libri II. III). 884, 3; s. xiii. (»Epitome, opus Averrois.« Derenbourg). **Florenz:** Laurent. 235 iii; s. xiii. **Konstantinopel:** Aja Sofia 3591; s. —. **Paris:** Parisin. 2859; s. xi. f. 43—86.

d) **München:** Monac. 111; s. —.

32 Περὶ διαφορᾶς πυρετῶν βιβλία β′. *De differentiis febrium libri II.* (K. VII 273—405).

Inc. (lib. 1) Αἱ διαφοραὶ τῶν πυρετῶν αἱ μὲν οἰκειόταται.
Expl. (lib. 2) ἤ τι συναμφότερον πάθωσιν.

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3632*; s. xv. f. 132 (Exc. de febrium differentiis [?]). **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 76; s. xv/xvi. f. 142 (Frgm. l. I ex. Inc. προεξηρασμένον τὸ τῆς καρδίας σῶμα. Expl. πυρετῶν ἁπάσας ἐροῦμεν διαφοράς) *und* f. 143. [949; s. —]. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 14; s. xv. p. 20. **Modena:** Mutinens. 237 (III G 18); s. xvi. f. 368 (Quaedam de febribus. Inc. Ἔοικεν ὁ ἑκτικὸς πυρετός). **Paris:** Coislin. 334; s. xv. f. 10. Parisin. 985; s. xv. f. 26. 1883; s. xiv. f. 47v. 2155; s. xiv. f. 307 (Init. et fine mut.). 2156; s. xv. f. 1. [2157 (?)]. 2158; s. xv. f. 1. 2167; s. xvi. f. 188 *und* 202 (de febrium causis). 2178*; s. xv. f. 11v (Exc. de febrium differentiis). 2246; s. xvi. f. 71. 2260; s. xvi. f. 138. 2267; s. xiv. f. 1. 2269*; s. xv. f. 163 (de febri semitertiana). 2272; s. xv. f. 1. 2276; s. xvi. f. 147. 2283*; s. xvi. 2332; s. xiv (xv). f. 401 (de febribus liber I). Suppl. 446; s. x. f. 31v (de febri). **Rom:** Ottobon. 311; s. xv—xvi. f. 28. Palat. 54; s. xv—xvi. f. 341. 157*; s. xiv. f. 1 (frgm. de febribus). 400*; s. xv. f. 7 (Inc. Ἱπποκράτης ὁ διδάσκαλος ἡμῶν). Vatic. 285; s. xv. f. 153. **Venedig:** Marcian. 282; s. xv. f. 85v. [**Wien:** Vindob. ap. Nessel III 27 (?) no. 5. 38 (?)].

59 Übers. a) (*J. II f. 26v*). **Angers:** Andecavens. 461 (446); s. xvi. f. 34v (Jo. Riolani annotatt. in lib. I). **Basel:** Basil. D I 5; s. —. **Bourges:** Biturigens. 299 (247); s. xiv. f. 78. **Breslau:** Vratisl. bibl. univ. IV F 25; s. xiii. f. 47*. **Cambridge:** Cantabrig. St. Petri 33; s. xiii/xiv. f. 176 b. **Cesena:** Malatest. D XXVI 1; s. xiii. S V 4; s. xiv. f. 121. S XXVII 4; s. xiv. no. 10 (Leontii Bononiens. expos.). **Chartres:** Autricens. 293 (351); s. xiv. f. 86v. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 8; s. xiii. xiv. no. 7. med. 11; s. xiii/xiv. no. 7. **Erfurt:** Amplon. F 249; s. xiii. f. 126v. Q 192; s. xiv. f. 87. **Florenz:** Laurent. plut. 73, 11*; s. xiv. f. 54. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1198 (ol. L 9); s. xiv. f. 151. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 83. 3308 (ol. L. 94); s. xv. f. 1. **München:** Monacens. 11; s. xiv. f. 36. 13026 (Rat. civ. 26); s. xiv. f. 87 (sine auct. nomine). **Neapel:** Neapol. VIII D 34; s. xiv. **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 193. **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 1024; s. xiv. f. 165. Parisin. 15455; s. xiii. f. 148. **Regensburg:** Bibl. urb. 47; s. xv in.

Rom: Palat. 1092; s. —. f. 145. 1093; s. xiv. f. 138. 1094; s. xiv. f. 433. 1095; s. xiv. f. 105. 1096; s. xiv. f. 116. Urbin. 235; s. xiv. f. 151. 247; s. xiv. f. 193. Vatic. 2375; s. xiv. f. 457. 2378; s. —. f. 229. 2381; s. —. f. 1. 2382; s. —. f. 1. 2384; s. —. f. 68 bis. 2386; s. —. f. 19. 2389; s. —. f. 99. 4432; s. —. f. 81. 4451; s. xiv. f. 134. **Venedig:** Marcian. App. cl. XIV 6; s. xiv. f. 1. 26*; s. xv. f. 66. **Volterra:** Volaterran. 102 (6365); s. xv. f. 90.

Dazu: [Bibl. Jacobeae 8617].

c) **Escurial:** Scorial. 797, 1; s. xiii. f. 1—30. 884, 1; s. xiii. f. 1—7 (»Epitome, initio carens, opus Averrois«. Derenbourg). **Florenz:** Laurent. 235; s. xiii. **Konstantinopel:** Aja Sofia 3709 (?); s. —.

Περὶ τῶν ἐν ταῖς νόσοις καιρῶν. *De morborum temporibus.* (K. VII 406—439). [33]

Inc. Οἷόν τι τοῖς ζῴοις ἐστὶν ἡ κατὰ τὰς ἡλικίας διαφορά.
Expl. ἄχρι μὲν γὰρ τοῦδε τοὺς ἐν μέρει διῆλθον μόνους.

Griech. Hdss. [**Florenz:** Laurent. plut. 74, (?)]. **Modena:** Mutinens. 218 (II II 3); s. xvi. f. 102. **Paris:** Parisin. 2271; s. xv. f. 75. 2283*; s. xvi. Suppl. 35; s. xv—xvi. f. 110v. **Rom:** Palat. 143; s. xv. f. 172. Vatic. 285; s. xv. f. 81 (Περὶ τῶν ἐν παροξυσμοῖς καιρῶν). 1845; s. xiii. f. 106 (Inscr. *wie im* Vatic. 285). **Venedig:** Marcian. 282; s. xv. f. 3. App. cl. V, 5; s. xv. f. 403 (Inscr. *wie im* Vatic. 285). V, 9; s. xv. f. 131.

Übers. a) [**Paris:** Parisin. 6861 (?)].

Περὶ τῶν ὅλου τοῦ νοσήματος καιρῶν. *De totius morbi temporibus.* (K. VII 440—462). [91]

Inc. Ὅλου τοίνυν τοῦ νοσήματος ἐπινοοῦμεν.
Expl. τοὺς ἀναγινώσκοντας αὐτοῦ τὰ βιβλία.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorialens. Σ. I. 12; s. xvi. f. 68 (fine mutil. expl. εἰς δύο τὰ πάντα παροξυσμούς). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 5; s. xiv. p. 121. **Paris:** Parisin. [2170 (?)] 2269; s. xv. f. 183. 2270; s. xv—xiv. f. 71. [2272 (?)]. Suppl. 35; s. xv—xvi. f. 121. **Rom:** Vatic. 285; s. xv. f. 92. 1845; s. xiii. f. 122v. **Venedig:** Marcian. 281; s. xv. f. 89. App. cl. V, 5; s. xv. f. 407. V, 9; s. xv. f. 139v.

Übers. a) (*J. II f. 37*). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 32. S XXVI 4; s. xiii. f. 15. [61] **Chartres:** Autricens. 293 (351); s. xiv. f. 126v (de temporibus utilibus egenis). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1078 (ol. L 60); s. xiv. f. 102. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 76d. **Rom:** Vatic. 2376; s. —. f. 176v.

92 Περὶ τύπων. *De typis.* (K. VII 463—474).
Inc. Πολλῶν πλατυτέρω (sic) ὑπὲρ τῆς περὶ τύπων.
Expl. καὶ ἑξῆς κύκλος ὁμοίως.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorialens. Φ. III. 11; s. xiv. xv. f. 43v. **Florenz:** Laurent. plut. 59, 14; s. xv. p. 97. 74, 11*; s. xiii. p. 163 (Inc. Πολλῶν δὴ πλατύτερον). 74, 31; s. xiv. p. 208. [**Paris:** Parisin. 2170 (?). 2269 (?). 2272 (?)].

57 Übers. a) (*J. II f. 21. Nicolao de Regio interpr.*).

93 Πρὸς τοὺς περὶ τύπων γράψαντας, ἢ περὶ περιόδων. (K. VII 475–512).
Inc. Τοῖς μὲν παλαιοῖς ἰατροῖς ἀπόχρη μόνον.
Expl. ὡς φείδεσθαι προσήκει χρόνου.

Griech. Hdss. **Mailand:** Ambros. Q 3 Sup.; s. xv—xvi. f. 212. **Paris:** Parisin. 2170; s. xvi. f. 248.

46 Περὶ πλήθους. *De plenitudine.* (K. VII 513—583).
Inc. Οὔτε πολλάκις ὀνομάζοντες ἕτερον ὄνομα.
Expl. οἱ δ' ἀραιοὶ σπανιώτερον.

Griech. Hdss. **Mailand:** Ambros. Q 3 Sup.; s. xv—xvi. f. 238. **Modena:** Mutinens. 213 (III G 9); s. xv. f. 175. **Paris:** Parisin. 2165; s. xvi. f. 164. 2166; s. xv—xvi. f. 51. **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 5; s. xv. f. 394v.

48 Περὶ τρόμου καὶ παλμοῦ καὶ σπασμοῦ καὶ ῥίγους. *De tremore, palpitatione, convulsione et rigore.* (K. VII 584—642).
Inc. Ἐπειδὴ Πραξαγόρας ὁ Νικάρχου.
Expl. τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 12*; s. xv. p. 28 (brevissimum frgm.). **Paris:** Parisin. 2269; s. xv. f. 219. 2270; s. xv—xiv. f. 124. 2271; s. xv. f. 107v. 2283*; s. xvi. Suppl. 35; s. xv—xvi. f. 77. **Rom:** Vatic. 285; s. xv. f. 110. 1845; s. xiii. f. 171v. **Venedig:** Marcian. 282; s. xv. App. cl. V, 5; s. xv. f. 421. V, 9; s. xv. f. 164.

58 Übers. a) (*J. II f. 22v. Petro de Ebano interpr.*). **Bourges:** Biturigens. 299 (247); s. xiv. f. 175 (fine mutil.). **Cambridge:** Cantabr. St. Petri 33; s. xiii/xiv. f. 169. **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 1. S XXVI 4; s. xiii. f. 1. S XXVII 4; s. xiv. no. 7 (Anon. expos.). **Leipzig:** Lipsiens. Bibl. Univ. Repos. med. I 4°; s. — (de tremore cordis). I 22; s. —. **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 256b. Coll. Merton. 230; s. xiv. f. 45. **Paris:** Parisin. 11860; s. xiv. f. 238v. 15456; s. xiii. f. 151. **Rom:** Palat. 1094; s. xiv. f. 451v. 1298; s. —. f. 219. Vatic. 2376; s. —. f. 193. 2378; s. —. f. 208v.

Περὶ τοῦ παρ' Ἱπποκράτει κώματος. *De comate secundum Hippocratem.* 94
(K. VII 643—665).

Inc. Τί ποτε σημαίνει τὸ τοῦ κώματος ὄνομα.
Expl. τῷ «ἆρα φρενιτικοί», τινὲς δ' οὔ.

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. xii. p. 188b.

Übers. a) (*J. II f. 40. Nicolao de Regio interpr.*). **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 198d. 63

Περὶ μαρασμοῦ. *De marcore.* (K. VII 666—704). 61

Inc. Μαρασμός ἐστι φθορὰ ζῶντος σώματος.
Expl. κατὰ τὴν τέχνην γέγραπται.

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2283*; s. xvi. **Venedig:** Marcian. 276; s. xii. f. 68. 282; s. xv. [**Wien:** Vindob. ap. Lambec. I 181].

Übers. a) (*J. II f. 34*v). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 136. S XXVI 4; s. xiii. f. 84. **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 461d. **Erfurt:** Amplon. F 236; s. xiv. f. 16. **Metz:** Mediomatric. 178; s. xiv. no. 2. **München:** Monacens. 490; a. 1488—1503. **Oxford:** Coll. Corp. Christ. 125*; s. xiv. xv. xiii. f. 13b. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 121b. **Rom:** Palat. 1094; s. xiv. f. 632. 1095; s. xiv. f. 1. Vatic. 2378; s. —. f. 240v. 2381; s. —. f. 206v. 2384; s. —. f. 64. 60

c) **Florenz:** Laurent. 235c; s. xiii. **Oxford:** Bodl. 579*; s. —.

Περὶ τῶν παρὰ φύσιν ὄγκων. *De tumoribus praeter naturam.* (K. VII 705—732). 47

Inc. Ἕν τι τῶν συμβεβηκότων τοῖς σώμασιν ὑπάρχει.
Expl. ἰδέας ἀρρήτου καταλελειμμένης.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 5; s. xiv. p. 133. **Paris:** Parisin. 2164; s. xvi. f. 185. 2269; s. xv. f. 180. Suppl. 35; s. xv—xvi. f. 177v. 634; s. xiv. f. 65 (*Collation besitzt Helmreich*). **Rom:** Vatic. 283; s. xiv. f. 20. **Venedig:** Marcian. 281; s. xv. f. 91.

Übers. a) (*J. II f. 56. Nicolao de Regio interpr.*). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 128. S XXVI 4; s. xiii. f. 63. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 54c. Nouv. acq. 343; s. xiii. f. 50. **Rom:** Palat. 1098; s. xv. f. 43. Vatic. 2376; s. —. f. 206. 2378; s. —. f. 225v. 66

c) **Konstantinopel:** Aja Sofia 3709 (?); s. —.

Περὶ ἀνωμάλου δυσκρασίας. *De inaequali intemperie.* (K. VII 733—752). 11

Inc. Ἀνώμαλος δυσκρασία γίνεται μὲν καὶ καθ' ὅλον.
Expl. τῇ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου.

Griech. Hdss. **Cheltenham:** Phillipps. 4614; s. xv (xiv). f. 54v. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 5; s. xiv. p. 129b. **Mailand:** Trivultian. 685; s. xv (xiv). f. 77—83. **Modena:** Mutinens. 109 (II D 10); s. xiv—xv. f. 73v. **Oxford:** Laudian. C 57 (nunc 58; Bodl.

709); s. xv in. f. 202b. **Paris:** Parisin. 2283*; s. xvi. **Rom:** Vatic. 282; s. xvi. f. 46v. **Venedig:** Marcian. 282; s. xv. (*Collationen aller Hdss. außer Phillipps. und Parisin. besitzt Helmreich*).

12 ÜBERS. A) (*J. I f. 42*). **Angers:** Andecavens. 461 (446); s. xvi. f. 7. **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 135. S XXVI 4; s. xiii. f. 80. **Erfurt:** Amplon. F 278; s. xiv in. f. 171. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 91v. 3308 (ol. L 94); s. xv. f. 158. **Metz:** Mediomatric. 178; s. xiv. no. 4. **München:** Monacens. 490; a. 1488—1503. [**Oxford:** Coll. Merton. 685]. [**Paris:** Parisin. 6765 (?)].

56 Inscr. *De malitia complexionis diversae (J. II f. 20).* **Basel:** Basil. D I 5; s. —. **Bourges:** Biturigens. 299 (247); s. xiv. f. 144v. **Breslau:** Vratisl. bibl. univ. IV F 25; s. xiii. f. 125—127v. IV F 26; s. —. f. 86—88v. **Brügge:** Bibl. publ. 466; s. xiii. **Cambrai:** nr. 907 (806); s. xiv. f. 164. **Cambridge:** Cantabr. St. Petri 33; s. xiii/xiv. f. 23b. **Cesena:** Malatest. D XXV 1; s. xiii. f. 56. D XXV 2; s. xiii. S V 4; s. xiv. f. 117. **Chartres:** Autricens. 284 (340); s. xiii. f. 62v. 293 (351); s. xiv. f. 56v. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 8; s. xiii. xiv. no. 8. 11; s. xiii/xiv. no. 5. **Eton:** Bibl. Coll. 132; s. xiii. no. 13. **Erfurt:** Amplon. F 249; s. xiii. f. 234. Q 178*; s. xiii. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 22, 669; s. xiv. f. 45v. Harleian. 3748; s. xv. f. 208v. 5425; s. xiii. f. 53v. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 18; s. xiii. **München:** Monacens. 5; s. xiv. f. 143. 11; s. xiv. f. 94. 3512 (Aug. civ. 12); a. 1300. f. 337. **Neapel:** Neapol. VIII D 30; s. xiv. VIII D 34; s. xiv. **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 280b. Merton 218; s. xiv. f. 25. 219; s. xiv in. f. 36b. [685]. **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 1080*; s. xiv. f. 24v (abbreviat. a Joh. de St. Amando). Parisin. [6765 (?)]. 6865; s. xiv. f. 152c. 7015; s. xiv. 11860; s. xiv. f. 82. 14389; s. xiv. 15455; s. xiii. f. 94. Nouv. acq. 343; s. xiii. f. 37. 1482; s. —. f. 76. **Rom:** Palat. 1092; s. —. f. 19v. 1093; s. —. f. 125. 1094; s. xiv. f. 85. 1095; s. xiv. f. 51. 1096; s. xiv. f. 126. Urbin. 209 (ol. 285)*; s. xiv—xv. f. 119. 247; s. xiv. f. 85v. Vatic. 2375; s. xiv. f. 24. 2378; s. —. f. 60. 2381; s. —. f. 198. 2386; s. —. f. 48 (?). 2416; s. —. f. 58v. **Venedig:** Marcian. App. cl. XIV 5; s. xiv. f. 49. 26*; s. xv. f. 65. **Volterra:** Volaterran. 103 (6365); s. xv. f. 87.

C) **Escurial:** Scorial. 848, 2; s. xiv (?). f. 47—52. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 130, 3 (Gg 152); s. xv. **Paris:** Parisin. 2847; s. xiii. f. 106—113.

D) **Oxford:** Bodl. Opp. Add. fol. 18; s. —. f. 19—27.

44 Περὶ δυσπνοίας βιβλία γ'. *De difficultate respirationis libri III.* (K. VII 753—960).

Inc. (lib. 1) Ὅτι μὲν ἡ δύσπνοια βλάβη τις.
Expl. (lib. 3) ἑτέρων κατεπειγόντων οὐκ ἐπ' ἐκεῖνα μεταβήσομαι.

GRIECH. HDSS. **Cheltenham:** Phillipps. 4614; s. xv (xiv). f. 62. **Modena:** Mutinens. 237 (III G 18); s. xvi. f. 181. **Oxford:** Baroccian. 220; s. xiii. f. 1 (Libri II et III). Canonician. 44; s. xv. ex. f. 251 (Libri III; l. II des. δύσπνοια = K. VII 887, 6. l. III Inc. καὶ τὰ λοιπά = K. VII 890, 10). **Paris:** Parisin. 2165; s. xvi. f. 118. 2166; s. xv—xvi. f. 35 (Liber I fine mutil.). **Rom:** Reg. Suec. 175; s. xiv. f. 179v. **Venedig:** Marcian. App. cl. V. 5; s. xv. f. 222. Venet. Bibl. Josephi de Aromatariis. (*Verbleib unbekannt*).

ÜBERS. A) (*J. II f. 41. Nicolao de Regio interpr.*). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. XIV. f. 150. S XXVI 4; s. XIII. f. 108. **Dresden:** Dresd. Db. 92. 93; s. XV. f. 451 b. **Paris:** Parisin. 6865; s. XIV. f. 200 c. [64]

Περὶ τῶν πεπονθότων τόπων βιβλία ϛ'. *De locis affectis libri VI.* (K. VIII 1—452). [31]

Inc. (lib. 1) Τόπους ὀνομάζουσι τὰ μόρια τοῦ σώματος.
Expl. (lib. 6) τῆς προκειμένης πραγματείας, καταπαύσω τὸν λόγον ἐνταῦθα.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 16; s. XIV. p. 62 (Διαγνώσεις τόπων πεπονθότων; libri VI). 74, 30; s. XIV. p. 1. **Leipzig:** Lipsiens. 50; s. XVI. f. 1. **Leyden:** Voss. fol. 53; s. XV. (Περὶ διαγνώσεως τ. πεπ. τόπ.). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5651; s. XV—XVI. (c. scholiis). **Mailand:** Ambros. Q 3 Sup.; s. XV—XVI. f. 45. Q 52 Sup.; s. — (= K. VIII 97—376. Expl. πρὸς αὐτὰ τὸ αἷμα καὶ τὴν ὀρεκτικὴν τῶν). **Modena:** Mutinens. 213 (III G 9); s. XV. f. 3 (Expl. φαίνεσθαι τῶν καταμηνίων ἐπεχομένων). **Oxford:** Canonician. 44; s. XV ex. f. 1 (Libri VI; l. III des. τινες = K. VIII 214, 4. l. IV inc. λογικὰς διαγνώσεις = K. VIII 271, 1). Laudian. C 57 (nunc 58; Bodl. 709); s. XV in. f. 2. **Padua:** Bibl. Joannis Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 2157; s. XV. f. 256. 2161; s. XV. f. 163. 2332*; s. XV (XIV). f. 6. **Rom:** Palat. 54; s. XV—XVI. f. 24. **Venedig:** Marcian. 280; s. XV. f. 24—102. App. cl. V, 5; s. XV. f. 336ᵛ. **Wien:** Vindob. med. 18; s. XVI. f. 1—256. 22; s. XV. f. 1—195.

Dazu: [Mich. Cantacuzeni].

ÜBERS. A) (*J. II f. 58ᵉ*). **Boulogne-sur-Mer:** Bononiens. 197; s. XIII. no. 1 (Expl. et passionem ostendunt). **Breslau:** Vratislav. bibl. univ. IV F 25; s. XIII. f. 105—125. IV F 26; s. — f. 17—46. **Cambridge:** Cantabr. Caius Coll. 98; s. XV. f. 133 (Expl. in essentia cerebri). St. Petri 33; s. XIII/XIV. f. 94 b. **Monte Cassino:** Casinens. 70; s. XIV. p. 163. **Cesena:** Malatest. D XXV 1; s. XIII. f. 113. S V 4; s. XIV. f. 77. **Erfurt:** Amplon. F 249; s. XIII. f. 25ᵛ. F 278; s. XIV in. f. 84. **Eton:** Bibl. Coll. 132; s. XIII. no. 4. **Laon:** Laudunens. 421; s. XIII. no. 1 (Inscr. Gal. Anatomia). **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 4; s. —. II 49; s. — (Lectt. in Gal. libb.). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 3748; s. XV. f. 135ᵛ (Expl. in suo loco dicemus). 5425; s. XIII. f. 56 (Sine inscr. Expl. quare residuum ... pronosticorum). Regius 12 C XV; s. XIII. f. 86ᵛ. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1198 (ol. L 9); s. XIV. f. 16ᵛ. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 18; s. XIII. **München:** Monacens. 5; s. XIV. f. 61. 35; s. XIII. XIV. f. 61 (Libri III—VI). 3520 (Aug. civ. 20); s. XIV. f. 57 (Inc. Quoniam diversitas membrorum corporis). 13026 (Rat. civ. 26); s. XIV. f. 66. **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. XIV in. f. 76 (Expl. *wie im* Harleian. 3748). Coll. Merton. 218; s. XIV. f. 172 (Expl. vel passionem ostendunt; *vgl.* Boulogne-sur-Mer nr. 197). 230; s. XIV. f. 99 (Inc. *wie im* Monac. 3520. Expl. *wie im* Cantabr. Caius Coll. 98). [685; s. —.] **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 1080; s. —. f. 6ᵛ. Parisin. 6865 A; s. XIV. 6865 B; s. XIV. 9331; s. XV. 11860; s. XIV. f. 125. 14389; s. XIV. f. 105. 15455; s. XIII. f. 23. Nouv. acq. 1482; s. —. f. 2. **Perugia:** Perusin. 44 (A 44); s. XV. f. 22—28 (Inc. Intentio Galeni. Expl. ponit quandam narrationem). **Regensburg:** Bibl. urb. 46; s. — (Libri II). [68]

69; s. —. **Rom:** Palat. 1093; s. xiv. f. 1. 1094; s. xiv. f. 288. 1184; s. —. f. 112. Urbin. 235; s. xiv. f. 103v. 247; s. xiv. f. 254. Vatic. 2375; s. xiv. f. 161v. 2378; s. —. f. 173. 2379; s. —. f. 64. 2381; s. —. f. 12v. 2383; s. —. f. 78v. 2385; s. —. f. 1. 2389; s. —. f. 21. 4467; s. —. f. 33. **Vendôme:** Vindocin. 234; s. xiv. f. 43 (Expl. nec tumorem nec ...). **Venedig:** Marcian. cl. XIV, 6; s. xiv. f. 23. 7; s. xiv. f. 41 (L. I cap. 1). **Volterra:** Volaterran. 103 (6365); s. xv. f. 27. **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 1615 (1. 8. Aug.); s. xiv. f. 244—267v.

Dazu: [Vossian. Cat. bibl. Brit. nr. 2164].

c) **Escurial:** Scorial. 799, 2; s. xii. 849, 2; s. xiv. **Florenz:** Laurent. 235 m; s. xiii. **Gotha:** Gothan. 1901; s. xviii. **Konstantinopel:** Aja Sofia 3589; s. —. 3590; s. —. **München:** Monacens. 803; s. —.

[36] Περὶ σφυγμῶν τοῖς εἰσαγομένοις. *De pulsibus ad tirones.* (K. VIII 453—492).

Inc. Ὅσα τοῖς εἰσαγομένοις, φίλτατε Τεῦθρα, χρήσιμον.

Expl. καὶ τάσιν τινὰ τῆς ἀρτηρίας βραχεῖαν.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1524 (ol. Meerm. 214); s. xvi. f. 41 (Expl. σκεψώμεθα = K. VIII 484, 9). **Bologna:** Bonon. 3632*; s. xv. f. 63v. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 5; s. xiv. p. 311 (Expl. καὶ μάλλακος). **Moskau:** Mosquens. 466; s. xvi. f. 1. **Paris:** Parisin. 2207*; a. 1299. f. 217. 2260; s. xvi. f. 120v. 2276; s. xvi. f. 199. 2830; a. 1515. f. 175. Suppl. 446; s. x. f. 95. **Rom:** Palat. 400; s. xv. f. 48. Reg. Suec. 181*; a. 1364. f. 225 (Inc. Ἐν τοῖς σφυγμοῖς μόνον τοῦ καρποῦ). **Venedig:** Marcian. 281; s. xv. f. 72—75v. **Wien:** Vindob. med. 52; s. xv. f. 23—35v (Expl. ὥστε καὶ μικρὸν εἶναι αὐτὸν καὶ ἀμυδρόν). **Wolfenbüttel:** Guelferb. 368 (Gud. 11); s. xvi.

[27] Übers. a) (*J. I f. 89*). **Bourges:** Biturigens. 299 (247); s. xiv. f. 128. **Breslau:** Vratislav. Bibl. Univ. IV F 25; s. xiii. f. 164—166v. **Cambridge:** Cantabrig. St. Petri 33; s. xiii/xiv. f. 173c. **Monte Cassino:** Casinens. 70; s. xiv. p. 154. **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 59. **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 30a (a Burgondione iud. Pis. transl.). **Erfurt:** Amplon. F 249; s. xiii. f. 284. **Escurial:** Scorial. L. III. 18; s. xiii. f. 70. **Mailand:** Ambros. G 108 Inf.; s. x. f. 92 (Inscr. Peri sfigmon Galieni isagogen ad Teuthram). **Moulins:** nr. 30; s. xiv. f. 86. **München:** Monacens. 3512 (Aug. civ. 12); a. 1300. f. 334. **Oxford:** Oxon. Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 202b (Inscr. de differenciis pulsuum). **Paris:** Parisin. 7015; s. xiv. 11860; s. xiv. f. 228. 14389; s. xiv. f. 144. 15455; s. xiii. f. 158v. **Rom:** Palat. 1094; s. xiv. f. 490v. 1099; s. xv. f. 61. Urbin. 247; s. xiv. f. 318. Vatic. 2375; s. xiv. f. 247. 2376; s. —. f. 100v. 2378; s. —. f. 95v. 2383; s. —. f. 120v. 2384; s. —. f. 53. **Venedig:** Marcian. cl. XIV 6; s. xiv. f. 56 (c. comm.).

[102] Inscr. *De tactu pulsus* (Marco Toletano interpr.).

Inc. Narrabo tibi, karissime Tutire.

Expl. sentitur distensio venae facilis.

Basel: Basil. D III 8; s. —. **Bourges:** Biturigens. 299 (247); s. xiv. f. 132v. **Breslau:** Vratisl. bibl. univ. IV F 25; s. xiii. f. 162—164 (De utilitate [tactus] pulsus). **Cambridge:** Cantabr. St. Petri 33; s. xiii/xiv. f. 184. **Chartres:** Autricens. 284 (340);

s. xiii. f. 129ᵛ. **Dresden:** Dresd. Db. 92. 93; s. xv. f. 34 c (»Vorausgeht: Prohemium Marci Toletani in librum Galieni de tactu pulsus, quem transtulit de arabico in latinum et hunc antea transtulerat Johannicius filius Ysaac de greco in arabicum.« Kalbfleisch). **Erfurt:** Amplon. F 249; s. xiii. f. 287ᵛ. F 276; s. xiv. f. 67. **Eton:** Bibl. Coll. 132; s. xiii. no. 7. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 18; s. xiii. **Moulins:** nr. 30; s. xiv. f. 82. **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 45. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 207 a (Particula 16 libri Megapulsus). 11860; s. xiv. f. 222ᵛ. 15455; s. xiii. f. 165. **Rom:** Palat. 1094; s. xiv. f. 196ᵛ.

c) **Berlin:** Berol. 6230; s. xii (Comm.). **Florenz:** Laurent. 235 c; s. xiii. **Konstantinopel:** Bayazed G. 2542, 2; s. —. **London:** Brit. Mus. 1356; s. xvii. f. 48—72 (Summar. Alexandrinorum). **Paris:** Parisin. 2860, 3; s. xiii. f. 48—61.

Περὶ διαφορᾶς σφυγμῶν λόγοι δʹ. *De pulsuum differentiis libri IV.* (K. VIII 493—765). 37

Inc. (lib. 1) Εὐχαίμην μὲν ἂν καὶ μαθεῖν καὶ διδάξαι.
Expl. (lib. 4) ἡ περὶ συλλογισμοῦ προτέρων ἀναλυτικῶν.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 18; s. xiv. p. 189. 74, 28; s. xiv. p. 1. 74, 31*; s. xiv. f. 206ᵛ. 223 **Leyden:** [Voss. 2168; s. —]. 223 Vulc. 43; s. xv. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5625; s. xv (xvi). f. 1. **Mailand:** Ambros. O 50 Sup.; s. — (Libri IV; fine mutil. Expl. σαφηνίζεσθαι καὶ μὴ κεναῖς ὑπονοι . . .) **Modena:** Mutinens. 226 (II H 11); s. xvi. f. 1. **Moskau:** Mosquens. 464; s. xv. f. 8. **Oxford:** Laudian. C 55 (nunc 57; Bodl. 707); s. xv in. f. 1. **Paris:** Parisin. [2157 (?)]. 2161; s. xv. f. 283. 2167; s. xvi. f. 287. [2276 (?)]. **Rom:** Vatic. 281; s. xiv. f. 30ᵛ. 1064; s. —. f. 25ᵛ. **Venedig:** Marcian. 287; s. xv. f. 157—196. **Wolfenbüttel:** Guelferb. 368 (Gud. 11); s. xvi (λόγος δεύτερος π. διαφορ. σφυγμ. Inc. Οὐ τὴν αὐτὴν χρή. Expl. mutil. κινδυνεύω δ' εἰπεῖν ὅτι τὸ τῶν πολλῶν).

Übers. A) (*J. I f. 89*). **Breslau:** Vratislav. Bibl. Univ. IV F 26; s. —. f. 83—86. **Cesena:** 28 Malatest. D XXIII 1; s. xiii. D XXV 2; s. xiii. S V 4; s. xiv. f. 70. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 11; s. xiii. xiv. no. 10. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1198 (ol. L 9)*; s. xiv. f. 163 (Libri I pars extr.). **München:** Monacens. 3856 (Aug. eccl. 156); s. xiii. f. 128. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 124 c (Lib. I. II a Burgundione transl.). 7015; s. xiv. **Rom:** Palat. 1099; s. xv. f. 37ᵛ. Vatic. 2375; s. xiv. 2376; s. —. f. 94. 2378; s. —. f. 91. 2383; s. —. f. 135ᵛ. 2384; s. —. f. 30. 2386; s. —. f. 1. **Vendôme:** Vindocin. 240; s. xvi. f. 40 (Libri II—IV). **Venedig:** Marcian. cl. XIV 6*; s. xiv. f. 66.

c) **Oxford:** Bodl. (II 2) 333. 1; s. xiv (L. I 4—29).

Περὶ διαγνώσεως σφυγμῶν λόγοι δʹ. *De dignoscendis pulsibus libri IV.* (K. VIII 766—961). 38

Inc. (lib. 1) Τῆς περὶ τοὺς σφυγμοὺς θεωρίας εἰς τέτταρα.
Expl. (lib. 4) τεττάρων ἑκατέρᾳ βιβλίων ἐσομένη.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74. 18; s. xiv. p. 149. 74, 28; s. xiv. f. 114 b. **Leyden:** Vulc. 43; s. xv. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5625; s. xv (xvi). f. 91. **Modena:** Mutinens. 226 (II H 11); s. xvi. f. 86. **Moskau:** Mosquens. 464; s. xv. f. 42.

Oxford: Baroccian. 131*; s. xiv. f. 477v (Διάγνωσις ἀκριβὴς τῶν σφυγμῶν. Expl. Ἱπποκράτους καὶ Γαληνοῦ τῶν ἐπιστήμων [sic] ἰατρῶν). Laudian. C 55 (nunc 57; Bodl. 707); s. xv in. f. 75b. **Paris:** Parisin. 2153; s. xv. f. 81. [2157 (?). 2158 (?)]. 2161; s. xv. f. 353v. 2167; s. xvi. f. 303. [2276 (?)]. **Rom:** Vatic. 281; s. xiv. f. 42. 1064; s. —. f. 114. **Venedig:** Marcian. 287; s. xv. f. 196v—224v.

162 Übers. a) **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 75. **Rom:** Palat. 1099; s. xv. f. 61v. **Vendôme:** Vindocin. 240; s. xvi. f. 1.

c) **Oxford:** Bodl. (II 2) 333, 2*; s. xiv.

39 Περὶ τῶν ἐν τοῖς σφυγμοῖς αἰτίων λόγοι δ'. *De causis pulsuum libri IV.* (K. IX 1—204).

Inc. (lib. 1) Τῶν τοὺς σφυγμοὺς τρεπόντων αἰτίων.
Expl. (lib. 4) τοῖς μεμνημένοις τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 18; s. xiv. p. 275. 74, 28; s. xiv. p. 199b. **Leyden:** Vulc. 43; s. xv. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5625; s. xv (xvi). f. 157 (Inscr. περὶ αἰτίων τῶν σφυγμῶν). **Modena:** Mutinens. 226 (II H 11); s. xvi. f. 144. **Moskau:** Mosquens. 464; s. xv. f. 67. **Oxford:** Laudian. C 55 (nunc 57; Bodl. 707); s. xv in. f. 128. **Paris:** Parisin. [2137 (?)]. 2161; s. xv. f. 406. 2167; s. xvi. f. 343. [2276 (?)]. **Rom:** Vatic. 281; s. xv. f. 73v. 1064; s. —. f. 141 (Libri III ?). **Venedig:** Marcian. 287; s. xv. f. 225—253.

103 Übers. a) (*J. I f. 91v*). **Bourges:** Biturigens. 299 (247); s. xiv. f. 117. **Breslau:** Vratisl. bibl. univ. IV F 25; s. xiii. f. 157—162 [161a] (De causis principalibus alterantibus pulsum III. IV). **Cesena:** Malatest. D XXIII, 1; s. xiii. (De causis pulsuum libri IV). D XXV, 2; s. xiii. (Inscr. *wie in* D XXIII, 1). S V 4; s. xiv. f. 62 (De causis pulsuum). **München:** Monacens. 5; s. xiv. f. 243). **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 206b (Inc. Has quidem quae a primis [= Inc. lib. III]. Expl. spiritus in arteriis perficitur). **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 130b (Liber III de causis pulsus). 11860; s. xiv. f. 291. 15455; s. xiii. f. 173v (Liber III. IV). **Rom:** Palat. 1099; s. xv. f. 46v (Liber III. IV). Urbin. 247; s. xiv. f. 244. Vatic. 2375; s. xiv. f. 259 (De causis pulsuum liber III. IV). 2376; s. —. f. 104 (Liber III. IV). 2378; s. —. f. 97v. 2383; s. —. f. 124v. 2384; s. —. f. 35v. 2386; s. —. f. 8 (Liber III Megapulsi).

c) **Oxford:** Bodl. (II 2) 333, 3*; s. xiv.

40 Περὶ προγνώσεως σφυγμῶν λόγοι δ'. *De praesagitione ex pulsibus libri IV.* (K. IX 205—430).

Inc. (lib. 1) Ὅτι μὲν οὐ τῶν μελλόντων ἡ πρόγνωσίς ἐστι μόνον.
Expl. (lib. 4) αὐτάρκως ἐν τοῖς τῶν κρίσεων ὑπομνήμασιν.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 18; s. xiv. p. 298b. 74, 28; s. xiv. p. 294b. **Leyden:** Vulc. 43; s. xv. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5625; s. xv (xvi). f. 226. **Modena:** Mutinens. 226 (II H 11); s. xvi. f. 204. **Moskau:** Mosquens. 464; s. xv.

f. 93. **Oxford:** Laudian. C 55 (nunc 57; Bodl. 707); s. xv in. f. 183 (L. IV lacunos. des. περὶ κρίσεων = K. IX 429. 4). **Paris:** Parisin. [2157 (?)]. 2161; s. xv. f. 460v. 2167; s. xvi. f. 387. [2276 (?)]. **Rom:** Vatic. 281; s. xv. f. 106. 1064; s. —. f. 201. **Venedig:** Marcian. 287; s. xv. f. 254—287. **Wien:** Vindob. med. 28 (Θεοφίλου ἐκ τοῦ προγνωστικοῦ Γαλ. π. σφυγμῶν).

Übers. a) **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 207 a (Particula 16. Megapulsus [= Liber IV]. Inc. Ista particula 4a particularum. Expl. omnium sufficientem in libris criseos).

c) **Gotha:** Gothan. 1904; s. xviii. f. 102—207. 1905; s. —. **Oxford:** Bodl. (II 2) 333, 4; s. xiv.

Σύνοψις περὶ σφυγμῶν ἰδίας πραγματείας. *Synopsis librorum suorum sedecim de pulsibus.* (K. IX 431—549). 41

Inc. Οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ὀρέγονται μὲν ἐπιστήμης.
Expl. εἰς σύνοψιν ἀγαγεῖν προτεθήκαμεν.

Griech. Hdss. **Cheltenham:** Phillipps. 24, 386; s. xv. f. 1 (*W. Scotts Collation u. Abschrift im Besitze der Berl. Akademie*). **Florenz:** Laurent. plut. 59, 14; s. xv. f. 178. **Kopenhagen:** Hauniens. Bibl. Univ. e donatione variorum Fol. 14; s. xv—xvi. f. 1. **Mailand:** Ambros. C 120 Sup.; s. xvi in. f. 69 *und* 109 (*zweimal in ders. Hds. Bretzls Collation im Besitze der Berl. Akademie*). D 293 Inf.; s. xv ex. (Expl. κατὰ λόγον ὁ σφυγμὸς φαίνεται. *Bretzls Collation im Besitze der Berl. Akademie*). D 518 Inf.; s. xvi in. (*Bretzls Collation im Besitze der Berl. Akademie*). **Padua:** Bibl. Joann. Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 2155; s. xiv. f. 315v (Liber de pulsibus, fine mutil.). 2229; s. xiii. f. 43v (Tract. de pulsibus). 2315; s. xv. f. 393v (Liber de pulsibus). 2332*; s. xv (xiv). f. — (Exc. e l. περὶ σφυγμῶν). 3035; s. xiv. f. 209 (Liber de pulsibus). Suppl. 446; s. x. f. 33v (de pulsu). 629; s. xix. f. 59 (Tract. de pulsibus).

Übers. a) **Cheltenham:** Phillipps. 24, 386; s. xv. f. 1.

Περὶ κρίσεων βιβλία γ'. *De crisibus libri III.* (K. IX 550—768). 43

Inc. (lib. 1) Εἴτε τὴν ἀθρόαν ἐν νόσῳ μεταβολήν.
Expl. (lib. 3) καὶ οὐδὲν ἔτι τετάρτου λόγου προσδεῖ.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4309. 189; s. xiii. f. 174 b. **Leyden:** Voss. 4° 45; s. xiv. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 6305; s. xvi (?). f. 6. [Bibl. eccl. Westmonast. 1100]. **Modena:** Mutinens. 218 (II H 3); s. xvi. f. 2. **Oxford:** Laudian. C 57 (nunc 58; Bodl. 709); s. xv in. f. 262 b. **Paris:** Parisin. 2246; s. xvi. f. 111. 2272; s. xv. f. 41. 2283*; s. xvi. 2332*; s. xv. **Rom:** Palat. 157; s. xiv. f. 110. 279*; s. xiv—xv. f. 307. 295*; s. xv—xvi. f. 177. (Exc. e ll. II et III). Vatic. 282; s. xvi. f. 87. **Venedig:** Marcian. 282; s. xv. f. 6r—33. App. cl. V, 4; s. xv. V, 8; s. xiv. f. 10. [**Wien:** Vindob. ap. Lambec. I 181].

50 Übers. a) (*J. I f. 239*ʳ). **Basel:** Basil. D. III 6; s. —. D. III 8; s. —. **Breslau:** Vratislav. bibl. univ. IV F 25; s. xiii. f. 186ᵛ—199. **Cambrai:** Camaracens. 907 (806); s. xiv. f. 113. **Cambridge:** Cantabrig. St. Petri 33; s. xiii/xiv. f. 41. **Monte Cassino:** Casinens. 70; s. xiv. p. 90. **Cesena:** Malatest. D XXV, 1; s. xiii. f. 89 (Libri VI). **Chartres:** Antcicens. 284 (340); s. xiii. f. 228. 293 (351); s. xiv. f. 17. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 1; s. xiii. no. 1. 8; s. xiii. xiv. no. 2. **Erfurt:** Amplonian. F 249; s. xiii. f. 138. F 291; s. xiii ex. f. 46. Q 178*; s. xiii. Q 198; s. xiv in. f. 25. **Eton:** Bibl. Coll. 132; s. xiii. no. 2. **Florenz:** Laurent. plut. 73, 11; s. xiv. f. 78. Laurent. Leopold. (Gaddian.) 58; s. xiv. f. 68. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 21; s. —. I 29; s. —. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 3748; s. xv. f. 1. **Madrid:** Matritens. bibl. nac. 1198 (ol. L 9); s. xiv. f. 56. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 103. **Marburg:** Bibl. univ. B 2; s. xiii. f. 9. **Metz:** Mediomatric. 178; s. xiv. no. 6. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.): 18; s. xiii. **München:** Monacens. 5; s. xiv. f. 145. 35; s. xiii. xiv. f. 82. 13027 (Rat. civ. 27); s. xii/xiv. f. 40 (Libri IV). 13054 (Rat. civ. 54); s. xiv. f. 31 (Libri II c. comm.) *und* f. 164 (Nic. Bononiensis expositio sup. libr. II. de crisi). **Neapel:** Neapolit. VIII D 30; s. XIV. **Oxford:** Coll. Omnium Animarum 68; s. xiv. xv. f. 192. Balliol. Coll. 231; s. xiv. f. 154b. Bodlei. Canonician. misc. 307; s. xiv ex. f. 121 (Expl. in summo urine aut pendens). Merton. Coll. 218; s. xiv. f. 129. 219; s. xiv in. f. 115. [685; s. —]. **Padua:** Bibl. S. Joannis in Viridario, ad laev. plut. XVIII. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 1080; s. xiv. f. 11ᵛ. Parisin. 6865 A; s. xiv. 9331; s. xv. 11860; s. xiv. f. 39. 14389; s. xiv. f. 177. 15455; s. xiii. f. 96ᵛ. Nouv. acq. 1482; s. —. f. 87. **Perugia:** Perusin. 44 (A 44); s. xv. f. 31—35. **Reims:** nr. 1014; s. xiv. f. 1 (Ambrosii de Bussangiis expositio sup. libr. I et II. Inc. Ego non intendo. Expl. sufficienter determinat) *und* f. 65 (Expos. libri III. edita a mag. Petro de Alvernia. Inc. Intentio vero. Expl. nihil est possibile videri). **Rom:** Palat. 1092; s. —. f. 100. 1093; s. xiv. f. 40. 1094; s. xiv. f. 350ᵛ. 1095; s. xiv. f. 132. 1096; s. xiv. f. 81ᵛ. Urbin. 247; s. xiv. f. 282. Vatic. 2375; s. xiv. f. 114. 2378; s. —. f. 77. 2379; s. —. f. 98ᵛ. 2381; s. —. f. 48ᵛ. 2385; s. —. f. 35. 2386; s. —. f. 97. 4451; s. xiv. f. 115 (Inc. mutil.: ventris augmentum, hinc crisis erit). **Subiaco:** nr. 49; s. xiii. f. 39 (anepigr.). **Vendôme:** Vindocinens. 234; s. xiv. f. 21. **Volterra:** Volaterran. 103 (6365); s. xv. f. 1. **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 2180 (16. 3 Aug.)ᵉ; a. 1440—44. f. 330ʳ (Dictum Gal. de crisi).

c) **Escurial:** Scorial. 707, 3; s. xiii. f. 69—120. 849, 1; s. xii. f. 1—83 (»Initio carens«. Derenbourg). **Florenz:** Laurent. 235 p; s. xiii.

d) **Leyden:** Scal. 2; s. —.

42 Περὶ κρισίμων ἡμερῶν βιβλία γ'. *De diebus decretoriis libri III.* (K. IX 769—941).

Inc. (I 1) Τῶν νοσημάτων αἱ κρίσεις, ὅσαι μὴ κατὰ φθάσιν.
Expl. (III 3) ... τῶν πραγμάτων αὐτῶν αἱ διαγνώσεις.

Griech. Hss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4309. 189; s. xiii. f. 247 b. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 12*; s. xv. p. 29 (Exc. e l. II.). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 6305; s. xvi. f. 83. Reg. (Brit. Mus.) 16 C XI; s. xvi. f. 1. **Mailand:** Ambros. Q 94

Sup.; s. —. f. 29ᵛ. **Oxford:** Laudian. C 57 (nunc 58: Bodl. 709); s. xv in. f. 319. [Coll. Merton. 685; s. —]. **Paris:** Parisin. 2246; s. xvi. f. 172. 2272; s. xv. f. 101ᵛ. 2283*; s. xvi. 2332*; s. xv (xiv). **Rom:** Palat. 157; s. xiv. f. 219. Vatic. 282; s. xvi. f. 121. 300; s. xii—xiii. f. 287ᵛ—288ᵛ (Inc. τὰ νοσήματα ἅτινα. Expl. καὶ τοῦ γνῶναι τὰ σημεῖα). **Venedig:** Marcian. 282; s. xv. f. 33—53ᵛ. App. cl. V, 4; s. xv. V, 8; s. xiv. f. 62. XI, 5; s. xiv. f. 92.

Übers. A) (*J. I f. 258ʳ*). **Basel:** Basil. D III 8; s. —. **Bourges:** Biturigens. 299 (247); s. xiv. f. 22. **Breslau:** Vratislav. bibl. univ. IV E 25; s. xiii. f. 81—91. **Cambrai:** Camaracens. 907 (806); s. xiv. f. 142ᵛ. **Cambridge:** Cantabrig. St. Petri 33; s. xiii/xiv. f. 59. **Monte Cassino:** Casinens. 70; s. xiv. p. 51. **Cesena:** Malatest. D XXV, 1; s. xiii. f. 50. S XXVII, 4; s. xiv. no. 8 (Anon. comm.) **Chartres:** Autricens. 284 (340); s. xiii. f. 214. 293 (351); s. xiv. f. 94. **Cheltenham:** Phillipps. 6915; s. xv (»verkauft?« Kalbfleisch). **Erfurt:** Amplonian. F 294; s. xiii. f. 165ᵛ. F 291; s. xiii. f. 58. Q 198; s. xiv in. f. 52. **Eton:** Bibl. Coll. 132; s. xiii. no. 1. **Florenz:** Laurent.-Leopold. (Gaddian.) 58; s. xiv. f. 97ᵛ. **London:** Harleian. (Brit. Mus.); s. xv. f. 25. **Madrid:** Matritens. bibl. nac. 1198 (ol. L 9); s. xiv. f. 42. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 108ᵛ. **Marburg:** Bibl. univ. B 2; s. xiii. f. 32. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 18; s. xiii. **München:** Monacens. 5; s. xiv. f. 168. 13027 (Rat. civ. 27); s. xii/xiv. f. 53. 13054 (Rat. civ. 54); s. xiv. f. 143 (Nic. Bononiensis sup. libr. de creticis). **Neapel:** Neapolit. VIII D 30; s. xiv. **Oxford:** Balliol. Coll. 231; s. xiv in. f. 176 b. Canonician. misc. 307; s. xiv ex. f. 117. Mertonian. Coll. 218; s. xiv. f. 154. 219; s. xiv in. f. 141. **Paris:** Parisin. 7015; s. — (Comm. Nic. de Anglia). 9331; s. xv. 11860; s. xiv. f. 52. 14389; s. xiv. f. 156. 15455; s. xiii. f. 130ᵛ. Nouv. acq. 1482; s. —. f. 114ᵛ. **Perugia:** Perusin. 44 (A 44); s. xv. f. 28—31. **Rom:** Angelic. 242 (C 4. 10); s. xiv. f. 50 (Liber III). Palat. 1092; s. —. f. 125. 1094; s. xiv. f. 331. 1095; s. xiv. f. 115. 1096; s. xiv. f. 52. Urbin. 247; s. xiv. f. 174. Vatic. 2375; s. xiv. f. 135. 2378; s. —. f. 109. 2379; s. —. f. 122ᵛ. 2381; s. —. f. 74. 2385; s. —. f. 58. 2386; s. —. f. 81. 4451; s. xiv. f. 103 (Libri I et II). **Salamanca:** Bibl. univ. 2—4—6; s. xvii. f. 1 (Ald. Garzeran interpr.). **Volterra:** Volaterran. 103 (6365); s. xv. f. 136 (fine mutil.). 51

C) **Escurial:** Scorial. 797, 2; s. xiii. f. 31—68. **Florenz:** Laurent. 2359; s. xiii.

D) **Hamburg:** nr. 308*; s. —. f. 63 b.

Θεραπευτικῆς μεθόδου βιβλία ιδʹ. *Methodi medendi libri XIV.* (K. X 1—1021). 56

Inc. (lib. 1) Ἐπειδὴ καὶ σύ με πολλάκις, ὦ Ἱέρων.
Expl. (lib. 14) τελευτάτω καὶ οὗτος ὁ λόγος.

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 1494*; s. xviii. no. 1 (Εἰσαγωγὴ ἐκ τῆς μεγάλης θεραπευτικῆς). **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4284. 164; s. xiii. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 47; s. xv. f. 1 (Lib. I—VI in fine mutil.). 360; s. xvi. p. 161 (Lib. VI—XIV). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 6; s. xiv. p. 1. 74, 7*; s. ix. p. 81 (Lib. VI c. 5—6). 216
74. 12*; s. xv. p. 20 (Ex libb. I. II. VII. IX. XII. XIII.). **Leyden:** Miscell. 11; s. xiii.

f. 29—44 (Init. et fine mutil.; fort. Therapeut. ad Glauconem). [Vossian. ? (in. et fin. mut.)]. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 6898; s. xiii/xiv. f. 1. **Mailand:** Ambros. G 97 Sup.*; s. xvi (xv). f. 57 (Τῆς μεγάλης θεραπευτικῆς λόγος α'. Inc. Τολμηρότατε Θεσσαλέ. Expl. ἐν μὲν δὴ τοῖς τοιούτοις ἅπασι προ ... Esse excerptum hoc opus conicit Schoene). **Messina:** Messanens. 111; s. xii (Lib. I). **Moskau:** Mosquens. 464; s. xv. f. 127. 466; s. xv. f. 265. **Oxford:** Laudian. C 54 (nunc 56; Bodl. 706); s. xv in. **Paris:** Parisin. 2157; s. xv. f. 425 (Libri III primi fine mutil.). 2160; a. 1473. f. 1. 2162; s. xv—xvi. f. 1. 2169; s. xvi. f. 83 (Libri IV). **291** 2171; s. xvi. f. 1. 2232; s. xv. f. 88 (Liber III fine mut.). [2262 (?)]. 2274; s. xv. 2280; s. xvi. f. 1. 2283*; s. xvi (Exc. e θεραπευτικὴ μεγάλη). Suppl. 634; s. xiv. f. 257 (Lib. I—VI. XIII—XIV). **Rom:** Reg. Suec. 174; s. xiv. f. 1. Vatic. 1028*; s. —. f. 1 (»Lib. X c. 10 vel exc. ex hoc capite«). **Venedig:** Marcian. 276; s. xii. f. 74. 284; s. xv. App. cl. V 4; s. xv. Monast. S. Michaelis prope Murianum 93; s. xiv. (*Verbleib unbekannt*). **Wien:** Vindob. med. 28*; s. xv. f. 17^{v} (Ἀπὸ θεραπευτικῆς ἐκ τοῦ περὶ τραυμάτων. Inc. πῶς τὸ πύον γίνεται λευκόν — τὰ δὲ συμπτώματα ἐν ταῖς ἐνεργείαις· σχολ. τὸ περὶ διαφορᾶς πυρετῶν). **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 369 (Gud. 69); s. xvii.

73. III. 117. 184 Übers. a) (*J. II f. 101*). **Angers:** Andecavens. 461 (446)*; s. xvi. f. 81 (J. Riolani annott.). **Basel:** Basil. D I 5; s. —. (L. VII—XIV). D III 8; s. — (Megat.). **Boulogne-sur-Mer:** nr. 197; s. xiii. no. 3 (Megategni). **Breslau:** Vratislav. bibl. univ. IV F 25; s. xiii. f. 168^{v}—186 (Libri VIII). IV F 26; s. —. f. 88^{v}—98^{v} (L. I—IV). **Cambrai:** Camaracens. 907 (806); s. xiv. f. 1 (Megat.). **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 98; s. xv. f. 7 (Megat.). [946. 947. 955 (Megat.)]. St. Johann D 3; s. xiii. f. 32 (Megat.). St. Petri 33; s. xiii/xiv. f. 1 (Megat.) *und* f. 241b (De ingenio sanit. Inc. Quare tantum distulit. Expl. in l. IV c. 7). **Monte Cassino:** Casinens. 70; s. xiv. p. 291 (L. VII—XIV). **Cesena:** Malatest. D XXIII 1; s. xiii. (L. I—VI [inscr. De diagnosi seu de cognitione morborum] et L. VII—XIV). D XXV 2; s. xiii. S V 4; s. xiv. f. 159 (L. VII—XIV) *und* f. 219. **Chartres:** Autricens. 284 (340); s. xiii. f. 80^{v} *und* f. 164^{v} (Megat.). 293 (351); s. xiv. f. 1 (Megat.) *und* f. 58. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 8; s. xiii. xiv. no. 4. 11; s. xiii. xiv. no. 2. **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 467a (Megat.) *und* f. 565c (Cura egritudinum). **Erfurt:** Amplon. F 249; s. xiii. f. 1 (Megat. seu de ing. sanitat.). F 278; s. xiv in. f. 118 (L. VII—XIV). Q 219*; a. 1335. f. 197—200. **Eton:** Bibl. Coll. 132; s. xiii. no. 5 (Megat.) *und* no. 6 (De ingen. sanit.). **Florenz:** Laurent.-Leopold. (Gaddian.) 58; s. xiv. f. 1. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 29; s. — (Megat.). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 22, 669; s. xiv. f. 1 (L. X—XIV). Harleian. 3748; s. xv. f. 42. Regius 12 C XV; s. xiii. f. 118^{v}. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1198 (ol. L 9); s. xiv. f. 99 (L. II—XIV ordine librorum perturbato). 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 2 (L. VII—XIV). **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 18; s. xiii. **München:** Monacens. 11; s. xiv. f. 16. 35; s. xiii. xiv. f. 116 (Liber VII). 13026 (Rat. civ. 26); s. xiv. f. 12 (Sine auctoris nomine). 13054 (Rat. civ. 54)*; s. xiv. f. 77 (Nic. Bononiensis expos. super IV libros chirurgicales Gal. de ing. sanit.). **Oxford:** Coll. Omn. Animar. 68; s. xiv. xv. f. 113. Balliol. 213; s. xiv in. f. 330 (Expl. duri apostematis est). 231; s. xiv in. f. 107b (Megat.). Canonician. (Bodl.) Misc. 504*; s. xv. f. 131 (abbreviat. Megat.). Merton. 218; s. xiv. f. 189b (Megat.). 219; s. xiv in. f. 161 (Megat.). [685; s. — (Megat.)]. **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 1080; s. xiv. f. 2^{v} (abbrev. a Joh. de St. Amando). 1082; s. xvi. f. 1. Bibl. Mazarine 3598;

s. xiv. Parisin. 6865 B; s. xiv. 6883; s. xiv. no. 2 (Partic. XIII de m. m. fort. Galeni). 7047*; s. xv. no. 3 (Ex libr. VII posterior.). 9331; s. xv. 11860; s. xiv. f. 165. 14389; s. xiv. f. 207. 15456; s. xiii. f. 61. Nouv. acq. 1482; s. —. f. 172 (L. VII—X. XIV partim). **St. Quentin:** nr. 107 (94)*; s. xiv—xv. *hinter* l. I. Johannis de Gardesdon. **Regensburg:** Bibl. urb. 45; s. — (Sine auctoris nomine). **Rom:** Palat. 1093; s. xiv. f. 71 (L. VII—XIV). 1094; s. xiv. f. 115 (De ing. sanit.) *und* f. 253 (Megat.). 1095; s. xiv. f. 3ᵛ (L. VII—XIV). 1096; s. xiv. f. 14 (L. VII—XIV) *und* f. 153 (L. VII—XIV). 1097; s. —. f. 1. 1098; s. xv. f. 33. Regin. 1305; s. —. f. 81. Urbin. 235; s. xiv. f. 1 (Expl. sine flegmone praecedente). 236; s. xiv. f. 1 (L. III—VI. XIII. XIV). 247; s. xiv. f. 205 (L. VII—XIV). Vatic. 2375; s. xiv. f. 304 *und* 515 (L. VII—XIV). 2377; s. —. f. 1. 2378; s. —. f. 1 *und* f. 121 (Megat.). 2381; s. —. f. 134 (L. VII—XIV). 2385; s. —. f. 187ᵛ. 2386; s. —. f. 145 (L. I. II). 4421; s. —. f. 2 (Libri II). **Venedig:** Marcian. cl. XIV 6; s. xiv. f. 68 (L. VII—XIV). **Würzburg:** Bibl. univ. med. f. 2; s. xiii ex.

Dazu: [bibl. Norfolk 3443; s. —. bibl. Car. Theyer cod. Brit. 6605 (Megat.)].

c) **Florenz:** Laurent. 235 r; s. xiii. **Gotha:** Gothan. 1902; s. xii? (L. I—IV). 1903; s. — (L. I—IV). 1904; s. xviii. f. 1—86 (L. I—IV). **Konstantinopel:** Nuri Othmanijeh 3504; s. — (L. I—X?). **Leyden:** Bibl. acad. 1298; s. xii. (Comm.). **London:** Brit. Mus. 442; s. xiii—xiv. (L. III). **Oxford:** Bodl. 615; s. —. f. 1—14 (Compend.). **Paris:** Parisin. 2855; s. xiv (?). (L. I—V; fine carens).

Τῶν πρὸς Γλαύκωνα θεραπευτικῶν βιβλία β'. *Ad Glauconem de medendi methodo libri II.* (K. XI 1—146). 57

Inc. (lib. 1) Ὅτι μὲν οὐ τὴν κοινὴν μόνον.
Expl. (lib. 2) ἡμῖν ὑπομνημάτων ἕκαστον.

Griech. Hdss. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4271. 151; s. xv. f. 128a. **Cheltenham:** Phillipps. 4614; s. xv (xiv). f. 107. **Escurial:** Scorial. Φ. III. 11*; s. xiv. xv. f. 80 (Ex l. I). **Florenz:** Laurent. plut. 75, 9; s. xv. p. 171. 75, 16; s. xv. p. 148b. **Leipzig:** Lipsiens. 53; s. xvi—xvii. p. 1. **Leyden:** B. P. 2 A; s. xvi (c. Steph. interpr. lib. I). Miscell. 11; s. xiii. f. 29—44 (*Vielleicht zur* θεραπ. μέθοδ. *gehörig*). Voss. F°. 53; s. xv. **London:** Arundelian. (Brit. Mus.); s. xv in. f. 114. **Mailand:** Trivultian. 685; s. xv (xiv). f. 86—119. **Modena:** Mutinens. 109 (II D 10); s. xiv—xv (Libri II. Expl. φαρμάκων ἐπιτιθέναι τι τῶν πρὸς τὰ ...). **Moskau:** Mosquens. 464; s. xv. f. 301ᵛ. 466; s. xvi. f. 25. **München:** Monacens. 236; s. xv. f. 1. **Padua:** Bibl. Joann. Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. [2156 (?)]. 2157; s. xv. f. 217. 2166; s. xv—xvi. f. 1 (Libri II fine mut.). 2260; s. xvi. f. 386. 2265; s. xiii. f. 76ᵛ. 2269; s. xv. f. 1. [2270 (?)]. 2304; s. xv. f. 155ᵛ. 2308; s. xv. f. 160ᵛ. Suppl. 446; s. x. f. 1. 634; s. xiv. f. 39. 764; s. xiv. f. 121. **Rom:** Palat. 54; s. xv—xvi. f. 1. Vatic. 2182; s. xv. f. 48 (Lib. I in fine mutil.; des. τῆς ἡμέρας ἡ μὲν = K. XI 66). 2254; s. x—xi. f. 1. **Venedig:** Marcian. 280; s. xv. f. 1—22ᵛ. App. cl. V, 4; s. xv. **Wien:** Vindobon. med. 13; s. xv. f. 6ᵛ—23ᵛ (Expl. εἰς μακρὸν κελεύειν καὶ τῶν σπλάγχνων προνοεῖσθαι κατανοοῦντά τε ....). 18*; s. xv. f. 2 (Inc. οὐ δεῖται τὸ πάθος. Expl. εἰ δ' ἐξ ἀγενοῦς σίτου λαμβάνεις τὸ ἄλευρον). **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 369. 370 (Gud. 69); s. xvii.

[72] [169] Übers. A) (*J. II f. 86*). **Angers:** Andecavens. 461 (446)*; s. xvi. f. 67 (Io. Riolani annotatt.). **Basel:** Basil. D I 11; s. —. **Monte Cassino:** Casinens. 97; s. x. f. 33 (Expl. vid.: manifesta ratione conscribam). **Cesena:** Malatest. D XXIII 1; s. xiii. (De febribus). S V 4; s. xiv. f. 198. **Chartres:** Autricens. 62 (115); s. x. f. 16 (Des. in l. I c. 57) *und* f. 38. (Expl. *wie im* Casinens.). 293 (351); s. xiv. f. 79. **Cheltenham:** Phillipps. 6915; s. xv. (De febribus). **Erfurt:** Amplon. Q 215; s. xiv. f. 102 (Inc. Indigestionem abstinentia. Expl. atque fervor minuetur). [141] **Escurial:** Scorial. N. III. 17; s. xii. f. 41. **Glasgow:** Hunterian. V. 3. 2; s. x (ix). f. —. (Expl. in tempore suo). **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 29; s. —. **Leyden:** Voss. fol. 85 (*Vgl.* V. Rose praef. ad Theod. Prisc. p. xv). [2162. 2406]. **London:** Regius (Brit. Mus.) 12 E XX; s. xii. f. 33. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 18; s. xiii. **München:** Monac. 5; s. xiv. f. 112. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 154 c. nouv. acq. 343; s. xiii. f. 55ᵛ (fine mutil.). **Rom:** Palat. 1088; s. x (?) f. 1ᵛ (Initium solum congruit). 1094; s. xiv. f. 525. Vatic. 2376; s. —. f. 213. 2378; s. —. f. 48ᵛ (Ep. ad Glauconem quae est in prologo de febribus) *und* f. 105ᵛ. 2381; s. —. f. 221. 2384; s. —. f. 57 (Expl. deinceps faciemus sermonem). 4417; s. —. 4418; s. —. **Salamanca:** Bibl. univ. 2—4—6; s. xvii. no. 2. [186] **Upsala:** Upsal. C 664; s. xi—xii (?) f. 31. **Vendôme:** Vindocinens. 109; s. xi. f. 1ᵛ (Expl. dabis libere. Explicit liber IV Galeni).

c) **Escurial:** Scorial. 803, 1; s. xiii (?). f. 1—68 (Comment. auctore 'Alî i Rodwân). 882, 3; s. xi. f. 12—141 (c. eodem comm.). **Florenz:** Laurent. 235 r (?); s. xiii. **London:** Brit. Mus. 1356; s. xvii. f. 73—157 (Summar. Alexandr.). **Paris:** Parisin. 2860, 4; s. xiii. f. 61—110.

[58] Περὶ φλεβοτομίας πρὸς Ἐρασίστρατον. *De venae sectione adversus Erasistratum.* (K. XI 147—186).

Inc. Ἄξιον εἶναί μοι δοκεῖ ζητήσεως.
Expl. τῆς ἐκ τοῦ κενοῦν ὠφελείας ἔχει.

Griech. Hdss. **Mailand:** Ambros. B 108 Sup.; s. xiv in. f. 140. **Rom:** Urbin. 70; s. xv. f. 80.

[59] Περὶ φλεβοτομίας πρὸς Ἐρασιστρατείους τοὺς ἐν Ῥώμῃ. *De venae sectione adversus Erasistrateos Romae degentes.* K. XI 187—249).

Inc. Ὅτε τὸ πρῶτον ἧκον εἰς Ῥώμην.
Expl. ἢ καθαίρειν ἔτι ὑγιαίνοντας προσήκει.

Griech. Hdss. **Mailand:** Ambros. B 108 Sup.; s. xiv in. f. 128 (= K. XI 222—249). **Rom:** Urbin. 70; s. xv. f. 64. **Venedig:** Marcian. 279; s. xv. f. 253—258ᵛ.

[60] Περὶ φλεβοτομίας θεραπευτικὸν βιβλίον. *De curandi ratione per venae sectionem.* (K. XI 250—316).

Inc. Τοῖς περὶ φλεβοτομίας σκοπουμένοις.
Expl. περὶ τὸ κέντρον τοῦ μυὸς παντός.

Griech. Hdss. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4309. 189; s. xiii. f. 371 a. **Bologna:** Bonon. 3636*; s. xiv—xv. f. 129ᵛ (cap. IV—XXI. Inc. Ὅτι τοῖς τὰ συνήθη πράττουσι. Expl. ἀλλὰ τηρεῖν καὶ αὖθις ἐπαφαιρεῖν) *und* f. 133 (cap. XXII). **Florenz:** Laurent.

plut. 74, 22; s. xiv. p. 2b. **Mailand:** Ambros. B 108 Sup.; s. xiv in. f. 158v. **Rom:** Urbin. 70; s. xv. f. 90. **Venedig:** Marcian. 279; s. xv. f. 259—267v.

Übers. a) **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 319c. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 166c.

Περὶ βδελλῶν, ἀντισπάσεως, σικύας καὶ ἐγχαράξεως καὶ κατασχασμοῦ. *De hirudinibus, revulsione, cucurbitula, incisione et scarificatione.* (K. XI 317–322). 75

Inc. Θηρῶντές τινες τὰς βδέλλας κατακαίουσι.
Expl. καὶ συνάγξας καὶ σηπνώσεις.

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2269; s. xv. f. 178. **Rom:** Vatic. 283; s. xiv. f. 2. **Venedig:** Marcian. App. cl. II, 171*; s. xv.

Übers. a) (*J. I f. 149 Nicolao de Regio interpr.*). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 118v. **Salamanca:** Bibl. Univ. 2—4—6; s. xvii. no. 4 (Ald. Garzeran interpr.) 188 43

Περὶ τῆς τῶν καθαιρόντων φαρμάκων δυνάμεως. *De purgantium medicamentorum facultate.* (K. XI 323—342). 96

Inc. Κατὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐοίκασι.
Expl. ἡ τῶν καθαιρόντων φαρμάκων δύναμις.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. xii. p. 60b. 74, 22; s. xiv. p. 1. **Mailand:** Ambros. Q 3 Sup.; s. xv—xvi. f. 225. **Modena:** Mutinens. 213 (III G 9); s. xv. f. 143 (Expl. καὶ τοὺς καθ᾽ ἕκαστον αὐτῶν τρόπους τῆς ἰάσεως). **Paris:** Parisin. 2165; s. xvi. f. 188. Suppl. 35; s. xv—xvi. f. 93. **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 4; s. xv. V, 5; s. xv. f. 328.

Übers. a) (*J. I f. 150v*). **Cesena:** Malatest. D XXIII, 1; s. xiii (De simplicibus farmaciis). S V, 4; s. xiv. f. 119 (De simplic. farmaciis). **Dresden:** Dresd. Db. 92. 93; s. xv. f. 389d. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 178a. **Rom:** Palat. 1094; s. xiv. f. 488. (De simplicib. farmaciis). 1096; s. xiv. f. 124. 1098; s. xv. f. 16v. Urbin. 247; s. xiv. f. 67v. Vatic. 2378; s. —. f. 207v. 2385; s. —. f. 135. 45

Τίνας δεῖ ἐκκαθαίρειν καὶ ποίοις καθαρτηρίοις καὶ πότε. *Quos, quibus catharticis medicamentis et quando purgare oporteat.* (K. XI 343—356). 177

Inc. Τοὺς ὑγιεινὰ τὰ σώματα ἔχοντας.
Expl. πάλιν ἑτέρας κενώσεως γίνηται.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 7; s. xiv. p. 217. **Leyden:** Voss. 4° 45; s. xiv. **Modena:** Mutinens. 213 (III G 9); s. xv. f. 157. **München:** Monacens. 469; s. xv. p. 132—137. **Paris:** Parisin. 2165; s. xvi. f. 197. 2166; s. xv—xvi. f. 70. **Rom:** Palat. 199*; s. xiii. f. 471. **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 5; s. xv. f. 334v.

Übers. a) **Bern:** Bernens. A 91; s. xi. f. 4 (Inc. Qui sani sunt corpore in purgationibus. Expl. si incepta fuerit, amplius provocabitur). 135

62 Τῷ ἐπιλήπτῳ παιδὶ ὑποθήκη. *Puero epileptico consilium.* (K. XI. 357—378).
Inc. Ἐγὼ μὲν ᾤμην, ὦ Καικιλιανέ.
Expl. οὐκ ἀβλαβὲς δὲ τῶν νεύρων.

Griech. Hdss. **Mailand:** Ambros. C 4 Sup.; s. —. f. 233. **Moskau:** Mosquens. 466; s. xvi. f. 78. **Paris:** Parisin. 2269; s. xv. f. 193. 2270; s. xv—xvi. f. 94ᵛ. 2271; s. xv. f. 135. Suppl. 35; s. xv—xvi. f. 109. **Rom:** Vatic. 285; s. xv. f. 133. 1845; s. xiii. f. 142ᵛ. **Venedig:** Marcian. 282; s. xv. f. 1. App. cl. V, 5; s. xv. f. 413ᵛ. V, 9; s. xv. f. 150ᵛ.

Übers. c) **München:** Monacens. hebr. 295; s. xv. no. 4.

d) *Vgl. unter* c).

49 Περὶ κράσεως καὶ δυνάμεως τῶν ἁπλῶν φαρμάκων βιβλία ια΄. *De simplicium medicamentorum temperamentis et facultatibus libri XI.* (K. XI 379—XII 377).
Inc. (lib. 1) Τὰς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεις ἀκριβῶς.
Expl. (lib. 11) σηπεδονωδῶν ἑλκῶν ἐχρησάμεθα.

Griech. Hdss. **Berlin:** Berol. qu. 21 (319); s. xvi. f. 1. **Bologna:** Bonon. 2678 (ol. 228): s. xv. f. 67 (Libri VI—XI). **Cambridge:** Cantabrig. Bibl. Univ. F. F. 3. 30*; s. xvi. no. 2 (Ἀπὸ τῶν τοῦ Γαλ. ἁπλῶν ἐκλογή τινων κεφαλαίων κτέ.). **Cheltenham:** Phillipps. 6665 = 6765*; s. xii. no. 2 (*Wie im* Cantabrig. Inc. Ἀβρότονον· θερμόν ἐστι καὶ ξηρόν. Expl. πεπονθόσι τὴν κύστιν καὶ τοῖς λιθιῶσιν). 6774 (ol. Meerm. 298)*; s. xii. (*Wie im* Cantabr.). **Escurial:** Scorial. C. II. 11: s. xv. f. 37. C. III. 17; s. xvi. f. 36 (Libri I—V. c. lacunis). Φ. III. 11*: s. xiv. xv. f. 60—66 (Ex libris I—IV). **Florenz:** Laurent. plut. 74. 17: s. xii. p. 133 (Libri X. XI 1—11). **Genf:** Genev. bibl. urb. 42: s. xvi. f. 1. **Leipzig:** Lipsiens. 51: s. —. f. 41. **Leyden:** B. P. 16: s. xv. **Mailand:** Ambros. A 81 Inf.: s. —. f. 1 (A lib. V 2 usque ad l. IX in. πόλιν ἐκείνην τῆς Μυρί . . .). E 105 Sup.: s. — (A lib. I—V ἐναντίως ἔχειν σπέρματα τὴν δ᾽αὐ . . .). **Modena:** Mutinens. 78 (II C 11): s. xv. 107 (II D 8): s. xv. 216 (II H 1)*: s. xvi. f. 25 (Frgm. l. VI οὕτως οὖν τὸ ἀφέψημα . . . . ἀδήκτως ξηραίνει). **München:** Monacens. 469: s. xiii. p. 56—131 (Libri VIII et IX). **Neapel:** Neapolit. 304 III D 20*: s. xiv. (Frgm. Xenocratis ex libro XI). **Padua:** Bibl. Joann. Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** [Coislin. ap. Montf. II 448]. Parisin. 2148: s. xv. f. 67 (Libri II fine mutil.) 2156: s. xv. f. 170ᵛ. 2157: s. xv. f. 1. 2158; s. xv. f. 167. 2159: a. 1492. [2160 (?)]. 2170: s. xvi. f. 1. 2279: s. xvi. f. 1 (Libri V). [2280 (?)]. **Rom:** Palat. 31: s. xiv. f. 1 (Lib. III init. mut. — VI. IX—XI. Lib. XI lacunos.). 109*: s. xiii. f. 3 (de lacte ex libro IV). Urbin. 67: s. xiii. f. 188 (Libri VI—XI) *und* f. 282 [s. xiv. xv.] (Libri I—V). Vatic. 1060: s. xvi. f. 168 (Διαγνώσεις ex libro I) *und* f. 169 (Liber II.). **Turin:** Taurin. 17 B VII 22 (B I 12): s. xviii. f. 171 (Initium tantum. *Verbrannt*). **Venedig:** Marcian. 280: s. xv. App. cl. V 6: s. xiii. xv. p. 100. V 9: s. xv. f. 300 (Libri I—V). **Wien:** Vindob. med. 1: s. v—vi. f. 1 (*Vgl.* M. Wellmann, Hermes 38, 292—304). 25*: s. xv—xvi. f. 11 (ex libris VI—VIII). 35: s. xv ex. f. 1—236ᵛ (Libri VI—XI 2). 48: s. xiv—xv. f. 46—104 (Libri VI—VIII).

ÜBERS. A) (*J. I f. 152*^c). **Basel:** Basil. D III 8; s. —. **Bordeaux:** Burdigalens. 588; s. XVI. [163] **Breslau:** Vratislav. bibl. univ. IV F 25; s. XIII. f. 11^v (Libri I—V). **Cambrai:** Cameracens. 907 (806); s. XIV. f. 37. **Cambridge:** Cantabr. St. Petri 33; s. XIII/XIV. f. 131. **Cesena:** Malatest. D XXIII 1; s. XIII. (Libri V). **Chartres:** Autricens.. 284 (340); s. XIII. f. 25. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 11; s. XIII. XIV. no. 1. **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. XV. f. 327b (L. I—V) *und* f. 396b (L. VI—XI: Secuntur sex ultimi libri de simplici medicina Galieni quos Nicholaus de Regio de greco in latinum transtulit diu post translationem quinque primorum per alium factam). **Erfurt:** Amplon. F 249; s. XIII. f. 52 (Libri V). F 278; s. XIV in. f. 1 (Libri I—VI?). F 280; s. XIV in. f. 1 (L. I—VI) *und* f. 68 (L. VII—XI). Q 178*; s. XIII. (Inc. Medicina et cibus sunt ambo. Expl. veniat valde profunde). **Eton:** Bibl. Coll. 132; s. XIII. no. 12. **St. Gallen:** Sangall. 762*; s. IX. f. 137 (Ex libr. VI. Inc. De aloe. Expl. in capite de xirida). **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 29; s. —. **London:** Sloan. (Brit. Mus.) 3044; s. XVI. **Madrid:** Matrit. 1198 (ol. L 9); s. XIV. f. 74^v (Libri V). [163] 1978 (ol. L 60); s. XIV. no. 2. [163] **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 18; s. XIII. **München:** Monacens. 11; s. XIV. f. 60 (Libri V). 13054 (Rat. civ. 54)*; s. XIV. f. 154 (Nicol. Bononiensis comm.). **Neapel:** Neapolit. VIII D 34; s. XIV. (fine mutil.). **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. XIV in. f. 283 (Libri V). Merton. 218; s. XIV. f. 27b (Libri V). 219; s. XIV in. f. 39 (Libri V). [685; s. —]. **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 1080*; s. XIV. f. 18. 2821*; s. XVII. f. 90. Parisin. 6865; s. XIV. f. 17 (Liber VI—XI?). 11860; s. XIV. f. 84. 15456; s. XIII. f. 18^v. 16175; s. XIII. f. 19. nouv. acq. 1482; s. —. f. 131. **Perugia:** Perusin. 44 (A 44); s. XV. f. 35—45 (Inc. Et hoc explanat). **Rom:** Palat. 1092; s. —. f. 22. 1094; s. XIV. f. 31 (L. I—V) *und* f. 549. 1096; s. XIV. f. 101^v (L. I—III c. 1 med.; expl. asphaltum et necesse est). Urbin. 247; s. XIV. f. 121 (L. I—V). 248; s. XIV—XV. f. 1. Vatic. 2375; s. XIV. f. 27 (L. I—V). 2376; s. —. f. 40^v (Libri VI). 2385; s. —. f. 76^v (L. I—VI). 2388; s. —. f. 1. 4425*; s. XIV. f. 204^v *und* 262^v. [**Venedig:** Marcian.? (Libri VI)]. [47]

B) **London:** Brit. Mus. M IV (Add. 14, 661); s. VI/VII. f. 1b (L. VI—VIII = K. XI 789—XII 158. *Vgl.* Merx, Zeitschr. d. d. morgenl. Ges. 39. 237—305. 40, 763. Baumstark, Lucubratt. Syro-Graecae Diss. Lips. 1894 p. 470: 5. Lectt. Galeneae).

C) **Escurial:** Scorial. 793; s. XIII (?). 794; s. XIII (L. VI—XI). 802, 2; s. XIV (Compendium). **Florenz:** Laurent. 226, 2; s. —. 235; s. XIII. **London:** Brit. Mus. syr. 1004; s. VI—VII. (L. VI—VIII). **Oxford:** Bodl. 615; s. —. f. 25—45 (Compendium). **Paris:** Parisin. 2857; s. XIV (?). f. 1—30. 61—136.

Dazu: [Bibl. Huntingt. cat. mss. Angl. 6207].

D) **Parma:** Parmens. 347*; s. —.

Περὶ συνθέσεως φαρμάκων τῶν κατὰ τόπους βιβλία ι΄. *De compositione medicamentorum secundum locos libri X.* (K. XII 378—XIII 361). [54]

Inc. (lib. 1) Ὅτι μὲν οὐ μόνον τὸ θεραπευόμενον πάθος.

Expl. (lib. 10) συλλογὰς καὶ ἀπαλλάττει τῶν πόνων.

GRIECH. HDSS. **Berlin:** Phillipps. 1566 (ol. Meerm. 269)*; s. XVI. f. 14 (Lib. X cap. 2). **Florenz:** Laurent. plut. 75, 8; s. XV. p. 9. 75, 17; s. XIV. p. 4. [**Oxford:** Eccles.

Wigorn. 745]. **Padua:** Bibl. Joann. Rhodii. (*Verbleib unbekannt.*) **Paris:** Parisin. Coislin. 387*; s. xi/xii. f. 241ᵛ (Εἰς τὸ τοῦ Φίλωνος βοήθημα = K. XIII 267). [2123 (?)]. 2155; s. xiv. f. 2 (Libri I—IX). 2164; s. xvi. f. 269 (Lib. I. II). [2167 (?); s. xvi]. 2173; s. xvi. f. 71. **Rom:** Palat. 54; s. xv—xvi. f. 103ᵛ. Reg. Suec. 172; s. xiv. f. 105. Urbin. 67; s. xiii. f. 53. **Rosanbo:** Bibl. de M. le marquis de Ros. 286; s. xvi. f. 90 (τῶν εἰς ι' τὸ δέκατον. Περὶ νεφριτικῶν. Inc. Ὅτι μὲν νεφριτικάς. Expl. ἀναλάμβανε ...). **Venedig:** Marcian. 280; s. xv. 288; s. x. App. cl. V, 7; s. xiv. f. 1 (Libri III init. mutil. —X). [**Wien:** Vindob. ap. Lamb. II c. 6 (L. VI—VIII)].

74 Übers. a) (*J. II f. 158. Nicolao de Regio interpr.*) **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 156 (Inscr. De optima compositione medicinarum). **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 196a (Inscr. Liber Galieni dictus Miamir et aliter decem tractatuum [f. 256b translatus a Nicholao de Regio .. anno dni MCCCXXXV] *und wie im* Paris. nouv. acq. 1365). **Paris:** Bibl. Sainte-Geneviève 1031; s. xvii. f. 76 (Anon. comm.). Parisin. nouv. acq. 1365; s. xiv (Inscr. De passionibus uniuscuiusque particulae et cura ipsarum). **Rom:** Vatic. 2387; s. — f. 1 (Inscr. *wie im* Paris. nouv. acq. 1365).

c) **Berlin:** Berol. 6231*; s. xiv. f. 114—483. **Escurial:** Scorial. 795; s. xiii (?). (L. IV—VI). 801, 2; s. xiii. f. 25—175 (L. V—X, lacunosi). **Paris:** Parisin. 2856; s. xiv (?). (Frgmta.).

d) **Hamburg:** nr. 309; s. —.

55 Περὶ συνθέσεως φαρμάκων τῶν κατὰ γένη βιβλία ζ'. *De compositione medicamentorum per genera libri VII.* (K. XIII 362—1058).

Inc. (lib. 1) Ἔθος ἐστὶ τοῖς νεωτέροις ὀνομάζειν.
Expl. (lib. 7) τάς τε ἁπλᾶς τούτων φύσεις.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1529 (ol. Meerm. 220); s. xvi. f. 1 (Inc. μὴ δ' ὅλως δάκνοντα = K. XIII 499, 10 [lib. II 5]. Expl. = lib. VII 16, K. XIII 1047). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 25; s. xv. p. 1. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 225; s. xvi. f. 176 (Inc. *wie im* Berol. Phillipps. Expl. = K. XIII 1058). **Padua:** Bibl. Joann. Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 2156; s. xv. f. 358 (Libri III). 2158; s. xv. f. 312 (Libri III). **Rom:** Reg. Suec. 172; s. xiv. f. 1ᵛ. **Venedig:** Marcian. 285; s. xv. f. 128—211ᵛ (Expl. μάλιστα χειμῶνος ἔν γε ταῖς ὁ = K. XIII 1052, 18).

Übers. a) **Dresden:** Dresd. Db 92. 93*; s. xv. f. 181a—192c (Inscr. Liber catagenarum; vgl. Steinschneider, Archiv f. pathol. Anatomie 124 S. 291). **Paris:** Parisin. 6865*; s. xiv. f. 139b—148a (Inscr. *wie im* Dresd.).

c) **Berlin:** Berol. 6331*; s. xiv. f. 1—113. **Escurial:** Scorial. 796; s. —. (L. V—VII; finis deest). **Paris:** Parisin. 2856; s. xiv (Frgmta.).

Περὶ ἀντιδότων βιβλία β'. *De antidotis libri II.* (K. XIV 1—209). [81]

Inc. (lib. 1) Τὰς ἡμένας τὰ πάθη.

Expl. (lib. 2) καρύου μέγεθος σὺν ὕδατι ἐπ' ἐνιαυτόν.

Griech. Hdss. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4339. 219; s. xviii. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 5; s. xiv. p. 163. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 225; s. xvi. f. 114. **Paris:** Parisin. 2664; s. xvi. f. 218. Suppl. 35; s. xvi. f. 219. 1193*; s. xvi. f. 17. **Rom:** Reg. Suec. 173; s. xv. f. 73. **Venedig:** Marcian. 281; s. xv. f. 106. **Wien:** Vindob. med. 48*; s. xiv—xv. f. 164v—171v (Ex l. I).

Übers. c) **Berlin:** Berol. 6231*; s. xiv. f. 484—552. **Cairo:** Bibl. chediw. 16296; s. xvi (Johanne Grammat. interpr.). **Petersburg:** Petropolit. bibl. imp. 123; s. xiii (Joh. Gr.). **Wien:** Vindob. 1462; s. — (Joh. Gramm.).

Πρὸς Πίσωνα περὶ τῆς θηριακῆς. *De theriaca ad Pisonem liber.* (K. XIV 210—294). [98]

Inc. Καὶ τοῦτόν σοι τὸν περὶ τῆς θηριακῆς.

Expl. τῶν παρὰ θεῶν γενέσθαι σοι εὔχομαι.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 5; s. xiv. p. 160. **Kopenhagen:** Hauniens. ant. fund. reg. 225; s. xvi. f. 170 (Expl. mutil. καὶ οὕτω λοιπὸν ἀκριβῶς). [**Leyden:** Vossian. 58]. **Paris:** Parisin. 2164; s. xvi. f. 191. 2195; s. xiii. f. 467v. Suppl. 35; s. xv—xvi. f. 185v. **Venedig:** Marcian. 281; s. xv. f. 93v.

Übers. c) [**Wien:** Vindob. ap. Lambec. comment. VI p. 143].

Περὶ θηριακῆς πρὸς Παμφιλιανόν. *De theriaca ad Pamphilianum.* (K. XIV 295—310). [99]

Inc. Πολλάκις ἐπιζητοῦντί σοι, κράτιστε Παμφιλιανέ.

Expl. τηνικαῦτα γάρ εἰσι μάλιστα ἀκμαῖαι.

Griech. Hdss. **Mailand:** Ambros. B 108 Sup.; s. xiv in. f. 185 (Expl. K. XIV 306, 11). **Paris:** Parisin. 2164; s. xvi. f. 215. Suppl. 35; s. xv—xvi. f. 215v. **Rom:** Urbin. 70; s. xv. f. 104. **Venedig:** Marcian. 279; s. xv. f. 267v—269v. 281; s. xv. f. 104v.

Übers. a) (*J. II f. 206v*). **Cesena:** Malatest. S XXVII 4; s. xiv. no. 2 (De tyriaca ad Pamphilum). [78]

Περὶ εὐπορίστων βιβλία γ'. *De remediis parabilibus libri III.* (K. XIV 311—581). [97]

Inc. (lib. 1) Τὴν ἰατρικὴν τέχνην οὐ πόλεσιν.

Expl. (lib. 3) πυριαζέσθω οὕτως.

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 1493*; s. xii ex. no. 1 (Ex libris I et II). **Athos:** Athous. Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4271. 151; s. xv. f. 19 (Libri II. Inscr. Γαλ. θεραπευτικὴ διαφόρων νόσων διὰ τῶν εὐπορίστων φαρμάκων. Inc. Περὶ τῆς ἐξεκκαύσεως κεφαλαλγίας. Expl. γάλα

ἴστησιν). **London:** Medical Society IIHi 17 = We 30; s. xv in. no. 40 Dbg. (Liber I. Expl. θαυμάσεις δὲ πάνυ δεξάμενος· τῶν εὐποριστῶν ἰαμάτων δὴ πέρας). **Mailand:** Ambros. B 126 Sup.; s. xiv ex. f. 130 (‹Liber II = K. XIV 391 et 383, 4—6›). C 102 Inf.*; s. —. f. 6 (Περὶ ῥεουσῶν τριχῶν = K. XIV 393; liber II 2). Q 94 Sup.; s. —. f. 8ᵛ (Liber II. Inc. Ἐπιζητήσαντός μου. Expl. καὶ καταχρασθὲν ἐπιτιθέμενον). **Moskau:** Mosquens. 468; s. xvii. f. 1. **Paris:** Parisin. Suppl. 636; s. xvi. f. 3. 684; s. xv—xviii. f. 5ᵛ. **Rom:** Urbin. 67; s. xiii. f. 268 (Liber I).

75 ÜBERS. A) (*J. II f. 139ʳ. Nicolao de Regio interpr.*). **Rom:** Palat. 1298; s. —. f. 232 (De facile acquisilibus = π. εὐπορ. l. II. Inc. Gal. Claudiano Soloni sal. Quoniam. Expl. vel aranea esse mordicatum).

4 Περὶ τῶν παρὰ τὴν λέξιν σοφισμάτων. *De captionibus penes dictionem.* (K. XIV 582—598. C. Gabler, Rostock 1903).

Inc. Ἀριστοτέλης ὁ φιλόσοφος διδάσκων.
Expl. καὶ δι᾽ αὐτὴν ἐγίγνετο διττὸς ὁ λόγος.

GRIECH. HDS. **Mailand:** Ambros. Q 3 Sup.; s. xv—xvi. f. 207ᵛ.

80 Περὶ τοῦ προγιγνώσκειν πρὸς Ἐπιγένην. *De praegnotione ad Epigenem liber.* (K. XIV 599—673).

Inc. Ὅσον μὲν ἐπὶ τοῖς πολλοῖς τῶν ἰατρῶν.
Expl. οὐκ ἔχοντα δύσκολον τὴν πρόγνωσιν.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 5; s. xiv. p. 104. **Mailand:** Ambros. Q 3 Sup.; s. xv—xvi. f. 265. **Paris:** Parisin. 2332*; s. xv (xiv). **Rom:** Vatic. 1845; s. xvi. f. 197ᵛ. **Venedig:** Marcian. 281; s. xv. f. 81ᵛ.

52 ÜBERS. A) (*J. I f. 272. Nicolao de Regio interpr.*). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 130. S XXVI 4; s. xiii. f. 68. **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 1. **Oxford:** Coll. S. Joh. Bapt. 17*; a. 1110. f. 2b. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 179c.

83 Εἰσαγωγὴ ἢ ἰατρός. *Introductio sive medicus.* (K. XIV 674—797).

Inc. Ἕλληνες τῶν τεχνῶν τὰς εὑρέσεις.
Expl. ῥευματίζεσθαι τὰ ἕλκη σπουδάζομεν.

GRIECH. HDSS. **Athen:** nr. 1502; s. xviii. no. 1. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4300. 180; s. xvii. f. 172. **Berlin:** Phillipps. 1526 (ol. Meerm. 216); s. xvi. (Non sine lacunis). **Dresden:** Dresdens. Da 1; s. xv. f. 1. **Escurial:** Scorial. Σ. II. 11; s. xv. f. 1. Σ. III. 17*; s. xvi. f. 25 *und* f. 94—101 ‹quae ponenda sunt ante f. 25›. Φ. III. 11*; s. xiv. xv. f. 47 (περὶ τοῦ πόσοι εἰσὶν οἱ συστησάμενοι τὴν ἐμπειρικήν = K. XIV 683). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 14; s. xv. p. 26b. **Leipzig:** Lipsiens. 52; s. xvi. f. 1. **Modena:** Mutinens. 213 (III G 9); s. xv. f. 198ᵛ (Ab initio usque ad cap. περὶ ἐμβροχῶν). 217 (II H 2); s. xiv. f. 34 (Usque ad ὡς δὲ ἐκ τῶν δευτέρων, καὶ = K. XIV 696, 6).

München: Monacens. 109; s. xvi. f. 22 (Cap. V et X desunt). **Oxford:** Orvillian. X 1. 1. 3; s. xv ex. f. 214 (Capitum divisio ab usitata discrepat). **Paris:** Coislin. 228; s. xi—xiv. f. 96 (pars tantum oper.). Parisin. 1438; s. xvi. f. 275. [2113 (?)]. 2153; s. xv. f. 1. 2156; s. xv. f. 33. 2158; s. xv. f. 32. 2160; a. 1473. f. 220. 2167; s. xvi. f. 249. [2169 (?)]. 2171; s. xvi. f. 209. 2175; s. xvi. f. 1. 2246; s. xvi. f. 231. 2270; s. xv—xvi. f. 1. 2271; s. xv. f. 41, *und* 95ᵛ (de oculorum affectibus = Εἰς. cap. XVI. XVII). 2280; s. xvi. f. 389. 2282; s. xvi. f. 1. [2304 (?)]. 2306; s. xv. f. 345. 2307; s. xvi. f. 531ᵛ. Suppl. 35; s. xv—xvi. f. 23ᵛ. **Ravenna:** Bibl. Classens. 131. 2. H; s. xv. **Rom:** Barberin. I 127*; s. xvi. f. 261ᵛ (Inc. Ὅτι παρὰ τῷ Γαλ. πρῶτος Ἀπόλλων ἐφεῦρεν ἰατρικήν. Expl. τῶν εἰσφερομένων κοινοτήτων θεωρία). Urbin. 67; s. xiv. xv. f. 1. Vatic. 285; s. xv. f. 49. 1845; s. xiii. f. 44ᵛ. **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 9; s. xv. f. 206ᵛ (Expl. τὰ ἕλκη σπουδάζομεν). V, 10; s. xvi. f. 2.

Übers. a) (*J. I f. 16*). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 42ᵛ. S XXVI 4; s. xiii. f. 35. S XXVII 5; s. xiv. no. 1 (Anon. expos. sup. libr. introductorium Gal.). **Dresden:** Dresdens. Db 92. 93; s. xv. f. 9ᵃ. **Florenz:** Laurent. plut. 73, 9; s. xvi. f. 48. **München:** Monacens. 490; a. 1488—1503. **Paris:** Parisin. [6863 (?)]. 6865; s. xiv. f. 2. [7030 (?)]. 7810; s. xv. **Rom:** Palat. 1098; s. xv. f. 69ᵛ. Vatic. 4423; s. —. f. 104. 3

c) [**Norfolk:** nr. 3383].

Γαληνοῦ εἰς τὸ Ἱπποκράτους περὶ φύσιος ἀνθρώπου βιβλίον ὑπόμνημα α' β'. *Galeni in Hippocratis de natura hominis lib. commentarii II.* (K. XV 1—173). 145

Inc. Περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτην στοιχείων.
Expl. ὃ Πολύβου φασὶν εἶναι σύγγραμμα.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 59, 14; s. xv. p. 101. 74, 12*; s. xv. p. 28 b. **Modena:** Mutinens. 240 (III F 17); s. xv—xvi. f. 8 (Expl. τὰ περὶ τὴν γῆν· οὐ μὴν κεκραμένον γε = K. XV 50, 3). **Rom:** Reg. Suec. 173; s. xv. f. 185. **Venedig:** Marcian. 282; s. xv (*Ilbergs Collation in dessen Besitz*).

Übers. c) **Cambridge:** Bibl. Univ. 1386, 2; s. xiii—xiv. **Florenz:** Laurent. 226, 1; s. —.

Εἰς τὸ περὶ διαίτης ὑγιεινῆς τῶν ἰδιωτῶν Ἱπποκράτους ἢ Πολύβου ὑπόμνημα. *In Hippocratis vel Polybi opus de salubri victus ratione privatorum commentarius.* (K. XV 174—223). 146

Inc. Ἐν τοῦτό ἐστι βιβλίον ἰδίαν ἐπαγγελίαν ἔχον.
Expl. ἀεὶ φαίνεται τοῦτο γιγνόμενον οὐδ' ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 59, 14; s. xv. p. 151. **Paris:** Parisin. 2276; s. xvi. f. 1. Suppl. 447; s. xiv. f. 229. **Rom:** Reg. Suec. 173; s. xv. f. 222. **Venedig:** Marcian. 277; s. xv (sine titulo). 278; s. xi. f. 146 (*Ilbergs Collation von Hipp. VI 72—86 L. in dessen Besitz*). 282; s. xv. 285; s. xv (*Ilbergs Collation von Hipp. VI 72—86 L. in dessen Besitz*). **Wien:** Vindob. med. 34; s. —. f. 229.

Übers. a) [**Florenz:** Laurent. plut. 59, ?; s. — (*Viell. ist der cod. graecus 59, 14 gemeint*)].

148 Εἰς τὸ Ἱπποκράτους περὶ τροφῆς ὑπομνήματα δ΄. *In Hippocratis librum de alimento commentarii IV.* (K. XV 224—417).

Inc. (lib. 1) Τροφὴ καὶ τροφῆς εἶδος μία καὶ πολλαί.

Expl. (lib. 4) τὸ τρέτον ἐκ τῆς κοιλίας, μὴ παραπέμποντος ὑγροῦ τινος ∘ ∘

GRIECH. HDS. [cod. Matthiae Corvini].

ÜBERS. A) [Rasarius e codice Matthiae Corvini].

156 Ἱπποκράτους περὶ διαίτης ὀξέων νοσημάτων βιβλίον καὶ Γαληνοῦ ὑπόμνημα α΄ β΄ γ΄ δ΄. *In Hippocratis librum de acutorum victu commentarii IV.* (K. XV 418—919).

Inc. (lib. 1) Οἱ συγγράψαντες τὰς Κνιδίας καλεομένας γνώμας.

Expl. (lib. 4) παρέγκειται δέ τινα καὶ ἀσαφῆ, περὶ ὧν ἐφεξῆς ποιήσομαι τὸν λόγον.

GRIECH. HDSS. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4304. 184; s. XIV/XV. f 130 A. 4309. 189; s. XIII. f. 42 A. **Escurial:** Scorial. Σ. II. 5; s. XV. f. 73 *und* 178—183. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 5; s. XIV. p. 159. **Mailand:** Trivultian. 685; s. XV (XIV). f. 120. 122ᵛ—193. **Moskau:** Mosquens. 465; s. XV. f. 33 (Libri I et III). **München:** Monacens. 469; s. XV. f. 1—50 (*Collation besitzt Helmreich*). **Paris:** Parisin. 2165; s. XVI. f. 258. 2276; s. XVI. f. 1. 2332*; s. XV (XIV). **Rom:** Reg. Suec. 173; s. XV. f. 73ᵛ. **Venedig:** Marcian. 281; s. XV. f. 2—46ᵛ. App. cl. V, 4; s. XV. V, 5; s. XV. f. 89. V, 9; s. XV. f. 508 (τμῆμα α΄.). **[Wien:** Vindob. ap. Nessel P. III.]

Dazu: [cathedr. Metens. 226]. Rasarius, Venedig 1562 p. 211ᵛ (•fehlt bei Kühn.• Schoene).

105 ÜBERS. A) **Braunschweig:** Bibl. urb. 109; s. XIV. f. 184 a A. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 59; s. XIV (Expl. eis dicat ipsas). [Pembroek. 2055; s. —]. St. Petri 14; s. XIV. f. 68 (Expl. *wie* Caii 59). **Cesena:** Malatest. D XXIII 4; s. XIV. **Chartres:** Autricens. 278 (258 et 666); s. XIV. f. 132. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 3; s. XII. XIII. no. 4. 4; s. XII. XIII. no. 4. **Erfurt:** Amplon. F 246; s. XIV. f. 87. F 255; s. XIV. f. 89. F 264; a. 1288. f. 122. F 266a; s. XIII ex. f. 62. F 285; a. 1260. f. 87ᵛ. F 287; a. 1468—71. f. 234. F 293; s. XIII ex.? f. 169. Q 178*; s. XIII (Notulae huius comm.). **Eton:** Bibl. Coll. 127; s. XIV. f. 133. **St. Gallen:** Vadian. 431; a. 1465. **Glasgow:** Hunterian. T 1. 1; s. XIV (Expl. *wie im* Cantabr. Caii 59). **Laon:** Laudunens. 413; s. XIV. nn. 4. 416; s. XIII. no. 6. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 22; s. —. **London:** Arundel. (Brit. Mus.) 162; s. XIV. f. 167 (Expl. quispiam medicorum). Harleian. 5425; s. XIII. f. 141. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1407 (ol. L 59); s. XIV. f. 69ᵛ. 1408 (ol. L 61); s. XV. f. 87. **Mailand:** Ambros. E 78 Inf.; s. XIV. f. 62. **München:** Monacens. 31; a. 1302. f. 80. 187; s. XIII. f. 220. 270; s. XIV. f. 73. 3512 (Aug. civ. 12); a. 1300. f. 403 (Comm. in Hipp. particulas III). **Neapel:** Neapolit. VIII D 25 bis; s. XIV. f. 122. **Oxford:** Coll. Omn. Animar. 68; s. XIV. XV. f. 63. 71; s. XIV in. f. 87 (Inc. mutil. Et scias quod virtus hore). St. Joh. Bapt. 10; s. XIII ex. f. 61. Merton. 220; s. XIV. f. 78 (Expl. *wie im* Cantabr. Caii 59). 221; s. XIV. f. 103b (Expl. de quibus

deinceps faciam sermonem). [687. 689.]. Novi 170; s. xiv. f. 206b. [1130. 1134]. Univ. 89; s. xiv in. f. 203 (Inc. partis huius artis). **Paris:** Parisin. 7030A; s. xiv. no. 7. 16174; s. xiii. f. 81. 16177; s. xiii ex. f. 249ᵛ (sine auctoris nomine). 16188; s. xiii. f. 140. 17157; s. xiv. f. 97. 18500; s. xiii ex. f. 72. Nouv. acq. 1480; s. xiv. f. 211ᵛ. 1481; s. xiv. f. 70. **Pavia:** Bibl. Univ. 383; s. xv. f. 47ᵛ. **Rom:** Ottobonian. 1158A; s. —. f. 63. Palat. 1102; s. —. f. 83. 1103; s. —. f. 145. Regin. 1270; s. xiv. f. 160. 1302; s. xiv. f. 160. Vatic. 2390; s. —. f. 23. 2391; s. —. f. 127. 2392; s. —. f. 35. 2393; s. —. f. 49ᵛ. 2394; s. —. f. 109. 2395; s. —. f. 75. 2417; s. —. f. 96 (in partic. IV). 2428; s. —. f. 136. 4419; s. —. f. 135 (imperf.). 4420; s. —. f. 23. **Upsala:** Upsal. C 661; s. xiii. f. 273 (Inc. Cum de aegrotantium accidentibus. Expl. *wie im* Cantabr. Caii 59). **Utrecht:** Traiectan. Bibl. univ. 679; s. xiv in. f. 30—73.

c) **Paris:** Parisin. hebr. 1203, 2; s. xiv (L. I—III).

d) **Ferrara:** Talmud-Thora-Gesellschaft (Compendium [?]).

Τῶν εἰς τὸ περὶ χυμῶν Ἱπποκράτους ὑπομνημάτων τὸ α' β' γ'. *In Hippocratis de humoribus librum commentarii III.* (K. XVI 1—488). **149**

Inc. (lib. 1) Διεφώνησαν πρὸς ἀλλήλους οἱ παλαιοὶ ἐξηγηταί.
Expl. (lib. 3) μετὰ δόξης καλῶς δυνάμεθα καταγινώσκειν.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorial. Σ. II. 11; s. xv. f. 32. **Leipzig:** Lipsiens. 56; s. xix. **Mailand:** Ambros. C 118 Sup.; s. — (non sine lacunis, ut videtur). **Moskau:** Mosquens. 466; s. xvi. f. 61—63 (Auctoris nomen deest et discrepat initium; Inc. Χυμοὶ καθ' Ἱππ. εἰσὶ . . .; in fine mutil.). **Paris:** Coislin. 163; a. 1560. Bibl. Facult. Medic. 14; s. xvii. f. 73 (»e cod. Coisl. 163 descr.«). Parisin. 2177*; s. xvi. f. 1. Suppl. 2; s. xvi. [B. R. Paris. 120 ap. Montf. II 902]. **Rom:** Urbin. 67; s. xiv. xv. f. 33.
Dazu: [C. de Montchal].

Εἰς τὸ Ἱπποκράτους προρρητικῶν βιβλίον πρῶτον ὑπόμνημα α' β' γ'. *In Hippocratis praedictionum librum primum commentarii III.* (K. XVI 489—840). **151**

Inc. (lib. 1) Οὐ μὴν οὐδὲ τὴν Ἡροφίλου νομοθεσίαν.
Expl. (lib. 3) τὴν μετάστασιν τῶν λυπούντων γεγονέναι.

Griech. Hdss. **Mailand:** Ambros. Q 3 Sup.; s. xv—xvi. f. 129. Trivultian. 685; s. xv (xiv). f. 193—230 (Libri I et II; lib. II inc. Ἂν ᾖ κατὰ μὲν τὴν χρόαν, ὕπωχρον μετρίως = K. XVI 588, 14; expl. ἢ σπόνδυλος ἐγκάθηται, τουτέοισιν = K. 678). **Modena:** Mutinens. 237 (III G 18); s. xvi. f. 3. **Paris:** Parisin. 2166; s. xv—xvi. f. 89. 2168; s. xv—xvi. f. 172. 2228; s. xiv—xv. f. 66. **Rom:** Reg. Suec. 175; s. xiv. f. 89. **Venedig:** Marcian. 281; s. xv. f. 47—71ᵛ. App. cl. V, 5; s. xv. f. 182ᵛ (Commentarius duplex).

Übers. a) [**Rom:** Reg. Suec. 947; s. —].

152 Ἱπποκράτους ἐπιδημιῶν α' καὶ Γαληνοῦ εἰς αὐτὸ ὑπόμνημα α' β' γ'. *In Hippocratis epidemiarum librum primum commentarii III.* (K. XVII A 1—302).
Ἱππ. ἐπιδ. β' καὶ Γ. εἰς αὐτὸ ὑπ. α' β' γ' δ' ε'. *In librum secundum commentarii V.* (K. XVII A 303—479).
Ἱππ. ἐπιδ. γ' καὶ Γ. εἰς αὐτὸ ὑπ. α' β' γ'. *In librum tertium commentarii III.* (K. XVII A 480—792).
Ἱππ. ἐπιδ. ς' καὶ Γ. εἰς αὐτὸ ὑπ. α' β' γ' δ' ε' ς'. *In librum sextum commentarii VI.* (K. XVII A 793—XVII B 344).

In lib. I: Inc. (lib. 1) Οὐκ ἐν τούτῳ μὲν βιβλίῳ Ἱπποκράτης.
Expl. (lib. 3) ἡ γυνὴ διὰ τὴν ἰσχὺν τῆς φύσεως σωθῆναι.
In lib. II: Inc. (lib. 1) Ἄνθρακες ἐν Κρανῶνι.
Expl. (lib. 5) αἷμα συλλέγεται αὐτῷ ἐπὶ τοὺς τιτθούς.
In lib. III: Inc. (lib. 1) Πυθίων ὃς ᾤκει παρὰ Γῆς ἱερόν.
Expl. (lib. 3) εἰδέναι οὓς καὶ ὅτε καὶ ὡς δεῖ διαιτᾶν.
In lib. VI: Inc. (lib. 1) Ἐαυμήναντο πολλοὶ τῶν ἐξηγητῶν.
Expl. (lib. 6) ποδάγρας τε καὶ ἀρθρίτιδας.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 25; s. XIV. p. 127. (in librum III.). **Modena:** Mutinens. 211 (III G 7); s. XV (in Hipp. de morb. popul. lib. I et III). **München:** Monacens. 231; s. XVI. (in libr. I et III). **Padua:** Bibl. Joannis Rhodii. (In lib. II epid. *Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 2165; s. XVI. f. 1 (in libros III). 2174; s. XVI. f. 1 (in libr. II.) *und* f. 106 (in libr. III.). **Rom:** Urbin. 64; s. X—XI. f. 48ᵛ (Σχόλιον τῆς ἕκτης ἐπιδημίας ἀπὸ φωνῆς Γαλ. VII partes. Inc. Ἄρτι ταῖς μεθόδοις τὰ ὀξέα τῶν νοσημάτων). **Venedig:** Marcian. 283; s. XV. f. 1 (in libr. VI.). 285; s. XV. (in libr. III.). App. cl. V, 5; s. XV. f. 249 (in libr. II.) *und* f. 311 (in libr. III. libri II.). V, 15; s. XVI. (in libr. I. liber I; Expl. τῶν ἔνδον τοῦ περιτοναίου μορίων).

104 ÜBERS. A) **Erfurt:** Amplon. Q 201; s. XIV in. (Sub nomine Joannis Alexandrini, qui Gal. opus transtulit; in librum VI. Inc. Quoniam determinavit Hipp. de acutis. Expl. multa fecimus et nihil profecimus). **Rom:** Regin. 1305; s. —. f. 1 (*Wie im* Amplon. Inc. Postquam). Vatic. 2396; s. XVI. f. 1 (Inc. Gal. in primum epidem. Hipp. Expl. partibus interioribus abdominis).

C) **Escurial:** Scorial. 804; s. —. (in lib. I comm. I—III.; in lib. II comm. I—VI., in lib. III comm. I—III). 805; s. XIII. (in libr. VI comm. I—VIII). **München:** Monac. 1030; s. IX. **Paris:** Parisin. 2846; s. XIX. (L. II et VI).

153 Ἱπποκράτους ἀφορισμοὶ καὶ Γαληνοῦ εἰς αὐτοὺς ὑπομνήματα ζ'. *Hippocratis aphorismi et Galeni in eos commentarii VII.* (K. XVII B 345—XVIII A 195).

Inc. (lib. 1) Ὁ βίος βραχύς, ἡ δὲ τέχνη μακρή.
Expl. (lib. 7) θανάσιμον εἶναι τὸ τοιοῦτον νόσημα.

GRIECH. HDSS. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Ἐσφιγμένου 41; s. XV (in libros II—VII). **Escurial:** Scorial. Y. III. 17; s. XVI. f. 127. Φ. III. 7; s. XIV. f. 67. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 8; s. XV. p. 1. Riccard. 44 (K. II. 5); s. XV—XVI. f. 27. **Jerusalem:** Bibl.

patriarch. 102; s. XVIII. f. 12 (Ἑρμηνεία εἰς τοὺς Ἀφ. Ἱππ., καταστρωθεῖσα εἰς κοινὴν φράσιν παρὰ Μπαλάνου Βασιλοπούλου ... κατὰ τὸν Γαληνόν). Bibl. Mar-Saba 481; s. XVIII. f. 265 (Μετάφρασις τῶν Ἀφ. τοῦ Ἱππ. εἰς τὴν κοινὴν διάλεκτον ... ἐκ τῆς τοῦ Γαλ. διδασκαλίας). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5611; s. XV. f. 1. **Mailand:** Ambros. A 156 Sup.; s. XVI. f. 24. **Paris:** Parisin. 1884; a. 1503. f. 158. 2161; s. XV. f. 1. 2168; s. XVI. f. 1. 2219; s. XV. f. 74 (Libri II—VI, init. mutil.). 2257; s. XVI. f. 120. 2266; s. XIII. f. 93. 2268; s. XIV. 2278; s. XVI. f. 1 (initio et fine mutil.). 2332*; s. XV (XIV). f. — (ex libr. I—VI). Suppl. 447; s. XIV. f. 1. **Pistoja:** Pistoriens. 141 (308); s. XVI. f. 1. **Rom:** Palat. 128; s. XV. f. 26ᵛ (in aph. XIV primos). 278; s. XIV—XV. f. 31ᵛ (in sectiones VI). 385; s. XV—XVI. f. 1 (init. et fine mutil.). Urbin. 65; s. XIV. f. 1. Vatic. 279; s. —. f. 31 (*Verbleib unbekannt*). 280; s. XV. f. 1. 283; s. XIV. f. 22. **Venedig:** Marcian. 277; a. 1416. 278; s. XI. f. 1. 285; s. XV. App. cl. V, 5; s. XV. f. 2. V, 9; s. XV. f. 1 (Expl. ἱδρὼς πολὺς = K. XVIII A 176). V, 10; s. XVI. f. 29. **Wien:** Vindob. 34; s. —. f. 1.

Dazu: [Paul. Lips.].

ÜBERS. A) **Autun:** Augustodun. 70; s. XIV. no. 1. **Breslau:** Vratislav. bibl. acad. Ac IV F 24; s. XV. f. 1—119a. **Brüssel:** Bruxell. 14301—14305; s. —. no. III (Inc. Corpora non quis). **Cambridge:** Cantabr. St. Petri 14; s. XIV. f. 1. [186; s. —]. **Chartres:** Autricens. 286 (342); s. XIV. f. 17. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 4; s. XII. XIII. no. 1. **Erfurt:** Amplon. F 246; s. XIV. f. 1. F 255; s. XIV. f. 10. F 264; a. 1288. f. 90. F 266a; s. XIII ex. f. 1. F 285; a. 1260. f. 15. F 287; a. 1468—71. f. 55. F 293; s. XIII ex.? f. 1. Q 178; s. XIII. f. 57. **Eton:** Bibl. Coll. 127; s. XIV. f. 22. **St. Gallen:** Vadian. 431; a. 1463. f. 3. **Glasgow:** Hunterian. T. 1. 1; s. XIV. **Kopenhagen:** Bibl. reg. Thottian. 189; s. XIV. f. 3. **Laon:** Laudunens. 413; s. XIV. no. 1. 416; s. XIII. no. 4. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 22; s. —. I 28; s. —. **London:** Arundel. 162; s. XIV. f. 115. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1407 (ol. L 59); s. XIV. f. 3. 1408 (ol. L 61); s. XV. f. 12. **Mailand:** Ambros. E 78 Inf.; s. XIV. f. 5. **Metz:** Mediomatric. 174; s. XIV. no. 2. 177; s. XIV. no. 6. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 188; s. XIV. no. 3. **München:** Monacens. 31; a. 1320. f. 1. 161; s. XIII. f. 41 (Aph. ad chirurg. pertinentes). 168; s. XIV. f. 23. 187; s. XIII. f. 8. 270; s. XIV. f. 10. 3512 (Aug. civ. 12); a. 1300. f. 340. 13034 (Rat. civ. 34); s. XIV. f. 49. **Neapel:** Neapolit. VIII D 25; a. 1380. VIII D 25 bis; s. XIV. f. 1. VIII D 38; s. XIV. f. 78. **Nürnberg:** Ebnerian. fol. 129; s. XIII. no. 4 (Comm. in libr. I et II). **Oxford:** Coll. Omn. Animar. 68; s. XIV. XV. f. 1. 71; s. XIV in. f. 13. Coll. St. Joh. Bapt. 10; s. XIII ex. f. 1. Coll. Merton. 220; s. XIV. f. 39. 221; s. XIV. f. 19. 222; s. XIV. f. 94. [689; s. —. Novi 1134; s. —]. **Padua:** Bibl. Joannis Rhodii (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 6846; s. XIV. 6860A; s. XIV. no. 2. 6869; s. XIV. no. 4. 6870; s. XIV. no. 5. 6871; s. XIV. no. 4. 7030A; s. XIV. no. 5. 15457; s. XIII ex. f. 116. 16174; s. XIII. f. 1. 16177; s. XIII ex. f. 15. 16178; s. XIV. f. 11. 17157; s. XIV. f. 17. 18500; s. XIII ex. f. 107. Nouv. acq. 1480; s. XIV. f. 144. 1481; s. XIV. f. 42ᵛ (Finis tantum). **St. Quentin:** nr. 104 (91); s. XIII. no. 2. **Regensburg:** Bibl. urb. 70; s. —. **Rom:** Ottobon. 1158A: s. —. f. 1 *und* 88. Palat. 1089; s. —. f. 27. 1102; s. —. f. 15. 1103; s. —. f. 11. 1104; s. —. f. 3. 1196; s. —. f. 11. Regin. [396; s. —]. 1270; s. XIV. f. 1. 1302; s. XIV. f. 1. Vatic. 2366; s. XIV—XV. f. 3. 2367; s. XIV. f. 1. 2368; s. —. f. 3. 2369; s. —. f. 1. 2390; s. —. f. 1. 2391; s. —. f. 1. 2392; s. —. f. 1. 2393; 94

s. —. f. 1. 2394; s. —. f. 1. 2395; s. —. f. 1. 2417; s. —. f. 17. 2428; s. —. f. 63. 4419; s. —. f. 30. 4420; s. —. f. 57. 4439; s. —. f. 42. [**Turin:** Taurin. ap. Montf. II 1398]. **Upsala:** Upsal. C 661; s. xiii. f. 1. **Utrecht:** Traiectan. Bibl. Univ. 679; s. xiv in. f. 1 (c. lacunis). **Venedig:** Marcian. App. cl. XIV 3; s. xvi. (Matth. Curcii expos. in l. II. aph. c. expos. Galeni). **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 2194 (17. 2 Aug.); a. 1444. f. 1—93.

Dazu: [Sti. Gratiani Turonens. 395 Montf. II 1277. cath. Metens. ap. Montf.].

c) **Escurial:** Scorial. 789; s. xv(?). 790; s. xiii. 791; s. xii. 818, 3; s. xiii (»Frgm. litt. 790«. Derenbourg). **Florenz:** Laurent. 260. 3; s. —. **Oxford:** Bodleian. 530; s. —. **Paris:** Parisin. 2837; s. xiii. **Rom:** Vatic. 426; s. —. 521; s. xvi.

d) **Berlin:** Berol. 236 (fol. 1588); s. xv. nu. 1. 238 (4° 752); a. 1421. f. 1. **Leyden:** Scal. 2. **Paris:** Parisin. 1106. 1107. 1108. 1109 (fine mut.). 1110. **Turin:** Taurin. 54.

Dazu: Deinard 20. Fischl. 56 (initio mut.).

154 Πρὸς Λύκον. *Adversus Lycum.* (K. XVIII A 196—245).

Inc. Ἀνεμέσητον μὲν δήπου Λύκῳ.

Expl. ἄνευ τοῦ μεμαθηκέναι πρότερον αὐτά.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. xii. p. 2 (*Collation besitzt Helmreich*). **Paris:** Parisin. 2164; s. xvi. f. 44ᵛ (*Collation besitzt Helmreich*). **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 4; s. xv.

155 Πρὸς τὰ ἀντειρημένα τοῖς Ἱπποκράτους ἀφορισμοῖς ὑπὸ Ἰουλιανοῦ βιβλίον. *Adversus ea quae Juliano in Hippocratis aphorismos enuntiata sunt libellus.* (K. XVIII A 246—299).

Inc. Ἄμεινον μὲν ἦν, ὥσπερ οἱ νομοθέται τοὺς ψευδῶς.

Expl. ποτὲ δ' ἀναιρῶν αὐτῶν τὰ δόγματα.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. xii. p. 12 (*Collation besitzt Helmreich*). **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 4; s. xv. (»Unvollständig«. Helmreich. *Collation in dessen Besitz*).

159 Ἱπποκράτους τὸ περὶ ἄρθρων βιβλίον καὶ Γαληνοῦ εἰς αὐτὸ ὑπομνήματα δ'. *In Hippocratis de articulis librum commentarii IV.* (K. XVIII A 300—767).

Inc. (lib. 1) Ὅτι μὲν τὸ βιβλίον ἕπεται τῷ περὶ ἀγμῶν.

Expl. (lib. 4) διὰ τῆς κοινῆς προσηγορίας ἐδήλωσε τῆς σχοινία.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. 74, 7; s. ix. p. 312 (*Collation H. Graevens in H. Schoenes Besitz*). **Paris:** Parisin. 1849; s. xiv. f. 111. 2247; s. xvi. 2248; s. xvi. **Venedig:** Marcian. 279; s. xv. f. 84ʳ—130ʳ (*Probecollation [p. 300—313 K.] H. Graevens in H. Schoenes Besitz*).

Περὶ τῶν ἐπιδέσμων. *De fasciis.* (K. XVIII A 768—827). 100

Inc. Οὐκ ἀσκόπως μοι δοκεῖ ὁ παλαιὸς Ἱπποκράτης.
Expl. διεκβάλλομεν τὰς ἑτέρας ἐπὶ τὴν ζώνην.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. 74, 7; s. ix. f. 286. **Paris:** Parisin. [2245 (?). 2247 (?); s. xvi.]. 2248 (?); s. xvi. 2383; s. xvi. f. 7.

Übers. a) **Paris:** Parisin. 6866; s. xvi. no. 4.

Ἱπποκράτους προγνωστικὸν καὶ Γαληνοῦ εἰς αὐτὸ ὑπόμνημα α' β' γ'. 150
In Hippocratis prognosticum commentarii III. (K. XVIII B 1—317).

Inc. (lib. 1) Τὸν ἰητρὸν δοκέει μοι ἄριστον εἶναι πρόνοιαν ἐπιτηδεύειν.
Expl. (lib. 3) τεσσαρακοστὴν ἢ ἑξηκοστὴν ὅρον θέμενος.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorial. Y. III. 17; s. xvi. f. 135. Φ. III. 7; s. xiv. f. 9. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 8; s. xv. p. 173. 74, 31*; s. xiv. p. 199b (Ex libris I. II. III). 75, 5; s. xiv. p. 249. Riccard. 17 (K. I. 24); s. xvi. f. 111. 44 (K. II. 5); s. xv—xvi. f. 192. **Mailand:** Ambros. A 156 Sup.; s. xvi. f. 190. **Modena:** Mutinens. 237 (III G 18); s. xvi. f. 93. **Paris:** Parisin. 2168; s. xvi. f. 172. 2257; s. xvi. f. 129. 2266; s. xiii. f. 1. **Pistoja:** Pistoriens. 141 (308); s. xvi. f. 146. **Rom:** Palat. 157; s. xiv. f. 2. 173; s. xv. f. 1. Reg. Suec. 175; s. xiv. f. 1. Vatic. 1063; s. xiii. f. 1. 1858; s. —. f. 234 (Inc. Ὅτι μὲν ἀντί. Expl. εὐθέως ὁμολογουμένου ὡς τα ..). **Venedig:** Marcian. 282; s. xv. f. 53ᵛ—85ᵛ. App. cl. V, 5; s. xv. f. 145ᵛ. **Wien:** Vindob. 44; s. xv. xvi. f. 232.

Übers. a) **Autun:** Augustodun. 70; s. xiv. nn. 2. **Brüssel:** Bruxell. 14301—14305; s. —. no. IV. **Cambridge:** Cantabr. Caius Coll. 57; s. xiv. f. 59. [954; s. —]. St. Petri 14; s. xiv. f. 41. Univ. J i II 5; s. xiv. f. 41 (in libr. I et II capp. 46. Expl. et ego quidem iam ostendi in alio). **Chartres:** Autricens. 278 (258 et 666); s. xiv. f. 106. 286 (342); s. xiv. f. 110. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 3; s. xii. xiii. no. 2. 4; s. xii. xiii. no. 2. 6; s. xiii/xiv. no. 1. **Erfurt:** Amplon. F 246; s. xiv. f. 53. F 255; s. xiv. f. 56. F 264; a. 1288. f. 150. F 266; s. xiii ex. f. 38. F 285; a. 1260. f. 58. F 287; a. 1468—71. f. 114. F 293; s. xiii ex.? f. 53. **Eton:** Bibl. Coll. 127; s. xiv. f. 87. **St. Gallen:** Vadian. 431; a. 1465. **Glasgow:** Hunterian. T. 1. 1; s. xiv. **Kopenhagen:** Bibl. reg. Thottian. 189; s. xiv. f. 39. **Laon:** Laudunens. 413; s. xiv. no. 2. 416; s. xiii. no. 5. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 22; s. —. I 28; s. —. **London:** Arundel. 162; s. xiv. f. 9. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1407 (ol. L 59); s. xiv. f. 43. 1408 (ol. L 61); s. xv. f. 55. **Metz:** Mediomatric. 177; s. xiv. no. 7. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 188; s. xiv. no. 4. **München:** Monacens. 31; a. 1302. f. 47. 168; s. xiv. f. 88. 187; s. xiii. f. 171. 270; s. xiv. f. 44. 3512 (Aug. civ. 12); a. 1300. f. 378. **Neapel:** Neapolit. VIII D 25; a. 1380. VIII D 25 bis; s. xiv. f. 74. **Nürnberg:** Ebnerian. fol. 129; s. xiii. no. 4. **Oxford:** Coll. Omn. Animar. 68; s. xiv. xv. f. 45. 71; s. xiv in. f. 64b (Expl. quae ex eis sunt, mala significant). [Bodl. 439; s. —]. Canonic. (Bodl.) 272; s. xiv ex. f. 57. Coll. S. Joh. Bapt. 10; s. xiii ex. f. 37. Coll. Merton. 220; s. xiv. f. 30. 221; s. xiv. f. 69b. 222; s. xiv. f. 146b. Coll. Novi 170; s. xv. f. 162. Coll. Univ. 89; s. xiv in. f. 155 (Initio mutil.). **Paris:** Parisin. 6846;

s. xiv. (Init. mutil.). 6860 A s. xiv. no. 1 (Comm. qui videtur exc. esse e Gal.). 15457; s. xiii. f. 88. 16174; s. xiii. f. 49. 16177; s. xiii ex. f. 197. 16178; s. xiv. f. 41. 16188; s. xiii. f. 94. 17157; s. xiv. f. 63. 18500; s. xiii ex. f. 131. Nouv. acq. 1480; s. xiv. f. 17. 1481; s. xiv. f. 43. Bibl. Univ. 580; s. xiv. **Regensburg:** Bibl. urb. 71; s. —. **Rom:** Ottobon. 1158 A; s. —. f. 41. Palat. 1102; s. —. f. 32. 1103; s. —. f. 57. 1104; s. —. f. 34. Regin. [396; s. —. 974; s. —]. 1270; s. xiv. f. 124. 1302; s. xiv. f. 123. Vatic. 2368; s. xiv—xv. f. 30. 2390; s. —. f. 59. 2391; s. —. f. 97. 2392; s. —. f. 58. 2393; s. —. f. 30. 2394; s. —. f. 66. 2395; s. —. f. 45ᵛ. 2417; s. —. f. 62ᵛ. 2428; s. —. f. 109. 4419; s. —. f. 1 (Init. et fine mutil.). 4420; s. —. f. 1. **Upsala:** Upsal. C 661; s. xiii. f. 207. **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 2194 (17. 2 Aug.); a. 1444. f. 99ᵛ—110 (in partes II et III).

Dazu: [cathedr. Metens. 229 ap. Montf. II 1386].

c) **Oxford:** Bodl. 439; s. —. 530; s. —.

d) **Leyden:** Scal. 2. **Paris:** Parisin. 1106. **Parma:** nr. 565.

158 Εἰς τὸ Ἱπποκράτους περὶ ἀγμῶν ὑπόμνημα α′ β′ γ′. *In Hippocratis librum de fracturis commentarii III.* (K. XVIIIB 318—628).

Inc. (lib. 1) Πρὸ τῆς τῶν κατὰ μέρος ἐξηγήσεως.
Expl. (lib. 3) τὸ ἐκπεπτωκὸς ἄρθρον εἰς τὴν πρόσω χώραν.

Griech. Hdss. **Moskau:** Mosquens. 466; s. xvi. f. 90 (discrepat init.). **Paris:** Parisin. 1849; s. xiv. f. 147ᵛ. **Venedig:** Marcian. 279; s. xv. f. 130ᵛ—163ᵛ.

Übers. a) **Paris:** Parisin. 6861; s. xvi. 6866; s. xvi. no. 1.

157 Τὸ Ἱπποκράτους κατ' ἰητρεῖον βιβλίον καὶ Γαληνοῦ εἰς αὐτὸ ὑπόμνημα α′ β′ γ′. *In Hippocratis librum de officina medici commentarii III.* (K. XVIIIB 629—925).

Inc. (lib. 1) Ἰατρικὸν ἐπέγραψεν αὐτὸ κατ' ἰητρεῖον.
Expl. (lib. 3) ἵνα μήτε βιαίως μήτε χαλαρῶς ἐπιδεδεμένα ᾖ.

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 1849; s. xiv. f. 175ᵛ. **Venedig:** Marcian. 279; s. xv. f. 163ᵛ—202.

20 Περὶ μυῶν ἀνατομῆς. *De musculorum dissectione.* (K. XVIIIB 926—1026. Dietz, Lips. 1832).

Inc. Μυῶν ἀνατομὴν ἀμέμπτως μὲν οὐδεὶς ἔγραψεν.
Expl. δοκεῖν εἶναι καθ' ἕκαστον δάκτυλον.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorial. T. III. 7; s. xiii. f. 1 (Περὶ μυῶν. Inc. Τοῦ λιχανοῦ δακτύλου μετακάρπιον. Expl. περὶ μὲν οὖν τῆς τῶν μυῶν ἀνατομῆς ἱκανὰ τὰ εἰρημένα. *Vgl.* Costomiris Rev. d. étud. gr. II [1889] p. 374) *und* f. 90 (Π. μυῶν ἀνατ. τ. εἰσαγομ.).

Grottaferrata: Cryptens. Z Γ VI (series IX cod 46); s. XIV. f. 18. **Leipzig:** Lipsiens. 54; s. XIX. **Mailand:** Ambros. Q 87 Sup.*; s. XIV. XV. f. 222. **Paris:** Parisin. 2219; s. XV. f. 124ᵛ. 2283*; s. XVI. **Venedig:** Venet. Bibl. Josephi de Aromatariis. (*Verbleib unbekannt*).

ÜBERS. c) **Berlin:** Berol. 6233; s. XVII. f. 31—67. **London:** Brit. Mus. 1356; s. XVII. f. 256—275 (Summar. Alexandr.).

Πῶς δεῖ ἐξελέγχειν τοὺς προσποιουμένους νοσεῖν. *Quomodo morbum simulantes sint deprehendendi.* (K. XIX 1—7). 76

Inc. Διὰ πολλὰς αἰτίας ἄνθρωποι πλάττονται νοσεῖν.
Expl. τὰ δὲ σκοτόδινον.

GRIECH. HDSS. **Leyden:** Voss. 4° 45; s. XIV. **Modena:** Mutinens. 213 (III G 9); s. XV. f. 155. **Paris:** Parisin. 2165; s. XVI. f. 195ᵛ. 2269; s. XV. f. 175ᵛ. **Rom:** Vatic. 283; s. XIV. f. 1ᵛ. 1063; s. XIII. f. 114ᵛ. **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 5; s. XV. f. 333ᵛ (*Collation besitzt Helmreich*).

ÜBERS. A) (*J. II f. 1ᵒ*). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. XIV. f. 37. S XXVI 4; s. XIII. f. 25. 53
Dresden: Dresd. Db 92. 93; s. XV. f. 19a. **Erfurt:** Amplon. F 236; s. XIV. **München:** Monacens. 490; a. 1488—1503. **Paris:** Parisin. 6865; s. XIV. f. 117a. **Rom:** Palat. 1098; s. XV. f. 7ᵛ. Vatic. 2378; s. —. f. 120.

Περὶ τῶν ἰδίων βιβλίων. *De libris propriis.* (K. XIX 8—48. Iw. Müller, Gal. scr. min. II 91—124). 71

Inc. Ἔργῳ φανερὰ γέγονεν ἡ συμβουλή.
Expl. κριτικὸς καὶ γραμματικὸς ἔν.

GRIECH. HDS. **Mailand:** Ambros. Q 3 Sup.; s. XV—XVI. f. 187.

Περὶ τῆς τάξεως τῶν ἰδίων βιβλίων πρὸς Εὐγενιανόν. *De ordine librorum suorum ad Eugenianum.* (K. XIX 49—61. Iw. Müller, Erlang. 1874. Gal. scr. min. II 80—90). 72

Inc. Καλῶς μοι δοκεῖς, ὦ Εὐγενιανέ, γενέσθαι τι.
Expl. ἅπασῶν ἄμεινον ἀναγινώσκειν.

GRIECH. HDS. **Mailand:** Ambros. Q 3 Sup.; s. XV—XVI. f. 197.

Τῶν Ἱπποκράτους γλωσσῶν ἐξήγησις. *Linguarum s. dictionum exoletarum Hippocratis explicatio.* (K. XIX 62—157). 69

Inc. Τὰς παρ' Ἱπποκράτει γλώσσας, ὦ Τεῦθρα.
Lexic. inc. Ἀγκυλιδωτόν.
Expl. ὠχέτευται: ἐκρύσεις καὶ διεξόδους κέκτηται.

GRIECH. HDSS. [**Amsterdam:** Amstelodam. ?]. **Berlin:** Phillipps. 1525 (ol. Meerm. 215); s. XVI. (Expl. mutil. ὑαφερον ὑαδυρὸν ὑέφαρα). **Brüssel:** Bruxellens. 11345—48; s. XVI. f. 25. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. XV. f. 1ᵛ. 74, 3; s. XII. p. 22

(Collation besitzt Helmreich). **Kopenhagen:** Hauniens. Bibl. Reg. ant. fund. 224; s. XVI. **Leyden:** Voss. Miscell. I pars 13; s. XV. **[Moskau:** Mosquens. ?]. **München:** Monacens. 71; a. 1531. f. 1. **Oxford:** Baroccian. 204; s. XV. f. 1 (»Consentit plerumque, sed paulo contractius cum Galeni lexico«). Dorvillian. X 1. 1. 3; s. XV ex. f. 144. **Paris:** Parisin. 2140; s. XII—XIII. f. 1. 2141; s. XV. f. 1. 2142; s. XIII—XIV. f. 1 *(Collation Ilbergs von p. 62—78. 156—157 K. in dessen Besitz).* 2143; s. XIV. f. 1ᵛ. 2144; s. XIV. f. 1. 2145; s. XV. f. 1. 2255; s. XV. f. 27. 2287; s. XV—XVI. f. 191. **Rom:** Urbin. 68; s. XIV. f. 3. Vatic. 277; s. XIV. f. 12 *(Collation besitzt J. v. Müller).* **Venedig:** Marcian. 269; s. XI.

Dazu: [Cangii].

87 Εἰ ζῷον τὸ κατὰ γαστρός. *An animal sit quod est in utero.* (K. XIX 158—181).

Inc. Ὅπερ φυσικῶς καὶ πᾶσι φιλοσόφοις.
Expl. ὡς ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος καὶ ὡς Ἡρακλῆς.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. XII. p. 105b. **Paris:** Parisin. 2164; s. XVI. f. 14ᵛ. 3035; s. XIV. f. 197 *(Kalbfleischs Probecollation p. 158—166, 8 in dessen Besitz).* **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 4; s. XV.

95 Περὶ τῆς κατὰ τὸν Ἱπποκράτην διαίτης ἐπὶ τῶν ὀξέων νοσημάτων. *De victus ratione in morbis acutis ex Hippocratis sententia.* (K. XIX 182—221).

Inc. Ὁ παροξυσμὸς οὐ μὲν τὴν βίαν.
Expl. πάλιν ἀναγραφῆς ἀξιώσομεν.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. XII. p. 141 b (Inc. mutil. ἠρεμίαν δὲ καὶ παρηγορίαν. Expl. ἀξιώσομεν). **Rom:** Palat. 143; s. XV. f. 164 (Inc. Μελίκρητον δὲ πινόμενον. »Spectare videntur ad Gal. libr. de victus ratione in morb. acut., ex Hipp. sententia.«).

101 Περὶ φιλοσόφου ἱστορίας. *De historia philosopha.* (K. XIX 222—345. Diels, Doxographi Graeci p. 595—648).

Inc. Ποία πρὸ τοῦ Σωκράτους ἦν ἡ φιλοσοφία κτλ.
Τῶν ἐξ ἀρχῆς φιλοσοφησάντων.
Expl. πεπυκνῶσθαι καὶ διὰ τοῦτο πολυχρόνια.

GRIECH. HDSS. **Cheltenham:** Phillipps. 23007; s. XV. **Florenz:** Laurent. plut. 58, 2; s. XV. p. 78. 74, 3; s. XII. p. 171b. **Oxford:** Baroccian. 131; s. XIV. f. 343.

82 ÜBERS. A) *(J. II f. 287. Nicolao de Regio interpr.).* **München:** Monacens. 465; a. 1503. f. 53 (Apogr. libri Venetiis a. 1503 editi).

῞Οροι ἰατρικοί. *Definitiones medicae.* (K. XIX 346—462). 102

Inc. Τὴν περὶ τῶν ὅρων πραγματείαν πολυωφελεστάτην.
Expl. ἢ αὐλῶν ἢ συμβόλων ἀκούσαντες.

GRIECH. HDSS. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Κουτλουμουσίου 3321. 248; s. XVII. (῞Οροι τῶν νοσημάτων). **Berlin:** Phillipps. 1526 (ol. Meerm. 216); s. XVI. (Sine titulo). **Bologna:** Bonon. 3632; s. XV. f. 129—131. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 355; s. XV/XVI. f. 151 (Γαλ. περὶ ὅρων ἰατρικῶν. Inc. ῞Ορα σοφὴν σύνταξιν ἑ⟨ν⟩τέρων ὅλων. Expl. τοῖς σώμασιν ἐκ τῶν λαμβανομένων τροφῶν). [948; s. —]. **Florenz:** Laurent. plut. 73. 9; s. XVI. f. 5ᵛ 206 74, 14; s. XV. p. 1. **Kopenhagen:** Hauniens. Bibl. Reg. ant. fund. 1648; s. XV. **Leipzig:** Lipsiens. 52; s. XVI. f. 40. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 11, 888; s. XV. f. 1. Regius 12 F III; s. XVII. f. 1. **Mailand:** Ambros. B 90 Sup.; s. XVI. T 19 Sup.; s. —. **Modena:** Mutinens. 210 (III G 6); s. XVI. f. 387. **Moskau:** Mosquens. 464; s. XV. f. 328ᵛ. **München:** Monacens. 109; s. XVI. f. 1. 469; s. XV. p. 51—55 (Ἐρωτήματα ἰατρικῆς τέχνης = K. XIX 350—377). **Oxford:** Dorvillian. X 1. 1. 3; s. XV ex. f. 191. **Paris:** Parisin. [2151 (?)]. 2167; s. XVI. f. 269ᵛ. 2175; s. XVI. f. 50. [2252 (?)]. 2282; s. XVI. f. 53ᵛ. Suppl. 35; s. XV—XVI. f. 1 (*Kalbfleischs Probecollation in dessen Besitz, Schoenes Probecollation der Vorrede im Besitze der Akademie*). 446; s. X. f. 70 (Inc. mutil. — σαντο τὰ κατὰ τὴν ἰατρικὴν = K. p. 348, 1. *Schoenes Collation im Besitze der Akademie, Kalbfleischs Probecollation in dessen Besitz*). **Rom:** Ottobon. 311; s. XV—XVI. f. 112. Palat. 297; s. XV—XVI. f. 19ᵛ. Vatic. 1614; s. XVI. f. 122. 4423; s. —. f. 1. 130 **Turin:** Taurin. 8 B V 31 (B VI 29); s. XVI. f. 3—5 (Inc. Ἐχόμφαλός ἐστι. Expl. ἧλός ἐστι κτλ. *Verbrannt*). **Wien:** Vindob. med. 16; s. XV—XVI. f. 287.

ÜBERS. A) **Florenz:** Laurent. plut. 73, 9; s. XVI. f. 5ᵛ (Euphrosyno Bonino interpr.). 102
Rom: Vatic. 4423; s. —. f. 1 (Euphr. Bonino interpr.).

Dazu: [»Gal. de definitionibus est, ut puto latine, inter mss. bibl. Jacobeae n. 8484.« Ackerm.].

῞Οτι αἱ ποιότητες ἀσώματοι. *Quod qualitates incorporeae sint.* (K. XIX 463—484). 107

Inc. Οὐδὲν τῶν ἐμῶν ἀγνοεῖν βουλόμενος.
Expl. ἡ κοινωνία πρὸς ἑτέρους, ἀλλ' ἡ λύσις.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 3; s. XII. p. 136b (*Plasbergs Collation in Kalbfleischs Besitz*). **Mailand:** Ambros. Q 3 Sup.; s. XV—XVI. f. 202 (*Kalbfleischs Collation in dessen Besitz*). **Paris:** Parisin. 2164; s. XVI. f. 40 (*Kalbfleischs Probecollation p. 463—469, 6 in dessen Besitz*). Suppl. 35; s. XV—XVI. f. 102 (*Kalbfleischs Collation in dessen Besitz*). **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 4; s. XV (*Plasbergs Collation in Kalbfleischs Besitz*).

Περὶ χυμῶν. *De humoribus.* (K. XIX 485—496). 112

Inc. ῞Οπερ ἐν κόσμῳ στοιχεῖον, τοῦτο ἐν ζῴοις χυμός.
Expl. τὴν ἐντελῆ διάκρισιν τῆς ἀσθενείας ἀνέθεντο.

GRIECH. HDSS. **Escurial:** Scorial. Σ. III. 17; s. XVI. f. 32. **Paris:** Parisin. 2156; s. XV. f. 64ᵛ. 2158; s. XV. f. 64ᵛ. 2760; s. XVI. f. 21.

113 Περὶ προγνώσεως. *De praenotione.* (K. XIX 497—511 = Περὶ συστάσεως ἰατρικῆς K. I p. 289—304; vgl. Kalbfleisch, Berl. philol. Wochenschrift 1896 p. 59 f.).

Inc. Περὶ προγνώσεως τοίνυν ἐφεξῆς λέγωμεν.
Expl. καὶ τοὺς καθ' ἕκαστον αὐτῶν τρόπους τῆς ἰάσεως.

Griech. Hdss. **Florenz:** Riccard. 44 (K II 5); s. xv—xvi. f. 243ᵛ. **Leyden:** Voss. 4° 45; s. xiv. **Mailand:** Ambros. A 156 Sup.; s. xvi. f. 264. 305 **Paris:** Parisin. 2165; s. xvi. f. 192 (»praenotiones«). 2269; s. xv. f. 145ᵛ. 2283*; s. xvi. (Exc. ex »προγνωστικ. ὑπομνήματ.«). Suppl. 35; s. xv—xvi. f. 144. **Rom:** Vatic. 283; s. xiv. f. 12ᵛ. 1063; s. xiii. f. 109. **Venedig:** Marcian. 281; s. xv. f. 81ᵛ (Π. τοῦ προγινώσκειν). App. cl. V, 5; s. xv. f. 330ᵛ.

Übers. a) [Bibl. mon. Gaybac. fol. 285].

114 Πρόγνωσις πεπειραμένη καὶ παναληθής. *Praesagitio omnino vera expertaque.* (K. XIX 512—518).

Inc. Τὸν θέλοντα προγινώσκειν οὐ μόνον τὴν ἡμέραν.
Expl. καὶ ὑγρασίαν πλείω σημαίνει.

Griech. Hdss. **Modena:** Mutinens. 61 (III B 9); s. xv. f. 17ᵛ (Inc. ἔτι τὸν θέλοντα). **Paris:** Parisin. 2269; s. xv. f. 114. **Rom:** Palat. 143; s. xv. f. 167.

115 Περὶ φλεβοτομίας. *De venae sectione.* (K. XIX 519—528).

Inc. Ἐν πάσῃ ἡμέρᾳ καὶ νυκτὸς ὥρᾳ.
Expl. εὐθυμότερον γάρ ἐστι.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1571; s. xvi. f. 3 (Initium opusc. = K. XIX 519—521, 15). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 22; s. xiv. p. 9b (des. imperf.). **Leyden:** Voss. 4° 45; s. xiv. **Paris:** Parisin. 2228; s. xiv—xi. f. 45.

100 Übers. a) **Paris:** Parisin. 7416; s. xv. (De flebotomia).

c) **Leyden:** Scal. hebr. 2, 17; s. xiv.

116 Περὶ κατακλίσεως νοσούντων προγνωστικὰ ἐκ τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης. *Prognostica de decubitu ex mathematica scientia.* (K. XIX 529 573).

Inc. Περὶ μὲν τοῦ ὑπαρκτικὴν εἶναι.
Expl. ἀδιάπτωτος ἔσῃ ἐν ἅπασι.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 28, 14; s. xiv ex. f. 154ᵛ. 28, 34; s. xi. *hinter* f. 5. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4783 (ol. O 67); s. xvi. f. 30. **München:** Monacens. 105; s. xvi. f. 218 (fine mutil. K. XIX 529—545). **Paris:** Parisin. 1991; s. xv. f. 29 (*Ab-*

schrift des Laurent. 28.34). [2139 (?)]. **Rom:** Barberin. I 127; s. xvi. f. 189ᵛ. Vatic. 1066; s. xvi. f. 78. 1444; s. xvi. f. 22ᵛ. (K. XIX p. 529—571). 1692 B; s. xv. f. 7. [302] **Venedig:** Marcian. 336; s. xv—xvi. f. 251ᵛ (Expl. ἀναιρεθήσονται γάρ). [320]

Περὶ οὔρων. *De urinis.* (K. XIX 574—601). [117]

Inc. Τῶν οὔρων αἱ διαφοραὶ πολλαὶ μὲν κατὰ μέρος.

Expl. καὶ ἀρξιν χολῆς ἤδη σεσηπυίας.

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2165; s. xvi. f. 181ᵛ. 2308; s. xv. f. 115. 3035; s. xiv. f. 219ᵛ. **Rom:** Palat. 143; s. xv. f. 173. Reg. Suec. 181; a. 1364. f. 285. Vatic. 280; s. xv. f. 158 (?). **Venedig:** Marcian. App. cl. V 5; s. xv. f. 428.

Περὶ οὔρων ἐν συντόμῳ. *De urinis compendium.* (K. XIX 602—608). [118]

Inc. Τῶν οὔρων, ὡς προείρηται.

Expl. διαγνώσεως καὶ προρρήσεως καὶ θεωρίας.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorial. Φ. III. 11; s. xiv—xv. f. 40 (fine mutil.; *vgl.* f. 47). **Paris:** Parisin. 2316; s. xv. f. 191. Suppl. 634; s. xiv. f. 112. 446; s. x. f. 92.

Περὶ οὔρων ἐκ τῶν Ἱπποκράτους καὶ Γαληνοῦ καὶ ἄλλων τινῶν. *De urinis ex Hippocrate, Galeno aliisque quibusdam.* (K. XIX 609—628). [119]

Inc. Οὖρον δὲ ἄριστόν ἐστιν, ὅταν λευκή τε.

Expl. ὥσπερ ἂν ψιζάνῃ κάτω, τοσούτῳ βελτίω γίνεται.

Griech. Hdss. [**Paris:** Parisin. 2269 (?)].

Περὶ σφυγμῶν πρὸς Ἀντώνιον. *De pulsibus ad Antonium.* (K. XIX 629—642). [121]

Inc. Σκοπὸν ἔχομεν ἐν τῷ παρόντι συγγράμματι.

Expl. ὁμοίως καὶ τῶν ἑτέρων χυμῶν.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1566 (ol. Meerm. 269); s. xvi. f. 19 (in fine pauca omissa sunt). **Bologna:** Bonon. 3632*; s. xv. f. 63ᵛ. **Oxford:** Clarkian. 16 (18378); s. xiv. f. 74b (Expl. καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀκμαζόντων = K. XIX 641, 3). **Paris:** Parisin. 1630*; s. xiv. f. 19 (*Krolls Collation in Kalbfleischs Besitz; vgl.* Rhein. Mus. 47 S. 456[3]). 2315; s. xv. f. 393ᵛ—400. Suppl. 446; s. x. f. 33ᵛ (Inscr. Ἑρμηνεία π. σφυγμῶν καὶ θεωρία. Inc. Ὁπόταν ἰατρὸς ἐπ' ἀρρώστῳ κληθῇ = K. XIX 633, 10. Expl. *wie im* Clarkian. Subscr. ζήτει πρ. Ἀντώνιον φιλομαθῆ). **Venedig:** Venet. Bibl. Josephi de Aromatariis (*Verbleib unbekannt*).

Περὶ τῆς τῶν ἐν νεφροῖς παθῶν διαγνώσεως καὶ θεραπείας. *De affectuum renibus insidentium dignotione et curatione liber.* (K. XIX 643—698). [123]

Inc. Περὶ οὐσίας νεφρῶν. ἡ οὐσία τῶν νεφρῶν ἰδία.

Expl. καὶ αἴτιον καὶ νόσον καὶ σύμπτωμα εἶναι.

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. Suppl. 35; s. xv—xvi. f. 61. **Venedig:** Marcian. 282; s. xv.

127 Περὶ μελαγχολίας ἐκ τῶν Γαληνοῦ καὶ Ῥούφου καὶ Ποσειδωνίου καὶ Μαρκέλλου Σικαμίου τοῦ Ἀετίου βιβλίον. *De melancholia ex Galeno, Rufo, Posidonio et Marcello Sicamii Aetii libellus.* (K. XIX 699—720).

Inc. Ὥσπερ ἐν τοῖς φαινομένοις μέλεσι τοῦ σώματος.
Expl. ἐνίοτε δὲ καὶ ποτίζειν τινὰ τῶν ὑπνωτικῶν.

Griech. Hdss. **Rom:** Urbin. 70; s. xv. f. 107. **Venedig:** Marcian. [276 (*Verwechselung mit* Π. μελ. χολῆς = K. V 104—148)]. 279; s. xv. f. 269ᵛ—271. E. 25 [282 (*Verwechselung wie bei* nr. 276). 284 (*Verwechselung wie bei* nr. 276)].

138 Περὶ ἀντεμβαλλομένων. *De succedaneis liber.* (K. XIX 721—747).

Inc. Ἐπειδὴ περὶ τῶν ἀντεμβαλλομένων λόγον ἐνεστήσαντο.
Expl. ἀντὶ ᾠῶν πυρρῶν μέλι ἢ ἔτνημα.

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 260. **Escurial:** Scorial. Y. III 14; s. xv. f. 238 (Expl. ἀντὶ χολῆς ἔχεος). **Florenz:** Laurent. plut. 75, 10; s. xv. p. 1 (Lexicon ordine litterarum compositum, cap. VI tractatus medici anon.). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 10,058; s. xv. f. 58ᵛ (Inc. Ἀντὶ ἀκανθίου = K. XIX 723. Expl. Ἀντὶ βαλσαμελαίου κτλ. deest ap. K.). **Paris:** Coislin. 335; s. xv. f. 69 (Inc. *wie im* Lond. Addit.). 322 Parisin. 1883; s. xiv. f. 785ᵛ. [2208 (?)]. 2238; s. xv. f. 593. 2294; s. xv. f. 101. E. 62 2312; s. xv. f. 422. E. 67 2315; s. xv. f. 64ᵛ (Pauli Aeginetae frgm. ex Galeno de succ.). E. 69 2318; s. xv. f. 72 (*Wie im* Parisin. 2315). E. 69 [2319(?)]. 2510; a. 1384. f. 61. Suppl. 682; s. xi. f. 130. 1193*; s. xvi. f. 17. 1297; s. xi. **Rom:** Palat. 279; s. xiv—xv. f. 266 (Inc. *wie im* Lond. Addit.) E. 7 Vatic. 279; s. —. f. 237 (Π. ἀντ. καὶ ἐκ τῶν λέξεων βοταν. *Verbleib unbekannt*). E. 79 296; s. xv. f. 476. E. 80 1595*; s. ix. f. 200 (*Vgl.* H. Schoene, Mitteilungen zur Geschichte der Medizin 1902, 141). 1898; s. —. f. 67. E. 84 2256; s. xiv. f. 33. E. 85 **Venedig:** Marcian. 295; s. xiv. f. 179—186ᵛ (Expl. ἰσχὺος κυπρίου). **Wien:** Vindob. 20; s. xv. f. 484 (*Wie im* Parisin. 2315). 26; s. xv. f. 303 (*Wie im* Parisin. 2315). [28 (?)]. 32*; s. xvi. f. 31 (Inc. Ἀντὶ ἀμυγδάλου πικρὸν ἀψίνθιον. Expl. ἀντὶ ὠκίμου ἡδέος μονάγριον).

96 Übers. a) **Brüssel:** Bruxell. 1342—1350; s. xii. f. 106ᵛ (Inc. Pro aloe mittis licium. Expl. Pro zinziber mittis piretrum). **Cambridge:** Cantabr. Caius Coll. 97; s. xii—xiii. f. 137b (Inc. Pro asmanto folia bete [?]). **Monte Cassino:** Casinens. 69; s. ix. p. 524 (*Wie im* Bruxell.). E. 23 **Florenz:** Laurent. — Leopold. (Aed. Flor. Eccl.) 165*; s. xv. f. 292. **Glasgow:** Hunterian. T. 4. 13; s. x (ix). f. 15ᵛ (Inc. Antiball. Hipp. et Gal. Inc. Pro acanti sperma. Expl. pro zinziber pesatrum = Bruxell.) [**Oxford:** Bodleian. mss. Angl. 3637 (Gal. epist. in antiballomenon librum)]. 138 gr. **Paris:** Parisin. 6882; s. xiii (?). 7056; s. xiii. f. 121—122ᵛ. 11219; s. ix. f. 230. 12999; s. xii. f. 2ᵛ (Initio mutil.). **Rom:** Regin. 1260; s. x. f. 174 (Inc. Pro arganta. Expl. pro vilocasia brateus) *und* f. 178 (Inc. Pro aromatico. Expl. pro silbidio upela).

Inscr. *Liber qui intitulatur quid pro quo.* 139

Inc. Quoniam antiballomenon librum et Dioscoridis noscitur fuisse.
Expl. oleum simplum, ubi sint balaustie.

Erfurt: Amplon. F 275; s. XIII. XIV. f. 117ᵛ—118ᵛ. Q 185; s. XIII. XIV. f. 6—6ᵛ (Epist. Gal. quid pro quo. Inc. In ep. Gal. in antiballomenon. Expl. pro zinziber piretrum = Bruxell. *oben*). **Oxford:** Coll. B. Mariae Magd. 164; s. XV in. f. 43.

Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. *De ponderibus et mensuris.* (K. XIX 748—781). 137

Inc. Τί ὁ σταθμός, τί τὸ μέτρον καὶ ἀμφοτέρων διαφοραί.
Expl. παλάιον δὲ ι Α S, ὀβολόν. / ∞. ∞.

GRIECH. HDSS. **Bologna:** Bonon. 1808; s. XV. f. 64 (Inc. Ὁ σταθμὸς βάρει. Expl. τὴν ῥοπὴν διαφορᾷ). E. 87 3632*; s. XV. f. 261. **Carpentras:** nr. 1774 (P. V.); s. XVII. f. 313. E. 150 **Florenz:** Laurent. plut. 57 (?), 19; s. XIV. p. 224b. **London:** Medical Society HHi 17 = We 30; s. XV in. f. 56 (Inscr. Περὶ σταθμῶν Γαληνοῦ. Inc. Ὁ σταθμὸς βάρει μετρούμενος. Expl. ἄποιόν ἐστι κατὰ τὴν διαφοράν). **Oxford:** Laudian. C 57 (nunc 58; Bodl. 709); s. XV in. **Paris:** Parisin. 2149*; s. XVI. f. 159 (ex Oribasio et Gal.). E. 46 **Rom:** Reg. Suec. 172; s. XIV. f. 229 (Sine auctoris nomine). Vatic. 269; s. XV. f. 476. E. 80 1898; s. —. f. 65. 66. 67. E. 83. 84 **Venedig:** Marcian. 288; s. X.
Dazu: [Britannic. 3637; s. —].

ÜBERS. A) **Laon:** Laudunens. 418; s. XIV/XV. no. 10. E. 16

[Περὶ αἰσθήσεων]. *De quinque sensibus.* 336

GRIECH. HDS. **Venedig:** Bibl. Josephi de Aromatariis. *(Verbleib unbekannt).*

Περὶ ἀλειμμάτων. *De unguentis.*

GRIECH. HDS. **Jerusalem:** Bibl. patriarch. 148; s. XVI. f. 40 (Π. ἀλ. ἐκ τοῦ Ἱππ. καὶ Γαλ. καὶ ἑτέρων φιλος. κ. ἰατρ.). E. 183

Περὶ ἀνατομῆς. *De anatomia.*

GRIECH. HDSS. **Modena:** Mutin. 226 (II H 11); s. XVI. f. 271 (De anat. internar. et extern. partium). **Venedig:** Marc. App. cl. V 4; s. XV (Π. ἀνατ. τῶν ἐντὸς καὶ ἐκτός). 211
Dazu: Car. Theyer. 6603 (lat.?).

ÜBERS. A) **Bamberg:** Bibl. publ. 1691 (L III 37)*; s. XV (de anatomia porci). **Basel:** Basil. D III 8; s. —. (De membr. int. seu Anatomia internar. partium). 200 **Brügge:** Bibl. publ. 468; s. XIII. (Anatomia membrorum interior.). 200 470; s. XIV. (Anon. Inc. Galenus in tegni). **Cambrai:** Camaracens. 916 (815); s. XIII. f. 106ᵛ (*Wie* Brügge 470). [**Cambridge:** Cantabrig. St. Petri 1862; s. —]. 104 gr. **Donaueschingen:** Bibl. Fuerstenberg. 789; s. XV. (Anatomia Ga[leni] plena quam componit 85. 86

Gilbertus). **Douai:** nr. 553; s. xiv. no. 14 (*Wie* Brügge 470). **Erfurt:** Amplon. F 289; s. xiii. f. 86ᵛ (*Wie* Brügge 470). **Erlangen:** Bibl. Univ. 707; a. 1460. f. 246—251. **Eton:** Bibl. Coll. 132; s. xiii. no. 9. **Laon:** Laudunens. 417; s. xiv. no. 4 (*Wie* Brügge 470). **Leipzig:** Lipsiens. Bibl. Univ. Repos. med. I 4. [**Leyden:** Vossian. 2127; s. —]. [104 gr.] **München:** Monacens. 161; s. xiii. f. 47. 13034 (Rat. civ. 34); s. xiv. f. 48 (Anatomia de interioribus). [200] [**Oxford:** Coll. Merton. 685; s. — (De interioribus membris)]. [104 gr.] **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 865; s. xiii. f. 94ᵛ (*Wie* Brügge 470). **Rom:** Palat. 1144; s. —. f. 64 (*Wie* Brügge 470). **Turin:** Taurin. bibl. reg. G IV 3 (549 = k V 31); s. xiv. f. 144 (*Wie* Brügge 470).

Dazu: Car. Theyer. 6605. [226 gr.]

c) **Konstantinopel:** Bajazed Gami 2473; s. —. Lâhlehli 1624; s. —.

[104] Περὶ τῆς ἀνατομῆς ἐπὶ τῶν ζώντων. *De anatomia vivorum.*

Inc. Medicorum anathomicos necesse est praecognoscere.
Expl. diversitas inter Gal. et Aristotelem.

Griech. Hds. [Cod. Mich. Cantacuzeni]?

[86] Übers. a) (*J. II f. 294ᵉ*). **Cambridge:** Cantabr. St. Petri 225; s. xiv. f. IX 1 (Expl. mut.: ex carne forti et grossa). **Chartres:** Autricens. 284 (340); s. xiii. f. 139ᵛ. **München:** Monac. 465; a. 1503. f. 110 (Apogr. libri Venetiis a. 1503 editi). **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 26. **Rom:** Palat. 1094; s. xiv. f. 212ᵛ. Vatic. 2383; s. —. f. 21ᵛ.

[325] Περὶ ἀνέμων, περὶ πυρός, περὶ ὕδατος ὀμβρίου καὶ ὕδατος ποταμοῦ καὶ ὕδατος θαλασσίου καὶ ὕδατος λίμνης καὶ ὕδατος φρέατος, ἔτι καὶ γῆς λευκῆς καὶ κοκκίνης. *De ventis, igne, aquis, terra.*

Griech. Hds. Cod. Mich. Cantacuzeni (*bei* Foerster de antiquit. et libr. mss. Constantinopol. p. 27 *und* Costomiris Rev. des ét. gr. II p. 382/383 no. λδ').

[310] Περὶ ἀνεντάτων. *De non intentis.*

Griech. Hds. **Rom:** Angelic. 17 (C. 5. 4); s. xiv. f. 9 (Inc. Ἀνέντατον ποιῆσαι καὶ συνουσίας).

[E. 88] Περὶ ἀνθράκων. *De carbunculis.*

Griech. Hds. **Bologna:** Bonon. 1808; s. xv. f. 116.

Περὶ ἀπεψίας. *De cruditate.* 292

Inc. Σημεῖον ἐσχάτης ἀπεψίας τοῦ φλεβώδους γένους.
Expl. ἔτι δὲ ἧττον τὸ μελανθὲν κατὰ τὴν νεφέλην.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2256; s. xv. f. 535ᵛ—538ᵛ.

Περὶ ἀποδείξεων. *De demonstrationibus.*

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2320; s. xvi. f. 1 (Ἱππ. καὶ Γαλ. καὶ ἑτέρων φιλοσόφων ... περὶ θεωρημάτων τε καὶ ἐπιστάσεων ἀληθοῦς ἀποδείξεως. Inc. Ὁ νόμος μὲν πάντα κρατύνει. *Vgl.* Costomiris Rev. des ét. gr. II 378—380). E. 72 **Rodosto:** nr. — (Γαλ. περὶ ἀποδείξεων ἰατρῶν. *Vgl.* Foerster de antiqu. et libris mss. Constantinopol. *und* Costomiris *a. a. O.* p. 383). 324

Λεξικὸν βοτανικόν. *Lexicon botanicum.* 215

Griech. Hdss. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4271. 151; s. xv. f. 224 (Inc. Ἄρκευστον ἢ καντζάρου ἢ κέδρος. Expl. Σισύμβριον τὸ βάρσαμον). **Berlin:** Phillipps. 1570; s. xvi. f. 63 (Inc. Ἀκταία· ἢ κουφοξυλαία. Expl. ὤκιμον τὸ βασιλικόν). **Escurial:** Scorial. Σ. III. 17; s. xvi. f. 114ᵛ (Inc. *wie im* Athous. Expl. ἡ ῥίζα ὡς ἂν κρομμιδίου). **Florenz:** Laurent. plut. 75, 10; s. xv. p. 1 (Cap. V tractatus medici anon.). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 6305; s. xvi (?). f. 153 (Inc. *und* Expl. *wie im* Berolin.). **Mailand:** Arch. del Capitolo Metropol. 2; s. xv. f. 132ᵛ—135 (Inc. *und* Expl. *wie im* Berol.). **Modena:** Mutinens. 61 (III B 9); s. xv. f. 17ᵛ (Inc. *und* Expl. *wie im* Berol.). [**Oxford:** Bodleian. Cat. mss. Angl. n. 2062]. 249 **Paris:** Coislin. 335; s. xv. f. 63 (Inc. *wie im* Athous). Parisin. 2151*; s. xvi. f. 97. E. 47 Imprimés, Réserve Te 138, 27; s. xv. f. 31ᵛ. **Rom:** Barberin. I 127; s. xvi. f. 207 (Inc. Ἀβρότονον. Expl. ὑπάρχει δυνάμεως). E. 123 Vatic. 279*; s. —. f. 237 (*Verbleib unbekannt*). E. 79 294; s. —. f. 265 (Inc. Ἀείζωον τὸ ἀμάραντον). **Upsala:** Upsal. 8 (e don. Jo. Gabr. Sparfvenfeld. 49); s. —. (*Ob von Galen, ist fraglich*). **Wien:** Vindob. med. 1*; s. v—vi. f. 1. 231

Περὶ γάλακτος. *De lacte.*

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 265. [**Florenz:** Laurent. ap. Bandini III 122 (De sero lactis)] (*nicht von Galen*). 179 E. 99

Περὶ γενέσεως. *De generatione.* 287

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. Suppl. 681; s. xiii—xvi. f. 6.

Περὶ γονορροίας. *De nimia seminis profusione.* E. 93

Griech. Hds. **Bologna:** Bonon. 1808; s. xv. f. 270ᵛ.

130 297 Περὶ γυναικείων. *De gynaeceis i. e. de passionibus mulierum.*

GRIECH. HDS. **Paris:** Parisin. 2153; s. XV. f. 218 (de morbis mulierum). 2270; s. XV—XVI. f. 177. **Rom:** Barberin. I 127; s. XVI. f. 255 (Inc. Μήτρα λέγεται καὶ ὑστέρα. Expl. in cap. περὶ τῶν δίμηνα καὶ τρίμηνα φθειρουσῶν· πρὸς τὰς μὴ συλλαμβανούσας.

70 ÜBERS. A) (*J. II f. 85. Nicolao de Regio interpr.*)
Inc. De passionibus mulierum.
Expl. cum vino calido bibat.

Dresden: Dresd. Db 92. 93; s. XV. f. 256b. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 5*; s. — (De sterilitate mulierum. De conceptu mulierum). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4234 (ol. L 163)*; s. XIII. f. 12ᵛ (Inc. Utile praevidi vobis scribere. Expl. f. 21 nec lavetur diebus septem). **Paris:** Parisin. 6865; s. XIV. f. 210c.

D) **Parma:** Parmens. 1316. **Petersburg:** Günzburg 165b.
Dazu: Halberstam 253.

E. 135 Διαίρεσις. *Distinctio.*

Inc. Τὰ κατὰ φύσιν ἢ στοιχεῖά εἰσιν ἢ μόρια ἢ χυμοὶ ἢ δυνάμεις ἢ ἐνέργειαι ἢ ὧραι.
Expl. ἐσθιώμενος.

GRIECH. HDS. **Mailand:** Trivultian. 685; s. XV (XIV). f. 83—86 (*Vgl.* Schoene, Sitz.-Ber. d. Berl. Akad. 1901 p. 1256).

Περὶ διαίτης. *De victus ratione.*

E. 158 GRIECH. HDSS. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5626; s. XV—XVI (?). f. 53 (Διαιτητικὸν ὑγιεινῶν παραγγελμάτων).

Dazu: [R. Burscough 7621 *und* 7673 (Isag. ad regimen Galeni)]. 185. 227 Mich. Cantacuzeni (*bei* Foerster de antiquit. et libr. mss. Constantinopol. p. 27 *und* Costomiris Rev. des ét. gr. II p. 382/383 no. λα'. Γαλ. π. διαίτης τοῦ ἀνθρώπου καὶ π. ἀνθρώπων ἐκδεδιῃτημένων). 325

319 Περὶ διαίτης καὶ θεραπειῶν πρὸς Ἀντικένσορα πατρίκιον. *De diaeta et morbis curandis.*

Inc. Ἐπειδὴ θεραπεῦσαι λόγῳ ὀρθῷ οὐκ ἐγχωρεῖ.
Expl. ἢ τρία ἐδέσματα καὶ πινέτω πλείονα.

GRIECH. HDSS. **Cambridge:** Cantabrig. bibl. univ. FF 3, 30; s. XVI. no. 5. **Paris:** Parisin. 2230; s. XIV. f. 120.

Εἰσαγωγὴ διαλεκτική. *Institutio logica.* (Ed. M. Mynas, Paris 1844. C. Kalbfleisch, Lips. 1896). 283

Inc. (Τῶν φαινομένων τὰ μὲν αἰσθήσει γιγνώ)σκομεν ἅπαντες ἄνθρωποι.
Expl. μεθοδικοῦ λόγου συλλογιστέον.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. Suppl. 635; s. xiii. f. 3ᵛ.

Περὶ τῶν ἑαυτῷ δοκούντων. *De propriis placitis.* (Ed. Helmreich, Philol. 52 [1893] p. 431; 59 [1900] p. 316; vgl. Kalbfleisch, Philol. 55 [1896] p. 689. Frgm. dieser Schrift ist Π. οὐσ. τῶν φυσ. δυνάμ. = K. IV 757–766, *s. o.* S. 72). 266

Griech. Hdss. **Mailand:** Ambros. Q 3 Sup.*; s. xv—xvi. f. 185 (frgm. —. *Kalbfleischs Collation in dessen Besitz*). **Paris:** Parisin. 2332*; s. xv (xiv). f. 199ᵛ (Inc. Ἐδείχθη. Expl. νομίζουσιν). Suppl. 634*; s. xiv. f. 23ᵛ. 26ᵛ. **Wien:** Vindob. med. 15*; s. —. f. 138 (Inc. *und* Expl. *wie im* Parisin. 2332).

Übers. a) **Bourges:** Biturigens. 299 (247); s. xiv. f. 140ᵛ. **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 148—150ᵛ (*H. Schoenes Photographien und Westenbergers Abschrift in Kalbfleischs Besitz*). **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 12b (*Kalbfleischs Collation in dessen Besitz*). **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 172a (*Kalbfleischs Abschrift in dessen Besitz*). 147 173 176

Περὶ ἐγκεφάλου καὶ μηνίγγων. *De cerebro eiusque tunicis.* E. 156

Inc. Γυμνώσας ἐπιτηδείως τὸν ἐγκέφαλον ὄντι.

Griech. Hds. **London:** Burneian. (Brit. Mus.) 94; s. xv (xvi). f. 170.

Περὶ ἐθῶν. *De consuetudinibus.* (Ed. R. Dietz Lips. 1832. Iw. Müller Erlang. 1879; Gal. scr. min. II 9—31). 89

Inc. Τῶν θεραπευτικῶν σκοπῶν ἕνα.
Expl. καὶ πλῆθος ἀθροίζουσιν.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 7; s. xiv. p. 237b. **Padua:** Bibl. Joannis Rhodii. (*Verbleib unbekannt*). **Venedig:** Bibl. Josephi de Aromatariis; s. — (de moribus. *Verbleib unbekannt*). 337

Übers. a) (*J. I f. 118ᵛ. Nicolao de Regio interpr.*). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 38. S XXVI 4; s. xiii. f. 29. **München:** Monacens. 490; a. 1488—1503. f. 69—77. **Oxford:** Oxon. Coll. Omn. Animar. 68; s. xiv. xv. f. 190. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 73a. **Rom:** Palat. 1098; s. xv. f. 2. 1298; s. —. f. 214. Vatic. 2384; s. —. f. 27ᵛ. 2417; s. —. f. 274. 34

212 [Περὶ ἐκτρώσεως (?)]. *De abortivo foetu.*

GRIECH. HDSS. [Cambridge: Cantabr. Caius Coll. 946; s. —. 6605; s. —. Leyden: Vossian.]

E. 96 Περὶ ἑλκῶν. *De vulneribus.*

GRIECH. HDS. Bologna: Bonon. 1808; s. xv. f. 301ᵛ. (Π. ἑλκῶν τῶν μὴ κακοήθων οὐλῆς δεομένων).

309 Περὶ τῆς ἰατρικῆς ἐμπειρίας = »*Sermo adversus empiricos medicos*«. (Ed. gr. cum lat. Gadaldini versione H. Schoene, Sitz. d. Kgl. Pr. Ak. d. W. 1901 p. 1255—1263. Galeni de optimo docendi genere liber, adnotabant et emendabant seminarii philologorum Bonnensis sodales; accedit libri adversus empiricos fragmentum. Bonnae 1906).

GRIECH. HDSS. Mailand: Trivult. 685; s. xv. f. 120ᵛ—122 (Frgm. Inc. ... τὸν δ' ἔτι θεάσασθαι περιμενεῖς. Expl. ἢ οὐκ ἂν αὐτοσχεδίως ...). Venedig: Marcian. App. cl. V, 9; s. xv. f. 508 (Inc. ἢ σπανίως ἢ ἀμφιδόξως = p. 1263, 2 Sch. Expl. *wie im* Trivult.).

ÜBERS. A) Junt. VII in classe frgm. f. 51.

284 Πρὸς Γαῦρον περὶ τοῦ πῶς ἐμψυχοῦται τὰ ἔμβρυα. *Ad Gaurum quomodo animetur fetus.* (Ed. K. Kalbfleisch, Abh. d. Kgl. Pr. Ak. d. W. 1895).
Inc. Τὸ περὶ τῆς εἰς τὰ σώματα.
Expl. ἄνθρακος φλόγα· πολλοῖς γὰρ ...

GRIECH. HDS. Paris: Parisin. Suppl. 635; s. XIII. f. 12—23ᵛ. 727; s. XIX. f. 21—49.

E. 65 Περὶ ἐνυπνίων. *De insomniis.*

GRIECH. HDS. Paris: Parisin. 2308; s. xv. f. 249.

E. 115 [Περὶ Ἐπικτήτου]. *Galeni et Simplicii testimonia de Epicteto.*
Inc. Ὁ Περγαμηνός.
Expl. περισώζεται.

GRIECH. HDS. Florenz: Laurent. Conventi soppressi 163; s. XVI. f. 5.

Περὶ ἑπταμήνων βρεφῶν. *De septimestri partu.* (Ed. R. Dietz, Severi de clysteribus liber [Regimontii 1836] append. p. 45—46. Cf. Athenaeus ap. Oribas. t. III p. 78 Dbg.-Bn.). 70

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 2*; s. xi. p. 281 b (Inc. Τῆς κυήσεως οὐχ εἰς ὡρισμένος) 74, 3; s. xii. p. 98. [**Leyden:** Vossian. 2324]. **Paris:** Parisin. 2210; a. 1357. f. —. **Rom:** Barberin. I 80 (= 273); s. —. f. 42. I 152; s. xvi. f. 39. **Venedig:** Marcian. App. cl. V. 4; s. xv. no. 11.

Περὶ ἐρυσιπέλατος. *De erysipelate.* E. 89

Griech. Hds. **Bologna:** Bonon. 1808; s. xv. f. 118.

Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. *De vita et morte.* E. 23

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 19; s. xiv. p. 193. **Oxford:** Baroccian. 88; s. xv—xvi. f. 48 b (Expl. ἢ καὶ τοῦ θανάτου). E. 146 **Paris:** Parisin. 2320; s. xvi. f. 23 (*Wie im* Baroccian.). E. 174

Übers. a) *Vgl. unter* Προγνωστικά.

Περὶ ζῴων. *De animalibus.*

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2510; a. 1384. f. 80 (de animalibus marinis et terrestribus ad morbos curandos idoneis). E. 75 [**Rom:** Vatic. ap. Montfaucon p. 34 (de motu animalium)]. 183

Dazu: Mich. Cantacuzeni (*bei* R. Foerster de antiquit. et libr. mss. Constantinopol. p. 27 *und* Costomiris Rev. des ét. gr. II p. 382/83. no. λϐ'. Γαλ. π. ζῴων μορίων καὶ τῆς αὐτῶν σημειώσεως). 325

Übers. a) **Oxford:** Coll. Jesu 99 C; s. xvi. (Opus de animalium differentiis ex scriptis Aristot. Diosc. Plin. Gal. collectum). E. 20

Περὶ ζῴων φθαρτικῶν. *De animalibus noxiis.*

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 1493; s. xii ex. no. 3—5 (3. Θεραπεία πρὸς τὰς ἀπὸ τῶν ἰοβόλων ἑρπετῶν ἱπταμένων καὶ ἐνύδρων θηρίων πληγάς. 4. Περὶ ζῴων φθαρτικῶν καὶ αἵματος, σπερμάτων τε καὶ ῥιζῶν καὶ μεταλλικῶν καὶ λοιπῶν θανατηφόρων καὶ τῆς τούτων θεραπείας. 5. Περὶ ζῴων φθαρτικῶν). E. 163 **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4271. 151; s. xv. f. 71 a. 74 a. 80 a (= Athen. no. 3—5; f. 71 a Inc. Σφηκῶν καὶ μελισσῶν ἁρμόζει. f. 74 Inc. Ζῷα μὲν οὖν ἐστι φθαρτικά. f. 80 Inc. Περὶ βοτανῶν. Βοτάνη ἀγριοπήγανον. Αὕτη ποιεῖ πρὸς τὰς ἐμπνευματώσεις). 299. 306 a. 308

Περὶ ἥπατος. *De iecore.*

E. 118 Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. 344.

Περὶ θηριακῆς. *De theriaca.*

Griech. Hdss. **Madrid:** Matrit. Bibl. reg. 44 (ol. 23); s. xv. f. 180ᵛ (π. τῆς μεγάλης θηριακῆς τῆς δι' ἐχιδνῶν. Inc. Πολλῆς οὔσης διαφωνίας περὶ τὰς γραφικὰς ἀποδείξεις. Expl. δεῖ δὲ σαρκῶν μὲν δύο μέρη βάλλεσθαι, ἄρτων δὲ ἕν). E. 176 **Paris:** Parisin. 2183; s. xv. f. 164ᵛ (Formulae theriacae). E. 51

79 180 Übers. A) (*J. II f. 207ᵛ. Nicolao de Regio interpr.*) **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 155 (Ad Caesarem de commoditatibus tyriace. Inc. Quod multa sit apponenda diligentia. Expl. conveniens esse mihi videtur hoc farmacum). S XXVI 4; s. xiii. f. 108 (*Wie in* S V 4). S XXVII 4; s. xiv. f. —. (*Wie in* S V 4). **Dresden:** Dresd. D b 92. 93; s. xv. f. 192d (De tiriaca et metridato. Inc. Medici nominaverunt ea quibus curant. Expl. cum melle rosaceo quod sufficiat). **Florenz:** Laur.-Leop. (Gadd.) 93; s. xiii. f. 118 (Tyriacha Gal. Inc. Trociscorum squilliticorum ÷ XVI. Expl. piperis longi ÷ XII ʒ IIII).

E. 92 Περὶ θλάσματος. *De contusionibus.*

Griech. Hds. **Bologna:** Bonon. 1808; s. xv. f. 213.

251 [Περὶ τῶν ιβ' θυρῶν (πυλῶν ?)]. *De XII portis.*

Griech. Hdss. **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 47; s. xv. no. IV (Frgm. Inc. in porta XVII καὶ βλάβης εἶδον. Expl. in porta XIX ἰατροὶ τοῦ κόπτειν τὴν αἱεραν). **Oxford:** [Ashmol. mss. Angl. 7638. 7787 (Gal. liber de XII portis)].

202 Übers. A) **Basel:** Basil. D III 8; s. —. (De XII portis medicinae microtechn.). **Breslau:** Vratislav. bibl. univ. IV F 25; s. xiii. f. 199 (de XII portis).

[Περὶ ἰατρικῆς τέχνης. *De arte medica*].

197 Griech. Hds. (?). [Cod. Frc. Bernardi 3651 (Theoria et practica medicinae)].

204 Übers. A) **Florenz:** Riccard. 1165 (L III 34); s. xv. f. 96b (Practica et Theorica. Inc. Succincti sermonis eloquio. Expl. quod a nigris concluditur).

c) **Cairo:** Cairens. 4384; s. — (Praefatio in medicinam = De temperamentis K. I 509). [**Leyden:** Bibl. acad. 748; s. — (De arte med. et conservanda valetudine versus)]. 260 gr.

Ἰατροσόφια. *Iatrosophia.*

Griech. Hdss. **Athen:** Atheniens. 1479; s. xix (Ἰατροσ. ἀπηνθισμένον ἀπὸ τοῦ Γαλ., Παύλου τοῦ Αἰγ., etc.). E. 162 **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4294. 174; s. xvii. f. 463 (Ἰ. ἐκλελεγμένον ὑπὸ πολλῶν ἰατρικῶν βιβλίων Γαλ. Ἱππ. καὶ ἄλλων πολλῶν σοφῶν ἰατρῶν). E. 136 4655. 535; s. xvi. (Ἰ ... Γαλ. Ἱππ. καὶ Μελετίου. Inc. Ὅτι ὁ κόσμος). E. 139 Παντελεήμονος 5769. 262; s. xviii. f. 15A (Ἰ. ... Γαλ. Ἱππ. Μελετ. καὶ Παύλ. τοῦ Αἰγιν.). E. 142 **Castellorizo** (Μεγίστη): nr. — (Ἰ. ... Γαλ. Ἱππ. καὶ Μελετ.; *vgl. den* Athous 4655). E. 142 **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. 222 (Ἰατρικὸν Ἱππ. καὶ Γαλ. ἰατρεῖαι διάφοροι). E. 116 **Jerusalem:** Bibl. Mar-Saba 432; a. 1662. f. 1 (Ἰ. ... Γαλ. Ἱππ. καὶ Μελ. . .). E. 139 **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5626; s. xv (xvi). f. 2 (Ἰατροσόφ. ... Ἱππ. Γαλ. Ἀρχιγ. etc.). E. 136 Addit. (Brit. Mus.) 28, 830; s. xvii. f. 15 (Ἰ. ... ἐκ τῶν βιβλίων τοῦ Ἱππ. καὶ Γαλ.). E. 157 **Palermo:** Panormit. bibl. naz. XIII C 3; s. xvi. f. 1—44ᵛ (Ἰ. Ἱππ. καὶ Γαλ. καὶ ἑτέρων φιλοσ. καὶ ἰατρῶν. Inc. Περὶ ἤθους ἰατρῶν. Ποδαπὸν δεῖ εἶναι τὸν ἰητρόν. Expl. ἐν οὔρῳ, ἐν πτύσμασιν, ἐν ἱδρῶτι) *und* f. 121—238 (Ἀνθολόγιον ἰατροσοφικὸν τοῦ Ἱππ. τοῦ Κῴου καὶ Γαλ. ... καὶ ἑτέρ. ἰατρῶν). E. 136 **Paris:** Coislin. 300; a. 1318. f. 214ᵛ. E. 29 335; s. xv. f. 21—60. 321 *und* f. 75 (Jatros. Gal. Hipp. Melet. cap. DCIV). E. 32 Parisin. 2324; s. xvi. f. 1. E. 74 Suppl. 684; s. xv—xviii. f. 211—266ᵛ (Ἰ. ἐκλελεγμ. ἐκ τοῦ Γαλ. καὶ Ἱππ. καὶ ἄλλ. τινῶν. Inc. Ἐγὼ Γαληνὸς πεπειραμένος. Expl. μετὰ ὄξους ὀλίγον καὶ ὠφελεῖται. *Vgl.* Costomiris, Rev. des ét. gr. II [1889] p. 378). E. 36 **Petersburg:** Petropolit. 116; a. 1318. f. 214ᵛ (Ἰ. ἐκ τῶν Γαλ. εἰς πᾶν εἶδος ὠφέλιμον). E. 131 **Rom:** Barberin. III 63 (= 245); s. xvi. f. 394 (Ἰ. ἐκλελεγμ. Γαλ. Ἱππ. καὶ Μελετίου περὶ γυναικός). E. 120 **Wien:** Vindob. med. 47; s. xvi. f. 9 (Ἰ. ... Γαλ. περὶ πάντων νοσημάτων). E. 152 [Vindob. Lambec. ed. Kollar I p. 272 (Ἰ. Γαληνοῦ καθ' Ἱπποκράτους)] (*vgl.* R. Foerster de antiquit. et libris mss. Constantinopol. p. 20 *und* 28b. Costomiris Rev. des ét. gr. II p. 381 sq.). 228

Dazu: cod. Mich. Cantacuzeni *bei* Foerster *a. a. O.* p. 27 (μβ'. Ἰ. ... Ἱππ. Γαλ. καὶ Μελετίου). 325

Περὶ ἰατρῶν. *De medicis.* 325

Griech. Hds. Cod. Mich. Cantacuzeni (*bei* Foerster de antiquit. et libr. mss. Constantinopol. p. 27 *und* Costomiris Rev. des ét. gr. II p. 382/3 no. λγ'. Γαλ. π. ἰατρῶν διδασκάλων καὶ μαθητῶν).

Übers. a) **Rom:** Vatic. 2376; s. —. f. 209 (Epist. G. de instructione medici. Inc. Hortor te, o medice, et hortando moneo. Expl. qui sit benedictus in saecula saeculorum. Amen). 2417; s. —. f. 275 (*Wie in* 2376). 119

Ἱππιατροσόφιον. *Hippiatrosophium.* 217

Griech. Hdss. [**Leyden:** Vossian. Cat. bibl. Lugd. Bat. p. 398 n. 50].

Dazu: cod. Mich. Cantacuzeni (*vgl.* R. Foerster de antiqu. et libr. Constantin. Rostochii 1877 p. 27 no. κη'. Costomiris Rev. des ét. gr. II 382 s.).

198 Τοῦ Ἱπποκράτους εἰς τὰ ἀναλυτικὰ βιβλία ιδʹ, καὶ ἐξηγεῖται αὐτὰ ὁ Γαληνός. *Hippocratis liber resolutionis, quem Galenus explicat.*

Griech. Hdss. [Konstantinopel: Constantinopol. apud Verdier. **Wien:** Vindob. ap. Lambec.—Kollar I p. 273]. 229

199 [Εἰς Ἱπποκράτους περὶ ἡλικιῶν νοσημάτων]. *In libr. Hippocratis de aetatum aegritudinibus.*

Griech. Hds. [Venedig: Marcian.].

269 *Scholion in Hippocratis* παραγγελίας. (Ed. Daremberg, Not. et Extr. des mscrts. méd. I [Paris 1853] p. 200—202).

Inc. Ἐκ τῶν Γαληνοῦ. Ὅσα μὲν εἴωθε.
Expl. διόπερ καὶ ὡρμήμεθα γράψαι.

Griech. Hds. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 26v.

334 Περὶ προσοχῆς καὶ προγνώσεως τῶν μελλόντων καθαίρεσθαι. *De dignotione hominum purgandorum.*

Inc. Προσέχειν οὖν χρὴ καὶ τοὺς παχεῖς.
Expl. καὶ θράσον ὀλίγον καὶ χῦσον αὐτό.

Griech. Hds. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 10,058; s. xv. f. 127.

272 Πῶς χρὴ ἐπιβοηθεῖν τοῖς ποιοῦσι (leg. πιοῦσι) φάρμακον καὶ μὴ καθαιρομένοις. *Qua ratione adiuvandi ii sint, qui remedio hausto non purgantur.*

Griech. Hds. **Rom:** Palat. 143; s. xv. f. 175v.

111 244 327 Διαθήκη περὶ τῆς τοῦ ἀνθρωπείου σώματος κατασκευῆς. Περὶ τῆς τεσσάρων τῶν ὡρῶν τε καὶ ιβʹ μηνῶν διαίτης. *De hominis natura testamentum. De victu singulis mensibus servando.*

Griech. Hdss. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Διονυσίου 3701. 167; s. xv. (Inc. Ἐγὼ Γαληνὸς πεπειραμένος πάνυ τοῦ τῶν ἀνθρώπων ἤθους). Ἰβήρων 5034. 914; s. xvii. (Inc. *wie im* Athous μον. Διονυσίου. Expl. πρὸς ὑγείαν τοῦ σώματος τοῖς καλῶς χρωμένοις). 208 Ξηροποταμοῦ 2432. 99; s. xvii. (Διαθ. ... Γαλ. Ἱππ. καὶ Μελετίου π. κατασκ. ἀνθρ. κτλ.). **Berlin:** Phillipps. 1462; s. xv/xvi. f. 410 (Inc. *und* Expl. *wie im* Athous μον. Ἰβήρων). 1566; s. xvi. f. 6 (*Wie im* Phillipps. 1462). Berol. qu. 5 (304); s. xv/xvi. f. 53v (*Wie im* Athous Ξηροποταμοῦ). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 10*; s. xiv. p. 13b (Inc. Οὐ

μικρόν μοί ἐστι καταφρονῆσαι). **Jerusalem:** Bibl. d. hl. Grabes 199; s. —. f. 64^A (Δίαιτα ἀκριβὴς π. τῶν τεσσάρ. στοιχείων τοῦ χρόνου καὶ περὶ καταστάσεως ὑγιεινῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ). 363; s. 1596. f. 211 B (*Wie* nr. 199). Bibl. d. hl. Kreuzes 68; s. —. no. 2 (*Wie im* Athous Διονυς.). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 10,058; s. xv. f. 71^v (*Wie im* Athous Ἰβήρων. Expl. καλῶς χρωμένοις, καὶ παραφυλάττουσι ταῦτα). **Mailand:** Ambros. O 117 Sup.; s. —. f. 89 (*Wie im* Hierosol. Bibl. d. hl. Grabes 199). **Paris:** Parisin. 2091*; s. xv. f. 8. [208] 2316; s. xv. f. 439^v (Liber de iis quae singulis mensibus servanda sunt). **Rom:** Palat. 279; s. xiv—xv. f. 311 (Inc. *wie im* Athous Διονυσίου). [E. 9] Vatic. 1700; s. xiv. f. 27^v (Δίαιτα ἀκριβὴς π. καταστάσεως ὑγιεινῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ). **Venedig:** Bibl. Josephi de Aromatariis (de hominis structura. *Verbleib unbekannt*). **Wien:** Vindob. med. 32; s. xvi. f. 11 (Διαθ. Γαλ. διδάσκουσα ἡμᾶς ἅπαντα κατ' ἀνθρώπινον σώματος). 53; s. xvi. f. 8^v—10^v (*Wie im* Athous Ξηροποτ.).

Περὶ κεφαλαλγίας. *De dolore capitis.* [315]

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ξηροποτάμου 2342. 99; s. xvii. (Περὶ πόνου κεφαλῆς). **Oxford:** Canonician. 1; s. xvi. f. 128b (Γαλ. θεραπεία εἰς κεφαλαλγίαν).

Περὶ κλοκίων. *De .....* [306]

Inc. Ἔπαρον τὸ κλόκιον.
Expl. καὶ κατάλυσιν τῆς σαρκός.

Griech. Hdss. **London:** Medical Society II H i 17 = We 30; s. xv in. no. 33 Dbg. (Expl. τὸ ἧπαρ αὐτοῦ βεβλαμμένον). **Oxford:** Roe 15 (Bodl. 261); s. xv ex. f. 102^v. **Paris:** Parisin. 2224; s. xv. f. 44.

Περὶ κυνάγχης. *De angina.* [E. 117]

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. —.

Περὶ λεπτυνούσης διαίτης. *De victu attenuante.* (Ed. K. Kalbfleisch, Lips. 1898). [281^a; cf. 64]

Inc. Ἐπειδὴ τὰ πλεῖστα τῶν χρονίων ἀρρωστημάτων.
Expl. ἀλλὰ πάντα φυλάττεσθαι προσήκει.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. Suppl. 634; s. xiv. f. 133—140.

Übers. a) (*J. I f. 138^r*). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 139. S XXVI 4; s. xiii. f. 127. **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 308d. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 191b. 14390; s. xiv. f. 306 (Sub tit. De diaeta acutarum aegritudinum). **Rom:** Vatic. 2384; s. —. f. 87. **Venedig:** Marcian. 317; s. —. p. 137 (Sub tit. De regimine sanitatis. *Vgl.* Costomiris, Rev. des ét. gr. II p. 369). [38]

E. 94 Περὶ λεύκης. *De lepra alba.*

GRIECH. HDS. **Bologna:** Bonon. 1808; s. xv. f. 293ᵛ.

E. 154a Περὶ λίθων. *De lapidibus.*

GRIECH. HDS. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4631 (ol. N 110)*; a. 1474. f. 155 (Inscr. Π. λίθων Διοσκορίδου. »Hic commentarius apud Iriarte impressus ex Dioscuride Aëtio Galeno aliis consutus est«).

E. 39 Περὶ μετάλλων. *De metallis.*

GRIECH. HDS. **Paris:** Parisin. 1310; s. xv. f. 444 (Aristotelis et Gal. frgta. de metallis quae reperiuntur in Cypro insula. *Vgl.* Galenus XII 214. 219. 226. 239 K.).

276 Περὶ μηχανημάτων. *De machinamentis.*

GRIECH. HDS. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 7*; s. ix. p. 154 (Inc. Μόνον μὲν ἱκανόν ἐστι).

E. 10 Περὶ σώματος μορίων. *De corporis partibus.*

GRIECH. HDS. **Rom:** Palat. 295; s. xv—xvi. f. 187 (Frgm. Galeni; Inc. Ὁ δὲ γαργαρεὼν ὃν καὶ σταφύλην καλέουσι).

Περὶ νόσων *De morbis Excerpta.*

GRIECH. HDSS. **Jerusalem:** Bibl. d. hl. Grabes 179; s. xv. f. 202 (Σύντομος διδασκαλία Γαλ. τοῦ σπεύσαντος γράψαι εἰς τὰ τῶν μορίων πάθη κτλ.). E. 180 **Mailand:** Ambros. A 95 Sup.; s. xv. f. 78. E. 106 **München:** Monacens. 39; s. xvi (»fort. Galeni«). E. 26 **Oxford:** Baroccian. [88; s. xv (xvi). (Ex Gal. et aliis de morbis et medicamentis variis)]. (*Vgl. unter* π. οὔρων *und* π. σφυγμῶν). 246 131; s. xiv in. f. 341 (Προθεωρία τῆς περὶ αἰτίας περὶ διαφορᾶς νοσημάτων. Inc. Ἀρχὴ οὖν καὶ κρηπίς. Expl. ὑποκειμένου χειρίσομεν). 316 **Paris:** [Coislin. apud Montfauc. II 448 (Exc. ex Hipp. Gal. Meletio)]. (*Wohl* Coislin. 335; *vgl. unter* Ἰατροσόφια). 236 Parisin. 2156; s. xv. f. 47 (de morborum curatione. Init. deest). 125 2158; s. xv. f. 47 (*Wie im* Paris. 2156). 125 2178; s. xv. f. 42 (Exc. de morbis hominum et remediis). E. 50 [2230; s. xiv (De variis morborum generibus remediisque ad illorum curam maxime idoneis)]. (*Es ist wohl* f. 120: De diaeta et morbis curandis *gemeint*). **Turin:** Taurinens. 6b IV 6; s. xvi. (»fort. Galeni«). E. 26 [**Wien:** Vindob. 131 (Frgm. protheoriae de causis variorum morborum)].

ÜBERS. A) **Erfurt:** Amplon. Q 343*; s. xiv. f. 149—156 (»Ex Gal. libris, quibus de accidente et morbo et de acutis aegritudinibus inscribitur«). 142 **St. Gallen:** Sangall. 752; s. x—xi. f. 179—326 (Oxeae et chroniae passiones Hipp. Gal. Sor.). E. 6 **Paris:** Parisin. 544; s. xiii. no. 1. 213 7418; s. xiv. (Expositio de infirmis). 101 **Rom:** Palat. 1207; s. —. f. 22 (Metrum de morbis. Inc. Morbum describi). 120

Inscr. *Passionarius. De passionibus et cura libri III.* 127
Inc. Cephalea est dolor capitis.

Brüssel: Bruxell. 14322/23; s. x. f. 1 (Libri VII ut vid. Expl. f. 89 unde molae fiunt ad triticum frangendum). **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 161; s. xii. f. 1b (Expl. lib. VII: antea quae sunt futura). **Monte Cassino:** Casinens. 97; s. x. p. 89 (Des. in libro IV. Expl. commisces et dabis bibere). **Cheltenham:** Phillipps. 6956*; s. — (Gal. [?] de dolore capitis. »Verkauft?« Kalbfl.). **Dresden:** Dresd. Db. 92. 93; s. xv. f. 509a (Inc. Si quis intente desiderat. Expl. blando more diutissime perfricando). 132 **Edinburgh:** Advocates' Libr. A. 6. 41 (18. 6. 13); s. xi ex.—xii. f. 1 (Libri VII. Expl. perfricando). **Erfurt:** Amplon. Q 202; s. xii (Libri VII. Expl. *wie in* Dresdens). **Escurial:** Scorial. N. III. 17; s. xii. f. 41. 81 (Libri VI ad Glaucon. Inc. Quoniam quidem. Expl. serum ceram). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 21, 995; s. xii. f. 3. Regius 12 E XX; s. xii. f. 33 (Gal. philos. ad Glaucon. nepot. summ. *Wie im* Scorial. N. III. 17. f. 41. Liber III inc. Cephalea est dolor). 150 **Mailand:** Ambros. C 70 Sup.; s. — (Inscr. Opera medica a Gal. composita et Glauco nepoti suo missa). D 2 Inf.; s. — (Libri VII. Expl. in l. VII c. 39). **Metz:** Mediomatric. 509; s. xii. **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 389b (Libri VII. Expl. plerumque mentes hebetantur). **Pisa:** Conv. S. Cath. 52; s. xii (Libri VII. Expl. *wie in* Dresdens.). **Rom:** Urbin. 236; s. xiv. f. 91 (Liber Passionarii Gal. de flegmone. Inc. Incipiamus de flegmone dicere. Expl. leves et sorbiles dentur. Explicit chirurgia Passionarii). 146 Vatic. 4417; s. —. f. 37—82 (Libri III de passionibus et cura). 4418; s. —. f. 24 (*Wie in* nr. 4417). 5368; s. xiii.? f. 1 (De passionib. et cura libri V. Expl. necesse est loca refrigeratoria facere) *und* f. 139ᵛ (De sinthomatibus. Inc. Nunc diligencius et valde consideremus. Expl. *wie im* Dresdens.).

῞Ορος, τί ἐστι φάρυγξ. *Fauces definiuntur.* E. 119

Griech. Hs. **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. 359.

Περὶ οὔρων. *De urinis.* 117

Griech. Hss. **Bologna:** Bonon. 3636; s. xiv—xv. f. 125—126 (Inc. Ἄριστον οὖρόν ἐστι. Expl. τότε καὶ συνίσταται τὸ οὖρον). **Escurial:** Scorial. Σ. III. 17; s. xvi. f. 110 (Inc. Τὸ φυσικὸν οὖρον ἐνε ξανθόν. Expl. πάσχει τὰ νεῦρα σημαίνει). E. 177 Υ. III. 14; s. xv. f. 49ᵛ (Inc. Οὖρον ἄριστον μέν ἐστι πρῶτον μὲν ὁποῖον τὸ κατὰ φύσιν). E. 178 Φ. III. 12; s. xv. f. 8ᵛ (Inc. Σημεῖον ἐσχάτης ἀπεψίας. Expl. καὶ ἀσθένειαν ἐκ χρονίου νοσήματος). E. 179 **Florenz:** Laurent. plut. 74. 31; s. xiv. p. 22b (Inc. Τὴν περὶ τῆς τῶν οὔρων διαφορᾶς). E. 20 75. 19; s. xiv. p. 12. Magliabecch. 1; s. xvi. f. 207ᵛ (Inc. Τί δηλοῖ τὸ λεπτὸν καὶ ὠχρὸν οὖρον. Expl. τοῦ μελαγχολικοῦ χυμοῦ). **Gallipoli:** Ἐκκλησ. Ἁγίου Νικολάου 38; s. xiv. f. 52 (Γαλ. π. οὔρων) *und* 57ᵛ (τοῦ αὐτοῦ· ποῖον οὖρον ἄριστόν ἐστιν ἐπὶ τῶν νοσούντων). E. 73 [**Leyden:** Voss. 31; s. —. Warnerian. 53; s. —]. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 17, 900; s. xvii. f. 93 (Inc. Οὖρον

λευκόν). E.127 Medical Society H H i 17 = W 30; s. xv in. no. 27 Dbg. E.127 **Modena:** Mutinens. 115 (II D 16); s. xv. f. 9. **Neapel:** Bibl. dei Gerolamini XXII. 1; s. xv. f. 167ᵛ—170 (Inc. *wie im* Scorial. Φ. III. 12. Expl. πολυειδῆ καὶ ἄπεπτα). E.179 **Oxford:** Baroccian. 88; s. xv—xvi. f. 47b (Inc. Ἐὰν ἔστι κλόκιον. Expl. καὶ ου σύντομον θάνατον). E.145 Laudian. 58 (nunc 59; Bodl. 708); s. xv. f. 374 (Inc. *wie im* Lond. Addit. 17.900. Expl. μαρασμὸν σημαίνει). 317. E.127 Roe 15 (Bodl. 260 [261 *bei* Ackermann]); s. xv ex. f. 89b (Inc. *und* Expl. *wie im* Laudian.) 317. E.127 . **Palermo:** Panormit. bibl. naz. XIII C 3; s. xvi. f. 84ᵛ—85 (Inc. *und* Expl. *wie im* Laudian.). E.127 **Paris:** [Coislin. ap. Montf. II 447]. (*Es ist wohl* Coislin. 335; s. xv. f. 198ʳ *gemeint; vgl. unter Excerpta varia*). Parisin. 2224; s. xv. f. 42 (Ex Gal. Hipp. etc. de urinis). E.53 2228; s. xiv—xv. f. 63 (de urinis ex Gal. Philagr. etc.). E.54 2260; s. xvi. f. 33. E.58 2269; s. xv. f. 128 (De praesagitione ex urinis). 293 2294; s. xv. f. 68ʳ. E.63 2309; s. xvi. f. 49. E.66 2330; s. xvi. f. 16ʳ *und* 23ᵛ. E.73. 172 E.175 Suppl. 446; s. x. f. 91 (Π. τῶν κατὰ φύσιν οὔρων. Inc. Ἐπὶ τῶν πυρεκτικῶν μάλιστα νοσημάτων. Expl. θάνατον σημαίνουσιν· εἰ δὲ καὶ περὶ . . .). 281 634; s. xiv. f. 103 (De urinis ex Hippocrate et Galeno. *Abschrift besitzt Helmreich.* »Ist mit K. XIX 609 ff. nicht identisch.« Helmreich). **Rom:** Barberin. I 127; s. xvi. f. 262. Inc. *wie im* Lond. Addit. 17.900. Expl. καταλυσιν τῆς σαρκός). Palat. 428; s. xv—xvi. f. 1 (Inc. Πάσιον κουφίζει εἰς τόν). Vatic. 280; s. xv. f. 158ʳ (Περὶ οὔρων πονηρῶν. Τί δηλοῦσιν αἱ πιτυρώδεις στάσεις. Inc. Ὅταν δὲ δαπανήσει) 300 *und* f. 159 (Π. τῶν κατὰ φύσιν οὔρων. Inc. *wie im* Scorial. Υ. III. 14). 301 2250; s. xiv. f. 78ᵛ (Inc. *und* Expl. *wie im* Laudian.). **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 5; s. xv. f. 431 (Π. διαφορᾶς οὔρων. Inc. Ἐπὶ τῶν πυρετικῶν μάλιστα. Expl. προβαίνειν τὴν νόσον). 281 **Wien:** Vindob. med. [19 (?)]. 47; s. xvi. (Expl. *wie im* Laudian.). E.151 phil. 178; s. xv. f. 25ʳ (Π. οὔρων διὰ στοιχείων. Inc. Α. λευκόν βορβορώδες. Expl. δηλοῖ τὴν φύσιν). E.154

Dazu: [August. cat. p. 27 (ex Gal. et Theoph. Protosp.)].

Übers. A) **Monte Cassino:** Casinens. 97; s. x. p. 20 (De pulsibus et urinis. Inc. Omnium causarum. Expl. initium canendi facit). 195 **St. Gallen:** Sangall. 751; s. ix. p. 324—333. 133 **Glasgow:** Hunterian. T. 4. 13; s. x (ix). f. 99ʳ (Liber de intellectu urinarum ratione nebulae. Inc. Inter omnia quae de febribus scripta sunt. Expl. super nebula non periclitatur). 159 **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 4346; s. xii. f. 62ʳ (De urinarum specie epist. Inc. Primo ostendendum est unde urina oritur. Expl. mortifera est). 148 Sloan. 1313; s. xv. f. 38ᵛ. 152 3531; s. xv. f. 14—18. 133 **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1122 (ol. L 105); s. xvi. f. 1 (Ex Gal. et Hipp. de urinis). E.19 **München:** Monacens. 305; s. xv. f. 122. 199 11343 (Polling. 43); s. xiii. f. 2 (Epist. de ur.). 199 **Oxford:** Coll. Merton. 219; s. xiv in. f. 252 (Inc. — talens videntes. Expl. de cerem significat. Fort. Galeni). 206 **Rom:** Barberin. IX 29 = 707; s. —. f. 130. 133 **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 2157 (12. 4. Aug.); s. xv. f. 414ᵛ—415ᵛ. E.39

C) **Florenz:** Laurent. 233 d; s. xiii. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 556, 6ᵃ; s. xvii. **Rom:** Vatic. (Regin.) 302; s. —.

D) **Leyden:** L. B. 53. **München:** Monac. 243; s. —. **Petersburg:** Ginzburg 700. **Straßburg:** Argent. cat. . . . Acker 18; s. —.

Περὶ ὀφθαλμῶν. *De oculis.* [128]

Griech. Hdss. **Venedig:** Marcian. 276*; s. c. xii. f. 268 (Γαλ. περὶ τῶν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παθῶν διάγνωσις. Inc. Ὀφθαλμοὶ νοσοῦσιν. »Nur 6 Zeilen, die aber mitsamt dem Titel von derselben Hand wieder durchgestrichen worden sind« Schoene).

Übers. a) *De anatomia oculorum.* (*J. I f. 59ᵛ*). [17]
Inc. Quia oportet secundum amorem.
Expl. et amationem boni signavimus.

De oculis liber in VI sectiones distributus. [128 gr.]
Chartier X p. 504—522. Junt. VII cl. VII fol. 182. (*Vgl.* Hirschberg, Gesch. d. Augenheilk. i. Altert. S. 355 ff.).

[Περὶ τῶν παροξυσμῶν χρόνων?]. *De paroxysmorum temporibus.* [294]

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2269; s. xv. f. 151ᵛ. 2270; s. xv—xiv. f. 53.

Übers. a) Inscr. *De quattuor temporibus paroxismorum. (J. II f. 38).* [62]
Inc. Qualis animalibus est.
Expl. tempora pertransivi solum.

Cesena: Malatest. S V 4; s. xiv. f. 34 (Inscr. De temp. parox.). S XXVI 4; s. xiii. f. 18 (Inscr. *wie im* S V 4). **Chartres:** Autricens. 293 (351); s. xiv. f. 127ᵛ. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 81. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 70b.

Περὶ ἀρίστης πέψεως τῆς γαστρός. *De optima ventris concoctione.* [E. 100]
Inc. Νήστεσιν ἔτι οὖσιν ἡμῖν.
Expl. τὸν οἰκεῖον ἀπολαβόντα κόσμον.

Griech. Hds. **Bologna:** Bonon. 3636; s. xiv—xv. f. 120.

Πρὸς Πατρόφιλον περὶ πλευρίτιδος. *De laterum morbo ad Patrophilum.* [240]
Inc. Ἔστι δήποτε τὸ πάθος ἡ φλεγμονή.
Expl. εὔδηλον εἶναι νομίζω, κἂν ἐγὼ μὴ λέγω.

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2228; s. xiv—xi. f. 48ᵛ (Expl. κἂν ἐγὼ μὴ λέγω). **Wien:** Vindob. med. 30; s. xv. f. 475—477 (Expl. δίδου μεσονύκτιος μετὰ σαχάρου). [191]

Περὶ τῶν ἐν τῷ Πλάτωνος Τιμαίῳ ἰατρικῶς εἰρημένων. *De iis, quae medice scripta sunt in Platonis Timaeo, fragmentum.* (Ed. Daremberg, Paris 1848). [27]
Inc. comm. mutil. προτεταγμένοις μορίοις, τὸ δέρμα.
Expl. τὸ κενούμενον αὐτῆς ἐπισπᾶται.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2383; s. xvi. f. 27—34ᵛ (Sine auctoris nomine. *Kalbfleischs Collation in dessen Besitz*).

Übers. a) Chartier V p. 275—284. Juntin. VII. Frgm. f. 43.

E. 40 Περὶ ποδάγρας. *De podagra.*

Griech. Hdss. **Oxford:** Canonician. 1; s. xvi. f. 98 (Ἑρμηνεία περὶ τῆς ποδαλγίας τοῦ σοφωτάτ. Γαλ. προοίμιον. Inc. Ἐπεὶ ὥρισεν. Expl. παραδηλώσω περὶ τῆς ποδαλγικῆς νόσου). **Paris:** Parisin. 1630; s. xiv. f. 216 (Frgm. de podagra. Inc. Ἐκ τοῦ γένους. Cf. K. XIII 334).

128 Übers. a) **Cesena:** Malatest. D XXIII 1; s. xiii. **Escurial:** Scorial. N. III. 17; s. xii. f. 130v. **Rom:** Vatic. 4417; s. —. f. 82—85 (Inc. Podagricorum causas). 4418; s. —. f. 101.

Προγνωστικά. *Prognostica.*

Griech. Hdss. **Florenz:** Laur. plut. 74, 10; s. xiv. (Σημεῖα ἰατρικά etc.). E. 18 **München:** Monacens. 276; s. xiv. f. 5 (Προγνωστικὰ ἀρρώστων Ἱππ. καὶ Γαλ. καὶ Παλλ. etc.). E. 28 278; s. xii (*Wie im* Monac. 276). E. 28 **Oxford:** Baroccian. 88; s. xv—xvi. f. 47 (Ἱππ. καὶ Γαλ. καὶ Παύλ. Ἰτάλου καὶ etc. διάγνωσις περὶ . . ἀρρώστων καὶ τελευτῆς ἀνθρώπου. Inc. Τὸ α´ ἄσπρον. Expl. σημαίνει θάνατον). E. 144 **Paris:** Parisin. 2283; s. xvi. (Προγνωστ. ὑπομνήμ.). E. 113 2494; s. xv. f. 258—260v (Προγνωστικὸν περὶ ἀνθρώπου. Inc. Συνέστηκεν ὁ κόσμος ἐκ δ´ στοιχείων. Expl. εἰς τὰ μέλη ὅλου τοῦ σώματος. *Vgl.* Costomiris, Rev. des ét. gr. II [1889] p. 308 sq.). 323 **Venedig:** Marcian. App. cl. V 5; s. xv. f. 145 (Prologus de prognosticis in morbis acutis. Inc. Σκοπός ἐστιν ἐνταῦθα τῷ). 156

Übers. a) **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 97; s. xv. f. 138b (Signa mortis sec. Gal.). 155 [956; s. — (Signa mortis sec. Gal.)]. 221 gr. [Cathedr. Wigorn. 760 (Isagoge Ioannitii ad legendos Gal. libros prognosticorum)]. 222 gr. **Einsiedeln:** Bibl. monast. 356; s. x. f. 65 (Prognost. de morbis. Inc. Si fuerit capitis dolor. Expl. vim habent). 52 **Erfurt:** Amplon. F 236; s. xiv. f. 199v (De signis mortis et vitae. Inc. Quisquis prima die. Expl. vel signa de diebus timendis). 137 **Perugia:** Perusin. 1173 (N 124); s. xiv. *hinter* »Recepta Hipp.« (Undecim hexam. prognost. de morte). E. 22

Περὶ πυρετῶν. *De febribus.*

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 132 (De febrium differentiis). E. 97 **Modena:** Mutin. 237 (III G 18); s. xvi. f. 368 (Inc. Ἔοικεν ὁ ἑκτικὸς πυρετός. Expl. ὁμοίαν ποιησάμενοι τοῖς ἐφημέροις. *Ob von* Galen?). E. 105 **Paris:** Coislin. 334; s. xv. f. 10. E. 30 Parisin. 2167; s. xvi. f. 202 (De febrium causis). 290 2269; s. xv. f. 163 (De febri semitertiana anon.). 295 Suppl. 446; s. x. f. 31v (Ἀποσημείωσις πυρεκτικιούντων. Inc. Κατεκλίθη ὁ νοσῶν ἐν ἀρχῇ τῆς α´ ἡμέρας. Expl. ἡνίκα πυρετοὶ ὦσιν ἐπὶ τῷ κάμνοντι). **Rom:** Palat. 157; s. xiv. f. 1. E. 3 297; s. xv—xvi. (De febrium substantia et differentiis. Inc. Σκοπὸν οὖν ἔχομεν. *Vgl.* Palladius *bei* Ideler, Phys. et med. I p. 107). E. 11 400; s. xv. f. 7 (Inc. Ἱπποκράτης ὁ διδάσκαλος ἡμῶν). E. 13

ÜBERS. A) **Berlin:** Phillipps. 1790. 165; s. IX/X. f. 29b (Epist. de febrientibus). [106] **Bern:** Bernens. 611; s. VIII—IX. f. 82v—85 (Epist. de febrientibus. Inc. Multa genera febrium nascuntur. Expl. citando frequenter in ipso loco). [106] **Einsiedeln:** Bibl. monast. 304 (4 nr. 74); s. IX. (De acutis febribus et periculosis). [212] **St. Gallen:** Sangall. 761; s. VIII—IX. f. 29—31 (Quomodo futura determinatio cognoscenda in febribus. Expl. factum refertur in agro Agragantino). [134] **Glasgow:** Hunterian. V. 3. 2; s. X. (IX). f. — (Inc. Quae vel quantae sint febrium diversitates. Expl. et difficilis ad curandum). [131] **Neapel:** Neapolit. VIII D 34; s. XIV. (Libri VIII—XI alicuius operis; sine auctoris nomine. Inc. In hac particula febrium curationem. Expl. febris de putredine humorum . . .). [138] **Paris:** Parisin. 6837; s. XIV. (De ephemeris febribus libri I—III. IV init.). [93] 11218; s. IX. f. 37v (*Wie im* Berol. *und* Bernens. Expl. contraria contrariis medicantur). [106] **Rom:** Barberin. IX 29 = 767; s. —. f. 48v (*Wie im* Parisin. 6837. Libri V). [93] Regin. 1004; s. XIII. f. 63v (Epist. de febribus). [144] Vatic. 5368; s. XIII (?) (*Wie im* Hunterian. Expl. nutriunt humorem cibis abstineant). [131]

Περὶ cπέρματοc. *De spermate.*

GRIECH. HDSS. **Oxford:** Bodl. Miscell. 20; s. XIV. f. 375 (De spermate ex Aristotele et Galeno. Inc. Καὶ τὸ γεννητικόν). [E. 130]

Περὶ cτοιχείων. *De elementis.*

GRIECH. HDSS. **Paris:** Parisin. 1883*; s. XIV. f. 35v. [E. 43] 2317*; s. XVI. f. 21v *und* 43v. [E. 70. 71]

Περὶ cτομάχου. *De stomacho.* [E. 91]

GRIECH. HDS. **Bologna:** Bonon. 1808; s. XV. f. 143 (Περὶ ἀτονίαc cτομάχου καὶ ὑπτιαcμοῦ καὶ ἀνατροπῆc).

Περὶ cφυγμῶν. *De pulsibus.*

GRIECH. HDSS. **Gallipoli:** Ἐκκληc. Ἁγίου Νικολάου 38; s. XIV. *hinter* f. 39. 41v. [E. 166] **London:** Medical Society H Hi 17 = We 30; s. XV in. no. 37 Dbg. (Inc. Ὁ cφυγμὸc κίνηcίc ἐcτιν. Expl. εἰc τὸ βάθοc τοῦ cώματοc, ὕcτερον δέ. Daremberg, Mscrts. méd. de l'Angleterre I 162: »apocryphe«). [35] H Hi 21. 22 = We 28. 29; s. XV ex. f. 333v (Inc. Αἴcθηcιν ἐναρμονίῳ τινὶ κινήcει. Expl. βραδὺc πυκνὸc ἀραιὸc καὶ ἀνώμαλοc) *und* f. 341 (Inc. *wie im* H Hi 17. Expl. ἐπεὶ πολλάκιc καὶ παραυτίκα τελευτᾷ). [35] **Neapel:** Oratorian. 152; s. XIV—XV. [E. 167] **Oxford:** Baroccian. 88; s. XV—XVI. f. 48b (Γνωρίcματα cφυγμῶν περί τε ζωῆc καὶ θανάτου ἀνθρώπων. Inc. Κράτει cφυγμόc. Expl. ἢ καὶ τοῦ θανάτου). [E. 146] **Paris:** Parisin. 2155*; s. XIV. f. 315v—319v. (*Abschrift besitzt Hr. cand. phil. Gossen, Berlin*). [41] 2178; s. XV. f. 1 (Exc. de pulsibus). [35] 2229*; s. XIII. f. 43v. [41] 2320; s. XVI. f. 23 (*Wie im* Baroccian.). [E. 174] 2332*; s. XV (XIV). f. 130 (?). [41] 3035*; s. XIV. f. 209—219. [41] Suppl. 629*; s. XIX. f. 59—65. [41] **Rom:** Barberin. I 127; s. XVI. f. 1v (Inc. *wie im* Lond. Medical Society H Hi 17. Expl. ἐν τοῖc καρποῖc παρείc) *und* f. 251 (Inc. *wie im* Lond. Medical Society H Hi 17. Expl. ἐν τοῖc καρποῖc παρείc) *und* f. 278v (Inc. Πῶc ἐνεcτῶcαν κρίcιν. Expl. ὄγκοι γίγνοιντο. Sine auctoris nomine). [35]

195 ÜBERS. A) **Monte Cassino:** Casinens. 97; s. x. p. 26 (De pulsibus et urinis. Inc. Omnium causarum. Expl. Initium cauculi facit).

c) **Oxford:** Bodl. 333*; s. xiv. f. 34—47.

E. 173 **Περὶ ὑαλίων.** *De vasis vitreis.*

GRIECH. HDSS. **Paris:** Parisin. 2320; s. XVI. f. 20ᵛ (Μέθοδος τῶν ὑαλίων). **Turin:** Taurinens. 17 B VII 22 (B I 12); s. XVI. XVIII. f. 48ᵛ. (*Verbrannt*).

Περὶ ὑδάτων. *De aquis.*

E. 107 GRIECH. HDSS. **Mailand:** Ambros. B 157 Sup.; s. XV—XVI. f. 133 (Inc. καὶ λάπαρα τῶν ἄλλων ἁπάντων ὑδάτων. Galeni esse frgm. putat Schoene).

Dazu vgl.: Oribas. ad Eunap. I c. 14 (Περὶ ὑδάτων ἐκ Γαληνοῦ Ὀριβασίου Ῥούφου etc.). 160

37 ÜBERS. A) (*J. I f. 128.*) **Paris:** Parisin. 6865; s. XIV. f. 198a (De bonitate aquarum. Inc. Optimam aquam aptissimam esse. Expl. in foveis remanebit aquae malitia). **Rom:** Palat. 1098; s. XV. f. 114ᵛ (*Wie im* Parisin.).

325 **Περὶ ὕλης ἰατρικῆς.** *De materia medica.*

GRIECH. HDS. Cod. Mich. Cantacuzeni (*bei* Foerster de antiquit. et libr. mss. Constantinopol. p. 27 *und* Costomiris Rev. des ét. gr. II p. 382/383. no. λ'.

Φάρμακα. *Remedia.*

GRIECH. HDSS. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4271. 151; s. XV. f. 176a (Ζουλαπίου σύνθεσις. Inc. Ζουλάπιον εἰς βηχα). 312 4330. 219; s. XVIII (Περὶ ἐλαίων). 313 4508. 388; s. XVI (Κοκκια καθαρτικὰ στομάχου και κεφαλης). E. 138 **Bologna:** Bonon. 1808; s. XV. f. 123ᵛ (Ἡ διὰ πτεργης [sic!]· μαλαγμα πηγανηρόν) E. 90 *und* f. 209ᵛ (Ξηρὰ ἀνακαθαρτικὰ και σαρκωτικὰ κεφαλικὰ λεγομενα). E. 95 3632; s. XV. f. 205 (Περὶ τῶν ἱερῶν καὶ πικρῶν ἀντιδότων cap. ιθ'). E. 98 **Escurial:** Scorial. III. R. 3; s. XI. f. 138 (Ἀντιδοτον ὠφελοῦν εἰς την μελαιναν χολὴν καὶ εἰς τὴν ξανθην. Expl. ἐχεις καὶ θελῃς· ἐστιν γὰρ ὠφελιμωτατον). E. 164 **Florenz:** Laurent. plut. 74, 10; s. XIV. p. 82b (Varia medicamentorum genera. Inc. Ἐπιμελουμενον της σης; *vgl.* Hipp. Ep. ad Ptol.). E. 19 75, 17; s. XIV. p. 1 (Quaedam remedia evacuantia. Inc. Τοις ἀποδακρυτικοις χρωμεθα). E. 22 **London:** Addit. (Brit. Mus.) 10, 058; s. XV. f. 65 (Σκευασια της ἱερᾶς). 317. E. 149 f. 74 (Δυναμερόν. Inc. Ὁ περὶ τῶν ἀντιδοτων και ἐλαιων. Expl. καρποβαλσαμου κοκκους κ. ναμ^α [sic!] ταυρωνι. 331 f. 100ᵛ (Περὶ ἐλαιων και μυρων. Inc. Ὀμφάκινον ἐλαιον γινεται. Expl. και βρασας ἑως

συστάσεως ἔχει πολυτίμως). 313 f. 115ᵛ (Περὶ ἁπλῶν διδομένων φαρμάκων. Inc. Ἐλατήριον· καθαίρει φλέγμα καὶ χολὴν ὅσον. Expl. καὶ ὀλίγον οἶνον ὕδωρ ἄγει). 332 f. 123 (Sine auctoris nomine. Περὶ συνθέτων φαρμάκων καὶ τίσι ταῦτα δοτέον. Inc. Τὸ διακιτρίου [sic!] καθαίρει μὲν φλέγμα. Expl. πρόσβαλλε δακρῦ κεράτια δ'). 333 f. 128 (Περὶ δυνάμεων ἐμπλάστρων. Inc. Ἡ διάμπαρος τονοῖ καταπαν [sic]. Expl. [?] θράσας τὸ ἀφέψημα ἄντλει). 335 Medical Society Hlli 17 = We 30; s. xv. E. 128 **Modena:** Mutinens. 216 (II II 1); s. xvi. f. 36ᵛ (Frgm. ex l. de simplicibus, calefaciunt et refrigerant. Inc. Ὅσα ἐστὶ μέσα τῶν θερμαινόντων . . . χρησιμώτατόν ἐστι . . .). E. 104 **Neapel:** Oratorian. 152; s. xiv—xv (Quaenam medicamenta quibus infirmitatibus prosint). 338 **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. 6 (Σκευασία τῆς πικρᾶς; *vgl. den* Lond. Addit. 10,058. f. 65). E. 149 Clarkian. 16 (18378); s. xiv. f. 95 (Περὶ ἐβένου. Inc. Ἔβενος τῶν εἰς χυλὸν ἀναλυομένων ἐστὶ ξύλων. Expl. καὶ ῥεύματα καὶ φλυκταίνας ἁρμόττουσιν). 330 [Landian. cat. mss. Angl. n. 877]. 248 **Paris:** Coislin. 335; s. xv. f. 21. 69. 75 (*bei* Montfauc. II p. 448). 235 Parisin. 2164; s. xvi. f. 213 (De salibus). 288 [2230; s. xiv.] (*Es ist* f. 37 Anonymi collectio medica ex variis Gal. operibus *gemeint*; *vgl.* Costomiris, Rev. des ét. gr. II [1889] p. 377). 180 E. 55 2260; s. xvi. f. 196 (De simplicibus medicamentis). 2286; s. xiv. f. 89 (Remedia ad dentium dolores sedandos) E. 61 *und* f. 103 (Remedia varia). E. 60 2294; s. xv. f. 73ᵛ. E. 64 2313; s. xiv. f. 1. E. 68 2510; a. 1348. f. 108 E. 76 *und* 133ᵛ. E. 77 Suppl. 634; s. xiv. f. 64 (Περὶ καταπλασμάτων. Inc. Τῶν καταπλασμάτων τὰ μέν ἐστιν εὐτυχῆ. Expl. ἄλφιτα τῷ λινοσπέρμῳ. Ed. Costomiris, Rev. des ét. gr. II [1889] p. 371). 282 **Rom:** Angelican. 17 (C. 5. 4); s. xiv. f. 51ᵛ (κατ' ἀλφαβήτου. σπε'. ἀλφοὺς μέλανας ἀποκαθαίρει). 311 Palat. 143; s. xv. f. 176 (Helleborus quibusnam sit dandus) 273 *und* f. 177 (Inc. Ἀγάλλοχον τὸ μὲν σῶμα). E. 1 279; s. xiv—xv. f. 277 (de medicamentis stomacho idoneis. Inc. Ἅπερ ἀεὶ λέγω). E. 8 400; s. xv. f. 399 (de prophylacticis adversus arthricos affectus). E. 15 Vatic. 2256; s. xiv. f. 79ᵛ (πρὸς δυσεντερικούς). E. 86 **Venedig:** Bibl. Josephi de Aromatariis (de medicamentis purgantibus quaecumque bilem ducunt rubram. *Verbleib unbekannt*). E. 160 **Wien:** Vindob. med. 20; s. xv. f. 486ᵛ—488 (Ἱερὰ Γαληνοῦ. Inc. Ἡ σύνθεσις ἔχει οὕτως. Expl. πίνειν μαλάχης σπέρματος ∠β' [sic!]). 237. 317ᵃ

Dazu: [Ms. Fr. Bernardi catal. mss. Angl. n. 3632] 224 *und* [Ms. a Geo. de Honestis citat., quod Galeni esse negat Silvius ad Mesuen libr. III.] 205

Übers. A) **Basel:** Basil. D III 6; s. —. (Secretorum remediorum. . . libellus). E. 53 D III 8; s. —. E. 47 D III 14; s. —. (Antidotarium ord. alph.). E. 48 **Berlin:** Phillipps. 1790. 165; s. ix/x. f. 70—77 (Ant. gyra Gal.). E. 18 225; s. xi. p. 57. 63 (p. 57 hiera fortissima). E. 24 **Erfurt:** Amplon. F. 236; s. xiv. (De conferentibus et nocivis.) 136 F. 271; s. xiii—xiv. f. 56ᵛ (Doses simplicium medicinarum). E. 8a **St. Gallen:** Sangall. 44; s. ix. p. 228. 229. 230. E. 7 **München:** Monacens. 5; s. xiv. f. 9 (Liber farmacorum). E. 26 490; a. 1488—1503 (Lib. farmacor.). 45 26626; s. xv. (Simplicia Gal.). E. 28 **Oxford:** Coll. B. Mariae Magd. 164; s. xiv in. f. 11 (Tabula medicin. simplic. Inc. Simplices medicinae veraces ex parte sec. Gal.). E. 10 **Paris:** Bibl. Mazarine 3599; s. xiii—xiv. f. 1 (Liber Serapionis aggregatus in medicinis simplic. ex dictis Dioscor. et Gal. et alior. antiquor.). E. 17 [Parisin. 7831; s. xv.]. (*Wahrscheinlich*

Druckfehler für 7031; *vgl.* Liber Secretorum ad Monteum). 180 gr. **Salamanca:** Bibl. Univ. 2—4—6; s. XVII. no. 3 (Ald. Garzeran interpr. De medicamentis purgantibus). 187 **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 1615 (1. 8. Aug.); s. XIV. XV. f. 116—211 (*Wie im* Paris. Bibl. Mazarine). E. 37

B) **Paris:** Parisin. 325; s. XIX. f. 1b—66 (»Buch der Heilmittel [so Prolog] oder Heilung [so Epilog]«).

C) **Escurial:** Scorial. 851; s. XIV. f. 2—22 (De medicamentis certis. »Des tabliaux à 7 colonnes de tous les médicaments mentionnés par Galien.« Derenbourg). [**Leyden:** Bibl. acad. 805; s. —. (Ibn Beitar medicamenta simplicia ord. alphab. Ex Gal. et Dioscor.).] 264 gr. [**Upsala:** Upsal. ex libr. Jo. Gabr. Sparvenfeld (*Wie im* Leyd. 805)].

D) **Rom:** Vatic. 368; s. —. f. 55—65.

275 Περὶ εἰδῶν φιλοσοφίας. *De partibus philosophiae.* (Ed. E. Wellmann, Berol. 1882, Progr. d. Koenigst. Gymn.).

Inc. Εἰς θεωρητικὸν καὶ πρακτικὸν τῆς φιλοσοφίας διαιρουμένης.
Expl. mutil. δι' οὗ ἐμέτρουν τὴν γῆν καὶ ἐ...

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 56, 15; s. XV. p. 206b (Desin. imperf.). **Padua:** Bibl. Ioann. Rhodii (Inscr. De philosophia. *Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 2176; s. XVI. f. 4.

Περὶ φλεβοτομίας. *De venae sectione.*

GRIECH. HDSS. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 17, 900; s. XVII. f. 204ᵛ (Inc. Οἱ πρῶτοι καὶ κυριώτατοι σκοποί. Expl. καὶ ταῦτα μὲν ἐπιεικεῖ [?] φάρμακον) *und* f. 272 (Inc. *wie auf* f. 204ᵛ. Expl. εἰ γὰρ πανσιάσει τούτῳ). 115 **München:** Monacens. 39; s. XVI. f. 81 (Inc. Ὅτι τοῖς τὰ συνήθη πράττουσι. *Vgl.* Orib. Coll. med. VII 2). 115 **Neapel:** Oratorian. 152; s. XIV—XV. E. 169 **Oxford:** Baroccian. 224; s. XV. f. 1 (*Wie im* Monacens. Expl. ἀλλὰ τηρεῖν καὶ αὖθις ἐπαφαιρεῖν). **Paris:** Parisin. 2269; s. XV. f. 118. E. 59 2320; s. XVI. f. 9ᵛ. E. 171 **Rom:** Palat. 279; s. XIV—XV. f. 212ᵛ (Inc. *wie im* Lond. Add.) *und* f. 213ᵛ (Inc. Διηγήσατό ποτε). 115 400; s. XV. f. 68. E. 14 Vatic. 279; s. — f. 213 (*Verbleib unbekannt*). E. 78 **Turin:** Taurin. 6 b IV 6 (B I 6); s. XVI. f. 185 (Inc. *wie im* Monacens.). 17 B VII 22 (B I 12)*; s. XVI. XVIII. f. 30ᵛ (Ex Hipp. Gal. Malet. *etc.* *Verbrannt.* 115 **Venedig:** Marcian. App. cl. II 171; s. XV. (Π. φλεβοτομίας. Inc. Ἀπὸ μὲν τῶν ὁμοιομερῶν. Expl. τμητικοῖς ἰώμεθα *und* Τις καιρὸς φλεβοτομίας). E. 108. 109 **Wien:** Vindob. med. 28; s. XV. f. 186ᵛ (Inc. *wie im* Lond. Add. Expl. καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἀποκριτικήν). 115 29; s. XV. f. 12 (Inc. *wie im* Lond. Add. Expl. καθαρισμὸν τοῦ ἐγκεφάλου ἐξάγον). 115

42 ÜBERS. A) (*J. I f. 145*). **Basel:** Basil. D I 5; s. —. **Cambridge:** Cantabr. King's Coll. 21; s. XIII—XIV. f. 75. **Cesena:** Malatest. D XXIII 1; s. XIII. S V 4; s. XIV. f. 209. **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. XV. f. 319c. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1978 (ol. L 60); s. XIV. f. 97. **München:** Monacens. 276; s. XIV. f. 75. 640; s. XV. 3074 (And. 74);

s. xv. f. 127. **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 1027; s. xiv. f. 83 (Inc. Propositum est quidem praesentis negotii breviter tractare). **Rom:** Palat. 1093; s. xiv. f. 126ᵛ (Inc. Flebotomia est recta venae incisio). 1094; s. xiv. f. 487 (Inc. *wie im* 1093). 1098; s. xv. f. 79ᵛ. 1111; s. — f. 80. Urbin. 236; s. xiv. f. 31ᵛ (Inc. *wie im* Palat. 1093. Expl. longioris vitae sanitatem ministrat). Vatic. 2376; s. —. f. 90. 2378; s. —. f. 244. 2381; s. —. f. 200ᵛ. 2385; s. —. f. 162. **Volterra:** Volaterran. 103 (6365); s. xv. f. 64.

D) **Leyden:** Scal. 2; s. —. **Petersburg:** Günzburg nr. ?

[Περὶ φύσεως ἀνθρώπου. *De hominis natura.*]

Griech. Hdss. **München:** Monacens. 39; s. xvi. f. 80 (Frgm. fort. Galeni. Inc. Θαυμαστὸν γὰρ οὕτως ἀληθῶς τὸ ἀνθρώπινον σύγκραμα). E. 27 **Rom:** Vatic. 695; s. xiv—xv. f. 226 (Περὶ τῆς συστάσεως τοῦ ἀνθρώπου). E. 81 [Vatic. apud Montfauc. p. 28 (Gal. de natura hominis)]. 182

Dazu: [Rob. Burscough 7675]. 181

Übers. A) [**Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 956; s. — (Ep. de humano corpore)]. 213 gr. [**Oxford:** Cathedr. Wigorn. 760; s. — (de corporibus, causis, signis sanis aegris neutris)]. 181 gr.

Περὶ χειρουργησιῶν καὶ περὶ κατακλίσεως νοσούντων. *De chirurgorum operationibus et de decubitu infirmorum* (*Nicht* = K. XIX 529 sqq.; *vgl.* Costomiris Rev. des ét. gr. II [1889] p. 377).

Inc. Νομὰς καὶ ὄγκους οἱ ἰατροὶ χειρουργήτωσαν.
Expl. τοῖς καθαιρομένοις στρόφους ποιεῖ.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 28, 34; s. xi. f. 5 (Expl. αἴτια τῶν νόσων ἐντεῦθεν γνωρίζεται). **Paris:** Parisin. 1991; s. xv. f. 29ᵛ—42. E. 44 **Rom:** Vatic. 1444; s. xv. f. 223. 303

[Περὶ χειρουργίας]. *De chirurgia.* 214

Griech. Hds. [**Oxford:** Bodleian. bibl. Brit. n. 3500].

Übers. A) **Basel:** Basil. D I 12; s. (Chirurgia.). **Rom:** Vatic. 2369; s. —. f. 81 (Chirurgia vulnerum liber III et IV). 123

D) **München:** Monac. 291 (litteris hebr., lingua Hisp.).

Περὶ χυμῶν. *De humoribus.*

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3636; s. xiv—xv. f. 126 (Σημεῖα κράσεως χυμῶν. Inc. Σκεπτέον ἐπὶ πάντων. Expl. κατὰ φύσιν οὐδέν τι τούτων ποιήσει). 304 **Jerusalem:** Bibl. patriarch. 148; s. xvi. f. 4 (Π. στοιχ. κ. χυμ. Inc. Ὁ κόσμος οὗτος). E.182 **Paris:** Coislin. 335; s. xv. f. 198v (*bei* Montf. II 448). Parisin. 2317; s. xvi. f. 43v (Exc. de elementis et humoribus). E.71 **Wien:** Vindob. med. 28; s. xv. f. 184—185v (Inc. Ὁ κόσμος ἐκ δ´ στοιχείων. Expl. καὶ ἡ διὰ τοῦ γάλακτος). 149 E.2

Übers. A) **Angers:** Andecavens. 461 (446); s. xvi. f. 162 (Passarti tract. de humoribus ex Gal. et Hipp. doctrina). E.15 **Escurial:** Scorial. N. III. 17; s. xii. f. 99 (Inc. Omnibus hominibus generantur aegritudines ex quatt. humoribus. Expl. sicut in omnibus vulneribus ratio exigit). 183 **Paris:** Parisin. 11219; s. ix. f. 103 (Epist. Hipp. et Gal. contemplantis quatt. esse humores in corpore humano. Expl. cum taciturnitate et tristitia alienantur). 114 **Rom:** Regin. 1004; s. xiii. f. 53v (*Wie im* Parisinus. Inc. Cephalea est dolor capitis = Gal. Passionarii Inc. *Vgl. unter* π. νόσων). 114

314 Περὶ ὡρῶν καὶ ἔτους. *De anni temporibus.*

Griech. Hdss. **Athos:** Athous. Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4789. 669; s. xviii. (Ἑρμηνεία περὶ τῶν ὡρῶν καὶ ἔτους). 5437. 1317; s. xviii. (Ἰατροσόφιον Γαλ. ἰατροῦ Ἑρμηνεία. Inc. Τὸ ἔαρ ἄρχεται ἀπὸ τῆς κε´ τοῦ μηνός). **München:** Monac. 525; *vor* a. 1336. f. 160 (Γαλ. ἡ τῆς τῶν ὡρῶν τάξις . . . τοῦ ἔαρος).

De accidenti et morbo libri VI. (*Viell. Übersetzung von* Π. αἰτίων συμπτωμάτων = K. VII 85—272).

Inc. In initio huius libri morbum.
Expl. accidentia semper alia sequuntur quaeve non.

54 167 Übers. A) (*J. II f. 2*). **Angers:** Andecavens. 461 (446); s. xvi. f. 20 (Jo. Riolani annott. in libros VI de morborum et symptomatum differentiis et causis). **Basel:** Basil. D III 8; s. — (Inscr. De morborum differentiis et causis *und* De accidentibus seu symptomatibus). **Boulogne-sur-Mer:** Bononiens. 197; s. xiii. no. 2. **Breslau:** Vratislav. bibl. univ. IV F 25*; s. xiii. f. 127—129. IV F 26; s. —. f. 47—65. **Cambrai:** Camaracens. 907 (806); s. xiv. f. 88. **Cambridge:** Cantabr. Caius Coll. 98; s. xv. f. 81. St. Petri 33; s. xiii/xiv. f. 24. **Monte Cassino:** Casinens. 70; s. xiv. p. 1. **Cesena:** Malatest. D XXV 1; s. xiii. f. 170. D XXV 2; s. xiii. S V 4; s. xiv. f. 11. **Chartres:** Autricens. 284 (340); s. xiii. f. 149v. 293 (351); s. xiv. f. 1 (Inscr. De morborum acutorum regimine). **Erfurt:** Amplon. F 249; s. xiii. f. 90. F 278; s. xiv in. f. 55 (Inc. Primo quidem dicere oportet). F 280; s. xiv in. f. 114. F 291; s. xiii ex. f. 67. Q 198; s. xiv in. f. 1. Q 343*; s. xiv. f. 149. **Eton:** Bibl. Coll. 132; s. xiii. no. 3. **Florenz:** Laurent.-Leopold. (Gaddian.) 58; s. xiv. f. 120. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 4; s. — (De accidentibus morborum et causis eorundem). **London:** Harleian.

(Brit. Mus.) 3748; s. xv. f. 113ᵛ. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1198 (ol. L 9); s. xiv. f. 1 (Inscr. *wie im Andecavens.* 461). 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 119. 121ᵛ. 124ᵛ. 127ᵛ. 134ᵛ ss. 75—80 (Inscr. *wie im Andecavens.* 461). 3308 (ol. L 94); s. xv. f. 55. 67ᵛ. 78ᵛ. 91ᵛ. 111ᵛ. 132ᵛ. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 18; s. xiii. **München:** Monacens. 5; s. xiv. f. 21. 11; s. xiv. f. 1. 35; s. xiii. xiv. f. 145. **Neapel:** Neapolit. VIII D 30; s. xiv. VIII D 34; s. xiv. **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 135 b. Merton. 218; s. xiv. f. 77 b. 219; s. xiv in. f. 92. **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 1080*; s. xiv. f. 1 (abbreviat. a Joh. de St. Amando). Parisin. 6865 A; s. xiv. 9331; s. xv. 11860; s. xiv. f. 61. 11862; s. xvi. (De accidentibus). 14389; s. xiv. f. 80. 15455; s. xiii. f. 1. 16175; s. xiii. f. 63. Nouv. acq. 1482; s. —. f. 36. **Rom:** Palat. 1092; s. —. f. 74ᵛ. 1093; s. xiv. f. 32. 1094; s. xiv. f. 229. 1095; s. xiv. f. 85ᵛ (100?). 1096; s. xiv. f. 134. 1104; s. —. f. 72. Urbin. 235; s. xiv. f. 83. 247; s. xiv. f. 302. Vatic. 2375; s. xiv. 2378; s. —. f. 173. 2381; s. —. f. 95. 2389; s. —. f. 81. 4451; s. xiv. f. 115ᵛ. **Vendôme:** Vindocin. 234; s. xiv. f. 1. **Volterra:** Volaterran. 103 (6365); s. xv. f. 104.

De anatomia parva. 85

Inc. Quoniam interiorum membrorum.
Expl. dicitur posticus nervus.

Übers. a) (*J. II f. 294*). **London:** Sloan. (Brit. Mus.) 3566; s. xv. f. 127. **München:** Monacens. 465; a. 1503 f. 106ᵛ (Apogr. libri a. 1503 Venetiis editi). **Rom:** Vatic. 2378; s. —. f. 62ᵛ (Inscr. De anatomia simiae. Inc. Quoniam interiores membrorum humani corporis compositiones. Expl. albus et angustus dicitur octiqius). **Würzburg:** Wirceburg. med. 4° 1; s. xiii. xiv. no. 1.

De iuvamento anhelitus. 23

Inc. Calorem vitalem qui est in corde.
Expl. solus veritatis ostensor.

Übers. a) (*J. I f. 84*). **Bourges:** Biturigens. 299 (247); s. xiv. f. 147. **Breslau:** Vratisl. bibl. univ. IV F 25; s. xiii. f. 54 (Cf. Schneider, Ind. lect. univ. Vratisl. 1840/41). **Cesena:** Malatest. D XXV 2; s. xiii. S V 4; s. xiv. f. 9. S XXVI 4; s. xiii. f. 10. **Dresden:** Dresd. Db. 92. 93; s. xv. f. 24 d. **Erfurt:** Amplon. F 280; s. xiv in. f. 56. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 131. **Moulins:** nr. 30; s. xiv. f. 92ᵛ. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 118 d. 7047; s. xv. nn. 2. 11860; s. xiv. f. 217. 15456; s. xiii. f. 147. **Rom:** Palat. 1094; s. xiv. f. 568 (Sine tit.). 1097; s. —. f. 114. Vatic. 2378; s. —. f. 103. **Subiaco:** nr. 59; s. xiii. f. 60.

De partibus artis medicae. 103 gr.

Inc. De partibus medicativae, Juste dilectissime, convenienter.
Expl. et deinde alia secundum prius dictam methodum adicere.

Übers. a) [Chart. II p. 282. Junt. VII in classe spurior. f. 16].

Astrologica.

Übers. a) **Avignon:** Avenniens 1022 (Anc. fonds 341); s. xv. f. 12 (Tract. astrolog. sec. Gal. et Hipp. Inc. Et quoniam principalis intentio. Expl. si non, morietur). E.12 **London:** Egerton. (Brit. Mus.) 2433; s. xv. f. 47 (Complexiones hominis astronomiae et philosophiae sec. Gal.). 190 **München:** Monacens. 276; s. xiv. f. 82v. 197

179 *Liber cathagenarum* (*wahrsch. aus* catagenis = κατὰ γένος, also = K. XIII 362 ff.; *vgl.* Steinschneider, Arch. f. pathol. Anat. 124 [1891] p. 291 nr. 53a).

Übers. a) **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 181c. (Inc. Ego quidem ponam inventionem. Expl. celeriter auferre praedicta nocumenta). **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 139b (*Wie im* Dresdens.). **Rom:** Palat. 1310; s. —. f. 73 (Gal. Carthagines [*so!*]. Inc. . . . iam rettuli).

44 *De catharticis.*

Inc. Quoniam cognovimus qualiter Hippocrates.
Expl. colligere potui, habeas experta.

Übers. a) (*J. I f. 149v*). **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 4; s. —.

109 *De virtute centaureae.*

Inc. Ego vidi, frater mi Papia.
Expl. in tantum dicta sufficiant.

Übers. a) **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 157. S XXVI 4; s. xiii. f. 124. **Escurial:** Scorial. f. III. 6; s. xv. f. 192v. **Oxford:** Coll. Omn. Animar. 75; s. xv. *eingelegt bei* f. 39b (Inc. Ego vidi sicut). **Rom:** Vatic. 2378; s. —. f. 227v. 2388; s. —. f. 87v.

99 *De clysteribus et colica.*

Inc. Conveniens et necessarium est homini volenti audire medicinam.
Expl. secure et utiliter subveniri.

Übers. a) **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 392c (Expl. benedictus in saecula saeculorum. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 175b (Expl. *wie im* Dresd.). 6867; s. xv.

d) **Leyden:** Scal. 2; s. —.

16 *De colera nigra.*

Inc. De nigra quippe colera.
Expl. Hippocratis intentionem sophistizant.

Übers. a) (*J. I f. 57. Petro Dubanensi interpr.*). **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 145. S XXVI 4; s. xiii. f. 101.

d) **Leyden:** Scal. 2; s. —.

De colico dolore libellus. (*Vgl. oben: De clysteribus et colica*). 124 gr.

ÜBERS. A) [Paris: Parisin. 6865; s. XIV. 6867; s. XV].

De causis contentivis. (Ed. Kalbfleisch, Marpurgi Chatt. 1904). 181

Inc. Stoycos philosophos novi.
Expl. auxilia quibus eas destruit assumit.

ÜBERS. A) **Dresden:** Dresd. Db. 92. 93; s. XV. f. 443a. **Paris:** Parisin. 6865; s. XIV. f. 5.

De natura et ordine cuiuslibet corporis. 87

Inc. Licet te sciam, carissime nepos.
Expl. suisque temporibus esse curanda.

ÜBERS. A) (*J. II f. 302ʳ*). **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 97; s. XV. f. 137 (Inscr. Epist. Gal. de humano corpore. Inc. Licet te fili carissime. Expl. purgatoriis purganda sunt). **München:** Monacens. 465; a. 1503 f. 175ᵛ (Apogr. libri a. 1503 Venetiis editi).

Diagnostica.

ÜBERS. A) **Cambridge:** Cantabrig. St. Johann. D 3; s. XIII. f. 64b (Diagnosticon liber. Inc. Rationem quidem puto. Expl. mutil. septentrionales quam). 158

C) **Paris:** Parisin. 2868 (Suppl. 1065); s. XIV. f. 194—195 (Diagnosticorum frgmta.).

De dinamidiis.

ÜBERS. A) 1. Inc. Verum haec est virtutis demonstratio. 71
Expl. nulla cura iam superari poterit.

(*J. II f. 85ʳ*). **Paris:** Parisin. 7028; s. XI. f. 136ᵛ (fine mutil.). **Rom:** Regin. 1004; s. XIII. f. 42ᵛ.

2. *Ad Maecenatem.* 88

Inc. Libellum quem roganti tibi promisi.
Expl. mitte flores sipie.

(*J. II f. 303ʳ*). **Cambridge:** Cantabr. Caius Coll. 379; s. XII/XIII. f. 55 (Expl. componere velut creationem). [966; s. —. 976; s. —]. 135 gr. St. Petri 33; s. XIII/XIV. f. 192 (ad Maec. de regenda sanitate). **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. XV. f. 270c (Expl. inde in vulvam E ·II·) **München:** Monac. 465; a. 1503. f. 182ᵛ (Apogr. libri Venetiis a. 1503 editi). **Paris:** Parisin. 7028; s. XI. f. 144. (?) 71 15113; s. XIII. f. 12 (Liber dinam., quem facit Maecenati simplicium medicaminum). 71 15456; s. XIII. f. 163. 16944; s. XII. f. 73ᵛ. **Rom:** Palat. 1094; s. XIV. f. 606. Vatic. 2378; s. —. f. 227. 4437; s. —. f. 6.

3. *Varia.*

Breslau: Vratisl. bibl. acad. Ac. III F 29; s. xvB. f. 112—128 (Practica [dinamid.] Gal. scripta in studio Montepessulani a. 1411). 71 **Cambridge:** Cantabr. Caius Coll. 411; s. xiii. f. 169 (De Inamidiarum [sic] Gal. Inc. Quia disputatio custodiendae sanitatis. Des. imperf. f. 207 b). 157 **London:** Addit. (Brit. Mus.) 34, 111; s. xv. f. 114v (Experimenta dinamid. libri Gal.). 71 **Venedig:** Bibl. monast. St. Michaelis (*Verbleib unbekannt*).

Dioxe.

Übers. A) **Erfurt:** Amplon. O 28; s. xiii. xiv. f. 45 (Inc. Nemo alieno peccato punitur. Expl. quod te fecisse paeniteat). 140 **Rom:** Vatic. 3087; s. —. f. 56 (Inc. *und* Expl. *wie im* Amplon.). 125

30 *De facultatibus corpus nostrum dispensantibus.*

Inc. De dispensantibus corpus nostrum virtutibus.
Expl. intemperantiam et voluptatem operat.

Übers. A) (*J. I f. 102v*). **Basel:** Basil. D I 5; s. —. **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 27. S XXVI 4; s. xiii; f. 15. **Chartres:** Autricens. 293 (351); s. xiv. f. 125. **München:** Monacens. 490; a. 1488—1503. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 78 d. 7015; s. xiv. Nouv. acq. 343; s. xiii. f. 49. **Rom:** Palat. 1096; s. xiv. f. 183. 1098; s. xiv. f. 10 *und* 24v.

110 gr. *De dissolutione continua s. de alimentorum facultatibus.*

Übers. A) [Chart. VI p. 403. Junt. VII int. spur. f. 71].

Dogmatice pros haucona (Glaucona?).

82 Übers. A) **Paris:** Parisin. 12958; s. ix (Gal. dogmatice pros haucuna [sic] lib. primus. Inc. Dum esse difficilis ratio. Expl. saltu suo arteria ambitum).

219 gr. 76 lat. *De elixir solis et lunae.*

Übers. A) **Jena:** Jenens. bibl. acad. 117; s. —. **Rom:** Palat. 1328; s. —. f. 41 (Liber secretus super elixir solis et lunae. Inc. Arbor quae). 122

Epistulae variae.

Übers. a) **Monte Cassino:** Casinens. 225; s. xi. p. 34 (Epist. ad Glauconem. Inc. Maximum est medicina ut primum cognoscas causam. Expl. et diligenter considerare). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 8928; s. xi. f. 13 (Epist. ad Titum. Inc. Ne ignorans quispiam medicorum rationem organi. *Vgl.* Hipp. ep. *im* Casinens. 97 p. 24 no. 3). 191 Sloan. 1610; s. xiv. f. 42v (De regimine sanitatis pro rege Alexandro conscriptum. Inc. Cum sit hō corrupl. Expl. usque ad medium Martis hiems habetur). 153 **Rom:** Regin. 1004; s. xiii. f. 42v (Inc. Flegotomarum genera tria. Cephalargia). 143 196

De usu farmacorum.

Inc. De farmaciis autem causae non ut existimatur sunt.
Expl. sed clisteri uti, idem enim periculum.

Übers. a) **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 392 b. **Erfurt:** Amplon. F 278; s. xiv in. f. 213v. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 101v. **Paris:** Parisin. 6865; s. xv. f. 179 b. 115

In Hippocratem de aëre, aquis et locis commentarii III. 147 gr.

Inc. (lib. 1): Quicumque artem medicam integre assequi.
Expl. (lib. 3): caeteris nationibus exceptis Aegyptiis cognita non fuit.

Übers. a) [Chart. VI p. 187. Junt. IX. class. 2. f. 1].

d) **Oxford:** Bodl. Oppenheimer Add. fol. 18; s. —.

Quaesita in Hippocratem de urinis. 120 gr.

Übers. a) [Chart. VIII p. 918. Junt. VII int. spur. f. 113].

De cura icteri. 67

Inc. Ad icteri curam.
Expl. et hoc est cura ictericorum.

Übers. a) (*J. II f. 57c*). **Basel:** Basil. D I 5; s. —. **Cesena:** Malatest. S V 4; s. xiv. f. 40. S XXVI 4; s. xiii. f. 32. **Chartres:** Autricens. 293 (351); s. xiv. f. 124v. **Dresden:** Dresd. Db. 92. 93; s. xv. f. 465 c. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 95. **München:** Monacens. 490; a. 1488—1503. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 80 b. **Rom:** Palat. 1098; s. xv. f. 8v. Vatic. 2376; s. —. f. 211.

c) **Berlin:** Berol. 6232; s. xiii. f. 19—31.

De incantatione, adiuratione et suspensione. 89

Inc. Quaesisti, fili carissime, de incantatione.
Expl. magnam sui altitudinem.

Übers. a) (*J. II f. 314c*). **München:** Monacens. 465; a. 1503. f. 263 (Apogr. libri Venetiis a. 1503 editi). **Rom:** Vatic. 2378; s. —. f. 61v.

131 gr. *De cura lapidis.*

Inc. Canon quem scripsit Alguazir Albuleizor.
Expl. ad pondus drach. II. ieiuno stomacho.

Übers. a) [Chart. X p. 546. Junt. VII int. spur. f. 111].

77 *De medicamentis expertis.*

Inc. Ignis qui de caelo descendit.
Expl. in fine huius tractatus.

Übers. a) (*J. II f. 202*v). **Avignon:** Avennic. 1019 (Anc. fonds 345); s. xiii ex. f. 161v. **Breslau:** Vratisl. bibl. acad. Ac III F 2*; s. xv. f. 266v—268. **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 257 d. **Erfurt:** Amplon. F 260; s. xiii—xiv. f. 355. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 4; s. — (Liber experimentorum). **München:** Monacens. 372; s. xv. f. 185 (Ferrarıı interpr.). 666*; s. xv. f. 288. 13026 (Rat. civ. 26); s. xiv. f. 1 (Inscr. Liber de secretis Gal.). 19901 (Teg. 1901); s. xv. f. 209 (Frartachio interpr.). **Oxford:** Coll. Balliol. 285; s. xiii. f. 198 (Expl. statim accendetur). **Paris:** Parisin. 6893; s. xiv. no. 4. **Pavia:** Bibl. Univ. 10; s. xvi. f. 168 (Liber experimentorum). **Rom:** Vatic. 2385; s. —. f. 266 (Sine titulo trad.). 2416; s. —. f. 24. 2418; s. —. f. 84. 4437; s. —. f. 16 (Lib. experimentorum).

c) **Escurial:** Scorial. 851*; s. xiv. f. 23—32 *und* 1 (Experientia medicalis. *Nach* Derenbourg *fraglich, ob hierhergehörig*).

203 gr. *De duplici medicina.*

Übers. a) [**Turin:** Taurinens. ap. Montfaucon p. 1397].

De simplicibus medicinis ad Paternianum.

Inc. Cum mihi proposuissem, clarissime Paterniane.
Expl. ad serpentum morsus faciunt.

48 Übers. a) (*J. I f. 216*v). **Monte Cassino:** Casinens. 97*; s. x. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 8; s. xiii. xiv. no. 5 (De simplic. medicinis libri V). **St. Gallen:** Sangall. 762; s. ix. (Cf. V. Rose Anecd. gr. II 110). **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 4; s. —. I 22; s. —. **Lucca:** Lucens. 296 (B 196); s. viii—ix. f. 81v. **Paris:** Parisin. 9331; s. xv. (De simplic. medicinis). 14389; s. xiv. f. 280 (De simpl. medicinis). **Rom:** Palat. 1004; s. xiv. f. 488 (De simplicibus pharmaciis) *und* f. 540 (Inc. Postquam coepi narrare). Vatic. 2378; s. —. f. 145 (Inscr. *wie im* Cusan. med. 8: libri V). **Wien:** Vindob. 2425; s. xi. (Cf. V. Rose Anecd. gr. II 113).

84 *De compage membrorum s. de natura humana.*

Inc. Cerebrum natura quidem frigidum.
Expl. membrum sine ratione mutat.

Übers. a) (*J. IV f. 202*v). **Cambridge:** Cantabr. Coll. Caii 95; s. xiii. f. 10. **München:** Monacens. 238; s. xv. f. 284. 405; a. 1503. f. 97 (Apogr. libri Venetiis a. 1503 editi). **Oxford:** Coll. Merton. 278; s. xiv. f. 180 b (Sine auctoris nomine).

Deest: [»Erat inter libros Mich. Cantacuzeni«].

De minutionibus. 201

ÜBERS. A) **München:** Monacens. 18444 (Teg. 444); s. xv. f. 197.

De morborum et symptomatum differentiis et causis libri VI. 167

S. unter: De accidenti et morbo.

De morsu, qui in aegritudine percipitur. 166 gr.

ÜBERS. A) [Junt. VII int. spur. f. 63].

De motibus liquidis seu De motibus manifestis et obscuris. 20

Inc. Illi quorum proprium est anatomiam meditari.
Expl. appetitus valde intenditur et superat.

ÜBERS. A) (*J. I f. 78. Marco Toletano interpr.*). **Bourges:** Bituricens. 299 (247); s. xiv. f. 45. **Breslau:** Vratisl. bibl. univ. IV F 25; s. xiii. f. 91—94. **Cesena:** Malatest. D XXIII 1; s. xiii. D XXV 2; s. xiii. S V 4; s. xiv. f. 5ᵛ. **Chartres:** Autricens. 284 (340); s. xiii. f. 135. **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 503d (Inscr. De motibus liquidis et difficilibus). **Erfurt:** Amplon. F 249; s. xiii. f. 189. F 280; s. xiv. in. f. 42. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 18; s. xiii. **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 51. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 148b. 11860; s. xiv. f. 219. 15456; s. xiii. f. 142ᵛ. **Rom:** Palat. 1094; s. xiv. f. 205. 1099; s. xv. f. 67. Urbin. 247; s. xiv. f. 169. Vatic. 2375; s. xiv. f. 472. 2378; s. — f. 222ᵛ. 2382; s. — f. 58. 2383; s. — f. 37. 2384; s. — f. 42. **Volterra:** Volaterran. 103 (6365); s. xv. f. 131.

De motu thoracis et pulmonis. 22

Inc. Quoniam quidem thorax movetur.
Expl. pulmoni princeps motus.

ÜBERS. A) (*J. I f. 82*). **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. xv. f. 19d. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 131. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 198a. **Rom:** Palat. 1098; s. xv. f. 10 (Inscr. De dispensantibus corpus virtutibus. Inc. Quoniam quidem dethorax [sic!] movere). Vatic. 2378; s. —. f. 120. 2384; s. —. f. 67ᵛ.

De oculis liber adscripticius in VI sectiones distributus. (*Vgl.* Hirschberg, Gesch. der Augenheilkunde im Altertum S. 355 ff. — *S. auch oben* Περὶ ὀφθαλμῶν). 128 gr.

ÜBERS. A) [Chart. X p. 504. Junt. VII cl. VII. f. 182].

Oeconomica.

178 Übers. A) **Dresden:** Dresd. Db. 92. 93; s. xv. f. 16b (transl. ab armengando blazii de arabico in latinum. Inc. Omnis domus regimen. Expl. et timeat eos).

88 gr. *An omnes partes animalis, quod procreatur, fiant simul.*

Inc. Utrum omnes simul eius quod foetatur.
Expl. non rationabiliter assimilantur politice.

Übers. A) [Chart. V p. 326. Junt. VII cl. I. f. 326].

175 *Ad Paternum.*

Übers. A) **Chartres:** Autricens. 62 (115); s. x. f. 54^v (Alfabetum ad Pat. Inc. I. ter ustum fit maxime de clavis cupreis. Expl. adfectum stiptica est. Explicit qualitas omnium herbarum). **München:** Monacens. 11343 (Polling. 43); s. xiii. f. 4 (Gal. dogma ad Pat.). **Rom:** Palat. 187; s. viii. f. 9 (*Wie im* Autricens. 62).

144 gr. *De peste.*

Übers. A) [Jo. Bapt. van Helmont, Opusc. med. inaudit. de lithiasi, de febribus, de humoribus, Gal. lib. de peste. Amst. 1648].

129 gr. *De pica, vitioso appetitu, ex Galeno per Aëtium.*

Übers. A) [Chart. VII p. 873].

De plantis.

92 Übers. A) **St. Gallen:** Sangall. 762; s. ix. f. 72—137 (Inc. l. De stignos. Liber herbar. Gal. Apul. Ciceron.). **Paris:** Parisin. 6837; s. xiv. (De qualitate herbarum et aromatum). 11219; s. ix. f. 207. **Rom:** Barberin. IX 29 = 767; s. —. f. 267 (Liber ad Patricium missus de qualit. herbarum et aromat.). Palat. 1100; s. —. f. 1. 108 Vatic. 2388; s. —. f. 84. 108 4417; s. —. f. 96—98 (Palomia de pigmentis et herbis. Inc. Pro lignaceo mittes agate). 129 4422; s. —. f. 1. 108

55 *De causis procatarcticis.*

Inc. Antiqui quidem physicorum.
Expl. dicat videre nos nihil.

Übers. A) (*J. II f. 17. Nicolao de Regio interpr.*). **Dresden:** Dresd. Db. 92. 93; s. xv. f. 445a (*Kalbfleischs Collation in dessen Besitz*). **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 6b (*Abschrift nach Photographien im Besitze des cand. phil. Adam, Marburg*).

De passionibus puerorum. 207

Übers. a) **Florenz:** Laurent. — Leopold. (Biscionian.) 10; s. xiv. f. 184 b (Inc. Ut testatur Hippocrates. Expl. lumbricos mirifice interficit).

Compendium pulsuum. 29

Inc. Hoc ei quod de pulsibus.
Expl. In arteriis perficitur in eo.

Übers. a) (*J. I f. 102*). **Breslau:** Vratisl. bibl. univ. IV F 25; s. xiii. f. 161ᵛ. 162 (De comparatione pulsus sec. diastolen et systolen = Gal. Comp. puls.). **Cesena:** Malatest. D XXV 2; s. xiii. (De compendiositate pulsuum seu synopsis librorum de pulsibus). **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 4; s. —. (Commentum pulsuum). **München:** Monac. 490; a. 1488—1503 (De compendiositate ipsius pulsus interpr. Burgundione). **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. xiv in. post f. 206 b. **Paris:** Parisin. 6865; s. xiv. f. 138 c. 15455; s. xiii. f. 178. **Rom:** Palat. 1094; s. xiv. f. 547ᵛ. 1099; s. xv. f. 60. Urbin. 247; s. xiv. f. 252ᵛ. Vatic. 2375; s. xiv. f. 271 (De compendiositate pulsus. Inc. Pulsus igitur diastole). 2376; s. —. f. 113. 2378; s. —. f. 102ᵛ. 2383; s. —. f. 134ᵛ.

De sanguine et flegmate. 113 193

Übers. a) **Brüssel:** Bruxell. 3701—15; s. x. f. 2ᵛ (Inc. Sanguis vero calidus. Expl. in arte medicorum). **Paris:** Parisin. 11219; s. ix. f. 17ᵛ (*Wie im* Bruxell.).

Secreta. 76

Übers. a) (*J. II f. 198*). **Basel:** Basil. D III 1; s. —. D III 6; s. —. D III 8; s. —. **Bourges:** Biturigens. 299 (247); s. xiv. f. 97ᵛ (De secretis secretorum). **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 15; s. xiv. no. 4. **Eton:** Bibl. Coll. 132; s. xiii. no. 10 (De secretis). **München:** Monacens. 4119 (Aug. S. Cruc. 19); s. xiv. f. 723 (De sapone muscato Gal. id est de secretis secretorum). 13026 (Rat. civ. 26); s. xiv. f. 1 (Liber de secretis Gal. Inc. Ignis qui descendit de caelo super altare. *Vgl.* De medicinis experimentatis). **Oxford:** [Bodl. mss. Angl. 2461; s. —]. 250 gr. Coll. Corp. Christ. 125; s. xiv. xv. xiii. f. 78 (Super Hermetis librum secretorum expositio. Inc. Quoniam in quo philosophorum doctissimi desudavere). 160 **Regensburg:** Bibl. urb. 44; s. — (*Wie im* Monac. 13026). E. 35 **Rom:** Palat. 1205; s. —. f. 33 (Gal. secreta et alia medica. Inc. Dixit Galenus). **Sevilla:** Bibl. Colombin. BB 150. 5; s. xv. **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 1014 (Helmst. 912); s. xv. f. 72ᵛ—73ᵛ. 2156 (12. 4. Aug.); s. xv. f. 178—179ᵛ (Quattuordecim experimenta de secretis Gal. ad amicum quendam). E. 38

c) **München:** Monac. hebr. 243; s. xv. (?). (De secretis remediis).

76 *Liber secretorum ad Monteum.*

Inc. Rogasti me, amice Montee.
Expl. ad omne quod narravimus.

Übers. a) (*J. II f. 198*). **Berlin:** Phillips. 1672 (166); s. xiv. f. 26. **Cambridge:** Cantabr. St. Petri 33; s. xiii/xiv. f. 186c. **Cesena:** Malatest. D XXV, 1; s. xiii. f. 155 (Secretorum liber). **Chartres:** Autricens. 284 (340); s. xiii. f. 251^v. 293 (351); s. xiv. f. 118. **Erfurt:** Amplon. F. 249; s. xiii. f. 246. **Escurial:** Scorial. H. III. 2; s. xiv. f. 3 (Expl. alius liber ab isto, transferam ipsum. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 4; s. —. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1410 (ol. L 65); s. xiv. f. 193. **München:** Monaceus. 276; s. xiv. f. 76. 640; s. xv. f. 78. 12021 (Prüf. 21); a. 1440—1447 f. 1 (Liber secretorum). **Nürnberg:** Ebnerian. 4° 91; s. —. no. 3 (Lib. secretor. qui dicitur Antidotarius). **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. xiv in. f. 39b. **Paris:** Parisin. 7031; s. xv. no. 1. 7046; s. xiii. no. 2. [7831 (?).] (*Wohl Druckfehler für* 7031). 15456; s. xiii. f. 157. **Rom:** Palat. 1094; s. xiv. f. 398^v. 1234; s. —. f. 261. Urbin. 247; s. xiv. f. 61. Vatic. 2375; s. xiv. f. 505. 2385; s. —. f. 271 (Expl. turbit albi aur̄. Sine tit. tradit.). 2414; s. —. f. 193^v. 4422; s. —. f. 9—25. 4471; s. —. f. 31. **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 2841 (83. 7 Aug.); a. 1432. f. 98^v—107^v.

220 gr. *De cura senectutis.*

Übers. a) [**Oxford:** Bibl. Aedis Christi n. 1592].

154 *De situ regionum.*

Übers. a) **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1978 (ol. L 60); s. xiv. f. 95 (Inc. Situm regionis an sit in vallem vel in montes. Expl. deinde calida et sicca). 185 **Oxford:** Laudian. Misc. 617*; s. xv. f. 289 (Ex Gal. libro de sit. reg. et temporum constitutione).

10 *De spermate.*

Inc. Sperma hominis descendit.
Expl. terra vertitur in humiditatem.

Übers. a) (*J. I f. 38*). **Basel:** Basil. D III 8; s. — (De XII portis medicinae microtechn.). **Bourges:** Biturigens. 299 (247); s. xiv. f. 91^v (Microtegni i. e. liber de spermate seu de XII portis). **Cambridge:** Cantabr. Caius Coll. 345; s. xiv. f. 46 (Microtegni. Expl. per naturam sui corporis). St. Petri 33; s. xiii/xiv. f. 119b (Inscr. *wie im* Biturigens. 299). **Cesena:** Malatest. D XXV 1; s. xiii. f. 162^v. D XXV 2; s. xiii. S V 4; s. xiv. f. 48. S XXVI 4; s. xiii. f. 42^v. **Chartres:** Autricens. 284 (340); s. xiii. f. 247. 293 (351); s. xiv. f. 123. **Erfurt:** Amplon. F 249; s. xiii. f. 253 (Inscr. *ähnlich wie im* Biturigens. 299. Expl. *wie im* Cantabr. Caii). F 278; s. xiv in. f. 78^v (Inscr. *ähnlich wie im* Biturigens. 299. Expl. ex qua acuitione et calore).

Eton: Bibl. Coll. 132; s. XIII. no. 11 (De spermate vel de XII portis). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 18, 210; s. XIII. XIV. f. 123 (Microtegni). Lambethan. 444; s. XV. f. 30 (Microtegni de XII portis). **Marburg:** Bibl. Univ. B 2; s. XIII. f. 1 (Sine auctoris nomine). **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. XIV. f. 34b (Microt. vel de sp.) *und* f. 37 (De XII signis vel portis vel microtegni. Inc. Sciendum quod XII sunt. Expl. *wie im* Cantabr. Caii). **Paris:** Parisin. 15456; s. XIII. f. 187 (Inscr. *wie im* Biturigens). **Rom:** Palat. 1094; s. XIV. f. 392. 1298; s. —. f. 226 (Macrotegn. seu Microt.). Urbin. 246 (ol. 457); s. XIV. f. 192ᵛ (Expl. capilli tendunt in rubedinem). Vatic. 2383; s. —. f. 44.

Subfiguratio empirica. (Ed. Bonnet, Bonnae 1872).

Inc. Omnes medici qui colunt empiriam.
Expl. de dissonantia eorum dictum est.

ÜBERS. A) (*J. II f. 290. Nicolao de Regio interpr.*). **München:** Monacens. 465; a. 1503. f. 80ᵛ (Apogr. libri Venetiis a. 1503 editi). 83

Zum Titel vgl. Schol. zu Orib. t. IV p. 529 Dbg. — Bu.

De vinis.

ÜBERS. A) (*J. I f. 127ᵛ*). 36

Inc. Vinum aquosum nominant homines.
Expl. utuntur antiquiores ad antidota.

Cesena: Malatest. S V 4; s. XIV. f. 41. S XXVI 4; s. XIII. f. 34. **Paris:** Parisin. 6865; s. XIV. f. 53d. Nouv. acq. 343; s. XIII. f. 69. **Rom:** Vatic. 2384; s. —. f. 29ᵛ. 2386; s. —. f. 143ᵛ.

Vocalium instrumentorum dissectio. 24 gr.

ÜBERS. A) [Chart. IV p. 219. Iunt. VII inter frgm. Gal. f. 48].

De voce et anhelitu.

Inc. Si nervis qui sunt inter costas.
Expl. medius inter voluntatem et naturam.

ÜBERS. A) (*J. I f. 81*). **Breslau:** Vratisl. bibl. univ. IV F 25; s. XIII. f. 94. **Cambridge:** Cantabrig. St. Petri 33; s. XIII/XIV. f. 167b. **Cesena:** Malatest. D XXIII 1; s. XIII. S V 4; s. XIV. f. 27ᵛ (De voce). **Chartres:** Autricens. 284 (340); s. XIII. f. 138ᵛ. **Dresden:** Dresd. Db 92. 93; s. XV. f. 24c. **Erfurt:** Amplon. F 249; s. XIII. f. 194. **Eton:** Bibl. Coll. 132; s. XIII. no. 8. **Florenz:** Laurent. plut. 73, 11; s. XIV. f. 30ᵛ (De voce). **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 18; s. XIII. **München:** Monacens. 276; s. XIV. f. 81 (De voce). 640; s. XV. (De voce). **Oxford:** Coll. Balliol. 231; s. XIV in. f. 55. **Paris:** Parisin. 15456; s. XIII. f. 186. Nouv. acq. 343; s. XIII. f. 70ᵛ. **Rom:** Palat. 1094; s. XIV. f. 211. 1097; s. —. f. 116ᵛ. 1098; s. XV. f. 11. Urbin. 235; s. XIV. f. 149ᵛ. 247; s. XIV. f. 243. Vatic. 2376; s. —. f. 114ᵛ. 2378; s. —. f. 104. 2382; s. —. f. 63ᵛ. 2383; s. —. f. 42ᵛ. 2414; s. —. f. 192. **Venedig:** Marcian. cl. XIV 6; s. XIV. f. 66. 67. **Volterra:** Volaterran. 103 (6365); s. XV. f. 85. 21

E. 27

De vulneribus.

Übers. a) **München:** Monacens. 264; a. 1380. f. 86 (»Exc. de vulneribus ex libro 1—6 Gal.«).

In Hippocratem de septenario numero.

Übers. c) **Cambridge:** Bibl. Univ. 1386, 3; s. xiii—xiv. **München:** Monacens. 802; s. xi. **Paris:** Parisin. 2845; s. xix. (»E Monacensi exscriptus.« Derenbourg).

De morte subita.

Übers. c) **Berlin:** Berol. 6232; s. xiii. f. 1—18.

De nominibus medicinalibus.

262 gr. Übers. c) **Leyden:** Bibl. acad. 1300 (= 762 *bei* Kühn I p. CXCII de vocibus in medica arte usitatis?).

De secretis feminarum et virorum.

Übers. c) **Konstantinopel:** Aja Sofia 4838; s. —. no. 3 et 4.

261 gr.

De prohibenda sepultura.

Übers. c) **Leyden:** Bibl. acad. 1333; s. xiv. (= 749 Ackermanns *bei* Kühn I p. CXCII?).

d) **Berlin:** Berol. 112. **Leeuwarden:** nr. 6. **Rom:** Vatic. 41.

Excerpta varia.

Griech. Hdss. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4310. 190; s. xiii. f. 115a. E. 137 Παντελεήμονος 5578. 72; s. xv. f. 458a (Γαλ. γνώμη. Inc. Ὃ γὰρ οὐκ ἐβούλετο, τοῦτο οὐκ ᾤετο). E. 141 Παντοκράτορος 1268. 234; s. xiii (Inc. . . . κάστου ἐξ^α^ γʹ κιναμώμου. Expl. εὑρίσκονται καὶ θερμά). E. 143 [**Corbie:** Bibl. S. Petri Corbeiens. Montf. p. 1407]. 209 [**Dublin:** Bibl. Narcissi 1218]. 234 **Jerusalem:** Bibl. d. hl. Kreuzes 85; s. xvi. f. 165 (Πῶς γράφονται αἱ εἰκόνες Ὁμήρου . . . Γαληνοῦ . . .). E. 181 [**Konstantinopel:** Constantinop. ap. Verdier II 57]. 201 **Kopenhagen:** Hauniens. Bibl. reg. ant. fund. 225; s. xvi (Frgm. Inc. μηδ' ὅλως δάκνοντα. Expl. ῥοδόσταγμα καὶ οἶνος). E. 134 **Leipzig:** Lipsiens. 57; s. xviii—xix (Io. Scaligeri emendatt. in Gal. ex exemplo Guelferbyt. I—IV). E. 133 **Lesbos:** Bibl. τῆς τοῦ Λειμῶνος μονῆς 175; s. xvii. E. 161 **Messina:** Messanens. bibl. univ. 84 (Cf. Rühl Philol. N. F. I 577—588). E. 101 **Modena:** Mutinens. 61 (III B 9); s. xv. f. 31. E. 102 151 (II E 18); s. xv. f. 1. E. 103

München: [Monacens. (Compendium ex. Gal.)] 187 lat. 807; s. xv. f. 72. E. 34 **Oxford:** Bibl. Aed. Christi 34; s. xi. f. 131. E. 129 **Paris:** Coislin. 335; s. xv. f. 17 *und* 198ᵛ—227. E. 31. 33 Parisin. 1831; s. xvi. f. 119 (Frgm. Inc. ΘΥΜΟΥ͂CΙΝ ΟΥ̓ΚΈΤΙ ὉΜΟΊΩC). E. 41 1865; s. xv. f. 129. E. 42 2149; s. xvi. f. 201. E. 45 = no. 194 2155; s. xiv. f. 292. E. 48 2210; a. 1357. f. 368. E. 52 2237; s. xiv. f. 165ᵛ. E. 56 2510; a. 1348. f. 108. E. 76 Suppl. 292; s. xvii. f. 269. E. 34 683; s. xviii. f. 1ᵛ. E. 35 764; s. xiv. f. 1. E. 37 1194; s. xv. f. 1. E. 168 1202; s. xiii—xvi. f. 16. E. 170 **Rom:** Palat. 143; s. xv. f. 178ᵛ (Inc. ΠΕΡῚ ΔῈ ΤΩ͂Ν ΤΕΚΜΗΡΊΩΝ). E. 2 199; s. xiii. f. 2ᵛ. E. 4 297; s. xv—xvi. E. 12 **Turin:** Taurin. 17 B VII 22 (B I 12); s. —. f. 48ᵛ (*Verbrannt*). **Venedig:** Marcian. 509; s. xv. E. 24 App. cl. V 10; s. xvi. f. 39. E. 111 V 13; s. xiv—xvi. f. 119. E. 113 V 18—22; s. — (Ed. Aldina Gal., cuius in margine notae scriptae sunt). E. 114 **Wien:** Vindob. med. 13; s. —. 186 15; s. —. 232 37; s. —. 242 53; s. xvi. f. 11—59. 245. E. 153 [Vindob. Lambec. VI p. 93]. 192 [Lambec. VI p. 100]. 195 [Lambec. VI p. 151 (Anon. tabulae divisionum in pluscnlis libris Gal.)]. 188 [VI p. 153]. 190 [Lambec. ed. Kollar I p. 275 (Videtur fuisse Mich. Cantacuzeni)]. 193. 230

Übers. A) **Basel:** Basil. D II 3; s. — (Praecepta de emendanda sanitate). E. 45 D II 13; s. — (Sanitatis conservandae regulae). E. 46 **Breslau:** Vratisl. bibl. acad. Ac III Q 4; s. xv. f. 206 (Breve compendium de melioribus dietis Gal. Avic. Hipp.). E. 30 **Cambridge:** Cantabr. Caius Coll. 111; s. xiv. f. 407. 209 **Donaueschingen:** Fürstenb. Bibl. 798; s. xvii. f. 1 (Aphorismi Rabbi Moysis ex Gal. collecti). E. 41 **Erfurt:** Amplon. F 259; a. 1408. f. 63 (Exempla ex operibus Gal. ... nova extracta). E. 8 **Erlangen:** Bibl. Univ. 1089; s. xvi. (Catechismus artis medicae ex doctrina Hipp. Aristot. Gal. alior.). E. 32 1106; a. 1597 (Loci communes operum Hipp. necnon etiam Gal. in quibusdam explanationes). E. 33 **Florenz:** Laurent. plut. 29, 8; s. xiv. f. 25. E. 42 **St. Gallen:** Vadian. 433; a. 1465 no. 9 (de modo medendi, 9 foll.). E. 29 **Jena:** Bibl. acad. 116; s. —. no. 4 (Tract. ex libro Gal. Alpachimi et sentent. Hermetis collectus). E. 31 **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. II 43; s. — (Tabula Gal. medicinalis). E. 34 **Marburg:** Bibl. Univ. B 14; s. xv. f. 97 (Inc. Iam Galenus ostendit totum quod necessarium est scire). E. 36 **Oxford:** Coll. Corp. Christ. 261; s. xvi in. f. 149. E. 9 Merton. 324; s. xv. f. 1. E. 11 [Univ. 118; s. —]. 252 gr. **Paris:** Parisin. 6879; s. xvi. no. 1 (Loci communes ord. alphab.). E. 50 [7831; s. — (Selecta e Gal. de variis morbis remediisque)]. (*Wohl verdruckt für* 7031; *vgl.* Liber secretorum ad Monteum). 180 gr. 11218; s. ix. f. 42ᵛ. E. 51 **Reichenau:** Bibl. d. Benediktinerabtei (Collectio aphorismor. ex Hipp. et Gal.). E. 52 **Rom:** Palat. 226; s. xv. f. 117. 398; s. xv. f. 1. 1091; s. —. f. 1. E. 1 1205; s. —. f. 33 (Secreta et alia medica). E. 2 1211; s. — (Opera varia). E. 3 Vatic. 2376; s. —. f. 89—90 (Inc. Postquam incepi ... meos simplices in meo libro declaravi. Expl. in illis quae sunt meliora his). 118 4417; s. —. f. 115—118. E. 5 **Subiaco:** nr. 59; s. xiii. f. 22 (Inc. Summae quae sunt in sermone primi libri Gal.). 194 **Utrecht:** Traiectan. Bibl. Univ. 688; s. xiv/xv. f. 81ᵛ—85 (Ex libris Hipp. et Gal.). E. 25 **Venedig:** Marcian. cl. X 156; s. xiv. f. 57ᵛ. **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 2189 (16. 3 Aug.); a. 1440—44. f. 201—258ᵛ (Mundini Foroiuliens. synonyma satis certa, longa et multa, sec. Gal.). E. 40

Indices in Galenum.

Griech. Hdss. **London:** Medical Society (»nicht aufzufinden«. Kalbfl. *Vgl.* Costomiris Revue des études grecques II [1889] p. 381. Index auctorum a Gal. citatorum). E. 159 **Paris:** Bibl. Facult. Medic. nr. ? (Lexicon Gal.). E. 165 Parisin. Suppl. 793; s. xvii. (Lud. Kusteri index in Gal.). E. 38 **Rom:** Palat. 428; s. xv—xvi. (Index in Gal., Alex. Aphr. et Hipp. aliquot opuscula). E. 16

Übers. a) **Cambridge:** Cantabrig. Caius Coll. 98; s. xv. f. 215 (Tabula librorum Gal. Inc. Abstinentia. Expl. imperf. in littera G). 156

Laterculi librorum Galeni antiqui.

Übers. a) **Monte Cassino:** Casinensis 397; s. xiv. f. 50v (Inscr. Connumeratio librorum Galieni. Inc. G. promiserat se numerum librorum suorum ostensurum. (*Photographie im Besitz der Akademie*). E. 25 **Eton:** Bibl. Coll. 127; s. xiv. f. 271 b (Gal. opera recensentur). E. 49

c) **Konstantinopel:** Aja Sofia 3631; s. — (Honein ibn Ishak de disponendis scriptis Galeni).

E. 155 a

Scholia in Galenum.

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2147; s. xvi. (»Probe bei Daremberg, Gal. in Timaeum«). 2383; s. xvi. Suppl. 634; s. xiv. f. 19—26v (*Vgl.* Kalbfleisch, de victu atten. p. VIII).

Übers. a) **Douai:** nr. 717; s. xvi. (Scholia in Hipp. et Gal. libros anatomicos). E. 14

Addenda.

S. 4 zu ÜBERS. A) *beim* Ambros.; f. 19—21ᵛ.

S. 16 zu ÜBERS. B) *Vgl.* Pognon, Une version syriaque des aphorismes d'Hippocrate. Leipzig.

S. 41 zum 1. Brief an Ptolem.: Parisin. Suppl. 446; s. x. f. 69ᵛ (Expl. διὸ χρῶ τοῖς περιπάτοις καὶ . . .).

S. 46 zu **E. 69**: **Escurial:** Scorial. Φ. I. 10; s. xvi. f. 196ᵛ (*Wie im* Neapolit.).

S. 59 zu K. I 40—52 *hinter dem Titel:* Galeni de optimo docendi genere liber, adnotabant et emendabant seminarii philologorum Bonnensis sodales; accedit libri adversus empiricos fragmentum. Bonnae 1906.

S. 60 zu K. I 224—304: *Ein Teil dieser Schrift, nämlich* = K. I 289—304, *ist das Fragment* Περὶ προγνώσεως K. XIX 497—511.

S. 79 zu K. VII 85—272: *Latein. Übersetzung dieser Schrift ist, wie es scheint, De accidenti et morbo (s. dieses); vgl. das Expl. der Übersetzung mit* K. VII 272, *vorletzter Satz.*

S. 89 zu K. IX 431—549: Expl. *im* Laurent. *wie im* Ambros. D 293 Inf. —. *Eine Prüfung der Pariser Handschriften an Ort und Stelle hat ergeben, daß* nr. 2315 *und* Suppl. 446 *zu* Π. σφυγμῶν πρ. Ἀντώνιον *zu stellen sind (s. also S. 113), und daß* nr. 2155, 2332, 3035, Suppl. 629 *z. T. innerhalb anonymer Traktate Fragmente verschiedener Galenischer Schriften über Pulse enthalten (s. also den allgem. Artikel* Περὶ σφυγμῶν *S. 131). Der Inhalt von* 2229; s. xiii. f. 43ᵛ *ist noch unbekannt.*

S. 98 zu K. XIII 362—1058: *Latein. Übersetzung ist der Liber catagenarum (s. diesen); vgl.* Steinschneider, Arch. f. pathol. Anatomie 124 (1891) p. 291 nr. 53a.

S. 113 zu K. XIX 609—628: **Königsberg (Pr.):** Regimont. S. 35; s. xv. f. 273ᵛ (Frgm. Expl. καθ' ἑαυτὴν = K. XIX 611, 7).

Alphabetisches Inhaltsverzeichnis der Schriften, die in Hippocrates ed. Littré und Galenus ed. Kühn abgedruckt sind.

a) Hippocrates ed. Littré.

	Littré	Katalog
Ἐπικυήσιος : περὶ —. *De superfetatione*	VIII 476—509.	IS. 31.
Ἐπιστολαί, δόγμα, ἐπιβώμιος, πρεσβευτικός. *Epistulae, decretum Atheniensium, oratio ad aram, Thessali legati oratio*	IX 308—429.	36.
Ἑπταμήνου : περὶ —. *De septimestri partu*	VII 436—453.	27.
Εὐσχημοσύνης : περὶ —. *De decenti ornatu*	IX 222—245.	34.
Ἱερῆς νούσου : περὶ —. *De morbo sacro*	VI 352—397.	24.
Ἰητρεῖον : κατ᾽ —. *De medici officina*	III 271—337.	11.
Ἰητροῦ : περὶ —. *De medico*	IX 198—221.	34.
Καρδίης : περὶ —. *De corde*	IX 76—93.	33.
Κρισίμων : περὶ —. *De diebus iudicatoriis*	IX 296—307.	35.
Κρισίων : περὶ —. *De iudicationibus*	IX 274—295.	35.
Κωακαὶ προγνώσιες. *Coa praesagia*	V 588—733.	20.
Μοχλικός. *Vectiarius*	IV 340—395.	12.
Νόμος. *Lex*	IV 638—643.	18.
Νούσων : περὶ — τὸ πρῶτον. *De morbis I*	VI 140—205.	23.
— — τὸ δεύτερον. — *II*	VII 8—115.	26.
— — τὸ τρίτον. — *III*	VII 118—161.	26.
— — τὸ τέταρτον. — *IV*	VII 542—615.	29.
Ὀδοντοφυΐης : περὶ —. *De dentitione*	VIII 544—549.	32.
Ὀκταμήνου : περὶ —. *De octomestri partu*	VII 452—461.	28.
Ὅρκος. *Iusiurandum*	IV 628—633.	17.
Ὀστέων : περὶ — φύσιος. *De ossium natura*	IX 162—192.	34.
Ὄψιος : περὶ —. *De visu*	IX 122—161.	34.
Παθῶν : περὶ —. *De affectionibus*	VI 208—271.	23.
Παθῶν : περὶ τῶν ἐντὸς —. *De affectionibus interioribus*	VII 166—303.	27.
Παιδίου : περὶ φύσιος —. *De natura pueri*	VII 486—543.	29.
Παραγγελίαι. *Praeceptiones*	IX 246—273.	35.
Παρθενίων : περὶ —. *De virginum morbis*	VIII 466—471.	30.
Πρεσβευτικός. *Vgl.* Ἐπιστολαί.		
Προγνωστικόν. *Prognosticon*	II 110—191.	5.
Προρρητικῶν τὸ πρῶτον. *Praesagiorum I*	V 510—573.	20.
— τὸ δεύτερον. — *II*	IX 1—75.	33.
Σαρκῶν : περὶ —. *De carnibus*	VIII 584—615.	32.
Συρίγγων : περὶ —. *De fistulis*	VI 448—461.	25.
Τέχνης : περὶ —. *De arte*	VI 2—27.	20.
Τόπων : περὶ — τῶν κατ᾽ ἄνθρωπον. *De locis in homine*	VI 276—349.	23.
Τροφῆς : περὶ —. *De alimento*	IX 94—121.	33.
Τρωμάτων : περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ —. *De capitis vulneribus*	III 182—261.	10.
Ὑγρῶν χρήσιος : περὶ —. *De humidorum usu*	VI 119—137.	22.
Φύσιος : περὶ — ἀνθρώπου. *De natura hominis*	VI 32—69.	21.
Φύσιος : περὶ — γυναικείης. *De muliebri natura*	VII 312—431.	27.
Φυσῶν : περὶ —. *De flatibus*	VI 91—115.	22.
Χυμῶν : περὶ —. *De humoribus*	V 476—503.	19.

b) Galenus ed. Kühn.

	Kühn	Katalog
Κυουμένων · περὶ — διαπλάσεως. *De foetuum formatione*	IV 652—702.	S. 70.
Κώματος : περὶ τοῦ παρ' Ἱπποκράτει —. *De comate secundum Hippocratem*	VII 643—665.	83.
Λύκον : πρὸς —. *Adversus Lycum*	XVIII A 196—245.	106.
Μαρασμοῦ : περὶ —. *De marcore*	VII 666—704.	83.
Μελαγχολίας : περὶ — ἐκ τῶν Γαληνοῦ καὶ Ῥούφου κτὲ. *De melancholia ex Galeno, Rufo etc.*	XIX 699—720.	114.
Μέτρων : περὶ — καὶ σταθμῶν. *De ponderibus et mensuris*	XIX 748—781.	115.
Μήτρας : περὶ — ἀνατομῆς. *De uteri dissectione*	II 887—908.	68.
Μορίων : περὶ χρείας τῶν ἐν ἀνθρώπου σώματι —. *De usu partium corporis humani*	III 1—IV 366.	68.
Μυῶν : περὶ — ἀνατομῆς. *De musculorum dissectione*	XVIII B 629—925.	108.
Μυῶν : περὶ — κινήσεως. *De motu musculorum*	IV 367—464.	69.
Νεύρων : περὶ — ἀνατομῆς. *De nervorum dissectione*	II 831—856.	67.
Νεφροῖς : περὶ τῆς τῶν ἐν — παθῶν διαγνώσεως καὶ θεραπείας. *De affectuum renibus insidentium dignotione et curatione*	XIX 643—698.	113.
Νοσήμασιν : περὶ τῶν ἐν τοῖς — αἰτίων. *De morborum causis*	VII 1—41.	78.
Νοσήματος : περὶ τῶν ὅλου τοῦ — καιρῶν. *De totius morbi temporibus*	VII 440—462.	81.
Νοσημάτων : περὶ διαφορᾶς —. *De differentiis morborum*	VI 836—880.	78.
Νόσοις : περὶ τῶν ἐν ταῖς — καιρῶν. *De morborum temporibus*	VII 406—439.	81.
Ὄγκων : περὶ τῶν παρὰ φύσιν —. *De tumoribus praeter naturam*	VII 705—732.	83.
Ὅροι ἰατρικοί. *Definitiones medicae*	XIX 346—462.	110.
Ὀστῶν : περὶ — τοῖς εἰσαγομένοις. *De ossibus ad tirones*	II 732—778.	67.
Ὀσφρήσεως : περὶ — ὀργάνου. *De instrumento odoratus*	II 857—886.	68.
Οὔρων : περὶ —. *De urinis*	XIX 574—601.	113.
Οὔρων : περὶ — ἐκ τῶν Ἱπποκράτους καὶ Γαληνοῦ καὶ ἄλλων τινῶν. *De urinis ex Hippocrate Galeno aliisque quibusdam*	XIX 609—628.	113.
Οὔρων : περὶ — ἐν συντόμῳ. *De urinis compendium*	XIX 602—608.	113.
Πλήθους : περὶ —. *De plenitudine*	VII 513—583.	82.
Ποιότητες : ὅτι αἱ — ἀσώματοι. *Quod qualitates incorporeae sint*	XIX 463—484.	111.
Προγιγνώσκειν : περὶ τοῦ —. *De praegnotione*	XIV 599—673.	100.
Προγνώσεως : περὶ —. *De praenotione*	XIX 497—511.	112.
Πρόγνωσις πεπειραμένη καὶ παναληθής. *Praesagitio omnino vera expertaque*	XIX 512—518.	112.
Προγνωστικά : περὶ κατακλίσεως νοσούντων —. *S. unter* Κατακλίσεως.		
Προσποιουμένους : πῶς δεῖ ἐξελέγχειν τοὺς — νοσεῖν. *Quomodo morbum simulantes sint deprehendendi*	XIX 1—7.	109.

Berlin, gedruckt in der Reichsdruckerei.

Kessing
IS. 95.
98.
97.
112.
94.
94.
94.
67.
73.
111.
73.
72.
72.

Berlin, gedruckt in der Reichsdruckerei.

DIE
HANDSCHRIFTEN DER ANTIKEN ÄRZTE.

II. TEIL.

DIE ÜBRIGEN GRIECHISCHEN ÄRZTE AUSSER HIPPOKRATES UND GALENOS.

IM AUFTRAGE DER AKADEMISCHEN KOMMISSION

HERAUSGEGEBEN VON

H. DIELS.

AUS DEN ABHANDLUNGEN DER KÖNIGL. PREUSS. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN
VOM JAHRE 1906.

BERLIN 1906.

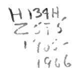
VERLAG DER KÖNIGL. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN.

IN KOMMISSION BEI GEORG REIMER.

Gelesen in der Gesamtsitzung am 3. Mai 1906.
Zum Druck eingereicht am gleichen Tage, ausgegeben am 8. November 1906.

Die Zeichenerklärung ist auf der entsprechenden Seite des I. Teiles gegeben.

VORBEMERKUNG.

Der Ausgabe des Katalogs der Handschriften der antiken Ärzte ist es dringend nötig, um Mißverständnisse und Enttäuschungen zu verhüten, ein Vorwort voranzuschicken, das den Zweck und die Arbeitsbedingungen dieser akademischen Publikation scharf umgrenzt. Es handelt sich hier nicht, wie bei den meisten sonstigen Schriften der Akademien, um eine abgeschlossene, wissenschaftlich durchgereifte Arbeit, sondern um eine aus meist unzulänglichen Quellen und unter ungünstigen äußeren Bedingungen in drängender Eile gefertigte Vorarbeit. Denn diese Zusammenstellung des handschriftlichen Materials zu den antiken, zunächst den griechischen Ärzten, hat keinen anderen Zweck, als den im Mai 1907 in Wien zusammentretenden assoziierten Akademien die Frage vorzulegen, ob und welche dieser Körperschaften mitwirkend oder mitratend, direkt oder indirekt die beiden Akademien von Kopenhagen und Berlin in ihrem Plane unterstützen wollen, ein *Corpus medicorum antiquorum* herzustellen, das als eine der dringendsten und zeitgemäßesten Unternehmungen der Wissenschaft bezeichnet werden kann. Über die Entstehung dieses Planes sei folgendes bemerkt:

Während der schönen Tage, welche die erste Generalversammlung der Assoziation im April 1901 in Paris verleben durfte, — es war bei der Besichtigung des dem Pariser Institut gehörigen Schlosses Chantilly — regte Hr. Heiberg, Delegierter der Kopenhagener Gesellschaft der Wissenschaften und korrespondierendes Mitglied der Berliner Akademie, bei dem Delegierten dieser letzteren an, eine gemeinsame Ausgabe der antiken Ärzte zu unternehmen als unerläßliche Grundlage zur exakten Erforschung der antiken Natur- und namentlich Arzneiwissenschaft. Eine Reihe ausgezeichneter Forscher stehe bereit, sich diesem wichtigen

Arbeitsgebiete zuzuwenden, aber sie alle könnten bei dem Mangel zuverlässiger Texte keinen sicheren Schritt vorwärts tun. Die jetzt immer mehr in Fluß kommende wissenschaftliche Erforschung der arabischen und mittelalterlichen Mediziner werde ebenfalls gehemmt durch die Mangelhaftigkeit des antiken Fundamentes, auf dem sich die ganze Wissenschaft des Mittelalters aufbaue. Nachdem die antike Mathematik (es ist dies hauptsächlich das Verdienst des Hrn. Heiberg selbst) diese Basis erhalten hat, die Physik durch die begonnene Herausgabe der Heronischen Schriften sie bald erhalten wird, sei die viel umfangreichere und für die ganze antike wie moderne Kultur wichtigere Medizin zunächst auf eine wirklich wissenschaftliche Grundlage zu stellen. Dies waren die Hauptgedanken, die damals erwogen wurden und zur Tat drängten. Die beiden Delegierten brachten zurückgekehrt alsbald den neuen Plan vor ihre Akademien, und diese beschlossen, nach beiderseitigen vorläufigen Beratungen[1], zunächst eine Übersicht über das vorhandene Material an griechischen und lateinischen Originalhandschriften sowie über lateinische, syrische, arabische und hebräische Übersetzungen der Griechen zusammenstellen zu lassen. Diese vorläufige Übersicht sollte dann der zweiten 1904 in London zusammentretenden Generalversammlung der Assoziation vorgelegt werden.

Schon durch die kurze Frist, die zunächst für die Vorarbeit gesteckt war, schien eine planmäßige und erschöpfende Durcharbeitung des Materials ausgeschlossen. Diese hätte, wenn unbeschränkte Zeit und Mittel vorhanden gewesen wären, naturgemäß damit beginnen müssen, daß zunächst »Scheden« aller Autoren angelegt und darin alles in Ausgaben, Monographien, Bibliothekskatalogen gedruckt vorliegende Material übersichtlich zusammengestellt wurde. Dann hätte eine Anzahl Fachgelehrter die verschiedenen Bibliotheken auf Grund dieser »Scheden« bereisen, das Fehlende dort ergänzen und das Falsche berichtigen müssen. Diese bewährte Technik der Inschriften- und Münzkorpora ließ sich für die Zwecke einer in Zeit, Mitteln und Personen beschränkten Vorarbeit nicht durchführen. Es mußte vielmehr ein gemischtes System zur Anwendung gelangen, insofern man die günstige Gelegenheit, hervorragende Fachgelehrte zur Durchforschung

[1] In Berlin in einer Kommission der philosophisch-historischen Klasse, welche aus den HH. Diels (Vorsitzender), von Wilamowitz und Stumpf besteht; in Kopenhagen in der historisch-philosophischen Klasse, welche Hrn. Heiberg die Leitung der Geschäfte überließ.

wichtiger Bibliotheken zu gewinnen, benutzen und andererseits durch zunächst dem Gebiete fremd gegenüberstehende jüngere Hilfskräfte das *Corpus Schedarum* sammeln mußte, das den Rückgrat dieses Katalogs bildete. Hr. Oberlehrer Dr. Rappaport, der durch Hrn. Hirschfeld in die Technik der Korpusherstellung eingeweiht worden war, hatte es übernommen, diese Sammlung des gedruckten Materials nach dem von Hrn. Prof. H. Schoene entworfenen Plane zustande zu bringen. Hr. Dr. Mewaldt ferner, der von philologischen und philosophiegeschichtlichen Studien in dies neue Gebiet übertrat, hat, nachdem er seit Pfingsten 1904 an der Schedographie mitgearbeitet hatte, schließlich die gedrängte Zusammenstellung des Materials zum Zwecke des Druckes des Katalogs durchgeführt und die Leitung des sehr schwierigen Druckes übernommen. Da es sich im Laufe der Arbeit als unmöglich herausstellte, den Katalog der Generalversammlung der Assoziation in London 1904 gedruckt vorzulegen, erlangten die beiden beteiligten Akademien von ihr weiteren Aufschub bis zur nächsten, 1907 in Wien stattfindenden Generalversammlung, der die nun vollendete Arbeit überreicht werden soll.

Hr. Dr. Rappaport berichtet über seine Tätigkeit wie folgt:

»Bei den Arbeiten für diesen Katalog ist der Umfang der antiken medizinischen Literatur folgendermaßen abgegrenzt worden.

Auf griechischem Sprachgebiet sind, mit Ausschluß der naturwissenschaftlichen Schriften des Aristoteles und Theophrast, der alexandrinischen Dichtungen eines Nikander usw., der Hippiatrika und Geoponika[1], alle medizinischen und pharmakologischen Schriften und Fragmente, auch die anonymen Werke, von Hippokrates (5. Jh. v. Chr.) bis Paulus Aegineta (7. Jh. n. Chr.) berücksichtigt worden.[2] Dazu treten noch diejenigen lateinischen

[1] Dagegen ist die astrologische und alchimistische Literatur sowie die Steinbücher im II. Teile des gedruckten Katalogs, soweit es ging, noch nachträglich hinzugezogen worden.

[2] Der Kreis der griechischen Ärzte, der ursprünglich auch die Byzantiner mitumfassen sollte, ist zu einer Zeit, als es an Mitarbeitern gebrach, stark eingeschränkt worden. Auf diese Weise sind die Schriften eines Nicephorus Blemmydes, Michael Psellus, Symeon Seth und Theophanes Nonnus leider ausgeschlossen worden. Dagegen mag mancher Arzt des 8. bis 15. Jahrhunderts im II. Teile stehen geblieben sein, weil seine Zeit unbekannt war. Ioannes Zacharias Actuarius ist aufgeführt worden, weil die Berliner Akademie Ab-

Übersetzungen erhaltener wie verlorener griechischer Schriften, die in der Zeit bis zum 15. Jahrhundert direkt nach den Originalen gemacht sind. Daneben wurde auch das handschriftliche Material für die lateinischen medizinischen Schriftsteller gesammelt, von dessen Drucklegung aber zunächst abgesehen worden ist. Berücksichtigung fanden hier, unter Ausschluß von Plinius' Naturgeschichte, alle medizinischen und pharmakologischen Schriften und Fragmente von Celsus (1. Jh. n. Chr.) bis auf Anthimus (6. Jh. n. Chr.).

Die arabischen Übersetzungen sind aus den gedruckt vorliegenden Katalogen von Hrn. Dr. Nix, die syrischen von Hrn. Prof. Dr. Schwarz in Charlottenburg zusammengestellt worden. Die hebräischen sind nach Steinschneider, *Die hebräischen Übersetzungen des Mittelalters* (Berlin 1893), zugefügt worden.

Das Material wurde in zwei Teile zerlegt, die miteinander korrespondieren:

1. Im Catalogus codicum, der nach Bibliotheken geordnet wurde, erhielt jede Handschrift, in der antike medizinische Schriften enthalten sind, ein besonderes Blatt. Darauf wurden vermerkt: Ort und Name der Bibliothek, Signatur, Material, Blätterzahl, Alter der Handschriften, Autor und Titel der einzelnen medizinischen Traktate, *Incipit* und *Explicit* (mit Blattziffern) in mindestens drei Worten. Nicht medizinische Traktate einer in Betracht kommenden Handschrift wurden je nach den Umständen ganz kurz genannt oder beiseite gelassen.

2. Im Catalogus scriptorum, der nach Autoren alphabetisch geordnet wurde, erhielt jede medizinische Schrift ein besonderes Blatt. Vermerkt wurden hier: griechischer und lateinischer bzw. lateinischer Titel, Buchzahl, letzte Ausgabe; sodann mit 1, 2, 3 usw. beziffert, die Signaturen der bisher für den Catalogus codicum aufgenommenen Handschriften, in denen die betreffende Schrift steht. Exzerptenhandschriften wurden mit eigener Bezifferung in besonderer Rubrik am Ende angeschlossen. Für Hippokrates wurde die Anordnung der Schriften in Ackermanns *Historia literaria Hippocratis* befolgt, für Galen die der *Historia literaria Claudii Galeni* desselben Verfassers. Die Anonymi bilden in diesem Catalogus scriptorum eine besondere Klasse und sind von Hrn. Dr. Mewaldt nach dem

schriften der unedierten Teile seiner Methodus medendi von der Hand Kalbfleischs und anderer besitzt. Auch sonst ist, z. B. bei Leo, die Grenze des 7. Jahrhunderts aus praktischen Gründen nicht ganz streng festgehalten worden.

Inhalte alphabetisch in der Weise geordnet, daß z. B. alle Anonymi περὶ γενέσεως ἀνθρώπου oder περὶ σφυγμῶν oder de mensuris et ponderibus und alle anonymen pharmakologischen Traktate beieinander stehen.

Die Arbeit wurde im Juli 1901 derart in Angriff genommen, daß ich nach Anweisung von Hrn. Schoene die Beschreibungen der Handschriften derjenigen italienischen und französischen Bibliotheken, von denen brauchbare Kataloge gedruckt vorlagen, teils abschrieb, teils aus zerschnittenen Exemplaren entnahm und einordnete.

Mit diesem Schedenmaterial ausgerüstet, besuchte Hr. Schoene in der Zeit vom 15. Oktober 1901 bis 15. September 1902 die Bibliotheken von Mailand, Venedig, Bologna, Cesena, Lucca, Florenz, Rom, Neapel, Paris und Brüssel; er nahm hier die vorhandenen medizinischen Codices teils neu auf, teils ergänzte er ältere Beschreibungen. Neben den griechischen konnten bei der Fülle des Materials nur die lateinischen Handschriften Roms und der Bibliothèque Nationale in Paris vollständig aufgenommen werden, da durch sie am ehesten eine Übersicht über die vorhandenen Übersetzungen griechischer Werke zu erlangen war. Bei der Aufnahme der Handschriften Roms wurde Hr. Prof. Schoene durch die im Auftrage der Kopenhagener Akademie tätigen HH. Dr. Raeder und cand. mag. Nielsen unterstützt. Für die Pariser Handschriften stellte Hr. Prof. Dr. Kalbfleisch seine Notizen aus früheren Jahren gütigst zur Verfügung.

Nachdem Hr. Schoene nach Berlin zurückgekehrt war, wurde das angesammelte Material von mir aus dem Catalogus codicum in den Catalogus scriptorum übertragen. Für die lateinischen Autoren wurde ein zweiter, gleichfalls alphabetisch geordneter Catalogus scriptorum angelegt. Für die lateinischen Galenübersetzungen wurde die Reihenfolge der Editio Juntina 1528, Bd. I und II, nach der Hr. Schoene in Rom gearbeitet hatte, beibehalten.

Was die Bibliotheken Englands und Schottlands angeht, so wurden zunächst in Berlin die in Betracht kommenden Kataloge exzerpiert, dann ging Hr. Prof. Kalbfleisch im Herbst 1903 nach Großbritannien, um das handschriftliche Material zu ergänzen und neue Handschriften aufzunehmen. Für Oxford übernahm Hr. Walter Scott, für Cambridge Hr. Dr. M. R. James, diese Arbeit.

In gleicher Weise wie für die Bibliotheken Großbritanniens ist von Hrn. Dr. M. Wellmann im Winter des Jahres 1903/4 für die Bibliotheken Spaniens verfahren worden.

Die Handschriften der Wiener Hofbibliothek hat Hr. Dr. von Premerstein zu bearbeiten die Güte gehabt. Die wenigen außerhalb Wiens befindlichen griechischen Handschriften Österreichs hatte Hr. Prof. Gottlob für uns aus seinen Katalogen excerpiert.

Im Sommer 1904 übernahm die Aufgabe, das neu hinzukommende Handschriftenmaterial in den Catalogus scriptorum einzureihen, Hr. Dr. Mewaldt, während ich alle irgend zugänglichen Kataloge durcharbeitete und die in Betracht kommenden Handschriften ausschrieb bzw. durch Hilfskräfte ausschreiben ließ.

Im Sommer 1905 wurden die aus Katalogen hergestellten Handschriftenauszüge oberitalischer Bibliotheken von Hrn. Dr. Raeder an Ort und Stelle einer Revision unterzogen.

Nachdem die in vorstehenden geschilderten Arbeiten beendet waren, ging Hr. Dr. Mewaldt an die Herstellung des Manuskripts.«

Hr. Dr. Mewaldt gibt über seinen Anteil an der vorliegenden Arbeit folgenden Bericht:

»Etwas über ein Jahr, seit Pfingsten 1904, hatte ich an der Einordnung der Handschriften in den Catalogus scriptorum gearbeitet und diese Aufgabe zum vorläufigen Abschlusse gebracht, als mir im Anfang Juli 1905 die akademische Kommission die Frage vorlegte, ob ich bis zum 1. Oktober aus den Originalmappen das Druckmanuskript zunächst für den ersten, Hippokrates und Galenos umfassenden Teil herzustellen mich verpflichten könnte. Die Frist war, zumal da von den Hilfskräften noch immer Katalogexcerpte zu erwarten waren, zwar kurz bemessen; aber da ich der Sache meine ganze Zeit widmen konnte, sagte ich zu.

Sofort wurde nun die Einrichtung des zu druckenden Kataloges unter Zuziehung von Hrn. Dr. Rappaport wie folgt festgelegt:

Bei beiden Ärzten wurden die Edita von den Inedita geschieden. Die edierten Werke des Hippokrates wurden nach der Reihenfolge Littrés, die Galens nach der von Kühn aufgeführt. Die Inedita wurden nach den Stichworten der Titel alphabetisch aneinandergereiht, und zwar so, daß zuerst die griechischen, dann die nur lateinisch erhaltenen, darauf die nur syrisch bzw. arabisch bzw. hebräisch überlieferten Fragmente auf-

gezählt wurden. Bei jeder einzelnen Schrift wie bei den Fragmenten wurde zuerst der griechische Titel, daneben die lateinische Übersetzung desselben,[1] sowie bei den edierten Schriften die Band- und Seitenzahl der Littrêschen bzw. Kühnschen Ausgabe angegeben. Darunter wurde, soweit es bekannt war, das *Incipit* und das *Explicit* der Schrift bzw. des Fragments gesetzt. Bei der nun folgenden Aufzählung der für das Werk (oder Fragment) bekannten Handschriften wurden zwei Abteilungen gebildet: 1. griechische Handschriften; 2. Übersetzungen. Bei den Übersetzungen weiterhin wurden unter A die lateinischen, unter B die syrischen, unter C die arabischen und unter D die hebräischen notiert. Für die Reihenfolge der aufzuzählenden Handschriften war die alphabetische Folge der modernen Städtenamen maßgebend. Bei jeder Handschrift wurde dann hinter den fett gedruckten modernen Ortsnamen der lateinische Rufname des Codex gestellt, hinter diesen die Nummer, dann das Saeculum, endlich das Folium, auf dem die Schrift beginnt, mitunter auch das Endfolium. Notizen über Vollständigkeit der Schrift, über vorhandene Kollationen und sich mit der betreffenden Handschrift beschäftigende Aufsätze wurden in Parenthese beigefügt.

Alle diese Angaben waren aus dem Catalogus scriptorum zu entnehmen, aber meine Aufgabe war, das dort allmählich in zufälliger Reihenfolge angesammelte Material in die den obigen Normen entsprechende Ordnung umzuarbeiten. Es gelang mir, das Manuskript in den letzten Tagen des September zu beenden und der Kommission zu übergeben. Es wurde von Hrn. Diels am 19. Oktober 1905 der Gesamtakademie vorgelegt und auf deren Beschluß am gleichen Tage der Reichsdruckerei zum Drucke übergeben.

Zunächst wurde der Text in Fahnen gesetzt und von diesen ein Exemplar an Hrn. Prof. Heiberg in Kopenhagen, ein zweites an Hrn. Prof. Schoene in Königsberg und von dort weiter an Hrn. Prof. Kalbfleisch in Marburg, ein drittes an Hrn. Rektor Helmreich in Ansbach und von da weiter an Hrn. Prof. Iw. von Müller in München, ein viertes an Hrn. Prof. Derenbourg in Paris und ein fünftes an Hrn. Dr. Rappaport in Berlin zur Durchsicht geschickt. Alle fünf Exemplare liefen dann an mich zurück, und die meistens sehr reichhaltigen Zusätze wurden nun in ein außerdem von mir selbst durchgesehenes Exemplar übertragen. Dieses

[1] Wo der griechische Text nicht erhalten war, wurde stets der lateinische Titel gegeben. Bei griechischen Fragmenten, deren griechischer Titel in den benutzten Katalogen nicht angegeben war, wurde die griechische Fassung nach Vermutung rekonstruiert, aber in [ ] gesetzt.

ging an Hrn. Diels, der es an die Druckerei weitergab. Ich las darauf allein noch eine 2. und 3. Korrektur, die der Druckerei auf dem gleichen Wege übermittelt wurde. Zuletzt wurden die Bogen Hrn. Diels noch einmal zur Superrevision vorgelegt.

Infolge der Schwierigkeit des Satzes und der Fülle der Korrekturen zog sich der Druck dieses I. Teiles, zumal da die Druckerei auch anderweitig stark belastet war, bis zum 17. Mai 1906 hin. An diesem Tage konnte der 20 Bogen umfassende Teil I, der zuletzt noch mit einem alphabetischen Verzeichnis der bei Littré und Kühn edierten Schriften des Hippokrates und Galen versehen worden war, ausgegeben werden.

Gleich nachdem ich das Druckmanuskript dieses I. Teiles an die Kommission abgeliefert hatte, also im Anfange des Oktober 1905, hatte ich den Auftrag erhalten, in ganz derselben Weise das Manuskript des zweiten Teiles abzufassen, der die übrigen griechischen Ärzte außer Hippokrates und Galen enthalten sollte. Diese Arbeit lief also während des ganzen Winters neben der Leitung des Druckes von Teil I her. Das zweite Manuskript lag Ende März 1906 fertig vor, und als der Druck von Teil I beendigt war, Mitte Mai, konnte sofort mit dem von Teil II begonnen werden. Dieser Teil bringt nun die übrigen griechischen Mediziner in alphabetischer Reihenfolge; weiter im einzelnen ist die Anordnung hier ganz dieselbe wie in Teil I. Auch die Korrektur wurde in gleicher Weise von mir geleitet, nur in der Wahl der auswärtigen Mitarbeiter traten Veränderungen ein; es wurden Fahnen verschickt wie früher an Hrn. Prof. Heiberg, an die HH. Prof. Schoene und Kalbfleisch sowie an Hrn. Prof. Derenbourg; doch trat an Stelle der übrigen Mitarbeiter bei der Korrektur jetzt Hr. Prof. M. Wellmann in Potsdam ein. Der Druck dieses Teiles ging dank der energisch arbeitenden Druckerei schneller vorwärts, so daß Ende September der eigentliche Text bereits fertig gedruckt vorlag. Gleichzeitig war diese »Vorbemerkung«[1] fertiggestellt worden, und so konnte das Ganze im Oktober 1906 der Öffentlichkeit übergeben werden.«

[1] Dieser ist ein Verzeichnis der Mitarbeiter und ein von Hrn. Dr. Rappaport aufgestelltes Verzeichnis aller Bibliotheken angehängt, aus deren gedruckten Katalogen das Material für den Catalogus codicum excerpiert worden war. Die Namen derjenigen Herren, die sich an dieser Arbeit beteiligt haben, sind bei jeder einzelnen Bibliothek angegeben. Die Kataloge, die sich bei der Durchsicht als unergiebig erwiesen, sind nicht mitaufgeführt. Ein kleiner Teil der vorhandenen Kataloge konnte nicht ausgenutzt werden, weil sie in der Kgl. Bibliothek dahier entweder nicht vorhanden oder zur Zeit unauffindbar waren.

Dem Berichte der beiden Hauptbearbeiter des Katalogs füge ich hinzu, daß die in den Scheden berücksichtigten *Medici latini* zunächst nicht der Öffentlichkeit übergeben werden sollen, da die Puschmann-Stiftung der Universität Leipzig es im Jahre 1905 übernommen hat, eine Ausgabe dieser Abteilung selbständig in die Wege zu leiten und zunächst Hrn. Marx (jetzt in Bonn) mit der Ausgabe des Celsus beauftragt hat.

Die akademische Kommission fühlt sich am Schlusse dieser Arbeit gedrungen, allen im folgenden aufgezählten Mitarbeitern, besonders aber den HH. Schoene, Kalbfleisch und Wellmann für ihre treue und einsichtsvolle Mitarbeit, und ebenso den Bibliotheksvorständen für ihre mit dem größten Entgegenkommen gewährte Beihilfe den wärmsten Dank auszusprechen; in erster Reihe fühlt sie sich verpflichtet Hrn. Hofrat Ritter von Karabacek in Wien, Direktor der k. k. Hofbibliothek in Wien, Hrn. Dr. S. G. de Vries, Direktor der Universitätsbibliothek zu Leyden, und Hrn. Hartwig Derenbourg, Mitglied des Instituts zu Paris.

Im Namen der akademischen Kommission zur Herausgabe des Katalogs der Handschriften der antiken Ärzte.

Berlin, den 15. September 1906. Diels.

Verzeichnis der Mitarbeiter.

H. Derenbourg, de l'Institut, Paris.
H. Diels, Professor, Berlin.
Ed. Gottlob, Professor, Krems a. d. Donau.
J. Grentz, cand. phil., Berlin.
J. Heeg, Dr. phil., München.
J. L. Heiberg, Professor, Kopenhagen.
G. Helmreich, Rektor, Ansbach.
J. Ilberg, Professor, Leipzig.
M. R. James, Dr., Cambridge.
K. Kalbfleisch, Professor, Marburg i. H.
R. Kluge, Oberlehrer, Berlin.
J. Mewaldt, Dr. phil., Berlin.
P. C. Molhuysen, Dr., Konservator, Leyden.
J. von Müller, Professor, München.
E. Neustadt, Dr. phil., Berlin.
S. Jul. E. L. Nielsen, cand. mag., Frederiksborg (Dänemark).
L. M. Ludw. Nix, Dr. phil., Bonn. †
A. Olivieri, Professor, Neapel.
Adr. Piccolomini, Bibliothekar, Cesena.
A. Ritter von Premerstein, Bibliothekar, Wien.
H. H. Raeder, Dr. phil., Kopenhagen.
B. Rappaport, Dr. phil., Berlin.
W. Scott, Professor am Mc Gill College, Montreal (Kanada).
H. Schoene, Professor, Basel.
P. Schwarz, Professor, Charlottenburg.
W. Thiele, cand. phil., Berlin.
R. Vári, Professor, Budapest.
M. Wellmann, Professor, Potsdam.
K. Wilke, Dr. phil., Stettin.

Verzeichnis der ausgenutzten Bibliotheken und Bibliothekskataloge.

Allgemeines.

Haenel, Catalogi librorum manuscriptorum, qui in bibliothecis Galliae, Helvetiae, Belgii, Britanniae M., Hispaniae, Lusitaniae asservantur. Leipzig 1830. [exc. Rp. (= Rappaport)] Serapeum I (1840) —XXXI (1870). [exc. Rp.] Revue des bibliothèques I (1891) —XIV (1904). [exc. Rp.] Centralblatt für Bibliothekswesen I (1884) —XXI (1904). [exc. Rp.] Weinberger, Catalogus catalogorum. Wien 1902. [durchges. Rp.]

SPANIEN UND PORTUGAL.

Graux et Martin, Notices sommaires des mss. gr. d'Espagne et de Portugal. Paris 1892. s. Nouv. archives des miss. scientif. t. 2. p. 1—321. [exc. Rp.] Graux, Rapport sur une mission en Espagne. Arch. d. miss. scientif. III 5 (1878) p. 111—136; 7 (1881) p. 73. [exc. Rp.]

SPANIEN.

Beer, Handschriftenschätze Spaniens. S.-B. der Wiener Akad. ph.-hist. Cl. 1893. [durchges. Rp.] Heine, Serapeum 7; 8. [exc. Rp.] Volger, Philologus 13 (1858) p. 192 sqq; 14 (1859) p. 161 sqq. [exc. Rp.] Ruelle et Graux, Arch. des miss. scientif. III sér. t. 2. p. 498; t. 5. p. 111. [exc. Rp.]

Escurial: Miller, Catalogue des mss. grecs de la bibliothèque de l'Escurial. Paris 1848. [exc. Kluge. Aufgen. Wellmann.] Arabische Übers. exc. Nix. **Granada:** Ecclesia collegii in Sacro-Monte: Arabische Übers. exc. Nix. **Madrid:** Archivo historico nacional: Graux et Martin p. 18—52. Borrau-Dihigo, Revue des bibl. 10 (1900) p. 1—39. [exc. Rp.] Privatbibliothek des Königs: Graux et Martin p. 55—125. Fierville, Archiv. des miss. scientif. III t. 5 (1879) p. 86. [exc. Rp.] Pidal, Catalogo de la Real bibliotheca. Manuscritos. Crónicas generales de España. Madrid 1898. [exc. Rp.] **Nationalbibliothek:** Iriarte, Reg. bibliothecae Matritensis codd. graeci mss. I. Madrid 1769. [exc. Rp., Kluge.] Miller, Catal. des mss. grecs de la bibl. roy. de Madrid. Paris 1884. [exc. Rp., Kluge.] Omont, Complément du catal. des mss. gr. Revue des bibl. 7. p. 149—154. [exc. Rp. Aufgen. Wellmann.] Arabische Übers. exc. Nix. Bibliothek des Herzogs[1] von Osuna: Graux et Martin, p. 143. Graux, Archiv. des miss. scientif. III t. 5 (1879) p. 126. [exc. Rp.] **Salamanca:** Universitäts-Bibliothek: Volger, Philologus 14 (1859) p. 373 sqq. [exc. Rp.] Graux et Martin, p. 145. [Aufgen. Wellmann.] **Sevilla:** Bibl. Columbina: Haenel,

[1] Nach Weinberger, Bursians Jahresber. 106 (1900 III) p. 227. jetzt in der Nationalbibliothek.

Catalogi librorum mss. p. 970—981. [exc. Rp.] Graux et Martin, p. 227. **Toledo:** Archivo historico = Bibl. Capitolare: Haenel, Catalogi libr. mss. [exc. Rp.] Ruelle, Archiv. des miss. scientif. III A. 2. [exc. Rp.] Graux et Martin, p. 32; 229. Bibl. del cabillo de la iglesia catedral: Graux et Martin, p. 293. [Aufgen. Wellmann.] **Zaragoza:** Bibl. d. Pilar: Graux et Martin, p. 207. [Aufgen. Wellmann.]

FRANKREICH.

Catalogue général des mss. des bibl. publiques des départements. 7 Bde. 1849—1885. [exc. Kluge, Grentz.] Catalogue général des mss. des bibl. publiques de France. Départements. 43 Bde. 1886—1904. [exc. Kluge, Grentz.] Omont, Catal. des mss. gr. des départements. Paris 1886. [exc. Kluge, Grentz.] Catalogue des mss. conservés dans les dépôts d'archives départementales. Paris 1886. [exc. Rp.] Martin, Inventaire de mss. cons. dans diverses bibl. privées. Revue des bibl. 11 (1901). p. 181—234 [exc. Rp.]

Alger: Catal. gén. de Fr. Dép. 18; 48. Arabische Übers. exc. Nix. **Amiens:** Catal. gén. de Fr. Départ. 19; 40. **Angers:** Catal. gén. de Fr. Dép. 31. **Arras:** Catal. gén. des Dép. 4 (1872). Catal. gén. de Fr. Dép. 40. **Auch:** Catal. gén. de Fr. Dép. 4. **Autun:** Bibl. du Séminaire: Catal. gén. des Dép. 1 (1849). **Auxerre:** Catal. gén. de Fr. Dép. 6; 40. **Avignon:** Catal. gén. de Fr. Dép. 27—29; 40. **Avranches:** Catal. gén. de Fr. Dép. 10. Catal. gén. des Dep. 4 (1872). **Beaune:** Catal. gén. de Fr. Dép. 6; 40. **Besançon:** Catal. gén. de Fr. Dép. 32; 33. **Bordeaux:** Catal. gén. de Fr. Dép. 23; 40. **Boulogne-sur-Mer:** Catal. gén. des Dép. 4 (1872). Catal. gén. de Fr. Dép. 40. **Bourg:** Catal. gén. de Fr. Dép. 6; 40. **Bourges:** Catal. gén. d. mss. de Fr. Dép. 4; 40. **Caen:** Catal. gén. de Fr. Dép. 14; 41. **Cambrai:** Catal. gén. de Fr. Dép. 17; 41. **Carpentras:** Catal. gén. de Fr. Dép. 34; 35; 36. **Chartres:** Catal. gén. de Fr. Dép. 11; 41. **Clermond-Ferrand:** Catal. gén. de Fr. Dép. 14; 41. **Dijon:** Catal. gén. de Fr. Dép. 5; 41. **Douai:** Catal. gén. des Dép. 6 (1878). Catal. gén. de Fr. Dép. 41. **Draguignan:** Catal. gén. de Fr. Dép. 14. **Évreux:** Catal. gén. de Fr. Dép. 2. **Gray:** Catal. gén. de Fr. Dép. 6; 41. **Grenoble:** Catal. gén. de Fr. Dép. 7; 41. **Laon:** Bibl. publique de la ville: Catal. des mss. grecs des Dép. 1 (1849). Catal. gén. de Fr. Dép. 41. **Lille:** Catal. gén. de Fr. Dép. 26; 41. **Limoges:** Catal. gén. de Fr. Dép. 9; 41. **Lyon:** Bibl. de la Ville: Catal. des mss. grecs d. Dép. 30; 42. Bibl. du palais des arts: Catal. gén. de Fr. Dép. 31. **Marseille:** Catal. des mss. grecs d. Dép. 15; 41. **Montpellier:** Bibliothèque de l'école de médecine: Catal. gén. des Dép. 1 (1849). **Moulins:** Catal. gén. de Fr. Dép. 3. **Neufchateau:** Catal. gén. de Fr. Dép. 24. **Nice:** Catal. gén. de Fr. Dép. 14. **Nimes:** Catal. gén. des Dép. 7 (1885). Catal. gén. de Fr. Dép. 42. **Niort:** Catal. gén. de Fr. Dép. 31. **Orléans:** Catal. gén. de Fr. Dép. 12; 42. **Paris:** Bibl. Nationale. Codices graeci: Omont, Inventaire sommaire des mss. grecs de la bibl. nat. Paris 1883. 4 Bde. — 1888 (1898). [exc. Rp., rev. Schoene.] Delisle, Fonds de Cluni. Paris 1884. [exc. Rp.] Neue Erwerbungen: 1888—1892: Omont, Bibl. de l'école d. ch. 53 (1892) p. 333; 364. [exc. Rp.] 1892—1893: Omont, Bibl. de l'école d. ch. 55 (1894) p. 64; 241. [exc. Rp.] 1894—1895: Omont, Bibl. de l'école d. ch. 57 (1896) p. 461—496. [exc. Rp.] Omont, Catal. des mss. grecs, latins .... recueillis par E. Miller. Paris 1897. [exc. Rp.] 1898—1899: Omont, Nouvelles acquisitions 1898—1899. Paris 1900. [exc. Rp.] Omont, Liste des mss. de la collection Barrois acquis pour la Bibl. Nationale. Revue des bibl. 11 (1901) p. 161—168. [exc. Rp.] Omont, Mss. de la Bibl.

de Th. Phillipps acquis pour la Bibl. Nationale. Revue des bibl. 13 (1903) p. 189—206. [exc. Rp.] Codices latini. [anfg. z. T. Schoene.] [Mellot], Catalogus codd. mss. bibl. regiae. 4 Bde. Paris 1739—1744. [exc. Rp., Grentz.] Delisle, Inventaire des mss. latins no. 8823—18613. Paris 1863—1871. [exc. Schoene, Rp., Grentz.] Delisle, Inventaire des mss. latins ... insérés du 1. août 1871 au 1. mars 1874. Bibl. de l'école des ch. 35 (1874) p. 76—92. [exc. Rp.] Robert, Inventaire des mss. latins ... insérés du 1. mars 1874 au 31. décembre 1881. Cabinet historique 28 (1882) p. 52, 164, 293. [exc. Rp.] Delisle, Mss. latins et français ... 1875—1891. 2 Bde. Paris 1891. [exc. Rp.] 1891—1899: Vgl. Codices graeci. 1899—1903: Vgl. Codices graeci. Arabische Übers. exc. Nix. Syrische Übers. exc. Schwarz. Kleinere Bibliotheken: Omont, Inventaire sommaire, des mss. grecs conservés dans les bibl. de Paris autre que la Bibl. Nationale. Paris 1883. [exc. Rp.] Archives Nationales: Catalogue des mss. conservés aux archives nationales. Paris 1892. [exc. Rp.] Bibl. de l'Arsenal: Catal. gén. de Fr. Bibl. de l'Arsenal. I—IX. Paris 1885—1892. [exc. Kluge, Thiele.] Catal. gén. de Fr. 43. Bibl. de l'école des langues orientales: Lambrecht, Public. de l'école des langues orient. viv. Sér. IV A. 1. [nicht zugänglich.] Bibl. Ste. Geneviève: Catal. gén. de Fr. Paris, Bibl. Sainte Geneviève. 2 Bde. Paris 1893—1896. [exc. Kluge, Thiele.] Bibl. Mazarine: Catal. gén. de Fr. Bibl. Mazarine. I—IV. Paris 1885—1895. [exc. Kluge, Thiele.] Bibliothèque de la faculté de médecine: Franklin, Recherches sur la bibl. de la faculté médecine de Paris. Paris 1864. [exc. Rp.] Omont, Bulletin de la Société de Paris. 10 (1883) p. 8 sqq. [exc. Rp.] Universitäts-Bibliothek: Chatelain, Catal. des mss. de la bibl. de l'Université. Paris 1892. [exc. Rp.] **Poitiers:** Catal. gén. de Fr. Dép. 25. **Provins:** Catal. gén. de Fr. Dép. 3. **Reims:** Catal. gén. de Fr. Dép. 39. [exc. Mewaldt.] **Rosanbo:** Omont, Catal. des mss. gr. des Dép. p. 70. **Rouen:** Catal. gén. de Fr. Dép. 1—2. **Saint-Omer:** Catal. gén. des Dép. 3 (1861). **Saint-Quentin:** Catal. gén. de Fr. Dép. 3. **Sens:** Catal. gén. de Fr. Dép. 6. **Soissons:** Catal. gén. de Fr. Dép. 3. **Toulouse:** Catal. gén. des Dép. 7 (1885). **Troyes:** Catal. gén. de Fr. Dép. 2 (1855). **Valenciennes:** Catal. gén. de mss. de Fr. Dép. 25. **Vendôme:** Catal. gén. de Fr. Dép. 3. **Versailles:** Catal. gén. de Fr. Dép. 9.

BELGIEN UND HOLLAND.

Omont, Catal. des mss. grecs de la Bibl. Royale de Bruxelles et des autres bibl. publiques de Belgique. Gand 1884—1885 (= Revue de l'instruction publique t. 27—28. 1884—1885). [exc. Rp.] Omont, Catal. des mss. grecs des bibl. publiques des Pays-Bas (Leyde exceptée). Centralbl. f. Bibl.-Wesen 4 (1886) p. 185—214. p. 562. [exc. Rp.]

Amsterdam: Universitäts-Bibliothek: Omont, Pays-Bas p. 195—199. Hellendoorn, Mendes da Costa, Bibl. d. Univ. van Amsterdam. Catalogus der Hss. 3 Bde. Amsterdam 1899—1903. [exc. Rp.] **Antwerpen:** Stadtbibliothek: Omont, Bruxelles p. 41. **Brügge:** Bibl. publique: Laude, Cat. méthodique ... des mss. de la bibliothèque publique de Brûges. Brûges 1859. [exc. Rp.] **Brüssel:** Königl. Bibl.: [Marchal], Inventaire des mss. de l'ancienne bibl. des ducs de Bourgogne. Brüssel 1840. [exc. Rp.] [Marchal], Catalogue des mss. Brüssel 1842. [exc. Rp.] Van den Gheyn, Cat. des mss. de la bibl. R. de Belg. 4 Bde. Brüssel 1901—1904. [exc. Rp.] Thomas, Cat. des mss. des classiques latins de la Bibl. Royale de Bruxelles. Gent 1896. [exc. Rp.] Omont, Bruxelles. [Aufgen. Schoene.] **Gent:** Bibl. de la ville et de l'université: Saint-Genois, Cat. des mss. de la bibliothèque de la ville et de l'université de Gand. Gent 1849—1852. [exc. Rp.] **Leiden:** Universitäts-

Bibliothek: Catalogus librorum tam impressorum quam mss. bibl. publ. universitatis. Lugduno-Batav. 1716. [exc. Rp., Thiele.] Supplemente von 1741. [exc. Rp.] Geel, J., Catal. libror. mss. qui inde ab anno 1741 bibl. Lugduno-Batavae accesserunt. 1852. [exc. Rp., rev. Molhuysen.] Arabische Übers. exc. Nic. Hebräische Übers. exc. Nic. **Utrecht:** Universitäts-Bibliothek: Catalogus codicum Bibl. Univ. Rheno-Trajectinae [ed. Thiele]. Utrecht 1886. [exc. Rp.] Omont, Pays-Bas p. 205—211.

SCHWEIZ.

Haenel, Archiv. f. Philol. u. Päd. 6 (1840) p. 452. [exc. Rp.] Omont, Catal. des mss. grecs des bibl. de Suisse. Centralbl. f. Bibl.-Wesen 3 (1886) p. 385—452; 8 (1891) p. 22. [exc. Rp.] Meier, Verz. der Handschriftenkataloge der schweizer. Bibliotheken. Centralbl. f. Bibl.-Wesen 4 (1887) p. 1—20. [durchges. Rp.]

Basel: Universitäts-Bibliothek: Montfaucon, Bibl. I 607. [exc. Rp.] Haenel, Catalogi libr. mss. p. 514—659. [exc. Rp.] Omont, Centralbl. f. Bibl.-Wesen 3 (1886) p. 2; 8 (1891) p. 22. **Bern:** Stadtbibliothek: Hagen, Catal. codd. Bern. Bern 1875. [exc. Neustadt; Rp.; Thiele.] **Einsiedeln:** Stiftsbibliothek: G. Meier, Catalogus codd. Einsidlensium I. Einsiedeln 1899. [exc. Rp.] **St. Gallen:** Klosterbibliothek: G. Scherer, Verz. der Hss. der Stiftsbibliothek von St. Gallen. Halle 1875. [exc. Neustadt, aufg. z. T. Schoene.] Bibl. Vadiana: Scherer, Verz. der Mss. u. Inkunabeln der Vadian. Bibl. St. Gallen. 1864. [exc. Neustadt, Rp.] **Genf:** Stadtbibliothek: Senebier, Catalogue raisonné des mss. conservés dans la bibl. de Genève. Genf 1779. [exc. Rp., Thiele.] Omont, Centralbl. f. Bibl.-Wesen 3 (1886) p. 438. **Zürich:** Stadtbibliothek: Weidmann, Gesch. der Bibl. von St. Gallen. St. Gallen 1841. p. 423—441. [exc. Rp.] Omont, Centralbl. f. Bibl.-Wesen 3 (1886) p. 443.

ITALIEN.

Tomasini, Bibl. Patavinae et Venetae. Utini 1639. 1650. [exc. Rp.] Blume, Bibl. librorum mss. italica. Göttingen 1834. [exc. Rp.] Blume, Iter italicum. 4 Bde. Berlin 1824—1836. [exc. Rp.] Vogel, Über einige frühere ital. Bibl. Serapeum 2 (1841) p. 24. 41. 52. 73. 318. 321. 3 (1842) p. 140. [exc. Rp.] Allen, Notes on Greek mss. London 1890. [exc. Rp.] Mazzatinti, Inventari dei mss. delle biblioteche d'Italia. I. Turin 1887. I—XII. Forlì 1891—1903. [exc. Rp., Grentz.] Ehrhard, Zur Katalogisierung der kleineren Bestände griech. Hss. in Italien. Centralbl. f. Bibl.-Wesen 10 (1893) p. 189. Martini, Catalogo di mss. greci esistenti nelle bibl. italiane I 1—2. Milano 1893. 1896. II. Vallicellana 1902. [exc. Rp.; Grentz.] Le biblioteche governative italiane nel 1898. Roma 1900. [exc. Rp.] Bassi, Notizie di codici greci nelle biblioteche italiane. Rivista di filol. class. 25 (1897) p. 265 ff. 26 (1898) p. 118—124. 29 (1901) p. 77. Statistica del regno d'Italia. Biblioteche. Anno 1863. Florenz 1865. Rom 1893—1894. [exc. Rp.]

Assisi: Bibl. del Convento di S. Francisco: Mazzatinti IV p. 21—141. **Bergamo:** Bibl. Civica: J. L. Heiberg, Philologus 55 (1896) p. 735. [exc. Rp.] **Bevagna:** Bibl. Comunale: Mazzatinti I p. 278—279. **Bologna:** Olivieri, Festa, Studi ital. 3 (1895) p. 385—495. [exc. Rp.] Puntoni, Studi ital. 4 (1896) p. 365—378 [exc. Rp.] Bibl. Comunale: Olivieri, l. c. p. 467. Collection Marsigli: Arabische Übers. exc. Nix. Bibl. Universitaria: Olivieri, l. c. p. 387. Puntoni, Studi ital. 4 (1896) p. 365—378. Bibl. governative p. 275. **Cesena:** Bibl. Malatestiana. [aufgen. Piccolomini.] Zazzeri, Sul

codici e libri a stampa della bibl. Malatestiana di Cesena. 1887. [exc. Rp.] **Cortona:** Libreria dell' Academia Etrusca: Blume, Bibl. ital. p. 236. [exc. Rp.] Mancini, Libreria del Comune e dell' Accademia Etrusca. Cortona 1884. [exc. Rp.] Bandini, Catal. codd. lat. Bibl. Laurentianae 3 p. 17 adn. 5. [exc. Rp.] **Fabriano:** Bibl. Comunale: Mazzatinti I p. 231—237. **Florenz:** Bibl. Mediceo Laurentiana: Bandini, Catalogus codicum mss. bibl. Mediceo-Laurentianae. Florenz 1763—70. [1. Graeci: exc. Mewaldt, Rp.; rev. Schoene. 2. Latini: exc. Rp.; Grentz; rev. Raeder.] Bandini, Bibl. Leopoldina-Laurentiana 1—3. Florenz 1791—93. [exc. Rp.; Grentz; rev. Raeder.] Rostagno, Festa, Indice dei codd. gr. Laur. non compresi nel catalogo del Bandini. Studi ital. 1 (1893) p. 129. [exc. Rp.] Rostagno, Studi ital. 2 (1894) p. 154. [exc. Rp.] Rostagno, Indicis codd. gr. bibl. Laurentianae supplementum. Studi ital. 6 (1898) p. 129—166. Arabische Übers. exc. Nix. Kleinere Bibliotheken: Vitelli, Studi ital. 2 (1894) p. 471—570. [exc. Rp.] Bibl. Marucelliana: Vitelli, l. c. p. 558. Biagi, Indici e cataloghi 9. Rom 1888. [exc. Rp.] Bibl. Nazionale (= Magliabecchiana): Vitelli, l. c. p. 471. Mazzatinti, Inventari dei mss. VII—XII. [rev. Raeder.] Bibl. Riccardiana: Vitelli, l. c. p. 562. Morpurgo, I manoscritti d. bibl. Riccardiana di Firenze. Roma 1893—97 (Indici e catal. 15). [exc. Rp.; rev. Raeder.] **Genua:** A. Ehrhardt, Zur Katalogisierung der kleineren Bestände gr. Hss. in Italien. Zentralbl. f. Bibl.-Wesen 10 (1893) p. 194. [exc. Rp.] Bibl. della Congregazione delle Missioni Urbane (mit Bibl. d. Fil. Sauli): A. Ehrhardt, Zentralbl. f. Bibl.-Wesen 10 (1893) p. 201. [exc. Rp.; rev. Raeder.] **Grottaferrata:** Klosterbibliothek: A. Rocchi, Codices Cryptenses seu Abbatiae Cryptae Ferratae in Tusculano. Tusculani 1884. [exc. Schoene, Rp., Thiele.] **Livorno:** Biblioteca Labronica: Mancini, Studi ital. 4 (1896) p. 541. [exc. Rp.] **Lodi:** Bibl. Comunale: Mazzatinti II p. 113—117. **Lucca:** Bibl. pubblica: N. Festa, Studi ital. 5 (1897) p. 221. [exc. Rp.] Mancini, Studi ital. 8 (1900) p. 310. [exc. Rp.] **Macerata:** Bibl. Comunale: Mazzatinti, Inventario dei mss. Turin 1887 p. 136. **Mailand:** Bibl. Ambrosiana.[1] [aufgen. Schoene.] Archivio del Capitolo metropolitano: Martini, Catal. di mss. greci I p. 41. Bibl. Trivulziana. [aufgen. Schoene.] Martini I p. 373. Porro, Catalogo dei codici mss. della biblioteca Trivulziana (Bibl. stor. d. R. Deputazione di stor. patr. 2). Turin 1886. [exc. Rp.] **Messina:** Universität: Blume, Bibl. ital. p. 228. Rühl, Philol. 47 (1889) p. 577—583. [exc. Raeder. Schoene.] Bibl. governative p. 309. Fraccaroli, Studi ital. 5 (1897) p. 329—36. 486—514. [exc. Rp.] **Modena:** Bibl. Estense: Puntoni, Studi ital. 4 (1896) p. 379—536. [exc. Rp.] Codd. lat.: aufgen. Schoene. **Montecassino:** Biblioth. Casinensis 1—4. Monte Cassino 1873—80. [exc. Rp., Grentz; rev. Wilke, aufgen. z. T. Nielsen]: J. L. Heiberg, Philologus 55 (1896) p. 736. [exc. Rp.] **Neapel:** Biblioteca Borbonica: S. Cyrillus, Codices graeci mss. R. bibl. Borb. Neapel 1826—32. [exc. Rp., rev. Schoene.] Codd. lat.: aufgen. Raeder, Schoene. Ianelli, Cat. Bibl. latinae veteris et classicae mscr., quae in Regio Neapolitano Museo Borbonico adservatur. Neapel 1827. [exc. Rp., Thiele.] Bibliot. dei Gerolamini: Martini, Catal. di mss. greci I p. 387. Bibl. di S. Giovanni di Carbonara: Montfaucon, Bibl. bibl. I p. 231. [exc. Rp.] Fabricius, Bibl. gr. ed. Harles 5 p. 796. [exc. Rp.] Vgl. Capasso, Arch. storico per le provincie Napoletane 3 (1878) p. 586—90. Bibl. Oratoriana: Mandarini, I codici mss. d. biblioteca Oratoriana di Napoli. Neapel 1897. [exc. Rp.] **Osimo:** Bibl. del Collegio: Mazzatinti VI p. 9—12.

---

[1] Der Katalog der gr. Hdss. von Martini und Bassi (ausgegeben Oktober 1906) konnte leider nicht mehr benutzt werden.

Padua: Tomasini[1], Biblioth. Patavinae mss. publ. et privatae. Utini 1639. [exc. Rp.; rev. Raeder.] S. Antonius: Minciotti, Catalogo dei codici mss. nella biblioteca di S. Antonio di P. Padua 1841. [exc. Rp.; rev. Raeder.] Iosa, I codici mss. della Bibl. Antoniana di Padova. Padua 1886. [exc. Rp.] Bibl. universitaria: Landi, Studi ital. 10 (1902) p. 18. 430. [exc. Rp.; aufg. Raeder.] Bibl. governative p. 345. **Palermo:** Jesuitenkolleg (jetzt Bibl. nazionale): Blume, Bibl. ital. p. 230. Biblioteca nazionale (mit Bibl. des Jesuitenkollegs): E. Martini, Catalogo di mss. greci I p. 49. Bibl. governative p. 88. **Parma:** Bibl. Palatina: Blume, Bibl. ital. p. 234—236. Martini, Catalogo di mss. greci I p. 149ff. Bibl. governative p. 216. L. Modona, La reale bibl. di Parma. Rivista delle biblioteche 6 (1896) p. 161. [durchges. Rp.] **Pavia:** Bibl. Universitaria: Martini, Catalogo di mss. greci I p. 209ff. Piccaroli, Notizie intorno alla R. bibl. univers. di Pavia. Pavia 1873. [exc. Rp., rev. Raeder.] L. de Marchi e G. Bertolani, Inventario dei manoscritti della R. bibliot. univers. di Pavia. t. I. Milano 1894. [exc. Rp., rev. Raeder.] **Perugia:** Bibl. comunale: T. Allen, Zentralbl. f. Bibl.-Wesen 10 (1893) p. 470—76. [exc. Rp.] Weinberger, Zentralbl. f. Bibl.-Wesen 11 (1894) p. 405f. [exc. Rp.] Bellucci, Inventario d. mss. della bibl. di Perugia. Forli 1895. [exc. Rp.] Mazzatinti V p. 54—297. **Pisa:** Bibl. Convent. St. Catharinae: Vitelli, Studi ital. 8 (1900) p. 321—427. [exc. Rp.] **Pistoja:** Biblioteca Fabroniana: [Rev. Raeder.] Festa, Studi ital. 5 (1897) p. 225. [exc. Rp.] Mazzatinti I p. 268—277. Bibl. Forteguerri: Festa, Studi ital. 5 (1897) p. 227. Mazzatinti I p. 239—267. **Ravenna:** Biblioteca Classense: Cappi, La bibl. Classense illustrata ne' principali suoi codici e nelle più pregevoli sue edizione del sec. XVI. Rimini 1847. [exc. Rp.] Mazzatinti IV p. 144—254; V p. 3—47. Martin, Mélanges Graux p. 553—556. [exc. Rp.] **Rimini:** Bibl. Comunale: Mazzatinti, Bibl. d. S. Francesco (tempio Malatestiano) in Rimini. Scritti vari di filologia. Rom. 1901 p. 345. [exc. Rp.] Mazzatinti II p. 132—165. **Rom:** Bibl. Vaticana: [aufg. Nielsen, Raeder, Schoene.] Bibl. Apostolica Vatic. codd. mss. recens. iub. Leone XIII. 1. Codd. mss. Palatini graeci rec. H. Stevenson sen. Rom. 1885. [exc. Rp., rev. Schoene.] 2. Codd. Palatini latini rec. Stevenson iun. I. 1886. [exc. Rp.] 3. Codd. reg. Sueciae et Pii II. rec. Stevenson sen. 1888. [exc. Rp., rev. Schoene.] 4. Codd. graeci Ottoboniani rec. Feron et Battaglini. 1893. [exc. Rp.] 5. Codd. Urbinates graeci rec. Stornajolo 1895. [exc. Rp., rev. Schoene.] 6. Codd. Capponiani descr. Salvo-Cozzo. 1897. [exc. Rp.] Codd. Urbinates latini rec. Stornajolo I. Rom 1902. [exc. Rp., Grentz.] Codd. Vaticani latini rec. Vatasso e Cavalieri I. Rom 1902. [exc. Rp., Grentz.] Arabische Übers. exc. Nix. Hebräische Übers. exc. Nix. Bibl. Angelica: Franchi de' Cavalieri-Muccio, Studi ital. 4 (1896) p. 7—184. [exc. Rp., rev. Schoene.] Piccolomini, Studi ital. 6 (1898) p. 167—84. [exc. Rp., rev. Schoene.] Narducci, Catalogi codd. mss. praeter graecos et orientales in bibl. Angelica. Rom 1893. [exc. Rp., Grentz.] Bibl. Barberina: [aufg. Nielsen, Schoene.] Blume, Bibl. ital. p. 148. Bibl. Casanatensis: Bancalari, Studi ital. 2 (1894) p. 161—207. [exc. Rp., rev. Schoene.] Allen, Notes p. 45. [exc. Rp., rev. Schoene.] Hebräische Übers. exc. Nix. Bibl. Corsiniana (= Acc. d. Lincei): Blume, Bibl. ital. p. 188—191. Pélissier, Mélanges d'arch. et d'hist. de l'Éc. de Rome 9 (1889). [exc. Rp.] Pélissier, Zentralbl. f. Bibl.-Wesen 8 (1891) p. 176. 297. [exc. Rp.] G. Pierleoni, Studi ital. 9 (1901) p. 467—478. [exc. Rp.] Bibl. St. Peter (Basilicana): Montfaucon, Bibl. bibl. I p. 156. [exc. Rp.] Allen, Notes p. 56. [exc. Rp.] Heiberg, Philologus 55 (1896)

[1] Das Schicksal der meisten dort verzeichneten Hdss. ist nach Raeder unbekannt.

p. 742. [exc. Rp.] Bibl. Collegii de Propaganda Fide (jetzt Vaticana): Blume, Bibl. ital. p. 187. [exc. Rp.] Parthey, Serapeum 30 (1869) Intell. p. 35. [exc. Rp.] Bibl. Vallicellana: [aufg. Schoene.] Martini, Catalogo II (1902). **Sandaniele del Friuli:** Bibl. Comunale: Blume, Bibl. ital. p. 232—233. Mazzatinti III p. 100—155. **Savignano di Romagna:** Bibl. Comunale: Mazzatinti I p. 85—120. **Siena:** Bibl. comunale: Allen, Notes p. 57. Statistica delle biblioteche II p. 72. Terzaghi, Studi ital. 11 (1903) p. 424. [exc. Rp.] **Subiaco:** Bibl. dell' Abbazia: Allodi, Inventario dei mss. della bibl. dell' abbazia di Subiaco. Forlì 1891. [exc. Rp.] Mazzatinti I p. 161—230. **Turin:** Bibl. Nazionale (Universitaria): [rev. z. T. Schoene, rev. Raeder.] Pasinus, Codd. mss. bibl. R. Taurinensis 1. 2. Turin 1749. [exc. Rp., Thiele.] Zuretti, Studi ital. 4 (1896) p. 201. [exc. Rp.] Peyron, Notitia librorum ... qui donante M. Thoma Valperga-Calusio illati sunt in Reg. Taurinensis Athenaei Bibliothecam. Leipzig 1820. [exc. Rp.] Ottino, I codici Bobbiesi nella Bibl. nazionale di Torino. Turin 1890. [exc. Rp.] (Cipolla), Inventario dei codici superstiti greci e latini antichi della Bibl. nazionale di Torino. Turin 1904. **Udine:** Bibl. Arcivescovile: Omont, Zentralbl. f. Bibl.-Wesen 12 (1895) p. 415 f. Cosattini, Index codd. gr. bybl. archiepisc. Utinensis. Studi ital. 5 (1897) p. 395. [exc. Rp.] Mazzatinti III p. 217—234. Bibl. Comunale: Mazzatinti III p. 173—209. **Venedig:** Bibl. Nazionale Marciana: [aufg. z. T. Schoene.] [Zanetti], Graeca D. Marci bibliotheca codicum mss. [Venedig] 1740. [exc. Rp., rev. Schoene.] Castellani, Cat. codd. gr. qui in bibl. D. Marci Venetiarum inde ab a. 1740 ad haec usque tempora inlati sunt. Venedig 1896. [exc. Rp.] Valentinelli, Bibl. mscr. ad S. Marci Venetiarum. T. 1—6. Venedig 1868. (Latini!) [exc. Rp., Thiele; rev. Raeder.] Kleinere Bibliotheken: Tomasini, Bibliothecae Venetae manuscriptae. Utini 1650. [exc. Rp., rev. Raeder.] Bibl. monasterii St. Michaelis (jetzt zum großen Teil in der Marciana): Mittarelli, Bibl. codd. mss. monasterii St. Michaelis Venet. Venedig 1779. [exc. Schoene, rev. Raeder.] **Verona:** Blume, Bibl. ital. 1 p. 259. H. Omont, Les mss. gr. des bibliothèques de Vérone. Zentralbl. f. Bibl.-Wesen 8 (1891) p. 489—497. [exc. Rp.] La capitolare biblioteca: Giuliari, La capit. bibl. di Verona. Archivio Veneto 10 (1875) p. 239. 11 (1876) p. 51. 12 (1876) p. 56, 274 etc. [exc. Rp.] Omont p. 492. **Vicenza:** Bibl. Bertoliana: Mazzatinti II p. 3—100. **Viterbo:** Capitularbibliothek: L. Latini, Viterbo, Bibliotheca sacra et profana. Rom. 1677. [exc. Rp.] L. Dorez, Latino Latini et la bibl. capit. de Viterbo. Revue d. biblioth. 1895 p. 237 u. 251. [exc. Rp.] **Volterra:** Bibl. Guarnacci: Mazzatinti II p. 180—243.

ENGLAND.[1]

Daremberg, Notices et extr. des mss. médicaux gr., lat. et français des principales bibl. de l'Europe. I. P. Mss. grecs d'Angleterre. Paris 1853. [exc. Rp.]

Cambridge: Clare College, Corpus Christi College, Emmanuel College, Goneville & Caius College, Jesus College, Pembroke College, Peterhouse = St. Peters Coll., St. Johns College, Trinity College. [aufgen. James.] Nasmith, Cat. libr. mss., quos collegio Corporis Christi et B. Mariae Virginis ... legavit ... Matthaeus Parker. Cambridge 1777. James, The western mss. in the library of Emmanuel College. Cambridge 1904. Smith, A cat. of the mss. in the

[1] Diejenigen Kataloge englischer Bibliotheken, deren Bestände an Ort und Stelle aufgenommen sind, sind nicht noch besonders durchgesehen, falls nicht der Name des Excerptors ausdrücklich hinzugefügt ist.

library of Gonville and Caius College, Cambridge. Cambridge 1849. James, A descr. cat. of the mss. in the library of Jesus College, Cambridge. Cambridge. London 1895. James, A descr. cat. of the mss. in the library of Peterhouse. Cambridge 1899. Cowie, A descr. cat. of the mss. . . . in the library of St. Johns' College, Cambridge. 2 Bde. Cambridge 1842. 1843. Sinker, The library of Trinity College, Cambridge. Cambridge 1891. James, The western mss. in the library of Trinity College, Cambridge. 4 Bde. Cambridge 1900—1904. King's College: James, A descr. cat. of the mss. other then Oriental in the library of King's College, Cambridge. Cambridge 1895. [exc. Rp.] Universitätsbibliothek: [aufg. Kalbfleisch.] Daremberg, Not. et Extr. J. O. Halliwell, Catalogue of the mss. Cambr. 5 Bde. 1856—67. Arabische Übers. exc. Nix. **Canterbury:** (Die Hdss. sind im Lambeth Palace in London). **Cheltenham**[1]: Catal. librorum mss. in bibliotheca D. Thomae Phillipps. Typis Mediomontanis 1837. Daremberg, Not. et extr. [aufg. Kalbfleisch.] **Dublin:** Trinity College: Schenkl, W. Sitz.-Ber. 133. [exc. Kalbfleisch.] Abbott, Catal. of the mss. in the Library of Trinity College, Dublin. London 1900. [exc. Rp.] **Durham:** Th. Rud, Codicum manuscriptorum ecclesiae cathedralis Dunelmensis catalogus. Dunelm. 1825. [exc. Scott.] **Edinburg:** Advocate's Library. [aufg. Kalbfleisch.] **Eton:** Eton-College: James, A descr. cat. of the mss. in the library of Eton-College. Cambridge. 1895. [exc. Rp.] **Glasgow:** Hunterian Museum. [aufg. Kalbfleisch.] University Library. [aufg. Kalbfleisch.] **Holkham:** Bibl. des Gr. Leicester: Roscoe, Ms. catalogue of the Holkham library. Foerster, Die Hdss. in Holkham. Philologus 42 (1884) p. 158 ff. [aufg. Kalbfleisch.] **Lincoln:** Cathedral Library: [aufg. Kalbfleisch.] Schenkl, Bibl. patr. lat. Brit. S.-Ber. d. Wiener Akad. 121. 1891. [exc. Kalbfleisch.] Apthorp, A catal. of the . . . mss. in the library of Lincoln Cathedral. Lincoln 1859. **London:** British Museum: Thompson, Catalogue of ancient mss. in the Brit. Mus. 1. 2. London 1881—84. [exc. Kalbfleisch.] 1. Arundeliani: [aufg. Kalbfleisch.] (Forshall), Cat. of mss. in the Brit. Mus. (London) 1834. I. the Arund. mss. 2. Burn.: [aufg. Kalbfleisch.] (Forshall), Cat. of mss. in the Brit. Mus. (London) 1834. II. Burney mss. 3. Cottoniani: [aufg. Kalbfleisch.] (Planta), Cat. of the mss. in the Cottonian library. London 1802. 4. Egerton Mss.: [aufg. Kalbfleisch.] (Madden), Index to the additional mss. with those of the Egerton Collection. London 1849. 5. Hargrave Mss.: (Ellis), Cat. of the mss. formerly of Fr. Hargrave. London 1818. [durchges. Rp.] 6. Harleiani: [aufg. Kalbfleisch.] (Nares), Cat. of the Harleian mss. 1—4. London 1808—12. 7. Landsdowne Mss.: Cat. of the Landsdowne mss. in the Brit. Mus. 1. 2. London 1819. [durchges. Rp.] 8. Regii: [aufg. Kalbfleisch.] Casley, Cat. of the mss. of the King's library . . . London 1734. Index 1829. 9. Sloane Mss.: [aufg. Kalbfleisch.] Ayscough, Cat. of the mss. pres. in the Brit. Mus. London 1782. Scott, Index to the Sloane mss. London 1904. 10. Stowe Mss.: [aufg. Kalbfleisch.] Cat. of the Stowe Mss. in the Brit. Mus. 1. 2. London 1895—96. 11. Additions: [aufg. Kalbfleisch.] Index to the additions to the mss. 1783—1835. List of additions. 1836—1897. [exc. Rp.] 12. Papyri: [aufg. Kalbfleisch.] Kenyon, Greek Papyri in the Brit. Mus. Arabische Übers. exc. Nix. Syrische Übers. exc. Nix u. Schwarz. Lambeth Palace: H. J. Todd, Catal. of the Archiepiscopal Mss. in the libr. of L. P. London 1812. [exc. Kalbfleisch.] Medical Society: [aufg. Kalbfleisch.] Daremberg, Not. et Extr. Royal College of Physicians. [aufg. Kalbfleisch.] **Oxford:** Bibl. Bodleiana: [aufg. Scott.] Codd. mss. et impressi cum notis mss. olim d'Orvilliani qui in bibl. Bodleiana apud Oxoniensis adservantur. Oxford 1806.

[1] Jetzt zum Teil in Berlin.

Huddesford, Cat. libr. mss. Antonii a Wood. Oxford 1761, in Turre Lativiensi re-impressus cura Thom. Phillipps 1824. Black, A ... cat. of the mss. bequeathed unto the University of Oxford by Elias Ashmole. Oxford 1845. Coxe, Catalogi codicum mss. bibl. Bodl. Oxford 1853. Madan, A summary Catal. of western mss. in the Bodl. library at Oxford. Oxford 1895. Daremberg, Not. et Extr. Arabische Übers. exc. Nix. Bibl. aedis Christi: Kitchin, Catal. codd. mss. qui in bibl. aedis Christi apud Oxonienses adservantur. Oxford 1867. [exc. Rp., rev. Scott.] Coll. Balliolense: Coxe, l. c. I. [exc. Rp., rev. Scott.] Collegium Corporis Christi: Coxe, Cat. mss. in collegiis aulisque Oxoniensibus II. [exc. Kluge.] Colleg. Exoniense: H. O. Coxe, Catal. codd. mss. qui in collegiis aulisque Oxoniensibus hodie adservantur. Oxford 1852. I. [exc. Kluge.] Colleg. Jesu: H. O. Coxe, Catal. codd. mss. qui in collegiis ... adservantur. Oxford 1852. II. [exc. Kluge.] Colleg. S. Johannis Bapt.: H. O. Coxe, Catal. codd. mss. qui in collegiis ... adservantur. Oxford 1852. II. [exc. Kluge.] Colleg. Lincolniense: Coxe, Catal. codd. mss. qui in colleg ... adservantur. I. [exc. Kluge.] Colleg. Mariae Magdalenae: Coxe, Cat. mss. in collegiis aulisque Oxoniensibus. II. [exc. Kluge.] Colleg. Mertonense: Coxe, l. c. I. [exc. Kluge, rev. Scott.] Colleg. Novum: Coxe, Cat. mss. in collegiis aulisque Oxoniensibus. I. [exc. Kluge.] Coll. Omnium Animarum: Coxe, l. c. II. [exc. Kluge, rev. Scott.] Colleg. Orielense: Coxe, l. c. I. [exc. Kluge.] Collegium Universitatis: Coxe, l. c. I. [exc. Rp.] **Plymouth:** Public Library: Halliwell, A brief descr. of the ... mss. preserved in the Public Library, Plymouth. London 1853. [exc. Rp.]

DEUTSCHLAND.

Blau, Verz. der Hdss.-Kataloge der deutschen Bibl. Zentralbl. f. Bibl.-Wesen 3 (1886) p. 1—35; 49—108; 160 (Ergänzung von Ristelhuber). [durchges. Rp.]

Bamberg: Königl. Bibl.: H. S. Jaeck, Beschreibung ... von Hdss. in der Bibl. zu Bamberg. Nürnberg 1831—35. [exc. Neustadt, Rp., Thiele.] F. Leitschuh, Katalog der Hdss. 1. I. 2. Leipzig 1887. [exc. Rp.] **Berlin:** Königl. Bibl.: Studemund-Cohn, Verzeichn. d. gr. Hdss. d. Kgl. Bibl. zu Berlin. 1. Berlin 1896. [exc. Kluge, Grentz.] De Boor, Verzeichn. d. gr. Hdss. d. Kgl. Bibl. zu Berlin. 2. Berlin 1897. [exc. Kluge, Grentz.] Val. Rose, Verz. d. lat. Hdss. d. Kgl. Bibl. zu Berlin. 2 Bde. Berlin 1893—1903. [exc. Rp., Thiele.] Arabische Übers. exc. Nix. **Bonn:** Univ.-Bibl.: A. Klette u. Jos. Staender, Catalog. chirogr. Bonn. 1858—76. **Braunschweig:** Stadtbibliothek: Nentwig, Die mittelalterl. Hdss. in der Stadtbibl. zu Braunschweig. Wolfenbüttel 1893. [exc. Rp.] **Breslau:** Bibl. Korniana: Henschel, Catalogus codd. medii aevi medicorum et physicorum. Breslau 1847. [exc. Rp., Thiele.] Bibl. der Maria-Magdalena-Kirche (jetzt Stadtbibliothek): Henschel, l. c. Stadtbibliothek: Krantz, Memorabilia bibl. publ. Elisabetanae Vratislaviensis ... Breslau 1699. [durchges. Rp.] Wolf, Compendiaria Bibl. Neapolitana Vratislaviensis ... Bregae 1764. [durchges. Rp.] Wachler, Thomas Rhediger und seine Büchersammlung. Breslau 1828. [durchges. Rp.] Neigebauer, Die Stadtbibl. in Breslau. N. Anzeiger für Bibliographie und Bibliothekwesen. 1865 p. 246—53; 293—6. [durchges. Rp.] Catalogus codd. gr., qui in bibl. urbica Vratislaviensi adservantur. Breslau 1899. [exc. Rp., Thiele.] Universitätsbibliothek: Henschel, Catalogus codd. medii aevi medicorum et physicorum. Breslau 1847. [exc. Rp., Thiele.] C. E. Schneider, Descriptio duorum codicum mss. Galeni libros latinam in linguam translatos continentium. Ind. lect. Vratislav. 1840/41. Vgl. Neigebauer, Die königl. u. Univ.-Bibl. zu Breslau. N. Anzeiger f. Bibliogr.

u. Bibliothekw. 1864 p. 7—9; 41—51; 46—8. [durchges. Rp.] **Cues:** Sammlung des Card. Nicolaus Cusanus: F. X. Kraus: Serapeum 25 (1864) p. 353. 26 (1865) p. 24. gr. Hdss. p. 98—99. [exc. Rp.] **Donaueschingen:** Fürstl. Fürstenbergische Bibliothek: Barack, Die Hdss. der Fürstlich Fürstenbergischen Bibl. Tübingen 1865. [exc. Rp.] **Dresden:** Königl. Bibl.: Schnorr v. Carolsfeld, Katalog der Hdss. d. Kgl. öffentlichen Bibliothek zu Dresden. Leipzig 1882—83. 2 Bde. [exc. Neustadt, Rp., Thiele.] **Erfurt:** Bibl. Amploniana: Schum, Verzeichnis der Amplonianischen Handschriftensammlung zu Erfurt. Berlin 1887. [exc. Neustadt, Rp., Thiele.] **Erlangen:** Universitätsbibliothek: Irmischer, Handschriftenkatalog d. Kgl. Universitätsbibliothek zu Erlangen. Frankfurt a. M. und Erlangen 1852. [exc. Rp., Thiele.] **Freiburg i. Br.:** [Katalog fehlt.] **Gießen:** Universitätsbibl.: Adrian, Catalogus codd. mss. acad. Gissensis. Frankfurt a. M. 1840. Nachträge 1862. [exc. Rp., Thiele.] **Görlitz:** Stadtbibliothek: R. Joachim, Geschichte der Milichschen Bibl. Progr. Görlitz 1876/77. [exc. Rp.] **Göttingen:** Univ.-Bibl.: Meyer, Verzeichnis der Hdss. im preuß. Staate I, 1—3. Berlin 1893—94. [exc. Rp., Thiele.] **Gotha:** Herzogl. Bibl.: Catalogus codd. mss. bibl. Gothanae auctore Cypriano. Leipzig 1714. [exc. Rp.] Jacobs u. Ukert, Beiträge z. älteren Literatur ... der Bibl. zu Gotha. 1—3. Leipzig 1835—43. [exc. Rp.] Arabische Übers. exc. Nix. **Hamburg:** Stadtbibliothek: (Starcke), Bibl. mscr. Abrahami Hinckelmanni. Hamburg 1695. [durchges. Rp.] Bibl. Uffenbachiana universalis III. Frankfurt a. M. 1730. [exc. Rp.] Catalogus bibl. Val. Ern. Loescheri. III. Dresden u. Leipzig 1751. H. Omont, Catalogue des mss. gr. des bibl. des villes Hanséatiques. Zentralbl. f. Bibl.-Wesen 7 (1890) p. 351. [exc. Rp.] **Heidelberg:** Univ.-Bibl.: Wilken, Gesch. der alten Heidelberger Büchersammlungen. Heidelberg 1817. [exc. Rp.] **Hildesheim:** Bibl. d. Gymnasium Iosephinum: J. G. Müller, Nachricht über die Bibl. des Gymn. Iosephini und die auf derselben vorhandenen Hdss. Progr. Hildesheim 1876. [nicht zugänglich.] **Jena:** Universitätsbibl.: Mylius, Memorabilia bibl. acad. Ienensis. Jena 1746. [exc. Rp.] Zentralbl. f. Bibl.-Wesen 19 (1902) p. 380 u. 428. [exc. Rp.] **Karlsruhe:** Großherzogl. Hof- u. Landesbibliothek: Die Hdss. der großherzogl. badischen Hof- u. Landesbibliothek in Karlsruhe. 4 Bde. Karlsruhe 1891—1901. [exc. Neustadt.] **Laach:** Bibl. des Benediktinerklosters: Ziegelbauer, Historia rei litter. ordinis S. Benedicti. Augsburg 1754. I p. 502—5. **Leipzig:** Ratsbibliothek: Naumann, Catalogus librorum mss. qui in Bibl. Senatoria civitatis Lipsiensis asservantur. Grimma 1838—9. [exc. Rp., Thiele.] Universitätsbibliothek: Feller, Catalogus codd. mss. Bibl. Paulinae. Leipzig 1686. [exc. Rp., Thiele.] Katalog der Hdss. der Universitätsbibl. zu Leipzig. 3. Gardthausen, Griech. Hdss. Leipzig 1898. [exc. Neustadt, Rp., Thiele.] **Maihingen:** Öttingen-Wallersteinsche Sammlungen: Grupp, Hdss.-Verz. der Ött.-Wall. Sammlungen. I. Nördlingen 1897. [exc. Rp.] **Marburg:** Universitätsbibl.: C. F. Hermann, Catal. codd. mss. Marburg 1838. [exc. Rp., Thiele.] **Metz:** Catal. génér. des Dép. 5 (1879). [exc. Kluge, Grentz.] **München:** Hof- und Staatsbibl.: I. Hardt, Catal. codd. mss. graec. bibl. R. bavaricae. 5 Bde. München 1806—12. [exc. Rp.] Catal. codd. mss. bibl. regiae Monac. München 1875ff. [exc. Rp., Grentz.] Arab. Übers. exc. Nix. Hebr. Übers. exc. Nix. **Nürnberg:** Murr, Memor. bibl. publ. Norimb. et univ. Altorf. 1—3. Nürnberg 1786—91. [exc. Rp.] Ghillany, Index rarissimorum librorum mss. Nürnberg 1886. [exc. Rp.] Bibl. Ebneriana (jetzt Stadtbibl.): Murr 2 p. 92. Hirsching, Beschreibung sehenswürdiger Bibliotheken 3 p. 117—136. Bibl. Solgeriana (jetzt Stadtbibl.): Murr 1 p. 398. Hirsching, Bibliotheken 3 p. 70—86. **Pommersfelden:** Gräfl. Schönbornsche Bibl.: Bethmann, Serapeum 6 (1845) p. 33 [exc. Rp.] **Rebdorf:** Kloster der regul. Chorherren des Augustinerordens: Hirsching, Biblio-

theken 3 p. 479—523. **Regensburg:** Stadtbibliothek: Gemeiner, Kurze Beschreibung der Hdss. in der Stadtbibl. der freien Reichsstadt Regensburg. Ingolstadt 1791. [exc. Rp., Thiele.] **Reichenau:** Bibl. d. Benediktinerabtei: Ziegelbauer, Hist. rei litt. ord. Bened. I p. 572—79. [exc. Rp.] **Schlettstadt:** Stadtbibliothek: Catal. génér. des Dép. 3 (1861) p. 541. [exc. Kluge, Grentz.] J. Gény und G. C. Knod, Die Stadtbibl. zu Schlettstadt. Straßburg 1889. [exc. Rp.] **Straßburg:** Kaiserl. Univ.- u. Landesbibl.: Katalog der K. Univ.- u. Landesbibl. in Straßburg. Straßburg 1877. [bis jetzt nur oriental.] **Stuttgart:** Königl. Bibl.: v. Heyd, Die Hdss. der Kgl. Bibl. zu Stuttgart. 1. 2. Stuttgart 1889—91. [nur histor. Hdss.] Stälin, Gesch. u. Beschreibung alter u. neuer Büchersammlungen im Königreich Württemberg. Stuttgart und Tübingen 1838. [exc. Rp.] **Tübingen:** Univ.-Bibl.: Keller, Serapeum 1 (1840) p. 203; 2 (1841) p. 358; Klüpfel, 4 (1843) p. 143—188. [exc. Rp.] W. Schmid, Verz. d. gr. Hdss. der kgl. Universitätsbibl. zu Tübingen. Tübingen 1902. [exc. Mewaldt.] W. Schmid, Zentralbl. f. Bibl.-Wesen 20 (1903) p. 462 [durchges. Rp.] Nestle, Zentralbl. f. Bibl.-Wesen 20 (1903) p. 277. [durchges. Rp.] **Wolfenbüttel:** Herzogl. Bibl.: Ebert, Bibl. Guelferbytanae codd. graeci et latini classici. Leipzig 1827. [exc. Rp.] O. v. Heinemann, Die Hdss. der Herzogl. Bibl. zu Wolfenbüttel. I. Die Helmstedter Hdss. 3 Bde. Wolfenbüttel 1884—88. II. Die Augusteischen Hdss. 5 Bde. Wolfenbüttel 1890—1903. III. Die Weißenburger Hdss. Wolfenbüttel 1903. [exc. Mewaldt, rev. Koch.] **Würzburg:** Universitätsbibl.: Die Pergamenthdss. der Univ.-Bibl. Würzburg 1886. [exc. Rp.] **Zeitz:** Stiftsbibliothek: C. G. Müller, Notitia et recensio codicum. Leipzig 1806—1818. [exc. Rp.] Wegener, Verzeichnis der auf der Zeitzer Stiftsbibliothek befindlichen Hdss. (Progr.). Zeitz 1876. [exc. Rp.] Beck, Verzeichnis der alten Hdss. u. Drucke in der Domherren-Bibl. zu Zeitz. Berlin 1881. [exc. Rp.]

ÖSTERREICH-UNGARN.

Huemer, Aus alten Bücherverzeichnissen. Wiener Studien 7 (1885) p. 325—336. [exc. Rp.] Huemer, Iter Austriacum. Wiener Studien 9 (1887) p. 50 ff. [exc. Rp.] Neuwirth, Datierte Bilderhdss. österr. Klosterbibl. Sitz.-Ber. d. Wiener Akad. 109 (1885) p. 571—630. [exc. Rp.] Die Hdss.-Verzeichnisse der Zisterzienser-Stifte der österr.-ungar. Ordensprovinz. Wien 1891 = Xenia Bernardina II. [exc. Rp.] Goldmann, Verzeichnis der österr.-ungar. Hdss.-Kataloge. Zentralbl. f. Bibl.-Wesen 5 (1881) p. 1; 55. [exc. Rp.]

Böhmen: Balbini, Bohemia docta ed. Ungar. Prag 1780. III p. 1—47: De bibliothecis et mss. codicibus in Bohemia. [durchges. Rp.] **Budapest:** Universitätsbibl.: Szilágyi, Catalogus bibl. univers. R. scientarium. Budapest 1881. [exc. Rp.] Szilágyi, Cat. codd. mss. bibl. univ. R. scientiarum. 1. 2. Budapest 1889. 1894. [exc. Rp.] Bibl. d. Ungar. National-Museum: [aufg. Vári.] **Heiligenkreuz** (Niederösterreich): Stiftsbibl.: Xenia Bernardina II. **Krakau:** Universitätsbibl.: [aufg. Gottlob.] **Melk:** Bibl. d. Benediktinerstiftes: Catalogus codd. mss. qui in bibl. monasterii Mellicensis servantur. Wien 1899. [exc. Rp., Grentz.] **Neukloster:** Stiftbibl.: Xenia Bernardina II. **Raudnitz** (Böhmen): Bibl. d. Fürsten Lobkowitz: [aufg. Gottlob.] Dworzak, Serapeum 3 (1843) p. 1. [exc. Rp.] Passow, Ed. Dionysii Periegetae p. VI. adn. [exc. Rp.] **St. Florian:** Stiftsbibl.: Czerny, Die Hdss. der Stiftsbibl. St. Florian. Linz 1871. [exc. Rp., Grentz.] **Sáros-Patak:** Bibl. des reform. Collegiums: Haenel, Neue Jahrbb. f. Philol. u. Pädagog. 6. Suppl.-Bd. (1840) p. 423—424. [exc. Rp.] **Wien:** Hofbibliothek: [aufg. v. Premerstein.] Arabische Übers. exc. Nix. K. k. Familien-Fideikommiß-Bibl.: (M. A. Becker), Die Sammlungen der

vereinten Familien- u. Privatbibl. Sr. M. des Kaisers. I. Wien 1873. Sp. V—XXII. [exc. Rp.] K. k. Orientalische Akademie: Arabische Übers. exc. Nix. **Wilhering** (Oberösterreich): Stiftsbibl: Xenia Bernardina II.

DÄNEMARK.

Kopenhagen: Königl. Bibliothek: [aufg. Raeder.] Graux, Notices sommaires des mss. gr. de la Grande Bibl. Royale de Copenhague. Archiv. des miss. scientif. III sér. A. 6 (1880) p. 133—242. [exc. Neustadt.] Universitätsbibl.: [aufg. Raeder.] Graux, l. c. p. 239—242. [durchges. Rp.]

SCHWEDEN.

Graux et Martin, Notices sommaires des mss. gr. de Suède. Archiv. des miss. scientif. III sér. t. 15 (1889) p. 293ff. [durchges. Rp.]

Upsala: Universitätsbibl.: [aufg. Raeder.] Sparfwenfeldt (Catalogus centuriae librorum rarissimorum mss. et impressorum ... Graecorum et Latinorum etc., qua anno MDCCV. Bibl. public. Acad. Upsal. auxit et exornavit ... J. G. Sparfwenfeldt. Upsala 1706). [exc. Rp.] Södermark, Notitia codd. mss. lat. bibl. acad. Upsal. Upsala 1806. [exc. Rp.] Svedelius, Notitia codd. mss. gr. bibl. acad. Upsal. Upsala 1806. [exc. Rp.] Graux et Martin, p. 314.

RUSSLAND.

Thraemer, Allgem. Zeitung, Beilage 1892. Nr. 2ff. [durchges. Rp.] Vater, Zur Kunde griech. Hdss. in Rußland. Archiv f. Philol. u. Pädagog. 9. p. 5—4. [durchges. Rp.]

Moskau: v. Gebhardt, Zur Orientierung über die Moskauer Bibliotheken. Zentralbl. f. Bibl.-Wesen 15 (1898) p. 393. [durchges. Rp.] Synodalbibl.: [aufg. Heiberg.] Matthaei, Accurata codd. gr. bibliothecarum Mosquensium S. Synodi notitia et recensio. Leipzig 1805. [durchges. Rp.] **St. Petersburg:** Kaiserl. öffentl. Bibl.: Muralt, Cat. des mss. gr. de la bibl. impériale publique de Pétersbourg. St. Petersburg 1864. [exc. Neustadt, Rp.] Arabische Übers. exc. Nix. Hebräische Übers.: Steinschneider, Hebr. Übers. [exc. Nix.] Institut des langues orientales: Arabische Übers. exc. Nix. **Warschau:** Zamoyskische Majoratsbiblithek: Foerster, Rhein. Mus. 53 (1898) p. 547. 571; 55 (1900) p. 435. [exc. Rp.]

GRIECHENLAND.

Pervanoglu, Griechenlands neueste handschriftl. Forschungen. N. Jahrbb. f. Philol. 98. p. 466—470. [durchges. Rp.]

Athen: Nationalbibl.: Sakkelion, Κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος. Athen 1892. [exc. Rp., Grentz.] **Mileae** (Griechenland): Papadopulos-Kerameus, Κατάλογος τῶν ἑλληνικῶν κωδίκων τῆς ἐν Μηλεαῖς βιβλιοθήκης. Παρνασσός 5 (1901) p. 20—74. [exc. Rp.]

TÜRKEI und ORIENT.

Papadopulos-Kerameus, Ἔκθεσις παλαιογραφ. καὶ φιλολογ. ἐρευνῶν ἐν Θράκῃ καὶ Μακεδονίᾳ Ἑλληνικ. φιλολ. σύλλογος, Κωνσταντινοπ. 1886, παράρτημα τοῦ ιζ´ τόμου. [durchges. Rp.]

Athos: Lampros, Catalogue of the Greek mss. on M. Athos. 1. 2. Cambridge 1895—1900. [exc. Neustadt, Rp.] **Cairo:** Kutubchâneh chediwijeh: Arabische Übers. [exc. Nix.] **Chalke:** Bibl. monasterii Deiparae: Ὑπόμνημα ἱστορικὸν περὶ τῆς κατὰ τὴν Χάλκην μονῆς τῆς Θεοτόκου κτλ. παρὰ Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιάνου. Constantinopel 1846. [exc. Rp.] Byz. Zeitschr. 2, 126. [exc. Rp.] Legrand, Public. de l'école d. langues orient. S. III 6 (1889) p. 201—16. [exc. Rp.] Boyens, Cat. codd. hagiograph. gr. bibl. monast. Deiparae in Chalce insula. Anal. Bolland. 20 (1901) p. 45—70. [exc. Rp.] Papadopulos-Kerameus, Ἡ ἐν τῷ νησίῳ Σωζοπόλεως βασιλικὴ μονὴ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου καὶ ἡ τύχη τῆς βιβλιοθήκης αὐτῆς. Vizant. Vremana 7 (1900) p. 661—695. Byzant. Zeitschr. 10 (1901) p. 667. [exc. Rp.] Papadopulos-Kerameus, Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος 17 (1887) p. 8. [exc. Rp.] **Constantinopel:** Codera, Catalogue des bibl. de C. Boletin de la R. Academia de la Historia 18 (1891) fasc. 4—6. [exc. Rp.] Weißenborn, Die Bibl. zu C. u. deren alte Hdss. N. Jahrbb. f. Philol. 76 (1857) p. 201—203. Philolog. 5. p. 758—62. [exc. Rp.] Foerster, De antiquitatib. et libris mss. Const. Rostock 1877. [exc. Rp.] Bibl. des Sultans: Mordtmann, Verz. der Hdss. in der Bibl. des Sultans. Philolog. 9 (1854) p. 582—84. [exc. Rp.] Blaß, Die griech. u. lat. Hdss. im Alten Serail zu C. Hermes 23 (1888) p. 219 ff., 622 ff. [exc. Rp.] Foerster, Philolog. 42. p. 167. [exc. Rp.] Aja Sofia: Arabische Übers. exc. Nix. As'ad Efendi: Arabische Übers. exc. Nix. 'Âšir Efendi: Arabische Übers. exc. Nix. Bajazed Gami': Arabische Übers. exc. Nix. Fâtih Gami': Arabische Übers. exc. Nix. Hakim Oglu Ali Pascha: Arabische Übers. exc. Nix. Jeni Gami': Arabische Übers. exc. Nix. Köprülüzadeh: Arabische Übers. exc. Nix. Lalehli: Arabische Übers. exc. Nix. Nuri Othmanijeh: Arabische Übers. exc. Nix. Râgib Pascha: Arabische Übers. exc. Nix. **Gallipoli:** Bibl. d. Kirche d. H. Nikolaus: Papadopulos-Kerameus, Ἔκθεσις παλαιογραφικῶν ἐρευνῶν. Ἑλληνικ. φιλολογικ. σύλλογος. παράρτημα τοῦ ιζ' τόμου. Constantinopel 1887. [exc. Rp.] **Jerusalem:** Ehrhard, Röm. Quartalschrift 5 (1891) p. 217. 329; 6 (1892) p. 339. [durchges. Rp.] Zentralbibliothek. I. Patriarchalbibl. II. Bibl. von Mar Saba. III. Bibl. d. H. Kreuzes. IV. Bibl. d. H. Grabes: Papadopulos-Kerameus, Ἱεροσολυμιτικὴ βιβλιοθήκη. 4 Bde. St. Petersburg 1891 ff. [exc. Rp., Thiele.] Nachträge von Kl. M. Koikylides. Jerusalem 1899. [durchges. Rp.] **Lesbos:** Βιβλ. τῆς τοῦ Λειμῶνος μονῆς: Papadopulos-Kerameus, Ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος 17 (1886) p. 101. [exc. Rp.] **(Mitylene):** Bibl. d. Gymnasiums: Papadopulos-Kerameus, Ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος 17 (1886) p. 132: 18 (1888) p. 143. [exc. Rp.] **Patmos:** Bidez et Parmentier, Revue de Philologie 20 (1896) p. 38—40. 117—25. [exc. Rp.] Guérin, Description de l'île de Patmos et Samos. Paris 1856. p. 101—120. [exc. Rp.] Bibl. des Johannis-Klosters: Guérin, p. 111. **Rhodope:** Βιβλ. τῆς μονῆς Μπασκόβου: Papageorgiu, Παλαιογραφικὴ ἐκδρομὴ εἰς τὴν μονὴν Μπασκόβου. Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς 1887 p. 115—20. [exc. Rp.] Papageorgiu, Berl. Philol. Woch. 7 (1887) p. 822 f. [exc. Rp.] Saba s. Jerusalem. **Smyrna:** Βιβλ. τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς: Papadopulos-Kerameus, Κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς ἐν Σμύρνῃ βιβλ. τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς ... Ἐν Σμύρνῃ 1877. [nicht zugänglich.] The Greek library at Smyrna: The Academy 6 (1880) p. 178. [exc. Rp.]

ABRAHAM.

Excerpta varia.

GRIECH. HDSS. **Escurial:** Scorial. Ω. I. 8; s. XIV. f. 78v (Στήλη ἐκλίγματος· ἐξελέξατο αὐτὴν Ἀβραὰμ ὁ τοῦ Σολομῶντος τῷ ἔχοντι βῆχας κτλ.). **Florenz:** Laurent. App. 2; s. XV. f. 353v (Τοῦ Σαρακηνοῦ τοῦ Ἀβράμη καὶ Ἀκταρίσυ τῶν Μαγγάνων καὶ βασιλικοῦ ἀρχιατροῦ βοήθημα καθαρτικὸν ἐπί τε ἡπατικῶν ἰκτερικῶν καὶ σπληνικῶν καὶ ἰσχιαδικῶν. Inc. Ἀλι λέκχ· ἤγουν χρυσοβάλανον).

ADAMANTIUS.

Περὶ ἀνέμων. *De ventis.* (Ed. V. Rose, Anecd. gr. I p. 29—48.)

Inc. ... συμβαίνοντες ὄνειροι τῇ ἀναθυμιάσει τῶν πνευμάτων.
Expl. περὶ ὀνείρων γενέσεως ἄρξομαι γράμματος.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 28, 44; s. XV. p. 2b (Inc. Ἐπειδὴ ἐκ τῶν τῆς γῆς ἀναθυμιάσεων. Expl. καὶ οἰκειότεροι μᾶλλον τοῖς σώμασιν ἡμῶν). 56, 1; s. XIII—XIV. f. 284. **Paris:** Parisin. 2381; s. XV. f. 80v.

Περὶ παλμῶν. *De palpitationibus.* (*Ob echt?*)

Inc. Περὶ παλμῶν μαντικὴ πρὸς βασιλέα Πτολεμαῖον.
Expl. τέλος τῶν παλμῶν.

GRIECH. HDS. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4301. 181; s. XVI. f. 2.

Excerpta varia.

GRIECH. HDSS. **Carpentras:** nr. 1774 (P., V); s. XVII. f. 165 (De ponderibus et mensuris). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5626; s. XV—XVI. f. 2 (Ἰατροσόφιον ποιηθὲν ὑπὸ διαφόρων φιλοσόφων ... Ἀδαμαντίου ..). **Paris:** Parisin. 2208; s. XIV. f. 385 (Oribasii et Adam. fragmenta de ponderibus et mensuris. *Gedruckt* Orib. V 85). 2217; s. XI—XV. f. 285v (Opuscula).

ÜBERS. A) **Carpentras:** nr. 1774 (P., V); s. XVII. f. 284 (De ponderibus et mensuris).

AELIANUS.

Epistula anepigrapha.

Inc. Ὁ φυσικός σου κόσμος παρώχηκεν.

Griech. Hds. **Oxford:** Baroccian. 50; s. xi. f. 386b (»An Aeliani?« Coxe).

AELIUS PROMOTUS.

Δυναμερόν. *Dynameron.* (*Vgl.* E. Rohde, Kl. Schr. I 380ff.)

Inc. Ἐπειδὴ πολλοῖς ἐγγεγυμνασμένος.

Expl. ἐλαίου μυρσίνου τὸ ἀρκοῦν.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorial. Φ. I. 2; s. xvi. f. 139 (*Apographon des* Marcian.). **Venedig:** Marcian. 295; s. xiv. f. 191ᵛ—274ᵛ (*Abschrift besitzt E. O. Winstedt, Oxford. Teilweise Abschrift in Wellmanns Besitz*).

Φυσικὰ καὶ ἀντιπαθητικά. *Physica et Antipathetica.* (*Vgl.* E. Rohde a. a. O.)

Griech. Hdss. **Leyden:** Vossian. 29; s. —. **Mailand:** Ambros. S 3 Sup.; s. xv/xvi. f. 114. **Rom:** Vatic. 299; s. xv. f. 494—495ᵛ. (*Abschrift besitzt E. O. Winstedt, Oxford. Rohdes Abschrift in Wellmanns Besitz*).

Ἰατρικά. Τὰ λείποντα ἀπὸ τοῦ νηκ̅ϛ̅β̅, ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Προμώτου.
Iatrica.

Griech. Hds. **Mailand:** Ambros. S 3 Sup.; s. xv/xvi. f. 21 (Inc. Ἄλλο βαπτικὸν κικίδια).

Περὶ ἰοβόλων καὶ δηλητηρίων φαρμάκων. *De animalibus virus eiaculantibus et de venenis.* (*Vgl.* E. Rohde a. a. O.)

Griech. Hdss. **Mailand:** Ambros. S 3 Sup.; s. xv/xvi. f. 69—112ᵛ (*Collation im Berol. fol. 39 [275]*). **Rom:** Vatic. 299; s. xv. f. 473—493ᵛ (*Abschrift im Berol. 39 [275]. Rohdes Abschrift mit der Collation des* Ambros. *in Wellmanns Besitz*).

AËTIUS AMIDENUS.

Ἰατρικῶν λόγοι ις΄. *Iatricorum libri XVI.* (L. I—VIII ed. Aldus Venet. 1534. L. VII (*Augenheilkunde*) ed. I. Hirschberg Leipzig. 1899. L. IX part. edd. Mustoxydes et Schinas Venet. 1816. L. XI ed. Daremberg, Rufus p. 85—126. 557—567. 568—581. L. XII ed. Costomiris Paris. 1892. L. XVI ed. Zervos Lips. 1901. L. I—XVI lat. ed. Cornarius Lugd. 1549.)

Inc. Περὶ δυνάμεως τῶν ἁπλῶν φαρμάκων. Αἱ διαφοραὶ τῶν κατὰ μέρος.
Expl. ἀπὸ βαλσάμου γο γ΄ ἤτοι οὐγγίας τρεῖς.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Βατοπεδίου Α 29; s. —. Ἐσφιγμένου 41*; s. xv (*vgl.* Costomiris, Rev. des ét. gr. III p. 177). Λαύρας Ω 70; s. —. Ω 72; s. —. (*Außer Ω 70 und 72 noch 4 weitere Hdss. bei* Costomiris Rev. des ét. gr. III p. 166 *und* 127.) **Berlin:** Phillipps. 1534 (Meerm. 229); s. xvi ex. (*Abschrift von Buch XIII in Wellmanns Besitz.*) Berol. fol. 37 (273); s. xvi. f. 1. 38 (274); s. —. f. 1 (L. IX—XVI. Apogr. cod. olim Boerhaaviani, nunc Lipsiensis). **Bologna:** Bonon. 1808*; s. xv. f. 6 (L. II 15—20. 22. 24—26. 30—39. 196 usque ad p. 41, 17 Ald. et L. I p. 7, 17—10, 17), f. 35^{v} (L. III 114. 115. 116. 93), f. 43^{v} (L. III 19 p. 50^{v} usque ad διαίρεσις; subicitur καὶ ἔρινον μαλακὸν βεβρεγμένον — οὕτως σαρκοῖ ἄριστα), f. 44^{v} (Ex l. III 22 et l. I litt. Δ et Ε), f. 80 (L. III 57—64. 66—69. 70. 71. 74—79. L. V 133—137. 140), f. 159 (L. I p. 3—7, 49; subiciuntur f. 169^{v} ταύτην ἱερὰν καλοῦσι — ἀπαρβάτως), f. 170^{v} (Ex l. III 110—113. 138. 139. 141. 143), f. 175. 182^{v} (Ex l. VI 24. VI 23. 28). f. 201 (Ex l. IV 3—20. VII 98—101), f. 225 (L. IV 21—26. VI 66—79. 80. 81. 83—86. 88. 93—95. VIII 12. 13—15. 9. 16. 17. 19. 20. 22—24), f. 253^{v} (Ex l. VIII 40—42), f. 262^{v} (Ex l. VI 50—53). 3632*; s. xv. f. 59 (Ex l. V 28—44 p. 80—81 Ald.), f. 62^{v} (Ex l. V 45), f. 67^{v} (L. V 26), f. 71 (Ex l. I), f. 92 (L. II 13—36), f. 97^{v} (L. II 4—82 p. 16^{v}—31), f. 125 (L. II 198—204. 208. 209—214 p. 41—42), f. 127 (L. II 220. 228. 230. 235. 236. 239. 241—245. 254—257. 260. 263. 269. L. III 138—140. 142. II 223. 226. III 143. 148. 149. 150. 158. III 160—163. 166. 170), f. 236 (L. IV 101—104. 108); (*Olivieris Collation der Bücher I. II. XVI und Bruchstücke in dessen Besitz*). **Escurial:** Scorial. Σ. III. 17*; s. xvi. f. 102 (Frgm. l. I inc. αἱ διαφοραὶ τῶν κατὰ μέρος ἐνεργειῶν. expl. στρόφους πραΰνει). T. II. 14; s. xvi. f. 199^{v} (L. IV et V). Φ. I. 6; s. xvi. f. 1 = 153 (L. IX—XVI). Φ. II. 15; s. xiv. f. 1 (Frgm. l. XVI 72 π. μύλης), f. 7 (Frgm. l. XIII 63—70), f. 8 (L. XII 37 προσαγέσθω —XVI). Ψ. IV. 14; s. xv (L. I—VI). Ω. I. 8*; s. xiv. f. — (Π. κατάρρου καὶ κορύζης = l. VIII 57, f. 167 Ald. et π. βηχὸς = l. VIII f. 169 Ald.), f. 22^{v} (Π. ὀρθοπνοικῶν ἀσθματικῶν τῶν λεγομένων δυσπνοικῶν, ἐκ τῶν Γαλ.), f. 31 (Π. τῶν ἐν καρδίᾳ παλμῶν, ἐκ τῶν Γαλ. = l. VIII 64), f. 34^{v} (Π. αἵματος ἀναγωγῆς, ἐκ τῶν Γαλ.), f. 55 (Π. τῶν ἐν τῇ τραχείᾳ ἀρτηρίᾳ ἑλκῶν), f. 55^{v} (Π. ἐμπυηματικῶν), f. 58 (Π. ἐμπύων καὶ φισιάσεως [sic!]). R. I. 12; s. xv. f. 1 (L. IX—XII) *und* f. 135^{v} (L. XIII—XVI). **Florenz:** Laurent. plut. 75, 2; s. xiv. p. 1 (L. IX—XV. *Olivieris Abschrift von Buch IX. X. XIII—XV und Collation von Buch XI und XII in dessen Besitz.*). 75, 5; s. xiv. p. 1 (L. VI—VIII. *Olivieris Collation in dessen Besitz; vgl.* Olivieri, L' oftalmologia di Aetios nel cod. Laur. 75, 5 in: Studi italiani XII p. 261 ff.) *und* p. 151 b

(Ex l. II et III). 75, 7; s. xiv. p. 1 (L. XIII—XVI). 75, 10; s. xiii. p. 55 (L. IX cap. extr.—XII 69). 75, 12; s. xv. p. 1 (L. I—III). 75, 13; s. xv. p. 1 (L. XIV—XVI). 75, 18 s. xiv. p. 1 (L. IX—XIII). 75, 20; s. xiv. p. 1 (L. I—V). 75, 21; s. xiii. p. 1 (L. IX—XVI). **Holkham:** nr. 283; s. xvi. f. 1 (L. I—VIII). **Leipzig:** Bibl. senat. 391 (Repos. I fol. 36 a. a); s. xviii (L. IX—XVI). Bibl. univ. 65; s. xix. p. 1 (L. IX. X). **Leyden:** B. P. 6; s. xiv (Libri IV). Voss. fol. 58*; s. xv (Ex l. I. III. IV. V. VII. VIII). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5626; s. xv (xvi?). f. 1 (L. III). Sloan. (Brit. Mus.) 2434*; s. xvii (?). f. 1. 19^{v}. 51. 104. Medical Society Wf 7; s. xvi (L. IX—XV). **Messina:** Bibl. S. Salvatoris 84; s. x—xi. (L. I—III p. 63 ed. Ald. *Vgl.* Rühl, Philol. nov. ser. I 581. Olivieri, Studi ital. IX 299—367. *Olivieris Collation in dessen Besitz*). **Oxford:** Baroccian. 88; s. xvi. f. — (L. I. II 12. 82. 84 ss. 193 alia) *und* f. 109^{v} (L. V praeter capp. 121—131. L. VI praeter capp. 1—3 partim, quorum loco capp. l. III praeter 1—9. 162—170. 174. 175. 179—185). Canonic. 109; s. xv ex. (L. IX—XVI 17). Laud. C 60 (Bodl. 749); s. xvi. f. 1 (L. IX—XII 49 τικτῶν). Miscell. 189*; s. xv. f. 1 (Tabula capp. l. IX cum prioribus versib. capitis 1). Roe 14; s. xv. f. 86 (L. V 140 inc. Ὀξύμελι. expl. κεκτημένων) *und* f. 282 (L. XII). **Padua:** Bibl. S. Ioann. in Virid. ad dextr. plut. 16 (*Verbleib unbekannt*). **Palermo:** Bibl. naz. XIII C 3*; s. xvi. f. 940—951^{v} (Inscr. Ἐκ τῶν Γαλ. προοίμιον περὶ τῶν δ´ τάξεων ἑκάστου γένους τῶν ἁπλῶν φαρμάκων) *und* f. 956—1047 (De plantis ord. alph. Inc. Ἀκαλήφη. Expl. ἀδίκτος ἐστίν). **Paris:** Faculté de médecine 76; s. xvi—xvii. f. 1 (L. IX—XVI). Parisin. 1883; s. xiv. f. 180^{v}. (*Coll. mit der Ald. im Berol. fol. 39 [275]*). 2191; s. xiv. f. 1. (*Coll. mit der Ald. im Berol. fol. 39 [275]*). 2192; s. xv. f. 3. 2193; s. xv. f. 1. 2194; s. xv. f. 3 (L. V—XIV). 2195; s. xiii. f. 1 (L. V—VIII). 2196; s. xi (L. IX—XII). 2197; s. xvi (L. XIII—XVI). 2198; a. 1522. f. 1. 2199; s. xvi (L. V. VI 1—55. IX—XV). 2228; s. xi. f. 150 (L. V. VI praeter capp. 97 dimid. et 98. VII. VIII partim. X). 2230; s. xiv. f. 156 (L. V) *und* f. 195 (L. VIII). 2237*; s. xiv. f. 163 (L. IV—X). 2256; s. xv. f. 34 (L. I. II). 2270; s. xiv—xv. f. 177 (L. XVI inscr. Γαλ. περὶ γυναικείων παθῶν). Suppl. 630—632; s. xiv. xi. xix (L. I. VI—XII. XIII—XVI). 1240; s. xi (L. I—VI a fine mutil. *Coll. im Berol. 39 [275].*). Bibl. de la ville de Paris 58; s. xvi—xvii (L. IX—XVI). **Patmos:** nr. 277; s. xvii (L. IV). **Raudnitz:** Bibl. ducis Lobcovic. VI F c 37; s. xiv—xv (L. VIII—XIV). Raudnitiens. 11; s. —. **Rom:** Ottobon. 311; s. xv—xvi. f. 95^{v} (L. II). Palat. 199; s. xiii. f. 101 (Libri IX, omisso l. VII, de ocularibus morbis). Vatic. 282; s. xvi. f. 146 (L. VI—XVI). 297; s. xiv. f. 1. 298; a. 1387. f. 5. 1904; a. 1306. f. 130 (L. I). 1911; s. xiii. f. 1 (L. I. II). 2202; s. xiv—xv. f. 3—318 (L. I—IV). **Toledo:** Bibl. del cab. de la igl. catedr. 101, 15*; s. xv. p. 296 (Ex l. XIII 86). **Venedig:** Marcian. 289; s. xv (L. I—VII). 290; s. xv (L. VIII—XVI). 291; s. xv (*Coll. mit der Ald. p. 1—98 von Weigel im Berol. fol. 39 [275]*). 596; s. xv (L. I—VIII). **Wien:** Vindob. med. 6; s. xv. f. 3 (Expl. καὶ ὠφελεῖ τοὺς ἐμέτους. *Coll. mit der Ald. von Weigel im Berol. fol. 39 [275]*). 12; s. xv. f. 1—269^{v} (Expl. τεθαμβημέναν ὄκνον πρὸς . . *Coll. mit der Ald. von Weigel im Berol. 39 [275]*). 28*; s. xv. f. 118—139^{v} (Ex l. II 3. 75 etc.). 51; s. — (*L. VIII coll. von Weigel im Berol. 39 [275]*). 52; s. — (*L. VIII coll. von Weigel a. a. O.*). Suppl. 8; s. xvii (L. VIII—XVI. Inc. Προείρηται μὲν περὶ τούτου). 81; s. xvi. f. 1—307^{v} (L. VIII—XIII (Inc. Ἀσκληπιάδου τροχίσκος. Expl. ἐκ προδήλου αἰτίας).

Excerpta varia.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4340. 222: s. xvii (Π. φλεβοτομίας). **Berlin:** Phillipps. 1583: s. xv. f. 101 (Π. σφυγμῶν, Π. οὔρων). fol. 32 (275): s. xix (De alimentorum facultatibus. *Abschrift des Patmos. 1843.* — *Verzeichnis der Hdss. des A. u. d. Varianten*). **Bologna:** Bonon. 3632: s. xv. f. 114ᵛ (Capita Aëtio tributa), f. 132 (De febrium differentiis), f. 143 (Π. συνουσίας ἀμέτρου καὶ ἐμμέτρου. Inc. Φυσικῶν ἔργων), f. 172—181 (Περὶ γυναικείων παθῶν μητρικῶν καὶ τῶν ὁμοίων), f. 233ᵛ (*Auszüge aus den Büchern I. II. XVI und Bruchstücke in dessen Besitz*). **Erlangen:** nr. 90: s. xvi. f. 1 (Σύνοψις τῶν τριῶν βιβλίων Ὀρειβασίου τοῦ πρὸς Ἰουλ. καὶ τοῦ πρὸς Εὐστάθ. . . . Γαλ. καὶ Ἀρχιγ. καὶ Ῥούφου κτλ. (Cod. descriptus est ex Ald. a. 1534). **Escurial:** Scorial. Σ. III. 17ᵃ: s. xvi. f. 1 (Synopsis simpl. Gal. medicamentorum liber II) *und* f. 9. 220 (Libri I excerpta). **Florenz:** Laur. plut. 75, 8: s. xv. p. 1 (Διάγνωσις οὔρου), p. 3 (Ἀκριβεστάτη σύνοψις περὶ οὔρων ἐκ τῆς ἰατρικῆς τέχνης τῶν Περσῶν. Inc. Τὸ οὖρον μέχρι καὶ τῆς), p. 3b (Περὶ τῆς ἐκ σφυγμῶν σημειώσεως excerptum brevissimum). **Gallipoli:** Ἐκκλης. Ἁγ. Νικολάου 38: s. xiv. f. 81 (Π. τῆς ἐκ σφυγμῶν σημειώσεως. Inc. Προσδοκωμένης ἤδη τῆς κράσεως. Expl. δεῖ προσδοκᾶν ἔσεσθαι). **Jerusalem:** Bibl. patriarch. 273; s. xviii. f. 1 (Χολῆς ξανθῆς καθαρτικόν. Inc. Ἀλόη τὸ μὲν ὅλον). **Leyden:** Voss. 8° 18; s. xvi. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 10,058; s. xv. f. 101ᵛ. Harleian. (Brit. Mus.) 6305; s. xvi. f. 3 (?). (Inc. Ἐγὼ δὲ διὰ παντὸς τῷ διὰ τῶν κωδιῶν χρῶμαι). Medical Society HIIi 17 = We 30; s. xv in. no. 21 Dlg. (Remedia). HIIi 21. 22 = We 28. 29; s. xv ex. f. 340 (*Wie im* cod. Gallipoli 38. Expl. τάσιν τινὰ τῆς ἀρτηρίας βραχεῖαν). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4031 (ol. N 110); a. 1474. f. 155 (Inscr. Π. λίθων Διοσκορίδου. impress. Iriarte). **Mailand:** Ambros. A 157 Sup.; s. x (xi?). (*Schoenes Collation in Olivieris Besitz.*) **Modena:** Mutinens. 61 (III B 9); s. xv. f. 29ᵛ (Frgm. inc. Ἕπονται δὲ καὶ τοῖς πυρετοῖς ἱδρῶτες. Expl. στοχάσασθαι τοῖς ἀτμοῖς ἐν λουτροῖς). **Moskau:** Mosquens. 468; s. xvi. f. 152 (Π. βοτανῶν κατὰ στοιχεῖον. Inc. Ἀρτεμὸν βοτάνη ῥίζαν ἔχει). **Neapel:** Bibl. dei Gerolamini XXII. 1; s. xv. f. 176 (Ποδαγρικαὶ θεραπεῖαι πρόχειροι. Inc. Κένωσις διὰ φλεβοτομίας. Expl. ἐπιθεσ). **Oxford:** Canonic. 1; s. xvi. f. 70 (Π. τροφῶν δυνάμεων. Inc. Χρὴ δὲ ὥσπερ τι καὶ ἄλλον. Expl. πρὸς εἰκοντας εὔχυμον γενά [?]). **Paris:** Parisin. 2153; s. xv. f. 218—289 (*Vgl.* Rose, Soranus p. 412 ss). 2237; s. xiv. f. 165ᵛ (Ex Gal. Orib. Aët.). 2256; s. xv. f. 34 (Synopsis simplic. Gal. medicamentorum; libri II. *Vgl. den* Scorial. Σ. III. 17). 2847; s. xvi. f. 130. Suppl. 637; s. xv. f. 67ᵛ (De cephalalgia). 683; s. xviii. f. 1ᵛ (Fragmenta) *und* s. xvi. f. 55ᵛ (De symptomatibus urinarum). **Rom:** Barberin. I 49; s. xv. f. 1—165. Palat. 279; s. xiv—xv. f. 312ᵛ (De febrium diagnosi et curatione). 358; s. xv—xvi. f. 230 (De capillorum defluvio. Inc. Περὶ τὸ μὴ ἀπορρεῖν τρίχας). Urbin. 70; s. xv. f. 107 (Π. μελαγχολίας ἐκ τῶν Γαλ. καὶ Ῥουφ. καὶ Ποσειδ.). Vatic. 299; s. xv. f. 156 (Κόμητος τοῦ ὀψικίου ἐκ τῶν ἁπλῶν Γαλ. Inc. Ἀδιάφοροι τῶν κατὰ μέρος. Expl. καὶ μάλιστα νήπια). 2304 (ol. 2217); s. xv. f. 8. 17—19 (Πρόλογος περί τε δυνάμεων φυσικῶν ἐπὶ σωμάτων = Lib. I init. magni operis). f. 9—16ᵛ (Inc. Καὶ διὰ ῥινῶν μετὰ γάλακτος. Expl. ἧπαρ ἐκκαθαίρει μὲν καὶ ῥύπτει = pars συντάγματος κατὰ στοιχεῖον π. βοτανῶν. i. e. libri I), f. 19 (Inc. Τὸ δὲ ἀβρότονον θερμόν ἐστι. Expl. ἐν αὐτῷ τῷ ἐγκεφάλῳ ἐνισταμένης. Προεργά = pars prior libri I). **Venedig:** Marcian. 279; s. xv. f. 269ᵛ (*Wie im* Urbin.). App. cl. V 13; s. xiv—xv. f. 136 (Π. βοτανῶν κατὰ στοιχεῖον). V 10; s. xvi. f. 42ᵛ (Π. τροφῶν δυνάμεων frgm.).

AFRICANUS.

Ἐκ τῶν Ἀφρικανοῦ Κεστῶν ὅπερ ἐστὶν κεστὸν [sic!] ιγ', κεφ. κβ': Καθαρτικὰ ἁπλᾶ. Ex Africani Cestis cestum XIII cap. 22: *De purgantibus simplicibus.*

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 23; s. xiv. p. 204 (Inc. Κυκλωμένου χυλῷ. Expl. μιχθεὶς καὶ ποθεὶς). **Oxford:** Baroccian. 224; s. xv in. f. 50ᵛ (Inc. Κυκλαμίνου χυλὸς. Expl. μυχθεὶς καὶ ποθεὶς).

Περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων. *De ponderibus et mensuris.*

Griech. Hdss. **Berlin:** Berol. fol. 37 (273); s. xvi. f. 501ᵛ. **Escurial:** Scorial. Φ. I. 2; s. xvi. f. 72. **Paris:** Parisin. 2191; s. xiv. f. 344. 2192; s. xv. f. 316ᵛ (*Abschrift von 2191; vgl.* Costomiris Rev. des ét. gr. III 167). 2193; s. xv. f. 402. Bibl. de la ville de Paris 58; s. xvi—xvii. f. 609. **Rom:** Vatic. 298; a. 1387. f. 591. 1949; s. —. f. 198ᵛ. **Venedig:** Marcian. 291; s. xv. f. 449 (Inc. Ἐπειδὴ πολλαχοῦ σταθμῶν).

AGLAIAS.

Πρὸς τὰς ἀρχομένας ὑποχύσεις Ἀγλαΐου, εὐγενεστάτου Βυζαντίων, ἐξ Ἡρακλέους τὸ γένος κατάγοντος, Ἀλεξάνδρου μαθητοῦ, συμμαθητοῦ δὲ Δημοσθένους καὶ φίλου, στίχοι ἡρωελεγεῖοι. *Ad suffusiones incipientes Aglaiae ..., Alexandri discipuli, condiscipuli Demosthenis et amici, versus heroelegi* (Ed. Sichel, Rev. de philologie II [1847] p. 17—19. Bussemaker, Poet. buc. et did. Paris 1851 p. 97).

Inc. Ἀγλαΐας τόδε σοι Βυζάντιος ἐσθλὸν ἰάλλω.
Expl. Τηκεδέως τ' ἀπόθου τεῦχος ἐς ἀργύρεον.

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2726; s. xv. **Venedig:** Marcian. 480; s. —. f. 169.

ALEXANDER.

Ἱπποκράτους ἢ Ἀλεξάνδρου ἐπιστολὴ πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα. *Hippocratis vel Alexandri epistula ad Ptolemaeum regem.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2240; s. xvi. f. 156ᵛ.

ALEXANDER APHRODISIENSIS.

Ἰατρικὰ ἀπορήματα καὶ φυσικὰ προβλήματα. *Problematum physicorum et medicorum eclogae. Libri V.* (L. I et II ed. Ideler, Phys. et Med. I p. 3—80.)

Inc. Τῶν προβλημάτων τὰ μὲν αὐτόθεν.
Expl. ἐξυδαρωθῆναι καὶ ἐμπνευματωθῆναι.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1558*; s. xvi. f. 25 (Excerpta ex Alex. Aphr. naturalibus et moralibus ed. L. Spengel Monachii 1842). **Bologna:** Bonon. 3635; s. xiv. f. 1 (Libri I et II) *und* f. 51ᵛ (Excerpta. Inc. Οἱ μὲν πλεῖστοι τῶν παλαιοτέρων ἰατρῶν. Expl. ἐξευρεῖν τὴν γονήν). **Cambridge:** Cantabr. bibl. univ. F. F. 3. 30; s. xvi. no. 6. **Escurial:** Scorial. Y. I. 9; s. xvi. f. 55 (Frgm. libri II). **Florenz:** Laurent. plut. 75, 13; s. xv. p. 121 (L. I et II). **Jerusalem:** Bibl. patriarch. 108*; s. xiii. f. 80b. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 6295; s. xv (xiv sec. catal.). f. 1 (Expl. ἐνδιδόναι τῆς οἰκείας ὁρμῆς καὶ φορᾶς) *und* f. 25 (L. IV et V). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4616 (N 84); s. xv. f. 46ᵛ. 54ᵛ. **Modena:** Mutin. 109 (II D 10); s. xiv—xv. f. 3 (L. I et II; Idel. 6, 1—80, 36) *und* f. 24ᵛ (L. III). 135 (II E 2); s. xv. f. 118 (Inc. Διὰ τί τοὺς ἀνθρώπους. Expl. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ νεφελῶν). 145 (II E 12); s. xv. f. 52 (L. I et II). 210 (III G 6); s. xvi. f. 299ᵛ (L. I et II). **Oxford:** Baroccian. 131*; s. xiv. f. 404b—405. **Palermo:** Panorm. bibl. naz. IV H 8; s. xv. f. 85ᵛ—125. **Paris:** Coislin. 332; s. xv. f. 32ᵛ (Capita 291). Parisin. 1883; s. xiv. f. 1. 1884; a. 1503. f. 1. 1893; s. xvi. f. 153 (Libri II). 2047*; s. xv. f. 6. 2047 A; s. xiv. f. 1 (Libri II, initio mutili). 2048; s. xv. f. 1 (Libri II). 2230; s. xiv. f. 123ᵛ (Problemata physica 150). 2381; s. xv. f. 93 (Problemata physica). 3044; s. xv. f. 69 (Problemata). **Rom:** Palat. 199; s. xiii. f. 18. **Venedig:** Marcian. 257; s. xii (L. III et IV).

Ἀπορίαι καὶ λύσεις διάφοροι. *Quarundam difficultatum solutiones.*

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 2294; s. xvi. f. 61 (Quaestionum libri IV). **Modena:** Mutin. 145 (II E 12); s. xv. f. 65 (Περὶ τετραπόδων ἀπορίαι καὶ λύσεις διάφοροι. Τόμος ε΄, probl. α΄—ξγ΄). 210; (III G 6); s. xvi. f. 178 (*Wie im* Bonon.). **Oxford:** Baroccian. 131; s. xiv in. f. 62b. **Paris:** Coislin. 332; s. xv. f. 1. Parisin. 1268; s. xii. f. 295ᵛ. 1630; s. xiv. f. 181. **Rom:** Vatic. 1614; s. xvi. f. 1 (Σχολίων ἀποριῶν καὶ λύσεων κεφάλαια τοῦ α΄ λόγου). **Venedig:** Marcian. App. cl. V 10; s. xv. f. 1 (*Wie im* Bonon.). V 16; s. xvi. f. 167 (Ἐπί τισιν ἀπορίαις λύσεις. Inc. Διὰ τί τῶν ἀλόγων ζώων). **Wien:** Vindob. med. 44; s. xv—xvi. f. 231 (Inc. *wie im* Marc. App. V 16. Expl. καὶ βλέφαρα οἰδαλέα καὶ ἁπλότριχα καὶ πολιώδη).

Περὶ κράσεως καὶ αὐξήσεως. *De nutritione et augmento.*

Inc. Πῶς δ' ἄν παραδέξαιτό τις.
Expl. τοῦ παραδόξου τε καὶ θαυμαστοῦ δόγματος.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorial. X. I. 11; s. xvi. f. 64. **Paris:** Parisin. 2028; s. xv—xvi. f. 107.

Περὶ κράσεως καὶ μίξεως. *De mixtione.*

GRIECH. HDSS. **Paris:** Parisin. 1848; s. xv. f. 136. 2540; s. xvi. f. 93. **Venedig:** Marcian. 257; s. xii.

ÜBERS. A) **Padua:** Patav. Tomasini (= Bibl. Univ. 682?). Bibl. Univ. 682; s. xvi. f. 96 (Inc. Quonam vero pacto quisquam unquam sibi id persuadere potest. Expl. atque admiratione dignam valet).

Περὶ πυρετῶν. *De febribus.* (Ed. Fr. Passow, Bresl. 1822. Ideler, Phys. et Med. I 81—106.)

Inc. Ἥγησας ἡμᾶς, Ἀσκληπιαδῶν ἄριστε.
Expl. σαφῶς ἐδήλωσα λέγων.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 14; s. xv. p. 1. **Paris:** Parisin. Suppl. 836; s. xvii. f. 91. **Wien:** Vindob. med. 10; s. xvi. f. 1. [15; s. —] *(Abschrift im Berol. fol. 39 [275]).*

Excerpta varia.

GRIECH. HDSS. **Berlin:** Berol. fol. 39 (275) — (*Collationen kleinerer Stücke*). **Paris:** Parisin. 1865; s. xv. f. 8ᵛ. **Rom:** Palat. 428; s. xv—xvi. f. 1 (Index in Galeni, Alexandri Aphr. et Hippocratis aliquot opuscula). Vatic. 1692B; s. xv. f. 34ᵛ (Περὶ τῆς ἡρακλείας λίθου καὶ διὰ τί ἕλκει τὸν σίδηρον. Inc. Ἐμπεδοκλῆς ταῖς ἀπορροίαις. Expl. τῶν ἀτύχων ἔχει. Ex libro II quaest. naturalium?).

ALEXANDER REX.

Περὶ τῆς τῶν ζ′ βοτανῶν δυνάμεως. *De septem herbarum facultate.* (*Vgl.* Costomiris, Rev. des ét. gr. IV [1891] p. 98sq.)

Inc. Πρώτη βοτάνη ἡ λεγομένη ἀσφόδελος.
Expl. καὶ χρῶ ἐναργῶς.

GRIECH. HDSS. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 17,900; s. xvii. f. 89ᵛ. **Oxford:** Roe 15 (Bodl. 261); s. xv ex. f. 103. **Rom:** Barberin. I 127; s. xvi. f. 249ᵛ.

Epistula ad Aristotelem.

Inc. O doctor egregie rector iustitiae.
Expl. significativis scriptis.

ÜBERS. A) **Florenz:** Laurent. plut. 73, 11; s. xiv. f. 145.

ALEXANDER SOPHISTA.

Βίβλος τὰς τῶν ἱερῶν βοτανῶν περιέχουσα κράσεις. *De sacrarum herbarum temperamentis.* (*Vgl.* Costomiris, Rev. des ét. gr. IV [1891] p. 98.)

Inc. Περὶ ἀμπέλου βοτάνης τῆς καὶ βρυωνίας.
Expl. ὤκιμον λεῖον σὺν ὕδατι πινόμενον.

Griech. Hds. **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. 67v.
Dazu: Cod. Joh. Sambuci.

Περὶ γενέσεως ἀνθρώπου. *De hominis generatione.* (*Vgl.* Costomiris, Rev. des ét. gr. IV [1891] p. 98.)

Inc. Ἀλλὰ μηδεὶς ὑπολαμβανέτω ἄτυχον εἶναι.
Expl. ἐκ τῶν θ' μηνῶν ἀποπνιήκεται (sic!).

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. Suppl. 165; s. xv. f. 116 (*Abschrift besitzt Mr. E. O. Winstedt in Oxford*).

ALEXANDER TRALLIANUS.

Θεραπευτικά. *Therapeutica. Libri XII.* (Ed. Puschmann, Wien 1878—79.)

Inc. Περὶ ἀλωπεκίας. Ἡ ἀλωπεκία πάθος ἐστὶ τριχῶν.
Expl. περὶ τῶν πυρετῶν εἰς θεραπείαν ἡγούμεθα.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1535 (ol. Meerm. 229); s. xv ex. **Cambridge:** Cantabr. Caius Coll. 77; s. xv—xvi. f. 1 (*Coll. im Leydens. Periz 4° 2/9 fasc. 2*). **Escurial:** Scorial. Φ. I. 2*; s. xvi. f. 196 *und* 308 (*Apographon des* Marcian. 295). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 10; s. xiv. p. 86. Riccard. 10 (K. I. 12); a. 1583. f. 67. **Moskau:** Mosquens. 446; s. xv. f. 5. **Paris:** Parisin. 2200; s. xv. f. 1. 2201; s. xv. f. 1. 2202; s. xvi. f. 1. 2203; s. xvi (L. I et II fine mutil.). 2204; s. xvi. f. 7 (fine mutil.). Suppl. 764*; s. xiv. f. 12 (Ex libro XI. Sine auctoris nomine. Inscr. Εἰδήσεις ἰατρικαὶ διάφοροι). 1297*; s. xi. f. 1 (*Vorlage des* Marcian. 295). **Rom:** Ottobon. 89; s. xvi. f. 1. Vallicell. 15 (B. 70); s. xiv (xv). f. — (L. I usque ad τὸ ἰνίον ὀδύνωνται πολλάκις· ἐὰν δὲ ...). **Venedig:** Marcian. 295*; a. 1470. f. 1 (Ex libris XII. *Apographon des* Paris. Suppl. 1297). App. cl. V, 9; s. xv.

Übers. a) De morbis et morborum curatione libri III (Ed. lat. Lugd. 1504, Basil. 1549). **Angers:** Bibl. urb. 457 (442); s. ix (Expl. Si autem non facile vomit, calefieri oportet). **Brüssel:** Bruxell. bibl. reg. 10866—69; s. xiv. f. 143. **Cambridge:** Cantabrig. Caii 400; s. xiii. f. 4b (Inscr. Liber diaetarum. Expl. mellis dispamati quod sufficit. Da ÷ dimidiam). **Monte Cassino:** Casinens. 97; s. ix/x. p. 282. **Chartres:** Bibl. urb. 342

(383); s. x/xi. f. 1. **Durham:** Eccles. Dunelm. C IV 11; s. xiii. circa a. 1225 (Inc. mutil. Hec scientes dicere). **Escurial:** Scorial. N. III. 17; s. xii. f. 130v (Liber XI sine auct. nomine. Inc. Podagricorum causas scire oportet. Expl. mutil. f. 135v: etiamsi frigidum tempus erit). **Genf:** Genev. 78; s. xiii (xiv). no. XI (De febribus). **Glasgow:** Hunterian. Q 5. 76; s. — (*Vgl.* Puschm. I p. 92). V 5. 5; s. xiii (xii ex.? Kalbfleisch). f. 4 (Expl. lib. III: et da untiam semis). Bibl. Univ. BE 7 a 16; s. xv. f. 1 (Inc. Contingit hec duplex passio. Expl. cum oleo roseo ungito et uteris). **Kopenhagen:** Hauniens. bibl. reg. 1653; s. xiii (xiv). f. 61 (Liber diaetarum diversorum, hoc est Alexandri et aliorum. Inc. De capillis cadentibus. Expl. ad inferiora ventris descendat). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 4914; s. xiv (xv). f. 1 (Index. Inc. De allopitia et olphiasi). f. 5 (Inc. *wie im* cod. Glasgow bibl. univ.). f. 112v (»Tabula libri II«). f. 281v (Expl. lib. II practice Alexandri). f. 282 (Index. Inc. Cum oleo roses). **Metz:** Mediomatric. 278; s. xiii. **München:** Monacens. 344; s. xii/xiii. f. 1 (Libri III de medicina). f. 61 (»Commentarius super hos libros, maucus«). **Orléans:** Aurelianens. 283 (237); s. xiv. p. 3 (Sine auctoris nomine). p. 34 (Liber II. Inc. Tussis si quod accidit). p. 75 (Inc. liber Alex. yatros de febribus. Petisti a me, Kosma carissime). **Oxford:** Pembroch. — (*Vgl.* Puschm. I p. 92). **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 867; s. xiii. f. 73 (Liber passionarii). Parisin. 6881; s. xiii. 6882; s. xiii. 9332; s. ix. f. 140—242). **Rom:** Regin. 1143; s. —. f. 80v (»Effemiras et icticas et maramodis febribus et de errore et frigdore liber«). **Vendôme:** Vindocinens. 109; s. xi. f. 68v (Inc. De reuma ventris. Rheumatizat quippe venter. Expl. in dinamidiis scripsimus). f. 71 (»De secundo libro Alexandri de cura refreticorum. Inc. H . . . curare mox igitur. Expl. quando exacerbatione doloris). f. 134v (*wie im* Hauniens. 1653. Expl. ab omni legumine).

b) **München:** Monacens. 275; s. —. no. 8 (»Practica«). 297*; s. —. no. 3 (Fragmentum).

Ἐπιστολὴ περὶ ἑλμίνθων. *Epistula de lumbricis.* (Ed. Ideler, Phys. et Med. I 305—311. Puschmann II p. 586—599.)

Inc. Γέγραφάς μοι, φίλτατε Θεόδωρε, περὶ τοῦ σοῦ παιδὸς ἀπολέσθαι κινδυνεύσαντος.
Expl. εἰ καλῶς προσέχεις καὶ ἀκριβῶς ποιήσεις.

Griech. Hss. **Escurial:** Scorial. — (Puschm. I p. 90. *Verbleib unbekannt*). **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. 323. **Mailand:** Ambros. S 3 Sup.; s. xvi. f. 170. **Oxford:** Bodleian. — (Puschm. I p. 90). **Rom:** Vatic. — (Puschm. I p. 89).

Περὶ ὀφθαλμῶν. *De oculis. Libri III.* (Ed. Puschmann, Berl. Stud. V 2 [1886] p. 134—179.)

Inc. Ἅπαντα μὲν ἰατρὸς ἄριστος ἰᾶσθαι τὰ πάθη.
Expl. (lib. II): μάλιστα εὐδοκιμεῖν δυναμένων.

Griech. Hss. **Escurial:** Scorial. Φ. I. 2 (?); s. xvi. f. 191 (*vgl.* Puschm. I p. 90). **Venedig:** Marcian. App. cl. V 9; s. xv. f. 265—274 (L. I et II).

ALEXANDER (TRALLIANUS?).

Περὶ διαγνώσεως σφυγμῶν ἐπὶ τῶν πυρεσσόντων [sic!] καὶ περὶ οὔρων ἀφορισμοί. *Opusculum de pulsuum dignotione in febricitantibus et aphorismi de urinis.* (*Vgl.* Puschmann I p. 88.)

GRIECH. HDS. **Paris:** Parisin. 2316; s. xv. f. 207v.

ÜBERS. A) **Angers:** Andecavens. 457 (442); s. IX. f. 140 (De pulsibus et urinis. Inc. Urina in febribus acutis). **Breslau:** Vratisl. eccl. Mariae Magdalenae II; s. XII. f. 129 (De agnoscendis febribus et pulsibus et urinis). **Rom:** Barberin. IX 29 = 767; s. —. f. 138v (De agnoscendo febrium pulsus et urinas prologus).

In Hippocratis aphorismos commentarius.

ÜBERS. A) **Lincoln:** Cathed. libr. C 4. 8; s. XII (XI). f. 1 (Pars ultima comment. in librum V. Comm. in libr. VI. VII. Expl. commodius exponant. Explicit expositio Alexandri super aphorismos Ypocr. »Es folgt unmittelbar: Si febricitanti tumore — istud incurabile puta.«).

ALEXANDER TRALLIANUS.

Excerpta varia.

GRIECH. HDSS. **Berlin:** Berol. fol. 39 (275) — (*Varianten in einer Ausg. des Alex. Trall. von Gampylius in der Bibl. der Minerva zu Rom*). **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 207 (Ἱερὰ ἀντίδοτος). **Escurial:** Scorial. Ω. I. 8; s. XIV. f. 1. 15. 20. 22. 48v *u. öfter.* III. R. 3; s. XI. f. 141v (Medicamina sine auctoris nomine; *vgl.* Dioscuridis de mat. med. libri V ed. M. Wellmann, vol. II p. XII. *Teilweise Abschrift in Wellmanns Besitz*). **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. 328v. 332. 338. 345v. 346. **Paris:** Parisin. 2178; s. xv. f. 11v (De febrium differentiis) *und* f. 42 (De morbis hominum et remediis).

ÜBERS. A) **Berlin:** Phillipps. 1874 (121); s. XII. f. 39b (Ad hydropicos. Alexandri probatio. Inc. Apprehendes serpentem pluvialem. Expl. aut amplius quo usque ...). **Erfurt:** Amplon. Q 204; s. XII. XIII. f. 90—95 (Experimentorum Alexandri medici collectio succincta. Inc. Alexandri experimenta de libro eius compendiose extracta meliora. Expl. et sic misce et uteris). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 34, 111; s. xv. f. 77 (Experimenta Alexandri). **München:** Monacens. 25072 (ZZ 2072); s. xv. f. 80 (»Magistri Alexandri physici proprietates mensium«). **Vendôme:** Vindocin. 109; s. XI. f. 1 (Mulsa. Inc. Necessarium esse existimavimus. Expl. totius corporis passiones). 172; s. XI. f. 1. 175; s. XI. f. 2.

ANDREAS CAESAREAE IN CAPPADOCIA ARCHIEPISCOP.

[Ἀπορίαι καὶ λύσεις ἐκ τοῦ θεραπευτικῶν λόγου β΄.] *Interrogationes et responsiones ex libro II. therapeuticae.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2314; s. xiv—xv. f. 345^{v}.

ANDREIOMENUS.

Ἰατρικαὶ παρασημειώσεις ἀναγκαῖαι. *Notae medicae.*
Inc. Εἰς συνουσίαν.

Griech. Hds. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4271. 151; s. xv. f. 228.

ANDROMACHUS.

Θηριακὴ δι' ἐχιδνῶν ἡ καλουμένη Γαλήνη. *Theriaca ex anguibus, Tranquillitas dicta.* (Ideler, Phys. et Med. I 138—143. Bussemaker, Poëmat. rell. p. 94—97. *Vgl.* Galen. XIV p. 32 sq. K.)
Inc. Καῖσαρ πολυθρονίου βριαρὸν σθένος ἀντιδότοιο.
Expl. Ἰλάσεται τὴν σὴν αἰὲν ἀνωδυνίην.

Griech. Hdss. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 10,058; s. xv. f. 161^{v} (manu recentiore). **Venedig:** Marcian. 281; s. xv. f. 96.

Übers. a) **Hamburg:** Uffenbach. bibl. urb. 106; s. xv. **München:** Monac. 257; s. xv. f. 137. 23910 (ZZ 910); s. xv. f. 11. **Padua:** Patav. bibl. Joann. Rhodii (Anon. comm. *Verbleib unbekannt*). **Rom:** Palat. 1234; s. — f. 235 (Inc. Hoc quod composuit). Regin. 1957; s. —. f. 1 (per Hunain Arabem ordinatus et in Epitomen redactus. Inc. Quoniam). Vatic. 2416; s. —. f. 61 (Inc. praef. translatoris: Tria sunt omnium meorum iuramenta. Expl. incessus est velox non tardus).

c) [**Wien:** Vindob. ap. Lambec. VI p. 143].

Excerpta.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. 273^{v} (Commemoratur Andreas). **Paris:** Parisin. 1630; s. xiv. f. 217 (Remedia in podagram).

ANTONIUS PYROPULUS.

Excerpta varia.

Griech. Hdss. **Paris:** Coislin. 335; s. xv. f. 1 (Remedium pro tussi). **Rom:** Angelic. 4 (C 4. 16); s. xvi in. f. 294 (Ἑρμηνία).

ANTYLLUS.

Excerpta varia.

Griech. Hdss. **Berlin:** Berol. fol. 39 (275) — (*Coll. kleinerer Stücke*). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 7; s. ix. p. 115 (Περὶ ὑδροκεφάλων. Inc. Τὸ ὑδροκέφαλον. Ex Orib. IV 200). 75, 7; s. xiv. p. 224 (Διαιτητικά. Ex libro II. de victus ratione. Inc. Τῶν καθαιρόντων τὰ μέν. Ed. C. F. Wolz, Antylli veteris chirurgi quae ap. Orib. libro 44. 45 et 50 leguntur. Diss. inaug. Jen. 1842) *und* p. 225 (Περὶ καυσμῶν, ὅτι διὰ τρεῖς αἰτίας παραλαμβάνονται. Inc. Παραλαμβάνονται οἱ καυσμοί. -Antyllo tribuit Bandini III p. 151-). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5626; s. xv—xvi. f. 2 (Ἰατροσόφιον ποιηθὲν ὑπὸ διαφόρων φιλοσόφων ... Ἀντίλλου ...). **Rom:** Barberin. I 127; s. xvi. f. 205v (Περὶ ἑψήσεως τῶν ἐμβαλλομένων εἰς τὰς ἐμπλάστρους φαρμάκων. Inc. Λιθαργυρ ... ἐν ταῖς ἑψήσι. Expl. καταχέονται τὰ τηκτά). Vatic. 295; s. xv. f. — (Περὶ πεσσῶν). **Venedig:** Marcian. App. cl. II 171; s. xv (Ὡς φλεβοτομητέον *und* Περὶ καθάρσεως). **Wien:** Vindob. med. 8; s. xv. f. 278v (*Wie im* Barberin.).

APOLLONIUS CITIENSIS.

Εἰς Ἱπποκράτους περὶ ἄρθρων πραγματεία, βιβλ. γʹ. *Commentarius in Hipp. de articulis, libri III.* (Ed. H. Schoene Lips. 1895.)

Inc. Θεωρῶν φιλιάτρως διακείμενόν σε, βασιλεῦ Πτολεμαῖε.
Expl. τῆς ἐνδεχομένης διαστολῆς τεύξεται.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1533; s. xvii. f. 90 (Liber III), f. 121 (L. I), f. 135 (L. II). **Bologna:** Bonon. 3632*; s. xvi. f. 419—434 (Imagines). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 7; s. ix. p. 179b. **Leipzig:** Lipsiens. 59; s. xix. no. 2 (conscr. a Fr. del Furia Florentino et a K. G. Kuehnio). 64; s. xviii. p. 1. **Paris:** Faculté de Méd. (*vgl.* Dietz, Schol. in Hipp. et Gal. I prf. p. xi). Parisin. 2247; s. xvi. 2248; s. xvi. Suppl. 270; s. xvii. f. 351.

ARCHELAUS.

Vocabula et signa quae tribuuntur metallis.

Inc. Hic habentur.

Übers. a) **Rom:** Palat. 1330; s. —. f. 1.

De corporibus et spiritibus.

Inc. Hic incipit liber.

Übers. a) **Rom:** Palat. 1330; s. —. f. —.

Synonyma alchimistarum.

Inc. Alban ...

Übers. a) **Rom:** Palat. 1330; s. —. f. —.

Morieni, Archelai et aliorum alchimia.

Inc. In nomine Domini.

Übers. a) **Rom:** Palat. 1339; s. —. f. —.

Fragmentum.

Inc. Ἐστὶ τῆς ἰατρικῆς τέχνης σκοπὸς μὲν ὑγίεια, τέλος δὲ ἡ κτῆσις αὐτ..ς (*vgl.* Galenus I p. 64 K.).
Expl. καὶ τἆλλα πάντα χρῶ καὶ ὁ θεὸς βοηθο (sic).

Griech. Hds. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 43.

ARCHIGENES.

Excerpta varia.

Griech. Hdss. **Berlin:** Berol. fol. 39 (275) — (*Coll. kleinerer Stücke*). **Florenz:** Laurent. plut. 74. 7; s. ix. p. 113 (Περὶ ὑποδραμόντος αἵματος. Inc. Ὑποδρομὴ δὲ αἵματος. Ex Orib. IV 193), p. 114 (Περὶ τῆς τῶν ῥαφῶν διαστάσεως. Inc. Τοὺς δὲ περισωθησομένους. Ex Orib. IV 197), p. 127 (Περὶ τῶν ἀφαιρεθησομένων μερῶν. Ex Orib. IV 244. *Vgl.* Harles, Anall. histor.-medica de Archigene et de Apolloniis medicis etc. Lips. 1816). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5626; s. xv—xvi. f. 2 (Ἰατροσόφιον

ποιηθὲν ὑπὸ διαφόρων φιλοσόφων ... Ἀρχιγένους ...). **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. 3b (Ἀντίδοτος ἱερά) *und* f. 77 (Pauca de simplicibus ex ... et Archigene). **Paris:** Parisin. 2276; s. xvi. f. 217 (Archigenis et Philagrii opusculum de renum calculis, ex Aëtio). 2286; s. xiv. f. 89 (Remedia ad sedandos dentium dolores ex ... Archigene). 3076; a. 1616. f. 56 (De nephritide). Suppl. 1202; s. xiii. f. 16 (Excerpta varia ex Diosc., Oribasio ... Archigene). **Rom:** Vatic. 178; s. xiv. f. 142ᵛ (Περὶ συναπισμοῦ. Inc. Τὸ ἀπὸ νάπυος. Expl. καταχύσει παρηγορητέον).

ARETAEUS.

Περὶ αἰτίων καὶ σημείων ὀξέων παθῶν α΄ β΄. *De causis et signis acutorum morborum libri II.* (K. 1—66.)

Inc. (lib. 1) [περὶ παροξυσμοῦ ἐπιληπτικῶν.] ... ἀμβλύτητες, ἴλιγγοι, τενόντων βάρεα.
Expl. (lib. 2) οὕνεκεν οὐκ ἴσχει ὑστέρην ἀνήρ.

Griech. Hdss. **Berlin:** Berol. fol. 39 (275). (*Varianten aus* Vatic. 286. *Probecoll. von Hdss. der* Marciana). Phillipps. 1531 (Meerm. 223); s. xvi. f. 1 (Inc. περὶ τετάνου. σπασμοὶ οἱ τέτανοι). 1532 (Meerm. 225); s. xvi. f. 77. **Escurial:** Scorial. y. I. 8; s. xvi. f. 162 (initio mutil. Inc. *wie im* Phillipps. 1531 l. I 8). **Florenz:** Laurent. plut. 75, 15; s. xv. p. 1 (L. I c. 1—4 perierunt). **Leipzig:** Lipsiens. 63 (ol. 1109?) s. xvi. f. 1. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 6326; s. xvi ex. f. 2. Medical Society H II i 23 = We 32a; s. xvi in. **Mailand:** Ambros. B 157 Sup.; s. xv—xvi. f. 1 (Inc. a l. I c. 6). **München:** Monac. 70; s. xvi. f. 254 (Inc. *wie im* Phillipps. 1531). 72; s. xvi. f. 213 (L. I c. 1—6 desunt). **Neapel:** Neapol. 305 III D 21; s. xiv. **Oxford:** Bibl. Aed. Christi 81; s. xvii. **Padua:** [Bibl. Cathedr. P 129; s. —]. Bibl. Tomasini (Desunt l. I. c. 1—6. *Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 2186; s. xvi. f. 1. 2187; s. xvi. f. 1ᵛ. 2202; s. xvi. f. 147. 2220; s. xvi. 2288; s. xvi. f. 1. 2289; s. xvi. f. 1. 2334; s. xvi. f. 1. [2682 (?)]. Suppl. 445; s. xix. (Opp. c. mss. bibl. reg. a M. Myna collata). 633; s. xix. (Var. lectt. e codd. Paris. 2186. 2187. 2202. 2220. 2288. 2289 2334.). **Rom:** Vatic. 286; s. xv. f. 1 (ab initio mutil.). **Venedig:** Bibl. Josephi de Aromatariis; s. — (*Verbleib unbekannt*). Marcian. 270; s. xv (Inc. a l. I c. 6. *Coll. im Berol. fol. 39 [275]*).

Dazu: [Claromontan.; duo Menteliani; Sarrazianus].

Περὶ αἰτίων καὶ σημείων χρονίων παθῶν α΄ β΄. *De causis et signis diuturnorum morborum libri II.* (K. 67—184.)

Inc. (lib. 1) [Περὶ χρονίων παθῶν]. Χρονίων νούσων πόνος μὲν πουλύς.
Expl. (lib. 2) ἀναπεῦσαι τὸν ἄνθρωπον οὐκ ἄπιστον ἐς τέρατος ἰδέην.

Griech. Hdss. **Berlin:** Berol. fol. 39 (275). (*Varianten aus* Vatic. 286. *Probecoll. von Hdss. der* Marciana). Phillipps. 1531; s. xvi. f. 16ᵛ. 1532; s. xvi. f. —. **Escurial:** Scorial. y. I. 8; s. xvi. f. 181ᵛ. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 15; s. xvi. p. 15. **Leipzig:**

Lipsiens. 63 (ol. 1109?); s. xvi. f. 14. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 6326; s. xvi ex. f. 48ᵛ. Medical Society II II i 23 = We 32a; s. xvi in. **Mailand:** Ambros. B 157 Sup.; s. xv—xvi. f. 24ᵛ. **München:** Monac. 70; s. xvi. f. 272. 72; s. xvi. f. 129. **Neapel:** Neapolit. 305 III D 21; s. xiv. **Oxford:** Bibl. Aed. Christi 81; s. xvii. **Padua:** [Bibl. Cathedr. P 129]. Bibl. Tomasini (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 2186; s. xvi. f. 1. 2187; s. xvi. f. 1ᵛ. 2202; s. xvi. f. 154ᵛ. 2288; s. xvi. f. 1. 2289; s. xvi. f. 1. 2334; s. xvi. f. 1. [2682 (?)]. Suppl. 445; s. xix. (Opp. c. mss. bibl. reg. a M. Myna collata). **Rom:** Vatic. 286; s. xv. f. 32ᵛ. **Venedig:** Bibl. Josephi de Aromatariis (*Verbleib unbekannt*). Marcian. 270; s. xv (*Coll. im Berol. fol. 39 [275]*).

Dazu: [Claromontanus; Menteliani duo].

Ὀξέων νούσων θεραπευτικόν α΄ β΄. *De curatione acutorum morborum libri II.* (K. 185—291.)

Inc. (lib. 1) [Προοίμιον]. Ὀξέων νούσων ἄκεα ξυναφέα.
Expl. (lib. 2) τοῖσι γεγραμμένοισι καὶ μούνοισι ἢ ἅπασι χρέεσθαι.

Griech. Hdss. **Berlin:** Berol. fol. 39 (275). (*Varianten aus* Vatic. 286. *Probecoll. von Hdss. der* Marciana). Phillipps. 1531; s. xvi. f. 48ᵛ. 1532; s. xvi. f. —. **Escurial:** Scorial. y. I. 8; s. xvi. f. 218. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 15; s. xvi. p. 40. **Leipzig:** Lipsiens. 63 (ol. 1109?); s. xvi. f. 38. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 6326; s. xvi ex. f. 118. Medical Society II II i 23 = We 32a; s. xvi in. **Mailand:** Ambros. B 157 Sup.; s. xv—xvi. f. 70. **München:** Monac. 70; s. xvi. f. 305. 72; s. xvi. f. 162. **Neapel:** Neapol. 305 III D 21; s. xiv. **Oxford:** Bibl. Aed. Christi 81; s. xvii. **Padua:** [Bibl. Cathedr. P 129]. Bibl. Tomasini (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 2186; s. xvi. f. 50ᵛ. 2187; s. xvi. f. 68. 2202; s. xvi. f. 175ᵛ. 2220; s. xvi. f. 76 (L. I). 2288; s. xvi. f. 89. 2289; s. xvi. f. 88. 2334; s. xvi. f. 219. [2682 (?)]. Suppl. 445; s. xiv. (Opp. c. mss. bibl. reg. collata). **Rom:** Vatic. 286; s. xv. f. 92. **Venedig:** Bibl. Josephi de Aromatariis (*Verbleib unbekannt*). Marcian. 270; s. xv (*Coll. im Berol. fol. 39 [275]*).

Dazu: [Claromontanus; Menteliani duo].

Χρονίων νούσων θεραπευτικόν α΄ β΄. *De curatione diuturnorum morborum libri II.* (K. 292—346.)

Inc. (lib. 1) [Προοίμιον]. Ἐν τῇσι χρονίῃσι νούσοισι ἡ ἀμβολή.
Expl. (lib. 2) ἐξ ἀχροίης δὲ εὐχροίην καὶ ἀπὸ σκελετίης εὐσαρκίην.

Griech. Hdss. **Berlin:** Berol. fol. 39 (275). (*Varianten aus* Vatic. 286. *Probecoll. von Hdss. der* Marciana). Phillipps. 1531; s. xvi. f. 81ᵛ (Expl. σχεδὸν τὰ = K. 322, 4. 1532; s. xvi. f. — (Expl. *wie* 1531). **Escurial:** Scorial. y. I. 8; s. xvi. f. 252ᵛ (scatet lacunis). **Florenz:** Laurent. plut. 75, 15; s. xvi. p. 63. **Leipzig:** Lipsiens. 63 (ol. 1109?); s. xvi. f. 61 (Expl. *wie im* Phillipps. 1531). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 6326; s. xvi ex. f. 183ᵛ (Lib. I usque ad c. 13 γάλακτι). Medical Society II II i 23 = We 32a; s. xvi in. (L. II c. 2. 23. 5—7). **Mailand:** Ambros. B 157 Sup.; s. xv—xvi.

f. 111v (non panca desunt). **München:** Monac. 72; s. xvi. f. 193. **Neapel:** Neapolit. 305 III D 21; s. xiv. **Oxford:** Bibl. Aed. Christi 81; s. xvii. (fine mut.). **Padua:** [Bibl. Cathedr. P 129]. Bibl. Tomasini (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 2186; s. xvi. f. 50v. 2187; s. xvi. f. 68. 2202; s. xvi. f. 141 (init. et fine mutil.). 2288; s. xvi. f. 89 (in fine mut.). 2334; s. xvi. f. 219. [2682 (?)]. Suppl. 445; s. xix. (Opp. c. mss. bibl. reg. collata). **Rom:** Vatic. 286; s. xv. f. 145 (Expl. in med. c. 5). **Venedig:** Bibl. Jos. de Aromatariis (*Verbleib unbekannt*). Marcian. 270; s. xv (*Coll. im Berol. fol. 39 [275]*).

Dazu: [Claromontanus; Menteliani duo].

ARISTOTELES.

Epistula ad Alexandrum de sanitate servanda.

Übers. a) **Cambridge:** St. Trinit. O. 2. 5; s. xiv. f. 228 (Inc. O fili gloriosissime. Expl. attrahit sua spiritualitas). O. 8. 27; s. xiii. f. III 3b (Ep. regi magno Alex. de observatione humani corporis directa quam Joh. yspan. inventam T. yspaniarum transmisit. Expl. hoc opus egregium regi princeps medicorum). **Durham:** Dunelm. 30; s. xiv. p. 169. **Edinburg:** Advoc. library A. 6. 29 (18. 8. 5); s. xv. no. 1 (Aristoteles de dieta. Inc. Quando Alexander. Expl. cum dei auxilio bonum fiet). **Florenz:** Laurent. plut. 73, 11; s. xiv. f. 145 (Inc. Si potes illius. Expl. non indignis). **Saint-Omer:** nr. 674; s. xiv/xv. no. 2. **Oxford:** Coll. Balliol. 285; s. xiii. initio codicis. Omn. Animar. 74; s. xiii. f. 158v (Ep. — — a Joh. Hispalensi latine versa cum eiusdem Joh. epist. ad G. ep. Hispaniensem dedicatoria). **Reims:** nr. 867; s. xiv in. f. 1 (»Liber moralium de regimine dominorum, qui alio modo dicitur Secretum secretorum philosophorum, editus ab Aristotele ad honorem Alexandri regis et discipuli sui.« Inc. *wie im* Cantabr. St. Trinit. O. 2. 5. Expl. et probabiliorem partem).

Excerpta varia.

Übers. a) **Cambridge:** Cantabr. St. Trinit. O. 2. 5; s. xiv. f. 372 (»Phisonomia«. Inc. Ait Aristot. ad Alexandrum inter ceteras res). **Monte Cassino:** Casinens. 97; s. x. p. 10 (Problema. Inc. Quare si venter inferior. Expl. ideo fit rigor).

ARTEMIDORUS.

Περὶ οὔρων. *De urinis.*

Inc. Περὶ τοῦ ὑδατώδους οὔρου.
Expl. μελανώδη μακρονοσίαν σημαίνει καὶ θάνατον.

Griech. Hds. **London:** Regius (Brit. Mus.) 16 C XVI; s. xvi. f. 8 (»mit lat. Interlinearübersetzung.« Kalbfleisch).

ASCLEPIADES.

Ὑγιεινὰ παραγγέλματα. *Praecepta salubria.* (Ed. Ideler, Phys. et Med. I p. 202. Bussemaker, Poët. de re phys. et medica rell. p. 132—134.)

Inc. Εὐεξίας τράπεζαν, εἰ θέλεις, μάθε.
Expl. καὶ σανδαράχη τὰ ὅμοι' οἶδε πράττειν.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 57, 50; s. xvi. p. 577b (Sine auctoris nomine. Expl. ἐκφυγεῖς νόσους). 59, 17; s. xv. p. 74 (Sine auctoris nomine). 87, 16; s. xiii. p. 14 (Sine auctoris nomine. Expl. λατρόφωνος εὑρέθη). **Lesbos:** Βιβλ. τῆς τοῦ Λειμῶνος μονῆς 268; a. 1552. no. 24. **Moskau:** Mosquensis (*vgl.* Bussemaker *a. a. O. p. 75*). **München:** Monacensis (*vgl.* Bussemaker *a. a. O.*). **Rom:** Ottobon. 441; a. 1477. f. 476. Vatic. 1343; s. xv. f. 2 (Expl. καύματος χρόνῳ). **Wien:** Vindob. hist. 94; s. xvi. f. 61ᵛ (Sine auctoris nomine. Expl. σύκοις δὲ συχνοῖς καὶ σταφυλαῖς ἐκτρέφου). phil. 178; s. xv. f. 35 (Ὑγ. π. σύντομα Ἀσκλ. ταῦτα καὶ Διοσκορίδους).

Excerpta varia. (Vgl. Gumpert, Asclepiadis Bith. fragmenta. Weimar 1794.)

Griech. Hdss. **Berlin:** Berol. fol. 39 (275) — (*Collationen kleinerer Stücke*). **Bologna:** Bonon. 1808; s. xv. f. 128 (Inc. Ὁ δὲ Ἀσκληπιάδης σκευάζεσθαι κελεύει τὴν πικρὰν ὡς Θεμίσων). 3632; s. xv. f. 233ʳ (Καθαρτικῶν συγγραφή). **Escurial:** Scorial. Ω. I. 8; s. xiv. f. 24 (Ἀσθματικόν. Inc. Ἀριστολοχία στρογγύλη. Ex Aetio.). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 7; s. ix. f. 127 (Ὅτι καὶ διὰ νόσον χρονίαν ἐξαρθροί τινες γίγνονται. Quod diuturno morbo quibusdam articuli prolabuntur. Inc. Ὅτι χωρὶς φανερᾶς. Ex Oribas. IV 243). **Oxford:** Baroccian. 88; s. xv—xvi. f. 164b (Ἐκ τῶν Ἀσκληπιάδου καὶ Διοσκορίδου περὶ ἀναπνοῆς). **Paris:** Parisin. 2286; s. xiv. f. 89 (Remedia ad sedandos dentium dolores, ex Asclepiade ...).

ATHENAEUS.

Περὶ οὔρων σύνοψις. *Synopsis de urinis.*

Inc. Ἐὰν ἔστι τὸ οὖρον καθαρόν.
Expl. ἡ νόσος ἀπηλεῖ.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1571; s. xvi. f. 9 (Sine auctoris nomine). **Oxford:** Baroccian. 88; s. xvi (»Attribuitur Simeoni Setho codd. medd. 25 § 4 et 40 § 6 bibl. Vindob. Cf. cod. Laud. 58, cod. Mediom. 1537, cod. ol. Regius 2239, cod. Vat. 300. Cf. praeterea cod. Escorial. III 14 f. 197 et Paris. gr. 2260 f. 13«. *Vgl.* Daremberg Not. et Extr. I 17). Laud. 58 (nunc 59; Bodl. 708); s. xv (»Σημειώσεις οὔρων. Inc. iisdem fere verbis atque opus Barocc. 88 traditum. Des. πλευρῖτιν σημαίνει. Est pars operis sub Athenaei nomine traditi [v. Barocc. 88 § 4]; exstat etiam Paris. gr. 2239. f. 160«. *Vgl.* Daremberg Not. et Extr. I 62). **Paris:** Parisin. 2320; s. xvi. f. 18ᵛ (Expl. εἰς θάνατον ὅποια [sic!]. *Abschrift in Wellmanns Besitz*).

ΒΙΒΛΟΣ ΠΕΡΙΕΧΟΥΣΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ ΣΑΦΩΣ ΕΚΤΕΘΕΙΣΑ.
De remediis ordine alphabetico.

Inc. Ἀποφλεγματισμὸς κεφαλῆς.
Expl. ἑψημένον καὶ χριόμενον.

Griech. Hds. **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. 48v (»Non pauca congruunt cum remediorum collectione sub Dioscoridis et Stephani nomine tradita«. Daremberg, Not. et Extr. I 37).

Excerpta.

Griech. Hds. **Oxford:** Baroccian. 88; s. xv (xvi). f. 47 (Ἱπποκράτους διδασκάλου καὶ Γαληνοῦ σοφοῦ καὶ Παύλου Ἰτάλου καὶ Ἀθηναίου ῥήτορος καὶ Ἰωάννου Τζέτζου διάγνωσις περὶ ἰαλίων [sic!] ἀρρώστων καὶ τελευτῆς ἀνθρώπων. Inc. τὸ α'. ἄσπρον. Expl. σημαίνει καὶ θάνατον).

ATHENAGORAS.

De urinis.

Inc. Urinarum differentiae.

Übers. a) **München:** Monsc. 11343 (Polling. 43); s. xiii. f. 3. **Rom:** Palat. 1304; s. —. f. 19.

S. BASILIUS.

Περὶ γενέσεως ἀνθρώπου. *De hominis generatione. Libri III.* (*Vgl.* Meletius Exc. Ed. Garnier, t. I p. 324.)

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 2911; s. xvi. f. 73 (*Vgl.* Krumbacher, Sitz.-Ber. d. bayr. Akademie 1892 II p. 342 sqq.). **Oxford:** Miscell. 20; s. xiv. f. 302. **Paris:** Parisin. 478; s. xv. f. 105v. 500; s. xi. f. 184v. 2299; s. xv. f. 191.

[Πρὸς Εὐστάθιον τὸν ἰατρὸν περὶ τῆς τῶν αἱρετικῶν ἀντιλογιῶν λύσεως.]
Ad Eustathium medicum de obiectionum haereticorum solutione.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 912; s. xiv. f. 519.

BENIAMINUS.

Γαληνοῦ καὶ Ἱπποκράτους περὶ βετονίκης = *Medicinae variae Beniamini Iudaei.*

Inc. Αὕτη ἡ βοτάνη φύεται.
Expl. καὶ ἰᾶται συντόμως.

GRIECH. HDS. **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 8; s. XIV. f. 171 (»Γαλ. καὶ Ἱππ. περὶ βετονίκης in codice legitur; cui opusculo catalogus attribuit titulum Beniamini Iudaei Medicinae variae«).

Φάρμακα ἐκκαθαίροντα ἅπαν περίττωμα τοῦ τε ἐγκεφάλου καὶ τοῦ στομάχου. *Medicamenta purgantia omne cerebri ac stomachi excrementum.*

GRIECH. HDS. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 16; s. XV. p. 3.

Excerpta.

GRIECH. HDS. **Florenz:** Laurent. App. 2; s. XV. f. 272ᵛ (»Commemoratur Iudaeus B.«).

ÜBERS. A) **Rom:** Palat. 1211; s. —. f. 1 (Experimenta medicinalia. Inc. De aegritudinibus).

CASSIUS IATROSOPHISTA.

Ἰατρικαὶ ἀπορίαι καὶ προβλήματα φυσικά. *Quaestiones medicae et problemata physica.* (Ed. Ideler, Phys. et Med. I p. 144—167.)

Inc. Διὰ τί τὰ στρογγύλα ἕλκη.
Expl. ἄνευ τραυμάτων καταγμάτων.

GRIECH. HDSS. **Berlin:** Berol. fol. 39 (275) —. (»Abschrift von Cassius ἰατρ. ἀπ. κ. πρ. φυς. von der Hand Bernards mit Anmerkungen und zum Teil mit lat. Übs. von demselben«). **Bologna:** Bonon. 3635; s. XIV. f. 79. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4616 (N 84)*; s. XV. f. 55 (Ex Cassii probl. XII. XX. XXIII. XXXV. LXIII. LXIV. *Collation in Wellmanns Besitz*). **Modena:** Mutin. 109 (II D 10); s. XIV—XV. f. 79ᵛ (Ideler I 144, 1—152, 4). 145 (II E 12); s. XV. f. 70 (Ideler I 144—151, 37). 210 (III G 6); s. XVI. f. 371. **Paris:** Parisin. 1943; s. XVI. f. 43ᵛ (Quaestt. medicae de animalibus et quadrupediis). 2047 A; s. XIV. p. 51. **Rom:** Vatic. 1614; s. XVI. f. 153 (*Coll. mit der Pariser Ausgabe 1541 im Berol. fol. 39 [275]*). **Venedig:** Marcian. 257; s. XII.

CORNELIUS CELSUS.

Περὶ ἰατρικῆς *fragmentum.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. Suppl. 755; s. xix. f. 123.

CHARITON.

[Φάρμακα.] *De pastillis, pillulis, zulapiis et clysteribus.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2240; s. xvi. f. 1.

CHRYSOSTOMIUS (?).

Ἀπόδειξις περὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ ἀνθρωπείου σώματος. *De corporis humani constitutione demonstratio.*

Inc. Ὑπόκειται μὲν ὁ πνεύμων.

Griech. Hds. **Mailand:** Ambros. Q 94 Sup.; s. —. f. 364v (»In margine χρυσο^{στμ}.«).

CLEOPATRA.

De morbis mulierum. (Ed. Spach, Harmonia gynaeciorum, Argent. 1597.)

Inc. Desideranti tibi, filia.

Übers. a) **Brüssel:** Bruxell. 3701—3715; s. x. f. 32 (Sine titulo. Expl. uteris ad supra dictas ca⟨. . .⟩s). **Florenz:** Laurent. plut. 73, 1; s. xii (xi?). f. 148v (*vgl.* f. 219 Excerpta). Leopold. (Strozzian.) 88; s. xiii—xiv. f. 111. **Kopenhagen:** Hauniens. bibl. reg. 1653; s. xiii (xii). f. 28v. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4234 (ol. L 163); s. xiii. f. 28v (Genecia Areicionis sororis Cleopatre regione Eciopum. Expl. tere cum aqua et lava). **München:** Monac. 756*; s. xv. f. 14. **Oxford:** Laudian. misc. 567; s. xii ex. f. 58b. **Paris:** Parisin. 7056; s. xiii. 7106; s. xv. no. 1 (»De secretis mulierum«). nouv. acq. 603; s. xiv. f. 51. **Upsala:** Upsal. C 662; s. xiv. f. 45. **Vendôme:** Vindocinens. 175*; s. xi. f. 99v (»Incipit de pessis Cleopatrae«. Inc. Primum quemadmodum pessaria fiunt. Expl. medulla cervina -:- groco -:- II). **Wien:** Vindob. 2504; s. xiii. f. 43 (Sine titulo).

Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. *De mensuris et ponderibus.* (Ed. Hultsch, Metrol. script. I 233—236; *vgl.* Galen. XIX 767—771 K.)

Inc. Ἡ μνᾶ ὄνομα σταθμοῦ ἔχει οὐγγίας ις΄.
Expl. ὁ δὲ κύαθος κοτύλης τὸ ς΄΄.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1538; s. x. f. 390ᵛ (Ἐκ τῶν Κλεοπ. Κοσμητικῶν π. στ. κ. μέτρ.). 1540; s. xvi. f. 11ᵛ med. **Bologna:** Bonon. 457 vol. XXIV no. 1; s. xvii. f. 2 (Inc. Ἡ μνᾶ ὄνομα ἔχει). **Carpentras:** nr. 1774 (P., V); s. xvii. f. 139. **Escurial:** Scorial. Φ. I. 11; s. xvi. f. 15ᵛ. Υ. I. 13; s. xvi. f. 116ᵛ. **Leipzig:** Lipsiens. 66; s. xvii. f. 112. **Paris:** Parisin. 2275; a. 1465. f. 1. 2320; s. xvii. f. 216ᵛ. 2327; a. 1478. f. 15. **Rom:** Vatic. 1174; s. xiv—xv. f. 134ᵛ. 2259; s. —. f. 132.

Excerpta varia.

Griech. Hds. **Escurial:** Scorial. Υ. III. 17; s. xvi. f. 209 (Ξηρίον τὸ μέγα ποιοῦν πρὸς ὑποφορὰς τριχιάσεις μυοκεφάλους).

COERANUS.

Ἀποθεραπευτικά. *De arte recuratoria.*

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 19*; s. xiv. p. 5.

CONSTANTINUS.

De coitu.

Übers. a) **Rom:** Ottobon. 1158A; s. —. f. 84.

CONSTANTINUS MELITINIOTA.

[Περὶ ἀντιδότων.] *Antidotarium e persica lingua in graecam a Constantino Melitiniota versum.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2194; s. xv. f. 400ᵛ.

CRATEUAS.

Ῥιζοτομικόν. *De herbis.* (*Vgl.* Costomiris, Rev. des ét. gr. II [1889] p. 358—363. M. Wellmann, Crateuas. Abhdl. der Ges. d. Wiss. zu Göttingen. Bd. 2. S. 3 ff.)

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2183*; s. xv (Codex Dioscuridis interpolati). 2286*; s. xiv. f. 1—54ᵛ (Excerpta continentur opere Dioscuridis περὶ ῥιζῶν κτλ.). **Venedig:** Marcian. 92*; s. xiii. f. 92ᵛ (»Fragmenta continet e Vindob. med. 1 desumpta.« Wellmann). 271*; s. xv (Codex Dioscuridis interpolati). **Wien:** Vindob. med. 1*; s. v—vi. f. 18ᵛ. 5*; s. xvi (»E Vindob. med. 1.« Wellmann). med. 6*; s. —.

CRATON.

Προγνωστικὰ ἀρρώστων ζωῆς καὶ θανάτου. *Prognostica de infirmorum vita et morte.*

Griech. Hds. **Rom:** Vatic. 1470; s. xiii. f. 158.

CYRILLUS ALEXANDRINUS.

Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. *De mensuris et ponderibus.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 1389; s. xvi. f. 387ᵛ.

Excerpta.

Griech. Hds. **Paris:** Coislin. 335; s. xv. f. 1 (Formulae remediorum variae, inter quas ... Cyrilli Alexandr. fragmentum).

DAMASCENUS.

Excerpta.

Griech. Hds. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 189ᵛ (Περὶ τῶν ἀντιδότων. Στήλη τῆς ἱερᾶς τοῦ Δαμασκηνοῦ).

DAMASCIUS.

Ἑρμηνεία εἰς τοὺς ἀφορισμοὺς Ἱπποκράτους. *Expositio in aphorismos Hippocratis. Sectiones VII.* (Ed. Dietz, Scholia in Hipp. et Gal. II p. 238–544. *Vgl.* Costomiris, Rev. des ét. gr. II [1889] p. 357 sq.)

Inc. Ὁ βίος βραχύς.

Griech. Hdss. **München:** Monac. 227; s. xvi. f. 1. **Paris:** Parisin. 2150; a. 1584. Suppl. 682; s. x—xix. f. 85 (Apogr. codicis 2150).

Ἐξήγησις εἰς τὸ Προγνωστικὸν τοῦ Ἱπποκράτους. *Expositio in Prognostica Hippocratis. Sectiones II.*

Griech. Hdss. **Rom:** Vatic. 2154; s. xvi. f. 3. **Zaragoza:** Bibl. d. cat. d. Pilar 1115 (olim 1427); s. xvi. f. 1.

DAMNASTES.

Περὶ κυουσῶν καὶ βρεφῶν θεραπείας. *De curatione puerperarum et infantium.*

Inc. Τὸ ἑπταμηνιαῖον ἀφροῦται μέν.

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 2*; s. xi. f. 281ᵛ (*Abschrift besitzt Mr. E. O. Winstedt, Oxford*).

Excerpta.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2210; a. 1357. f. 368.

DEMOCRITUS.

Περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν. *De sympathicis et antipathicis.* (Ed. Fabricius, Bibl. gr. IV p. 333—338 [ed. I]. Gemoll, Progr. Striegau 1884 p. 3—6. *Vgl.* Rohde, Kl. Schr. I p. 383 sq.).

Inc. Ἔναγχος ἐμόχθεον ἐρευνήσας τῆς φύσεως.

Epxl. ἃ κορῶναι ἥσυχα φθεγγόμεναι.

Griech. Hdss. **Leyden:** Voss. fol. 25; s. xv. **Mailand:** Ambros. S 3 Sup. (R 3 Sup. errore Gemoll); s. xv—xvi. f. 122. **Rom:** Vatic. 299; s. xv. f. 498. 1902; s. —. f. 268.

ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΑ. *Prognostica.*

GRIECH. HDS. **Rom:** Vatic. 2304 (ol. 2217); s. XV—XVI. f. 6 (Προγν. περὶ οἰδημάτων. Inc. Οἴδημα ἄπονον περὶ τοῦ προσώπου καὶ τῆς ἀριστερᾶς χειρός. Expl. τῷ αὐτῷ χρόνῳ τελευτᾷ. Fragmentum. *Krolls Abschrift im Besitze der Berl. Akademie.*)

ÜBERS. A) **St. Gallen:** Sangall. 44; s. IX. p. 220—228 (Prenostica Hippocratis Democreto. Inc. prooem.: Quod in tabulas eburneas scripsit etc. Inc. cap. I: Capitis dolorem habens si tumorem. Expl. in grandis diebus nate fuerint, XI. die morietur. *J. Heegs Abschrift im Besitze der Berl. Akademie*). **Karlsruhe:** Augiens. 120; s. IX—X. f. 187ᵛ—195ᵛ (Prognostica Democriti. Inc. Nam si fuerit capitis dolor et tumor in faciem subito natus. Expl. mutil.: recente porcina et loca dolentia. *Heegs Abschrift im Besitze der Berl. Akademie*). **München:** Monac. 16487 (S. Zen. 87); a. 1525—26. f. 72ᵛ—93. (Inscr. Democriti Abderitis Pronostica dignissima. Inc. Iam si fuerit capitis dolor. Expl. storaces oes fel ... carnes ref. *Abschrift von J. Heeg im Besitze der Berl. Akademie*). 23535 (ZZ 535); s. XII. f. 44—54. (Inscr. manu rec.: Democriti. Inc. *wie im* Monac. 16487. Expl. omnia quae acrem vim habent. *Abschrift von J. Heeg im Besitze der Berl. Akademie.*) **Rom:** Urbin. 246 (ol. 457); s. XIV ex. f. 190ᵛ (Inc. Si capitis fuerit dolor. Expl. solide XI. die morietur).

Excerpta varia.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. App. 2; s. XV. f. 340ᵛ (Πρὸς ἔμετον στομάχου), f. 356 (Παύλου γενικοῦ καὶ Δημοκρίτου περὶ πόνων ἰσχίου), f. 359 (Περὶ φλεγμονῆς γαργαρεῶνος. Inc. Γαργαρεών ἐστι ἡ λεγομένη παρά). **Rom:** Vatic. 299; s. XV. f. 309—314ᵛ. 329. 366ᵛ. 391 (Varia capita Pseudo-Democritea; *vgl.* E. Rohde, Kl. Schr. I p. 383 adn.). 1174; s. XIV—XV. f. 1 (Ἐκ τῶν Δημοκρίτου φυσικῶν καὶ μυστικῶν) *und* f. 33 (Περὶ πορφύρας φυσικῆς).

ÜBERS. A) **Rom:** Angelic. 1456 (V 1. 11); s. XV. f. 140—143 (Dicta. Inc. Dixit medicus Democritus: Qui albificaverit).

DIOCLES.

Ἐπιστολὴ προφυλακτικὴ πρὸς Ἀντίγονον βασιλέα. *Ad Antigonum regem epistula de tuenda valetudine.* (Paulus Aegin. ed. Aldin. a. 1528 f. 13ᵛ—14. *Vgl. unten* Inc. *und* Expl. *der Epistel des* Diocles *an* Ptolemaeus).

Inc. Διοκλῆς Ἀντιγόνῳ βασιλεῖ. Ἐπειδή σοι συμβαίνει.
Expl. εἰς τροπὰς χειμερινὰς ἡμέραι με'.

GRIECH. HDSS. **Athen:** nr. 1236; s. XVIII. 1444; s. XVIII. no. 3. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4302. 181; s. XVI. f. 158. **Bologna:** Bonon. 3636; s. XIV—XV. f. 127 (Sub nomine Pauli Aegin.) **Cambridge:** Cantabr. bibl. univ. F. F. 3. 30; s. XVI. no. 7. **Escurial:** Φ. I. 10; s. XVI. f. 197. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 8; s. XV. p. 454 b.

Madrid: Matrit. bibl. nac. 4759 (ol. N 138); s. xvi. f. 137. **Mailand:** Ambros. H 49 Sup.; s. —. f. 16. **Modena:** Mutin. 115 (II D 16); s. xv. f. 186. **München:** Monac. 70; s. xvi. f. 228. **Neapel:** Bibl. dei Gerolamini XXII. 1; s. xv. f. 174. Oratorian. 152 (Pil. XXII no. 1); s. xiv—xv. **Oxford:** Baroccian. 224; s. xv in. f. 50ᵛ. Miscell. —; s. xv. **Paris:** Coislin. 335; s. xv. f. 10. Parisin. 396; s. xiii. f. 455. 1631; s. xiv—xvi. f. 168ᵛ. 2244; s. xiv—xv. f. 253ᵛ. 2847; s. xvi. f. 137. **Parma:** Bibl. Palat. Fondo De-Rossiano 7; s. xv. f. 245. **Rom:** Palat. 428; s. xv—xvi. f. 26. Vatic. 1904; a. 1306. f. 226. **Upsala:** Upsal. bibl. acad. 8 (Sparfwenf. 49); s. xv. f. 119. **Wien:** Vindob. med. 11; s. —. f. 56 (Expl. ἐστὶ τὸ ὠάλοιμα ὠφελοῦν εἰς κατίδα ὀφθαλμῶν). 22; s. —. f. 56—60. 27; s. xvi. f. 101. 32; s. xvi. f. 111ᵛ (Expl. περὶ τῶν ἅπασι μάλιστα συνήθων ἡμῶν ὁ λόγος).

Ἐπιστολὴ πρὸς Ἀντίγονον βασιλέα περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. *Ad Antigonum regem epistula de mensuris et ponderibus.*

Griech. Hds. **Escurial:** Scorial. Y. III. 14; s. xv. f. 236 (Inc. Τὸ γράμμα ἄγει κεράτια ς΄. Expl. τοῦ ἐλαίου ⌈ō ιη΄).

Ἐπιστολὴ Ἱπποκράτους, ἄλλοι δὲ Διοκλέους, πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα Αἰγύπτου. *Hippocratis vel, ut alii volunt, Dioclis epistula ad Ptolemaeum Aegypti regem.* (Ed. Fabricius, Bibl. gr. XII [1724] p. 585—592. *Vgl. oben* Inc. *und* Expl. *der Epistel des* Diocles *an* Antigonus).

Inc. Ἐπειδή σοι συμβαίνει.
Expl. εἰς τροπὰς χειμερινὰς ἡμέραι με΄.

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3633; s. xv. f. 126. **Paris:** Parisin. 2229; s. xiii. f. 25. 2301; s. xii—xiv. f. 124. **Rom:** Barberin. I 127; s. xvi. f. 310. **Turin:** Taurin. 287 c I 42; s. xv. f. 201 (*Durch Feuer stark beschädigt*). **Venedig:** Marcian. App. cl. V 16; s. xvi. f. 146.

Epistula ad Antiochum.

Übers. a) **Brüssel:** Bruxell. 1342—50; s. xii. f. 38ᵛ (Inc. Corpus igitur hominis dividitur in quattuor partes. Expl. reliquum tempus facile transigis sine vallatione medicorum). **Kopenhagen:** Haunieus. bibl. reg. 1653; s. xiii (xiv).

Epistula ad Pamperium de inspectione infirmorum.

Übers. a) **Brüssel:** Bruxell. 3701—3715; s. x. f. 12 (Inc. D. Pamperio unanimi suo salutem. Haec oportet. Expl. non exspectat).

Excerpta varia.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2286; s. xiv. f. 89 (Remedia ad sedandos dentium dolores, ex ... Diocle ...).

DIODORUS.

Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. *De mensuris et ponderibus.*

Inc. Ἡ ἰταλικὴ μνᾶ λίτραν μίαν θ''. ἡ ἀττικὴ μνᾶ λίτραν μίαν ς''.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1539; s. xvi. f. 3ᵛ. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 6; s. xiv. f. 127. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 5108; s. xv ex. f. 4ᵛ. **Rom:** Corsinian. 14 (Rossi 358); s. —. f. 11.

DIONYSIUS SIMPLEX.

Περὶ κατασκευῆς ἀνθρώπου. *De fabrica hominis.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 36; s. xiv—xv. f. 164ᵛ.

DIOSCURIDES.

Opera varia.

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 1480; s. xix (Δ. τὰ ἅπαντα εἰς τὸ κατὰ στοιχεῖον μετακοσμηθέντα ὑπὸ Ἀντωνίου Ποθητοῦ ἰατροῦ τοῦ Ναζίου). **Padua:** Bibl. Ioannis Rhodii (D. graece. *Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 2183; s. xv. f. 163ᵛ (Notha). 2185; s. xvi. f. 194ᵛ (Notha).

Übers. a) **Padua:** Patav. bibl. Ioannis Rhodii (Diosc. latinus interpr. Hieronymo Bagolino Veronensi. *Verbleib unbekannt*).

Περὶ ὕλης ἰατρικῆς ε'. *De materia medica libri V.* (Ed. C. Sprengel, Lipsiae 1829. 1830. I 1—828. Lib. III. IV ed. M. Wellmann, Berolini 1906.)

Inc. (lib. 1) [Προοίμιον]. Πολλῶν οὐ μόνον ἀρχαίων ἀλλὰ καὶ νέων συνταξαμένων.
Κεφ. α' [Περὶ Ἴριδος]. Ἶρις [οἱ δὲ ἶρις ἰλλυρική].
Expl. (lib. 5) ὕλης τε καὶ βοηθημάτων ταμιεύσασθαι, ἅλις ἔχει.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4336. 216; s. xv. f. 1. Βιβλ. μον. Λαύρας; s. xii. f. 9 (alphab.). **Berlin:** Phillipps. 1530; s. xvi. f. 1 (alphab. Expl. ὑπὸ σκορπίου ἄπονοι διαμένουσιν = Spr. 284, 2). **Bologna:** Bonon. 3632*; s. xv. f. 377—378. 385—416ᵛ. 417ᵛ (Imagines plantarum, quae ut in ind. f. 16ᵛ adnotatum est ad D. referenda sunt:

Δ. τὰ βότανα ἱστορημένα. Apographon cod. Vindob. med. 1). **Cheltenham:** Phillipps. 3084; s. xv. f. 1 (Inscr. ⟨περὶ βοτανῶν⟩ καὶ ῥιζῶν καὶ χυλισμάτων καὶ σπερμάτων συνφύλλων ⟨τε καὶ⟩ φαρμάκων, κατὰ στοιχεῖον. Inc. Ἀβρότονον τὸ μέγα. Expl. περὶ ὠκίμου ... πληγέντες ὑπὸ σκορπίου, ἄσωστοι διατίθενται; *vgl. den* Berolinens. Phill.). 21975; s. ix. f. 1 (Inc. mutil. καὶ κοιλίαν καὶ ἔμμηνα κινεῖ. alphab.), f. 200—220. 221. 243. 270. **Edschmiadzin** (Provinz Ararat): nr. ?; s. viii (Fragmenta libri III. *H. C. Conybeares Kopie und Photographien in Oxford, Bodl. e 19 [31528]*). **Escurial:** Scorial. Σ. I. 17; s. xv. f. 1 (alphab.). T. II. 12; s. xvi. f. 4—138 (alphab.). III. R. 3; s. xi. f. 1 (Exordium ducit ex fragmento cap. 20 [c. 22 editionis] libri II. — Libri VI). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 17; s. xii. p. 112 (Liber V qui des. imperfecte. »Hic codex pars est codicis Marc. 273.« Wellmann). 74, 23; s. xiv. p. 1 (Libri IX). Conventi soppressi 59*; s. xiv. f. 1 (Ex l. II 1—V 103 = Spr. 167, 10—771, 12). **Göttingen:** Hist. nat. 90 (impr. a. 1598 c. nott. mss. Ioh. Grammi [1685—1749]). **Leyden:** Voss. fol. 58; s. xv (Lib. I). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5679; s. xv. f. 2 (Libri II titul. et prooem. desunt). **Madrid:** Matrit. real bibl. 44 (ol. 23); s. xv ex. f. 13. **Mailand:** Ambros. A 95 Sup.; s. xiv ex. f. 19—49^{v}. 92—95. 104—150 (alph.). C 102 Sup.; s. xv. f. 1—29 (Περὶ ἐπιστήμης ἰατρικῆς τὸ περὶ βοτάνων βιβλίον α΄. Expl. τὰ πρὸς ὀξυδορκίαν ὀφθαλμικά) *und* f. 30 (»Herbarium D. plantarum figuris exornatum.« M. Wellmann). C 119 Sup.; s. xv (Libri VII). Arch. del Capitolo Metrop. 2; s. xv. f. 11—113^{v}. **Mileae:** Mileens. 78; a. 1774 (Libri VIII). **Modena:** Mutinens. 115 (II D 16); s. xv. f. 10 *und* 19. **München:** Monac. 236; s. xv. f. 83 (Sine titulo. Libri VI—IX). **Padua:** Bibl. Ioannis Rhodii (Variae lectt. in D. de m. m. *Verbleib unbekannt*). Bibl. Marci Mantuae (Lib. I. *Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 2179; s. ix (Lib. II [101] 202—V 124). 2180*; s. xv. f. 1. 2182; a. 1481. f. 7. 2183; s. xv. f. 1. 2184; s. xvi. f. 1 (alphab.). 2185; s. xvi. f. 1. 2224; s. xv. f. 284 (Libri VIII). 2260; s. xvi. f. 260 (Libri IV fine mutil.). 2287; s. xv—xvi. f. 1 (Libri VI fine mutil.). Suppl. 493; s. xix (Variae lectt. e codice Athoo Βιβλ. μον. Λαύρας a Myna collato). 1098; s. xvi (Aldina a. 1518 cum collatt. et nott. mss. Angelii Vergetii et Ranconeti). 1197*; s. xi. f. 120 (Frgm. libri IV). **Rom:** Palat. 48; s. xvi. f. 1 (Lib. II 54—VIII). 77; s. xiv. f. 15 (Lib. I—IX). Urbin. 66; s. xv. f. 1—120 (Inscr. Περὶ παντὸς εἴδους βοτανῶν καὶ ῥιζῶν καὶ τῶν θεραπειῶν αὐτῶν. alphab.). Vatic. 284; s. xi—xii (?). f. 252 (Liber VI). 289; s. xiv—xv. f. 5 (Libri VII). 2182; s. xv. f. 58 (Liber III—IV, a cap. σοα΄ ad φοα΄). **Venedig:** Marcian. 92; s. xiii. f. 92^{v} (alphab.). 271; s. xv in. 272; s. xv (alphab.). 273; s. xii (Sine titulo. Ordo et numerus capitum ab editt. discrepat). 597; s. xv (alphab.). App. cl. V, 2 (Variae lectt. ex duobus codd. mss. manu saec. XVI. in marg. edit. Cornarii Basil. 1529). V, 3 (Edit. Paris. apud Petrum Haultinum a. 1549 cum annotatt. manu Melchioris Guilandini). **Wien:** Vindob. med. 1; s. vi in. f. 12^{v} (Inscr. *wie im* Phillipps. Cheltenham 3084. Inc. Ἀείζων τὸ μέγα. Expl. *wie im* Phil. 3084). 14; s. xvi. f. 1—46^{v} (Sine titulo. Lib. I *und* II 1—26. Expl. δριμὺ δηκτικὸν εὔτριπτον δια ... *Coll. im Berol. fol. 39 [275]*). 16*; s. xv—xvi. f. 43—48^{v} (»Fragmentum D. alphab.« M. Wellmann) *und* f. 56 (»D. libris V digestus«. M. Wellmann. Expl. f. 184^{v} ἐπ' ὠφελείᾳ διδομένω [sic] ἕνεκα τῶν ἐπιφερομένων κινδύνων). 28; s. xv. f. 67—115 (Inscr. Βίβλος ἑρμηνεὺς πόων βοτανῶν κτλ. κατὰ στοιχεῖον. Inc. Ἀγήνθιον. Expl. Ὤκιμον). 29; s. xv. f. 22^{v}—73 (*Wie in nr.* 28. Expl. ἐν τῷ ὑπογαίῳ ἀποθνήσκει). suppl. 28 (olim Neapolitan.); s. vii. f. 1—172 (Inc. Ἀριστολοχία μακρά. Expl. Χαμαικίσσου ... ἑπτὰ ἡμέρας). lat. 16; s. viii—ix (Tab. cod. I p. 2 s). f. 62. 65 rescr. (Lib. III 82. 83. 78. 79 ed. Wellm.).

ÜBERS. A) **Bern:** Bernens. bibl. publ. 525*; s. XIV—XV. f. 1ᵛ (ex l. V). f. 195 (ex l. II. III). f. 197 (ex l. IV). **Bologna:** Bonon. 620; s. XII (alphab.). **Cambridge:** Cantabr. Coll. Iesu 44; s. XII/XIII. f. 17—145. **Erfurt:** Amplon. 41; s. XIV (alphab.). **Göttingen:** Gotting. bibl. univ. hist. nat. 91 (impress. »Fragmente der lat. Übers. des D. Der Text ist fast gleichlautend mit d. Münchener Hds. 337. Vielleicht verwandt mit den Bruchstücken im Bern. A 91, 7«). **Leyden:** Voss. 4° 1; s. XII (Inc. voce Acorus. Expl. in voce Ficus maritima. *Siehe Stadler, Archiv f. lat. Lexikographie XII p. 12*). **München:** Monac. 337; s. X (XI). f. 1 (Lacunosus. »Ex hoc cod. edd. librum I Hofmann u. Auracher in Vollmöllers Roman. Forschgen. I 49. Cf. Val. Rose, Hermes VIII p. 38.« »B. II—V von Stadler herausgegeben Rom. Forsch. X 181 ff. 369 ff. XI 1 ff. XII 161 ff.« M. Wellmann). **Padua:** Patav. bibl. Tomasini (interpr. Gaspare Gabrielio. *Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 6819; s. XIII. 6820; s. XIV. 6821; s. XIV. 9332; s. IX. f. 243—321. 11214; s. XIX (»Copie du Dioscoride de la bibliothèque de Munic«). 12995; s. IX (L. I—V c. 188). **Rom:** Casanat. 955; s. XIII (alphab.). **Venedig:** Marc. cl. XIV, 4; s. XIV. f. 33 (Inc. Africefana nascitur locis montanis. Expl. et sucum croceum similem celidonie).

Dazu: Liber medicinae ex herbis femininis numero LXXI. (*Herausgegeben von Kaestner Herm. 31, 578.*)

Florenz: Laurent. plut. 73, 16; s. XIII. f. 176. 73, 41; s. XI. f. 84. Leopold. (Strozzian.) 73; s. XIII. f. 39ᵛ. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 8928; s. XI. f. 62ᵛ (»numero LXI.« Inc. Herba ecinum facit ad emptoicos). Harleian. (Brit. Mus.) 1585; s. XII ex. f. 79 (Inc. *wie im* Addit. Expl. orem curat et medetur). 5294; s. XII. f. 43ᵛ (Inc. Nomen herbe Africe. Expl. in herba Aperina: auribus instillatus dolores aurium curat). **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 1031; s. XIV. f. 48 (Particula libri II. Inc. Hec herba becinum nascitur in montuosis et lapidosis locis). **Rom:** Barberin. IX 29 = 767; s. —. f. 38. **Soissons:** nr. 50 (40); s. XV. f. 33 (»numero LXI«). **Turin:** Taurin. bibl. reg. 425 (i II 59); s. XIII. f. 12 (*Verbrannt*).

C) **Bologna:** Bonon. Marrigli 424; s. XIII. **Escurial:** Scorial. 845; s. XII (?) (»Pauca initio, permulta sub finem in medio libro IV. interrupta desunt. Interpretis nomen desideratur.« Derenbourg). **Konstantinopel:** Aja Sofia 3702. 3703. 3704; s. — (cum figuris). **Leyden:** Bibl. acad. 1301; s. XI (c. figuris). **London:** Brit. Mus. Suppl. 785; s. XIV (Lib. III. IV). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 125 (Gg 147); s. XII (?). 233 (Gg 257); s. XVI (?) (Comm. in l. III ex.—V in.). **Oxford:** Bodl. 573; s. —. **Paris:** Parisin. 2849; s. XIII. 2850; s. XII (Fragmenta).

Περὶ δηλητηρίων φαρμάκων καὶ τῆς αὐτῶν προφυλακῆς καὶ θεραπείας.

De venenis eorumque praecautione et medicatione. (Spr. II 1—41).

Inc. (προοίμιον). Ἀποδόντες ἐν τοῖς προγραφεῖσι βιβλίοις, φίλτατε Ἄρειε.
Expl. παρῃτησάμην ἀναγράφειν ἐνταῦθα.

GRIECH. HDSS. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Λαύρας —; s. XII. f. 218 (Inscr. Περὶ τῆς τῶν ὠφελεῖν ἢ βλάπτειν δυναμένων φαρμάκων ἐνεργείας). **Berlin:** Phillipps. 1530; s. XVI. f. 219ᵛ. **Cheltenham:** Phillipps. 21975; s. IX. f. 306 (Inscr. *wie im* Athous). **Escurial:** Scorial. Σ. I. 17; s. XV. f. 188 (Inscr. *wie im* Athous. *Collation in Wellmanns Besitz*).

III. R. 3; s. XI. f. 129ʳ (*Collation in Wellmanns Besitz*). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 23; s. XIV. f. 183ʳ. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5679; s. XV. f. 209 (in tit. om. καὶ θεραπείας). **Madrid:** Matrit. real bibl. 44 (ol. 23); s. XV ex. f. 164ʳ. **Mailand:** Ambros. A 95 Sup.; s. XIV ex. f. 129ʳ—133ʳ. L 119 Sup.; s. XV. f. 177ʳ. Arch. del Capitolo Metrop. 2; s. XV. f. 114—119 (in tit. om. καὶ θεραπείας; *vgl. den* Harleian.). **Modena:** Mutinens. 115 (II D 16); s. XV. f. 167ʳ. **Paris:** Parisin. 2182; s. XV. f. 174ʳ. 2183; s. XV. f. 147. 2184; s. XVI. f. 188. 2185; s. XVI. f. 175. 2224; s. XIV—XV. f. 427ʳ. **Rom:** Palat. 77; s. XIV. Urbin. 66; s. XV. f. 146—155 (Inscr. *wie im* Athous). **Venedig:** Marcian. 92; s. XIII. f. 92 (Inscr. *wie im* Athous). 271; s. XV in. f. 137. 272; s. XV. f. 233. 597; s. XV.

Περὶ ἰοβόλων, ἐν ᾧ καὶ περὶ λυσσῶντος κυνός. *De iis, quae virus eiaculantur, animalibus libellus, in quo et de rabioso cane.* (Spr. II 42—91.)

Inc. (προοίμιον). Τὸν μὲν περὶ τῶν ἰοβόλων ζῴων καὶ θανασίμων φαρμάκων λόγον.
Expl. ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ τῆς μήκωνος ὀπός. Τοιοῦτος μὲν ὁ θηριακὸς τρόπος.

GRIECH. HDSS. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Λαύρας; s. XII. f. 227. **Berlin:** Phillipps. 1530; s. XVI. f. 230. **Cheltenham:** Phillipps. 21975; s. IX. f. 319ʳ. **Escurial:** Scorial. Σ. I. 17; s. XV. f. 197ʳ. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 23; s. XIV. f. 190ʳ (Tribus libris dispos.). **Madrid:** Matrit. real bibl. 44 (ol. 23); s. XV ex. f. 171. **Mailand:** Ambros. L 119 Sup.; s. XV. f. 186. Arch. del Capitolo Metrop. 2; s. XV. f. 119ʳ—126. **Modena:** Mutinens. 115 (II D 16); s. XV. f. 175. **Paris:** Parisin. 2182; s. XV. f. (148 s) 134. 2183; s. XV. f. 154. 2184; s. XVI. f. 197ʳ. 2185; s. XVI. f. 184. 2224; s. XIV ex. f. 434ʳ. **Rom:** Barberin. II 58; s. XVI. f. 47 (D. liber VII. Expl. ἰατρῶν σωθέντας ἔγνωμεν). Palat. 77; s. XIV. Urbin. 66; s. XV. f. 155. Vatic. 284*; s. XI—XII. f. 265 (Inc. γνήσιον καὶ ὠφέλιμον ἐφάνη μοι. Expl. ἐξῆς τὰ λοιπά, mutil. in fine). **Venedig:** Marcian. 271; s. XV. f. 143. 272; s. XV. f. 244 (Tit. om.). 597; s. XV.

Περὶ εὐπορίστων ἁπλῶν τε καὶ συνθέτων φαρμάκων α΄ β΄. *De facile parabilibus tam simplicibus quam compositis medicamentis libri II.* (Spr. II 92—338.)

Inc. Ἡ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων παράδοσις, τιμιώτατε Ἀνδρόμαχε.
Expl. ἐν δυσὶ τόμοις συνειληχότες ἐπεστάλκαμέν σοι.

GRIECH. HDSS. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4337. 217; s. XVI. f. 10. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 10; s. XIV. p. 27. 74, 20; s. XV. p. 1. Riccard. 91 (K. II 7); s. XV. **Kopenhagen:** Hauniens. bibl. univ. e donatione variorum 4° 277; s. XV—XVI. f. 5. **London:** Sloanean. (Brit. Mus.) 804; s. XVI. (?) f. 2 (»Kunststück eines Kalligraphen, dem viell. ein Druck vorgelegen hat, den er nachzuahmen sucht.« Kalbfleisch). **Neapel:** Neapolit. 307 III D 23; s. XV. f. 1. **Rom:** Palat. 400*; s. XV. f. 383. Vatic. 290; s. XVI. f. 1.

ÜBERS. A) **Erfurt:** Amplon. 2° 41 (238); s. XIV. f. 1—62ʳ (Inc. Multi voluerunt auctores antiqui de virtutibus herbarum. Expl. masticatione assidua tollit. *Etwa* περὶ ὕλ. ἰατρ.?). **St. Gallen:** Vadian. 318; s. XIII. (Inc. Pondera medicinalia signa conati sumus narrare. Expl. *wie im* Amplon.). **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 979; s. XIV. f. 112 (Inc. *wie im* Amplon.). **Salamanca:** Bibl. univ. 2. 4. 6°; s. XVII. no. 5. **Venedig:** Bibl. monast. St. Michael 6; s. XIII (Inc. Achorus. Expl. Zedear etc. *Verbleib unbekannt*).

Βίβλος περιέχουσα περὶ πείρας ἰατρικῆς, περὶ ἁπλῶν τε καὶ συνθέτων φαρμάκων κατὰ ἀλφάβητον ὑποτεταγμένη. *Liber agens de experientia medica, de simplicibus et compositis medicamentis, ordine litterarum digestus.*

Inc. Ἄβρωτα διατηρεῖ ἀπὸ μυῶν.
Expl. καὶ σμύρνη ἐνσταζόμενον.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 75.8; s. xv. p. 4 (Frgm. litteram A non excedens). **Leyden:** Voss. fol. 59; s. xiv. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 17.900; s. xvii. f. 268ᵛ. **München:** Monac. 484 (542) (?); s. —. **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. 41ᵛ. **Padua:** Bibl. Ioannis Rhodii (D. et Stephani Ath. de pharmacis ordine litterarum. *Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 2151; s. xvi. f. 65 (*Wie im* cod. Bibl. Io. Rhodii). 2181; s. xvi. f. 1 (*Wie im* cod. Bibl. Io. Rhodii). 2238; s. xv. f. 539. 2243; a. 1339. f. 553. 2286; s. xiv. f. 1. **Wien:** Vindob. 11; s. —. 18; s. xv. f. 94 (*Wie im* cod. Bibl. Io. Rhodii. Lectt. specimen *im* Berol. fol. 39 [275]). 28; s. —. 32; s. xvi. f. 29—30ᵛ (Expl. ὁ τοιοῦτος ἀνέλπιστος). 39; s. —. 52; s. xv. f. 39—48 (Expl. καὶ διακρατούμενον).

Μετάφρασις εἰς Νικάνδρου θηριακὰ καὶ ἀλεξιφάρμακα. *Metaphrasis in Nicandri Theriaca et Alexipharmaca.*

Griech. Hdss. **Leyden:** Voss. fol. 59; s. xiv. **Paris:** Bibl. Mazarine 4461; s. xv. f. 104. Parisin. 2182; a. 1481. f. 134 *und* 148. 2183; s. xv. f. 147 *und* 155. 2184; s. xvi. f. 188 *und* 197. 2185; s. xvi. f. 175 *und* 184. Bibl. de la ville de Paris 12; s. xv. f. 104. **Rom:** Urbin. 66; s. xv. f. 165ᵛ.

Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. *De mensuris et ponderibus.* (Hultsch, Metrol. script. I 239—244.)

Inc. Ἐγὼ φίλτατε περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων.
Expl. παλάγιον δὲ ἢ ς ὀβολόν.

Griech. Hdss. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Λαύρας, s. xii. f. 6. **Escurial:** Scorial. Φ. III. 7*; s. xiv. f. 5ᵛ (Inc. Τὸ κεράμιον λίτρας οβ'). **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. 236ᵛ (»Fere eadem quae apud Hu. p. 240, 1—241, 4. 242, 12—244, 8«). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 6305; s. xvi (?). f. 157ᵛ. **Mailand:** Ambros. A 95 Sup.; s. xv. f. 18. Arch. del Capitolo Metrop. 2; s. xv. f. 137ᵛ—139 (Expl. σταθμοῦ δὲ ὁλκαὶ ρκ'). **Modena:** Mutinens. 115 (II D 16); s. xv. f. 187. **Oxford:** Baroccian. 216; s. —. f. 108 b. **Paris:** Imprimés, Réserve Te 138, 27*; s. xv. f. 44ᵛ. **Rom:** Barberin. I 118; s. iv. f. 293 (Expl. τὸ ἐρυθρὸν τοῦ ξανθοῦ). Vat. 299*; s. xv. f. 449ᵛ (Inc. Τὸ κεράτιον τῷ αὐτῷ. Expl. ὁ κύαθος [ϛα' <ε Γ̊α'). 1904; a. 1306. f. 227ᵛ.

Übers. a) **Laon:** Laudunens. 418; s. xiv/xv. no. 10.

Excerpta.

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 1479; s. xix (Ἰατροσόφιον ἀπηνθισμένον ἀπὸ Γαλ. ... καὶ Δ.). **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4337. 217; s. xvi. f. 51 b (Ἑρμηνεία τοῦ Δ. περὶ τοῦ καρωφάλου [sic] καὶ ἄλλων ἑτέρων). Κουτλουμουσίου 3321. 248; s. xvii (Δ. περὶ ἁπλῶν βοηθημάτων ἐν βίβλῳ ἰατρικῇ Νικολάου Ἱεροπαιδος). Ξηροποτάμου 2432. 99; s. xvii (Διαθήκη τῶν τριῶν ἰατρῶν Γαλ. Ἱππ. καὶ Δ.). **Berlin:** Berol. fol. 39 (275); s. — (»Probecollat. von Hdss. des D. in der Marciana«). **Bologna:** Bonon. 1808; s. xv. f. 174 (Κοινὰ βοηθήματα τῶν νηπὰ [sic] περίοδον παροξυνομένων). 3632; s. xv. f. 385—416ᵛ. **Cheltenham:** Phillipps. 21975; s. ix. f. 332ᵛ (Περὶ ἀντιφαρμάκων.). **Escurial:** Scorial. Φ. I. 10; s. xvi. f. 205. Ω. I. 8; s. xiv. f. 24 (Ἀσθματικόν. Inc. Ἀριστολοχία στρογγύλη). **Florenz:** Laurent. plut. 75, 8; s. xv. p. 438 (Quaedam medica βοηθήματα. Inc. Κολιάνδρου κόκκους. Ad D. pertinere susp. Bandini III 153). **Göttingen:** Hist. nat. 6; a. 1670 (Simplicium facultates medicae ex antiquis [Dioscoride], opera et stud. G. H. Welsch). **Leyden:** Voss. fol. 59; s. xiv (De divisione partium anni et quaenam medicinae singulis conveniant temporibus sec. Aegyptios). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 8231*; s. xvii. f. 1 (Ὀνομαστικὸν εἰς τὰ τοῦ Δ. π. ὕ. ἰ. Inc. Αἰβαδανέ. Expl. ὤκιμον). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4616 (N 84); s. xv. f. 171 (Περὶ τινων βοτανῶν δυνάμεως. Inc. Ἀψίνθιον θερμόν ἐστι). 4631 (N 110); a. 1474. f. 89 (Περὶ δυνάμεως τινων βοτανῶν κατ' ἀλφ. Inc. Ἀλθαία ἣν ἔνιοι) *und* f. 155 (Περὶ λίθων). **Mailand:** Ambros. D 477 Inf.; s. xvi (In partem D. notae M. Ant. Maranthae). Arch. del Capitolo Metrop. 2; s. xv. f. 139—143ᵛ (»Un indice dei nomi delle piante di D. coi relative num. distribuite, almeno in parte, secondo i luoghi nei quali nascono«). **Mitylene:** Bibl. gymnas. 33; a. 1774. f. 1—224. **Moskau:** Mosquens. 477; a. 1624. f. 8 (Ἀπὸ τὰ ἰατρικὰ βιβλία τοῦ Δ. μερικὰ εἰς κοινὴν γλῶσσαν μεταγλωττισθέντα. Inc. Περὶ ἴριδος. Expl. Περὶ σελίνου). **Oxford:** Baroccian. 88; s. xv—xvi. f. 164 b (Ἐκ τῶν Ἀσκληπιάδου καὶ Δ. περὶ δυ⟨σπνοίας⟩). 150; s. xv in. f. 77 (Pauca de simplicibus). Is. Casauboni Adversar. 27. f. 145. 146 (Nonnulla ex D. Inc. Ἡ βίβλος περιέχει). **Paris:** Parisin. 1603; s. xvi. f. 178. 2228; s. xiv—xi. f. 92. 2286; s. xiv. f. 124 (Praecepta de sanitate tuenda per XII menses). 2294; s. xv. f. 138 (De plantis et animalibus Exc.). 2313; s. xiv. f. 1 (Remedia varia). 2337; s. xv—xvi. f. 89 (Exc. de simplicibus remediis). 2510; a. 1384. f. 80 (Exc. de animalibus marinis et terrestribus ad morbos curandos idoneis). Suppl. 3; a. 1616 (Thesaurus Theophrasti et D. auctore Paulo Renealmo Blesensi). 493; s. xix (Variae lectt. in D.). 1202; s. xiv—xvi. f. 16. **Rom:** Palat. 77; s. xiv. f. 1. Vatic. 284; s. xi—xii (?). f. 1—251 (Γαλ. τῶν ἁπλῶν βιβλίον ς'—ια' ἔχον ἀπὸ τοῦ Δ. ὅσα Γαληνῷ παραλέλειπται) *und* f. 251ᵛ (Κεφάλαια τῶν ἐν τῷ ς' βιβλίῳ Δ.). **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 16; s. xvi. f. 154ᵛ (Inc. Μὴν Ἰανουάριος) *und* f. 161 (Inc. μελ' τὸ καλόν). **Wien:** Vindob. med. 28; s. xv. f. 67—115 (Βίβλος ἑρμηνεὺς ποῶν βοτανῶν ... κατὰ στοιχεῖον. Inc. Ἀψίνθιον. Expl. ὤκιμον κτλ.). **Zürich:** Turicens. C 136; s. xvi. f. 115 (περὶ τοῦ οἴνου) *und* f. 120 (περὶ λυκίου, μυρίκης, σπληνός, λέπρας).

Übers. a) **Breslau:** Vratisl. bibl. univ. III F 19; s. ix. f. 118 (... nomherbufem (?) ...). **Monte Cassino:** Casinens. 97; s. x. p. 476 (Inc. Nascitur in montuosis. Expl. suspensam fugare. *Es folgt:* Lingua bovis. Aconitum. Ciminum. »fort. Dioscoridis«). **Kopenhagen:** Hauniens. bibl. reg. 1653; s. xiii (xiv). f. 159 (Antiballomena. Prol. inc.: Quem

antiballomenon librum et Dioscorides noscitur fecisse. Expl. prol.: hic prologus in principio debet fieri libri). **Oxford:** Canonic. 272; s. xiv ex. f. 55 (»De purgantibus secundum Diosc.« Inc. Elleborus [?] albus purgat). Coll. Iesu 99 C; s. xvi (»Opus de animalium differentiis ex scriptis Aristotelis Dioscoridis ... aliorumque collectum«). **Paris:** Bibl. Mazarine 3599; s. xiii—xiv. f. 1 (Liber Serapionis, aggregatus in medicinis simplicibus, ex dictis Dioscor. et Gal. et aliorum antiquorum. Transl. Symeonis Ianuensis interprete Iacobo Iudeo Tortuensi ex arab. in lat. Inc. Postquam vidi librum Dyascoridis. Expl. calefacione et desiccatione forti). **Schlettstadt:** nr. 96; s. xii. no. 2 (»Vie de .. Dioscore«). **Valenciennes:** nr. 335 (323); s. xvii in. f. 1 (De carduo). **Wolfenbüttel:** Guelferb. 1615 (1. 8 Aug.); s. xiv—xv. f. 116—211 (Joh. Scrapionis liber aggregatus in medicinis simplicibus ex dictis Diosc. etc.).

D) **Paris:** Parisin. 1124; s. —. nr. 5 (Περὶ ἀντεμβαλλομένων alphab.).

ELEUTHERUS.

Excerpta.

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. 358 (Ἐπὶ ἰσχιαδικῶν).

EPIPHANIUS.

Φυσιολόγος. *Physiologus.*

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Διονυσίου 3766. 232; s. xvii. no. 25. 3778. 244*; s. xvii. no. 2. 3897. 363*; s. xviii. no. 7. Ἰβήρων 4272. 152; s. xvi. f. 40. 4310. 190; s. xiii. no. 1. 4325. 205; s. xvii. f. 153. 4450. 330; s. xviii. no. 11 (Π. φύσεως ἑκάστου). 4468. 348; s. xvi. no. 10. 4497. 377; s. xiv. f. 106. 4720. 600; s. xvii. no. 21. 4788. 668*; s. xviii. no. 28. 4799. 679; s. xviii. no. 4. 4815. 695; s. xvi. no. 2. 4925. 805; s. xvii. f. 80. Κουτλουμουσίου 3260. 2; s. xvi. no. 2. Παντελεήμονος 5752. 245; s. xvii. no. 5. Σταυρονικήτα 951. 86; s. xvii. no. 5. **Paris:** Parisin. 834; a. 1585. f. 1 (cum lat. versione et notis D. Consali Ponce de Leon Hispalensis). 2027; a. 1449. f. 213. 2426; s. xvi. f. 90. 2509; s. xv. f. 188. **Rom:** Vatic. 695; s. xiv—xv (Inc. Ὁ φυσιολόγος ἔλεξε περὶ τοῦ ἐλέφαντος). **Wien:** Vindob. med. 29; s. xv. f. 117 (Inc. Ἀρξώμεθα τοίνυν λαλῆσαι περὶ τοῦ λέοντος βασιλέως. Expl. θηρεύονται παρὰ τοῦ θηρευτοῦ). phil. 290; s. —. theol. 128; s. —.

Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. *De mensuris et ponderibus.* (Ed. Dindorf, Lips. 1859.)

Inc. Κόρος σίτου μοδίων ν'.
Expl. μετρητὴς ξεστῶν οβ'.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4212. 92; s. xvi. f. 28. 31. 4871. 751; s. xvii. no. 53. **Cambridge:** Cantabr. bibl. univ. Gg I 2*; s. xv. f. 261 (Expl. κουστωδία ἄνδρες ϡ). **Carpentras:** nr. 1774 (P., V)*; s. xvii. f. 144. **Holkham:** nr. 289; s. xii. f. 175 (Expl. λίτραν μίαν καὶ ℥ ℥ η'). **Madrid:** Matrit. bibl. univ. 30; s. xi. no. III. **Oxford:** Miscell. 211; s. xv. f. 73 (Inc. Κόρος σίτου μόδια λ'). 212*; s. xvi. f. 87. **Paris:** Parisin. 2665; s. xiv—xv. f. 204. 2720; s. xvi. f. 186ᵛ. 2731; s. xvi. f. 133ᵛ. 2830; a. 1515. f. 232. **Rom:** Ottobon. 259; s. xiv—xv. f. 122.

Übers. a) **Carpentras:** nr. 1774 (P., V); s. xvii. f. 289.

Περὶ τῶν δώδεκα λίθων τῶν ἐν τῷ λογίῳ τοῦ ἱερέως ἐμπεπερονημένων. *De duodecim gemmis panno sacerdotis infibulatis.*

Inc. Σάρδιον τὸ Βαβυλώνιον καλούμενον.
Expl. εὑρίσκεται δὲ καὶ οὗτος ἐν τῷ ὄρει τῷ αὐτῷ.

Griech. Hdss. **Berlin:** Berol. 4° 5 (304); s. xv—xvi. f. 70ᵛ. **Escurial:** Scorial. X. II. 2; s. xvi. f. 129ᵛ. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4631 (ol. N 110); a. 1474. f. 153. **Paris:** Parisin. 2228; s. xiv—xi. f. 49. **Wien:** Vindob. med. 27; s. xvi. f. 118ᵛ—121 (*Abschrift im Berol. fol. 39 [275]*). 29; s. xv. f. 464ᵛ—475 (Expl. τίθει δὲ ἐντὸς τῶν ὀφθαλμῶν περισσότερον. *Abschrift im Berol. fol. 39 [275]*).

Excerpta varia.

Griech. Hds. **Lesbos:** Βιβλ. τῆς τοῦ Λειμῶνος μονῆς 175; s. xvii.

ERASISTRATUS.

Excerpta varia.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2324; s. xvi. f. 1 (Hipp., Gal., Magni et Erasistrati iatrosophium. Inc. Τὴν περὶ τῆς τῶν οὔρων).

EROTIANUS.

Τῶν παρ' Ἱπποκράτει λέξεων συναγωγή. *Vocum Hippocraticarum conlectio.*
(Ed. Klein, Lips. 1865.)

Inc. Τὴν Ἱπποκράτους πρ γματείαν, ἀρχιατρὲ Ἀνδρόμαχε.
Expl. μάλιστα ἐν Θρᾴκῃ καὶ Μακεδονίᾳ εὑρίσκειν.

Griech. Hdss. **Berlin:** Berol. fol. 39 (275) —. (*Coll. vatikanischer Hdss.*). **Brüssel:** Bruxell. 11345—48; s. xvi. f. 1. **Cambridge:** Cantabr. 2049 (Kk V 7); s. xv—xvi. **Escurial:** Scorial. y. I. 9; s. xvi. f. 158. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. **München:** Monac. 71; a. 1531. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. d'Orvill. X 1. 1. 3; s. xv ex. f. 166. **Paris:** Parisin. 1868; s. xv. 2141; s. xv. 2142; s. xiii—xiv. 2143; s. xiv. 2144; s. xiv. 2145; s. xv. 2148; s. xv. 2151; s. xvi. f. 49 (A—O). 2177; s. xvi. f. 96. 2247; s. xvi. 2248; s. xv. 2254; s. xv. 2255; s. xv. 2614; s. xvi. 2615; a. 1533 *und* 1584. f. 1. 2651; s. xvi. f. 1. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. Vallicell. 78 (F 9); s. xvi. f. 188—196v (Expl. παρὰ τὸ δόρυ παύειν· ὃ γὰρ ἡμεῖς. *Coll. Ilbergs, Vorrede u. p. 2—57, 14 Kl. in dessen Besitz*). Vatic. 277; s. xiv. f. 2. 1133 (1134 Kl.); s. xvii (Apogr. codicis 277). **Venedig:** Marcian. App. cl. V 15; s. xvi. **Wien:** Vindob. med. 38°; s. — (*Coll. mit der Franzschen Ausgabe im Berol. fol. 39 [275]*). 43; s. xvi. f. 83—121v.

Dazu: Fonteblandensis Feuraei ap. Foesium. Mediceus Foesii. Imperialis Sambuci. Card. Sirleti.

ESDRAS PROPHETA.

Περὶ κρισίμων ἡμερῶν. *De diebus criticis.*

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2149; s. xvi. f. 165v. Suppl. 636; s. xvi. f. 134. **Wien:** Vindob. med. 27; s. xvi. f. 121 (Περὶ τῶν δώδεκα μηνῶν τὰς ἐπιβαρεῖς ἡμέρας. Inc. Μηνὶ σεπτεβρίῳ γ'. Expl. Αὔγουστος δ' καὶ ιε').

Εἰς ὑδερικοὺς καὶ εἰς πάντα τὰ ψυχρὰ νοσήματα. *Pro hydropicis et omnibus morbis frigidis.*

Inc. Μαμηρά, οὔγγιανα.

Griech. Hdss. **München:** Monac. 72; s. xvi. **Rom:** Angelic. 4 (C. 4. 16); s. xvi in. f. 290. **Wien:** Vindob. med. 31; s. —. *hinter* f. 127.

Ἡ ἀντίδοτος τοῦ Ἔσδρα. *Antidotus Esdrae.* (*Vgl.* Paul. Aeg. VII 11.)

Inc. Ἀμώμου γραμμάρια ιϛʹ.
Expl. καὶ ἔξωθεν ἐμπλάσας ἐπιτίθει.

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 1808; s. xv. f. 124v. **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. 5b *und* 32v. Roe 14; s. xv. f. 280.

EUPHEMIUS SICULUS.

[Περὶ συνθέσεως φαρμάκων.] *Medicamentorum compositiones ab Euph. S. et Philippo Nero Rheginensi collectae.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2194; s. xv. f. 454.

EUSEBIUS.

Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. *De mensuris et ponderibus.*

Griech. Hds. **Carpentras:** nr. 1774 (P. V.); s. xvii. f. 162v *und* 269.

Übers. a) **Carpentras:** nr. 1774 (P. V.); s. xvii. f. 280. 298.

EUSTATHIUS.

Excerpta.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. 355 (Inc. Ἤκουσα κἀγὼ Εὐστάθιος ὁ εὐτελὴς ἰατρός). **Rom:** Vatic. 299; s. xv. f. 393v (»Commemoratur ἐγὼ Εὐστάθιος ὁ εὐτελὴς ἰατρός«).

EUTECNIUS.

Παράφρασις εἰς Διονυσίου Ἰξευτικά. *Paraphrasis in Dionysii Ixeutica. Libri II.*

Inc. Ἐπειδή σοι τῆς γῆς ἁπάσης.
Expl. ἀπαρτίσαι τρίχας ἱππείους.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Λαύρας; s. xii. f. 285 (Inscriptionis expers). **Escurial:** Scorial. Σ. I. 17; s. xv. f. 259v. **Wien:** Vindob. med. 1; s. vi. f. 474—485v (Inc. ... γεις, εἰ καὶ πόρρω που τελευτήσεις, τί τῶν ζώων. Expl. Ἀπόλλωνος δὲ μάλχεαι).

Παράφρασις ἐκ τῶν Νικάνδρου θηριακῶν. *Paraphrasis in Nicandri Theriaca.* (Ed. Florentiae 1764 Nicandri p. 298 ss.)

Griech. Hdss. **Athos:** Athous Βιβλ. μον. Λαύρας; s. xii. f. 242. **Cheltenham:** Phillipps. 21975; s. ix. f. 360v (*vgl.* f. 338 ss.). **Escurial:** Scorial. Σ. I. 17; s. xv. f. 212. **Florenz:** Florent. bibl. naz. II. III. 304; s. xvi (Inc. Τῶν ἑρπετῶν θηρίων ὁπόσα ἐστίν. Expl. οὗτός ποτε γένηται τοῦ παῖξαι). **Rom:** Urbin. 66; s. xv. f. 165v. **Wien:** Vindob. med. 1; s. vi. f. 393—437v.

Παράφρασις ἐκ τῶν Νικάνδρου ἀλεξιφαρμάκων. *Paraphrasis in Nicandri Alexipharmaca.*

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4302. 181; s. xvi. f. 167. Λαύρας; s. xii. f. 260. **Cheltenham:** Phillipps. 21975; s. ix. f. 375. **Escurial:** Scorial. Σ. I. 17; s. xv. f. 232v. **Rom:** Urbin. 66; s. xv. f. 183. **Wien:** Vindob. med. 1; s. vi. f. 438v. 5*; s. xvi—xvii. f. 9 (Inc. Νίκανδρος ὁ ποιητής. Expl. πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ ὠφέλειαν ἐξεύρηται. *Aus* Vindob. med. 1).

•

Παράφρασις εἰς Ὀππιανοῦ Ἁλιευτικά. *Paraphrasis in Oppiani Halieutica.*

Griech. Hds. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4336. 216; s. xv (Inc. Αἱ ῥαφίδες τῷ λίνῳ πρὸς τὸν αἰγιαλόν). Λαύρας; s. xii. f. 273 (Inc. *wie im* cod. Ἰβήρων. Expl. τοῖς ἰχθύσι οἱ θηραταί). **Escurial:** Scorial. Σ. I. 17; s. xv. f. 246. **Rom:** Urbin. 66; s. xv. f. 193v (Inc. Ταῖς ῥαφίσιν δὲ ὡς λεπταῖς διεξελθεῖν. Expl. ὥσπερ οὐδὲ τῶν παστάδων αἱ γυναῖκες). **Wien:** Vindob. med. 1; s. vi. f. 460 (Inscriptionis expers).

GREGORIUS NYSSENUS.

Περὶ κατασκευῆς ἀνθρώπου. *De hominis opificio.* (Ed. Migne, Patrol. 44 p. 125—256.) *Vgl.* Nemesius *de natura hominis.*

Inc. Εἰ ταῖς διὰ τῶν χρημάτων τιμαῖς.
Expl. αἰῶνος τῶν αἰώνων. ἀμήν.

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 433 (132); s. xii. no. 2 (Κεφάλαια λ'). **Athos:** Βιβλ. μον. Διονυσίου 3748. 214; s. xv. no. 1 (Κεφ. λ'). 3808. 274; s. xvi. f. 333 (Π. φύσεως ἀνθρώπου). Ξενοφῶντος 739. 37; s. xviii (Π. ἀνθρώπου κεφ. λ). **Berlin:** Phillipps. 1432; s. xvi. f. 1. **Brüssel:** Bruxell. 11354; s. —. f. 1 (De homine capp. 30. Inc. Θεωρία τις ἡ ἀκριβωτέρα [sic]. Expl. κεκριμένην μὲν ζῶσαν). **Cambridge:** Cantabr. bibl. univ. L I IV 12; s. xv. f. 47. **Escurial:** Scorial. Υ. III. 7; s. xi. f. 202 (Des. in cap. 6 ἐδείχθη ἄρα λογικὴ ἡ ψυχή). **Jerusalem:** Bibl. Mar-Saba 366; s. —. f. 101. **Genua:** Bibl. della Missione urbana 17; s. ix ex.—x. f. 213. **Leyden:** Gron. 12; s. xvi. f. 244 (Expl. cap. 23 καὶ εἴ τις ἐκ τῆς ἀνάγκης ταύτης ἴδα ...). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4861; s. xvi. no. vi (Π. εἰκόν. ἀνθρ.). real bibl. 14 (ol. 13); s. xvi. f. 1

(*Wie im cod. bibl. nac.*). **Mitylene:** Bibl. gymnas. 1; a. 1598. no. 2. **Oxford:** Miscell. 20; s. xiv. f. 321ᵛ. **Paris:** Coislin. 228; s. xi—xiv. f. 62. 229; s. x—xii. f. 83ᵛ. 235; s. x—xi. f. 121 (fine mutil.). Parisin. 476; s. x. f. 64ᵛ. 479; s. xiii—xv. f. 79. 503; s. xiv. f. 144. 777 A; s. xvi. f. 246ᵛ. 940; s. xv. f. 140. 956; s. xiv. f. 82ᵛ. 968; s. xv. f. 109. 1007; s. xvi. f. 1. 1009; s. xvi. f. 1. 1010; s. xvi. f. 105. 1053; s. x—xi. f. 207. 1247; s. xiv—xv. f. 52. 1277; s. xiii. f. 55. 1542; s. x—xiii. f. 10. Suppl. 341; a. 1533—1535. f. 10. **Saloniki:** Bibl. gymnas. 17; s. xiv. f. 204. **Urbini et Pisauri:** Bibl. Ducis —; s. — (De conditione hominis. *Verbleib unbekannt*).

Übers. a) **Bamberg:** Bibl. publ. 585 (B IV 13); s. x (interpr. Dionysio Exiguo). 1730 (B VI 12); s. —. **Bergamo:** Bibl. civica Δ 4, 10; s. xv. f. 1 (De natura hominis transl. per Burgundionem iudicem Pisanum, *etwa Nemesius?*). **Paris:** Parisin. 1701; s. xiii. no. 8 (interpr. Dionys. Exiguo. De conditione hominis). 1710; s. xiv. no. 1 (De imagine s. de conditione hominis. interpr. Dionys. Exiguo). 2633; s. xiii. no. 2 (*Wie im* Parisin. 1701). 2636; s. xii. no. 1 (Inscr. De imagine sive de similitudine Dei in homine. Initio mutil.). **Rom:** Urbin. 485 (olim 74); s. xv. f. 64ᵛ (interpr. Dionys. Exiguo). **Venedig:** Marc. App. cl. III 21; s. xiv. f. 26 (Inscr. De imagine i. e. de hominis conditione). cl. III 22; s. xvi. f. 1.

Περὶ σφυγμῶν. *De pulsibus.*

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorial. Φ. III. 11; s. xiv *und* xv. f. 49ᵛ (Περὶ σφυγμῶν καὶ ἑτέρων κινήσεων τοῦ σώματος). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 6295; s. xv (xiv sec. catal.). f. 88ᵛ. **Paris:** Parisin. 1884*; a. 1503. f. 78 (Fragmentum). 2316; s. xv. f. 194.

Λόγος πρὸς ἀστρονόμους. *Oratio adversus astronomos.*

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1527 (ol. Meerm. 217)*; s. xvi. f. 66ᵛ (Inc. Ὥσπερ οἱ ἰχθύες. Expl. ἕως ἑσπέρας). **Mailand:** Ambros. Q 94 Sup.*; s. —. f. 366ᵛ (*Wie im* Phillipps.). **Paris:** Parisin. 2155*; s. xiv. f. 305.

Excerpta varia.

Griech. Hds. **Lesbos:** Βιβλ. τῆς τοῦ Λειμῶνος μονῆς 175; s. xvii.

GREGORIUS THEOLOGUS.

Περὶ συνθέσεως καὶ διακρίσεως τοῦ ἀνθρωπείου σώματος. *De compositione et distinctione corporis humani.*

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Διονυσίου 3748. 214; s. xviii. no. 2 (Ποιήματα . . ιγ'. Περὶ φύσεως ἀνθρωπίνης). **Rom:** Vatic. 300; s. xii—xiii. f. 293 (Inc. Δεύτερον ἐννοεῖ κόσμον. Expl. στοιχεῖα τοῦ ἀνθρώπου).

Ἀλάτιον. *Alatium.* (Ed. Ideler, Phys. et Med. gr. I p. 297—298.)
Inc. Ὀφθαλμίαν οὐ ποιεῖ ἕως γήρως.
Expl. χρῶ ἐν ἐλέσμασιν οἷς ἂν βούλῃ.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4271. 151; s. xv. f. 70β. **Bologna:** Bonon. 1808; s. xv. f. 42. 3632; s. xv. f. 228. **Jerusalem:** Bibl. patriarch. 148; s. xvi. f. 56. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 10, 058; s. xv. f. 47. **München:** Monac. 105; s. xvi. f. 333. 288; s. xiv (Inc. Ὑσσώπου κρητικοῦ). **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. 32ᵛ. **Paris:** Parisin. 2236; s. xv. f. 59ᵛ. **Turin:** Taurin. 17 B VII 22 (B I 12); s. xvi *und* xviii. f. 137 (*Verbrannt*).

HARPOCRATION.

Περὶ φυσικῶν δυνάμεων ζῴων τε καὶ φυτῶν καὶ λίθων. *De facultatibus naturalibus animalium et herbarum et lapidum.*
Inc. Ἄμπελος λευκή, ἥτις καὶ βρυωνία λέγεται.
Expl. μαινίδα ὀπτὴν δοὺς φαγεῖν θεραπεύσεις.

Griech. Hdss. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4631 (ol. N 110); a. 1474. f. 6ᵛ. 37. 53ᵛ. 67 (Α—Υ. »Consutum cum Hermetis Trismegisti Κυρανίδες.« Wellmann). **Moskau:** Mosquens. 468; s. xvi. f. 114. **Paris:** Coislin. 158*; s. xvi. f. 80 (De lapidibus, plantis Α—Υ). [**Rom:** Vatic.] **Toledo:** Bibl. del cab. de la igl. cat. 101, 15*; s. xv. p. 280 (Περὶ ἀσπάλακος. Περὶ σαλαμάνδρας). **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 13; s. xiv—xv. f. 125 (*Specimen im Weigelschen Nachlaß Berol. fol. 39 [275]*).

[Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν καίσαρα.] *Epistula ad imperatorem.*
Inc. Πολλῶν ἐπιχειρησάντων ἐν τῷ βίῳ, σεβαστὲ καῖσαρ.
Expl. σκεύαζε καθ' ἑκάστην δύναμιν.

Griech. Hds. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4631 (ol. N 110); a. 1474. f. 75.

HELIODORUS.

Πρὸς Θεοδόσιον τὸν μέγαν βασιλέα. *Ad Theodosium regem.* (*Zweifelhaft, ob medizinisch.*)
Inc. Σκῆπτρα γῆς μέλοντες.

Griech. Hds. **Rom:** Vatic. 1174; s. xiv—xv. f. 68ᵛ.

Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. *De mensuris et ponderibus.*

Inc. Μ. μνᾶ, < δραγμή, κ κοτίσχη (sic).
Expl. ὁ ξέστης τοῦ μέλιτος λίτρας α'.

Griech. Hdss. Escurial: Scorial. Y. III. 14; s. xv. f. 236v. Florenz: Laurent. App. 2; s. xv. f. 240 (Expl. ὀβολοὺς ιε'). Leyden: Voss. fol. 25; s. xv. Mailand: Ambros. S 3 Sup.; s. xv—xvi. f. 21. Rom: Vatic. 299; s. xv. f. 451.

Chirurgia.

Inc. Cirurgie operationem.
Expl. similantia favorem.

Übers. a) Paris: Parisin. 11219; s. ix. f. 36v.

Epistula phlebotomiae.

Inc. Quid est flebotomia.

Übers. a) Paris: Parisin. 11218; s. ix. f. 34v.

Excerpta varia.

Griech. Hdss. Florenz: Laurent. plut. 74, 7; s. ix. p. 103 (Περὶ καταγμάτων. De fracturis. Inc. Ἐν πρώτοις. Cf. Orib. IV 154. Ed. A. Cocchius, Veterum medicorum chirurgica p. 90 sq.), p. 113 (Περὶ τερηδονισμοῦ κρανίου. De cranii carie. Inc. Τὴν τοῦ κρανίου. Cf. Orib. IV 187), p. 116 (Περὶ ὀστώδους ἐπιφύσεως. De osse excrescente. Inc. Ὀστώδης ἐπίφυσις. Cf. Orib. IV 204), p. 116b (Περὶ ἀλωπεκίας. De capillis fluentibus. Inc. Τῆς ἀλωπεκίας. Cf. Orib. IV 207), p. 128 (Περὶ ἀκρωτηριασμοῦ. De mutilatione. Cf. Orib. IV 247), p. 128b (Περὶ τῶν κατὰ τοὺς δακτύλους συμβαινόντων. De iis quae digitis accidunt. Inc. Ἑξαδάκτυλοι γίνονται. Cf. Orib. IV 249), p. 136b (Περὶ ἐπιδέσμων. Cf. Orib. IV 281), p. 140b (Μεταγωγεύς. Adducens. Cf. Orib. IV 297), p. 141 (Κράτημα. Retinaculum. Cf. Orib. IV 299), p. 141b (Χειλοφύλαξ. Custos labiorum. Cf. Orib. IV 301), p. — (Περὶ διαφορᾶς καταρτισμῶν. Cf. Orib. IV 333), p. 154b (Νειλέως πλινθίον. Cf. Orib. IV 357). Rom: Vatic. 1885; s. xiv. f. 2 (Περὶ τῶν ἐν κατακλύσει ἀποστημάτων. Ex Orib. III 578).

Übers. a) Glasgow: Hunterian. T. 4. 13; s. x (ix). f. 48 (»Codex medicinalis de leccionibus Heliodori libris as clenada filiae flevie cironi rentauro [sic!]. Expl. part. I: narticium deltarium forfices. *Vgl.* H. Schoene, Hermes 38 p. 280. *Es folgt* Consequenti exponendae sunt passiones. Expl. eregere videantur«).

HERACLIUS.

Στίχοι πολιτικοί. *Versus politici.*

Inc. Πέδον τίθηνον ἀκρίβου (?) πεφιλαμένε.

Griech. Hds. **Oxford:** Baroccian. 220; s. xiii. f. 47v.

HERMES TRISMEGISTUS.

Opera varia.

Griech. Hds. **Sáros-Patak:** Bibl. d. reform. Colleg. (Ἑρμοῦ τρισμεγ. ἅπαντα. Mercurii ter maximi omnia quae exstant conquisita a. 1591.)

Ὄργανον. *Organum.* (Edd. Berthelot-Ruelle, Alchim. gr. I p. 23.)

Inc. Φιλοκαλίας χάριν ἐκκείσοω.

Expl. κ. κθ. λλ. λδ.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2327; a. 1478. f. 293.

Κανόνιον. *Canon.*

Griech. Hds. **Rom:** Vatic. 952; s. xiv. f. 184v.

Μέθοδος εἰς πᾶσαν καταρχὴν ἐπιτήδειος. *Methodus ad omne inceptum idonea.*

Inc. Πρὸ πάντων.

Griech. Hds. **Rom:** Vatic. 1066; s. xvi f. 18.

Κυρανίδες. *Kyranides.* (Ed. F. de Mély, Les lapidaires de l'antiquité II p. 3—124. *Vgl.* Harpocration π. φυσικ. δυνάμ. κτὲ.)

Inc. Θεοῦ δῶρον μέγιστον ἀγγέλων

Expl. τὴν ἱστορίαν ποιήσομεν θεοῦ ἀγάσει καὶ ἐνεργείᾳ.

Griech. Hdss. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4631 (ol. N 110); a. 1474. f. 6. **Moskau:** Mosquens. —; s. xvi. xviii. **Paris:** Coislin. 158; s. xvi. (L. I, A—Y). Parisin. 2256; s. xv. 2419; s. xv. 2502; s. xvi. (Lib. III. II. IV). 2537; a. 1272. **Rom:** Palat. 226; s. xv. **Venedig:** Marcian. App. cl. IV, 36 (olim Nanian. 258); s. xv—xvi. V, 13 (olim Nanian. 247); a. 1377 (L. I. III. II. IV). **Wien:** Vindob. med. 50; s. —.

Ἰατρομαθηματικὰ πρὸς Ἄμμωνα Αἰγύπτιον. *Iatromathematica ad Ammonium Aegyptium.* (Ed. Ideler, Phys. et Med. I p. 387—396. *Vgl. unten* Π. καταϰλίσεως νοσούντων.)

Inc. Τὸν ἄνθρωπον, ὦ Ἄμμων, κόσμον φασίν.
Expl. τοῖς ἀνθρώποις οὐδὲν ἐπιγίνεται.

Griech. Hdss. **Cheltenham:** Phillipps. 23007; s. xv. f. — (Inc. Τὸν ἄνθρωπον, ὦ Ἄμμων, μικρόκοσμον. Expl. mutil. ἐὰν δὲ σελήνης οὔσης ἐν ταύρῳ κατακλιθῇ τις Κρόνου συνόντος αὐτῇ ἢ ἀναμετροῦντος — Ideler I p. 395, 20). **Erlangen:** Bibl. Univ. 89; s. xv. no. 13. **München:** Monac. 105; s. xvi. f. 213. **Paris:** Parisin. 1405; s. xvi. f. 42. 1991; s. xv. f. 25 2139; s. xvii. f. 1. 2426*; s. xvi. f. 16v (Protagorae [Pythagorae] excerpta ex iatromathematicis Mercurii et Petosiridis etc. astrologica). Suppl. 652; s. xv. f. 291. **Rom:** Angelic. 17 (C 5. 4); s. xiv. f. 339 (Inc. mutil. καὶ ῥωννύντα = Idel. I p. 388, 8). Vatic. 1444; s. xv. f. 217. 1692 B; s. xv. f. 1. **Venedig:** Marcian. 336; s. xv.

Übers. a) **Rom:** Angelic. 315 (C 7. 16); s. xvii. f. 153—158 (Iatromathematica. Inc. Radii ex 7 planetis).

Περὶ κατακλίσεως νοσούντων. *Canon de decubitu infirmorum.* (Ed. Ideler, Phys. et Med. I p. 430—440. *Vgl. oben* Ἰατρομαθηματικὰ πρὸς Ἄμμωνα.)

Inc. Τὸν ἄνθρωπον, ὦ Ἄμμων, κόσμον φασὶν οἱ σοφοί.
Expl. τοῖς ἀνθρώποις οὐδὲν ἐπιγίνεται.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2139; s. xvii. f. 88.

Übers. a) **Göttingen:** Gotting. bibl. univ. philol. 73; s. —. f. 410 (»Abgesehen vom 1. Satze ist diese lat. Übs. gleich jener in D. Hoerschels Ausgabe 1597 S. 3—37«).

Περὶ βοτανῶν χυλώσεως. *De succis plantarum.* (Ed. W. Roether, Ioann. Laurent. Lydus de mensibus. Darmstadt 1827 p. 313—331.)

Inc. prooem. Μακαρίας παρὰ θεῶν τιμῆς Ἑρμῆς τετυχηκώς.
cap. 1. Κριοῦ βοτάνης ἐστὶν ἐλελίσφακον.
Expl. ὥστε γενέσθαι μέλιτος πάχος καὶ χρῶ.

Griech. Hdss. **Leyden:** Vossian. **München:** Augustan. 542; s. xv. f. 67. **Wien:** Vindob. med. 23; s. xvi. f. 1—76 (Βίβλοι ἰατρικαὶ σύντομοι κατὰ μαθηματικῆς ἐπιστήμης … ἐκδοθεῖσαι πρὸς μαθητὴν αὐτοῦ Ἀσκληπιόν, περὶ ἄστρων, βοτανῶν, τῶν ζώων, τῶν πηγῶν, τῶν τετραπόδων, τῶν ἐναλίων ἰχθύων τε καὶ ναυτῶν, τῶν ἄστρων τε καὶ λίθων δυνάμεως. Inc. f. 1 Κριοῦ ἐλελίσφακος. Expl. f. 76 ὡς ἔγωγε πεπείρακα).

Πρὸς τὸν Ἀσκληπιὸν λόγος καθολικός.

Griech. Hds. **Athen:** nr. 1180; s. xviii no. 1.

Übers. a) **Saint-Omer:** nr. 652; s. xv. no. 8. **Paris:** Parisin. 6286; s. xiv. no. 3. 6369; s. xiv. no. 3. 6634; s. xii. no. 2. 6672; s. xv. no. 3. **Troyes:** nr. 1948; s. xv. no. 3 (Helera [sic] ad Asclepium allocuta).

[Περὶ ζῴων δυνάμεων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν φαρμάκων πρὸς Ἀσκληπιόν.]
Ad Asclepium de animalium proprietatibus et remediis quae ex illis peti possunt, cum figuris.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2502; s. xvi. f. 30v.

Περὶ δεκανῶν πρὸς Ἀσκληπιόν. *De decanis ad Asclepium.*

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2256; s. xv. f. 584v. 2502; s. xvi. f. 19. **Wien:** Vindob. med. 23; s. xvi. f. 18 (Inc. Τῶν ἐν τοῖς ζῳδίοις τριακονταὲξ δεκανῶν. Expl. ἰδίαν γὰρ δύναμιν φυσικῶς ἔλαβεν βοτάνη).

Περὶ βοτανῶν τῶν ιβ' ζῳδίων πρὸς Ἀσκληπιόν. *Ad Asclepium de plantis XII zodiaci signorum.*

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 435v. **Paris:** Parisin. 2180*; s. xv. f. 85v. 2256; s. xv. f. 588v. 2419; s. xv. f. 265v. 2502; s. xvi. f. 1.

Περὶ τῆς τῶν ιβ' τόπων ὀνομασίης καὶ δυνάμεως. *De XII locorum nomenclatura et facultate.*

Griech. Hds. **Erlangen:** Bibl. Univ. 89; s. xv. no. 11.

Περὶ βοτανῶν τῶν ζ' ἀστέρων πρὸς Ἀσκληπιόν. *Ad Asclepium de plantis VII planetarum.*

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. —. **Paris:** Parisin. 2180*; s. xv. f. 85v. 2256; s. xv. f. 580. **Venedig:** Marcian. App. cl. V 13, s. xiv—xv. f. 149 (Inc. Πρώτη βοτάνη ☿ προσαγορευομένη κιχώ).

Περὶ σταθμῶν. *De ponderibus.*

Griech. Hds. **Wien:** Vindob. med. 23; s. xvi. f. 76 (Περὶ τῶν δηλούντων τοὺς σταθμοὺς διὰ τῶν χαρακτήρων. Inc. Ὁ μακάριος τρισκραταιόφρων Ἑρμῆς. Expl. ἔτι δὲ καὶ οὕτως θ'' τὸ ἔνατον). med. 27; s. xvi. f. 104v (Περὶ σταθμῶν. Inc. Ὁ σταθμὸς βάρει μετρούμενος κρίνεται. Expl. μάλιστα συνήθων ἡμῖν ὁ λόγος).

Prologus librorum Hermetis philosophi, regis Aegypti, super opere philosophico (sic!).

Inc. Hermes philosophus de sapientia quam videlicet omnibus.

Übers. a) **Cambrai:** Camarac. 919 (818); s. xiv/xv. f. 32.

Allegoriae.

Übers. a) **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 485; s. xvi. no. 2.

Centiloquium.

Übers. a) **Florenz:** Laurent. plut. 29, 13; s. xv. f. 203 (Antonio Lauro interpr.).

Liber trium verborum.

Übers. a) **Rom:** Palat. 1329; s. —. f. 1 (Inc. Hic incipit liber). **Wolfenbüttel:** Guelferb. 3170 (19. 1. Aug.); s. xv. f. 11ᵛ—13ᵛ.

Liber de potestate et sapientia Dei. (Marsilio Ficino interpr.)

Übers. a) **Florenz:** Laurent. plut. 21, 8; s. xv. f. 1. 21, 21; s. xv. f. 1. 83, 13; s. xv (?). f. 1. 83, 14; s. xv. f. 1. Laur.-Gaddian. plut. 89 Sup. 69; s. xv. 89 Sup. 71; s. xv. f. 216. 90 Sup. 51; s. xv. f. 63. 90 Sup. 90; s. xv. f. 189.

Asclepius.

Inc. Asclepius iste prae sole.

Übers. a) **Bamberg:** Bibl. publ. 662 (M IV 16); s. xiii (Expl. hoc optantes convertimus nos ad puram et sine animalibus coenam). **Florenz:** Laurent. plut. 52, 12; s. xv. f. 98. 54. 12; s. xv. f. 10. 54, 13; s. xv. f. 7ᵛ. 76, 36; s. xi. f. 44. 84, 24; s. xv. f. 96. Laur.-Gaddian. plut. 89 Sup. 71; s. xv. f. 184. 90 Sup. 51; s. xv. f. 91 b. **Rom:** Angelic. 140 (B 5. 9); s. xv. f. 102.

Liber secundum Hermetem de quattuor confectionibus ad omnia genera animalium capienda.

Inc. Dixit Aristoas: vidistine Hermetem?
Expl. operare pro ea universa postea.

Übers. a) **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 277; s. xiv/xv. no. 12.

De lunae mansionibus.

ÜBERS. A) **Oxford:** Colleg. Corp. Christi 125; s. XIV. XV. XIII. f. 62 (Inscr. Hic incipit liber ymaginum translatus ab Hermete i. e. Mercurio qui latine prestigium Mercurii appellatur, Helyanin in lingua arabica).

De XV stellis, XV herbis, XV lapidibus et XV figuris appropriatis.

ÜBERS. A) **Oxford:** Coll. Corp. Christi 125; s. XIV. XV. XIII. f. 70 (Inc. Inter multa alia bona).

Chemia.

ÜBERS. A) **Rom:** Palat. 1328; s. —. f. 1 (Inc. Philosophus dicit). 1330; s. —. f. 95 (»Liber de chemia«. Inc. In nomine sanctae).

Expositiones rerum memorabilium et extractiones corporum mineralium.

Inc. Hic incipiunt expositiones.

ÜBERS. A) **Rom:** Palat. 1329; s. —. f. 5.

Secreta.

ÜBERS. A) **Jena:** Ienens. bibl. acad. 117; s. — (Secretum). **Nantes:** nr. 98 (lat. 100)*; s. XIV/XV. **Orléans:** Aurelian. 290 (244); s. XVI. f. 190 (Inc. Laus honor. Expl. vivit Deus in aeternum ...). **Oxford:** Canonic. misc. 316; s. XV. f. 1 (Doctrina sive ars Hermetis sapientissimi ... de transmutatione metall. Inc. Primo ergo sciendum est, quod VII sunt planetae). Coll. Corp. Christi 125; s. XIV. XV. XIII. f. 39. Coll. Omn. Animar. 81; s. XV—XVI. f. 18ᵛ—52ᵛ. 17. 18 (Inscr. H. regis Graecorum secreta secundum transmutationis naturam. Inc. *wie im* Canonic. Expl. propositum. Deo gratias in aeternum. Amen. Explicit yeocedron philosophie [sic!]).

Excerpta varia.

GRIECH. HDSS. **Escurial:** Scorial. T. II 14; s. XVI. f. 178ᵛ (Ἀντίδοτος ἡ καλουμένη Ἑρμοῦ ἐκ τῶν ἀδύτων τοῦ Ἑρμοῦ εἰς Μεμφίνη παρεχώρησεν. »Ex Isaaci Iudaei libro τῶν ἐφοδίων videtur desumpta«). **Florenz:** Laurent. App. 2; s. XV. f. 256ᵛ (Ἀντίδοτος αἰγυπτιακή. Inc. Πρὸς ποδαλγικούς. Expl. οὐκ ἀποτυγχάνει) *und* f. 361 (Ἀντίδοτος ἀρθριτική, ποδαλγικὴ καὶ νεφριτική. Inc. Ποδαλγικὴ ἀντίδοτος ἐκ τῶν Ἡφαίστου ἀδύτων ἐν Μεμφίδι). **Neapel:** Bibl. Giovanni di Carbonara 15; s. XIV. **Orléans:** Aurelian. 1032; s. XVII. p. 121 (Tabula smaragdina περὶ χημείας). **Oxford:** Baroccian. 88; s. XVI. f. — (Inc. Πηγάνου φύλλων ξηρῶν, παιωνίας, ὀριγάνου, ὀποπάνακος, καρποβαλσάμου). **Paris:** Parisin. 1991; s. XV. f. 29ᵛ (Exc. de rebus medico-astrologicis). **Wien:** Vindob. med. 23; s. XVI. f. 77ᵛ

(Περὶ τῶν μελῶν τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν λαγγέβουν, γνώριζε οὕτως. Inc. Ὀφρὺς δεξιὸς ἐὰν ἅλυται [sic] ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ. Expl. πολλῶν ἀγαθῶν ἐπιτυχίαν δηλοῖ) *und* f. 79ᵛ (Περὶ τῶν φριατῶν [sic!], ὅπως τὸ ἕνα ὑπόκειται ὑπὸ τῆς δεκάδος καὶ ἡ δεκὰς ὑπὸ τῆς ἑκατοντάδος. Inc. [Kryptogr.] σεθηνσωπεϛνωε. Expl. σλω· πθσ̀λ̆ϒ).

Übers. a) **Arras:** nr. 769; s. xiv (Dicta seu rastigationes). **Cambridge:** Cantabr. bibl. univ. F f VI 50; s. xv. f. 59ᵛ—67 (»Capitulum«. Inc. Legimus in historiis veterum. Expl. huic operi appropinquare). **Florenz:** Laurent. plut. 29, 8; s. xiv. f. 25. **Jena:** Ienens. bibl. acad. 116; s. —. no. 4 (»Tractatus ex libro Gallieni Alpachimi et sententiis Hermetis collectus«). **Lyon:** Lugdun. 329 (262); s. xv. f. 267ᵛ (»Iste liber est Hermetis, qui fuit caput omnium sapientium, extractus de aliis libris, tamquam flos de virtute et profunditate«). **Rom:** Palat. 1330; s. —. f. 192 (Experimenta in alchimiam. Inc. Primum experimentum).

HERODOTUS.

(Nach einer Vermutung von Wellmann gehört diesem der Anonymus Darembergii, den Fuchs publiziert hat.)

Διάγνωσις περὶ τῶν ὀξέων καὶ χρονίων νοσημάτων. *Diagnostica de morbis acutis et chronicis.* (Partim ed. R. Fuchs, Rhein. Mus. 49, 532 ff. 50, 576 ff. 58, 67 ff. Festschrift f. Vahlen 145 ff.; *vgl.* M. Wellmann, Hermes 40 p. 580 ff.) Inc. Φρενιτιάδος αἰτία.

Griech. Hdss. **London:** Medical Society We 29; s. xv ex. f. 366—403 (Expl. καὶ εἰ μὲν παρηγοροῖντο, ἐάσομεν· εἰ δὲ παροξύνοιντο = Parisin. Suppl. 636. f. 61ᵛ, 15. *Kalbfleischs Collation im Besitze der Berliner Akademie*). **Paris:** Parisin. 2324; s. xvi. f. 146ᵛ—209ᵛ (Inc. Τῶν σκοτωματικῶν τὴν αἰτίαν = Parisin. Suppl. 636. f. 46ᵛ. *Collation im Besitze der Akademie*). Suppl. 636; s. xvii. f. 21—82 (Expl. καὶ ὑπὸ τῆς διαπύρου. *Vgl.* Costomiris, Rev. des ét. gr. III [1890] p. 146. *Abschrift im Besitze der Akademie*). **Wien:** Vindob. med. 37; s. —. f. 13—38ᵛ (Inc. φάσκων = Parisin. Suppl. 636. f. 49, 8. Expl. καὶ τὸ διὰ τοῦ μυρο| ... = Paris. Suppl. 636. f. 82, 16. *Collation im Besitze der Akademie*).

HEROPHILUS.

Περὶ πυρεσσόντων. *De febricantibus.* *(Wohl nur ein Excerpt.)*

Griech. Hdss. **Moskau:** Mosquens. 466; s. xvi. f. 20ᵛ (Inc. Ὁ δὲ Ἡρ. πυρέσσειν ἀπεφήνατο). **Rom:** Palat. 400; s. xv. f. 60ᵛ.

Σφυγμῶν ὅροι. *Definitiones pulsuum. (Fragmentum.)*

Griech. Hs. **Venedig:** Bibl. Iosephi de Aromatariis (*Verbleib unbekannt*).

Excerpta varia.

Übers. A) **Rom:** Vatic. 2428; s. —. f. 165ᵛ (Tabella divisionis Herophileae). 2461; s. —. f. 86ᵛ (*Wie im* Vatic. 2428).

HIEROPHILUS SOPHISTA.

Περὶ τροφῶν δυνάμεων. Κύκλος καθ' ἕκαστον μῆνα, ὁποίαις δεῖ χρᾶσθαι καὶ ὁποίοις ἀπέχεσθαι. *De alimentis, quae singulis mensibus sumenda aut vitanda sunt.* (Ed. Boissonade, Not. et Extr. XI p. 192—273. Ideler, Phys. et Med. I p. 409 sqq.)

Inc. Μὴν Ἰανουάριος. Ἁρμόζει ἀπὸ κοίτης λαμβάνειν.
Expl. καὶ πληροῦται ὁ τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ χρόνος.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps 1568 (ol. Meerm. 271); s. xvi. f. 22 (»Valde differt ab Ideleri editione«). **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. 14ᵛ (»Valde differt ab Ideleri editione«). Miscell. 278; a. 1780. p. 8. 22. 25—30. 39—54 (»The fragment on p. 8 is taken from codd. 396 and 985, the rest of the treatise from cod. 396 of the Paris library«). **Paris:** Parisin. 396; s. xiii. f. 445. 985; s. xv. f. 315ᵛ. 2314; s. xiv—xv. f. 87. **Rom:** Palat. 400; s. xv. f. 75 (Inc. Ταύτης τῆς ἐπιτρέψεως). Vatic. 285; s. xv. f. 301. **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 13; s. xiv—xvi. f. 1. **Wien:** Vindob. med. 52; s. xv. f. 55—60.

Περὶ τροφῶν δυνάμεων. *De alimentorum facultatibus.*

Inc. Τῶν διαιτημάτων τὰς τάξεις καὶ τὰς τούτων αἰτίας.

Griech. Hdss. **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. 18ᵛ (Expl. τὰ κητώδη πλὴν τῆς ὕσκας ... καὶ περιττωματικά. »Fragmentum, ed. ab Ideler p. 257—281 sub titulo Ἀνωνύμου περὶ χυμῶν, βρωμάτων καὶ πομάτων § 46 sqq., des. p. 281 in cap. Περὶ τῶν ἐκ τῶν ζῴων τροφῆς δυνάμεων. V. huius cod. § 12 et cod. Vindob. no. 28«. *Vgl.* Daremberg, Not. et Extr. I p. 21 sq.). **Rom:** Palat. 400; s. xv. f. 83ᵛ. **Wien:** Vindob. 28; s. —. 52; s. xv. f. 60—66ᵛ (Expl. mutil. φακῆ καὶ κράμβη διὰ τοῦτο καὶ τὴν ὄψιν ἀμβλύνουσι, πλὴν εἰ τύχοι ὑγρότερος ...).

HYPATUS.

Περὶ τῶν τοῦ σώματος μερῶν ἑρμηνεία. *Interpretatio partium corporis.*
Inc. Βρέγμα, τὸ λεγόμενον ἁπαλόν.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorial. Σ. I. 12; s. xvi. f. 51 (Sine auctoris nomine. Inc. Τὸ ἁπαλὸν βρέγμα. Expl. ταρσὸν καὶ πλατύπεδίον [sic]. *Vgl.* Rufus ed. Ruelle p. 599. *Collation in Wellmanns Besitz*). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 13; s. xv. p. 301 b. **Leyden:** Vossian. 4° 54; s. xiii. f. 315—316. **Madrid:** Matrit. 4636; s. xv. f. 209 (Sine auctoris nomine. Inscr. Περὶ τῶν μελῶν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Inc. *wie im* Scorial. *Wellmanns Collation in dessen Besitz*).

IACOBUS PSYCHRESTUS.

Excerpta.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 2; s. xi. p. 282 (Emplastrum ἐντατικὸν λεγόμενον γαρέλλιον, ὃ ἐσκεύασεν ἡ Λυσία, ἢ ἀρχηγός, ἢ τυφάς. Inc. Στέαρ καμήλου ἀνδριῶντος). **Paris:** Parisin. 2210; a. 1537. f. 368.

IOANNES ZACHARIAS ACTUARIUS.
(*S. unter* ZACHARIAS.)

IOANNES PHILOPONUS ALEXANDRINUS.

Περὶ σφυγμῶν. *De pulsibus.*
Inc. Σφυγμῶν ἐστιν αἴσθησις.
Expl. τέλος περὶ σφυγμῶν.

Griech. Hds. **Rom:** Vatic. 280; s. xv. f. 204.

Περὶ πυρετῶν. *De febribus.*
Inc. Πρῶτον δεῖ εἰπεῖν, τί ποτε πυρετὸν καλοῦμεν.

Griech. Hds. **Moskau:** Mosquens. 466; s. xvi. f. 157 (Π. πυρετῶν θαυμάσιον).

IOANNES ALEXANDRINUS (*nicht* PHILOPONUS).

Σχόλια Ἱπποκράτους εἰς τὸ περὶ παιδίου φύσεως ἀπὸ φωνῆς Ἰωάννου. *Scholia in Hippocratis librum de natura pueri ab ore Ioannis.* (Ed. Dietz, Scholia in Hipp. et Gal. II p. 205—235. *Von Dietz dem Ioannes Alexandr. zugeschrieben.*)

Inc. Ἢν ἡ γονὴ μείνῃ ἐπ' ἀμφοῖν ἐν τῇ μήτρᾳ.
Expl. Δύο τινὲς δόξαι γεγόνασι περὶ τοῦ....

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. plut. 59, 14; s. xv. f. 227b (Fragmentum).

Commentarii super Epidemiorum Hippocratis libros. (Comment. in librum VI. ed. *in* Articella Venet. 1483. *Vgl.* V. Rose, Hermes V p. 205 ff.)

Inc. Quoniam determinavit.
Expl. et multa fecimus et nihil profecimus.

Übers. a) **Erfurt:** Amplon. Q 210; s. xiv. **Rom:** Regin. 1305; s. —. f. 1 (Inc. Postquam).

Excerpta varia.

Übers. a) **München:** Monac. 25072 (ZZ 2072); s. xv. f. 190.

IOANNES, IOANNIS ALEXANDRINI DISCIPULUS.

Commentum in Galenum.

Inc. Cum inter omnia animalia humanum corpus.

Übers. a) **Bern:** Bernens. A 52; s. xii. f. 1—20v. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 18, 210; s. xiii—xiv. f. 107 (Expl. inutiles ad medicinam discernantur).

IOANNES ANTIOCHENUS ARCHIATRUS.

[Συλλογὴ φαρμάκων.] *Collectio remediorum ex Dioscoride, Hippocrate et Galeno.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2315; s. xv. f. 117.

IOANNES ARCHIATRUS.

Παντοίων παθῶν θεραπεία. *Variorum morborum curatio.*

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 75. 10; s. xv. f. 32 (Τοῦ σοφωτάτου Ἀριστοτέλους λόγοι καὶ προοίμια, κυρίου Ἰωάννου ἀρχιάτρου καὶ μαθητοῦ αὐτοῦ, περιέχων συνοπτικῶς πάντων τῶν παθῶν καὶ τῶν ἀδήλων τὰς θεραπείας. Inc. Πρὸς ὀξὺν πόνον κεφαλῆς. Ἔπαρον ἀγριαγκουρέας σπόρον. Expl. θέτ' ἐς τὸ μέτωπον). **München:** Monac. 288; s. xiv. f. 7 (Ἑρμηνεία καὶ διδασκαλία καὶ ἐξήγησις τοῦ θαυμασιωτάτου καὶ λογιωτάτου ἀρχιντροῦ τοῦ Γαληνοῦ τοῦ σπεύσαντος εἰς τὸ [sic!] τῶν μορίων πάθη, ἀνίατα καὶ δυσίατα λέγω ἅμα καὶ εὔατα γενέσθαι ὠφέλειαν ἴασιν. Inc. Πρῶτον μὲν καὶ κοινῷ λόγῳ. »Esse commentarium in Galenum ab Ioanne Archiatro compositum ex fine concludi potest. In bibl. Paris. idem msc. habetur cuius titulus est: Ioannis Iatrosophistae λόγος καὶ ποίημα πάντων τῶν παθῶν καὶ τῶν ἀδήλων τὰς θεραπείας πρὸς ἓν ἕκαστον τὴν τάξιν. Capp. 252. Cod. 126 teste Fabricio vol. XII. p. 781«). **Paris:** Parisin. 2224; s. xv. f. 80. (»Opus medicum«). 2236; s. xv. f. 1 (»Hoc opus ab Omont Actuario adscriptum Daremberg Not. et Extr. I 23 Ioanni Archiatro attribuit«). **Rom:** Angelic. 17 (C. 5. 4); s. xiv. f. 1 (Λόγοι καὶ ποίημα Ἰωάννου ἀρχιατροῦ περιέχων συνοπτικὸς παντοίων παθῶν ἀδήλων καὶ φανερῶν τὴν θεραπείαν. Inc. Πρὸς πόνων κεφαλῆς. Κισσὸν ξήρανον εἰς ἥλιον. »Cf. Hardt III 212«).

IOANNES CHRYSOSTOMUS.

[Περὶ νόσων καὶ ἰατρῶν.] *De adversa valetudine et medicis.*

Griech. Hds. **Paris:** Coislin. 78; s. xi. f. 199. 79; s. xi—xii. f. 79. Parisin. 912; s. xiv. f. 266.

IOANNES CHUMNOS.

Δίαιτα προφυλακτικὴ εἰς ποδάγραν. *Quali victus ratione podagra evitari possit.* (Ed. Fr. Boissonade, Anecd. nova. Paris 1844. p. 220—222.)

Inc. Βρώματα ταριχευτὰ πάντα.
Expl. διὰ τὴν μὴ φαινομένην μέλλουσαν τίσιν.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 1000; s. xiv. f. 156 (?) (Sub nomine Nicephori Chumni?).

IOANNES DAMASCENUS.

Excerpta.

GRIECH. HDS. **Escurial:** Scorial. T. II. 14; s. XVI. f. — (Πόμα ἤτοι βοήθημα διὰ πείρας μεγάλης δόκιμον· ἄνθη τῆς βιόλας. »Ex Isaaci libro videntur desumpta. Cf. cod. Matrit. 166. f. 212.« Wellmann). Y. III. 14; s. XV. f. 89 (Ex Isaaci libro).

IOANNES DIOECETAS CONSTANTINOPOLITANUS.

[Τέχνη ἰατρική?] *De medicina.*

GRIECH. HDS. **Paris:** Parisin. Suppl. 638; s. XV. f. 1 (Libri VI—X).

IOANNES ESDRA.

Περὶ οὔρων. *De urinis.*

Inc. Ἐπειδὴ προεθέμεθα εἰπεῖν.

GRIECH. HDS. **Rom:** Reg. Suec. 182; s. XV. f. 4.

IOANNES IACOBUS.

De calculo (sive de effectibus ciborum).

Inc. Quia calculus frequens.
Expl. nihil plus dicitur hic.

ÜBERS. A) **Erfurt:** Amplon. Q 193; s. XIII. XIV. f. 99.

De pestilentia.

Inc. Ad honorem sanctae.

ÜBERS. A) **Rom:** Palat. 1210; s. —. f. 8. 1229; s. —. f. 73.

IOANNES IATROSOPHISTA.

[Περὶ νόσων καὶ θεραπείας.] *De morbis eorumque curationibus.*

GRIECH. HDS. **Paris:** Parisin. 2316; s. xv. f. 51ᵛ.

IOANNES MATTHAEUS.

Consilia medicinalia.

Inc. In dispositione ardor.

ÜBERS. A) **Rom:** Palat. 1261; s. —. f. 1.

IOANNES DE S. PAULO.

Breviarium. Libri V.

ÜBERS. A) **Escurial:** Scorial. e. IV. 22; s. xiii. f. 1 (fine mutil.).

IOANNES POTHUS PEDIASIMUS.

(*Vgl.* Krumbacher, Sitz. Ber. d. Münch. Akad. d. Wiss. 1892 p. 350.)

GRIECH. HDS. **Rom:** Vatic. 671; s. xiii—xiv. f. 237 (Τοῦ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων κυρίου ἰωάννου πόθου τοῦ πεδιασίμου. Inc. Ἐζήτηται δι' ἣν αἰτίαν ἐννιάμηνος μὲν τόκος. Expl. ἀλλ' ἀρκοῦσι ταῦτα).

IOANNES EPISCOPUS PRISDRIANENSIS.

Παρεκβολαὶ ἐκ τῶν παλαιῶν ἰατρῶν συλλεγεῖσαι περὶ διαχωρημάτων.

Collectanea de excrementis.

Inc. Οἱ παλαιοὶ τῶν ἰατρῶν οἱ ἐξαίρετοι.
Expl. καὶ περὶ μὲν τῶν ἄνωθεν.

GRIECH. HDSS. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 17. 900; s. xvii. f. 271. **Paris:** Parisin. 2286; s. xiv. f. 130.

Συγγραφὴ περὶ οὔρων, συλλεγεῖσα ἀπὸ πολλῶν καὶ διαφόρων, παλαιῶν καὶ νέων ἰατρῶν. *Collectanea de urinis.*
Inc. Ἐπειδὴ προεθέμεθα εἰπεῖν περὶ οὔρων.

Griech. Hdss. **Athen:** Athenieus. 1481; s. xvi. no. 3. **Krakau:** Cracov. bibl. univ. Iagellon. 2526 FF VI 5; s. xv. f. 99 (Expl. ἡ ὑπὸ πλήθους τοῦ χυμοῦ). **Mailand:** Ambros. D 13 Sup.; s. —. f. 300v (Inscr. man. rec. Ὀριβασίου π. οὔρων, in mg. Ἰωάννου ἐπισκόπου Πρισδριανῶν. Inc. Ἡ θεία φύσις ποιήσασα τὸν ἄνθρωπον. Expl. mutil.: ἐν τῷ οὔρῳ φαινόμενα τῆς κύστεως ...). **Palermo:** Panormit. bibl. naz. XIII C 3; s. xvi. f. 85—94v (Expl. ἀπαρτίζομεν τὴν διδασκαλίαν). **Paris:** Parisin. 2286; s. xiv. f. 114. Suppl. 637; s. xv. f. 50. **Rom:** Vatic. 293; s. xvi. f. 22 (Συντάξεις θεοφόρου ἀνδρὸς καὶ ἐπισκόπου Ἰωάννου περὶ οὔρων καὶ ἄλλων πολλῶν). **Wien:** Vindob. med. 8; s. —. f. 320.

[Συλλογὴ περὶ ἐντέρων, ἐκ Παλλαδίου, Ἀρχελάου, Στεφάνου κτἑ.] *Collectanea de intestinis, ex Palladio, Archelao, Stephano Alexandrino etc.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2286; s. xvi. f. 127v.

IOANNES SPENSATUS.

[Περὶ ἀνιάτων καὶ δυσιάτων νοσημάτων.] *Liber de incurabilibus et difficile curabilibus morbis.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2336; s. xvi.

IOANNES STAPHIDACES.

Σύνθεσις διαφόρων πράξεων. *De nonnullorum medicamentorum compositione.*
Inc. Ἐπιθύμου ἐγὼ μυροβαλάνου.
Expl. γῆς σαμίαν αἰγυπτί ...

Griech. Hds. **Rom:** Vatic. 282; s. xvi. f. 433.

IUSTUS.

Passionarius.

Übers. a) **Paris:** Parisin. 6882 A; s. xiii (?).

Gynaecia. (*Vgl.* V. Rose, Theodor. Prisc. p. 427.)
Inc. Quomodo in utero materno.
Expl. quia infans non nascitur.

Übers. a) **Paris:** Parisin. 11219; s. ix—x. f. 210. **Rom:** Regin. 1004; s. xiii. f. 94v (Inc. Ad compaginem membrorum. Expl. pro oxira crocia ...).

Epistula. (*Vgl.* Rose, Theod. Prisc. p. 429.)
Inc. Nunc in hanc epistula.
Expl. contenere in ore non possint.

Übers. a) **Paris:** Parisin. 11218; s. ix. f. 16.

Excerpta.

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 206 (Περὶ τῶν ἱερῶν καὶ πικρῶν ἀντιδότων, cap. ιθ' extr.: Ἱερὰ Ἰούστου κθ'. *Wohl aus* Aët. III 116). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5626; s. xv (xvi). f. 2a (Ἰατροσόφιον ποιηθὲν ὑπὸ διαφόρων φιλοσόφων τῶν πρὸς Ἱπποκράτους γιγνομένων αὐτοῦ μαθητῶν ... Ἰούστου ...). **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv (Ἀντίδοτος ἡ ἱερὰ Ἰούστου πρὸς κεφαλαλγίαν).

KARASTONUS.

Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. *Liber de mensuris et ponderibus, editus a Thebit filio Core.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. Suppl. 263; s. xvi. f. 183.

KYRANUS.

(*Vgl.* HARPOCRATION *und* HERMES TRISMEGISTUS.)

Περὶ φυσικῶν δυνάμεων. *Opus physico-magicum de naturalibus virtutibus.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2537; a. 1272.

Περὶ λίθων, βοτανῶν κτἑ. *Lexicon de lapidibus, plantis etc.*

Griech. Hds. **Paris:** Coislin. 158; s. xvi. f. 80 (Α—Υ).

LAMPUDES.

Ἐκ τὸ χορτηνὸν (sic!) τοῦ Λαμπούδη.

Inc. Τί ἐστι συνοχή.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2244; s. xiv–xv. f. 95ᵛ.

LEO.

Σύνοψις ἰατρικῆς. *Synopsis artis medicae.* (Ed. Ermerins, Anecd. med. gr. p. 79—221.)

Inc. Οὐχ ἅπαξ οὐδὲ δίς, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ᾐτήσας.

Expl. ἐπείγονται πρὸς τὰ πράγματα, ἐν οἷς σὺν θεῷ τὸ τέλος.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. Suppl. 446; s. x. f. 147—168.

Σύνοψις εἰς τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων. *Synopsis de hominis natura.*

Inc. Τί ἐστι ψυχή; οὐσία ἀσώματος.

Expl. καὶ τῆς ψυχῆς δὲ ταύτης ἀώμημα (sic).

Griech. Hds. **Escurial:** Scorial. Φ. III. 7; s. xiv. f. 186ᵛ.

Περὶ ἰδιωμάτων ἀνθρώπων. *De hominum proprietatibus.*

Inc. Ἄνθρωπος μετὰ μεγάλης κεφαλῆς.

Griech. Hds. **Rom:** Barberin. III 63 (= 245); s. xvi. f. 376.

Excerpta.

Griech. Hds. **Oxford:** Baroccian. 88; s. xvi. f. 18 (Περὶ μελαγχολίας et alia capita de Leone desumpta. *Vgl.* Ermerins, Anecd. med. gr. *a. a. O.*).

LIBANIUS.

[Περὶ γενέσεως ἀνθρώπου.] *De hominis generatione.* (Fragmentum.)

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2894; s. xiii. f. 336.

LOGADIUS.

Excerpta.

GRIECH. HDSS. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4271. 151; s. xv. f. —. (Ἱερά. Inc. Κολοκυντίδι ἑτεριώνην ὀγκίας κ΄ σκίλλης ὀπτῆς). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5626; s. xv (xvi). f. 2ᵃ (Ἰατροσόφιον ποιηθὲν ὑπὸ διαφόρων φιλοσόφων τῶν πρὸς Ἱπποκράτους γιγνομένων αὐτοῦ μαθητῶν ... Λογαδίου ...). **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. 3b (*Wir im* Athous). **Rom:** Angelic. 4 (C 4. 16); s. xvi in. f. 290 (Σκευασία τῆς ἱερᾶς. Inc. Εἰς ξανθο⟨χο⟩λικούς, μελαγχολικούς, φλεγματικούς).

LUCAS.

(*Vgl.* GREGORIUS THEOL.)

Σκευασία ἀλατίου. *Compositio salsi intinctus.* (Ed. Ideler, Phys. et Med. I p. 297.)

Inc. Ἔχων ἐνεργείας τοσαύτας.
Expl. ἐν αὐτῷ τὰς τροφὰς πάσας.

GRIECH. HDSS. **Athos:** Βιβλ. μον. Διονυσίου 3881. 347; s. xvi. f. 195. **Bologna:** Bonon. 1808; s. xv. f. 42. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 10, 058; s. xv. f. 46ᵛ. **München:** Monac. 72; s. xvi. f. 277. **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. 1 *und* 18. 224; s. xv in. f. 21 b. **Paris:** Parisin. [B. R. 349; s. —. f. 156]. **Rom:** Angelic. 4 (C 4. 16); s. xvi in. f. 277ᵛ. 17 (C 5. 4); s. xiv. f. 326. **Vatic.** 2250; s. xiv. f. 343ᵛ. **Turin:** Taurin. 17 B VII 22 (B I 12); s. xvi. xviii. f. 134 (*Verbrannt*). **Wien:** Vindob. med. 28; s. xv. f. 156 (Inc. Ὀφθαλμῶν οὐ πιεῖ. Expl. ἀνὰ κοχλιαρίων δυοῖν ἢ καὶ τριῶν). med. 31; s. xv ex. *hinter* f. 127.

Ἐπιστολὴ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος τάξεως. *De ordinatione corporis humani.* (Ed. Val. Rose, Theodor. Priscian. p. 463. *Vgl.* Harnack, Texte u. Untt. VIII p. 437 ss.)

Inc. Lucas Christi servus et medicus.
Expl. omne caventes mendacium.

ÜBERS. A) **München:** Monac. 5257 (Chiems. can. 7); s. xi. f. 26. **Paris:** Parisin. 4883; s. xii. xiii. no. 2. **Rom:** Palat. 1098; s. xv. f. 57ᵛ (Expl. et intellegibilia perscrutans).

Excerpta varia.

GRIECH. HDS. **Paris:** Parisin. 2510; a. 1384. f. 125 (Remedia varia, inter quae S. Lucae etc.).

LYCUS.

[Περὶ μήτρας καὶ γυναικείου αἰδοίου.] *De vulva et muliebri pudendo.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. Suppl. 629; s. xix. f. 94ᵛ (*Wohl aus* Oribas. III p. 382).

Excerpta varia.

Griech. Hdss. **London:** Burneian. (Brit. Mus.) 94; s. xv—xvi. f. — ("Οτι οὐκ ἐφικνεῖται τὸ σύμμετρον αἰδοῖον τοῦ ἄρρενος τοῦ στομίου τῆς ὑστέρας. Inc. Τοῦ κύτους τῆς μήτρας. Expl. βολῆς τινος προσδεῖν. *Aus* Oribas. III 382). **Turin:** Taurin. 333 b I 1; s. xvi. f. 170ᵛ (*Wie im* Burneian. *Durch Feuer stark beschädigt*).

MACARIUS MAGNES.

Περὶ οὔρων. *De urinis.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 1630; s. xiv. f. 205.

MACARIUS MAXIMUS.

Περὶ ψυχῆς. *De anima.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2615; s. 1553. 1584. f. 9.

MAGNUS EMESENUS.

Προγνωστικά. *Prognostica.*

Griech. Hds. **Rom:** Vatic. 279; s. —. f. 280 (*Verbleib unbekannt*).

Περὶ οὔρων ἀπὸ φωνῆς Θεοφίλου. *De urinis ex ore Theophili.*

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 57 (Inc. Τῶν οὔρων αἱ διαφοραὶ πολλαί. Expl. κατὰ τὰ εἰρημένα. »Concordat cum commentatione de urinis, quam Ideler Anonymo tribuit, ab initio usque ad II p. 315, 20«). **Escurial:** Scorial. Υ. III. 14; s. xv. f. 55. **Gallipoli:** Ἐκκλ. Ἁγ. Νικολ. 38; s. xiv. f. 58 (Inc. *wie im* Bonon. *Vgl.* Darem-

berg Not. et Extr. I p. 55. 111. 161). **Paris:** Parisin. 2260; s. XVI. f. 9. Suppl. 683; s. XV—XVIII. f. 58ʳ (»De urinarum differentiis«). **Rom:** Palat. 279; s. XIV—XV. f. 292 (»f. 280ᵛ idem liber contractior«). Vatic. 279; s. —. f. 280 (*Verbleib unbekannt*). 280; s. XV. f. 176ʳ (*Vgl.* Ideler I p. 283).

Dazu: [Cod. Mich. Cantacuzeni].

ÜBERS. c) **Berlin:** Berol. 6232; s. XIII. f. 44—59. **Konstantinopel:** Aja Sofia 3563, 3; s. —. **Oxford:** Bodl. Marsh 37. **Paris:** Paris hebr. 1202, 2; s. XV.

Περὶ πυρετῶν. *De febribus.*

GRIECH. HDS. **Rom:** Vatic. 279; s. —. f. 280 (*Verbleib unbekannt*).

Excerpta.

GRIECH. HDSS. **Oxford:** Baroccian. 150; s. XV in. f. 77 (Pauca quaedam de simplicibus ex Dioscoride, Oribasio, Porphyrio, Paulo, Magno et Archigene). **Paris:** Parisin. 2324; s. XVI. f. 1 (Hippocratis, Galeni, Magni et Erasistrati introsophium. Inc. Τὴν περὶ τῆς τῶν οὔρων). Suppl. 1202; s. XIII. f. 16 (Excerpta varia ex Dioscoride, Oribasio, Porphyrio, Paulo, Magno, Archigene etc.).

MANGENS (?).
(= MACARIUS MAGNES *oder* MAGNUS EMESENUS?)

Σύνοψις περὶ οὔρων. *Synopsis de urinis.*

GRIECH. HDS. **Paris:** Parisin. 2316; s. XV. f. 191 (Galeni et Mangentis synopsis de urinis).

MARCELLINUS.

Περὶ σφυγμῶν. *De pulsibus.*

GRIECH. HDSS. **Bologna:** Bonon. 3632; s. XV. f. 65. **Paris:** Parisin. 2332*; s. XV. f. 149 (Inc. Τὴν δὲ περὶ σφυγμῶν. Expl. εἰς εὕρεσιν. *Hiervon oder von einem Vindob. Abschrift in Darembergs Nachlaß in Band 186*). **Wien:** Vindob. med. 15; s. —. f. 101. 16; s. —. f. 319 (Μαρκέλλου περὶ σφυγμῶν. Inc. Σφυγμῶν οι.. ειν καὶ σφυγμῶν ὅσα χρὴ μαθεῖν. Expl. παλαιᾶς εἰς εὕρεσιν διδούς. *Abschrift im Berol. fol. 39 [275]*).

MARCELLUS SIDETES.

Ἰατρικὰ περὶ ἰχθύων. *Medicina ex piscibus.* (Ed. Ideler, Phys. et Med. I p. 134—137. Duebner ap. Lehrs, Poet. bucol. et did. p. 169—171. M. Schneider, Commentatt. in hon. Ribbeckii p. 124.)

Inc. Εὖ δὲ καὶ εἰναλίων.
Expl. καλὸν χραισμήιον ἄθλοις.

Griech. Hdss. **Berlin:** Berol. 4° 2 (301); s. xvii. f. 37ᵛ. **London:** Burneian. (Brit. Mus.) 75; s. xv. f. 164ᵛ. **Paris:** Parisin. 2408; s. xiii. f. 216ᵛ. 2633; s. xiii. f. 743 (fine mutil.). Suppl. 662; s. xiv. f. 257ᵛ.

Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. *De mensuris et ponderibus.*

Griech. Hds. **Carpentras:** nr. 1774 (P., V); s. xvii. f. 168 (*Vgl.* f. 315).

MARCIANUS.

Νευροχαλαστικόν. *Medicamentum ad nervos laxandos idoneum.*

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 3; s. xii. p. 263.

MARCUS.

Physica.

Inc. Cum stomachus pro naturae necessitate.
Expl. addito vino et melle, et iam de facto nectare.

Übers. a) **Bamberg:** Bibl. publ. 884 (L III 10); s. xiv. **Bern:** Bernens. bibl. publ. 109; s. ix—x. f. 136. 191 (Inscr. »Dicta Marci medici«).

Liber ignium ad comburendos hostes. (Ed. Berthelot, Chimie au moyen âge I p. 100—120.)

Inc. Recipe sandaracae purae.
Expl. lumen continuum oleo durante.

Übers. a) **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 277; s. xiv—xv. no. 15. **München:** Monac. 197; a. 1438. f. 74. 267; s. xiii—xiv (fine mutil.). **Paris:** Parisin. 7156; s. xiii—xiv. 7158; s. xv.

Dazu: Cod. Richard Mead.

De elementis libri II.

Inc. Sciendum est quid sit.
Expl. secula seculorum. amen.

ÜBERS. A) **London:** Cotton. Galb. E IV; s. XIV. f. 187 (De elementis libri duo Mario [sic] cuidam adscripti).

MARIANUS.

Excerpta.

GRIECH. HDS. **Rom:** Barberin. II 58; s. XVI. f. 1 (Εὑρισκόμενα ἐν ταῖς οὐσίαις Μαριάνου θουκκίου ἰατροῦ).

MAXIMUS (PLANUDES?).

Περὶ αἱμάτων. *De sanguinibus.*

Inc. Μάθε καὶ τὰ αἵματα.
Expl. μακρονοσίαν δέ.

GRIECH. HDS. **Rom:** Barberin. I 127; s. XVI. f. 261^{v}.

MELAMPUS.

[Περὶ παλμῶν.] *De palpitationibus.*

GRIECH. HDS. **Paris:** Parisin. 2154; s. XIV. f. 280.

MELETIUS MONACHUS.

Περὶ ψυχῆς. *De anima.*

GRIECH. HDSS. **Escurial:** Scorial. Φ. I. 10*; s. XVI. f. 189^{v}. y. I. 15; s. XVI. f. 73^{v} (»Περὶ ψυχῆς Meletii esse videtur«. Wellmann. Inc. Ὁ περὶ ψυχῆς ὅδε λόγος οὐ τὸ τί ἐστιν ἡ ψυχὴ κατ' οὐσίαν διδάσκει. Expl. οἱ γνῶσιν ἐν συνέσει κατωρθωκότες). **Paris:** Parisin. 2299; s. XV. f. 89^{v}.

Περὶ στοιχείων. *De quattuor elementis.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2299; s. xv. f. 99ᵛ.

Περὶ φύσεως ἀνθρώπου. *De natura hominis.* (Ed. Cramer, Anecd. gr. Oxon. III p. 1—157.)

Inc. Ἡ παροῦσα σύνοψις περὶ φύσεως ἀνθρώπου.

Expl. σώματι δὲ τὴν φράσιν. Δόξα Κυρίῳ κτἑ. τῷ συνεργῷ τῶν καλῶν καὶ αἰτίῳ· ἀμήν.

Griech. Hdss. **Berlin:** Berol. 4° 5 (304)*; s. xv—xvi. f. 53ᵛ (Διαθήκη τῶν τριῶν ἰατρῶν Γαλην. Ἱππ. καὶ Μελετίου .. περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς καὶ πῶς δεῖ διεξιέναι τὸν καιρόν). **Brüssel:** Bruxell. 5362—64; s. xvi. f. 105 (Expl. ἐν καρδίας διὰ τῆς ἀορτῆς ἀρ . . .). **Cheltenham:** Phillipps. 3892 (ol. Meerm. 275); s. xv. no. 1. **Escurial:** Scorial. y. I. 15*; s. xvi. f. 1 (Τὴν ἀρχὴν δὲ ἀπὸ τῶν τοῦ θαυμασίου πρεσβυτέρου ἡμῶν. Expl. τὰ ἔργα σου, κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας). **Florenz:** Laurent. plut. 75, 19; s. xiv. p. 8 h. **Jerusalem:** Bibl. d. hl. Grabes 304; a. 1615. f. 103. 357; s. xvi. f. 304. Bibl. patriarch. 203; s. xix. f. 189. 470; s. xviii. f. 1. 511; s. xviii. xix. no. 2. **Krakau:** Bibl. Univ. Jagellon. misc. 2526 FF VI 5; s. xv. f. 1 (Inc. Τὰ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς. Expl. καὶ ἔξωθεν ἐμπλάσας ἐπιτίθει). **Leyden:** Ruhnken 11; s. xviii. (*Angefangene Ausgabe eines Freundes von Ruhnken.*) **München:** Monac. 39; s. xvi. f. 1. **Neapel:** Bibl. dei Gerolamini XXII. 1*; s. xv. f. 157ᵛ—160ᵛ (Μερικαί τινες παρεκβολαὶ ἐκ τοῦ περὶ φύσεως ἀνθρώπου πονήματος τοῦ . . . Μελετίου. Inc. Οὗτός φησὶν ἄνθρωπός ἐστι ζῷον λογικόν. Expl. μετὰ τὴν γαστέρα κεῖται). Oratorian. 152 (Pil. XXII. no. 1)*; s. xiv—xv. (Moschopuli Excerpta). **Oxford:** Baroccian. 131; s. xiv. f. 1 (Περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς). Roe 14 (Bodl. 260); s. xv. f. 210. 15 (Bodl. 261); s. xv. f. 1. **Paris:** Coislin. 384; s. xiv. f. 162. Parisin. 2047 A; s. xiv. f. 113ᵛ. 2224; s. xv. f. 1 (Libri II). 2225; s. xiv. f. 1. 2226; s. xvi. 2227; s. xvi. 2257; s. xvi. f. 239. 2299; s. xv. f. 1. 2300; a. 1569. Suppl. 49; s. xvi. f. 1. 84; s. xvi. 637; s. xv. f. 7. **Rom:** Ottobon. 145; a. 1363. f. 1. Palat. 400; s. xv. f. 146ᵛ. Vatic. 280; s. xv. f. 212. 1695; s. xv. f. 1. **Turin:** Taurin. 6 b IV 6; s. xvi. f. 110. 156 b II 10; s. xvi. f. 1. **Upsala:** Upsal. bibl. acad. 30; s. xiii—xiv. **Venedig:** Marcian. 297; s. xiv. **Verona:** Bibl. Capitolare CXXIX (118); s. xvi. no. 5. **Wien:** Vindob. med. 8; s. xv. f. 1 (Τὰ περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς. Expl. καὶ αἰσχυνομένης ἐρυθρὸν σῶμα δείκνυται). 28*; s. xv. f. 164—183 (Ἐπιτομὴ π. τῆς κατασκευῆς τοῦ ἀνθρώπου κτλ. Inc. *wie im* Scorial. Expl. ἐν κόπρῳ ἐν οὔρῳ ἐν πτίσμασι . . .). 45; s. xv. f. 1—27 (Inc. *wie im* Scorial.).

Ἐξήγησις εἰς τοὺς Ἱπποκράτους ἀφορισμούς. *Commentarius in Hippocratis aphorismos.* (*Vgl.* Dietz, Scholia in Hipp. et Gal. II p. XI sq., p. 236—544. *Vgl.* Stephanus Atheniensis *und* Theophilus.)

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2222; s. xv. f. 104. 2223; s. xvi. f. 158.

Übers. a) **Paris:** Parisin. 6854; s. xvi.

Excerpta varia.

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 1506; s. xix (Μελετίου ἰατροσόφιον). **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4655. 535; s. xvi (Ἰατροσόφη ἐκλελεγμένον ὑπὸ .. Γαλ. Ἱππ. καὶ Μελ. καὶ ἄλλων δοκίμων ἰατρῶν. Cap. I. Ὅτι ὁ κόσμος ὑπὸ τεσσάρων στοιχείων). Παντελεήμονος 5768. 261; s. xviii (Τοῦ πανιερωτάτου καὶ λογιωτάτου μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης κυρίου, κυρίου Μελετίου, Εἰσαγωγὴ διαφόρων ἀκουσμάτων καὶ ἰατρικῶν). 5769. 262; s. xviii. f. 15 (Ἰατροσόφιον ἐκλελεγμένον ὑπὸ .. Γαλ. Ἱππ. Μελ. μοναχοῦ καὶ Παύλ. τοῦ Αἰγ., συγγραφὲν δὲ παρὰ Κοσμᾶ ἱερομονάχου τοῦ Μακεδόνος). 6372. 865; s. xix. f. 205 B (Ἀποσημειώσεις τινὲς ψυχωφελεῖς. *Darunter* Τοῦ ἁγίου Μελετίου τοῦ ὁμολογητοῦ Περὶ διαίτης ὁλικῶς). **Berlin:** Berol. 4° 46 (348); s. xvi. ρνθ΄ (Στίχοι πάνυ ὠφέλιμοι Μελετίου) *und* ρξ΄ (Περὶ τοῦ παραγενομένου εἰς ἰατρίαν ἀδελφοῦ). **Jerusalem:** Bibl. Mar-Saba 432; a. 1662. f. 1 (Ἰατροσόφιον ... Γαλ. Ἱππ. καὶ Μελετίου). **Lesbos:** Βιβλ. τῆς τοῦ Λειμῶνος μονῆς 175; s. xvii. **Paris:** Coislin. 335; s. xv. f. 75 (Gal. Hipp. et Meletii iatrosophium, capita 604). Parisin. 2240; s. xvi. f. 151ᵛ (Versus politici de urinis illarumque differentiis). 2315; s. xv. f. 11ᵛ (*Wie im* Parisin. 2240). **Rom:** Angelic. 17 (C 5. 4); s. xiv. f. 141 (Ἕτερα περὶ τροφῶν δυνάμεων ἐκβληθέντα ἐκ τῆς βίβλου τοῦ μοναχοῦ κυρίου Μελετίου· ἐκ τὸν μικρὸν [sic!] κόσμων) *und* f. 141—236 (Περὶ ἄρτου κατὰ ἀλφαβήτου. Inc. Τῶν ἄρτων ὅσοι ῥυπαροί. Expl. πρὸς ἀνθρωπίνου σώματος ὁμοιότητα). Barberin. III 63 (245); s. xvi. f. 394—414ᵛ (Ἰατροσόφιον ἐκλελεγμένον Γαλ. Ἱππ. καὶ Μελετίου περὶ γυναικός. Expl. εἰς τὰ νευροχαλαστικά). **Turin:** Taurin. 17 B VII 22 (B I 12); s. xvi. xviii. f. 30ᵛ (Γαλ. Ἱππ. Μελ. περὶ φλεβοτομίας) *und* f. 154 (Ἰατροσόφιον περὶ ἐντέρων. *Verbrannt*). **Wien:** Vindob. med. 53; s. xvi. f. 129—189 (Ἰατροσόφιον. Capita 112. Inc. Περὶ ἐντέρων ὅταν ἐξέβουν. Expl. διὰ τί ἔνε καλὸς καιρός).

MENANDER IATROSOPHISTA.

Περὶ γυναικῶν. *De mulieribus.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 1630; s. xiv. f. 212ᵛ.

MERCURIUS MONACHUS.

Περὶ σφυγμῶν. *De pulsibus.* (Ed. Ideler, Phys. et Med. II p. 254—256.)
Inc. Πιάσον τὸν σφυγμὸν ἅμα τοῖς τέσσαρσι δακτύλοις.
Expl. εἰς τὰς πύλας τοῦ θανάτου ἐστίν.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1531 (ol. Meerm. 223); s. xvi. f. 230 (»Mercurius?« Inc. Ἄγαι τοῦ σφυγμοῦ μετὰ τῶν τεσσάρων δακτύλων. Expl. καὶ τὰ τούτοις περιεχόμενα. *Vgl.* Daremberg, Not. et Extr. I p. 143 sq.). **Dresden:** Dresd. Da 5; a. 1519 f. 247 (Sine auctoris nomine. Inc. *wie im* Phillipps.). **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. 83ᵛ (»Περὶ σφυγμῶν.« Sunt nr. 25—28 tractatus Mercurio tributi, Ideler II p. 256, sed post n. 25

inseruntur ΚΡΆΤΗϹΟΝ ΤῸΝ ϹΦΥΓΜῸΝ, ΚΑῚ ΕἸ ΜῈΝ ῬΊΠΤΕΙ ὍΛΟΝ ἜΞΩ ἈΡΑΙΆ, ἝΩϹ ἩΜΈΡΑϹ ΤΡΕῖϹ ἘϹΤῚΝ Ἡ ΖΩῊ ΑΥ̓ΤΟῦ.). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 6295; s. xv (xiv sec. catal.). f. 111ᵛ. **Mailand:** Ambros. R 20 Sup.; s. —. f. 533. **Neapel:** Neapolit. 307 III D 23; s. xv. f. 137. **Paris:** Parisin. 2307; s. xvi. f. 599. 2315; s. xv. f. 1. **Rom:** Vatic. 299; s. xv. f. 101. 7152; s. —. f. —. (*Vgl.* Daremberg *a. a. O.*).

METHODIUS CAUSOCALYBITUS.

Περὶ διαίτης ἀνθρώπου. *De diaeta hominis.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. Suppl. 654; s. xix. f. 224ᵛ.

METHODIUS PATRIARCHUS.

Excerpta varia.

Griech. Hds. **Venedig:** Marcian. App. cl. V 13; s. xiv—xvi. f. 6 (Inc. Ὁ ϹΤΌΜΑΧΟϹ Ἡ ΚΑΤᾺ ΠΟΙΌΤΗΤΑ ΤΡΈΠΕΙ ΤΟῪϹ ϹΦΥΓΜΟΎϹ, ἫΤΙϹ ΘΕΩΡΕῖΤΑΙ. Expl. ὁ ἀνίϲωϲ πλήττων τὴν ἀφήν).

METRODORA.

Περὶ τῶν γυναικείων παθῶν τῆς μήτρας. *De mulierum morbis uteri.* (*Vgl.* Costomiris, Rev. des ét. gr. III [1890] p. 147.)

Inc. Τῶν γυναικείων παθῶν πολλῶν τε.

Expl. οὗ ἐπίχριε τὸν ϲτόμαχον.

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 3; s. xii. f. 4—33 (*Vgl.* Daremb. Orib. I p. XXV. *Abschrift besitzt Mr. E. O. Winstedt, Oxford*).

MNESITHEUS CYZICENUS.

Excerpta varia.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2240; s. xvi. f. 156 (Fragmentum de brassica. Inc. Κράμβην χρὴ κατακόψαι (*Aus* Oribas. I 278 sq.).

MOSCHION.

Ὑποθῆκαι. *Praecepta vitae:*

Inc. Παραφύλαττε σεαυτὸν ἐν παντὶ τῷ βίῳ.
Expl. ἐν τῷ τρόπῳ κιβδηλείας.

Griech. Hds. **Oxford:** Baroccian. 173; s. xii. xiii. f. 349.

MUSCIO.

Περὶ γυναικείων παθῶν. *De morbis mulierum.* (Lat. ed. V. Rose, Soranus, p. 3—119.)

Inc. Cum frequentius nobis in muliebribus.
Expl. de gynaeciis triacontadis in latinum translata sermonem.

Lat. Hdss. **Brüssel:** Bruxell. 3701—3714; s. ix/x. f. 15 (Expl. diligenter scripta sunt). **Cambridge:** Cantabrig. S. Ioannis D 4; s. xiii. **Florenz:** Laurent. plut. 73, 1; s. xi. f. 186ᵛ—214ᵛ. **Kopenhagen:** Hauniens. 1653; s. xii. f. 3—25ᵛ. **Leyden:** Voss. 4° 9*; s. vi (*Vgl.* Rose, Hermes IV p. 143, Soran. p. XIII sq.). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4234 (ol. L 163); s. xiii. f. 1 (Expl. difficultatem urinae solvet). **München:** Monac. 756*; s. xv. f. 17ᵛ. **Rom:** Palat. 1304; s. xiii. Vatic. 6337; s. xvi. f. 94—136. **Wien:** Vindob. 2504*; s. xiii. f. 43. 3244; s. xvi.

Übers. ins Griech. **Leyden:** B. P. 62 A; s. xv. **München:** Monac. 511; s. xvi. **Paris:** Parisin. 2152; a. 1539. f. 1. **Wien:** Vindob. med. 39; a. 1561. f. 5ᵛ—52ᵛ (Inc. Ὁπηνίκα συνεχῶς ἡμῖν ἐν ταῖς γυναιξὶν ἡ μαῖα ἐγεγόνει. Expl. ἢ φόβου ἢ ὀργιλότητος. *Collation mit der Ausgabe von Dewezius 1793 im Berol. fol. 39 [275]*).

D) **Rom:** Casanat. I. IV. 5; s. —. Vatic. 360; s. —. 366, 4; s. —.
Dazu: Halberstam 253; s. —.

NEMESIUS EMESENUS.
(*Vgl.* GREGORIUS NYSSENUS.)

Περὶ φύσεως ἀνθρώπου. *De natura hominis.* (Ed. Chr. Fr. Matthaei, Halae 1802. Migne Patrol. gr. 40 p. 503—818. *Vgl.* Burkhard, Wiener Stud. X 93—135. XI 143—152. 243—267.)

Inc. Τὸν ἄνθρωπον ἐκ ψυχῆς νοερᾶς καὶ σώματος κατεσκευασμένον.
Expl. διὰ τὸ συμφέρειν ἐκείνοις ἀφείλοντο.

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 375; s. xiii. no. 11. 447 (146); s. xvi. no. 16. **Athos:** Βιβλ. μον. Διονυσίου 3799. 265; s. xv. no. 2. **Berlin:** Phillipps. 1557; s. xvi. f. 1 (Inc. mutil. [τοί]νυν ὡς ἐν εἰκόνι = Migne Patrol. 40 p. 529, 16). **Bologna:** Bonon.

A l 13; s. xvi. f. 1. **Breslau:** Vratisl. Rhedig. bibl. urb. 34; s. xv. f. 1—54ᵛ. **Brüssel:** Bruxell. 11351—52; s. xvi (Inc. cap. 2 διαφωνεῖται σχεδόν). **Dresden:** Dresd. Da 57; s. xii. f. 1. Da 58*; s. xv. f. 1 (capp. 35—38). **Escurial:** Scorial. Σ. III. 17*; s. xvi. f. 141 (Inc. Μέχρι τοῦ βάθους διικνεῖσθαι πέφυκεν ἡ ὄψις. Expl. ἐπειδὴ δὲ τῶν αἰσθητικῶν ἡδονῶν οἱ μὲν ἄλλαις . . .). X. I. 11; s. xvi. f. 1. X. II. 9; a. 1564. f. 1 (fine mutil.). **Florenz:** Laur. plut. 7, 2; s. xv (*aus Dresd. Da 57 abgeschr.*). 7, 35; s. xiv. f. 196. 56, 21; s. xv (*aus Monac. 419 abgeschr.*). 86, 6; s. xii. f. 1 (Ἀδαμαντίωνος τοῦ καὶ Νεμεσίου). **Jerusalem:** Bibl. d. hl. Grabes 273; s. x. f. 182b. 405; a. 1717. f. 124. Bibl. patriarch. 15; s. xi. *hinter* f. 137. **Karlsruhe:** Carolinh. 451; s. xvi. f. 1—128 (*aus Monac. 419 abgeschr.*). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5685; s. xii—xi (s. xiii *nach M. Thompson*). f. 1. **Lyon:** Lugdun. Bibl. des Dép. 52*; s. xvi—xvii. f. 134 (Theodoreti, Cyri episcopi, Nemesii etc. excerpta et interrogationes de rebus theologicis). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4759 (ol. N 138); s. xvi. f. 167. **Mailand:** Ambros. B 39 Sup.*; s. xiv—xv. f. 26. D 338 Inf.; s. xv. f. 1. F 88 Sup. s. xv. f. 163ᵛ (Expl. δόγμασι παραλειπτέον = 144, 10 Matth.). **Modena:** Mutin. 18 (III A 4); s. xv. 240 (III F 17); s. xv—xvi. f. 111 (Expl. καὶ τῆς ἐνεργείας λαμβάνοντες, δέον = Migne 40 p. 601, 5). **München:** Monac. 29; s. xvi. f. 108—159. 170ᵛ—175ᵛ. (Expl. ἐπιδέουσιν ἀπαράβατον = 301, 4 Matth.). 100; a. 1551. f. 152—170ᵛ (*Ergänzung der vorhergehenden Hds.*). 419; s. xiv. f. 1 (Expl. τὰ αὐτὰ παρὰ πᾶσιν = 331, 2 Matth.). 536; s. xv. f. 1 (Inscr. Ἀδαμαντίωνος λόγος κεφαλαιώδης). 562; s. xvi. xi. f. 1. **Oxford:** Baroccian. 82; s. xv. f. 156 (Expl. mutil. καὶ μηδένα edit. Oxon. 1671 p. 305, 13). 94*; s. xv. f. 43 (Liber Nemesii .. in epitomam redactus, forsan ab Andrea Donn). Canonic. 56; s. xvi. f. 55. Miscell. 69; s. xi (?). f. 23b (In capita 58 distributus. De hominis opificio). 162; s. xv. d'Orvillian. X 1. 4. 3; *nach* 1500 (Expl. τὸ δὲ ἀντικείμενον ἀδύνατον). X 2. 6. 2 (= 432); s. — (*»A copy of the 1671 Oxford edition, with a collation of a ms. by J. P. d'Orville«*). **Paris:** Coisl. 115*; s. xii. f. 131ᵛ. 170ᵛ. 120*; s. x. f. 99. 116ᵛ. 259*; a. 1056. f. 128. 294*; s. xii. f. 18. Parisin. 825; s. xvi. f. 1. 826; s. xvi. 827; s. xvi. 827 A*; s. xvi. (Nemesii? Inc. Τὴν κακίαν Πλωτῖνος μέν). 1044; s. xiv. f. 1 (*beginnt c. 2 p. 102, 1 Matth., schließt* 368, 10; *abgeschr. aus Dresd. Da 57*). 1045; a. 1501. f. 1. 1046; s. xvi. 1268; s. xii. f. 53. 1603; s. xvi. f. 224. 1739; s. xv. f. 340. 2077; s. xv. f. 66. 2225; s. xv. f. 50. 2295; s. xiv. f. 50. 2299; s. xv. f. 104. 2428; s. xvi. f. 116 (Sub nomine Adamantionis). Suppl. 86; s. xvii. 148; s. xvi. 194; s. xvi. f. 2 (Sub nomine Adamantii). 640; s. xvi. 641; s. xviii. 702; s. xv—xvi. f. 43ᵛ. Bibl. de Paris 42*; s. xvi. f. 131ᵛ (Excerpta varia, ed. Oxon. 1671 capp. 39—41. 29—34. 42. 44. 35. 38). **Rom:** Barber. V 18*; s. xi. f. 136ᵛ. VI 5*; s. xiv/xv. f. 71. Ottobon. 275*; s. xvii. f. 76. 464; s. xvi. f. 1. Palat. 370; s. xv. f. 1ᵛ. 385; s. xv—xvi. f. 121. Vatic. 423; s. xiii. f. 227ᵛ (Inc. Τὸν ἄνθρωπον ἴσμεν. Expl. τῆς αὐτοῦ βασιλείας. Frgm.?). 489; s. xv—xvi. f. 3. **Patmos:** Patmiac. —; s. x. **Venedig:** Marc. 266; s. xv. f. 99ᵛ. **Wien:** Vind. phil. 34; s. xvi (*aus Dresd. Da 57*). 181*; s. xvii. f. 171 (Ἀδαμαντίνου Νεμεσίνου [!]; *capp. 9—11. 16 Schl. 18—44 fehlen*). theol. 68; s. xvi (*aus Monac. 419 abgeschr.*). 199*; s. xvi. f. 1.

Übers. A) *Vgl.* Nemesii Em. l. π. φ. ἀ. versio latina ed. C. Holzinger, Prag 1887; Gregorii Nysseni (Nemesii Emeseni) π. φ. ἀ. liber a Burgundione in latinum translatus ed. C. I. Burkhard. I—V. *Programme des Carl-Ludwig-Gymnasiums in Wien (Meidling) 1891—1902.* **Bamberg:** Bambergensis M IV 16 (Iaeck n. 1089); s. xiii. f. 45ᵛ (*capp.*

35—38. 42—44 fehlen. Veröff. v. Holzinger). **Brüssel:** Bruxellens. II 960 (ol. Mediomont.); s. xiii. f. 1—48 (Capita 42. Burgundione interpr.). **Dresden:** Dresdens. Da 57; s. xii. Da 58; s. xv (Frgm. de fato, capp. 35—38). **Hamburg:** Bibl. urb. Loescheri 12788; s. —. **Prag:** Pragensis Metropol. Bibl. L 94; s. xiii ex. f. 27. (*Abschr. aus Bamberg.*). **Rom:** Urbin. 485 (ol. 74); s. xv. f. 106ᵛ. **Venedig:** Marcian. 160 (ol. 276 Bess.); s. xv. f. 1—24 (Burgundinne interpr. *Vollständigere Abschrift des* Marcian. App. cl. III 21). App. cl. III 21*; s. xiv. f. 47—69ᵛ. 70ʳ (Burgundinne interpr. Inc.: ait enim moyses [= p. 47, 12 Matth.]. Expl. utilitatem illorum abstulerunt. Beati Gregorii episcopi Nisse liber explicit capitulum XLIII [*es sind aber 42 capp.*]. Dominatori frederico . . . semper augusto a burgundione . . . Translatus anno MCLVIIII indiceone XIII. *Folgt die Widmung* Sanctissimo et gloriosissimo domino — quia in meis . . . *Vollständigere Abschrift daraus* Marc. 160; *s. Burkhard a. O.*).

NEOPHYTUS PRODROMENUS.

Συλλογὴ κατὰ στοιχεῖον περὶ βοτανῶν. *Remediorum collectio alphabetica.*
Inc. Ἀμάρακον καὶ λευκάνθεμον.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1570; s. xvi. f. 55. **Mailand:** Arch. del Capitolo Metrop. 2; s. xv. f. 129—132ᵛ (Expl. ὤκυμον τὸ βασιλικόν). **Oxford:** Miscell. 278; a. 1780. p. 135. **Paris:** Parisin. 2256; s. xv. f. 540. 2286; s. xiv. f. 105. 108ᵛ. **Rom:** Palat. 77; s. xiv. f. 3. **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 13; s. xiv—xvi. f. 8—25 (Expl. mutil. τῶν ὀλεθρίων ὑφισταμένων τὰ μέν ἐστι κρημνώδη . . .).

Περὶ τῶν τοῖς ὀδοῦσι παθῶν. *De dentium doloribus.*

Griech. Hds. **Athen:** nr. 1481; s. xvi. no. 1.

NEPUALIUS.

Περὶ τῶν κατὰ συμπάθειαν καὶ ἀντιπάθειαν. *De sympathicis et antipathicis.*
(Ed. Fabricius, Bibl. gr. IV p. 295—301 [edit. I]. Gemoll, Progr. Striegau 1884 p. 1—3. *Vgl.* E. Rohde, Kl. Schriften I p. 383 sq.)
Inc. Ἐπιστάμενός σου τὸ φιλομαθὲς καὶ εἰς πάντα φιλότιμον.
Expl. ὅπου ἂν γάρον ἀφ' ἑσπέρας ῥάνῃς.

Griech. Hdss. **Mailand:** Ambros. R 111 h; s. —. S 3 Sup.; s. xv ex.—xvi in. f. 117—120 b. **Rom:** Vallicell. — (Allatianus); s. —. Vatic. 299; s. xv. f. 495 b.

NICOLAUS MYREPSUS.

Δυναμερόν. *De compositione medicamentorum, alphabetice.*

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1583 (ol. Meerm. 300); s. xv. f. 1 (Sine auctoris nomine). **Escurial:** Scorial. Σ. II. 3; s. xvi. f. 12. **Oxford:** Baroccian. 171; s. xv. f. 8 (Inc. Ἀντίδοτος Ἀλεξανδρεία). **Paris:** Parisin. 2149; s. xvi. f. 102 (»Desunt B—Z«). 2237; s. xiv. f. 7. 2238; s. xv. f. 1. 2243; a. 1339. f. 11ᵛ.

Περὶ ἐμπλάστρων. *De emplastris.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2315; s. xv. f. 276.

Excerpta.

Griech. Hds. **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. — (Medicamentum. *Vgl.* Medicae artis principes ed. Stephanus, col. 408).

NICOMEDES IATROSOPHISTA.

Lexicon medicum.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4271. 151; s. xv. f. 11 (Inc. Ἀκτὶς ἡ κοφοξυλέα. Expl. Ὤνια τὰ ἐν ταῖς δρύαις [?] ζῷα. ὑποσταθμὴ ἐλαίου τρυγαῖα). **Paris:** Parisin. 2224; s. xv. f 71.

NICOMEDES.

Εἰς Ἱπποκράτην. *Versus in Hippocratem.*

Inc. Ἱπποκράτης φάος ἦν μερόπων.
Expl. ἦν σπάνις εἰς Ἀίδη.

Griech. Hds. **Wien:** Vindob. med. 31; s. xv ex. f. 166ᵛ.

OCIANUS.

Περὶ συνθέσεως φαρμάκων λόγος πέμπτος. *De compositione medicamentorum liber V.*

Inc. Ἐπὶ τοῖς προεκτεθεῖσι βιβλίοις.
Expl. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν.

Griech. Hds. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4271. 151; s. xv. f. 184.

OLYMNIUS ALEXANDRINUS.

Περὶ κατακλίσεως. *De decubitu.*

Inc. Κατεκλιθη τοίνυν ὁ νοσῶν ἐν ἀρχῇ.
Expl. ἐπι τοῦ προγνωστικοῦ ἡμᾶς ἐδίδαξεν.

Griech. Hds. **Cheltenham:** Phillipps. 6763; s. xv (xiv Cat. *und* Schenkl). f. 29ᵛ.

Excerpta.

Griech. Hdss. **Cheltenham:** Phillipps. 6763; s. xv (xiv Catal. *und* Schenkl). f. 29 (Inc. Τῶν κρισίμων ἡμερῶν αἱ μὲν κατὰ σύλληψιν εἰσιν. Expl. καὶ ἐν ἐνιαυτῷ καὶ ἐν ἑπτὰ ἔτεσι). **Paris:** Parisin. 2286; s. xiv. f. 55 (Excerpta de criticis diebus etc.).

ORIBASIUS.

Opera varia.

Griech. Hdss. **Padua:** Bibl. Ioannis Rhodii (*Verbleib unbekannt*). Bibl. S. Ioannis in Viridario, ad dextr. plut. XVI (*Verbleib unbekannt*). **Salamanca:** Bibl. Univ. (Epistt. septem).

Ἰατρικαὶ συναγωγαὶ πρὸς Ἰουλιανόν. *Medicae collectiones ad Iulianum. Libri I—X. XIV—XV. XXI—XXII. XXIV—XXV. XLIV—LI.* (Edd. Daremberg-Bussemaker tom. I—IV.)

Inc. (prooem.) Τὰς προσταχθείσας ἐπιτομὰς παρὰ τῆς σῆς θειότητος, αὐτόκρατορ Ἰουλιανέ.
Expl. (lib. 51) καὶ τὰ νέα καὶ ἁπαλὰ σφαιρία σὺν ἀλφίτοις.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1532 (ol. Meerm. 225); s. xvi. f. 1ᵛ (L. XXIV. XXV). 1533 (ol. Meerm. 226); s. xvi. f. 1 (L. XLVI—XLVIII fine mutil.). fol. 35 (271)*; s. ix (? Fragmentum. Inc. προσήσθαιτο· πολλοῖς γοῦν καὶ μόνον ἐξήρκεσεν = L. VII 26, 167; Dbg.-Buss. II p. 134, 7. Expl. πρῶτον μὲν τὸ δύσεργον καὶ τοῦτο = ibid. 26, 179; Dbg.-Buss. p. 138, 5. 6). **Budapest:** Mus. nat. Hungar. 9 fol.; s. xvi. f. 23ᵛ—35ᵛ (L. III *z. T. in veränderter Fassung*). **Cambridge:** Coll. St. Johann. A6; s. xv—xvi (L. I—XV).

Escurial: Scorial. Φ. I. 2; s. xvi. f. 16ʳ. 43ᵛ (L. XXIV. XXV). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 7; s. ix. p. 89b (L. XLVI—XLIX). 74, 17; s. xii. f. 1 (Inc. Ἡ ὁμαία κατ' ἀγκῶνα). **Heidelberg:** Bibl. Univ. 375; s. xiv. no. 3 (Liber XXIV, init. et fine mutil.). **Leipzig:** Lipsiens. 59; s. xix. no. 1 (L. XLIII). **Leyden:** Vossian. 9. **London:** Burneian. (Brit. Mus.) 94; s. xv (xvi). f. 170 (L. XXIV. XXV. Expl. ἀλλὰ καὶ βολῆς τινος προςδεῖν). Medical Society Wf 6; s. — (L. I—X. XIV). **Moskau:** Mosquens.? (*Abschrift von Buch 4. 6. 9. 14 des cod. Mosquensis im Berol. fol. 39 [275]*). **München:** Monac. 29*; s. xvi. f. 81 (L. VII 2 *und* 13). **Neapel:** Neapolit. 304 D III 20; s. xiv (L. I—XV). Bibl. S. Giovanni di Carbonara 42; s. xv (L. I—XV). **Oxford:** Baroccian. 224*; s. xv in. f. 1 (*Wie im* Monac. 29). **Paris:** Parisin. 1883; s. xiv (L. III 65 [bis]. VII 26 [*vgl.* Oribas. II praef. p. 5 *und* p. 90 sq.]. cap. 26—40 libror. incert.). 2151; s. xvi. f. 12 (L. XXIV. XXV). 2189; s. xvi (Libri XV). 2190; s. xv (L. I—X). 2237; s. xiv (L. IX 52—55. X 13. 14. 19—36. XXI. XXII. LIV. XXIV 30—36. c. 21 librorum incert. XXI 7 bis). 2247; s. xvi (L. XLVI—XLIX). 2248; s. xvi (*Wie im* Parisin. 2247). 2261; s. xvi. f. 37 (L. XXIV. XV). 2262; s. xvi. f. 31 (*Wie im* Parisin. 2261). 2263; s. xvi. f. 28ᵛ (*Wie im* Parisin. 2261). 2321; s. xvi. f. 11ᵛ (*Wie im* Parisin. 2261). 2510; s. xiv. (L. I 5. 15—65. II 1—53. III. 21 26—28. 31—34 abbrev.). Suppl. 446*; s. x (L. XLIV 5—8. 23. XLV 26 *und* Ἐκλογαὶ βοηθημάτων). Bibl. de Paris 57; s. xvii. f. 18 (L. XLVIII). **Rom:** Ottobon. 235; s. —. f. 17 (L. XXIV—XXV 58). Palat. 375; s. xii. f. 230 (L. XXIV. XXV). Vatic. 288; s. xv. f. 1 (L. I—XV). 1835; s. —. f. — (L. XLIV—LI). 1885*; s. xiv. f. 1 (Inc. Τῶν τοιούτων .... αὐτῷ μέν. *Vgl.* A. Mai, Auctor. class. IV p. 276—278). **Turin:** Taurin.? (L. XXIV. XXV). **Vicenza:** Bertolian. 44 (1. 6. 15); s. xvi. no. 2—4 (Libri XXIV. XXV). **Wien:** Vindob. med. 16 (ol. 35); s. — (Capp. 43 extr. 44 librorum incert. — Oribas. III p. 230 sq. Dbg.-Buss.).

Übers. A) **Leipzig:** Lipsiens. 97; s. xi.

Σύνοψις πρὸς Εὐστάθιον τὸν υἱὸν αὐτοῦ. *Conspectus ad Eustathium filium. Libri IX.* (Dbg.-Buss. V 1—556.)

Inc. (lib. 1) Κελεύσαντος τοῦ Ἰουλιανοῦ ποτε τοῦ θειοτάτου αὐτοκράτορος.
Expl. (lib. 9) ἡ δὲ λοιπὴ χρῆσις ἡ αὐτή.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4436. 316*; s. xvii. f. 102 (Inc. Ὅσα θερμαίνει μετρίως). **Berlin:** Phillipps. 1581 (ol. Meerm. 297)*; s. xvi. f. 289ᵛ (Π. ὑδάτων = Dbg.-Buss. V p. 192—193, 6). **Budapest:** Mus. nat. Hungar. 9 fol.*; s. xvi. f. 1—10ᵛ. **Escurial:** Scorial. y. I. 9; s. xvi. f. 1. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 15; s. xiv. p. 1. 74, 17. s. xii. p. 1. **Mailand:** Ambros. D 13 Sup.; s. —. f. 1. **Moskau:** Mosquens. 498; s. xvi. f. 2. **Oxford:** d'Orvill. X 1. 1. 3; s. xv ex. f. 1. **Paris:** Facult. med. 145 (ol. Bibl. de Paris 59); a. 1841—42 (*Apographon des* Parisin. 2188). Parisin. 2188; s. xv. f. 1. 3099*; s. —. f. 13 (Fragmentum). **Rom:** Barberin. I 118; s. xiv. f. 1. Ottobon. 129; s. xvii. f. 1. Vatic. 287; s. xv. f. 1. 1427*; s. xvi. f. 1. **Salamanca:** Bibl. Univ. 1. 1. 11; a. 1524. f. 1. **Venedig:** Marcian. 294; s. xiv. **Wien:** Vindob. med. 42; s. xvi—xvii. f. 1—333 (Expl. βέβαιον λάβωμεν περὶ τοῦ μένειν κατεσταλμένον. »Die letzten Capitel des I. Buches, von Buch IV das Cap. de aquis u. die Bücher V—XI [*IX?*] Abschrift« *im* Berol. fol. 39 [275]).

Übers. a) **Ashburnham-Place:** nr. 10; s. vii (Lib. I. IV—IX). **Bern:** Bernens. F 219; s. vi. f. 1 (Lib. V. cap. 23 ff. VI. VII. cap. 1—34. *Vgl.* H. Hagen, de Orib. versione latina Bernensi. Bern 1875). **Brüssel:** Bruxell. 3701—3715; s. x. f. 7 (Epist. ad Eust. filium. Inc. Collecti sumus. Expl. fecimus mentionem). **Cambridge:** Cantabr. bibl. univ. Gg III 32; s. xv. f. 1—57 (Lib. VIII. I. II. IV. VII. VI. Inc. Si capiti dolor. Expl. sanguis et cetera). **Dresden:** Dresdens. —. (Lib. II. IV). **St. Gallen:** Sangall. 761*; s. viii—ix (»Loci ex Oribasii lib. VI. V. IV. VIII excerpti«). 762; s. ix. p. 266—267 (Prologus. Inc. *wie im* Bruxell. Expl. ciborum tantum facimus mentionem; *vgl. den* Bruxell.). **Kopenhagen:** Hauniens. bibl. reg. 1653; s. xiii—xiv. f. 77 (L. I—VI?). **Laon:** Laudun. 424; s. x. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. urban. 97; s. xi—xii. f. 30—46. **London:** Regius 12 F IX; s. xvi (xvii?). f. 1 (»Medicinae compendium ad Eustathium filium. Inc. De fricatione praeparatoria ex Galeno. Expl. pori in articulis). **Paris:** Parisin. 9332; s. ix. f. 1—139. 10233; s. vii. f. 1—263. nouv. acq. 1619; s. —. f. 1—206 (Libri I—VI 397, 27). **Rom:** Barberin. IX 29 = 767; s. —. f. 199 (Lib. I. II. V. Liber I sub nomine Galeni). Urbin. 293; s. xii (vii—viii?). f. 95 (Fragmentum. Ed. A. Mai, Class. Auct. VII p. 459—463). **Stuttgart:** Bibl. reg. Q. Pg.; s. ix.

Πρὸς Εὐνάπιον περὶ εὐποριστων. *Ad Eunapium de parabilibus medicamentis. Libri IV.* (Dbg.-Buss. V 557—797.)

Inc. (lib. 1) Ἐξ ὧν ἡμῖν διελέχθης, Εὐνάπιε κράτιστε.

Expl. (lib. 4) ἑψήσας μόνον ἐν τῇ προγεγραμμένῃ συμμετρίᾳ.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4436. 316*; s. xvii. f. 102. **Berlin:** Phillipps. 1568 (ol. Meerm. 271)*; s. xvi. f. 1 (L. I 14—17). **Budapest:** Mus. nat. Hungar. 9 fol.; s. xvi. f. 11—23. 66—158v (Expl. τοσοῦτον ἐμβάλῃς ὄξους ὅσον μέλιτος). **Moskau:** Mosquens. 499; s. xvi. f. 3. **München:** Monac. 72; s. xvi. f. 1. **Paris:** Parisin. 2177; s. xvi. f. 10. 2335; s. xvi. **Rom:** Ottobon. 129; s. xvii. f. 38. Vatic. 1427; s. xvi. f. 70 (Expl. in cap. Ἐφημέρων πυρετῶν ἰάσεις). **Venedig:** Marcian. 294; s. xiv. f. 9.

Übers. a) **Ashburnham-Place:** nr. 10; s. vii (Libri II). **Brüssel:** Bruxell. 3701—3715; s. x. f. 7v (Epist. ad Eunap. Inc. Non reperientes. Expl. initium faciamus). **St. Gallen:** Sangall. 761*; s. viii—ix. 762; s. ix (Dynamid. l. IV). **Laon:** Laudun. 424; s. x (L. II*. III*. IV. *Vgl.* Val. Rose, Anecd. gr. II p. 114 adn.). **Leipzig:** Lipsiens. bibl. urb. 97*; s. xi—xii. f. 3—30. **London:** Regius 12 F IX; s. xvi (xvii?). f. 14 (»Euporiston ad Eunap. libri III. Inc. De infantium educatione cap. 1 nato igitur. Expl. non laeduntur) *und* f. 49 (»De curatione ad Eunapium libri II«. Inc. De dolore capitis. Expl. tumentia inlines). **München:** Monac. 23535 (ZZ 535); s. xii. f. 72 (Lib. II 2 ss. IV. I). **Paris:** Parisin. 10233; s. vii. f. 279—280 (»De praevidendis passionibus.« Inc. Oportet igitur medicum sollicitum = Euporista lib. II?). **Rom:** Urbin. 293*; s. vii—viii. f. 95 (Fragmenta sine auctoris nomine). **Stuttgart:** Bibl. reg. Q. Pg.; s. ix.

[Εἰς Ἱπποκράτους Ἀφορισμούς.] *Commentarius in Hippocratis Aphorismos.*

(Ed. Ioannes Guinterius Andernacus. Paris 1533.)

Inc. prooem. Quoniam oportet semper in omni libro.
comm. Vita brevis ... Statim per initia sermonis Hippocrates.
Expl. qui supra dictis auxiliis tollutur.

Übers. a) **London:** Regius 12 E XX; s. xii. f. 114 (Inc. Vita brevis. Inc. comm.: Continuo Hippocrates. Expl. plus aggravat »— Ps.-Orib.« Kalbfleisch) *und* f. 116ᵛ (Inc. praef.: Quoniam necesse est. Expl. tertio loco librum hunc »— Ps.-Orib.« Kalbfleisch). **Paris:** Parisin. 4888; s. xii. nr. 2. 7102; s. xiii (Prologus in Hipp. aph.). **Vendôme:** Vindocinens. 172; s. xi. f. 11 (Inc. *wie im* Londin. f. 116ᵛ. Expl. ad superiora reppulisse).

[Εἰς Ἱπποκράτους Προγνωστικόν.] *Commentarius in Hippocratis Prognostica.*

Inc. Quoniam humana corpora assidue.

Übers. a) **Bern:** Bernens. A 52; s. xii. f. 68ᵛ—84ᵛ. **London:** Regius 8 C IV; s. xiii. f. 168ᵛ (Expl. sunt certiora signa).

[Εἰς Γαληνοῦ τέχνην ἰατρικήν.] *Commentarius in artem Galeni.*

Übers. a) **Erfurt:** Amplon. Q 175; s. xiii. f. 97 (Inc. Plurimis auctoribus ante Galeni tempus. Expl. quod frequentatur in usu communi). Q 178*; s. xiii.

Excerpta varia.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4302. 181; s. xvi. f. 298—145 (Ἰατροσόφιον κατ' ἀλφάβητον). Κουτλουμουσίου 3321. 248; s. xvii. **Berlin:** Berol. 39 (275); s. — (»Collationen kleinerer Stücke«). **Bologna:** Bonon. 1808; s. xv. f. 30ᵛ (φουλ.. σκευασία) *und* f. 267 (Πρὸς πάρεσιν τοῦ αἰδοίου μάλιστα γερόντων). 3632; s. xv. f. 204 (Περὶ τῶν ἀντιδότων cap. ρλθ', extremum ἀληθουριακὸν Ὀρ.). **Budapest:** Mus. nat. Hungar. 9 fol.; s. xvi. f. 35ᵛ. 36 (Inc. Συκάμινα βάτινα. Expl. ἐπεμβάλλειν αὐτῷ) *und* f. 36—65ᵛ (Περὶ τῆς δυνάμεως τῶν ἁπλῶν κατὰ στοιχεῖον. Inc. Ὅσα μὲν εἰδέναι τέ σε καὶ ποιεῖν. Expl. καὶ ἀδήκτως ξηραίνει). **Carpentras:** nr. 1774; s. xvii. f. 140ᵛ (De ponderibus et mensuris manifestum experimentum medicum). **Dresden:** Dresd. Da 5; a. 1519. f. 249 (Περὶ οὔρων). **Florenz:** Laurent. — (Ἐκ τῶν Ὀρ. ὑγιεινῶν παραγγελμάτων). plut. 74, 7; s. ix. p. 89b (Ἐκ τῶν Γαλ. περὶ καταγμάτων. Inc. Ἐπειδὴ λέλυται), p. 117 (Ἐκ τῶν Γαλ. περὶ ἐξαρθρημάτων. Inc. Τῶν ἐξαρθρημάτων), p. 129 (Ἐκ τοῦ Ἡρακλᾶ πῶς πλέκεται βρόχος ὁ ἐρτός), p. 129b (Ἐκ τῶν Γαλ. περὶ ἐπιδέσμων), p. 148b (Ἐκ τῶν Ἡλιοδώρου περὶ διαφορᾶς καταρτισμῶν). **Mailand:** Ambros. D 13 Sup.; s. —. f. 300ᵛ (Περὶ οὔρων. Inc. Ἡ θεία φύσις ποιήσασα τὸν ἄνθρωπον. Expl. mutil. ἐν τῷ οὔρῳ φαινόμενα,

τῆϲ κύϲτεωϲ ... Inscr. man. rec. Ὀριβαϲίου περὶ οὔρων, in mg. [f] Ἰωάννου ἐπιϲκόπου Πριϲδριανῶν). **Messina:** Messan. bibl. univ. 84; s. — (*Vgl.* Rühl, Philol. N. S. I p. 577—588). **Moskau:** Mosquens. 260; a. 1630. f. 254^v (Inc. Εὐεξίαϲ τράπεζαν, εἰ θέλειϲ, μάθε). **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. 20^v (Περὶ ἁπλῶν φαρμάκων κράϲεων καὶ μίξεων ὑγιεινῶν κτηνῶν ὁμοῦ καὶ πτηνῶν τῆϲ ἄγραϲ κτέ. Inc. Ἐν ἀγρῷ εἰϲ ἕνα τόπον. Expl. χυλὸϲ ϲὺν οἴνῳ ἐγχυματιζόμενοϲ) *und* f. 77 (Pauca de simplicibus ex ... Oribasio). **Paris:** Facult. med. —; s. — (De fracturis fragmenta). 14 (ol. Bibl. de Paris 57); s. xvii. f. 18 (De ligamentis et machinamentis chirurgicis, ex Heraclide Ephesio [lib. 48]). Parisin. 1883; s. xiv (*Vgl.* D.-Buss. I p. XXXVI). 2149; s. xvi. f. 159 (De mensuris et ponderibus ex Orib. et Gal.) *und* f. 201 (Orib. et Gal. capita varia de re medica). 2208; s. xi—xv. f. 285^v (Opuscula) *und* f. 385 (Orib. et Adamantii fragmenta de ponderibus et mensuris). 2237; s. xiv. f. 165^v (Collectionis medicinalis ex Galeno Orib. Aetio libri IV—X). 2240; s. xvi. f. 45 (De antidotis, emplastris, oleis) *und* f. 92^v (De plantis et metallis). 2243; a. 1339. f. 640 (De mensuris et ponderibus). 2337; s. xv—xvi. f. 1 (Anon. collectio medicorum, ex Oribasio etc.). 2408; s. xiii. f. 224^v (S. Artemii martyris, Iuliani imp. et Oribasii medici dialogus de Apolline Delphico). 2510; a. 1384. f. 125 (Remedia varia, inter quae ... Oribasii). 3076; a. 1616. f. 56 (De nephritide). Suppl. 446; s. x. f. 35^v—38^v (Ὀφθαλμικά; *vgl.* Costomiris Revue des ét. gr. III 148) *und* f. 168 (Eclogae ex Orib. *Vgl.* Dbg.-Buss. I p. XXXVI. Littré, Revue de philologie II [1846—47]). 683; s. xviii. f. 1^v. 1202; s. xiii. f. 16 (Exc. ex Diosc. Orib. aliis). **Rom:** Angelic. 17 (C 5. 4); s. xiv. f. 91 (Βίβλοϲ περιέχουϲα περὶ ἁπλῶν φαρμάκων, κράϲεων καὶ μίξεων ὑγιεινῶν νοϲούντων καὶ κτηνῶν ὁμοῦ καὶ τῶν πτηνῶν τῆϲ ἄγραϲ κτλ. Inc. Ἀπείρου ϲκευαϲία ξυροῦ. *Vgl.* Baroccian. 150. f. 20^v). Vatic. 876; s. xv. f. 3 (*Wie im* Laurent. —. *Vgl.* Dbg.-Buss. I p. XXXV.). **Turin:** Taurinens. 333b I 1; s. xvi. f. 66 (Γαληνοῦ περὶ ἀνατομῆϲ sive potius Oribasii anatomica ex libris Galeni desumpta. Libri IV. *Durch Feuer stark beschädigt*). **Venedig:** Marcian. 293; s. xv. f. 291 (»Quaedam instar prologi generalis in medicinam quae Oribasio tribuantur«. Inc. *wie im* Ambros. D 13 Sup. Expl. mutil. καὶ ἐὰν διὰ τέλουϲ ...). **Wien:** Vindob. med. 27; s. xvi. f. 122 (Περὶ τὸ πῶϲ χρὴ γιγνώϲκειν τὸ αἷμα. Inc. Δεῖ ϲε γινώϲκειν τοῦτο ὅτι τὸ αἷμα ὁ προφαίνεται. Expl. ἵνα μὴ διαβοῦν καὶ τὰ ἔγκατα αὐτῆϲ).

Übers. a) **Carpentras:** nr. 1774 (P., V); s. xvii. f. 279 (De ponderibus et mensuris. *Vgl.* f. 140^v). **Dresden:** Dresdens. Dc 187; s. xii. f. 38 (»De virtutibus medicaminum ex Hippocratis dynamidiis, de confectione ciborum e Galeno et Apuleio«). **Kopenhagen:** Hauniens. bibl. reg. 1653; s. xiii—xiv. f. 200 (Medicamentarium quod continet dicta Oribasii doctoris per alfab. Inc. Acopum sciaticis et). **Laon:** Laudun. 424; s. x (De plantis). **London:** Regius 12 F IX; s. xvi (xvii?). f. 96^v (Medicaminum liber. Inc. Electarium dispoliticon. Hoc medicamen. Expl. cum oxymelle). Sloan. 84 (670); s. xii. f. 19 (Apla de herbarum virtutibus. Inc. prooem.: Ab antiquis que sunt. Inc. liber: Agni folia et flores. Cap. ult.: De yosquiamus. Expl. symphoniaca et insana). **München:** Monac. 23535 (ZZ 535); s. xii. f. 112 (»Oribasii expositiones vocum med. ordine alphab., similes edit. Basil. 1557. p. 50 etc.«). **Paris:** Parisin. nouv. acqu. 1426; s. —. **Rom:** Angelic. I 2. 10; s. xiv (De nominibus ac virtutibus balneorum). **Salamanca:** Bibl. univ. 2. 4. 6; s. xvii. »in fine codicis« (De cucurbitulis, scarificationibus, sanguisugiis).

ORPHEUS.

Περὶ λίθων. *De lapidibus.* (Ed. E. Abel, Orphei Lithica. Berol. 1881. p. 138—153. F. de Mély, Les lapidaires de l'antiquité II p. 160—173.)

Inc. Λίθος κρύσταλλος ὁ πᾶσι γνώριμος.
Expl. φανεροῦσαν τὰ μέλλοντα τῷ φοροῦντι.

Griech. Hdss. **Oxford:** Baroccian. 131; s. xiv in. f. 175ᵛ. **Paris:** Parisin. 2228; s. xiv—xi. f. 50. 2419; ca. a. 1460. f. —. **Rom:** Vatic. 578; s. xv. **Wien:** Vindob. med. 30; s. xv. f. 477 (Expl. mutil. καὶ εὐόμιλον καὶ εὐπειθῆ καὶ δυνατόν. *Abschrift im Berol. fol. 39 [275]*).

PALLADIUS.

Περὶ πυρετῶν σύντομος σύνοψις. *Stephani philosophi vel Palladii synopsis de febribus.* (Ed. I. St. Bernard, Lugd. Bat. 1745. Ideler, Phys. et Med. I p. 107—120. *Vgl.* Stephanus *und* Theophilus.)

Inc. Σκοπὸν ἔχομεν ἐν τῷ παρόντι.
Expl. αἱ διαφοραὶ τῶν πυρετῶν.

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3632*; s. xv. f. 132 (Initium tantum [Ideler p. 107, 1—17] comparari potest cum libro Palladii). **Escurial:** Scorial. T. II. 14*; s. xvi. f. 177 (Inc. Ὀπηνίκα γὰρ πλεονάσει. Expl. πρὸς τὴν διαφορὰν τῆς ὕλης. *Vgl.* Ideler p. 109, 35 sq). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 11; s. xiii. f. 211ᵛ (Scholia in Galeni de febrium differentiis. *Vgl.* Palat. 297). **Oxford:** Baroccian. 88; s. xv—xvi. f. 51ᵛ—54ᵛ (Expl. διαφοραὶ τῶν πυρετῶν. ἁλμυρώδεας δὲ λέγει τοὺς συμβαίνοντας τοῖς ὑπερκοπωθεῖσιν, ὡς γινομένου ξηροτέρου τοῦ δέρματος οἷον ἐπὶ τῶν ταριχευομένων σωμάτων. Verba ἁλμυρώδεας κτλ. apud Idelerum desunt). **Paris:** Parisin. 2218; s. xvi. f. 1. 2269; s. xv. f. 84. **Rom:** Palat. 297; s. xv—xvi (Ex Galeno de febrium substantia et differentiis praevio indice. *Vgl.* Laurent. 74, 11. Inc. prol. Σκοπὸν οὖν ἔχομεν). Vatic. 283; s. xiv. f. 16ᵛ.

Περὶ βρώσεως καὶ πόσεως. *De cibo et potione.* (Ed. Dietz, Schol. in Hipp. II praef. p. VII.)

Inc. Δεῖ εἰδέναι ὅτι τὸ στόμα.
Expl. δέχεται τὴν κόπρον.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 2; s. xi. p. 282 b. **Rom:** Reg. Suec. 176; s. xiv. f. 302.

Σχόλια εἰς τὸ περὶ ἀγμῶν Ἱπποκράτους. *Scholia in Hippocratis de fracturis.* (Ed. Foesius, Hippocr. Opera [Genevae 1657] I p. 917—933. *Vgl.* Stephanus Alexandr.)

Inc. Τὰ εἰωθότα προλέγεσθαι ὀκτὼ κεφάλαια.
Expl. κατὰ τὸ κείμενον παραδιδούς. ἐν οἷς σὺν θεῷ ἡ θεωρία.

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 7; s. ix. p. 299b.

Σχόλια τῆς ἕκτης ἐπιδημίας ἀπὸ φωνῆς Παλλαδίου σοφιστοῦ. *Scholia in Hippocratis de popularibus morbis librum sextum, sectiones VIII.* (Ed. Dietz, Scholia in Hipp. II p. 1—204.)

Inc. Ἄρτι ταῖς μεθόδοις τὰ ὀξέα.
Expl. οὐ βραδέως γενομένη ἐπίληπτος.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1525 (ol. Meerm. 215); s. xvi. f. 1. **Escurial:** Scorial. y. I. 8; s. xvi. f. 82. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 21°; s. xiii. p. 251 (»Sextae et septimae sectionis fragmentum« = Dietz II p. 161, 21—171, 34. 177, 18—198, 19). 75, 22; s. xv. p. 1. **Mailand:** Ambros. B 113 Sup.; s. xiv in. f. 85. **Paris:** Parisin. 2295; s. xvi. **Rom:** Urbin. 64; s. xiii. f. 94 (Sub Galeni nomine).

Εἰς Γαληνοῦ περὶ αἱρέσεων σχόλια. *In Galeni librum de sectis scholia.*

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 11; s. xiii. p. 200—242ᵛ (Expl. mutil. *Abschrift besitzt Dr. E. Bianchi, Florenz*).

Excerpta varia.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2210; a. 1357. f. 368.

PAMPHILUS.

Excerpta.

Griech. Hds. **Bologna:** Bonon. 1808; s. xv. f. 33 (Θυμίαμα ῥοδάτον τοῦ ἐπισκόπου Π.).

PANCHARIUS.

Περὶ κατακλίσεως νοσούντων ἐπιτομή. *Compendium de decubitu infirmorum.*

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2139; s. xvii. f. 70ᵛ. **Rom:** Barberin. I 127; s. xvi. f. 197ᵛ. Vatic. 1444; s. xv. f. 235ᵛ.

Excerpta.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 1991; s. xv. f. 29ᵛ (Excerpta de rebus medico-astrologicis).

PAULUS AEGINETA.

Ἐπιτομῆς ἰατρικῆς βιβλία ἑπτά. *Epitomae medicae libri septem.* (Ed. Basileae 1538. Liber VI ed. René Briau, Paris 1855.)

Inc. Οὐχ ὡς τῶν παλαιοτέρων ἐν τοῖς κατὰ τὴν τέχνην.

Expl. διὰ σκίγκου ταχθεῖσαν εὑρήσεις.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4436. 316; s. xvii. f. 134β (Lib. I Διόρθωσις τῶν θερμῶν δυσκρασιῶν) *und* f. 136α (Ἴασις τῶν ξηρῶν δυσκρασιῶν κτλ.). **Basel:** Bibl. univ. F VI 46; s. xvi. f. 9 (L. VI 15. 16). **Bologna:** Bonon. 3636*; s. xiv—xv. f. 140ᵛ (L. III 26. 25. 52. 54. 81. L. VI 85. 86. 87. L. III 58. L. I 43—46. 51. 203. L. III 27. L. II 12). **Escurial:** Scorial. R. I. 12; s. xv. f. 91ᵛ (Liber VI). Υ. III. 14; s. xv. f. 188 (Liber VII init. mutil.). Φ. I. 2; s. xvi. f. 73ᵛ (L. VI 8 ἀνωτέρω τῶν κατὰ φύσιν τριχῶν. Expl. τὸν ἁρμόζοντα δεῖ ποιεῖσθαι χειρισμόν). Φ. III. 12; s. xv. f. 421 (Liber II). Ω. I. 8*; s. xiv. f. 1. 26. 31ᵛ. 42 etc. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 2; s. xi. p. 1. 74, 7*; s. ix. p. 239b (Libri VII. capp. 89—112) *und* p. 252b (Libri VI. cap. 42). 74, 17*; s. xii. p. 106b (Libri I. capp. 1—30). 74, 21*; s. xv. p. 1 (Libri VI. capp. 89—122), p. 36b (L. V 1. part. 2. 28. 29. 7. 11. L. VII 1. part. 17. 3), p. 46 (»X capp. forte eiusdem Pauli Aeg.«). 74, 23*; s. xiv. p. 204 (L. VII 26 extr. Inc. Ὁ σταθμὸς βάρει). 74, 24; s. xv. p. 1 (Liber VI). 74, 26; s. xiv. p. 1 (L. V—VII. »L. VI saec. xv scriptus est«). 74, 27; s. xiv. p. 1. 74, 29; s. xi. p. 1 (L. I—IV. L. V 22. 23. 26. 3). 74, 31; s. xiv. p. 1 (L. I—VII 25). **Jerusalem:** Bibl. patriarch. 273; s. xviii. f. 107 (L. III 15). **Leipzig:** Lipsiens. 62; s. xix (»Paul. Aeg. ex editione Aldina descriptus cum coniecturis Salmasii«). **Leyden:** Voss. fol. 22; s. xv (Libri V). **London:** Medical Society A Ac 2 = Wf 15; s. xv in. (L. I—VII. Expl. γὰς δ' ἐστι κόρος, μοΔι λ̄). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4581 (ol. N 45); s. xii. f. 1 (L. IV inde a cap. 56) *und* f. 3ᵛ. 28ᵛ. 124 (L. V. VI. VII). 4616 (ol. N 84)*; s. xv. f. 132 (Liber VII c. 1—3). 4631 (ol. N 110); a. 1474. f. 86 (Liber VII c. 1—3 »alienis additis«. Wellmann). **Mailand:** Ambros. B 126 Sup.; s. xiv. f. 1 (L. I—VII 2) *und* f. 143 (L. III 21). **Neapel:** Neapolit. 306 III D 22; s. xiii (L. I—III lacunos.). **Oxford:** Baroccian. 88; s. xvi (L. II 1—5). 224; s. xv in. f. 21ᵛ (L. V 1—47). **Padua:** Bibl. S. Ioannis in Viridario ad dextr. plut. XVII (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Coislin. 8*; s. x. f. 1—283 (»Frgmta. l. III, sine auctor. nom. trad.«). 168; a. 1355. f. 1. Parisin. 2047; s. xv. f. 30. 2149; s. xvi. f. 177 (Lib. de fracturis). 2191; s. xiv. f. 435 (L. VI usque ad c. 120 χειρισμόν). 2192; s. xv. f. 317ᵛ (L. VI 8—122). 2204; s. xvi. f. 43 (Liber VI). 2205; s. xi (Libri VII, fine mutili). 2206; s. xi (Libri VII, fine mutil.). 2207; a. 1299 (1294). f. 1. 2208; s. xiv. f. 1. 2209; s. xv. f. 1 (Libri VII, fine mutil.). 2210; a. 1357. f. 1. 2211; s. xvi. 2212; s. xv (Libri VII, fine mutil.). 2213; s. xvi. 2214; s. xvi. 2215; s. xvi (Libri VII, fine mutil.). 2216; s. xvi—xi (L. I—III, fine mutil.). 2217; s. xi—xv.

f. 1 (L. III 28—VII). 2292; s. xiv. 2293; s. xiv (L. I—III, initio et fine mutili, graece et arabice). 2294*; s. xv. f. 1 (L. VII 3). Suppl. 338; s. xiv. f. 1. 446; s. x. f. 114 (L. VI 1—63 omissis capp. 15—21). 494; s. xv. f. 5. 1156*; s. ix—xi. f. 23 (L. V—VI). **Patmos:** Bibl. monast. St. Johannis 111; s. — (»parait fort ancien«). **Rom:** Angelic. 17 (C 5. 4)*; s. xiv. f. 236 (L. III 49). Reg. Suec. 176; s. xiv. f. 2. Vatic. 295; s. xv. f. 1. 296; s. xv. f. 1. 299; s. xv. f. 153ʳ (L. VII 26). **Salamanca:** Bibl. univ. 1. 1. 14; s. xiv. f. 1. **Upsala:** Bibl. acad. 8 (Sparfwenf. 49)*; s. xv. f. 104 (L. I 73 sq.). **Venedig:** Marcian. 292; a. 1306. f. 5. 293; s. xv. f. 1 (*Abschrift von* 292). App. cl. V, 1; s. xv. **Wien:** Vindob. med. 8; s. xv. f. 64 (L. I—VI χειρισμόν; *vgl.* Parisin. 2191). 48; s. xiv—xv. f. 197—236ʳ (L. I—III in. Expl. διὰ τῆς ἱερᾶς ἀντιδότου καθαίρωμεν φλέγματός τε ...). **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 2 (Gud. 47); s. —.

Dazu: Cod. Michael. Cantacuzeni *bei* Foerster de antiquit. et libris Constantinop. Progr. Rostock 1877.

Übers. a) **Bamberg:** Bibl. publ. 976 (L. III 6); s. ix (Tractatus de medicina, fin. et init. mutil. Cap. 5: de conceptione. 6: de abortu. 7: de haemorrhoida matricis. 8: de vulneribus. 9: de fluxu sanguinis perseverante. 10: de effusione spermatis; de pessariis. Deinde 28 capitula de cura omnium causarum matricis. fol. 95: Pauli ad purgationem capitis). **Cambridge:** Cantabr. Coll. Jesu 44; s. xii—xiii. f. 2b (Liber de curatione aegritudinum totius corporis partium. Inc. Et primum de allopicia et toftia. »Pertinet tantum ad aegritudines crinium«). **Monte Cassino:** Casinens. 351; s. xi. p. 1 (*Wie im* Cantabr. Expl. In paroxismum augmentis quando et sitientes sunt similiter. »Cetera pauca desiderantur in codice abrupto postremo folio«). **Paris:** Parisin. 11217; s. xix (*Apographon des* Bamberg. Inc. mutil.: aut nescio qua illa legem. Expl. mut.: iterum triduo facis). **Rom:** Vatic. 4461; s. xiii (?). f. 1—46 (Inscr. *wie im* Cantabr. Inc. Quemadmodum plantarum quaedam quidem. Expl. paululum babens diatisritinis fornachu [sic!]). **Verdun:** nr. 420; s. xvi (Pauli Aeg. libri VII interpr. Euphrosyno Bonino).

c) *De venenis* (= Epit. lib. V?).

München: Monac. hebr. 214; s. xv. no. 10. **Paris:** Parisin. gr. 2293; s. xiv. (L. I—III, initio et fine mutili, graece et arabice). **Rom:** Casanat. hebr. 200; s. xvi. no. 12. Urbin. hebr. 46; s. —. no. 2.

d) *Vgl. unter* c).

Περὶ ἀντεμβαλλομένων ἐκ τῶν Γαληνοῦ. *De succedaneis, ex Galeno.* (= Ἐπιτομ. ἰατρικ. L. VII c. 25.)

Inc. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.
Expl. ἀντὶ ὀκυμοειδοῦς ἀλύσσον ἄγριον.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4271. 151; s. xv. f. 8ʳ. 125. **Berlin:** Phillipps. 1570; s. xvi. f. 70. 1583; s. xv. f. 65ʳ. **Dresden:** Dresd. Da 5; a. 1519. f. 176ʳ. **Escurial:** Scorial. R. I. 12; s. xv. *hinter* Ἐπιτ. lib. VI. Y. III. 14; s. xv. f. 1ʳ. 77ʳ. Φ. III. 12; s. xv. f. 467. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 23; s. xiv. f. 200ʳ. 75, 4; s. xv. p. 235. 75, 9;

s. xv. p. 460. 75, 11; s. xv. p. 286. 75, 16; s. xv. p. 383b. App. 2; s. xv. f. 245. Magliabecch. 44; s. xii. f. 2. Riccard. 71 (K II. 16); a. 1428. f. 108. **Jerusalem:** Bibl. patriarch. 339; s. xvi. f. 64ᵛ. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 10, 058; s. xv. f. 151 (Expl. ὤκιμον τὸ βασιλικόν). Harleian. (Brit. Mus.) 6305; s. xvi. f. 151 (?). Medical Society IIIi 17 = We 30; s. xv in. f. 50 (Expl. ἀντὶ ᾠοῦ τὸ λευκὸν γάλα γυναικῷ). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4631 (ol. N 110); a. 1474. f. 147ᵛ. **Mailand:** Ambros. R 20 Sup.; s. —. f. 536. Arch. del Capitolo Metrop. 2; s. xv. f. 135ᵛ—137. **Modena:** Mutinens. 61 (III B 9); s. xv. f. 14. **München:** Monac. 69; s. xv. f. 298. **Oxford:** Miscell. 241; s. xv. f. 182. **Paris:** Coislin. 335; s. xv. f. 69. Parisin. 2153; s. xv. f. 424ᵛ. 2240; s. xvi. f. 40. 2315; s. xv. f. 64ᵛ. 2318; s. xv. f. 72. Suppl. 1193; s. xvi. f. 17. **Rom:** Angelic. 68 (C 2. 7); s. xv. **Venedig:** Marcian. 92; s. xiii. f. 39. **Wien:** Vindob. med. 8; s. xv. f. 240. 21; s. —. f. 303—306. 26; s. xv. f. 303—305ᵛ (Expl. ἀντὶ ὠκίμου σισύμβριον). 29; s. xv. f. 459ᵛ. 40; s. xv. f. 65—71 (Expl. *wie im* Vindob. 26).

Περὶ οὔρων. *De urinis. Libri VII.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2153; s. xvi. f. 458.

Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. *De mensuris et ponderibus.* (Aldin. l. VII c. 26. f. 138.)

Inc. Ὁ σταθμὸς βάρει μετρούμενος.
Expl. ὡς ἀληθῶς ἄριστοι.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorial. R. I. 12; s. xv. *hinter* περὶ ἀντεμβαλλομένων. **Florenz:** Laurent. plut. 74. 23; s. xiv. f. 204. **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 6305; s. xvi (?). f. 159 (Expl. διαφορά = Ald. f. 138ᵛ, 18). **Paris:** Parisin. Suppl. 1297; s. xi. f. 119ᵛ. **Venedig:** Marcian. 295; s. xiv. f. 176ᵛ (*Apographon des* Parisin.). **Wien:** Vindob. med. 8; s. xv. f. 281ᵛ (Expl. *wie im* Harleian.). 23*; s. xvi. f. 76 (Inscr. Ἑρμοῦ τοῦ τρισμεγίστου. Inc. Ὁ μακάριος τρισκραταιόφρων Ἑρμῆς. Expl. καὶ οὕτως θ´´ τὸ ἔννατον). 25*; s. xv. f. 10 (Περὶ τῶν δηλούντων τοὺς σταθμοὺς καὶ τὰ μέτρα χαρακτήρων. Inc. Ἀλλ᾽ ἐπειδή τινες. Expl. *wie im* Harleian.). 27*; s. xvi. f. 104ᵛ (Inc. Ἀλλὰ διὰ τῶν χαρακτήρων ταῦτα. Expl. *wie im* Vindob. med. 23). 32*; s. xvi. f. 31 (Inc. Τὸ ἡμίεκτον. Expl. ἑρμηνία τῶν σταθμῶν καὶ μέτρων καὶ ⟨π⟩ερὶ ἐλαίου καὶ οἴνου ... ἐτελειώθησαν). phil. 178; s. xv. f. 24ᵛ—25ᵛ (Inc. Ὁ σταθμός. Expl. μικρὸν μύστρον <θ).

Excerpta varia.

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 1479; s. xix (Ἰατροσόφιον ἀπηνθισμένον ἀπὸ Γαλ. Παύλου τοῦ Αἰγ. etc.). **Athos:** Βιβλ. μον. Παντελεήμονος 5769. 262; s. xviii. f. 15a (Ἰατροσόφιον ἐκλελεγμένον ὑπὸ πολλῶν ἰατρικῶν βιβλ. Γαλ. Ἱππ. Μελ. καὶ Παύλ. τοῦ Αἰγ. συγγραφὲν δὲ παρὰ Κοσμᾶ ἱερομονάχου τοῦ Μακεδόνος). **Berlin:** Phillipps. 1571 (ol. Meerm. 279); s. xvi. f. 4ᵛ (Π. φλεβοτομίας. Inc. Φλεβοτομία λέγεται φλεβὸς ὀρθῶν τμῆμα. Expl. μακρονοσίαν σημαίνει, οὐ θάνατον). fol. 39 (275); s. xviii—xix. (»Probecollation von P. Aeg. περὶ διαφορᾶς καὶ αἰτίας νοσημάτων nach d. Hds. des Beatus Rhenanus, ver-

glichen mit der Baseler Ausgabe durch Schneider«). **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 16^{v} (Imaginum quae P. Aeg. chirurgiam illustrant index), f. 114^{v} (Capita nonnulla P. Aeg. tributa), f. 209^{v} (Ἀρχὴ π. τροχήϲκον [*l.* τροχίϲκων] capp. 77; cap. 2—41 concordant cum lib. VII 12 P. Aeg.), f. 259 (Χρίϲματοϲ ἀπὸ τοῦ κόδητοϲ [sic!] τοῦ Π.), f. 379. 382. 383^{v} (Ad titulum περὶ δεϲμῶν imagines), f. 419—434^{v} (Ad tit. de repositionibus, lib. VI c. 114. 102. 118. 117 imagines; *vgl. Apollon. Citiensis*). 3636; s. xiv—xv. f. 61^{v} (Κατὰ ϲτοιχεῖον ἁπλαῖ θεραπεῖαι. Inc. Ἄβροτα διατηρεῖ ϲκωλύκων. Expl. καὶ γάλακτι γυναικείῳ ἐγγλυόμενον). **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. 273^{v} (Commemoratur Paul.). f. 327^{v} (πρὸϲ ἑλμίνθαϲ), f. 328 (Ἐκ τοῦ Παύλου), f. 339 (εἰϲ κοιλιοϲτόμαχον), f. 339^{v} (π. λυγμοῦ), f. 340 (πρὸϲ τὸ ποιῆϲαι ὄρεξιν), f. 349^{v} (π. ἥπατοϲ), f. 356 (Παύλ. καὶ Δημοκρίτου π. πόνων ἰϲχίου), f. 358 (ἐπὶ ἰϲχιδιακῶν), f. 359 (π. κιονίδοϲ). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 10, 058; s. xv. f. 102 (Exc. apud Anonymum π. δυνάμεωϲ ζουλαπίων καὶ ἑτέρων πομάτων). Medical Society H Hi 17 = We 30; s. xv in. no. 21 Dbg. (Remedia). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4616 (ol. N 84); s. xv. f. 132. 4631 (ol. N 110); a. 1474. f. 86. **Mailand:** Ambros. Q 87 Sup.; s. —. f. 271—278^{v} (Inc. mutil. ...|ραγία γένηται, μοθοῖϲ. Expl. γυμνωθῆναι· εἰ μὲν αἷμορ| ...). **Mitylene:** Bibl. gymnas. 33; a. 1774. no. 2. 3. 4 (2: Δίαιτα διὰ τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν. 3: ἐπιϲτολὴ πρὸϲ Διοκλέα ..., προφυλακτική. Inc. Ἐπειδή ϲοι ϲυμβαίνει. 4: περὶ τῶν κενωτικῶν τῆϲ κεφαλῆϲ ἀποφλεγματιϲμῶν τε καὶ ἐρρίνων καὶ διαχιϲτῶν. μϛʹ. Inc. Τοὺϲ ἐν τῇ κεφαλῇ χυμούϲ). **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. 77 (Pauca de simplicibus). 224; s. xv in. f. 2^{v} (*Wie im* Bonon. 3636. f. 61^{v}) *und* f. 21^{v} (Ἄλειμμα πρὸϲ ῥαγάδαϲ χειρῶν καὶ ποδῶν, πρὸϲ δὲ τὰϲ γινομέναϲ ἐν αὐτοῖϲ ἐγκαύϲειϲ ἀπὸ δὲ τοῦ προϲομιλῆϲαι χιόνι ἢ ἀνέμῳ χειμερίῳ. Expl. τὸ ζάμβακα καὶ τὸ νάρδον). **Paris:** Parisin. 36; s. xiv—xv. f. 96 (Pauli Aeg. excerpta ex Hipp. et Gal. de venae sectione). 1865; s. xv. f. 133. 2153; s. xv. f. 435 (De spiritu animali, ad Josephum rhacendytam), f. 447 (De diaeta, ad Josephum rhacendytam). 2178; s. xv. f. 9 (De praenotionibus), f. 11^{v} (De febrium differentiis), f. 42 (De morbis hominum et remediis). 2294; s. xv. f. 73^{v} (Collectio remediorum), f. 124 (Exc. medica). 2313; s. xiv. f. 1 (Remedia varia). 2316; s. xv. f. 229^{v}. 2320; s. xvi. f. 12^{v} (Π. φλεβοτομίαϲ). 2337; s. xv—xvi. f. 11 (De fracturis etc.). 2510; a. 1384. f. 108 (Praecepta medica et remedia varia). Suppl. 924; s. xv—xvi. f. 1 (De differentia et causa aegritudinum). 1202; s. xiii. f. 16. **Rom:** Angelic. 17 (C 5. 4); s. xiv. f. 238—238^{v}. Barberin. I 127; s. xvi. f. 206^{v} (Περὶ τῶν ἀπὸ τῶν γευϲτῶν ποιοτήτων δηλουμένων κράϲεων. Inc. Οὔτε ἐξ ὀϲμῆϲ. Expl. καὶ ϲτυπτηρία), f. 252 (Ὀδόντων προφυλακτικά. Inc. Οἱ ὀδόντεϲ οὐκ. Expl. γλώττηϲ φλέβαϲ), f. 276 (Πρὸϲ τεθλαϲμένουϲ ὄνυχαϲ, πρὸϲ ὑφαίμουϲ ὄνυχαϲ etc.), f. 311 (Π. ἰχθύων. Inc. Ὅτι μὲν πᾶϲ ἰχθύϲ. Expl. ὕδωρ ὁμοίωϲ), f. 323 (Π. ἑρμαφροδίτων. Inc. Τὸ ἑρμαφρόδιτον πάθοϲ. Expl. θεραπευομένων), f. 334^{v} (Ἡδυχρόου τοῦ ἐν τῇ θηριακῇ ϲκευαϲία). Palat. 279; s. xiv—xv. f. 212^{v} (De phlebotomia, exc. ex Galeno et Paulo Aeg. Inc. Οἱ πρῶτοι καὶ κυριώτατοι ϲκοποὶ τῆϲ φλεβοτομίαϲ) *und* f. 214^{v} (Π. φλεβοτομίαϲ. Inc. Ὁ τῆϲ φλεβοτομίαϲ τρόποϲ). 400; s. xv. f. 383 (Simplicium et compositorum pharmacorum experimenta). Urbin. 158; s. xiii. f. 269 (Ϲύντομοι καὶ εὐϲύνοπτοι ἰατρεῖαι διαφόρων νοϲημάτων). Vatic. 279; s. —. f. 214 (Π. φλεβοτομίαϲ. »Hic codex deest«; *Verwechslung mit dem* Palat. 279?). 294; s. —. f. 296 (Π. ἀντιβαλλομένων). **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 13; s. xiv—xvi. f. 119^{v}. V, 16; s. xvi. f. 160^{v} (*Wie im* Bonon. 3636. f. 61^{v}. Expl. θαυμάϲειϲ πάνυ). **Wien:** Vindob. med. 28; s. xv. f. 186^{v}. 187^{v} (Π. φλεβοτομίαϲ. Inc. *wie im* Palat. 279. f. 212^{v}. Expl. καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἀποκριτικήν). 29; s. xv. f. 12—22^{v} (Inc. *wie im* Palat. 279. f. 212^{v}. Expl. τὸν καθαριϲμὸν τοῦ ἐγκεφάλου ἐξάγον).

Übers. a) **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 867; s. xiii. f. 73 (Liber passionarii. Inc. Iste liber e diversis auctoribus, scilicet Paulo et Alexandro ceterisque a domino W. compositus est). **Vendôme:** Vindocin. 175; s. xi. f. 106ᵛ (Inc. Ad mamillae meleolos et ad dolorem dactulum [sic!]. Expl. et securus eris).

PAULUS ITALUS.

Excerpta.

Griech. Hds. **Oxford:** Baroccian. 88; s. xv (xvi). f. 47 (Ἱπποκρ. διδασκάλου καὶ Γαλ. σοφοῦ καὶ Παύλου Ἰτάλου και Ἀθηναίου ῥήτορος καὶ Ἰωάννου Τζέτζου διάγνωσις περὶ ἰαλίων [l. ὑαλίων] ἀρρώστων καὶ τελευτῆς ἀνθρώπων. Inc. Τὸ α΄. ἄσπρον. Expl. σημαίνει καὶ θάνατον).

PAULUS NICAEENSIS.

[Περὶ διαγνώσεως καὶ θεραπείας διαφόρων νοσημάτων.] *De cognitione et curatione variorum morborum.*

Inc. Πολλῶν τε καὶ ποικίλων.
Expl. πανταχόθεν ἀπὸ τοῦ ὄνυχος.

Griech. Hdss. [**München:** Monac. Hardt I p. 448 (*Wahrscheinlich Irrtum*)]. **Rom:** Angelic. 4 (C 4. 16); s. xvi in. f. 165 (*Abschrift im Berol. fol. 39 [275]*). **Wien:** Vindob. med. 31; s. xv ex. f. 1—126ᵛ (*Collation im Berol. fol. 39 [275]*). 41; s. xiv. xv. f. 1 (Inc. mutil. cap. ιη΄ med. διακρατήσω οὖν καὶ μαλακῶς τρίψας. *Collation im Berol. fol. 39 [275]*).

PERZOE.

Βιβλίον φυσιολογικὸν μετακομισθὲν ἐκ τῆς Ἰνδίας καὶ δοθὲν τῷ βασιλεῖ Χοσρόῃ ἐν Περσίδι παρά τινος Περζῶε σοφοῦ κτὲ. *Liber physiologicus ex India translatus et Chosroe regi Persarum traditus a Perzoe etc.*

Inc. Περὶ τῆς εὑρέσεως τοῦ παρόντος βιβλίου.
Expl. ὅπερ λέγεται στεφανίτης καὶ ἰχνηλάτης.

Griech. Hds. **Rom:** Barberin. I 72 (440); s. xvi. f. 1.

PETOSIRIS.

(*Vgl.* E. Rieß, Nechepsonis et Petosiridis fragmenta magica. Philol. Suppl. VI p. 325—394.)

Ἐπιστολὴ πρὸς Νεχεψὼ βασιλέα. *Epistula ad regem Nechepso.*

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 28, 14; s. xiv. cap. σμα' (Ἑτέρα μέθοδος Πετ. scil. περὶ νόσου ζωῆς καὶ θανάτου). 28, 34; s. xi. f. 21 (Inc. Ἡ δὲ ὑπὸ Πετ. προσαχθεῖσα μέθοδος. Expl. ὁ κίνδυνος ἢ οὔ) *und* f. 61 (Περὶ μηνὸς ἀγαθοῦ καὶ φαύλου. Inc. Οὐδὲ τοῦτο ἄτοπόν σε γνῶναι. Expl. τῶν λοιπῶν ἀστέρων δυνόντων). 86, 14; s. xv. f. 96 (Inc. Περὶ ἑνὸς ἑκάστου. Expl. *wie im* plut. 28, 34. Ed. Rieß *a. a. O.* p. 385). **Krakau:** Cracov. bibl. univ. 2526; s. xv. f. 98 (Inc. Ἐπειδὴ βεβάρηται σου. Expl. ἐν τῷ ὑπογείῳ ἀποθνήσκει. *Vgl.* Rieß *a. a. O.* p. 384). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4616 (ol. N 48); s. xv. f. 89. 90. **Modena:** Mutinens. 174 (II F 9); s. xv. f. 262 (Inc. Περὶ τῶν κατακλινομένων ἐν ἀρρωστίαις εὑρήσονται [l. εἰ ῥύσονται]. Expl. ὄργανον ὑπέργειον ἀστρονομικόν. Ed. *im* Catal. cod. astr. IV p. 120 sq.). **Neapel:** Neapolit. II C 33 (ol. 34); a. 1495. f. 307ᵛ (Inc. Περὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν ὑπ' ἐμοῦ; *vgl. den* Laurent. 86, 14. Expl. ταχέως τελευτήσει). **Paris:** Parisin. 2139; s. xvii. f. 115. Suppl. 446; s. x. f. 43 (Inc. Ὕψος σεληνιακός). **Venedig:** Marcian. 335; s. xv (»In indice adnotatur, in codice deest«). 336; s. xv—xvi. f. 259 (Μέθοδος περὶ νόσων. Inc. *wie im* Laurent. 28, 34). **Wien:** Vindob. med. 8; s. xv. f. 294 (*Wie im* Cracov.). phil. 37; s. xv—xvi. cap. ρκη'.

Περὶ κατακλίσεως νοσούντων. *De decubitu infirmorum.*

Griech. Hdss. **Modena:** Mutinens. 174 (II F 9); s. xv. f. 263 (Inc. Ἐὰν ἐν κυριακῇ ἢ τετράδι κατακλιθῇ τις. Expl. ἢ πέμπτη ♃. »Post Petosiridis epistulam neque vero sub eius nomine traditur«). **Paris:** Parisin. 2139; s. xvii. f. 90.

Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. *Organum de vita et morte.*

Griech. Hdss. **Modena:** Mutinens. 174 (II F 9); s. xv. f. 263 (Inc. Μάθε πότε κατεκλίθη ὁ ἄρρωστος. Expl. ζωὴ σκότος ὑπὲρ γῆν. »Post Petosiridis epistulam neque vero sub eius nomine traditur«). **Paris:** Parisin. 2426; s. xvi. f. 6ᵛ. **Wien:** Vindob. phil. 108; s. xvi. f. 162 (Περὶ Πετ. ὄργανον πρὸς Νεχεψὼ τῷ βασιλεῖ. *Vgl. oben die* Ἐπιστολὴ πρὸς Νεχ.).

Excerpta.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 86, 14; s. xv. f. 95ᵛ (Κύκλος Πετοσίρι⟨δος⟩). **Paris:** Parisin. 1991; s. xv. f. 29ᵛ (Excerpta de rebus medico-astrologicis). 2426; s. xvi. f. 16ᵛ (Protagorae [Pythagorae] excerpta ex iatromathematicis Mercurii et Petosiridis etc. astrologica). **Turin:** Taurin. C VI 21 (b VI 18); s. xvi. f. 66 (Ἐκ τῶν ἰατρομαθηματικῶν Ἑρμοῦ καὶ Πετοσίρεως καὶ τῶν συναγωγῶν Πρωταγόρου). **Wien:** Vindob. phil. 108; s. xvi. f. 232 (Περὶ συμφώνων τῶν τετραγώνων θαυμάσιον. Inc. Ὑπολαμβάνουσι πάντες. Expl. τὸ πράσσειν ἔχοντες ἐστηριγμένοι. Ed. *im* Catal. cod. astrol. gr. VI p. 62).

PHILAGRIUS.

Excerpta varia.

GRIECH. HDSS. **Berlin:** Phillipps. 1532 (ol. Meerm. 225); s. XVI (In Anonymi opere περὶ οὔρων commemorantur Σχόλια περὶ οὔρων Philagrii). **Bologna:** Bonon. 1808; s. XV. f. 102 (Διαφορητικὸν βρογκοκήλων καὶ σκληριῶν, θαυμάσιον φάρμακον) *und* f. 267^{v} (Περὶ ὀνειράξεων [l. ὀνειρώξεων]. »Ex Aetio?« Wellmann). **Paris:** Parisin. 2228; s. XIV—XI. f. 63 (Opusculum de urinis, ex Galeno, Philagrio etc.). 2276; s. XVI. f. 217 (Archigenis et Philagrii opusculum de renum calculis, ex Aëtio).

ÜBERS. A) Philagrii fragmenta ex Alexandri Tralliani versione latina deprompta ed. Puschmann, Berliner Studien V, 2 (1886). p. 74—129.

PHILARETUS.

Περὶ πραγματείας σφυγμῶν. *De pulsuum scientia.* (Ed. lat. *in* Articella, Venedig 1493. f. 3^{v}—4^{r}. Basel 1538. *Vgl.* Theophilus de pulsibus.)

Inc. Τριχῇ τῶν σφυγμῶν.
Expl. τὰ πρὸς τὰ ἐσόμενα.

GRIECH. HDS. **Florenz:** Laurent. plut. 59, 14; s. XV. p. 162.

ÜBERS. A) Inc. Intentionem habemus in praesenti conscriptione.
Expl. et hoc nobis sufficiat ad praesentia.

Auxerre: nr. 240 (203); s. XII. f. 44. **Basel:** Basil. D I 6; s. —. **Bern:** Bernens. 80; s. XV. f. 76. **Braunschweig:** Brunsvic. bibl. urb. 109; s. XIV. f. 8 B A. **Breslau:** Vratisl. bibl. acad. Ac III F 3; s. XV. f. 136—137. **Brüssel:** Bruxell. 14301—14305; s. —. no. II. **Cambridge:** Cantabr. Corp. Christi 364; s. XIII. f. 50. St. Johann. D 24; s. XIII. E 29; s. XIII. St. Petri 248; s. XIII. f. I 20 *und* VII 5. St. Triuit. O 1. 59; s. XII—XIII. f. 19(26)b. **Chartres:** Autricens. 160 (153); s. XII—XIII. f. 23^{v}. 171 (162); s. XII. f. 59 (Commentarii in librum pulsuum). 278 (258 *und* 666); s. XIV. f. 7^{v}. 286 (342); s. XIV. f. 6. 393 (408); s. XIII—XIV. f. 140. **Clermont-Ferrand:** nr. 213 (180); s. XIII. f. 46^{v}. 214 (181); s. XIII. f. 119^{v}. **Cues:** Bibl. Nic. Cusani med. 6; s. XIII—XIV. no. 4. **Einsiedeln:** Bibl. monast. 32; s. XII. f. 305. **Erfurt:** Amplon. 176; s. XIII. f. 44^{v}—46^{v} (Inc. In tractatu pulsuum primo videndum est). F 238; s. XIII—XIV. f. 19. F 255; s. XIV. f. 5. F 264; a. 1288. f. 88. F 285; a. 1260. f. 13. F 287; a. 1468—71. f. 9^{v}. F 293; s. XIII ex.? f. 221. Q 173; s. XIII. f. 44. Q 182; s. XIII. f. 31^{r}. **Escurial:** Scorial. L. III. 18; s. XIII. f. 64^{v}. **Eton:** Bibl. coll. 127; s. XIV. f. 10^{v}. **Florenz:** Laurent. plut. 73, 21; s. XIV. f. 28^{r}. 73, 28; s. XIII. f. 31.

Glasgow: Hunterian. T. 1. 1; s. xiv. f. 7v. **Gotha:** Gothan. 63 (Membr. II n. 144); s. —. f. 139v. **Kopenhagen:** Hauniens. bibl. reg. 3479; s. xv ex. f. 21. **Laon:** Laudin. 416; s. xiii. no. 2. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 28; s. —. **London:** Arundel. (Brit. Mus.) 162; s. xiv. f. 7v. 215; s. xiv in. f. 181. Harleian. (Brit. Mus.) 3140; s. xiii. f. 37v. Sloan. (Brit. Mus.) 1124; s. xiii. f. 34v (sine titulo). 1610; s. xiv. f. 34 (c. gloss.). Lambeth Palace 444; s. xv. f. 23v (c. expositione; fine mutil.). Medical Society Wc 2a; s. xiii. f. 3v (Initium libri usque ad: »altera vero τδ [sic!]«). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1408 (ol. L 61); s. xv. f. 8v. **Mailand:** Ambros. E 78 Inf. (olim S. Columbani de Bobio); s. xiv. f. 3v. **Metz:** Mediomatric. 177; s. xiv. no. 3. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 182 bis; s. xiv. no. 5. **Moulins:** nr. 30; s. xiv. f. 64v (f. 65v figurae). 49; s. xiii—xiv. f. 140v. **München:** Monacens. 168; s. xiv. f. 19. 187; s. xiii. f. 305. 270; s. xiv. f. 4. 3856 (Aug. eccl. 156); s. xiii. f. 20. 11322 (Polling. 22); s. xiv. f. 36. 13034 (Rat. civ. 34); s. xiv. f. 6. 13111 (Rat. civ. 111); s. xiii. f. 20. 19425 (Teg. 1425); s. xiii. f. 38 (Commentarii in Ph. de negotio pulsuum). **Neapel:** Neapolit. VIII G 88; s. xiii. **Nürnberg:** Ebnerian. fol. 129; s. xiii. no. 2. **Orléans:** Aurelian. 282 (236); s. xiii—xiv. f. 57. 285 (239); s. xiv. f. 17. **Oxford:** Coll. Omn. Animar. 71; s. xiv in. f. 4v. 78; s. xv. f. 37. Laudian. (Bodl.) 65; s. xiii. f. 61. 106; s. xiii. f. 17. Coll. St. Johann. Bapt. 197; s. xv. xiv. f. 363b (De pulsuum scientia. Expl. motiones ut ...). Merton. 220; s. xiv. f. 10b. 221; s. xiv. f. 17. 255; s. xiv in. f. 56. Novi 166; s. xiii ex. f. 20b. 170; s. xiv. f. 9 (interpr. Pontico Virunio Tarvisino? c. glossulis). **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 864; s. xiv. f. 38v. 948; s. xiii. f. 44v. 1080; s. xiv. f. 251 (Scripta supra librum pulsuum Ph., de Sancto Amando). Facult. Med. —; s. xiv. Parisin. 6868; s. xiv. no. 5. 6869; s. xiv. no. 2. 6870; s. xiv. no. 2. 6871; s. xiv. no. 3. 6871 A; s. xiv. no. 7. 7029; s. xiv. no. 7. 7030 A; s. xiv. no. 3 (Init. desideratur). 7102; s. xiii (Finis desideratur). 14390; s. xiv. f. 39v. 16176; s. xiii. f. 24. 16177; s. xiii ex. f. 6v. 16178; s. xiv. f. 6v. 16188; s. xiii. f. 380. 17517; s. xiv. f. 8. nouv. acq. 729; s. xiii. 1480; s. xiv. f. 14v. **Pavia:** Bibl. univ. 383; s. xv. f. 172. **St. Quentin:** nr. 104 (91); s. xiii. no. 7. **Rebdorf:** Bibl. d. Augustiner Chorherren 11; s. xiii. **Regensburg:** Bibl. urb. 66; s. —. **Reims:** nr. 1001; s. xiii. f. 29. 1002; s. xiii. f. 60. 1003; s. xiv. f. 19. **Rom:** Palat. 1089; s. —. f. 59v. 1102; s. —. f. 8 (Philareti seu Philarchi liber de pulsuum negotio). 1103; s. —. f. 5. 1196; s. —. f. 52 (c. notis marg. anon.). 1215; s. —. f. 63. 1226; s. —. f. 96. 1256; s. —. f. 82 (Inc. Omnium signorum). Regin. 1270; s. xiv. f. 211v. 1302; s. xiv. f. 205v. 1304; s. —. f. 10. 1312; s. —. f. 66. Vatic. 2370; s. —. f. 11. 2461; s. —. f. 29v. **Rouen:** nr. 978 (I 57); s. xiv. f. 10. **Turin:** Taurin. bibl. reg. 939 (i I 35); s. xiv. f. 30 (*Verbrannt*). 1019 (I IV 39); s. xiii. f. 36 (*Verbrannt*). **Venedig:** Marcian. App. cl. XIV, 1; s. xiv. f. 57. **Wolfenbüttel:** Guelferb. 3487 (47. 12 Aug.); s. xiv. f. 79—82v. 3489 (47. 13 Aug.); s. xiv—xv. f. 152—157. **Würzburg:** Bibl. univ. med. 4° 1; s. xiii—xiv. no. 2 (Quaestiones super l. pulsuum Phil.).

D) **Paris:** Parisin. 1190; s. —. no. 5. **Petersburg:** Günzburg 760; s. —. no. 10.

PHILO.

Excerpta varia.

Griech. Hdss. **Madrid:** Matrit. N 116 (ol. Tolet. 97, 15); s. xv. f. 214ᵛ (Ἀντίδοτος ἡ τοῦ Φίλωνος). **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. (Ἀντίδοτος ἡ Φίλωνος, ληφθεῖσα περὶ [l. παρὰ?] τοῦ φιλοσόφου). **Rom:** Angelic. 17 (C 5. 4); s. xiv. f. 318 (Ἀντίδοτος ἡ τοῦ Φίλωνος. Τοῖς ὑσκολητικοῖς, πλευριτικοῖς καὶ πρὸς πᾶσαν ὀδύνην τὴν ἐντὸς κτλ. Expl. διάκλυζε καὶ στύονται· σκευάζεται δὲ ...).

Übers. A) **Paris:** Parisin. 7295; s. xv. no. 5 (»De ingeniis aquarum.« Finis desideratur).

PHILO, HERENNIUS.

Γνῶσις τῶν ἡλικιῶν. *De aetatibus hominis.* (Ed. Studemund, Anecd. var. I p. 245 adn. *Vgl.* A. Fresenius, De λέξεων Aristophanearum et Suetonian. excerptis Byzantinis. Aquis Mattiacis 1875 p. 82—89.)

Inc. Βρέφος μὲν τὸ γεννηθὲν εὐθύς.
Expl. εἶτα πρεσβύτης, εἶτα ἐσχατόγηρως.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1527 (ol. Meerm. 217); s. xvi. f. 68ᵛ. **Mailand:** Ambros. C 222 Inf.; s. xiii. f. 41ᵛ.

PHILUMENUS.

(*Vgl.* Puschmann, Berliner Studien V, 2. p. 8 sq.)

Excerpta varia.

Griech. Hds. **Rom:** Vatic. 284; s. xi—xii (?). f. 264ᵛ (Περὶ ἰοβόλων ζῴων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς βοηθημάτων).

Übers. A) Philumeni fragmenta ex Alex. Tralliani versione latina deprompta ed. Puschmann, Berliner Studien V, 2 (1886). p. 17—73.

PHOTIUS MONACHUS.

Carmina.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2224; s. xv. f. 76 (Carmina de terra, oceano, nubibus et sanguine).

Excerpta.

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 217 (Ζουλάπιον). **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 13; s. xiv—xvi. f. 5. 12 (Στιχηρὰ . . δοθέντα τῷ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ κυρίῳ Ἰωάννῃ περὶ μεθόδου ὑαλίων Photii Philosophi. Expl. τῇ δὲ ἕκτῃ ἀπελθέτω εἰς λουτρόν).

PLATO.

Περὶ φλεβοτομίας. *De venae sectione.*

Übers. d) **München:** Monac. 8, 2; s. xvi.

PORPHYRIUS.

Excerpta varia.

Griech. Hdss. **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. 77 (Pauca quaedam de simplicibus ex Diosc., Orib., Porphyrio, Paulo, Magno, Archig. etc.). **Paris:** Parisin. 2183; s. xv. f. 7. Suppl. 1202; s. xiii. f. 16 (Exc. varia ex Diosc., Oribas., Porphyrio, Paulo, Magno, Archigene etc.).

POSIDONIUS.

Excerpta varia.

Griech. Hds. **Venedig:** Marcian. 279; s. xv (De atra bile, ex libris Galeni, Rufi, Posidonii, Aëtii. »Ex Aetio.« Wellmann).

PRAXAGORAS.

Epistula.

Inc. Ex grecorum translationem medicine seriem.
Expl. adiuvamento sublevare.

Übers. a) **Brüssel:** Bruxell. 3701—3715; s. x. f. 10.

PROCLUS.

Excerpta.

Griech. Hds. **Rom:** Barberin. I 127; s. xvi (Ἡ Πρόκλου ποδαγρικὴ καὶ πρὸς ἰσχιάδας).

PROTAGORAS.

Protagorae [Pythagorae] excerpta ex iatromathematicis Mercurii et Petosiridis etc. astrologica. (*S. oben* PETOSIRIS Excerpta.)

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2426; s. xvi. f. 16ᵛ. **Turin:** Taur. C VI 21 (b VI 18); s. xvi. f. 66.

PTOLEMAEUS.

Centiloquium. (»Zweifelhaft, ob hierhergehörig«. Schoene.)

Übers. a) **Cambridge:** Cantabr. St. Petri 51; s. xiii—xiv. f. 115b (Inc. Scientia stellarum. Inc. Dixit Ptolemaeus. Expl. Arabum 309. Cum comm. Hali). **München:** Monac. 276; s. xiv. f. 83 (c. comm. Hali).

Excerpta varia.

Griech. Hdss. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 317ᵛ (Ἐκ τῆς γενεθλιακῆς βύβλου τῆς ἀποτελεσματικῆς μερικὰ περί τε ἀρρένων καὶ θηλέων τέκνων) *und* f. 320ᵛ (Περὶ τῶν ιβ' ζῳδίων). **Wien:** Vindob. med. 49; s. xvi. f. 22—30ᵛ (Καρπός. Προεκθέμενοι, ὦ Σύρε. Expl. ἐγχώριος ἔσται ὁ ἐχθρός).

Übers. a) **Oxford:** Coll. Corp. Christi 274; s. xv. f. 127ᵛ (De diversis generibus falconum et de infirmitatibus et medicinis eorum. »Epistula fuit directa a Ptolemaeo ad regem Aegypti.« Inc. Falconum genera).

PYTHAGORAS.

Ψῆφοι. *Supputationes prognosticae.*

Griech. Hdss. **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4616 (ol. N 84); s. xv. f. 66. 74ᵛ. 80ᵛ. 82ᵛ. 83ᵛ. 84ᵛ. 86ᵛ. 87. 87ᵛ. 4631 (ol. N 110); a. 1474. f. 158. 159ᵛ. **München:** Monac. 287; s. xv. f. 135 (Ψῆφος περὶ ζωῆς καὶ θανάτου).

Protagorae [Pythagorae] excerpta ex iatromathematicis Mercurii et Petosiridis etc. astrologica. (*S.* PETOSIRIS Excerpta.)

GRIECH. HDS. **Paris:** Parisin. 2426; s. XVI. f. 16v.

ROMANUS.

Περὶ τῶν ὀξέων καὶ μακρῶν νοσημάτων. *De morbis acutis et chronicis.*

GRIECH. HDSS. **Rom:** Vatic. 280; s. XV. f. 162v (Ῥωμανοῦ καὶ κουβουκλησίου τῆς τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας ἁγίας καὶ πρωτομηνιτου [sic] τοῦ βασιλικοῦ ξενῶνος τοῦ μυρελαιου καὶ τῆς περιδόξου. Inc. Οὐ παραιτητέον. Expl. αἳς ὑγιεινόν ἐστιν). **Wien:** Vindob. med. 48; s. XIV—XV. f. 1—46 (Inscr. Ῥωμανοῦ κουβουκλισίου κτλ. Expl. κἂν συνάγῃ στύφοντα κἂν σκληρύνῃ μαλάγματα).

RUFUS.

Περὶ τῶν ἐν νεφροῖς καὶ κύστει παθῶν. *De vesicae renumque affectibus.* (Daremberg-Ruelle 1—63.)

Inc. (προοίμ.) Ὅσα περὶ τοὺς νεφροὺς καὶ τὴν κύστιν.
Expl. τὸ δὲ τυχρὸν [ἀκ]ρατέστατον τῇ κύστει.

GRIECH. HDSS. **Berlin:** Phillipps. 1536 (ol. Meerm. 231); s. XVI. f. 9v. **Jerusalem:** Bibl. d. hl. Grabes 38; s. XVII. no. 2. **Leyden:** Bibl. Univ. (Catal. p. 395); s. XV. Voss. 4° 9; s. XIV (*Vgl.* Bodleian. Catal. mss. Angl. et Hib. I 1 no. 2182). **München:** Monacens. 469; s. XV. f. 148—160. **Oxford:** Laudian. C 58 (nunc 59, Bodleian. 708); s. XV. f. 375. **Paris:** Parisin. 2288; s. XVI. f. 161. 2331; s. XVII. f. 11v. Suppl. 629; s. XIX. f. 65. **Petersburg:** Petropol. 164; s. XVIII. f. 1. **Rom:** Barberin. 382 (= I 91); s. XV. f. 27v. Vatic. 291; s. XV—XVI. f. 1 (*Vgl.* Mai, Classici auct. IV. p. 198).

Περὶ σατυριασμοῦ καὶ γονορροίας. *De satyriasi et gonorrhoea.* (Dbg.-R. p. 64—84.)

Inc. Ἄνθρωπός τις ἦν ᾧ τὸ αἰδοῖον ἐπάλλετο.
Expl. [εἰς τὸ παν]τελῶς ὑγιαίνειν.

GRIECH. HDS. **München:** Monac. 469; s. XV. f. 161—165 (»Fragmentum huius opusculi esse censet Daremberg p. XVI sq.«).

Περὶ ὀνομασίας τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων. *De corporis humani appellationibus.* (Dbg.-R. p. 133—167.)

Inc. Τί πρῶτον ἔμαθες ἐν κιθαριστικῇ.

Expl. τὰ πολλὰ ἀτιμάσαι διά τινα ὀλίγα παροφθέντ.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1536 (ol. Meerm. 231); s. xvi. f. 22. **Bern:** Bernens. 459; s. xv. f. 1. **Escurial:** Scorial. Σ. I. 12*; s. xvi. f. 51 (Sine inscriptione). Φ. I. 2; s. xvi. f. 1. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 7; s. ix. p. 275 (*H. Schoenes Collation im Besitz der Berl. Akademie*). **London:** Burneian. (Brit. Mus.) 94; s. xv (xvi). f. 154 (*Vollständig*) *und* f. 197ᵛ (*Excerpte.* Inc. Ἀναγκαιότατόν ἐστι προδιδαχθῆναι. Expl. ἀνάλογον τοῖς ἐν χερσίν· οὕτω δὲ καὶ ὅσα). Medical Society H Hi 23 = We 32ᵃ; s. xvi in. no. 2 Dbg., Not. et Extr. (Expl. ἐνδεχόμενον, καὶ ἡ τῶν ὀστέων φύσις). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 4636 (ol. N 115)*; s. xv. f. 209. **Mailand:** Ambros. duo (*Vgl.* Montfaucon I p. 504). T 141; s. xvi (*Vgl.* Daremb. Ruf. p. XXIII). **Montpellier:** Montepess. bibl. episcopatus (*Vgl.* Montfaucon II p. 1199). **Paris:** Facult. med. 14 (ol. Bibl. de Paris 57); s. xvii. f. 58. Parisin. 2151; s. xvi. f. 1. 2220; s. xvi. f. 44. 2247; s. xvi (*Apographon des* Laurent.). 2248; s. xvi (*Apographon des* Laurent.). 2264; s. xvi (Fine mutil.). 2321; s. xvi. f. 1 (Sine auctoris nomine. Inc. Περὶ ὀφθαλμοῦ. Τῶν δὲ τοῦ ὀφθαλμοῦ). Suppl. 629; s. xix. f. 72. **Rom:** Fonds Colonna 12; s. —. Ottobon. 235; s. —. f. 1. Palat. 302; s. xvi. f. 40. Vatic. 2304 (ol. 2217)*; s. xv. f. 6ᵛ (Inc. *wie im* Burneian. 94. f. 197ᵛ. Expl. τῆς χειρὸς ὀνομάζονται). **Turin:** Taurin. 333b I 1; s. xvi. f. 1 (*Durch Feuer stark beschädigt*). **Vicenza:** Bertolian. 44 (1. 6. 15); s. xvi. no. 1. **Wien:** Vindob. phil. 303; s. xvi. f. 1—16ᵛ.

Dazu: Président de Mesmes (*Vgl.* Montf. II 1327. Dbg. p. XXIII).

Ὀνομασίαι τῶν κατὰ ἄνθρωπον. *Nomenclatura rerum ad hominem pertinentium. Libri III.*

Inc. Εἴ τις τὴν κιθαριστικὴν μέλλοι διδαχθήσεσθαι.

Expl. καὶ ἡ τῶν ὀστέων θέσις.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1536 (ol. Meerm. 231); s. xvi. f. 30ᵛ med. **Bern:** Bernens. 459; s. xv. f. 23. **Escurial:** Scorial. Φ. I. 2; s. xvi. f. 8ᵛ. **London:** Burneian. (Brit. Mus.) 94; s. xv (xvi). f. 161ᵛ. Medical Society H Hi 23 = We 32ᵃ; s. xvi in. no. 2 Dbg., Not. et Extr. **Paris:** Parisin. 2151; s. xvi. f. 6—12. 2261; s. xvi. f. 1. 2262; s. xvi. f. 1. 2263; s. xvi. f. 1. **Petersburg:** Petropol. 164; s. xviii. f. 138. **Rom:** Vatic. 12*; s. xiv. f. 236ᵛ (*Vgl.* Dbg. p. 236). 291; s. xv—xvi. f. 20 (*Vgl.* Dbg.-R. praef. p. XXV). **Zaragoza:** Bibl. d. cat. d. Pil. 1106 (ol. 562); s. xv. f. 2.

Περὶ ἀνατομῆς τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων. *De dissectione partium corporis humani.* (Dbg.-R. p. 168—185.)

Inc. Παραδόντες τὴν τῶν ἔξωθεν θεωρουμένων ὀνομασίαν.

Expl. διαπαντὸς ὑπὸ ὀστῶν περιεχόμενος.

Griech. Hdss. **Rom:** Vatic. 12; s. xiv. f. 236ᵛ (Fragmenta. *Vgl.* Daremberg p. 236). **Zaragoza:** Bibl. d. cat. d. Pil. 1106 (ol. 562); s. xv. f. 6ᵛ.

Περὶ ὀςτῶν. *De ossibus.* (Dbg.-R. p. 186—194.)
Inc. Ἐπειδὴ τὴν τῶν ἐντοςθίων θεωρίαν.
Expl. καὶ ἡ τῶν ὀςτῶν θέςις.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 7; s. ix. p. 283b (*H. Schoenes Collation im Besitz der Berl. Akademie*). **Zaragoza:** Bibl. d. cat. d. Pil. 1106 (ol. 562); s. xv. f. 16.

Ἰατρικὰ ἐρωτήματα. *Quaestiones medicinales.* (Dbg.-R. p. 195—218.)
Inc. Ἐρωτήματα χρὴ τὸν νοςοῦντα ἐρωτᾶν.
Expl. τὸν μέλλοντα ὀρθῶς ὑπὲρ ἁπάντων γνώςεςθαι.

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. Suppl. 637; s. xv. f. 65v. **Wien:** Vindob. med. 8; s. xv. f. 283.

Cύνοψις περὶ cφυγμῶν. *Conspectus de pulsibus.* (Dbg.-R. p. 219—232.)
Inc. Τὴν περὶ cφυγμῶν πραγματείαν δεόντως.
Expl. τὸ παρὰ τὸν ῥυθμόν.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 7; s. xiv. p. 214 (*Vorangeht:* Ἐγὼ προςέθηκα τοῦτο τὸ π. cφυγμῶν μονόβιβλον· τὸ γὰρ cύνταγμα οὐκ εἶχε· νομίζω δὲ αὐτὸ μὴ εἶναι Γαληνοῦ, ἀλλὰ Ῥούφου τοῦ Ἐφεςίου). **Paris:** Parisin. 2193; s. xiv. f. —.

Übers. a) Chartier, Hippocr. opp. VIII p. 330.

De podagra. (Dbg.-R. p. 249—290.)
Inc. Arthriticas passiones sic utique quisquam.
Expl. haec est enim in inflammationibus podagrae curatio.

Übers. a) **Paris:** Parisin. 10233 (anc. fonds); s. vii—viii. f. 263—272.

Περὶ τῶν φαρμάκων καθαρτικῶν. *De medicamentis purgantibus.* (= Orib. Coll. med. VII 26, ed. Daremberg Orib. II p. 90—145.)

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1536 (ol. Meerm. 231); s. xv. f. 1. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 7; s. xiv. p. 219 (Inc. Οὔτε πάντας τοὺς ὅπως). **Leyden:** Bibl. Univ. (Catal. p. 395). Voss. 4° 9; s. xvii. **München:** Monac. 469; s. xv. f. 137—147. **Paris:** Parisin. 2331; s. xvii. f. 1. **Petersburg:** Petropol. 164; s. xviii. f. 40. **Rom:** Barberin. I 91 (382); s. xv. f. 1 (Μονόβιβλον τίνας δεῖ καθαίρειν καὶ ποίοις καθαρτηρίοις καὶ πότε. Inc. Οὔτε πάντας. Expl. cτήθους καὶ πνεύματος).

Excerpta varia.

Griech. Hdss. **Berlin:** Berol. fol. 39 (275) — (*Coll. kleinerer Stücke*). **Bologna:** Bonon. 1808; s. xv. f. 267 (Χρῖσμα ἐνεργὸν ἐντεῖνον τὸ αἰδοῖον). 3632; s. xv. f. 265 (Περὶ αἵματος). **Florenz:** Laurent. plut. 74, 7; s. ix. p. 173 (Ἐκ τῶν Ῥούφου τὸ Ἱπποκράτους βάθρον. Inc. Ὁ θαυμασιώτατος Ἱπποκράτης. *Aus* Oribas. IV p. 432). **Jerusalem:** Bibl. patriarch. 273; s. xviii. f. 108 (Ἡ Ῥούφου ἱερά). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5626; s. xv—xvi. f. 2 (Ἰατροσόφιον . . . Ἱπποκράτους . . . Ῥούφου). **Moskau:** Mosquens. 436; s. xiii *und* xiv. f. 115 (Περὶ τῆς τοῦ πηγάνου χρήσεως. Inc. Πηγάνου οὐδὲν εἰς τὴν ἰατρικὴν χρησιμώτερον). **München:** Monac. 469; s. xv. f. 161—165 (»Frgm. fortasse ex libello περὶ ἀφροδισίων.« *Vgl.* Daremberg p. XI). **Paris:** Coislin. 335; s. xv. f. 8 (De aquis. »*Aus* Orib.« Wellmann). Parisin. 2152; a. 1539. f. 6 (Frgm. de rebus venereis. »*Aus* Orib.« Wellmann). 2240; s. xvi. f. 146v (Gal. et Rufi excerpta de venereis. »*Aus* Orib.« Wellmann). **Rom:** Vatic. 12; s. xiv. f. 236v (*Vgl.* Daremb. p. 236). 1885; s. xiv. f. 154v (Ἐκ τῶν Ῥούφου τοῦ Ἱππ. βάθρον ἀπὸ τῶν προοιμίων τοῦ μονοβίβλου τοῦ ἐπὶ γῆρας ἄνθρωπος, τινὲς δὲ αὐτὸ περὶ ἐξαρθρημάτων ἐπιγράφουσιν. »*Stammt aus* Orib. IV 432 *mit* Scholion.« Wellmann. *Vgl.* den Laurent. 74, 7). 2256; s. xiv. f. 26 (Ἱερὰ ȳ τῶν μελαγχολικῶν). **Venedig:** Marcian. 279; s. xv (De atra bile ex libris Gal., Rufi, Posidonii et Aëtii). App. cl. II 171; s. xv (Περὶ ἐμέτων).

Übers. a) **Rom:** Vatic. 3900; s. —. f. 31v (»Ex scriptis Rufi de pestilentia.« Inc. Gravissima omnia in pestilentia. Expl. omnes mortui sunt. »Vid. Rufus ed. Daremberg p. 351; hic vero pauca addita sunt«).

SALOMO.

[Παραγγελίαι.] *Praecepta.*

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 4302. 182; s. xvi. f. 7 (»Praecepta quorum nonnulla secundum Salomonicum«). Παντελεήμονος 6351. 844; s. xviii. f. 42 (Σολομωνικὴ μετὰ προγνωστικῶν).

SEVERIANUS.

Ὁρισμοί. *Definitiones.*

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 11; s. xiii. p. 150 (Inc. Τί θεὸς ὄνομα κυρίως. Expl. Τί φρὴν κτἑ.).

Περὶ τῆς προσηγορίας τοῦ ἀνθρώπου. *De hominis nomine.*

Inc. Τοῦ ἀνθρώπου προσηγορία τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ.
Expl. τοῦ Ἀδὰμ ἀρραβὼν ἣν τῆς οἰκουμένης.

Griech. Hds. **Wien:** Vindob. med. 27; s. xvi. f. 113v—114.

SEVERUS.

Περὶ ἐνετήρων ἤτοι κλυστήρων πρὸς Τιμόθεον. *De instrumentis infusoriis seu clysteribus ad Timotheum.* (Ed. Dietz, Regiomonti 1836 p. 1—43.)

Inc. Ἐν τῇ τῆς (vel τῶν) κατὰ τὴν τέχνην.
Expl. πονοῦσιν ἐχεθέμεθα.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1532 (ol. Meerm. 225); s. xvi. f. 177 (*Vgl.* Daremberg Not. et Extr. I p. 148). **Bologna:** Bonon. 3636; s. xiv—xv. f. 134ᵛ. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 7; s. xiv. p 225b. **Paris:** Parisin. 2228; s. xiv—xi. f. 57ᵛ (De intestinis).

SOCRATES.

Excerpta.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. Suppl. 1202; s. xiii. f. 16 (Excerpta varia ex Dioscoride, Oribasio, Porphyrio, Paulo . . . Socrate).

SORANUS.

Περὶ γυναικείων παθῶν. *De muliebribus affectionibus.* (Ed. Val. Rose, Lips. 1882 p. 171—379. *Vgl.* Muscio.)

Inc. Ἐπεὶ πρὸς τὸ τῶν ἀποδοθησομένων.
Expl. τῆς διακρίσεως ἴσης ἀποτελεσθῆναι.

Griech. Hdss. **Leyden:** Voss. 8° 18; s. xvi (Apogr. *des* Parisin.). **Paris:** Parisin. 2153; s. xv. f. 220. (*Vgl.* Buss.-Dbg. Oribasius I p. xxv.) **Rom:** Barberin. I 49 (= 359); s. xvi. f. 1—165 (Apogr. *des* Parisin.).

Übers. a) **Vendôme:** Vindocin. 108; s. xv. f. 1 (»a Nicolao de Regio de gr. in lat. transl.« Inc. Ecce gloriosissime).

Περὶ ἐπιδέσμων. *De fasciis.* (Ed. Charterius *in* Hipp. et Gal. Opp. XII p. 505—517.)

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 7; s. ix. p. 227.

Περὶ σημείων καταγμάτων. *De signis fracturarum.* (Ed. Cocchi, Graecor. chirurgici libri. Florent. 1754 p. 44—51. Ideler Phys. et Med. I p. 248—252.)

Inc. Κάταγμά ἐστι διαίρεσις.
Expl. δέχεται τὴν ἐπίδεσιν. Καὶ περὶ καταγμάτων ἀπόχρη τοσαῦτα.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1533 (ol. Meerm. 226); s. xvii. f. 115. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 7; s. ix. p. 224b.

Ἱπποκράτους γένος καὶ βίος κατὰ Cωρανόν. *Hippocratis genus et vita secundum Soranum.* (Hippocr. edit. Venet. 1588 I p. 1. Ideler Phys. et Med. I p. 252—255. Westermann, Biographi p. 449—452.)

Inc. Ἱπποκράτης γένει μὲν ἦν Κῷος.
Expl. παῖδας, λέγεται καταλιπών.

GRIECH. HSS. **Cambridge:** Caius Coll. 50; s. xv—xvi. f. 1. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 1; s. xv. p. 8 h. 74, 13; s. xv. p. 3. **Kopenhagen:** Haunieus. ant. fund. reg. 224; s. xvi. **Leyden:** Voss. fol. 10; s. xvi (*Vgl.* Hipp. ed. Ermerins prf. p. IX). **München:** Monacens. 71; a. 1531. f. 9. **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv. f. 8. **Paris:** Parisin. 2140; s. xii—xiii. f. 8ᵛ. 2141; s. xv. f. 8. 2142; s. xiii—xiv. f. 12. 2143; s. xiv. f. 10. 2144; s. xiv. f. 12. 2145; s. xv. 2255; s. xv. f. 53ᵛ. 2596; s. xiv. f. 184. Suppl. 688; s. xvi. f. 39. **Rom:** Urbin. 68; s. xiv. f. 4. Vatic. 277; s. xiv. f. 24ᵛ (*Coll. Ilbergs in dessen Besitz*). 278; a. 1512. f. 25ᵛ. 1879; s. xv. f. 159. **Venedig:** Marcian. 269; s. xi. **Wien:** Vindob. med. 43; s. xvi. f. 122 (Inc. Πρῶτον τὴν ἐπωνυμίαν. Expl. ἐν περιόδοισιν ὅτι ἑβδομήκοντα κινέεται. »Wahrscheinlich nicht hierhergehörig.« Schoene).

Περὶ μήτρας καὶ αἰδοίου γυναικείου. *De matrice et muliebri pudendo.* (Ed. Ideler Phys. et Med. I p. 255—260. *Aus* Orib. III p. 369 sq.; *vgl.* Soran. ed. Rose p. 175.)

Inc. Μήτρα καὶ ὑστέρα λέγεται καὶ δελφύς.
Expl. αὐτὴ δὲ μικροτέρα καὶ εὐθυτράχηλος.

GRIECH. HDSS. **Leyden:** Voss. 8° 18; s. xvi (*Vgl.* Soranus ed. Ermerins praef. p. CX). **Paris:** Parisin. Suppl. 629; s. xix. f. 91. **Turin:** Taurin. 333 b I 1; s. xvi (*Durch Feuer stark beschädigt*).

Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. *De ponderibus et mensuris.*

Inc. Τῶν τοίνυν μέτρων.

GRIECH. HDSS. **Berlin:** Phillipps. 1547; s. xvi. f. 120 (Inc. Τῶν τοίνυν μέτρων καὶ σταθμῶν). **London:** Addit. (Brit. Mus.) 10, 058; s. xv. f. 46 (Inc. Τῶν μέτρων καὶ σταθμῶν οὐ μόνον. Expl. ὁ ξέστης ῑϛ´ λς″:). **Paris:** Parisin. Suppl. 1297; s. xi. f. 127ᵛ. **Rom:** Vatic. 1347; s. xv—xvi. f. 1.

Introductio ad medicinam. (Ed. Val. Rose, Anecd. gr.-lat. II p. 243—274.)

Inc. Soranus filio karissimo salutem. Medicinam quidem invenit Apollo.
Expl. ita curantur, ut caro crescat.

ÜBERS. A) **Chartres:** Autricens. 62 (115); s. x. f. 1. **Edinburgh:** Advocates' Library A 5. 42 (18. 5. 16); s. xiv. f. — (Expl. abhorrere quicquam alienius effectus). **Karlsruhe:** Augiens. 120; s. ix—x. **London:** Cotton. Galba E IV; s. xiv. f. 238ᵛ (*Vgl.* Rose p. 170).

De digestionibus, Caelio Aureliano interpr. (*Vgl.* V. Rose, Anecd. gr.-lat. II p. 169. 193—196.)

Übers. a) **Karlsruhe:** Augiens. 120; s. ix—x. f. 102 (Sine inscriptione). **London:** Sloan. (Brit. Mus.) 1122 (ol. 986); s. xii.

De pulsibus. (Ed. Val. Rose, Anecd. gr.-lat. II p. 275—280.)
Inc. Soranus filio carissimo salutem.
Expl. omni aetati mortem significat.

Übers. a) **Chartres:** Autricens. 62 (115); s. x. (Expl. utilissimum est. Explicit perisfigmon Ysagogus). **Karlsruhe:** Augiens. 120; s. ix—x. f. 182—184ᵛ.

Excerpta varia.

Griech. Hds. **Rom:** Ottobon. 192; s. xvi—xvii. f. 285 (Cωρανὸc ὁ Ζωγράφοc).

Übers. a) **St. Gallen:** Sangall. 752; s. x—xi. f. 181—326 (›Incipiunt oxea et chronia passiones yppucratis, gallieni et urani [i. e. Sorani]. *Vgl.* Rose Anecd. gr.-lat. II p. 108. 170. 174—179‹). **London:** Harleian. (Brit. Mus.) 5792; s. vii. f. 273 (›Dignomidia Ypocratis Gallieni et Susa . . . [i. e. Sorani].‹ Inc. Ubi cogitaverunt de vita et hominum corpus confectione. Expl. dabis ut supra scriptum est). **Paris:** Parisin. 11218; s. ix. f. 42ᵛ (Dogmida [sic!] Hipp. Gal. et Sor.).

SPLENIUS PHILOSOPHUS.

Περὶ γενέcεωc ἀνθρώπου. *De generatione hominis.* (Ed. Rohde, Acta soc. philol. Lips. I p. 28 not. Krumbacher, Münchener Sitz.-Ber. 1892, II p. 345—347. *Vgl.* Rohde, Acta V p. 303—306.)
Inc. Τὸ cπέρμα ἐν τῇ μήτρᾳ καταβαλλόμενον.
Expl. ἐπιτελειοῦται τοῖc τεθνεῶcιν.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 4, 10; s. xi. p. 299b (Sine auct. nomine). 58, 24; s. xiv. f. 126 (Sine auctoris nomine). Conv. soppr. 627 (Abb. 2728); s. xiii. f. 92ᵛ (Sine auctoris nomine). **München:** Monac. 308; s. xii. f. 223 (Sine auctor. nomine). 498; s. xiii. f. 227 (Sub nomine Ioannis Damasceni). **Neapel:** Neapolit. II C 33; a. 1495. f. 7ᵛ (Inscr. Cπλήνου φιλοc. π. γεν. ἀνθρ. καὶ διαλύcεωc). **Paris:** Parisin. 1310; s. xv. f. 443ᵛ (Sine auct. nomine). 1346; s. xi—xii. f. 274 (Sine auct. nomine). 1766; s. xvii. f. 437 (Sine auct. nomine). 1788; a. 1440. f. 238ᵛ (Cπλ. φιλοc. π. γενέc. καὶ ὅθεν τρίτα καὶ ἔννατα καὶ τεccαρακοcτά). 2894; s. xv—xvi. f. 336 (Sub nomine Libanii). 3023; s. xv—xvi. f. 46ᵛ (Sine auctor. nomine). **Rom:** Palat. 13; a. 1167. f. 347ᵛ (Sine

auct. nomine). 328; s. xv. f. 154v (Π. γενέϲ. ἀνθρ. Σπλ. φιλοϲ.). Vatic. 12; s. xiv. f. 206v (Inscr. Π. γεν. ἀνθρ. ὅθεν τά τε τρίτα καὶ ἔνατα καὶ τὰ τεϲϲαρακοϲτά). 854; s. xi. f. 265v (Sine auct. nomine). 855; s. xvi. f. 312v (Sine auctor. nomine. Expl. mutil. τῆϲ ἐπιρροῆϲ καὶ θηλύ⟨νεται⟩). 1277; s. xv—xvi. f. 55 (Sine auct. nomine). **Tübingen:** Tubing. 2; s. xiii. f. 291 (Σπληνίου φιλοϲόφου περὶ γεννήϲεωϲ ἀνθρώπου καὶ ὅθεν τρίτα καὶ ἔννατα καὶ τεϲϲαρακοϲτὰ τοῖϲ τεθνεῶϲιν ἐπιτελοῦϲιν, παρελθόντοϲ τοῦ ἀνθρώπου). **Venedig:** Marcian. 173; s. xiii—xiv (?). f. — (Sine auct. nomine. Inscr. Π. γεν. ἀνθρ. καὶ ὅθεν τρίτα καὶ θ̄ καὶ μ̄). **Wien:** Vindob. theol. 207; s. —. f. 61v (Sub nomine Splenii).

STEPHANUS ALEXANDRINUS.

(*Vgl.* Usener, De Steph. Alexandr. Index lect. Bonnens. 1879.)

Πρᾶξιϲ περὶ τοῦ ἐνόλου κόϲμου. *De mundo. Libri IX.* (Ed. Ideler, Phys. et Med. II p. 199—253.)

Inc. Θεὸν τὸν πάντων ἀγαθῶν αἴτιον.
Expl. φάρμακον τρέχον εἰϲ πᾶν ϲῶμα ἀκωλύτωϲ.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorial. y. III. 18; s. xv *und* xvi. f. 86. **Rom:** Vatic. 2259; s. —. f. 16.

Περὶ τῆϲ ἱερᾶϲ καὶ θείαϲ τέχνηϲ τῆϲ τοῦ χρυϲοῦ ποιήϲεωϲ. *De sacra divinaque arte auri faciendi.* (Ed. Ideler, Phys. et Med. II 199—202.)

Inc. Θεὸν τὸν πάντων ἀγαθῶν αἴτιον.
Expl. τὴν ὑπεράγαθον τοῦ θεοῦ ἀγαθότητα.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1540; s. xvi. f. 29. **Escurial:** Scorial. Φ. I. 11; s. xvi. f. 36v. Υ. I. 13; s. xvi. f. 1. **Leipzig:** Lipsiens. 66; s. xvii. f. 1 (Περὶ χρυϲοποιΐαϲ). **Venedig:** Marcian. 299; s. xi.

Ἐπιϲτολὴ πρὸϲ Θεόδωρον. *Epistula ad Theodorum.* (Ed. Ideler, Phys. et Med. II p. 208.)

Inc. Περὶ τοῦ ἀγροῦ γνῶθι ὡϲ πολλοὺϲ γεωργούϲ.
Expl. καὶ μυϲτικῶν λόγων μάθῃ.

Griech. Hdss. **Rom:** Vatic. 1174; s. xiv—xv. f. 70v. 2259; s. —. f. 25.

[illegible] ἐπιστήμης τῆς ἡλίου πορείας πρὸς [illegible] ... scientia solis itineris [illegible] ... Phys. et Med. II p. 243—253).

[illegible]

[illegible] Rom. [illegible]

[illegible] ... Scholia in Hippocratis [illegible] ... Gallipoli [illegible] ... Mailand [illegible]

[illegible]

STEPHANUS ATHENIENSIS.

Σχόλια σὺν θεῷ τῶν ἀφορισμῶν Ἱπποκράτους ἐξήγησις. *In aphorismos Hippocratis commentarius.* (Ed. Dietz, Scholia in Hipp. et Gal. II p. 236—344.)

Inc. Σκοπός ἐστι τῷ συγγραφεῖ.
Expl. οὗτος γοῦν ἐκείνῳ κατὰ πάντα ὅμοιός ἐστιν.

Griech. Hdss. **Escurial:** Scorial. Σ. II. 10; s. x. f. 1 (Inc. ⟨Αἱ⟩ μεταβολαὶ τῶν ὡρέων. Expl. φύσει ἀνώμαλον εἶναι τὸ φθινόπωρον). **Mailand:** Ambros. S 19 Sup.; s. — (Stephani et Theophili in aphor. Hipp. comm.). **Paris:** Parisin. 2222; s. xv (Sub nomine Meletii). 2223; s. xvi (Apogr. *eon* nr. 2222). **Wien:** Vindob. med. 16; s. xv—xvi. f. 185 (Sine auctoris nomine. Σχόλια εἰς τοὺς Ἱππ. ἀφορ. κατὰ σύνοψιν. Inc. Ὅρος ἀφορισμοῦ. Ἀφορισμός ἐστι λόγος σύντομος. Expl. δηλοῖ γὰρ ἐπίτασιν ξηρότητος). 44; s. xv—xvi. f. 1 (Inc. ἐν τῇσι = Dietz p. 283, 3).

Ἐξήγησις εἰς τὴν πρὸς Γλαύκωνα Γαληνοῦ θεραπευτικήν. *Enarratio Galeni de methodo medendi ad Glauconem librorum.* (Ed. Dietz, Schol. in Hipp. et Gal. I p. 233—344.)

Inc. Ὅτι μὲν οὖν τὴν κοινήν.
Expl. χυμὸν ἀπελάσαι συναγωνίζεται.

Griech. Hdss. **Kopenhagen:** Hauniens. bibl. univ. e donatione variorum fol. 29; s. xv—xvi. **Leyden:** B. P. 2 A; s. xvi. **Mailand:** Ambros. L 110 Sup.; s. xv—xvi. f. 131 (Inc. Τὸ προοίμιον δύο ταῦτα . . .). **Padua:** Bibl. Ioannis Rhodii (*Verbleib unbekannt*).

Βίβλος Διοσκορίδου καὶ Στεφάνου Ἀθηναίου τοῦ φιλοσόφου περιέχουσα φαρμάκων ἐμπειρίας κατὰ ἀλφάβητον. *Dioscoridis et Stephani Atheniensis de pharmacis ordine litterarum.* (Ed. lat. Casp. Wolf. Basel 1581.)

Griech. Hdss. **Jerusalem:** Bibl. patriarch. 148*; s. xvi. f. 56v. **Padua:** Bibl. Ioannis Rhodii (*Verbleib unbekannt*). **Paris:** Parisin. 2151; s. xvi. f. 65. 2181; s. xvi. f. 1. **Wien:** Vindob. med. 18; s. — (»Proben« *im* Berol. fol. 39 [275]). **Zürich:** Turicens. C 50; s. xvi. f. 1.

Περὶ διαφορᾶς πυρετῶν ἀπὸ φωνῆς Θεοφίλου. *De febrium differentiis ex ore Theophili.* (Ed. Ideler, Phys. et Med. I p. 107. Dem. Sicuri, Florenz 1862.)

Inc. Σκοπὸν ἔχομεν.
Expl. ἐν οἷς αἱ διαφοραὶ πυρετῶν.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1532 (ol. Meerm. 225); s. xvi. f. 173 (Inc. Ἡ μὲν παράδοσις ἡ περὶ τῶν πυρετῶν σύντομός ἐστι. Expl. οἷα τῶν ταριχευομένων σωμάτων. »Congruunt fere cum Palladii comm. de febribus«). **Escurial:** Scorial. T. II. 14; s. xvi.

f. 177 (Inc. Ὀπηνίκα γὰρ = Ideler I p. 109, 35. Expl. πρὸς τὴν διαφορὰν τῆς ὕλης). **Florenz:** Laurent. plut. 86, 20; s. xv. f. 64 (*Collation besitzt Dr. E. Bianchi, Florenz*). **London:** Medical Society H Hi 17 = We 30; s. xv in. no. 24 Dbg. (Expl. *wie im* Berol. Phillipps. »Est opus traditum sub nomine Palladii«). **Mailand:** Ambros. Q 94 Sup.; s. —. f. 24ᵛ. **Paris:** Parisin. 985; s. xv. f. 71. 2218; s. xvi. f. 1 (Stephani [vel Palladii] synopsis de febribus). 2228; s. xiv—xi. f. 55 (Stephani synopsis de variis febrium generibus). 2267; s. xiv. f. 55ᵛ. 2276; s. xvi. f. 191. Suppl. 446; s. x. f. 107. **Rom:** Ottobon. 311; s. xv—xvi. f. 79. Vatic. 285; s. xv. f. 196. **Wien:** Vindob. med. 16; s. xv—xvi. f. — (Sine auctoris nomine. Περιτομὴ τοῦ περὶ διαφορᾶς πυρετῶν). 44; s. xv—xvi. f. 127—135ᵛ (Expl. τοῦ ἐπὶ ζέσει τοῦ αἵματος γινομένου πυρετοῦ).

Excerpta varia.

Griech. Hds. **Oxford:** Baroccian. 111; s. xv. f. 122 (Γυναῖκα ὁμολογῆσαι, ὑπὸ πόσων ἀνδρῶν ἐμιάνθη κτλ.).

STEPHANUS ἀρχιατρὸς τῶν Μαγγάνων.

Ἐπιστολή. *Epistula.*

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. App. 2; s. xv. f. 343 (Ἐπιστολὴ ἀπὸ Θεσσαλονίκης παρὰ Στεφάνου ἀρχιατροῦ τῶν Μεγγάνων [sic] etc.).

Excerpta varia.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1529; s. xvi. f. 191ᵛ (Κολλύριον ὀφθαλμικὸν παρὰ Στεφάνου ἰατροῦ τοῦ μαγίστρου. Ed. Studemund, Ind. lect. Vratisl. 1888/89 p. 12—14). 1540; s. xvi. f. 5 (Περὶ ἀσβέστου. Inc. λαβὲ ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων ἀρσενικοῦ). **Palermo:** Panorm. bibl. naz. XIII C 3; s. xvi. f. 914ᵛ—915ᵛ (Ἀποφλεγματισμὸς ἐαρινὸς κατασπῶν τὰ ἐν τῷ κρανίῳ φλέγματα καὶ χυμούς. Inc. Ὑσσώπου ὀγγ. δ΄. Expl. καὶ ὅταν γένηται χλιαρὸν χρῶ. *Vgl.* Daremberg, Not. et Extr. I 33). **Paris:** Parisin. 2147; s. xvi. f. 30.

Übers. a) **Rom:** Palat. 1229; s. —. f. 261 (Doses. Inc. Haec est ars medica).

STEPHANUS MAGNES.

Ἐμπειρικά. *Empirica.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2298; s. xvi.

Σχόλια εἰς τὸ περὶ οὔρων (Θεοφίλου?). *Scholia in (Theophili?) tractatum de urinis.* (*Vgl.* Bussemaker, Rev. de philologie I [1845] p. 423 ff.)

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2220; s. xvi. f. 24ᵛ. 2229; s. xiii. f. 42. 2260; s. xvi. f. 98—120. Suppl. 629; s. xix. f. 43.

SYMEON S. MAMAS.

[Περὶ ἀέρων, στοιχείων, τροφῶν δυνάμεων]. *De mutationibus quae corpori et animae accidunt ex aëre, elementis et cibis.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 1010; s. xvi. f. 175.

SYNCELLUS.

Excerpta.

Griech. Hds. **Oxford:** Baroccian. 150; s. xv in. f. 5b (Ἀντίδοτος ἡ βασιλική) *und* f. 32b (Ἀντίδοτος).

SYNESIUS.

Περὶ ἐνυπνίων προθεωρία. *De insomniis.*

Griech. Hdss. **Holkham:** nr. 293; s. xv. f. 1 (c. comm.). **Oxford:** Miscell. 130; s. xvii. p. 330.

Πρὸς Διόσκορον εἰς τὴν βίβλον Δημοκρίτου ὡς ἐν σχολίοις. *Ad Dioscorum, scholia in librum Democriti.* (Edd. Berthelot-Ruelle, Alchim. gr. I p. 56—69.)

Inc. Διοσκόρῳ ἱερεῖ τοῦ μεγάλου Σαράπιδος κτὲ. Τῆς πεμφθείσης μοι ἐπιστολῆς.
Expl. ἀποχωρίζονται. Θεοῦ δὲ βοηθοῦντος ἄρξομαι ὑπομνηματίζειν.

GRIECH. HDSS. **Berlin:** Phillipps. 1540 (ol. Meerm. 236); s. XVI. f. 24. **Florenz:** Laurent. plut. 86, 16; a. 1492. **Mailand:** Ambros. (*bei* Berthelot-Ruelle p. 56). **Paris:** Parisin. 2275; a. 1465. f. 14 (§§ 1—5). 2325; s. XIII. f. 20. 2327; a. 1478. f. 72ᵛ. Suppl. 1022; s. XVII. **Rom:** Vatic. 1174; s. XIV—XV. f. 79. **Wien:** Vindob. (*bei* Berth.-Ruelle *a. a. O.*).

Ἐπιστολὴ ὑπὲρ τοῦ σιλφίου τῷ ἀδελφῷ. *Epistula de silphio ad fratrem.*

Inc. Ἠρόμην τὸ μειράκιον ὑπὲρ τοῦ σιλφίου.
Expl. ὅσα φέρουσιν ὧραι.

GRIECH. HDS. **Mailand:** Arch. del Capitolo Metropolit. 2; s. XV. f. 2.

TARONITUS (?).

Excerpta.

GRIECH. HDSS. **Bologna:** Bonon. 3632; s. XV. f. 138 (Ἐπίθεμα καταρκοικον [sic!]) *und* f. 189ᵛ (Ἀντίδοτος). **Rom:** Vatic. 429; s. XV—XVI. f. 341ᵛ (Κατάστοιχον εἰς δυσουρίαν. Inc. Ἀλθαίας σπέρματα. Expl. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν). **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 8; s. XIV. f. 102ᵛ (Ἀντίδοτος. λίθος θριπτική).

THEODORETUS.

Ἀντίδοτα. *Antidota.* (*Vgl.* Medicae artis principes ed. Stephanus, col. 415.)

GRIECH. HDSS. **Berlin:** Phillipps. 1571 (ol. Meerm. 279); s. XVI. f. 13ᵛ (Ἡ λεγομένη ἀνακάρδιος). **Oxford:** Baroccian. 150; s. XV in.

THEODORUS.

Excerpta.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. App. 2; s. XV. f. 342ᵛ (Εἰς ἔμφραξιν στομάχου δοθὲν παρὰ Θεοδώρου ἰατροῦ τῶν Μαγγάνων) *und* 343 (Πρόσταξις στομαχικὴ τοῦ ξενῶνος τῶν Μαγγάνων). **Rom:** Ottobon. 311; s. XV—XVI. f. 117ᵛ (Θεραπεία εἰς ἐπιληπτικοὺς καταπίπτοντας, ἐκ τοῦ δευτέρου Θεοδώρου).

THEOMNESTUS.

Medicina veterinaria.

Übers. c) **Oxford:** Bodl. 540; s. —. **Paris:** Parisin. 2810; s. —. f. 1—46.

THEOPHILUS.

Περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς λόγοι ε΄. *De hominis fabrica libri V.* (Ed. Greenhill, Oxford 1842.)

Inc. Ὅτι μὲν πάντα τὰ ζῷα τετράποδα καὶ ἑρπετά.
Expl. τὸ δὲ θᾶλυ γίνοιτο. Καὶ περὶ μὲν τούτων ὧδε ἔχει ...

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1527 (ol. Meerm. 217); s. xv. f. 3 (lacunos. Expl. τὸ δὲ σχῆμα). **Mailand:** Ambros. L 110 Sup.; s. xvi. f. 173 (Expl. mutil. τὸν ἀδένα ἔχοντες, τὸ δὲ σχῆμα. *Vgl. den* Phillipps.). **Paris:** Parisin. 825; s. xvi. f. 108. 2155; s. xiv. f. 1ᵛ *und* 265. 2297; s. xvi. **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 12 (ol. Nanian. 246); s. x—xiii. xv. f. 39.

Ἐπισυναγωγὴ περὶ κοσμικῶν καταρχῶν. *De principiis mundi collectanea.*

Griech. Hds. **Rom:** Vatic. 1444; s. xv. f. 243ᵛ.

Θεραπευτικὴ Θεοφίλου συλλέξαντος ταύτην ἐκ διαφόρων ξενωνικῶν βίβλων. *Therapeutica Theophili, quam ipse ex variis libris valetudinariis collegit.*

Inc. Ὅτι μὲν ἀσήπτου.

Griech. Hds. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 19; s. xiv. p. 82 b.

Περὶ σφυγμῶν. *De pulsibus.* (Ed. Ermerins, Anecd. med. gr. 1840 p. 1—77.)

Inc. Ὅτι μὲν δύο κοιλίαι τῆς καρδίας.
Expl. καὶ ὀλίγον πυκνοὶ καὶ ταχεῖς. Καὶ περὶ μὲν τῶν σφυγμῶν διδασκαλίας ἱκανὰ τὰ εἰρημένα, Χριστοῦ συμπράξαντος ἡμῖν.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 31; s. xiv. p. 34. **Leyden:** Voss. fol. 31*; s. xv (Inc. Ἐπὶ τῶν πυρεκτικῶν σωμάτων). 59; s. xiv. **London:** Medical Society HHi 17 = We 30; s. xv in. no. 39 Dbg. (Expl. τὰ δὲ ἄλλα φυλάττουσι κατὰ φύσιν). **Paris:** Parisin. 2184; s. xvi. f. 221ᵛ. 2219; s. xv. f. 1. 2220; s. xvi. f. 28. 2229; s. xiii. f. 46ᵛ. 2257; s. xvi. f. 363ᵛ. Suppl. 629; s. xix. f. 45. **Rom:** Vatic. 2304 (ol. 2217); s. xv. f. 1ᵛ. **Venedig:** Bibl. Iosephi de Aromatariis (*Verbleib unbekannt*). Marcian. App. cl. V, 12; s. x—xiii. xv. f. 126.

[illegible] A) (Vgl. Philaretus). **Bamberg:** Bamb. gr. [illegible] 1136 (L III 11); [illegible] 1137 (L III 12); s. [illegible] 1138 (L III 13); s. [illegible] **Bern:** Bernens. 80; s. xv. f. [illegible] **Breslau:** Rehdigeran. 21; s. xiv. **München:** Monacens. 265; s. 1439. f. 167ᵛ.

Περὶ διαχωρημάτων. *De alvi excrementis.* (Ed. Ideler, Phys. et Med. I 397—408.)

Inc. Ἐπειδὴ [illegible]

Expl. [illegible]

Griech. Hdss. **Athen:** nr. 1494; s. xviii. no. 2. **Berlin:** Phillipps. 1532 (ol. Meerm. 225); s. xvi. f. 180ᵛ. 1566; s. xvi. f. 23ᵛ. **Bologna:** Bonon. 3636; s. xiv—xv. f. 133ᵛ (Expl. [illegible] Idel. I 399, 31). **Escurial:** Scorial. Y. III. 14; s. xv. f. 22. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 31; s. xiv. p. 34. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 17, 900; s. xvii. f. 101ᵛ. Medical Society HHi 21. 22 = We 28. 29; s. xv ex. f. 354ᵛ. **Oxford:** Roe 15 (Bodl. 261); s. xv ex. f. 97ᵛ. **Paris:** Parisin. 1630; s. xiv. f. 22. 2306; s. xv. f. 338. 2307; s. xvi. f. 523ᵛ. Suppl. 629; s. xix. f. 9ᵛ. 637; s. xv. f. 40. **Rom:** Barberin. I 127; s. xvi. f. 271 (Expl. τὸ συνετῷ δυνάμενον). Vatic. 280; s. xv. f. 197ᵛ (Fine mutil.; expl. 408, 1 Idel.). **Venedig:** Marcian. App. cl. V. 8; s. xiv. f. 131 (Expl. καὶ τῶν διὰ μελαγχολικῶν). V, 12; s. x—xiii. xv. f. 114. **Wien:** Vindob. med. 8; s. xv. f. 57ᵛ. 37; s. xv. f. 75ᵛ (»Ein Blatt«).

Περὶ οὔρων. *De urinis.* (Ed. Ideler, Phys. et Med. I 261—284.)

Inc. Τὴν περὶ τῶν οὔρων πραγματείαν.

Expl. ἐν πάσης προαιρέσεως λανθάνειν.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1524 (ol. Meerm. 214); s. xv. f. 36 (Inc. Κατὰ πόσας αἰτίας γίνεται ἡ ἀπεψία. Expl. καὶ τοῦτο εἰπὼν παρέλιπε). 1531; s. xvi. f. 91. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 51ᵛ. **Escurial:** Scorial. Y. III. 14; s. xv. f. 31. Φ. III. 11; s. xiv—xv. f. 1. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 10; s. xiv. p. 15 (De urinarum coloribus) *und* p. 18 b (Inc. Τὴν π. τῶν οὔρων). 11; s. xiii. p. 131 b (Inc. Οὖρόν ἐστι τὸ περίθημα). **Gallipoli:** Ἐκκλ. Ἁγ. Νικολ. 38; s. xiv. f. 64ᵛ. **Krakau:** Bibl. Univ. Iagell. misc. 2526 FF VI 5; s. xv. f. 86ᵛ. **London:** Addit. (Brit. Mus.) 17, 900; s. xvii. f. 95. Medical Society H Hi 17 = We 30; s. xv in. no. 28 Dbg. **Mailand:** Ambros. A 95 Sup.; s. xv. f. 52 (= Idel. I 261—264, 20). L 110 Sup.; s. xvi. f. 117 (»Falso Philotheus pro Theophilo scriptum est«). **Modena:** Mutin. 61 (III H 9); s. xv. f. 2. 115 (II D 16)*; s. xv. f. 9. **Oxford:** Roe 15 (Bodl. 261); s. xv ex. f. 90ᵛ. **Palermo:** Panormit. bibl. naz. XIII C 3; s. xvi. f. 96—119ᵛ (Inscr. Σχόλια εἰς τὰ π. οὔρων). **Paris:** Parisin. 1630; s. xiv. 2204; s. xvi. f. 23. 2220; s. xvi. f. 1. 2229; s. xiii. f. 35ᵛ. 2257; s. xvi. f. 345. 2306; s. xv. f. 329. 2307; s. xvi. f. 508ᵛ. 2308; s. xv. f. 27. 2316; s. xv. f. 170. Suppl. 629; s. xix. f. 1. 637; s. xv. f. 44. **Rom:** Angelic. 17 (C 5, 4); s. xiv. f. 247 (lacunos. et fine mutil.). Barberin. I 127*; s. xvi. f. 265 (Inc. λευκὸν ὡς ὕδωρ. Expl. τὰ ἐλαιώδη καὶ λυσώδη). **Venedig:** Marcian. App. cl. V 12; s. x—xiii. xv. f. 98. **Wien:** Vindob. med. 8; s. xv. f. 320ᵛ. 29*; s. xv. f. 1—8ᵛ (Inc. Ἐρώτησις πῶς γίνεται. Expl. ἐγκυμονούσης ἐστιν).

ÜBERS. A) (Ed. Articella Venet. 1493; I fol. 4ʳ—6ᵛ). **Auxerre:** nr. 240 (203); s. xii. f. 34. **Bamberg:** Bibl. publ. 1136 (L III 11); s. xiii. 1137 (L III 12); s. —. 1138 (L III 13); s. —. **Basel:** Basil. D I 6; s. —. F II 5; s. — (»Iuxta Theophilum prognostica urinalis«). **Bern:** Bernens. 295; s. xiii—xiv. f. 13. 556; s. xv. f. 13. **Braunschweig:** Brunsvic. 109; s. xiv. f. 4b B. **Breslau:** Vratisl. bibl. acad. Stenz 18; s. xv (Sine auctoris nomine). Kornian. 21; s. xiv. **Cambridge:** Cantabr. Corpor. Christi 364; s. xiii. f. 37. St. Johann. D 24; s. xiii. E 29; s. xiii. Kings' Coll. 21; s. xiii—xiv. f. 137. St. Petri 248; s. xiii. f. 11. 252; s. xiii. f. 105 (fine mutil.). St. Trinit. O 1. 59; s. xii—xiii. f. 28 (35). **Chartres:** Autricens. 160 (153); s. xii—xiii. f. 26. 171 (162); s. xii. f. 49 (Comment. in librum urinarum). 278 (258 *und* 666); s. xiv. f. 9. 286 (342); s. xiv. f. 8. **Clermont-Ferrand:** nr. 213 (180); s. xiii. f. 36. 214 (181); s. xiii. f. 103ᵛ. **Cues:** Bibl. Nicol. Cusani med. 6; s. xiii—xiv. no. 3. **Einsiedeln:** Bibl. monast. 32; s. xii. f. 284. **Erfurt:** Amplon. F 255; s. xiv. f. 6. F 264; a. 1288. f. 5. F 285; a. 1260. f. 7. F 287; a. 1468—71. f. 11ᵛ. F 293; s. xiii ex.? f. 216. Q 173; s. xiii. f. 33. Q 178ᵃ; s. xiii. Q 182; s. xiii. f. 24ᵛ. Q 320; s. xiii. xv. f. 219—225ᵛ. **Escurial:** Scorial. L III 18; s. xiii. f. 50. **Eton:** Bibl. Coll. 127; s. xiv. f. 12ᵛ. **Florenz:** Laurent. plut. 73, 28; s. xiii. f. 35ᵛ. **St. Gallen:** Vadian. 431; a. 1465. **Glasgow:** Hunterian. T 1. 1; s. xiv. f. 4ᵛ (Expl. crassa et lucida). **Göttingen:** Gotting. bibl. univ. Hist. nat. 13ᵃ; s. xv. f. 11 (»Liber urinarum secundum Theophilum et Ysaac«). 40ᵃ; s. xiv—xv. f. 6ᵛ (»Regulae generales Theophili de urina«). **Gotha:** Gothan. 63 (Membr. II. n. 144): s. —. f. 126ᵛ. **Kopenhagen:** Hauniens. bibl. reg. 3479; s. xv. f. 26ᵛ. **Laon:** Laudun. 416; s. xiii. no. 3. **Leipzig:** Lipsiens. bibl. univ. Repos. med. I 28; s. —. **London:** Arundel. (Brit. Mus.) 162; s. xiv. f. 4b. 215; s. xiv in. f. 182b. Harleian. (Brit. Mus.) 3140; s. xiii. f. 32ᵛ (Expl. *wie im* Hunterian. Glasgow; c. gloss.) Sloan. (Brit. Mus.) 1124; s. xiii. f. 27ᵛ (sine titulo). 1610; s. xiv. f. 29ᵛ (c. gloss.). Lambeth Palace 444; s. xv. f. 1 (c. expositione). Medical Society Wc 2ᵃ; s. xiii. f. 2 (Finis libri. Inc.: nec subrubeum adducit periculum). **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 1408 (ol. L. 61); s. xv. f. 10. **Maihingen:** Oettingen-Wallersteinsche Sammlungen II 1; s. xviii (»Distinctiones urinarum«). **Metz:** Mediomatric. 177; s. xiv. no. 2. **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 182 bis; s. xiv. no. 6. 188; s. xiv. no. 2. **Moulins:** nr. 30; s. xiv. f. 61ᵛ (f. 65ᵛ figurae). 49; s. xiii—xiv. f. 135. **München:** Monacens. 168; s. xiv. f. 10. 187; s. xiii. f. 308. 270; s. xiv. f. 5. 3856 (Aug. eccl. 156); s. xiii. f. 22. 11322 (Polling. 22); s. xiv. f. 30. 13034 (Rat. civ. 34); s. xiv. f. 7. 13111 (Rat. civ. 111); s. xiii. f. 19. 19425 (Teg. 1425); s. xiii. f. 43 (Commentarii in Th. de ur.). **Neapel:** Neapolit. VIII G 88; s. xiii. **Nürnberg:** Ebnerian. fol. 129; s. xiii. no. 3. **Saint-Omer:** nr. 617; s. xiii. no. 4. **Orléans:** Aurelian. 282 (236); s. xiii—xiv. f. 40. 284 (238); s. xiv. f. 58. 285 (239); s. xiv. f. 44 (Inc. Quaeritur quare mundus et cetera corpora). **Oxford:** Coll. Omn. Animar. 71; s. xiv. f. 6. Canonic. misc. (Bodl.) 116; s. xv. f. 274. Laudian. (Bodl.) 65; s. xiii. f. 46b. 106; s. xiii. f. 12b. Laud. misc. 237; s. xii. xiii. xiv. f. 222b. Coll. St. Johann. Bapt. 197; s. xv. xiv. f. 352b. Merton. 220; s. xiv. f. 6b. 221; s. xiv. f. 12. 255; s. xiv in. f. 58. Novi 166; s. xiii ex. f. 59. 170; s. xiv. f. 11 (»De urinarum iudiciis«). **Paris:** Bibl. de l'Arsenal 864; s. xiv. f. 29. 948; s. xiii. f. 28ᵛ. Facult. Med. —; s. xv. Parisin. 6868; s. xiv. no. 5. 6869; s. xiv. no. 3. 6870; s. xiv. no. 3. 6871; s. xiv. no. 2. 6871 A; s. xiv. no. 4. 7029; s. xiv. no. 6. 7030 A; s. xiv. no. 2 (Finis desideratur). 7030 B; s. xiv. no. 3 (Frgm. comm.

in Th. de ur.). 7102; s. xiii. 14390; s. xiv. f. 36. 16176; s. xiii. f. 19. 16177; s. xiii. f. 8. 16178; s. xiv. f. 7ᵛ. 16188; s. xiii. f. 368ᵛ. 17157; s. xiv. f. 16. nouv. acq. 729; s. xiii. 1480; s. xiv. f. 7ᵛ. **Pavia:** Bibl. univ. 383; s. xv. f. 150. **St. Quentin:** nr. 104 (91); s. xiii. no. 8. **Rebdorf:** Bibl. der Augustiner-Chorherren 11; s. xiii. **Regensburg:** Bibl. urb. 66; s. —. **Reims:** nr. 1001; s. xiii. f. 23. 1002; s. xiii. f. 61ᵛ. 1003; s. xiv. f. 10ᵛ. **Rom:** Palat. 1089; s. —. f. 43ᵛ. 1102; s. —. f. 9. 1103; s. —. f. 6. 1196; s. —. f. 44 (c. notis marg. anon.). 1226; s. —. f. 71. 1243; s. —. f. 123 (Inc. De urinarum signis). Regin. 1270; s. xiv. f. 207ᵛ. 1302; s. xiv. f. 202. 1304; s. —. f. 14. 1312; s. —. f. 68. 1766; s. —. f. 31. Vatic. 2461; s. —. f. 32. **Rouen:** nr. 978 (I 57); s. xiv. f. 11ᵛ. **Turin:** Taurinens. bibl. reg. 939 (i I 35); s. xiv. f. 23 (*Verbrannt*). 1019 (I IV 36); s. xiii. f. 29 (*Verbrannt*). **Venedig:** Marcian. App. cl. XIV, 1; s. xiv. f. 43. **Wolfenbüttel:** Guelferbyt. 3487 (47. 12 Aug.); s. xiv. f. 36ᵛ—48ᵛ.

b) **München:** Monac. 111; s. —. no. 8. **Paris:** Parisin. 1165; s. —. no. 7.

Cχόλια εἰς τοὺς Ἱπποκράτους ἀφορισμούς. *Commentarius in Hippocratis Aphorismos.* (Ed. Dietz, Schol. in Hipp. II 245—544.)
Inc. Ἀφορισμός ἐστιν λόγος σύντομος.
Expl. κατὰ πάντα ὅμοιός ἐστιν.

Griech. Hss. **Berlin:** Phillipps. 1524 (ol. Meerm. 214); s. xv. f. 1 (Inc. κείμενον· ὁ βίος βραχύς. Expl. ὅθεν ἡ ἔκαυσις γίνεται. »Codex verbis ab editione discrepat nec totum commentarium continet«). **Erlangen:** nr. 90; s. xvi (Inde ab aphor. XXIV). **Escurial:** Scorial. y. I. 8; s. xvi. f. 1. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 11; s. xiii. p. 1 (Initio mutilus). **Göttingen:** Hist. nat. 5; s. xvii. **Mailand:** Ambros. A 95 Sup.; s. xv. f. 165 (= »Dietz II 245 sub finem, 247, 7—300, 15 passim«). B 113 Sup.; s. xiv in. f. 4 (= Dietz II 245—543). L 30 Sup.; a. 1524. f. 1 (= Dietz II 245—543, 4. »Falso Philotheus pro Theophilo scriptum est«). L 110 Sup.; s. xvi. f. 1 (»In prooemio non semper verba eadem atque apud Dietz II 245«). S 19 Sup.; s. — (»Stephani et Theoph. in aphor. Hipp. comm.«). **Oxford:** Baroccian. 204; s. xv in. f. 1 (Initium solum). Roe 14 (Bodl. 260); s. xv. f. 87ᵛ (= Dtz. II 245—543 ἴαμα). **Paris:** Parisin. 1883; s. xiv. f. 74ᵛ—156 (Sine auctor. nomine. Inc. mutil. τεχνικῶς φαμεν. *Vgl.* Costomiris, Rev. des ét. gr. II p. 357). 2149; s. xvi. f. 1—94ᵛ. 2222; s. xv (Sub nomine Meletii). 2223; s. xvi (*Apograph. von* 2222). 2228; s. xiv—xi. f. 95—149ᵛ. 2296; s. xvi. f. 1—131ᵛ. Suppl. 64; s. xv—xvii. f. 207—230ᵛ (Sine auctor. nomine. Expl. λειποθυμία καὶ συγκοπὴ ἕπεται. *Vgl.* Costomiris l. l. p. 357). **Rom:** Vatic. 1062; s. xvi. f. 1. 2254; s. x—xi. f. 25 (Sine auctor. nomine. Expl. καὶ οἷον ὑποχόνδρια μετέωρα = Dtz. II 500, 2. *Collation Reitzensteins von Hipp. IV 458—466, 7 L. in Ilbergs Besitz*). **Upsala:** Upsal. 34; s. xv—xvi. f. 2 (Expl. νομίζειν ἀνίατα). **Wien:** Vindob. med. 16; s. xv—xvi (Expl. δηλοῖ γὰρ ἐπίτασιν ξηρότητος. *Abschrift im Berol. fol. 39 [275]*). 44; s. xv—xvi. f. 1—126ᵛ (*Vgl.* Stephanus). phil. 74; s. xvi. f. 52—107ᵛ (Expl. πάντως ἂν εἴη ἴαμα. *Vgl.* Oxford Roe 14).

Ἐκ τῶν Ἱπποκράτους καὶ Γαληνοῦ περὶ ἰατρικῆς ἐπιστήμης σύντομος παράδοσις. *De arte medica, ex Hippocrate et Galeno.*

Inc. Ἐπειδὴ πᾶν τὸ ἀναγκαιότερον τῆς ἰατρικῆς τέχνης.
Expl. καὶ μεγάλης γινομένης ἐπὶ ταύτης τῆς διαιρέσεως.

GRIECH. HDS. **Escurial:** Scorial. Σ. III. 17; s. XVI. f. 126ᵛ.

Περιτομὴ τοῦ περὶ διαφορᾶς πυρετῶν (Γαληνοῦ). *Epitome librorum Galeni de febrium differentiis.* (Ed. Dem. Sicuri, Florenz 1862. *Vgl.* Palladius *bei* Ideler Phys. et Med. I 107 ss. *und* Stephanus Atheniens.)

Inc. Σκοπὸν ἔχομεν ἐν τῷ παρόντι συγγράμματι.
Expl. ἐν οἷς αἱ διαφοραὶ τῶν πυρετῶν. τέλος Γαληνοῦ τοῦ περὶ διαφορᾶς πυρετῶν.

GRIECH. HDSS. **Florenz:** Laurent. plut. 86, 20; s. XV ex. f. 64 (*Collation besitzt Dr. E. Bianchi, Florenz*). **Wien:** Vindob. med. 16; s. XV—XVI. f. 325ᵛ—328ᵛ. 28; s. XV. f. 18 (Πόσαι διαφοραὶ πυρετῶν. Inc. Διαφοραὶ τῶν πυρετῶν αἱ μὲν οἰκειόταται. Expl. f. 26ᵛ καὶ ἐκφεύξῃ θάνατον ἐκ κερασμάτων [?]). 52; s. XV. f. 1—22ᵛ (Θεόφ. καὶ Στέφ. ἔκ τε Ἱππ. καὶ Γαλ. π. τῆς τ. πυρ. διαφ. Expl. θερμασίας αὗται γίνονται).

Tractatus medicus.

ÜBERS. A) **Paris:** Parisin. nouv. acq. 1479; s. XIV.

De curis oculorum.

ÜBERS. A) **Madrid:** Matrit. bibl. nac. 3066 (ol. L 12); s. XV. f. 12ᵛ (Inc. prooem.: Apud paleon artis cirurgie tractatus. Inc. lib.: Sciendum autem quod oculorum tunice sunt VII. Expl. f. 15). **München:** Monacens. 267; s. XIV. f. 116ᵛ (Sine auctoris nomine).

Liber diaetarum in cibis et potionibus.

ÜBERS. A) **Bamberg:** Bibl. publ. 1136 (L III 11); s. XIII. 1137 (L III 12); s. —. 1138 (L III 13); s. —.

Liber de simplicibus medicinis secundum ordinem alphabeti vel Herbarius Theophili.

ÜBERS. A) **Erfurt:** Amplon. Q 198; s. XIV in. f. 105 (Inc. Herbarum nomen ab arbore. Expl. ut tenuis fetus viscia [sic!]).

THESSALUS.

De virtutibus herbarum.

Übers. a) **Montpellier:** Montepess. (École de méd.) 277; s. xiv—xv. no. 6 (Thessalus philosophus de virt. herb. Inc. Thessalus philosophus Germano Claudio regi. Expl. postquam venerit tempus collectionis).

TIMOCRATES.

Excerpta.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2286; s. xiv. f. 89 (Remedia ad sedandos dentium dolores).

TIMOTHEUS GAZAEUS.

Περὶ ζῴων τετραπόδων καὶ φυσικῶν αὐτῶν ἐνεργειῶν. *De animalibus quadrupedibus physicisque eorum facultatibus.* (Partim ed. Cramer, Anecd. Oxon. IV p. 263, partim M. Haupt, Herm. III p. 5—30. *Vgl.* Excerptor. Constantini de natura animilium libri II ed. Sp. Lambros, Suppl. Aristotel. I 1 praef. p. XII sq.)

Inc. Περὶ καμίλων.
Expl. εἶδη ἐστὶν τῶν λύκων....

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Λαύρας (*Vgl.* Parisin. Suppl. 799. f. 18. Costomiris, Rev. des ét. gr. IV [1892] p. 99). **München:** Monac. 514*; s. xiv. f. 239. **Oxford:** Baroccian. 50; s. xi. f. 46. **Paris:** Parisin. 2422*; s. xvi.

VINCENTIUS DAMODES.

[Περὶ φυσιολογίας.] *Physiologia.*

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. Suppl. 639; s. xviii.

XENOCRATES.

Περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ἐνύδρων τροφῆς. *De alimento ex aquatilibus.* (Ed. Franz, Leipzig 1778. D'Ancora, Neapel 1794. Corais, Paris 1814. Ideler, Phys. et Med. I p. 121—133. *Vgl.* Daremberg Orib. I p. LVIII *und* 124.)

Inc. Πεποίηται μὲν ἡ νηχαλέα φύσις.
Expl. κ ἰ κοιλίας ὑπαγωγά.

Griech. Hdss. **Hamburg:** nr. — (*Vgl.* Fabricius bibl. gr. IX. p. 454—474). **Leyden:** Voss. misc. 22; s. xv (fine mutil.). **Paris:** Parisin. 2290; s. xvIII. f. 1. 2291; s. xvi. **Rom:** Vatic.? (*Vgl.* Daremb. l. l.).

Μετάφρασις περὶ θανάτου. *De morte.* (Platonis Axiochus?)

Griech. Hds. **Leyden:** Voss. 8° 20; s. xvi. f. 1—58 (Initio mutil.).

IOANNES ZACHARIAS ACTUARIUS.

Opera varia.

Griech. Hdss. **Rom:** Vatic. 517. 1052. 1191. 1194 (*Vgl.* Costomiris, Rev. des ét. gr. X p. 435). **Verona:** Veronens. 57 *bei* Montfaucon (*griechisch?*).

Περὶ ἐνεργειῶν καὶ παθῶν τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος καὶ τῆς κατ' αὐτὸ διαίτης λόγοι β'. *De spiritu animali libri II.* (Ed. Ideler Phys. et Med. I 312—386.)

Inc. (lib. 1) Ἐπειδή σοι ταῖς ἐναγχός τε καὶ πρότριτα.
Expl. (lib. 2) μεταδιώκειν τἀμείνονα.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1582; s. xv. f. 111. **Brüssel:** Bruxell. 11337—41; s. —. f. 1. **Dresden:** Dresd. Da 5; a. 1519. f. 2. Da 67; s. — (Exempl. impress. a Ch. F. Matthaei c. cod. Da 5 collat.). **Escurial:** Scorial. Φ. III. 12; s. xv. f. 130. **Florenz:** Laur. plut. 75, 9; s. xv. p. 114. 75, 11; s. xv. p. 82. 75. 16; s. xv. p. 105. Riccard. 31 (K. II. 4); s. xiv. f. 275 (»Titulus hic prolatus ab usitato valde discrepat«). **Glasgow:** Hunterian. V. 5. 11; s. xv. f. 1. **Leyden:** Vossian. fol. 32; s. —. **London:** Arundel. (Brit. Mus.) 537; s. xv in. f. 156. Medical Society IIIIi 21. 22 = We 28. 29;

s. xv. f. 1. **Mailand:** Ambros. R 20 Sup.; s. —. **München:** Monac. 69; s. xvi. f. 1. **Oxford:** Barocc. 2304; s. —. Roe 15 (Bodl. 261); s. xv ex. f. 184. **Paris:** Parisin. 2098; s. xiii. f. 119. 2153; s. xv. f. 435. 2232; s. xv. f. 63. 2234; s. xvi. 2256; s. xv. f. 240. 2304; s. xv. f. 114. 2305; a. 1418. f. 121. 2306; s. xv. f. 289. 2307; s. xvi. f. 453v. 2308; s. xv. f. 204v. **Rom:** Vatic. 429; s. xv—xvi. f. 315 (*Nur* liber II?). **Venedig:** Marcian. 298; s. xv. 529; s. xv. **Wien:** Vindob. med. 21; s. —. f. 120—173.

Περὶ οὔρων λόγοι ζ'. *De urinis libri VII.* (Ed. Ideler Phys. et Med. II 3–192.)

Inc. Πάλαι μὲν ἴσως φιλοτιμίας.

Expl. αὐτῶν δὲ τῶν λόγων ἀκριβής τις ἐπίσκεψις.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1531; s. xvi. f. 98v. 1582; s. xv. f. 1. fol. 7 (247); s. xvi. f. 1. **Cambridge:** Caius Coll. 76; s. xv/xvi. f. 35. Trinity Coll. 1386; s. xv. xvi. f. 9. **Dresden:** Dresd. Da 5; a. 1519. f. 182. **Escurial:** Scorial. T. II. 14; s. xvi. f. 192. Φ. III. 12; s. xv. f. 12. **Florenz:** Laurent. plut. 74, 13; s. xv. p. 88. 75, 9; s. xv. p. 5. 75, 11; s. xv. p. 1 (Libri VI). 75, 16; s. xv. p. 4. **Leyden:** Vossian. fol. 32; s. —. **London:** Arundel. (Brit. Mus.) 537; s. xv in. f. 1 (Inc. ποικίλης = Idel. II 4, 10). Medical Society HHi 17 = We 30*; s. xv in. (Ex l. I. VI. VII). HHi 21. 22 = We 28. 29; s. xv. f. 44. Wf 16; s. xvi ex. **Mailand:** Ambros. C 89 Sup.; s. —. f. 1 (»Deest magna pars libri I«). R 20 Sup.; s. —. **München:** Monac. 362; s. xvi. f. 112. **Oxford:** Miscell. 241. Auct. T IV 3; s. xv. f. 8. Roe 15 (Bodl. 261); s. xv ex. f. 105. **Paris:** Facult. med. (Anon. [fort. Actuar.] de urinis). Coislin. 334; s. xv. f. 215. Parisin. 2153; s. xv. f. 408. 2232; s. xv. f. 1 (L. I. II., ceterorum frgmta.). 2256; s. xv. f. 144v. 2260; s. xvi. f. 42—120. 2270; s. xv—xiv. f. 231. 2304; s. xv. f. 1. 2305; a. 1418. f. 1. 2306; s. xv. f. 1. 2307; s. xvi. f. 1. 2308; s. xv. f. 55 (ab init. mutil.). **Rom:** Vatic. 299; s. xv. f. 20v. 2182*; s. xv. f. 81 (L. V prooem. 7—V 10, 13 = Idel. II 112—129) *und* f. 89 (L. VI pr. 6—VI 12, 10 = Idel. II 145—162). **Venedig:** Marcian. 296; s. xv. 510; s. xv (L. I). App. cl. V 13; s. xiv—xvi. f. 25v. **Wien:** Vindob. med. 3; s. —. f. 136—230. 21; s. —. f. 1—119. 26; s. xv. f. 1 (Ὀκταρίου). 44; s. xv—xvi. f. 136.

Ἰατρικὴ μέθοδος. *De methodo medendi libri VI.* (L. I. II ed. Ideler Phys. et Med. II 353–463.)

Inc. Ἐπειδή σοι εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ γένους ἡμῶν στελλομένῳ πρεσβείαν.

Expl. δοκοῦμεν ἐκπεπονηκότες τὴν βίβλον.

Griech. Hdss. **Athos:** Βιβλ. μον. Ἰβήρων 151; s. xv. f. — (Liber V). **Berlin:** Phillipps. 1528; s. xvi. f. 1 (Liber VI). 1582; s. xv. f. 159. fol. 39 (275); s. — (»Abschr. von Buch 1. 2 von der Hand Schneiders«). **Brüssel:** Bruxell. 11337—41; s. —. f. 138v.

239. **Dresden:** Dresd. Da 5; a. 1519. *vor* f. 176ᵛ. **Escurial:** Scorial. Y. III. 14*; s. xv. f. 6ᵛ. Φ. III. 12; s. xv. f. 175. 352ᵛ. 396. 411. 415. **Florenz:** Laurent. plut. 75, 8; s. xv. p. 222. 75, 11; s. xv. p. 116b. 75, 16; s. xv. p. 192. **Leipzig:** Lipsiens. 60; a. 1786. 87. **Leyden:** Vossian. fol. 32; s. — (L. I—V). **London:** Arundel. (Brit. Mus.) 537; s. xv in. f. 196ᵛ (Expl. ἀποσιτίαι καὶ ἄλγη = Id. II 405, 28). Medical Society HHi 21. 22 = We 28. 29; s. xv ex. f. 145—257ᵛ (*Abschrift der Bücher III—VI von Kalbfleisch, A. Meyer und H. Zimmer im Besitze der Berliner Akademie*). NNa 11 = Wf 8; s. — (Inc. Ἡ μὲν παροιμία φησί, χελώνης. Expl. ἐνταῦθά πη συγκαταπαύειν). **Mailand:** Ambros. R 20 Sup.; s. — (L. I—V). & 147 Sup.; s. xvi. f. 5ᵛ (Inscr. Βιβλίον ἰατρικὸν περιέχον πᾶσαν τέχνην ἐν ἐπιτόμῳ). **München:** Monac. 69; s. xv. f. 46. **Oxford:** Laud. 62 (Bodl. 747); s. xvi. f. 1 (L. IV. V) *und* f. 95 (L. VI c. 8 ss. Inscr. Γαλ. π. ἐμπλάστρων). Roe 15 (Bodl. 261); s. xv ex. f. 218. **Paris:** Coislin. 334; s. xv. f. 1 *und* 19. Parisin. 2153; s. xv. f. 290 (L. I—V). 2233; s. xvi (L. I—V et index l. VI). 2235; s. xvi. f. 1 (De medicamentorum compositione liber V) *und* f. 88 (De ratione medendi liber IV). 2256; s. xv. f. 280. 2304; s; xv. f. 191. 2305; a. 1418. f. 158. 2307; s. xvi. f. 122—451ᵛ. **Rom:** Palat. 370; s. xv. f. 151 (L. IV. V). Reg. Suec. 181; a. 1364. f. 1 (L. I—V). Vatic. 2182; s. xv. f. 97 (Inc. mutil. χείων ἡ ὑπόθεσις = Idel. I 355, 36) *und* f. 139ᵛ. **Venedig:** Marcian. 298; s. xv. **Wien:** Vindob. med. 21; s. —. f. 173—267ᵛ (L. I—III), f. 268—303 (L. VI cap. 1—31), f. 307—415ᵛ (L. IV. V). 22; s. —. f. 1—55 (L. IV. V). 23; s. —. f. 1 (Libri VI sub nomine Pyropuli [?]). 26; s. xv. f. 244—303 (L. III. VI) *und* f. 307—412 (Inc. *wie im* Londin. Medical Society NNa 11 = Wf 8).

Πραγματεία περὶ οὔρων βαρβάρων, μετενεχθεῖσα εἰς τὴν Ἑλλάδα παρὰ τοῦ ἰατρικωτάτου Χριστοδούλου, εἰς ῥυθμὸν δὲ καὶ τάξιν Ἑλληνικὴν ἐκτεθεῖσα παρὰ τοῦ σοφωτάτου καὶ ἰατρικωτάτου τοῦ ἀκτουαρίου κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Ζαχαρίου. *Tractatus de urinis, qui ex Avicenna translatus dicitur in graecam linguam a Christodulo, in ordinem redactus ab Actuario Zacharia.*

Inc. Περὶ τοῦ ὑδατώδους οὔρου.

GRIECH. HDSS. **Athos:** Βιβλ. μον. Λαύρας Ω 69; s. —. **Madrid:** Matrit. 9715; s. —. **Neapel:** Neapol. 307 D III 23; s. xv. f. 139. **Palermo:** Panorm. XIII. C. 3; s. —. **Paris:** Parisin. 2260; s. xvi. f. 42. 2307; s. xvi. **Rom:** Vatic. 299; s. xv. f. 17. **Turin:** Taurin. 156 b II 10; s. xvi. f. 154. **Venedig:** Marcian. App. cl. V, 8; s. xiv. f. 110.

Περὶ ζῴων φθαρτικῶν. *De animalibus nocentibus.*

Inc. Ζῷα τοίνυν φθαρτικά ἐστι.

GRIECH. HDSS. **Bologna:** Bonon. 3632; s. xv. f. 380 (Ὀκταρίου). **Escurial:** Scorial. Φ. III. 12; s. xv. f. 346. **Mailand:** Ambros. R 20 Sup.; s. —.

Εἰς Γαληνοῦ περὶ θεραπευτικῆς μεθόδου. *In Galenum de methodo medendi.* (*Von* Daremberg, Not. et Extr. I p. 23 *dem* Ioannes Archiatrus *zugeschrieben.*)

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2236; s. xv. f. 1 (Capp. 152).

Excerpta varia.

Griech. Hdss. **Dresden:** Dresd. Da 5; a. 1519. f. 176ᵛ (Περὶ σταθμῶν καὶ χαρακτήρων αὐτῶν καὶ τῶν μέτρων). **Escurial:** Scorial. Φ. III. 12; s. xv. f. 1 (Inc. Ξανθῆς χολῆς εἰς κένωσιν προκειμένης). **Paris:** Parisin. 2144; s. xiv.

ZENARIUS.

Excerpta.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 1991; s. xv. f. 29ᵛ (Excerpta de rebus medico-astrologicis).

ZOSIMUS PANOPOLITA.

Opera varia.

Übers. b) **Cambridge:** Cantabrig. bibl. univ. Mm. 6. 29; s. xv. no. 2 (Libri XII. *Darin die* Χειρότμητα. *Vgl.* Berthelot, Chimie au moyen âge II p. XXII. XXV sqq.).

Περὶ ἀρετῆς καὶ συνθέσεως ὑδάτων. *Liber de virtute et compositione aquarum.* (Edd. Berthelot-Ruelle, Alchim. gr. II p. 107—113.)

Inc. Θέσις ὑδάτων καὶ κίνησις.
Expl. τὸ μονόειδον ὡς πολύειδον.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1540 (ol. Meerm. 236); s. xvi. f. 69. **Paris:** Parisin. 2249; s. xvi. f. 1. 2252; s. xvii. f. 265. 2327; a. 1478. f. 85. **Venedig:** Marc. 299; s. xi. f. 92. 115.

Περὶ θείου ὕδατος. *Gemini commentarii de aqua divina.* (Edd. Berthelot-Ruelle, Alchim. gr. II p. 141—145.)

I. Inc. Λαβὼν ᾠά ὅσα βούλει, ἔκζεσον.
Expl. οἷά πέρ εἰσιν. Ἔρρωσθε ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.
II. Inc. Τοῦτό ἐστι τὸ θεῖον καὶ μέγα μυστήριον.
Expl. ἀνάκειται δὲ τῷ ἐρωτύλῳ.

Griech. Hdss. **Berlin:** Phillipps. 1540 (ol. Meerm. 236); s. xvi. f. 63. **Paris:** Parisin. 2249; s. xvi. f. 96 (II). 2252; s. xvii. f. 219 (II). 2325; s. xiii. f. 86. 82 (I. II). 2327; a. 1478. f. 80. 83. 220 (II. I. II). 2329; s. xvi—xvii. f. 183v (I). **Venedig:** Marcian. 299; s. xi. f. 113v. 188 (I. II).

Περὶ τῆς ἱερᾶς καὶ θείας τέχνης τῆς τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ποιήσεως. *De sacra divinaque arte auri et argenti faciendi.* (Edd. Berthelot-Ruelle, Alchim. gr. II p. 145—148.)

Inc. Λαβὼν τὴν τυχὴν τοῦ χαλκοῦ.
Expl. κατείληφα τὴν τῶν φύτων ποσότητα.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2249; s. xvi. f. 18. 2251; s. xvii. f. 145. 2325; s. xiii. f. 118. 2327; a. 1478. f. 112. 2329; s. xvi—xvii. f. 41.

Περὶ ὀργάνων καὶ καμίνων. *De instrumentis et fornacibus.* (Edd. Berthelot-Ruelle, Alchim. gr. II p. 244—227.)

Inc. Ἡ τῆς θρυμμένης καμίνου διαγραφή.
Expl. ἔστω ἀνεξάλειπτον. Ἔρρωσο.

Griech. Hds. **Paris:** Parisin. 2249; s. xvi. f. 94v. **Rom:** Vatic. 1174; s. xiv—xv. f. 42. **Venedig:** Marcian. 299; s. xi. f. 186.

[Περὶ εἰδῶν γῆς καὶ λίθων. *De terris et lapidibus.*]

Übers. b) **Cambridge:** Cantabrig. bibl. univ. Mm. 6. 29; s. xv. no. 7 (»Sur les changements de la terre, sur les pierres et drogues qui en sont tirées.« *Vgl.* Berthelot, Chimie au moyen âge II p. XXIV. XXXVII sq. XLIII).

Excerpta.

Griech. Hds. **Berlin:** Phillipps. 1540 (ol. Meerm. 236); s. xvi. f. 5 (Περὶ ἀσβέστου).

Übers. b) **London:** Londinens. (Brit. Mus.) 1007 (ol. Clarkian. 309); s. xvi. sect. VI. no. 107 (*Vgl.* Berthelot, Chimie au moyen âge II p. XIX *und* 176).

Addenda.

a) zu Teil I.

S. 4 zu L. I 570—636, Laurent. 74, 1 *und* Marcian. 269: (*Collat. Kühleweins in dessen Besitz*).
S. 5 zu L. II 140—190, Laurent. 74, 1. 74, 11. 75, 3 *und* Marcian. 269: (*Collat. Kühleweins in dessen Besitz*).
S. 6 zu Ambros. G 108 Inf.: (*Ediert von* Kühlewein, Hermes 25 p. 120 ff.).
S. 8 zu L. II 224—376, Marcian. 269: (*Collat. Kühleweins in dessen Besitz*).
S. 10 zu L. II 598—III 148, Laurent. 74, 1: (*Collat. Kühleweins in dessen Besitz*).
S. 11 zu L. III 272—336, Marcian. 269: (*Collat. Kühleweins in dessen Besitz*).
zu L. III 412—562, Marcian. 269: (*Collat. Kühleweins in dessen Besitz*).
zu L. IV 78—326, Parisin. 2142: (*Kallfleischs Collat. von L. IV 78—109. 320—326 in Kühleweins Besitz*) *und zu* Marcian. 269 (*S. 12*): (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
S. 12 zu L. IV 340—394, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
S. 14 zu L. IV 458—608, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*) *und zu* Casinens. 97: (*Probe ediert von* Kühlewein, Hermes 17 p. 484 ff.).
S. 17 zu L. IV 628—632, Laurent. 74, 1 *und* Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
S. 18 zu L. IV 638—643, Laurent. 74, 1 *und* Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
S. 19 zu L. V 72—468, Laurent. 74, 1: (*Kühleweins Collat. von* B. Δ *und 6 Seiten von* Є *in dessen Besitz*), *zu* Vatic. 276: (*Tschiedels Collat. in Kühleweins Besitz*) *und zu* Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
S. 20 zu L. V 476—502, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
zu L. V 588—732, Laurent. 74, 1: (*Kühleweins Collat. bis S. 277 Kühn in dessen Besitz*). *Füge hinzu:* **Paris:** Parisin. 2253; s. XI. f. 1.
zu L. VI 2—26, Laurent. 74, 1 *und* Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
S. 21 zu L. VI 32—68, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
S. 22 zu L. VI 72—86, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*). *Die Schrift steht in den* Parisin. 2141. 2142. 2144. 2255 *als Anhang zu* περὶ φύσιος ἀνθρώπου; *danach ist das fol. zu bestimmen.*
S. 23 zu L. VI 140—204, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
zu L. VI 208—270, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
zu L. VI 276—348, Parisin. 2253: (*Kühleweins Collat. von* VI 294 L.—340 ὑπεναντία γίνεται *in dessen Besitz. Von den genannten Worten ab fehlt der Schluß in der Handschrift*).
S. 24 zu L. VI 352—396, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
S. 25 zu L. VI 466—524, Marcian. 269: (*Collat. Ilbergs und Kühleweins in Ilbergs Besitz*).
zu L. VI 526—636, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in Ilbergs Besitz*).

S. 26 zu L. VI 640—662, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in Ilbergs Besitz*).
zu L. VII 8—160, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).

S. 27 zu L. VII 166—302, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
zu L. VII 312—430: *Die Schrift ist im Marcian. 269 nicht ganz vollständig erhalten.*
zu L. VII 436—452, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).

S. 28 zu L. VII 452—460, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
zu L. VII 470—484, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).

S. 29 zu L. VII 486—542, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
zu L. VII 542—614, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).

S. 30 zu L. VIII 10—232, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).

S. 31 zu L. VIII 476—508, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
zu L. VIII 512 ff. 1. Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).

S. 33 zu L. IX 98—120, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).

S. 34 zu L. IX 152—160: Marcian. App. V 14 *ist* saec. xvi.
zu L. IX 168—196, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).
zu L. IX 226—244, Laurent. 74, 1 *und* Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*).

S. 35 zu L. IX 250—272, Laurent. 74, 1: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*), *zu* Vatic. 277: (*Ilbergs Collat. in dessen Besitz*) *und zu* Marcian. 269: (*Nicht Ilberg, sondern Kühlewein besitzt eigenhändige Collation*).
zu L. IX 298—307, Marcian. 269: (*Kühleweins Collat. in dessen Besitz*). Marcian. App. V 14 *ist* saec. xvi.

S. 45 zu Hippocr. Προγνωστικά, latein. Übers.: *Vgl. den Abschnitt* Democritus Prognostica *in Teil* II *S.* 27.

S. 48 zu Ὅτι ὑπαρκτικαί εἰσιν αἱ τέχναι *und* Περὶ ὑπάρξεως ἰατρικῆς: *Diese Fragmente sind identisch mit einem Teile von* Περὶ τέχνης (= L. VI p. 2 sq. cap. 2).

S. 49 zu Πρόγνωσις περὶ τῶν δ′ ὡρῶν: *Dies ist Excerpt eines Stückes von* Περὶ ἀέρων ὑδάτων τόπων (= L. II p. 42, 13—50, 12). *Füge hinzu* **Wien:** Vindob. gr. philos. et philol. 179; s. xv. f. 123[v].

S. 58 zu Galen. *Opera varia*: **Dresden:** Dresdens. (»Galeni operum exemplar Aldinum ... hac re conspicuum, quod et in textu ipso nonnulla atramento sunt correcta et in margine librorum plurimorum adnotantur argumenta brevia, versiones latinae, variae denique lectiones haud paucae«. *Der III. Band fehlt. Vgl.* Ilberg, Philol. 48. N. F. II S. 57—66).

S. 66 zu K. II 215—731, Übers. c): *Der* Londinens. *trägt jetzt die Signatur* 23, 406. *Der* Bodlei. Uri 570 *ist Apographon des* Bodl. Uri 567, *gefertigt von* Golius. Parisin. 1002 *ist eine von* Daremberg *besorgte Abschrift ebenfalls des* Bodl. Uri 567. *O. Harders Kopie der Goliusschen Abschrift von B. X—XV und Kopie des Bodl. B. IX in Simons Besitz. Vgl.* M. Simon, Sieben Bücher Anatomie des Galen (Θ̄—ΙΕ̄) nach den Hdss. einer arab. Übers. des 9. Jh. Band I und II. Leipzig, Hinrichs 1906.

S. 76 zu K. VI 453—748, Titel: Lib. I c. 14—II c. 20 ed. G. Helmreich. Ansbach 1906.

S. 108 zu K. XVIII B 629—925, Übers. c): **Escurial:** Scorial. 845; a. 1190. f. 128—155 (Inscriptionis expers; initio mutil. Inc. = K. XVIII B p. 738, 6).

S. 109 zu K. XIX 62—157, Griech. Hdss.: *Ilbergs Collation des* Laurent. plut. 74, 1 *und* 74, 3, *der* Parisini 2143. 2144. 2255, *des* Urbin. 68 *und des* Vatic. 277 *in dessen Besitz. Kühleweins Collation des* Marcian. 269 *und Karrers Collation des* Vatic. 277 *in Ilbergs Besitz. Vgl.* Ilberg *in den* Commentatt. in honor. Ribbeckii 1888 p. 327—354.

b) zu Teil II.

Democritus Προγνωστικά, Übers. A): **London:** Arundel. (Brit. Mus.) 166; s. ix. f. 70 (Incipit Pronustica Democreti de signa mortis agnoscenda. *Inmitten einer* Medicinalis de omni corpore hominis Terapeutica. *Vgl.* V. Rose, Katal. der lat. Hdss. d. Kgl. Bibl. zu Berlin I p. 373). — *Übrigens vgl. den Abschnitt* Hippocrates, Προγνωστικά, lat. Übers. *in Teil* I *S.* 45.

Democritus. Φυσικὰ καὶ μυστικά. *Physica et mystica.* (Edd. Berthelot-Ruelle, Alchim. gr. I p. 41—53).

Inc. Βαλὼν εἰς λίτραν μίαν πορφύρας διοβόλου λίτραν.

Expl. ἐν ταῖς ἄλλαις μου γραφαῖς. Ἔρρωσθε ἐν ταύτῃ τῇ γραφῇ.

Griech. Hdss. **Paris:** Parisin. 2275; a. 1465. f. 7^{v}. 2325; s. xiii. f. 8^{v}. 2326; s. xvi. f. 1. 2327; a. 1478. f. 24^{v}. Suppl. 1022; s. xvii. f. 1. **Venedig:** Marcian. 299; s. xi. f. 66^{v}.

Democritus Βίβλος ε̅ προσφωνηθεῖσα Λευκίππῳ. *Liber V ad Leucippum.* (Edd. Berthelot-Ruelle, Alchim. gr. I p. 53—56).

Inc. Ἰδοὺ μὲν ὅ ἦν, ὦ Λεύκιππε, περὶ τούτων τῶν τεχνῶν.

Expl. κρύβε, ὦ Λεύκιππε, τὸ πᾶν· ἐφθόνησαν. Ἔρρωσο.

Griech. Hdss. **Florenz:** Laurent. plut. 86, 16; a. 1492. sect. 35. **Paris:** Parisin. 2327; a. 1478. f. 258.

Berlin, gedruckt in der Reichsdruckerei.

…uckt in der Reichsdruckerei.

Photomount
Pamphlet
Binder
Gaylord Bros.
Makers
Syracuse, N. Y.
R
134
Z5D5
V1-2
1905-1906
LANE
HIST